

Universitat Autònoma de Barcelona

ADVERTIMENT. L'accés als continguts d'aquesta tesi queda condicionat a l'acceptació de les condicions d'ús establertes per la següent llicència Creative Commons: http://cat.creativecommons.org/?page_id=184

ADVERTENCIA. El acceso a los contenidos de esta tesis queda condicionado a la aceptación de las condiciones de uso establecidas por la siguiente licencia Creative Commons: <http://es.creativecommons.org/blog/licencias/>

WARNING. The access to the contents of this doctoral thesis it is limited to the acceptance of the use conditions set by the following Creative Commons license: <https://creativecommons.org/licenses/?lang=en>

Universitat Autònoma
de Barcelona

Doctorat en Traducció i Estudis Interculturals
Departament de Traducció i d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental
Universitat Autònoma de Barcelona

**LA TRADUCCIÓ DE LLIBRES JAPONESOS A
ESPANYA (1900-2014) I EL PAPER DELS
PARATEXTOS EN LA CREACIÓ DE L'ALTERITAT**

Alba Serra-Vilella

Tesi doctoral dirigida per la Dra. Sara Rovira-Esteva

Juny de 2016

Índex

Resum	7
Abstract	9
Introducció	11
1. Motivació de la recerca	11
2. Antecedents	12
3. Objectius i hipòtesis	14
4. Estructura de la tesi	15
5. Agraïments	18
Part I MARC TEÒRIC I METODOLOGIA	19
1 Marc teòric general	19
1.1 Estudis Descriptius de la Traducció	21
1.1.1 Relacions de poder en la comunicació intercultural	22
1.1.2 Condicionants de les traduccions: normes i altres enfocaments	24
1.2 Gir cultural i Sociologia de la traducció	27
1.3 Història de la traducció	28
2 Marc teòric específic	33
2.1 Paratextos	34
2.1.1 Paratraducció	38
2.2 Alteritat i representació	40
2.2.1 Els conceptes «altre» i «alteritat»	41
La noció d'alteritat	41
Aspectes formals dels termes «altre» i «alteritat»	43
2.2.2 Espais de representació de l'alteritat	45
Representació de l'alteritat en l'àmbit dels estudis de traducció	45
Representació de l'alteritat en d'altres àmbits	47
L'estereotip	49
2.3 Selecció de textos per traduir	50
2.4 Traducció indirecta	52
3 Corpus i metodologia	55
3.1 Corpus	55
3.1.1 Antecedents del corpus	55
3.1.2 Criteris de delimitació	56
3.1.3 Bases de dades i fonts utilitzades	60
3.1.4 Procediment de creació de la base de dades	62
3.1.5 Camps i informació recollida	63
3.1.6 Gèneres i matèries	67
3.1.7 Llengua de traducció	72
Senbazuru de Kawabata Yasunari	72
Yukiguni de Kawabata Yasunari	77
Yama no oto de Kawabata	78
Contes populars	79
3.2 Anàlisi del corpus	85
3.3 Subcorpus	89
3.3.1 Criteris de selecció	90
3.3.2 Informació recollida	91
3.4 Anàlisi dels paratextos	92
3.4.1 Anàlisi iconogràfica	96
3.4.2 Anàlisi textual	103
Metodologia d'anàlisi de Pageaux	104
Categories de representació de l'alteritat de Carbonell	106

Part II	DESCRIPCIÓ I ANÀLISI DEL CORPUS	109
4	Panoràmica general	109
4.1	Història de la traducció de llibres japonesos a Espanya	109
4.1.1	Primeres traduccions: 1904-1959	111
4.1.2	Augment progressiu: 1960-94	114
4.1.3	Estantament: 1995-04	118
4.1.4	Explosió bibliogràfica: 2005-14	120
4.2	Les traduccions a les diferents llengües de l'Estat	121
5	Qui tradueix: agents en la traducció i publicació	125
5.1	Traductors	125
5.1.1	Nom del traductor	127
5.1.2	Traductor mediador	130
5.2	Editorials	131
5.3	Protraductors	134
6	Com es tradueix	139
6.1	Anàlisi diacrònica del tipus de traducció	141
6.2	Tipus de traduccions per llengua d'arribada	142
6.3	Llengües mediadores en la traducció indirecta	145
6.4	Traducció indirecta camuflada	146
6.5	Traduccions a quatre mans	149
6.6	Retraduccions	151
6.6.1	Tipus de traducció en les retraduccions	154
7	Què es tradueix	157
7.1	Comparació diacrònica: literatura i altres matèries	157
7.2	Les traduccions de gèneres literaris	159
7.3	Traduccions no literàries per matèries	162
7.4	Autors més traduïts	169
8	Com es presenten les obres a la societat receptora: els paratextos	173
8.1	Nom de l'autor	173
8.2	Títol	176
8.3	Imatge de la coberta	179
8.4	Nom de la col·lecció	186
8.5	Autoria dels prefacs	189
Part III	ANÀLISI DEL SUBCORPUS	191
9	Senbazuru (千羽鶴) de Kawabata Yasunari	191
9.1	L'autor i les seves obres	193
9.2	Una grulla en la taza de té (Trad. Luis de Salvador)	195
9.2.1	Cobertes	196
9.2.2	Notes	199
9.2.3	Paratextos textuais	201
9.3	Mil grullas (Trad. María Martoccia)	207
9.3.1	Cobertes	207
9.3.2	Notes	209
9.3.3	Paratextos textuais	210
9.4	Imatge de l'altre en les diferents edicions	214
10	Kamen no Kokuhaku (仮面の告白) de Mishima Yukio	217
10.1	L'autor i les seves obres	218
10.2	Confesiones de una máscara (Trad. Andrés Bosch)	220
10.2.1	Cobertes	222
10.2.2	Notes	225
10.2.3	Paratextos textuais	226
10.3	Confesiones de una máscara (Trad. Rumi Sato i Carlos Rubio)	235
10.3.1	Cobertes	236
10.3.2	Notes	237
10.3.3	Paratextos textuais	238

10.4	Imatge de l'altre en les diferents edicions.....	239
11	Conclusions	241
11b	Concluding remarks	255
	Bibliografia	267
	Annex 1: Traduccions del japonès a Espanya (1904-2014)	279
	Annex 2: Traduccions del japonès a Espanya per ordre cronològic	329
	Annex 3: Traduccions del japonès a Espanya, per gèneres i matèries.....	379
	Annex 4: Obres japoneses retraduïdes.....	433
	Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014).....	439
	Index d'esquemes, figures, gràfics i taules	473

Resum

El Japó és un país situat a una gran distància geogràfica i cultural respecte Espanya i, sumant-ho a la categoria d'oriental, implica una gran proliferació dels estereotips en la imatge d'aquest país. L'ús dels paratextos en la recerca en traducció és relativament recent i no hi ha gaires treballs que tractin sobre les traduccions del japonès a Espanya. Els paratextos són sovint el primer contacte del lector amb un llibre i, per tant, poden influir en la imatge que es formarà el lector en llegir el text. La imatge de l'altre, però, ja es comença a formar en el moment en què s'escullen determinades obres per traduir. Aquest treball s'emmarca en els estudis descriptius de la traducció, però incorpora un enfocament multidisciplinari, entre la sociologia de la traducció, la història de la traducció i els estudis culturals. Alguns dels conceptes fonamentals amb què treballem són els paratextos, la representació de l'alteritat, la selecció de textos per traduir i la traducció indirecta. Les nostres hipòtesis principals són que una part important de la imatge de l'altre japonès que s'ofereix en la literatura traduïda a la cultura meta comença en el moment de la selecció d'obres per traduir i es reelabora en els paratextos que envolten la traducció, i que la imatge de l'altre japonès que s'ofereix en aquests paratextos no ha variat significativament en els últims 40 anys. Per tal d'analitzar els paratextos de les traduccions, hem creat una base de dades que ens ha permès oferir una àmplia panoràmica de les traduccions del japonès a Espanya. El cos del treball es divideix en dues parts: l'anàlisi principalment quantitativa del corpus i l'anàlisi del subcorpus, una selecció de traduccions de les quals n'analitzem els paratextos en profunditat. El corpus inclou els llibres traduïts del japonès, directa o indirectament, i publicats a Espanya des del 1900 fins al 2014. Al llarg del temps s'observa una gradual tendència a l'alça en el nombre de traduccions, especialment en els últims deu anys. Gairebé la meitat de les traduccions són de llibres no literaris i malgrat que hi ha diversitat temàtica, la major part dels llibres pertanyen a categories que s'identifiquen amb la imatge predominant del Japó (arts marcial, budisme, empresa i dibuix). Així doncs, la selecció d'aquestes obres per traduir reflecteix i reforça una imatge concreta del Japó. En les cobertes s'observa un predomini d'imatges que evocuen la tradició i de figures femenines. El subcorpus consta de tretze edicions derivades de quatre traduccions d'obres de Kawabata i Mishima, de les quals n'analitzem els paratextos, principalment la coberta, coberta posterior, prefacis i notes al peu, entre d'altres. Amb aquesta anàlisi hem constatat l'ús reiterat d'estereotips en la presentació de l'altre, en els paratextos tant de publicacions antigues com recents. Els resultats mostren que, si bé l'ús d'imatges tradicionals ha

disminuït en termes proporcionals, els mateixos estereotips de fa 40 anys es segueixen utilitzant de forma abundant en els paratextos de les traduccions. Aquesta tesi suposa dues aportacions principals: d'una banda, mostra la importància dels paratextos en la creació i reforç d'imatges culturals i com els estereotips prevalen en la presentació de l'altre japonès i, de l'altra, inclou una extensa base de dades que pot ser útil per tothom interessat en la literatura japonesa o la seva traducció.

Abstract

Japan is a country placed at a great cultural and geographical distance from Spain and, being categorized as “oriental”, its image has been widely represented using stereotypes. Paratext study in translation research is relatively new and, furthermore, there are not many studies dealing with Japanese translation in Spain. Paratexts are often a reader's first contact with a book, and thus they may influence readers' interpretation when reading the text. The image of the Other starts being shaped even earlier, when certain books are chosen to be translated. The framework of this study is Translation Descriptive Studies, including a multidisciplinary approach between translation sociology, translation history and cultural studies. Among the fundamental concepts we deal with are paratexts, representation of Otherness, selection of books to be translated and indirect translation. Our main hypothesis is that an important part of the image of the Japanese Other offered in translated literature in the target culture begins when books are selected for translation and that this image is reshaped in the paratexts that surround translation. Moreover, we think that the image of the Japanese Other offered in the paratexts has not significantly changed in the last 40 years. In order to analyse translation paratexts, a database was created, which allowed us to study a wide view of the translations from Japanese in Spain. The main body of this study has two parts: the analysis of the corpus, mainly quantitative, and the analysis of the subcorpus, a selection of translations whose paratexts are analysed in depth. The corpus includes all books directly or indirectly translated from Japanese and published in Spain from 1900 to 2014. Throughout time, the number of translations has been steadily increasing, especially in the last ten years. Almost a half of the total are non-literary books and, despite diversity in subjects, most of the books are in categories that fit into the predominant image of Japan (martial arts, Buddhism, business and drawing). Therefore, the selection of these works to be translated reflects and reinforces a specific image of Japan. In book covers, images evoking tradition and feminine characters are prevalent. The subcorpus consists of thirteen editions deriving from four translations of works by Kawabata and Mishima, whose paratexts are analysed: mainly book cover, back cover, prefaces and footnotes, among others. Through this analysis, we have verified the reiterated use of stereotypes in the presentation of the Other in the paratexts of both new and old publications. The results show that, even while traditional image usage has proportionally decreased, the same stereotypes used 40 years ago are still being widely used in the paratexts of translations. This dissertation includes two main

contributions: on the one hand, it demonstrates the importance of paratexts in the creation and reinforcement of cultural images and how stereotypes are prevailing in the presentation of the Japanese Other and, on the other hand, it provides an extensive database which may be useful for anyone interested in Japanese literature or in its translation.

Introducció

La traducció és una eina imprescindible per a la comunicació entre països i cultures i com a tal, desenvolupa un paper important en la creació de la imatge de l'alteritat. Tenint en compte la distància, tant geogràfica com lingüística i cultural, que hi ha entre el Japó i Espanya, es pot dir que la traducció ha estat una peça clau per a les relacions i el coneixement mutu d'aquests dos països. Actualment hi ha molts canals de comunicació gràcies a les tecnologies, però els llibres han estat i continuen sent una part important de la informació que es transmet i de les fonts que nodreixen les concepcions col·lectives sobre les altres cultures. Per aquest motiu hem decidit estudiar la traducció com a factor decisiu en la creació de la imatge de l'alteritat en el cas japonès. Aquest estudi de l'impacte de la traducció en la imatge de l'altre es realitzarà a través de l'anàlisi dels paratextos, ja que poden ser una eina molt útil per a obtenir informació sobre el procés traductor i el possible impacte en la recepció del text original en la cultura d'acollida, amb la consegüent creació d'imatges o confirmació o trencament d'imatges ja existents.

1. Motivació de la recerca

A banda del nostre interès personal en la traducció del japonès, també s'observa un buit investigador pel que fa a l'estudi dels paratextos de les traduccions del japonès i les seves implicacions en la creació de la imatge de l'altre japonès.

Aquest treball serà útil per a augmentar la consciència tant del món acadèmic com de la societat en general de la importància del paper del traductor com a mediador entre cultures. En tot el procés de la traducció cal prendre decisions que poden marcar ideològicament el text traduït, la qual cosa implica que una traducció mai no pot ser neutra, com explica Hurtado (2001) ja que pel simple fet d'existir en una cultura diferent a la del text original la reacció del públic serà diferent. La primera decisió que marcarà la imatge de l'altre en la cultura receptora és la selecció dels textos escollits per ser traduïts. El que ens interessa no són els motius concrets de cada selecció, sinó el fet que hi hagi uns criteris de selecció que marquin tendències. Aquests criteris es basen en diferents elements, un dels quals és evidentment econòmic, ja que les empreses editorials publiquen llibres que consideren que els aportaran beneficis econòmics, però també hi ha factors culturals, com per exemple relacions de dominació heretades del colonialisme, tal com assenyalen Carbonell (1997) i Said ([1978] 2003).

D'altra banda, aquest estudi també mostrarà la importància de la selecció i creació dels paratextos que acompanyen el text per crear, trencar o reproduir

imatges i/o estereotips. Esperem que els resultats d'aquesta investigació demostrin que el traductor mai no és invisible, ni pot escapar de la coresponsabilitat en la construcció, reforç i perpetuació d'identitats culturals alienes mitjançant la pràctica professional. En paraules de Carbonell (1997: 56): "la traducción, como reescritura o interpretación, puede llegar a constituir una manipulación al servicio de un determinado tipo de discurso [...] pero su carácter indeterminado e impredecible, propio de su condición de espacio límite entre culturas, esconde también los procesos por los que se hace cambiar al mismo discurso dominante".

Finalment, la base de dades creada també serà una eina útil per a totes aquelles persones que vulguin fer alguna investigació sobre literatura japonesa o traducció del japonès, ja que es tracta d'un corpus exhaustiu i actualitzat de les traduccions publicades a Espanya (1904-2014).

2. Antecedents

A partir de l'obra pionera de Genette, *Paratexts: Thresholds of interpretation* (1997), han aparegut nombrosos estudis sobre els paratextos, especialment en l'àmbit dels estudis literaris. Genette analitza els paratextos des d'una perspectiva d'anàlisi literària, sense abordar la qüestió de les traduccions, la qual cosa pot estar relacionada amb el fet que hagi inspirat relativament pocs investigadors de l'àmbit de la traductologia.

Hi ha alguns estudis que se centren en un tipus concret de paratextos, com l'article «Translators' prefaces as documentary sources for translation studies», de Dimitriu (2009), que estudia la importància dels prefacis del traductor per obtenir informació sobre el procés traductor i la finalitat amb què es va realitzar la traducció. També hi ha uns quants estudis sobre les notes a peu de pàgina en diferents literatures, com «Las notas a pie de página como dimensión pragmática en la traducción literaria» (Marrero; Díaz 1998) que analitza les notes al peu de tres obres traduïdes al castellà, i «The translator's footprints» (Paloposki 2010), sobre les notes al peu en la traducció de ficció a Finlàndia. Jacqueline Henry («De l'érudition à l'échec: la note du traducteur», 2000) també tracta aquest tema, reflexionant sobre les característiques de les notes al peu en general i els tipus de textos en què s'utilitzen més freqüentment.

Així doncs, hi ha diversos estudis que tracten els paratextos de les traduccions, però si ens fixem només en els estudis que analitzen el paper dels paratextos de la versió traduïda en la construcció de la imatge de l'altre, el nombre de treballs és limitat.

Mª Teresa Rodríguez (2008) tracta la qüestió dels paratextos en la traducció del japonès al francès del *Bushido* de Nitobe. Utilitza les categories d'anàlisi de Widdowson (text, context i pretext) i inclou un detallat anàlisi del pròleg com a eina per contextualitzar i analitzar la traducció, tot i que el seu principal objecte d'estudi és la traducció i no els paratextos. També tracta aquestes qüestions a la seva tesi doctoral «Análisis de la obra: *Bushido. The soul of Japan* de Inazo Nitobe, desde la triple perspectiva traductológica, cultural y jurídica» (2007).

Gil-Bardají (2009) estudia el cas dels paratextos en la traducció de l'àrab, aplicat a un corpus de textos històrics medievals sobre al-Andalus, utilitzant la classificació de Genette (1997), les categories d'anàlisi del discurs de Widdowson (2004) i la teoria de la construcció de la identitat i l'alteritat de Carbonell (2004).

Cal mencionar també les tesis doctorals de Marín Lacarta (2012^a) «Mediación, recepción y marginalidad: Las traducciones de literatura china moderna y contemporánea en España» i Torres Simón (2013) «The Role of Translations in Post-bellum Image Building: Translations from Korean Published in the US after the Korean War», que tracten en part sobre la imatge de l'altre xinès i coreà, respectivament, en els paratextos de literatura traduïda.

El llibre *Translation Peripheries. Paratextual Elements In Translation* (2012), editat per Gil-Bardají, Orero i Rovira-Esteva, és una recopilació d'estudis basats en el Congrés Internacional de Traducció que es va celebrar l'any 2010 al Departament de Traducció i Interpretació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Cada capítol estudia un cas concret, amb una gran diversitat d'enfocaments i que tracten la qüestió dels paratextos de les traduccions en moltes llengües i cultures diferents. Entre aquests capítols, n'hi ha de Gerber (2012) titulat «Marking the text: Paratextual features in German translations of Australian children's fiction» que tracta sobre el paper dels paratextos com a mediadors en la transmissió d'un text i en la formació d'imatges culturals sobre la cultura del text original (Austràlia) en la cultura del text traduït (Alemanya). N'hi ha també un altre que menciona aquest tema, tot i que no hi aprofundeix, titulat «Hayri Potur vs. Harry Potter: A paratextual analysis of globalization in Turkish» (Yetkiner; Oktar 2012).

També cal mencionar el llibre *Text, Extratext, Metatext and Paratext in translation* (Pellatt 2013), que inclou diversos articles que tracten sobre la influència ideològica dels paratextos sobre el text traduït i de la importància dels paratextos no verbals com les cobertes i il·lustracions. En aquest llibre hi ha un estudi especialment rellevant en relació amb la nostra recerca, l'article de Kung (2013: 49-68), que tracta sobre la creació d'imatges culturals en els paratextos de les traduccions de literatura de Taiwan per a un públic nord-americà, posant èmfasi en el paper de les

cobertes. Aquesta autora fa referència a la teoria del polisistema i a les normes de traducció, com també al gir cultural en els Estudis de Traducció, afirmant que, tot i que aquestes teories han utilitzat majoritàriament els textos traduïts com a objecte d'anàlisi, els paratextos poden servir per trobar traces de motivacions ideològiques i socioculturals darrere les traduccions que no són visibles en els textos en si (Kung 2013: 53). El text de Summers (2013: 9-32) també és interessant perquè posa èmfasi en la figura de l'autor i com els paratextos ofereixen una imatge de l'autor diferent de la del text original que influeix en la recepció del text traduït.

Finalment, sobre la qüestió de la traducció i la creació d'imatges culturals, l'article «A knock at the door: on the role of translated literature in cultural image making» de Zauberga (2005) analitza el paper de la traducció en la formació d'imatges culturals en el context de Letònia, utilitzant l'enfocament de Venuti, entre altres, com a marc teòric.

En resum, l'estudi dels paratextos en traducció és una tendència molt recent i encara hi ha pocs estudis que analitzin el paper dels paratextos en relació al paper de la traducció en la formació d'imatges culturals, en especial en el cas del japonès. Per tant, creiem que el nostre treball serà una contribució útil en aquest context.

3. Objectius i hipòtesis

L'objectiu principal d'aquesta tesi és analitzar la imatge de l'altre japonès que ofereixen els paratextos de les traduccions. Com a objectius específics, pretenem valorar, d'una banda, si la imatge de l'altre japonès ha variat al llarg del temps o, per contra, s'ha mantingut invariable i, d'altra banda, comprovar la utilitat dels paratextos per obtenir informació sobre elements del procés traductor que incideixen en la creació de la imatge de l'altre traduït, com per exemple, el grau de coneixement de la cultura japonesa que el traductor o editor consideren que té el lector. Per això hem creat una base de dades actualitzada de llibres japonesos traduïts a Espanya. Ens hem basat en el corpus de la tesina (Serra-Vilella 2011), però l'hem ampliat fins a l'actualitat,¹ ja que la tesina només arribava fins al 2005, tal com detallem a l'apartat sobre el corpus. Posteriorment hem establert un subcorpus, una selecció reduïda per tal d'analitzar-la amb profunditat.

Els paratextos poden oferir molta informació sobre el procés traductor, les motivacions de la traducció, etc. i alhora també poden mostrar els discursos o ideologies que han influït en la traducció. En el cas de la traducció del japonès hem

¹ Inclou fins al 2014, ja que la darrera actualització la vam fer durant l'any 2015, i per tant no podíem incloure de forma exhaustiva les publicacions del mateix any 2015.

suposat que es repetiran de forma continuada en el temps uns estereotips que presenten l'altre de forma essencialitzada. Per això, les dades obtingudes en la creació de la base de dades i l'anàlisi del subcorpus han servit per contrastar les següents hipòtesis de partida:

1. Una part important de la imatge de l'altre japonès que s'ofereix a la literatura japonesa traduïda a la cultura meta comença en el moment de la selecció d'obres per traduir i es reelabora en els paratextos que envolten la traducció.

2. En els últims quaranta anys la forma en què els paratextos presenten l'altre japonès no ha variat significativament.

3. En els paratextos es pot observar el grau de coneixement i estereotips de la cultura japonesa que el traductor o editor consideren que té el lector (sobretot en el cas de les notes a peu de pàgina).

4. Estructura de la tesi

Aquesta tesi està estructurada en tres parts i onze capítols. La primera part inclou els fonaments del present estudi: un primer capítol sobre el marc teòric en què s'emplaça (1. Marc teòric general), un segon capítol sobre els conceptes teòrics més rellevants per aquest treball (2. Marc teòric específic), i un tercer capítol sobre la el corpus i la metodologia emprada (3. Corpus i metodologia).

Al marc teòric general mencionem en primer lloc els Estudis Descriptius de la Traducció (1.1), incloent-hi un subapartat sobre les relacions de poder en la comunicació intercultural (1.1.1), en què tractem entre d'altres sobre la teoria del polisistema, i un subapartat sobre els condicionants de les traduccions (1.1.2), que centrem en el concepte de normes, però fent també breu menció d'altres enfocaments. Dediquem un apartat al gir cultural i la sociologia de la traducció (1.2), ja que la imatge de l'altre que es desprèn dels paratextos té implicacions en la societat, i un apartat a la història de la traducció (1.3), ja que l'estudi del corpus inclou una anàlisi des d'un punt de vista històric de les traduccions del japonès a Espanya.

El marc teòric específic comença amb un apartat sobre paratextos (2.1), en què presentem la definició del concepte i una classificació dels diferents tipus, i també fem una breu menció del concepte de la paratraducció (2.2.1). El següent apartat tracta sobre alteritat i representació (2.2), amb un primer subapartat (2.2.1) en què presentem els conceptes «altre» i «alteritat» i alguns aspectes formals en l'ús d'aquests termes, i un segon subapartat en què explorem els espais de

representació de l'alteritat (2.2.2) tant en l'àmbit dels estudis de traducció com en d'altres àmbits. Hi incloem també una secció sobre l'estereotip, ja que és un concepte bàsic pel que fa a la representació de l'altre japonès. Els dos últims apartats d'aquest capítol tracten sobre la selecció de textos per traduir (2.3) i la traducció indirecta (2.4), un fenomen molt present en la traducció de cultures allunyades.

El tercer capítol inclou quatre apartats: un per descriure el corpus (3.1), un sobre com l'analitzem (3.2), un en què presentem el subcorpus (3.3) i un sobre la metodologia emprada per a l'anàlisi dels paratextos (3.4). Els apartats sobre el corpus i el subcorpus inclouen els criteris de delimitació (3.1.2 i 3.3.1), informació recollida (3.1.5 i 3.3.2), i en el cas del corpus també els antecedents pel que fa a reculls bibliogràfics de traduccions del japonès (3.1.1), les bases de dades i fonts utilitzades (3.1.3), el procediment de creació de la base de dades (3.1.4) i una explicació dels gèneres i matèries emprats (3.1.6). La llengua de traducció és una informació important en la nostra base de dades, i per tant hi hem dedicat un subapartat (3.1.7), que inclou l'explicació detallada d'uns quants casos que ha calgut investigar.

L'apartat sobre l'anàlisi dels paratextos (3.4) està dividit en dues parts, una primera sobre l'anàlisi iconogràfica (3.4.1), és a dir, de les imatges de les cobertes, i una segona sobre l'anàlisi dels paratextos textuais (3.4.2), en què hi expliquem les dues principals metodologies d'anàlisi emprades: la de Pageaux (1995) i les categories de representació de l'alteritat de Carbonell (2004).

La segona part de la tesi està formada per l'anàlisi del corpus, dividida en cinc capítols: una panoràmica general (capítol 4), tres capítols en què analitzem les dades relatives a qui, com i què es tradueix (capítols 5, 6 i 7), i finalment l'anàlisi d'alguns paratextos del corpus, de forma no exhaustiva (capítol 8).

El capítol 4 és una panoràmica general que inclou una primera part (4.1) en què presentem des d'una perspectiva històrica les traduccions de llibres japonesos a Espanya, utilitzant una divisió en quatre grans etapes establertes en base a l'evolució observada, i una segona part (4.2) sobre la llengua d'arribada, és a dir, les traduccions a les diferents llengües de l'estat.

El capítol 5, sobre qui tradueix, està estructurat en tres apartats segons el tipus d'agents en el procés de fer possibles les traduccions: traductors (5.1), i la seva visibilitat en els paratextos, editorials (5.2) i protraductors (5.3), és a dir, promotors i altres incentius per a les traduccions.

El capítol 6 té diversos apartats al voltant de la qüestió de com es tradueix, principalment pel que fa al tipus de traducció (directa o indirecta). Al primer ho

analitzem diacrònicament (6.1) i al segon per llengua d'arribada (6.2). A continuació, s'hi inclou un apartat sobre les llengües mediadores de les traduccions indirectes (6.3) i la traducció indirecta camuflada (6.4). En aquest capítol hi hem inclòs també un apartat sobre les traduccions a quatre mans (6.5) i les retraduccions (6.6).

El capítol 7 tracta la qüestió fonamental de què es tradueix, fent primer una comparació diacrònica entre literatura i altres matèries (7.1), i posteriorment una anàlisi per gèneres literaris (7.2) i per matèries (7.3). Es presenten també breument els autors més traduïts (7.4).

Al capítol 8 analitzem alguns paratextos de les obres del corpus: el nom de l'autor (8.1), el títol de l'obra (8.2), la imatge de la coberta (8.3), el nom de la col·lecció (8.4) i l'autoria dels prefacis (8.5), és a dir si els prefacis són escrits pel traductor o no.

La tercera part de la tesi (capítols 9 i 10) és l'anàlisi en profunditat dels paratextos del subcorpus, és a dir, d'una selecció de traduccions, concretament de *Senbazuru* de Kawabata i *Kamen no kokuhaku* de Mishima. L'anàlisi de cada traducció comença amb una contextualització de l'obra original i l'autor, i conté tres subapartats: cobertes, notes i paratextos textuals. Al final de cadascun d'aquests dos capítols hi ha un apartat en què sintetitzem la imatge de l'altre en les diferents edicions (9.4 i 10.4).

Al capítol de conclusions, que presentem també traduït a l'anglès, fem una revisió de les aportacions principals de la tesi, juntament amb un resum dels principals resultats contrastant-los amb les hipòtesis inicials.

Finalment, destaquem els cinc annexos que tanquen aquesta tesi, que responen al nostre desig que aquest treball pugui oferir informació de base per a tothom interessats en la literatura japonesa i la seva traducció. Els tres primers annexos ofereixen la llista completa d'obres incloses a la nostra base de dades però en diferent ordenació: per ordre d'autor i data (Annex 1), per ordre cronològic (Annex 2) i per gèneres i matèries (Annex 3). L'annex 4 inclou les obres del corpus que han estat retraduïdes, classificades per gèneres i agrupant les diferents traduccions d'un mateix original, i l'annex 5 inclou les cobertes de novel·les que hem analitzat, que suposen un 97,6% de les 542 edicions que tenim en aquest gènere.

5. Agraïments

Volem agrair especialment a la directora de la tesi, la Sara Rovira-Esteva, la seva paciència i dedicació, el seu suport i guia ja des de la tesina de màster, que fou una fase preliminar d'aquest projecte. Agraïm també el suport dels grups de recerca InterAsia i Transmedia Catalonia, i especialment del primer, que és el més afí al tema d'aquesta tesi. Agraïm als investigadors Joaquín Beltrán i Blai Guarné la orientació rebuda sobre algunes qüestions, com també a Jordi Mas López i Maite Rodríguez per la possibilitat de treballar conjuntament en algunes ponències o presentacions a congressos.

Expressem també el nostre agraïment per les ajudes rebudes per a la realització d'aquesta tesi: la beca FI-DGR que ens ha permès centrar-nos en la tesi a dedicació completa i la beca JASSO per l'estada de recerca al Japó, així com també els ajuts del departament i del grup de recerca per la participació a congressos.

Volem agrair a tots els companys de doctorat, del grup de recerca i del departament la seva amabilitat, suggeriments i valuosos comentaris, com també totes les persones a qui hem fet consultes sobre qüestions teòriques o pràctiques: d'una banda Maialen Marín-Lacarta, Alfonso Falero i Alberto Millán, que han respost amablement a les nostres consultes i, d'altra banda, un gran nombre de traductors i editorials amb qui hem contactat per aclarir detalls sobre les traduccions que formen el corpus. Menció especial hem de fer del traductor Albert Nolla, que sempre ens ha proporcionat amb gran amabilitat la informació que li demanàvem, i més, sobre les traduccions que ha fet.

Finalment, hem d'agrair també el seu suport incondicional a l'Albert, les amigues i la família: la Maria, el Josep, el Roc i la Dineta.

Part I MARC TEÒRIC I METODOLOGIA

El marc teòric està dividit en tres parts. A la primera es presenta l'àmbit dels Estudis de Traducció en què se situa aquest treball i s'expliquen les diferents corrents teòriques que considerem adequades per abordar el tema d'estudi. A la segona es presenten alguns conceptes clau, tot oferint definicions i explicant usos que n'han fet diversos autors i, per tant, establint les bases teòriques dels conceptes més rellevants per a aquest estudi. Un cop exposat el marc teòric detallarem la metodologia emprada, en primer lloc per a la creació de la base de dades i l'anàlisi de les dades que conté, i en segon lloc per a la delimitació del subcorpus i la forma com n'hem analitzat els paratextos.

1 Marc teòric general

Dins dels estudis de traducció, aquesta tesi s'emmarca en l'àmbit dels estudis descriptius, com a contribució a la història de la traducció, concretament estudiant la traducció de llibres japonesos a Espanya, i també amb enfocaments propis de la sociologia de la traducció i dels estudis interculturals. A continuació farem un breu repàs a aquests enfocaments teòrics per tal de situar el lector en el context en què se situa aquest treball.

El model de Holmes ([1972] 1988) classifica els Estudis de Traducció utilitzant la clàssica divisió del saber científic entre «ciències pures» i «ciències aplicades», i subdivideix les «ciències pures» en una branca teòrica i una branca descriptiva. Així doncs, els Estudis de Traducció queden dividits en tres branques, una de teòrica que pretén explicar i preveure els fenòmens de traducció, una de descriptiva que se centra en l'observació dels fenòmens concrets per a entendre'ls, i una d'aplicada que s'encarrega de les aplicacions a nivell de didàctica, etc. Els Estudis Descriptius de Traducció (EDT) són necessaris i útils per a les altres dues branques, ja que, com defensa Toury (2004: 35):

[E]l mejor modo de comprobar, refutar y, aún más, modificar y enmendar la *teoría* misma que sirve de marco a la investigación es elaborando estudios minuciosos sobre corpus bien definidos, o sobre conjuntos de problemas. Recíprocas por naturaleza, las relaciones entre las ramas teórica y descriptiva de una disciplina también favorecen la aparición de estudios más complejos [...]. Del mismo modo, en caso de que alguien tuviera interés en desarrollar *aplicaciones* de la disciplina, estas relaciones harían más fácil la elaboración de dichas aplicaciones, de un modo más cercano a lo que es inherente al objeto mismo.

El nostre treball pretén ser una aportació als Estudis de Traducció útil per a conèixer millor el cas concret de la traducció de llibres japonesos a Espanya.

Tenint en compte que analitzar la funció de les traduccions en la cultura receptora i la seva implicació en la formació d'imatges culturals és un dels objectius principals d'aquest treball, considerem necessari mencionar també la Sociologia de la Traducció. Les aproximacions sociològiques als Estudis de la Traducció van desencadenar l'anomenat «gir cultural» en els Estudis de la Traducció (vegeu 1.2). Aquest gir cultural es va desenvolupar principalment amb els enfocaments de dos grups d'investigadors, d'una banda els EDT del grup de Toury (1995) i, d'altra banda, les teories funcionalistes del grup de Vermeer, que introduïren la importància de factors socials en l'estudi de la traducció. La teoria del polisistema, d'Even-Zohar (1990) també té en compte els factors socials ja que formen part del polisistema que envolta la producció d'una traducció. En aquest sentit, la sociologia de la traducció està íntimament relacionada amb els EDT. L'obra de Lefevere (1992) també va posar èmfasi en la vessant de pràctica social de la traducció, tal com destaca Wolf (2010) (a l'apartat «Sociology of translation» de *Handbook of Translation Studies*). En aquest sentit, com apunta el mateix terme *gir cultural*, aquest treball enllaça també amb els estudis culturals, ja que la qüestió de la representació o imatge de l'alteritat s'ha treballat àmpliament en l'àmbit dels estudis postcoloniais.

Finalment, la Història de la Traducció és una aproximació que es diferencia d'altres enfocaments no per l'objecte d'estudi, que pot ser el mateix (com per exemple el mètode traductor, la funció de la traducció, etc.), sinó per la forma de tractar el tema. S'estudia què es tradueix, com es tradueix, etc, afegint el factor del temps, com per exemple quan es realitza una anàlisi diacrònica. En el cas del nostre treball, això es concreta en una anàlisi quantitativa de les traduccions de llibres japonesos a Espanya des de les primeres traduccions en format de monografia fins al 2014, és a dir en un estudi de les traduccions no des del punt de vista lingüístic (com podria ser la comparació de textos traduïts), sinó per la intersecció de variables com el tipus de traducció, temàtiques traduïdes o llengües de traducció amb la variable diacrònica.

En resum, les corrents teòriques i aproximacions en què s'emmarca el nostre treball són els EDT, la Sociologia de la Traducció, els Estudis Culturals i la Història de la Traducció, totes elles interrelacionades, com hem vist, tant pel que fa als punts que tenen en comú com pel fet que els autors mencionats anteriorment treballen sovint amb diverses d'aquestes categories. A continuació explicarem amb més detall aquests enfocaments, centrant-nos en la rellevància que tenen per al nostre tema d'estudi.

1.1 Estudis Descriptius de la Traducció

Com hem esmentat anteriorment, els Estudis Descriptius de la Traducció (EDT) són una de les tres branques principals dels Estudis de Traducció segons el model de Holmes ([1972] 1988). Aquest autor també va establir tres tipus de recerca dins dels EDT, segons si es tracta d'estudis centrats en el producte, el procés o la funció. Tal com afirma Toury (2004: 47), però, aquests tres enfocaments no són absolutament autònoms, sinó que es complementen. El nostre treball es divideix principalment en dues parts, l'estudi quantitatiu de les dades d'un corpus extens i l'estudi qualitatiu d'un subcorpus reduït. L'anàlisi dels paratextos d'aquest subcorpus ens ofereix informació sobre el producte i sobre el procés (mètode de traducció exotitzant o no) i, especialment, sobre la funció d'aquestes traduccions en la cultura receptora, ja sigui com a forma d'accedir a coneixements sobre la cultura traduïda o, al contrari, com a text amb un efecte exotitzant que reforça estereotips i obstaculitza un coneixement més profund de l'altre.

Pel que fa al valor dels EDT, Toury (2004: 37-38) afirma:

Lo que falta [...] no son intentos aislados [...] sino una rama sistemática de la disciplina que trabaje desde asunciones claras y que, pertrechada con una metodología y técnicas de investigación tan explícitas como sea posible, se justifique dentro de los Estudios de Traducción.

Un dels conceptes innovadors dels Estudis Descriptius de la Traducció respecte a d'altres enfocaments és la consideració d'un text com a traducció només pel fet que sigui considerat com a tal en la cultura receptora. En el nostre cas, no seguim estrictament aquest criteri, tal com expliquem capítol de metodologia, ja que un dels nostres objectius és analitzar les traduccions per tipus (directa o indirecta) i per llengua de traducció, la qual cosa no seria possible en cas de no existir un text original. Aquest punt ha estat criticat per diversos autors com Pym (1998) per la seva ambigüitat, és a dir, hi ha obres que en algun moment han estat considerades traduccions, però posteriorment s'ha descobert que no ho són. Per tant, el fet de «ser considerat» com a traducció admetria diferents graus i opinions, i no ho hem considerat un criteri prou clar per a la delimitació del nostre corpus. Malgrat això, sí que considerem interessant mencionar al capítol d'anàlisi alguns casos de pseudotraduccions que hem trobat durant la creació del corpus, ja que creiem que són un fenomen interessant, tant per les característiques que les marquen com a traduccions malgrat no ser-ho, com per les motivacions que poden haver impulsat els autors o editors a presentar-les com a tals.

Entre els conceptes fonamentals dels EDT, per aquest estudi considerem especialment útil la teoria del polisistema i la noció de normes, que exposem a continuació.

1.1.1 Relacions de poder en la comunicació intercultural

La traducció posa en contacte dues cultures (a excepció de la traducció intralingüística), i tenint en compte les implicacions socials i ideològiques de què s'ha parlat en l'apartat anterior, és previsible que les relacions de poder entre aquestes dues cultures (o més de dues en el cas de la traducció indirecta) poden veure's reflectides en el mètode de traducció i altres variables que influeixen en el procés de traducció i en el resultat. En aquest sentit, creiem que és molt encertada l'afirmació de Manterola (2014: 179):

Los Estudios de Traducción han de tener en cuenta la situación sociolingüística en que se sitúa cada una de las lenguas que toman parte en el trasvase, al igual que la situación económica, histórica, sociológica y política de cada lengua y cultura, entre otros, ya que todo ello influye en la relación que se establece entre esas lenguas y culturas [...] No es lo mismo analizar la traducción entre dos lenguas centrales o entre dos lenguas minoritarias, ni tampoco analizar la traducción entre dos lenguas que se encuentran en situaciones asimétricas.

El fet de considerar la traducció com una part dels mecanismes de comunicació i de formació d'imatges culturals ens ajudarà a entendre fenòmens concrets com la traducció indirecta del japonès o els temes escollits per traduir. La teoria del polisistema d'Even-Zohar és un enfocament molt interessant sobre la qüestió de les relacions de poder entre cultures i com influeixen en la traducció.

Per explicar aquesta teoria, Even-Zohar utilitza el concepte de «sistema», que va suposar un gran pas per a les ciències, ja que un sistema seria «una aproximació funcional basada en l'anàlisi de relacions»,² molt més útil per a l'anàlisi que no pas la simple acumulació d'estudis de fenòmens individuals. Even-Zohar (2010: 40) defineix els sistemes com a «networks of relations that can be hypothesized for a certain set of assumed observables (“occurrences”/ “phenomena”)» i això suposa, per tant, que permeten inferir lleis o normes que possibiliten la interpretació d'aquests fenòmens complexos i diversos.

Even-Zohar afirma que els diferents sistemes no es troben en posició d'igualtat, sinó que existeixen jerarquies entre ells; hi ha uns elements centrals i d'altres de perifèrics. Això no significa que aquesta jerarquia sigui permanent i absoluta, ja que els diferents elements estan en una tensió continua que pot provocar canvis en el sistema. Això forma part de la naturalesa dinàmica del polisistema. Si no es tenen en compte els diferents sistemes, no es poden entendre els canvis que es produeixen en cadascun d'ells i interpretar-los correctament: «changes were continuously explained in terms of the individual inventions of imaginative minds or as mysteriously resulting from “influences” from an external source (often from an

² «[A] functional approach based on the analysis of *relations*» (Even-Zohar 2010: 40).

isolated distinguishable item), or from direct responses to “the spirit of the age”» (Even-Zohar 2010: 45). Hi ha molts treballs que mencionen la teoria del polisistema, com per exemple la tesi de Marín Lacarta (2012^a) i la de Torres (2013).

Even-Zohar (1990: 48) considera que hi ha jerarquies entre els diferents sistemes literaris occidentals i que algunes de les literatures ocupen una posició perifèrica. En aquestes literatures, la traducció és una font d'innovació i d'ampliació de repertori per al sistema literari local. Per tant, aquest autor fa una distinció entre literatures «fortes» i «dèbils», postulant que les primeres poden adoptar novetats de sectors considerats perifèrics de dins del propi sistema, mentre que les segones tenen una dependència de les literatures «fortes», és a dir, d'altres sistemes literaris. L'autor afirma: «[t]his means that while one section of translated literature may assume a central position, another may remain quite peripheral» (Even-Zohar 1990: 49). Aquesta observació ens sembla molt interessant, ja que posa de manifest el fet que no tota la literatura traduïda ocuparà la mateixa posició en una cultura, sinó que es podrà observar una variació en funció de les relacions de poder entre les diferents cultures implicades, la qual cosa està directament relacionada amb nocions com el prestigi. Com a exemple, en el nostre cas, el sistema literari espanyol i el català es considerarien perifèrics en relació amb el sistema anglòfon, la qual cosa fa que la relació amb altres cultures perifèriques, com la japonesa o la xinesa, no tingui les mateixes característiques que la relació del sistema anglòfon amb aquestes cultures.

El treball de Rovira-Esteva (2014^a) estudia el cas concret dels referents culturals en una novel·la xinesa traduïda a l'anglès, al castellà i al català, i conclou que les diferències en el tractament de l'alteritat entre la traducció anglesa i les altres dues es poden interpretar tenint en compte les relacions de poder entre aquestes cultures i les normes existents en cadascuna d'elles. En el cas del sistema anglòfon, que gaudeix d'una posició hegemònica, es dona prioritat a la fluïdesa del text, és a dir, s'opta per la domesticació, que llima les diferències de l'altre i alhora invisibilitza el traductor i la seva tasca. En canvi, les traduccions al castellà i català opten per mètodes més estrangeritzants,³ que donen visibilitat a la tasca del traductor i permeten una aproximació del lector a la cultura del TO (Text Original). Aquest estudi demostra la hipòtesi de l'autora: «cuando el acercamiento entre culturas no se establece entre iguales apenas existe intercambio intercultural, mientras que en caso contrario los lectores del texto meta ven ampliado su

³ Alguns autors utilitzen el termes estrangeritzant i exotitzant com a sinònims, però en aquest treball farem distinció entre aquests conceptes, tal com expliquem a la secció «Representació de l'alteritat en l'àmbit dels estudis de traducció» de l'apartat 2.2.2.

horizonte cultural con la introducción de nuevos marcos de referencia» (Rovira-Esteva 2014^a: 139)

Alguns autors troben algunes mancances a la teoria del polisistema, com Kung (2009), que menciona una falta de consideració dels diferents agents implicats en el procés de traducció, o Vidal (1995: 75), que parla de la necessitat de posar més èmfasi en la ideologia:

Durante los años ochenta y principios de los noventa, los representantes de los estudios de traducción parecen alejarse, pues, en cierta medida, del polisistema de Even-Zohar [...]. Parece que la tenencia es ahora más política: se fijan sobre todo en la idea de manipulación, en cómo y hasta qué punto la ideología moldea los textos y las traducciones.

Malgrat aquestes crítiques, la teoria del polisistema ens pot ser útil per a l'anàlisi del corpus, l'anàlisi de tipus quantitatiu de fenòmens com la traducció indirecta o els temes i gèneres escollits per ser traduïts. El fet de relacionar la traducció amb el context en què s'ha produït, tant aquesta com l'original, és comú en molts enfocaments descriptius de la traducció amb diversa terminologia.⁴ El que trobem interessant de la teoria del polisistema és que posa en relleu les relacions de poder entre cultures, i com les situacions econòmiques o polítiques entre diferents països i cultures poden influir en les traduccions. Evidentment, hi pot haver traduccions que no estiguin subjectes a aquesta influència, però creiem que aquest enfocament pot ser útil per analitzar tendències a gran escala, com són algunes dades del nostre corpus, que comprèn un període de més de cent anys.

1.1.2 Condicionants de les traduccions: normes i altres enfocaments

Alguns corrents dels Estudis de Traducció s'aproximaven a aquesta disciplina des d'una perspectiva lingüística, partint de la idea d'un missatge fruit de l'originalitat de l'autor que es trasllada a altres llengües, i per tant els Estudis de Traducció se centrarien en els problemes lingüístics que sorgeixen en aquest procés de trasllat. Aquesta idea es reflectia en el concepte de l'equivalència traductora. Però en el context dels EDT, com per exemple l'anomenada Escola de la Manipulació, es va posar èmfasi en els aspectes ideològics que envolten la traducció i en el fet que una traducció no és només el resultat de l'aplicació de procediments de trasllat lingüístic, sinó que hi intervenen factors culturals i socials. Aquest canvi d'enfocament en els Estudis de Traducció s'ha anomenat *gir cultural*, com expliquem amb més detall al següent apartat. Per explicar els factors culturals i

⁴ L'estudi de Gil-Bardají (2009) utilitza els conceptes «text, context i pretext» de Widdowson (2004), i el de Mangiron (2006) utilitza el terme *context*: «intervenen diversos factors, tant textuals com extratextuals, i no sembla possible d'analitzar un text sense tenir en compte el context en què s'ha produït» (Magiron 2006: 22).

socials que condicionen la traducció, un dels conceptes més utilitzats és el de *normes de traducció*. Toury (1995: 54-55) les defineix com «the translation of general values or ideas shared by a community — as to what is right and wrong, adequate and inadequate — into performance instructions appropriate for and applicable to particular situations».

Toury (2004) utilitza el concepte de *norma* per referir-se a restriccions que condicionen o influeixen sobre la tasca traductora sense distinció de graus, és a dir, tot el que hi pot haver entre una regla pròpiament dita i un tret idiosincràtic. Ho presenta com a un concepte ampli, la qual cosa ens sembla alhora útil i en certa manera inevitable, ja que «[l]as fronteras entre los distintos tipos de restricciones son difusas» (Toury 2004: 95).

Una de les característiques més destacables de les normes és el grau variable d'obligatorietat, que no només és divers, sinó que pot variar al llarg del temps i en diferents contextos. Per tant, poden coexistir diferents normes, fins i tot contradictòries, tal com afirma Vidal (1995: 74-75):

Las normas pueden y suelen entrar en conflicto unas con otras. De hecho ninguna traducción sigue sólo una norma o modelo [...] Además, las nociones relativas a lo que es 'correcto' van más allá del campo de la traducción: implican, dice Hermans, actitudes sobre la evaluación del propio lenguaje y del lenguaje de los otros; relaciones entre las lenguas; entre la lengua y la identidad cultural, etc.

D'altra banda, també destacaríem el fet que les normes es poden aplicar de forma conscient o inconscient, per exemple per costum o seguint models apresos sense qüestionar-los. Així doncs, les decisions que es prenen durant el procés de traducció poden estar influïdes per ideologies determinades fins i tot encara que el traductor no en sigui conscient.

Toury (2004: 100-101) divideix les normes en tres categories: inicials, preliminars, i operacionals. La norma inicial és la decisió del traductor de decantar-se per seguir les normes de la cultura de partida o de la cultura d'arribada. Si es decanta per seguir les normes de la cultura i llengua de partida, es tractaria d'una traducció amb un alt grau d'*adequació*, mentre que si es decanta per les normes de la cultura i llengua d'arribada estaria orientada a l'*acceptabilitat*. Una traducció no s'ha d'adherir necessàriament a una d'aquestes dues orientacions en exclusiva, però si s'analitza un text es pot determinar quina de les dues tendències té més pes. Aquesta dicotomia enllaça amb els conceptes de domesticació⁵/estrangerització de Venuti (1998), que tractarem al marc teòric específic.

Les normes preliminars estan relacionades amb processos previs a la realització

⁵ També anomenat *anostrament* (Mangiron, 2006).

de la traducció i són les que ens interessen especialment per aquest treball, mentre que les operacionals, que s'utilitzen durant el procés de traducció, pràcticament no seran d'aplicació, ja que no analitzem els textos traduïts sinó els textos que envolten aquestes traduccions, els paratextos. Les normes preliminars es divideixen en dues categories: la *política de traducció*, que és tot allò relacionat amb la selecció dels textos que es traduiran, com el fet que la traducció sigui directa o no, i les llengües implicades. Aquest autor enumera diverses qüestions per a l'anàlisi del tipus de traducció, algunes de les quals són clarament útils per a aquest estudi: en quines tipologies textuais es tradueix directa o indirectament, quines llengües mediadores són més utilitzades, si es fa constar el fet que sigui una traducció indirecta i, en cas afirmatiu, si apareix informació sobre la llengua mediadora.

Altres autors també utilitzen el concepte de normes, amb certes diferències en les definicions i incloent-lo entre diverses categories, com Hermans (1991, 1996), que distingeix entre convenció, norma, regla i decret, o Nord (1991) que utilitza les categories de regles, normes i convencions. Per a més informació d'aquests diversos usos del concepte de normes i similars, el resum que en fa Díaz (2001: 67-68) és molt clar i concís.

A banda del concepte de normes, també hi ha altres formes de categoritzar els condicionants que poden marcar les traduccions. Lefevre, que també va formar part de l'anomenada Escola de la Manipulació, enumera les següents restriccions de la traducció com a reescriptura: el patronatge, la poètica, l'univers del discurs («al que pertenece el problema de las expresiones que designan realidades o conceptos exclusivos de una o varias culturas» [Carbonell 1997: 61]), la llengua natural i l'obra original. Aquestes categories també han estat àmpliament utilitzades, com per exemple en les obres de Carbonell (1997) i Vidal (1995). Lefevre considera el patronatge com un procediment de control extern i la poètica com un procediment de control intern. Ens sembla interessant la concreció de Vidal (1995: 81) sobre la poètica: «[a los procedimientos de control internos] pertenecen los intérpretes, los críticos, los profesores de literatura y los traductores, que pueden llegar a marginar una obra por no ser "Literatura" o por ser intolerable des del punto de vista de la ideología dominante».

Finalment, també ens serà útil la pauta d'anàlisi de traduccions de Salvador Peña (1997), que expliquem amb més detall a l'apartat de metodologia («3.2 Anàlisi del corpus»). L'autor s'emmarca en l'estudi descriptiu de les traduccions (1997: 19) i la seva pauta d'anàlisi és molt completa, incloent conceptes que hem mencionat anteriorment, com les normes de traducció.

1.2 Gir cultural i Sociologia de la traducció

Alguns dels autors més destacats de l'àmbit dels EDT (Even-Zohar 1990; Toury 1995), van incidir en la importància dels factors socials i culturals en l'estudi de la traducció, la qual cosa es va anomenar «gir cultural»⁶ dels estudis de la traducció, en què les qüestions culturals prenen protagonisme en contraposició a les aproximacions lingüístiques que havien dominat la disciplina fins aquell moment. Com resumeix Kung (2009: 123), «Since the “cultural turn” in the 1990s [...] Translation Studies has extended study from the micro-textual to the macro socio-cultural context». Com indica aquesta autora, diversos acadèmics han reconegut «the usefulness of sociological theories and concepts to probe the impact of translators as social agents» (Kung 2009: 125).

El paper de la traducció en els intercanvis literaris internacionals ha experimentat un creixent interès i, atès el seu paper en la mediació intercultural, s'ha estudiat també des de la perspectiva de la sociologia. Díaz (2001: 64-65) cita Giner ([1985] 1987: 78-79) en la seva definició de socialització com «el procés mitjançant el qual l'individu és absorbit per la cultura de la seva societat, de manera que, quan ha interioritzat els valors i la imatge d'una determinada estructura social, tendeix a contribuir a mantenir-la i a garantir-ne la reproducció». Aquesta definició ens remet a mecanismes d'exotització que hem trobat al corpus de forma reiterada. Díaz (2001: 64-65) ho considera una qüestió clau en l'estudi de la traducció, i sintetitza en dos punts la forma en què els estudis de traducció han d'abordar-ho:

En primer lloc, hauran de considerar de quina manera influeixen els processos de socialització en l'activitat professional dels mediadors lingüístics. D'altra banda, hauran d'avaluar en quina mesura contribueixen els traductors i els intèrprets a mantenir la cultura i l'estructura social que els acullen.

Alguns teòrics, com Heilbron i Sapiro (2007) analitzen la traducció des del punt de vista d'una jerarquia mundial de llengües, essent algunes d'elles centrals i altres perifèriques o semiperifèriques. Aquestes categories els serveixen per explicar fluxos de traducció que es materialitzen en un gran nombre de traduccions des de les llengües centrals i un nombre menor cap a les perifèriques. Aquesta classificació de les llengües es basa en el percentatge de llibres traduïts a partir de cada llengua (Heilbron i Sapiro 2007: 3):

- «hipercentral»: l'anglès, a partir del qual es tradueixen prop de la meitat dels llibres

⁶ Per a una cronologia de la formació d'aquest terme a la dècada de 1980 i la forma en què el van utilitzar diferents autors, vegeu *The turns of Translation Studies* (Snell-Hornby 2006).

- centrals: l'alemany i el francès, amb entre un 10 i un 12 per cent del mercat internacional
- semiperifèriques: 8 llengües, entre les quals hi ha el castellà i l'italià, que representen entre un 1 i un 3 per cent.
- perifèriques: la resta de llengües, que compten amb menys d'un 1 per cent.

Entre aquestes es troben el xinès, el japonès i l'àrab, malgrat que es tracta de grups lingüístics que compten amb un gran nombre de locutors.⁷

Marín Lacarta utilitza aquesta teoria per explicar la mediació de les llengües centrals no només en la traducció indirecta sinó fins i tot en la traducció directa, ja que s'observa una influència de les cultures centrals en la presa de decisions sobre què traduir (Heilbron 1999: 436) i altres decisions relacionades, com títols i text de la coberta, tal com assenyala Marín Lacarta (2012^a: 67).

1.3 Història de la traducció

Una part important d'aquesta tesi és la recopilació i anàlisi d'un corpus de traduccions de llibres japonesos publicats a Espanya. En aquest sentit, serà una contribució per conèixer la història de la traducció del japonès.

Pym (1998) i Lafarga (2005) destaquen la falta d'estudis en història de la traducció i la necessitat de desenvolupar més aquest àmbit. Pym (1998: 15-18) sintetitza en tres punts l'interès d'aquesta àrea d'estudi. En primer lloc, pot servir per descriure cultures concretes, ja que les diferents cultures no s'han desenvolupat de forma aïllada, i per tant és imprescindible tenir en compte els contactes amb altres cultures per poder explicar la història d'una cultura. En segon lloc, defensa que la història de la traducció pot oferir informació i idees per a la creació de polítiques lingüístiques i culturals, ja que una perspectiva històrica ajuda a entendre el passat i el present per tal de poder preveure el futur i adoptar mesures per assolir determinats objectius. Finalment, també destaca que la història de la traducció pot ajudar els traductors i altres mediadors culturals a entendre el seu paper en la formació i transformació de les cultures, així com a reflexionar sobre la seva pròpia especificitat cultural.⁸

Pym (1998: 5-6) divideix la història de la traducció en tres parts: arqueologia,

⁷ «Ce qui signifie que le nombre de locuteurs n'est pas un facteur explicatif déterminant de la hiérarchisation entre "langues centrales" et "langues périphériques"» (Heilbron i Sapiro 2007: 3)

⁸ Pym (1998: 17-19) posa èmfasi en la reflexió sobre l'especificitat cultural del traductor, però en el nostre treball no aprofundirem en aquest punt (aquest autor reflexiona sobre l'origen de la cultura en relació amb el sedentarisme, contraposant-ho amb la posició nòmada dels mediadors interculturals i les actuals tendències d'hibridització cultural).

crítica i explicació. L'arqueologia de la traducció pretén respondre a les preguntes bàsiques «who translated what, how, where, when, for whom and with what effect?» (Pym 1998: 5), la qual cosa s'aconsegueix mitjançant diversos procediments, com la compilació de catàlegs o d'informació biogràfica sobre els traductors. La crítica històrica seria la valoració raonada sobre quines traduccions o mètodes traductors han estat beneficiosos o han tingut efectes negatius.⁹ Finalment l'explicació explora les causes dels fenòmens que s'han produït, i permet entendre els processos i canvis que tenen lloc durant un període o que afecten a determinades cultures, tenint en compte les relacions de poder entre elles. Aquest autor també destaca que aquestes tres parts de la història de la traducció estan interrelacionades i per tant es necessiten mútuament, tot i que cada treball se centri en algunes parts concretes. El nostre treball se centraria en la primera i la tercera d'aquestes parts: arqueologia, en la creació del corpus, i explicació per a entendre les dades recollides.

D'hulst (2010: 399) assenyala que l'objecte d'estudi de la Història de la Traducció és el mateix que es pot estudiar en altres branques dels estudis de la traducció i, per tant, el que varia és l'enfocament. Pym (1998) afirma que la Història de la Traducció no es pot encaixar en una de les categories del mapa de Holmes ([1972] 1988), sinó que serveix per analitzar qualsevol dels altres camps des d'un punt de vista històric o historiogràfic. D'hulst organitza la varietat de possibles objectes d'estudi seguint les preguntes que Ciceró i altres havien aplicat a la oratòria, a les quals també fa referència Pym (1998) en l'àmbit de l'arqueologia de la traducció. D'hulst (2010: 399-403) fa diverses consideracions respecte cadascun d'aquests segments en què es pot agrupar l'objecte d'estudi, que considerem interessant presentar breument a continuació:

- Qui: rerefons cultural i social del traductor, la seva producció, interacció amb altres traductors, etc.¹⁰
- Què s'ha traduït i què no, amb quins criteris s'ha decidit i, a més gran escala, els fluxos de traducció que poden ajudar a entendre l'impacte d'una cultura sobre una altra.
- On s'han dut a terme les traduccions, on s'han publicat i en quines editorials.

⁹ El mateix autor manifesta la dificultat que comporta la valoració, ja que és difícilment separable de la subjectivitat i posició ideològica de l'autor. En aquest sentit, conclou que abans de poder fer judicis morals, cal que la història de la traducció avanci i resolgui moltes qüestions concretes.

¹⁰ D'hulst (2010) fa menció, a part dels traductors, als teòrics de la traducció, i en tots els següents punts fa referència també a la teoria de la traducció: què se n'ha escrit, quan, etc. Com que el nostre treball se centra en l'estudi de les traduccions i no dels textos de teoria de la traducció, hem exclòs aquesta part de l'esquema que en presentem aquí.

- Amb ajuda de qui: qui ha finançat la traducció, qui l'ha motivada (subsidis, premis...). En aquest punt també es cita la censura i les xarxes entre editorials, traductors, etc., que influeixen en la selecció d'obres a traduir. L'autor cita els Estudis postcoloniais com a àrea que ha explorat aquest punt, i tot i que no hi fa menció, creiem que també enllaçaria amb la teoria del polisistema.
- Per què es produeixen les traduccions o per què es produeixen d'una manera determinada. En aquest punt s'intenta trobar relacions de causa i efecte entre factors. Es poden aplicar conceptes com les normes.
- De quina manera es fan les traduccions. Com varien, en l'espai i el temps, les normes que condicionen les traduccions.
- Quan: aquest punt seria el més proper a l'arqueologia de la traducció de què parla Pym, és a dir la creació de bibliografies o bases de dades per poder observar tendències en determinats períodes
- Quins efectes tenen, per exemple en la societat. Es fa referència als sistemes d'Even-Zohar, posant èmfasi en la recepció i l'assimilació. En aquest punt hi encaixaria també un dels nostres objectius, que és determinar si les traduccions (a través dels paratextos) reforcen imatges culturals concretes com els estereotips.

Aquestes preguntes tenen, tot i que amb una estructura diferent, certes coincidències amb la pauta d'anàlisi de les traduccions de Peña (1997) i algunes de les consideracions d'aquest autor poden ser útils també per a l'anàlisi del nostre corpus.

Pel que fa a qüestions metodològiques en la Història de la Traducció, Pym (1998: 38-54) dedica un capítol a les llistes com a eina bàsica en l'arqueologia de la traducció, concretament les llistes de dades bibliogràfiques de traduccions. Aquest autor defensa que l'anàlisi històrica no es pot basar, evidentment, en un petit nombre de casos concrets, i per això són necessàries les llistes, que permetran tenir una visió de conjunt del context en què s'han produït les traduccions, és a dir, quines s'han produït en una mateixa època, abans i després i, per tant, observar si hi ha alguna relació que les uneixi, o factors que hagin tingut incidència en diverses d'elles. En base a aquestes observacions es podrà doncs, afirmar o descartar hipòtesis. Pym divideix les llistes en dues categories: catàlegs, que inclouen idealment totes les traduccions d'un determinat període i camp, i corpus,¹¹ que són llistes creades amb uns criteris específics per comprovar una hipòtesi.

¹¹ En aquest treball utilitzem la paraula *corpus* en aquest sentit, és a dir com a llistes de referències bibliogràfiques, sense recollir els textos complets. És per tant, un concepte diferent dels corpus de tipus lingüístic, que sí que inclouen els textos sencers per analitzar-los.

L'exhaustivitat és una característica central en els catàlegs, però no necessàriament en el cas dels corpus, ja que es creen en funció d'un objecte d'estudi i unes hipòtesis concretes.

2 Marc teòric específic

En aquest apartat es definiran i especificaran els usos de diversos conceptes claus en aquest estudi. Cal destacar el caràcter interdisciplinari dels estudis de traducció i especialment d'aquest treball, ja que estudiem la traducció d'obres literàries (i d'altres publicacions monogràfiques) i la seva implicació en la formació d'imatges culturals. Per tant, hi ha certa intersecció amb els estudis literaris, concretament pel que fa a l'estudi dels paratextos. L'obra de Genette (1997) ens servirà de base per a la definició i classificació dels paratextos, però com que se centra en la literatura no traduïda, hem considerat interessant fer menció també al concepte de paratraducció.

D'altra banda, el concepte d'alteritat i la seva representació sorgeix en els estudis culturals i sociològics, i malgrat que ha augmentat l'ús d'aquests conceptes en els estudis de traducció, creiem que és important definir-los breument, així com també repassar els enfocaments de diversos autors que relacionen la traducció i la formació d'imatges culturals, com per exemple Venuti (1995) i Carbonell (2004). Mencionarem també el treball de Ning (2014), que tracta sobre la formació d'imatges culturals en l'àmbit dels estudis literaris, i el concepte de l'estereotip segons Pageaux (1994) i Amossy (1991).

Finalment, creiem necessari destacar dos aspectes concrets que volem analitzar a partir de les dades del nostre corpus: d'una banda, la rellevància d'analitzar els factors que determinen quins textos se seleccionen per traduir i, d'altra banda, el fenomen de la traducció indirecta i les implicacions que pot tenir.

2.1 Paratextos

Com a marc teòric per a la definició i classificació dels paratextos, utilitzarem els enfocaments de Genette (1997) i Peña i Hernández (1994). L'obra de Genette és pionera en l'estudi dels paratextos i en fa una descripció i anàlisi molt detallada que ens serà útil com marc de referència. Peña i Hernández fan un estudi de la qüestió específica de les notes a peu de pàgina, a part d'analitzar també altres tipus de paratextos.

Pel que fa a la definició de paratext, Genette el considera:

- com a «presentador» del llibre: «to *make present*, to ensure the presence of the text in the world, its “reception” and consumption in the form [...] of a book» (1997: 1)
- com a espai limítrof: «It is an ‘undefined zone’ between the inside and the outside» (1997: 2)
- com «defined by an intention and a responsibility of the author» (1997: 3).

Genette destaca l'«ajustament a la intenció de l'autor»¹² com a funció bàsica dels paratextos, però en el cas de la traducció pot ser que això no es compleixi. Especialment en les traduccions de cultures llunyanes com la japonesa, és possible que els paratextos, creats per traductors o editors sense contacte amb l'autor original, no encaixin amb la intenció d'aquest. Genette (1997: 410) també contempla, en certa manera, aquesta possibilitat: «the paratext sometimes tends to go beyond its function and to turn itself into an impediment, from then on playing its own game to the detriment of the text's game». Alguns acadèmics en l'àmbit dels estudis de traducció, com Summers (2013: 14-15), i Tahir-Gürçalar (2002: 46-47, cita a Summers 2013) qüestionen la idea de la traducció com a paratext de l'original, que considera el text traduït com si seguís estant sota el control de l'autor del text original.

Com que Genette analitza els paratextos exclusivament des d'una perspectiva d'anàlisi literària, en el cas d'aquest estudi caldrà afegir-hi els matisos convenients per les peculiaritats que pot introduir-hi la traducció.

Genette (1997: 93-94) enumera quatre funcions dels títols dels llibres que es poden aplicar també als paratextos en general.¹³

¹² «[T]he main issue for the paratext is not to “look nice” around the text but rather to ensure for the text a destiny consistent with the author's purpose» (Genette 1997: 407).

¹³ Pellatt (2013: 2-3) aplica aquestes quatre funcions als paratextos en general, no només als títols.

- designar o identificar: informació que identifica el llibre, com per exemple el títol, autor, editorial, etc. És l'única funció obligatòria segons l'autor, que considera les altres funcions com a opcionals tot i que solen aparèixer inevitablement de forma conjunta, ja que un títol, per exemple, no només és un codi per identificar el llibre, sinó que es pot interpretar de diferents maneres i per tant pot comportar diferents connotacions.
- descriure l'obra: indicacions de gèneres, com també sobre el contingut del text. Aquest autor destaca el fet que és impossible descriure de forma completament objectiva, i per tant solen aparèixer sempre connotacions subjectives.
- valor¹⁴ connotatiu: hem mencionat anteriorment que les dues funcions anteriors difícilment poden evitar contenir també un valor connotatiu, però en canvi hi ha paratextos amb un valor connotatiu sense ser descriptiu, com per exemple algunes valoracions sobre l'obra per part de personalitats o entitats de prestigi que de vegades s'inclouen a la coberta posterior d'un llibre o en altres parts de la sobrecoberta (ex: «Fabuloso» – The NYT).
- «temptar»: els paratextos, com a «presentadors» del llibre (Genette 1997: 1), són un element important per a la captació d'atenció de possibles lectors. Això es veu reflectit en el fet que les editorials no solen comptar amb els traductors per a la creació d'alguns paratextos,¹⁵ especialment per al contingut de la coberta. Això mostra la concepció dels traductors com a professionals lingüístics, i per tant la derivació a altres professionals dels paratextos més importants en clau de *màrqueting*. Genette (1997, 93-94) aclareix que, evidentment, la funció de «temptar» no és sempre reeixida, i per tant alguns paratextos poden produir un efecte contrari a l'esperat. És interessant també l'observació d'aquest autor sobre els títols de les obres, que, si bé han de ser atractius per als lectors, en cas de crear massa expectatives poden provocar decepció en el moment de la lectura del text.

Genette descriu els diferents tipus de paratextos i n'explica les característiques, trets destacats, funcions, història, així com nombrosos exemples. A l'Esquema 1 presentem la tipologia de paratextos que ofereix Genette al seu llibre. Hem marcat amb negreta el elements en què centrarem l'atenció al nostre treball. Els aclariments que hem considerat necessaris en alguns punts es troben després de la taula, seguint una numeració a part de la de les notes al peu.

¹⁴ Genette prefereix utilitzar en aquest cas «valor» en comptes de «funció», perquè les connotacions lligades a un text poden ser un efecte no intencionat.

¹⁵ Summers (2013: 15) considera els paratextos «[n]ormally controlled by the publisher». Recordem també que Genette (1997: 16) inclou la coberta dins de l'apartat «The Publisher's peritext».

- (1) Genette (1997: 24-25) numera les quatre cares o planes que formen la coberta. La coberta 1 i 4 són el que en el nostre treball anomenem *coberta* i *coberta posterior*, respectivament. Les cobertes 2 i 3 són el revers de les anteriors, i no tenen gaire rellevància en el nostre corpus d'estudi. En la categoria de «coberta 1» i «coberta 4» Genette (1997: 24-26) hi inclou 18 i 16 elements, respectivament, que hi poden aparèixer. En aquest esquema mostrem només els que considerem més rellevants en el marc del nostre treball. Genette també aclareix que poden haver-hi altres elements a part dels que ell menciona, per tant no és una llista exhaustiva.
- (2) Utilitzem aquest terme per sintetitzar el que Genette (1997: 24) exposa de forma desglossada «Name(s) of the translator(s), of the preface-writer(s), of the persons responsible for establishing the text and preparing critical apparatus».
- (3) Aquest element, igual que els dos següents, els hem trobat sovint en altres parts del llibre, com les solapes.
- (4) Genette (1997: 27) preveu el que hem trobat en moltes ocasions al nostre corpus: la sobrecoberta (*dust jacket*), actualment molt usual (especialment entre els llibres de tapa dura, en oposició a les edicions «de butxaca»), és la que conté la major part d'elements enumerats a l'apartat de coberta.
- (5) Genette (1997: 32) comenta que sovint no apareix informació sobre tipografia utilitzada i similars.
- (6) Genette dedica el cinquè capítol al *prière d'insérer*, que en anglès s'ha traduït com *please-insert*,¹⁶ explicant-ne els orígens i diferents formes que ha adoptat en el temps. Al nostre corpus només l'hem trobat en la forma de l'últim estadi que explica Genette (1997: 110): un text a la coberta posterior que conté informació sobre l'obra, sovint sobre el contingut del llibre o el context en què es va produir, entre altres. Hem trobat aquest text principalment a les cobertes posteriors, o sobrecobertes en cas que n'hi hagi, ocasionalment a les solapes i en algun cas fins i tot hem trobat una pàgina a l'inici del llibre que per les seves característiques (text laudatori, breu, no firmat) es podria considerar un *please-insert*. En català, sembla que existeix el terme «text de contra» i segons el Termcat¹⁷ denominació catalana proposada seria «ressenya de la coberta posterior». Aquestes termes en català no ens convencen del tot pel fet que en algunes ocasions, el mateix text apareix en

¹⁶ Al prefaci del llibre també s'ofereixen altres termes similars en anglès: *blurb* i *jacket copy* (1997: XX).

¹⁷ En resposta a una consulta feta el 28/4/2016.

llocs diferents de la coberta posterior, com hem mencionat anteriorment, i per tant en algunes ocasions utilitzarem el terme anglès *please-insert*.

- (7) Genette (1997: 161) fa una enumeració més llarga, que nosaltres hem sintetitzat escollint el que hem trobat amb més freqüència al nostre corpus. Cal distingir, com destaca Genette (1997: 161-162), entre la introducció com a capítol inicial d'un llibre, i una introducció escrita per algú diferent a l'autor del llibre i que fa la funció de presentació de l'obra, que es podria anomenar també prefaci. També cal distingir les notes al peu o al final dels textos titulats «nota del traductor» o «nota de l'editor», entre altres, que són similars a prefacis breus.
- (8) Genette fa distinció especialment entre les notes de l'autor i les al·lògrafes, és a dir, escrites per persones diferents a l'autor del text principal. En el cas dels textos traduïts les opcions són més diverses i complexes, ja que hi ha un nombre més gran de possibles autors. Pel que fa a la classificació de tipus de notes, vegeu l'apartat sobre anàlisi textual (3.4.2).
- (9) Genette exclou les ressenyes i qualsevol text que no tingui una autoria relacionada amb l'autor. Tot i que per norma general no tractarem els epitextos, considerem interessant l'aposta d'alguns autors (Gil-Bardají, Orero i Rovira-Esteva 2012; Yetkiner i Oktar 2012) per una noció d'epitext més àmplia, que inclogui, per exemple, ressenyes.

2.1.1 Paratraducció

«Paratraducció» és un terme creat en el grup de recerca *Traducción & Paratraducción* de la Universidad de Vigo com a eina metodològica per l'estudi dels elements paratextuals en la traducció (Yuste Frías 2012: 117-119). Com hem esmentat anteriorment, les primeres obres que tracten l'estudi dels paratextos, com la de Genette, només fan menció a la traducció breument, sense incidir en les peculiaritats que sorgeixen de les característiques d'aquests tipus de textos. En aquest context Yuste Frías (2011: 259) afirma:

Necesitábamos un nuevo término traductológico para llamar la atención sobre la traducción de lo que, hasta ahora, se había quedado en un segundo plano en los estudios sobre traducción: los paratextos.

Yuste Frías (2011: 261) destaca la importància dels paratextos pel fet que formen part de l'obra traduïda i per tant és necessari parar-hi atenció abans de fer una traducció per tal d'entendre el text original en el seu context.

En aquest sentit, la paratraducció es podria considerar semblant al concepte de

«localització»,¹⁸ en el sentit que inclou el que envolta el text com a part important de la traducció. Hi ha, però, una diferència substancial: la localització parteix de la premissa de l'adaptació del producte a un mercat local, mentre que «paratraducció» és un concepte més ampli que posa èmfasi en la necessitat de reflexionar i tenir en compte els elements paratextuals.

Garrido (2007: 52) diu de la paratraducció que «lee, interpreta y traslada paratextos», però en el nostre cas la majoria de paratextos no es tradueixen o traslladen, sinó que es reelaboren. Un clar exemple serien els llibres publicats en una col·lecció en què tots els volums que s'hi publiquen segueixen unes característiques comunes pel que fa al disseny de les cobertes: això pot impedir o limitar la possibilitat de traslladar els paratextos de les cobertes dels originals. També cal destacar que el fet que els paratextos originals no es traslladin està relacionat sovint amb el fet que en la majoria de casos l'editor o editorial és qui s'encarrega dels paratextos de la nova publicació. Al traductor només se li sol encarregar la traducció del text, i fins i tot pot ser que no tingui accés als paratextos de l'original, especialment en el cas de les traduccions indirectes. Encara que tingui accés als paratextos originals i proposi solucions per al trasllat, els editors no sempre tenen en compte la seva opinió.¹⁹ Garrido (2007: 53) també menciona el paper decisiu de l'editor en la configuració dels paratextos:²⁰

Sin embargo, el agente que decide cómo se presentará este texto a la sociedad destinada a recibirlo, suele ser un editor. Este mediador se ocupa de la gestión mercadotécnica y será el que decida aprobar el diseño de las cubiertas anterior y posterior [...]

Els autors que utilitzen el concepte de paratraducció, doncs, destaquen la importància dels elements paratextuals en la traducció i reivindiquen que el traductor hauria de tenir un paper més destacat en la seva configuració. Malgrat que aquestes propostes són molt raonades, també hem trobat alguna afirmació²¹ que sembla indicar que l'autor considera la traducció una activitat de trasllat lingüístic, sense tenir en compte les teories que sorgeixen en el gir cultural dels estudis de la traducció, com per exemple els treballs de l'Escola de la Manipulació, que precisament destaquen el fet que cap traducció està al marge de la ideologia de qui la crea. En aquest sentit, l'article de Nord (2012) titulat «Paratranslation – a new paradigm or a re-invented wheel?» qüestiona la necessitat d'aquest nou terme

¹⁸ Yuste Frías (2014: 63) es mostra crític amb aquest concepte, considerant que ha comportat «[u]na deshumanització de la tarea de traducir totalmente inaceptable».

¹⁹ Comunicació personal d'Albert Nolla (12/12/2013).

²⁰ La referència a agents diferents del traductor, també apareix a Kung (2009: 124; 2013: 53), que cita com a exemple editors, editorials, institucions, lectors i autor, com també a Pellatt (2013: 1).

²¹ «[A]nte la imposibilidad de poder denominarla traducción [una de las versiones] porque manifiesta una manipulación ideológica inexistente en el original, se habilita el término de paratraducción» (Garrido 2007: 52).

«coming to the conclusion that it starts out from a very narrow, linguistic concept of translation that was left behind by skopos theory and the functional approaches, among others» (2012: 399).

Malgrat això, i tot i que Nord (2012: 407) també es mostra crítica amb aquest terme, sí que considerem interessant el concepte derivat «paratraductor» o «agents paratraductors»,²² ja que permet fer referència a tots els diferents agents que poden estar implicats en la creació dels paratextos, que solen ser diversos. Creiem que pot ser útil comptar amb un terme que expressi aquest concepte de forma concisa, alhora que admeti la necessària ambigüitat derivada del fet que és força habitual que no consti explícitament l'autoria d'alguns paratextos, de manera que en la majoria d'aquests casos no es pot confirmar si l'autor n'és el traductor, l'editor o alguna altra figura.

2.2 Alteritat i representació

Tenint en compte que estudiarem els paratextos de les traduccions en tant que mecanismes de (re)presentació de l'altre, és important revisar què s'ha dit sobre aquest concepte i com l'entendem.

En primer lloc comentarem breument el significat de la noció d'alteritat i analitzarem els usos dels termes «altre» i «alteritat» en els estudis de traducció, ja que són termes centrals en el nostre estudi.

A continuació, tractarem sobre els diferents mecanismes o formes de representació de l'alteritat que podem trobar en les publicacions, com a base per a l'anàlisi dels paratextos del subcorpus, alguns dels quals es basen en les teories explicades al marc teòric general. Rovira-Esteva (2014^a: 137) resumeix molt clarament alguns aspectes que cal tenir en compte:

[L]as traducciones tienen lugar en un determinado contexto en el que los promotores de la traducción tienen su propia idea de la función que debe desempeñar ese texto en la cultura receptora. El tipo de texto pero, sobre todo, las normas de traducción y las relaciones de poder existentes entre las culturas en contacto determinan la actitud con la que los traductores se aproximan y representan al otro en la cultura receptora, aunque sea de un modo inconsciente.

En l'àmbit dels estudis de traducció ens semblen especialment interessants els enfocaments de Venuti (1998) i Carbonell (2004) sobre aquesta qüestió. Cal tenir en compte que alguns paratextos no són fets pels traductors i són més aviat textos de nova creació amb un discurs propi que no està directament relacionat amb el

²² «[S]egundos y terceros agentes paratraductores, no traductores, propiamente hablando» (Yuste Frías 2014: 69).

procés de traducció ni és un text traduït, i per tant, creiem que poden ser útils enfocaments des d'altres àmbits com els estudis culturals o de literatura comparada, especialment el treball de Ning (2014) sobre representació de l'alteritat i estereotips. En la representació de la cultura japonesa trobem estereotips amb freqüència i, per tant, hem considerat adient dedicar un últim subapartat a definir breument aquest concepte.

2.2.1 Els conceptes «altre» i «alteritat»

Els termes «altre» (*Other*) i «alteritat» (*Otherness/Alterity*), són conceptes originaris de l'àmbit de la filosofia utilitzats en relació amb el concepte d'identitat, que s'han utilitzat també àmpliament en altres àmbits com l'antropologia, els estudis postcoloniais i també els estudis de traducció. En l'àmbit de la traducció, hi ha diversos estudis que utilitzen aquests termes, com ara els següents (entre d'altres): Carbonell (1997, 1999, 2000, 2003, 2004); Garrido (2007); Gil-Bardadjí (2009); Hermans [ed.] (2006); Marín-Lacarta (2008, 2012^a, 2012^b, 2014); Rovira-Esteva (2014^a); Torres (2013); Venuti (1998); Vidal (1995).

Hem dividit aquest apartat en dos subapartats: en el primer reflexionarem sobre el concepte d'alteritat, i en el segon abordarem qüestions tipogràfiques o estilístiques que han sorgit entorn aquests termes.

La noció d'alteritat

Pel que fa al significat, cal destacar que el concepte d'alteritat no es pot deslligar del concepte d'identitat, tal com exposen autors de diverses disciplines que citem a continuació. Said ([1978] 2003: 436), en l'àmbit dels estudis postcoloniais, reflexiona en aquest sentit:

La creación de una identidad [...], implica establecer antagonistas y «otros» cuya realidad esté siempre sujeta a una interpretación y a una reinterpretación permanentes de sus diferencias con «nosotros». Toda época y toda sociedad recrea sus «otros». Lejos de ser algo estático, la identidad de uno mismo o la del «otro» es un muy elaborado proceso histórico, social, intelectual y político que tiene lugar en un certamen, en el cual intervienen personas e instituciones de todas las sociedades.

Ning (2014: 13), en l'àmbit dels estudis literaris, reflexiona sobre l'origen del concepte i apunta a la relació que hi té la imaginació:

La concepción de la otredad es una noción originaria de los encuentros interétnicos en la historia de la Humanidad. Desde que un pueblo tiene conocimiento sobre otro, la imaginación y la definición alrededor de él empiezan a proyectarse.

En l'àmbit de l'antropologia, Krotz (1994: 8-9) també menciona el fet que l'alteritat

sorgeix a través del contacte cultural i estableix una distinció entre l'«altre» com a entitat, i qualsevol «altra cosa»:

Alteridad no es, pues, cualquier clase de lo extraño y ajeno, y ésto es así porque no se refiere de modo general y mucho menos abstracto a *algo* diferente, sino siempre a *otros*. Se dirige hacia aquellos seres vivientes, que nunca quedan tan extraños como todavía lo quedan el animal más domesticado y la deidad vuelta familiar en la experiencia mística. Se dirige hacia aquellos, que le parecen tan similares al ser propio, que toda diversidad observable puede ser comparada con lo acostumbrado, y que sin embargo son tan distintos que la comparación se vuelve reto teórico y práctico.

Krotz (1994: 9-10) destaca el fet que la comprensió de l'altre sempre es basa en els termes propis:

La alteridad tiene un alto precio: no es posible sin etnocentrismo. [...] Entre el grupo propio y el grupo extranjero existe, pues, una relación semejante a la que hay entre lo conocido y lo desconocido en el acto cognitivo, donde lo último es accesible casi siempre sólo a partir de lo primero.

En l'àmbit dels estudis de traducció, Carbonell utilitza el terme per referir-se a una entitat diferent del subjecte, sense atorgar-hi una connotació concreta i per tant amb un ús més aviat díctic, com veiem en aquest exemple, en què es presenta com a oposat a «identitat pròpia»:

No puede darse coherencia a lo desconocido sin una vinculación con lo conocido, y de hecho el lector *sitúa* toda característica de la **otredad** con respecto a la **identidad propia**, acomodándola en una geografía semiótica que podemos resumir con un esquema como el que sigue. Es importante notar que no sólo es la **otredad** la que se establece; también la **identidad propia** queda establecida por contraste [...] (Carbonell 2004: 66, negreta nostra)

Altres investigadors, en canvi, consideren el concepte d'alteritat com una reificació de la diferència i una manera de presentar l'altre com una versió inferior, reduïda o negada d'un mateix (Türkkan 2011). També es critica el terme en el text de la sinòloga Cheng (2007), titulat «Pour en finir avec le mythe de l'altérité», entenent-lo com a perpetuador d'una dicotomia que ignora la hibridització i heterogeneïtat de qualsevol cultura. En l'àmbit dels estudis de traducció, veiem l'ús d'aquest terme en sentit pejoratiu en el següent exemple: «refuerzan el mito de la alteridad de la China» (Marín Lacarta 2012^a, 166).²³

Així doncs, hi ha postures crítiques amb el concepte d'alteritat, principalment els enfocaments que consideren el terme com una reificació de la diferència i alhora de l'homogeneïtat dins dels grups nacionals o culturals, però tot i així creiem que ens pot ser útil per fer referència a la imatge de la cultura del text original que estudiarem en aquest treball. En aquest sentit també apunta Krotz (1994: 9):

A pesar de que el hablar de los unos y los otros puede inducir a un modo estático de ver las cosas (que se ha condensado en los estereotipos que se

²³ Suárez (2009, 33) també menciona autors que parlen de l'alteritat de Xina de forma crítica, com «la idea de China como mundo opuesto al mundo occidental».

pueden encontrar en todo el mundo acerca de los pueblos vecinos respectivos y hacia el cual parece tender desde hace mucho la lógica cognitiva occidental), la categoría de la alteridad introduce por principio el *proceso* real de la historia humana.

Així doncs, el concepte d'alteritat està íntimament lligat al d'identitat i també al de cultura. Al treball de Ning es presenta una definició de cultura, que creiem interessant ja que en el nostre treball farem referència a la cultura del text traduït. Aquesta autora cita Hall i Du Gay (2010; 1997, cita a Ning 2014: 16-17) per oferir-ne una definició que ens sembla molt concisa i útil per al nostre treball:

[U]na manera sugerente de considerar la cultura, según estudiosos como Hall, sería definirla como, precisamente, el conjunto de personas que comparten un mapa conceptual, pertenecen al mismo sistema de lenguaje y dominan los códigos para traducirlos. Con lo cual estas personas pueden intercambiar los sentidos entre ellas.

Aspectes formals dels termes «altre» i «alteritat»

Pel que fa al terme *alteritat*, voldríem mencionar el fet que s'observa una dualitat de termes en castellà («alteridad» i «otredad») i en anglès («Alterity» i «Otherness»), si bé en castellà el més usual sembla ser «alteridad», mentre que en anglès és més habitual «Otherness». En l'àmbit de l'antropologia, aquests dos termes són àmpliament utilitzats com a sinònims,²⁴ donant preferència a una de les dues opcions segons l'idioma, tal com hem esmentat anteriorment. En l'àmbit dels Estudis de Traducció no hem trobat autors que en distingeixin usos diferents. Per exemple, Marín Lacarta considera aquests termes sinònims,²⁵ la qual cosa es reflecteix en el seu treball, en què trobem els termes «otredad» (2012^a: 331) i «alteridad» (2012^a: 70, 125, 166, 510). D'altra banda, en català només existeix «alteritat», ja que no hi ha una dualitat en l'arrel com en el cas de «otro/other» i «alter-». Türkkan (2011) especifica una distinció per als dos termes en anglès en l'àmbit dels estudis literaris i culturals, però tenint en compte que la majoria d'experts i autors no mostren un ús diferenciats dels dos termes, considerem innecessari aprofundir més en aquest aspecte.

El concepte oposat a *alteritat* seria *identitat*, com hem vist en l'apartat anterior, però pel que fa a un terme oposat a *altre*, s'observen diverses opcions. Entre les nostres fonts hem trobat *mismo* i *propio* (Carbonell 2004), *Je* (Pageaux 1995) i *un-mismo* (Suárez 2009).

²⁴ Comunicació personal per correu electrònic dels investigadors Blai Guarné i Joaquín Beltrán (juliol 2015).

²⁵ Comunicació personal per correu electrònic (juliol 2015).

D'altra banda, també hem observat divergències en la forma d'escriure la paraula «altre». En anglès és habitual l'ús de majúscula inicial tant per als termes «Otherness» com «Other», però en castellà i català l'ús de la majúscula inicial en el terme «altre» no és uniforme, i fins i tot hem trobat en alguns casos la paraula entre cometes o en cursiva. Entre el textos que hem consultat, hem trobat «otro» en minúscula a Vidal (1995), Garrido (2007), Caturla (2009), Suárez (2009) i Rovira-esteva (2014^a) i «Otro» amb majúscula inicial a Carbonell (1997, 1999, 2004), Gil-Bardadjí (2009), Ning (2014) i Marín Lacarta (2012^a, 2014).

Aquesta diferència es podria associar a qüestions d'estil però també hem trobat un exemple en què s'observa una distinció conceptual entre la paraula en majúscula i minúscula: «A partir de la dualidad básica mismo/otro, que podemos entender como *absolutamente mismo* (yo, nosotros) y *absolutamente otro* (el **Otro** radical levinasiano), se establecen relaciones complementarias entre lo que *no es otro* (sin coincidir necesariamente con el mismo) y lo que *no es mismo* (sin coincidir necesariamente con el **Otro**)» (Carbonell 2004: 66 negreta nostra). Partint de l'ús que se'n fa en contextos com aquest, en podem inferir les següents aproximacions d'ús:

- «altre»: cultura o societat essencialment o qualitativament diferent al subjecte («propio»/«mismo» segons Carbonell 2004), o fins i tot antagonic. Inclou un component valoratiu, sempre en relació amb el subjecte. Aquest cas suposa un antagonisme de base entre les dues cultures, la qual cosa constituiria una essencialització. Carbonell utilitza aquest terme en relació amb les estratègies d'exotització i, per tant, de forma crítica²⁶.
- «Altre»: cultura o societat diferent de la del subjecte. En aquest cas el terme no s'utilitza de forma valorativa o qualificativa sinó distintiva o dística, és a dir, per fer referència a una realitat que no és el subjecte però sense que aquesta designació impliqui característiques concretes que defineixin aquest «altre» i l'incloguin en una categoria preconcebuda. En tant que dística, farà referència a entitats concretes depenent de cada cas, per exemple en aquesta tesi seria l'altre japonès. Un altre exemple d'aquest ús seria el títol de l'article de Rovira-Esteva (2014^a) «La representación del otro chino a través de la traducción de los referentes culturales» (aquesta autora opta per utilitzar el terme en minúscula sempre).

²⁶ Carbonell (1999: 233) expressa el perill de la homogeneització en la representació de l'altre: «en un primer lugar habría que evitar caer en la tentación de trazar barreras entre categorías de identidad (la "violencia epistémica" de los discursos del Otro, según Spivak y Hall: imperialismo, colonialismo y colonizado, lo exótico, lo étnico, lo primitivo, lo folklórico, el Otro en todas sus manifestaciones catalogadas y registradas, merecedoras de una entrada en una enciclopedia – corregida y aumentada – de la diferencia)».

Aquesta diferenciació entre el terme en minúscula i en majúscula es podria comparar amb la pauta bàsica de l'ús de les majúscula inicial, que s'utilitza per a noms propis (funció distintiva)²⁷ en contrast amb la minúscula que s'utilitza per a noms comuns, que indiquen una categoria.

Després d'analitzar com utilitzen aquesta paraula diversos autors i veure que no hi ha unanimitat, en aquesta tesi hem decidit utilitzar el terme en minúscula, ja que ho hem considerat més natural, atès que l'ús de majúscula inicial és molt més restringit en català que en anglès.

2.2.2 Espais de representació de l'alteritat

Considerem necessari establir una forma d'anàlisi lleugerament diferent per a dos tipus de paratextos. D'una banda hi ha els paratextos que estant íntimament lligats amb el procés de traducció, com les notes al peu (ja que formen part del text traduït, es consideren una tècnica de traducció, i solen ser un reflex o mostra del mètode traductor emprat) i els textos que tracten explícitament sobre el procés traductor. D'altra banda, hi ha textos elaborats per persones diferents al traductor que no fan referència al procés traductor, i per tant no es poden analitzar amb els mateixos termes aplicables a la traducció, si bé és possible aplicar-hi uns criteris similars. En aquest sentit, a continuació explorarem les teories sobre la representació de l'alteritat dividides en dues parts: estudis de traducció i altres àmbits. Finalment dedicarem també un subapartat al concepte de l'estereotip.

Representació de l'alteritat en l'àmbit dels estudis de traducció

Els enfocaments de Venuti (1998) i Carbonell (1997, 2004) posen de manifest la importància del paper del traductor i analitzen les formes concretes en què es presenta la identitat de l'altre.

Venuti (1998) diferencia entre ètica de la igualtat o ètica de la diferència, mentre que Carbonell estableix una proposta més detallada, tenint en compte també relacions de poder i orientalisme, és a dir, en relació amb el postcolonialisme.

Segons Rovira-Esteva (2014^a: 138), en el context anglosaxó de la traducció del xinès, perquè una traducció és consideri bona, no ha de semblar una traducció. Es dóna prioritat a la fluïdesa en la lectura, i per tant el traductor ha de ser invisible i els referents culturals s'han d'adaptar perquè no produeixin estranyament en el lector. Això és el que Venuti (1995) anomena *ètica de la igualtat*, que consisteix en

²⁷ Institut d'Estudis Catalans. «L'ús de les majúscules i les minúscules» (Versió 1 bis, 9.9.2014). <http://criteria.espais.iec.cat/files/2014/09/3-1-2_Regles-de-maj%C3%BAscules-i-min%C3%BAscul es-amb-%C3%ADndex_01-bis.pdf> [consulta: 18/3/2015]

domesticar el text per anul·lar les diferències de l'altre (domesticació). Venuti defensa una *ètica de la diferència*, que consisteix en visibilitzar les diferències (estrangerització), integrant-les en el text utilitzant un mètode traductor estrangeritzant.²⁸ Sobre aquest punt, voldríem distingir entre els termes *estrangeritzant* i *exotitzant*, ja que poden semblar equivalents però, si bé tenen algun aspecte en comú, són essencialment diferents. El mètode estrangeritzant que Venuti defensa té com a objectiu visibilitzar les diferències per tal de permetre un apropament més autèntic a l'altre, evitant un mètode domesticant que esborraria la diferència. L'exotització també posa èmfasi en la diferència, però d'una forma que no contribueix a un apropament, sinó més aviat a un distanciament, a través de l'essencialització, reificació, estereotipació i l'ús de la diferència com a barrera insuperable (impossibilitat de conèixer l'altre).

Malgrat aquesta distinció, en alguns casos els dos termes es poden confondre o produir el mateix efecte, tal com explica Carbonell (2003: 153), que no recomana el mètode estrangeritzant en el cas de cultures «that fall within the “exotic” category and whose translation tradition has made of foreignization a basic tool of appropriation and exotic categorization», i afegeix:

It is already widely recognized that 'foreignization' is a cover word which stands for many different processes of cultural translation, from a problematic literalism which tends to exoticism, to a welcome but rarely achieved 'othering' understood as an ethical act of respect for the other's specificity. (Carbonell 2003: 145)

El problema de l'exotització és, com explica aquest autor, que impedeix un apropament a l'altre, ja que l'anul·la:

De hecho, es lugar común entre los pensadores poscoloniales dudar de la posibilidad de que el llamado occidente pueda *traducir* la otredad, reducir por completo sus funciones ajenas a familiares. Siguiendo a Lawrence Venuti, esto supondría anular la presencia del Otro por medio de estrategias de invisibilidad (Venuti 1995), estrategias que, por otro lado, se complementan con el exotismo, que es otra forma de reducción, de anulación del Otro por medio de su categorización en una construcción estereotipada. (Carbonell 1999: 265)

Així doncs, l'aportació de Venuti és valuosa en el context d'una cultura dominant com l'anglesa, però no es pot aplicar a totes les cultures. Snell-Hornby (2006: 145-148) també es mostra crítica amb la teoria de Venuti, analitzant les bases de la dicotomia entre estrangerització i domesticació que aquest autor va adoptar de Schleiermacher (1993, cita a Snell-Hornby 2006: 145). Segons aquesta autora, Venuti dota aquests termes de connotacions molt concretes, bàsicament l'estrangerització com a positiva i la domesticació com a negativa. Aquestes

²⁸ «Para Venuti (1995), una forma de resistirse a la hegemonía del inglés y cuestionar su estatus cultural superior es rechazando la fluidez de la traducción, es decir, optar por un método extranjerizante» (Rovira-Esteve 2014^a: 139).

connotacions s'han d'entendre en el context de l'hegemonia de l'anglès i, per tant, l'aplicació d'aquesta teoria a altres llengües pot ser inadequada. Tymoczko (1999) també expressa una opinió similar.

En el cas d'Espanya i Catalunya, que no són cultures dominants o no al nivell de l'anglesa, per tant, és diferent la relació entre la cultura del text original (japonès) i de la traducció:

[E]n un lugar como España, donde existe un gran volumen de literatura traducida, los lectores que compran literatura china buscan una voz diferente e incluso exótica, que de por sí ya revaloriza y visibiliza la tarea del traductor como mediador entre culturas (Rovira-Esteve 2014^a: 139)

Així doncs, la teoria de Venuti no es pot aplicar com a mètode d'anàlisi del nostre corpus, tot i que ens sembla interessant des de diversos punts de vista i certament en citarem alguns raonaments en ocasions en què sigui adient. Com a alternativa, la proposta de Carbonell, que té algun punt en comú amb la de Venuti, ens sembla més completa i útil per aplicar al nostre corpus.

Carbonell (2004: 69, negreta de l'autor) també comenta:

Apenas hemos apuntado la cuestión fundamental [...] de las **ideologías** que motivan unas u otras construcciones identitarias, y que están en la raíz tanto de la aceptabilidad de muchas opciones traductorales, como de su uso particular con fines pragmáticos.

Carbonell (2004) agrupa en quatre categories les possibilitats implicades en la representació de l'altre i la relació que s'estableix entre l'altre i la cultura receptora: mateix, altre, no-mateix i no-altre. Aquests conceptes es relacionen amb diferents enfocament de la traducció: domesticant, *emic* (impossibilitat de comprensió), exotitzant i familiaritzant.²⁹

Veiem per tant, que aquest autor també apunta a la qüestió de la ideologia com a element imprescindible en l'anàlisi, la qual cosa ens remet a algunes de les aproximacions a la traducció que hem vist al marc teòric general.

Representació de l'alteritat en d'altres àmbits

El treball de Ning (2014) és un compendi interessant sobre la forma de representació de l'alteritat en diferents àmbits. L'autora estableix el marc teòric del seu treball entre els estudis literaris i els estudis postcolonials. La base del seu marc teòric gira al voltant de tres conceptes (imatge, representació i estereotip), d'una banda, i de les teories postcolonials de Said i Bhabha, de l'altra.

Ning situa, en primer lloc, el concepte de «representació», citant el lingüista Hall que enfoca «el lenguaje como un hecho social, es decir, “como el proceso mismo

²⁹ Per una descripció d'aquests termes i el seu ús en aquest treball, vegeu l'apartat corresponent a metodologia (3.4.2, secció «Categories de representació de l'alteritat de Carbonell»).

de la representación”» (Hall 2010: 462, cita a Ning 2014: 18). A continuació menciona les teories postestructuralistes amb la idea que la significació no és «cerrada y estática, sino más abierta e inestable» (Ning 2014: 18), la qual cosa es deriva en un gir definitiu cap al discurs en l'enfocament de Foucault, que «en lugar de *lenguaje*, contempla el *discurso* como el sistema de representación» (Ning 2014: 18). En relació a Foucault, aquesta autora també en destaca la seva teorització sobre els vincles entre coneixement i poder, la qual cosa va influir notablement en els estudis postcolonials.

Un concepte central en el treball de Ning (2014: 20) és la imagologia, «una rama de la Literatura comparada que estudia las imágenes de los pueblos y las culturas mediante el análisis de los prejuicios, los clichés y los estereotipos y otros efectos textuales que la literatura transmite». Aquesta disciplina pot aportar idees interessants per a l'anàlisi d'alguns dels paratextos del nostre corpus. Aquesta autora resumeix els fonaments actuals dels estudis imagològics de la següent manera:

[L]as imágenes de un pueblo y de la cultura de la otredad tienen una significación que se extiende más allá de una pura descripción o una imaginación literaria y que abarca otros factores extraliterarios arraigados en el propio pueblo y la propia cultura que las condicionan, tales como la historia, la circunstancia social-cultural, la ideología personal de la autoría o el imaginario colectivo de una época. (Ning 2014: 20)

L'autora també destaca que la imagologia «nunca trata de corregir equivocaciones, que existen y que siempre existirán en la imagen de un país, puesto que el objeto del estudio imagológico nunca es el enunciado sino la propia imagen» (Ning 2014: 21). La imatge es pot definir segons Pageaux com «la representación de una realidad cultural, a través de la cual el individuo o el grupo que la desarrolla revelan y reflejan el espacio social, cultural, ideológico o imaginario en el que desean 'localizarse'» (Ning 2014: 23). Resulta molt interessant l'aproximació que es fa de la imatge en relació amb l'altre:

[L]a imagen se forma y se escribe a partir de esquemas, de procedimientos que preexisten en la cultura *regardante*.³⁰ Aquí Pageaux toma en préstamo el concepto del imaginario social o colectivo, el “lugar común” dentro de una misma cultura, entre las masas, donde se forma la idea del Otro. Para él, esta noción, junto con el sistema literario, construyen los dos factores que condicionan la representación de una imagen de la otredad. En una palabra, para Pageaux, la imagen es un texto programado, además influido por la imaginación de la sociedad y, por lo tanto, debe ser estudiada, no solo en la estética, sino también en su dimensión social. (Ning 2014: 24, nota nostra)

Pageaux (1995) estableix una metodologia d'anàlisi de la imatge en tres estadis: la tria lèxica (paraules que corresponen a estereotips, adjectivació), la selecció

³⁰ *Regardante*: que observa. En el cas dels paratextos d'una traducció, correspondria a la cultura del text meta.

d'elements espacio-temporals i culturals i, per últim, la imatge global que resulta de la combinació dels elements anteriors.³¹

L'estereotip

Tenint en compte que l'estereotip és un element destacable en la representació de l'altre japonès a Espanya, creiem que ens serà útil fer un repàs d'aquest concepte. Ning destaca alguns aspectes de l'estereotip seguint Pageaux (1994: 62), com a concepte fonamental en el seu treball:

El proceso de producción del estereotipo se caracteriza por dos clases de confusiones: la primera, entre el atributo y lo esencial; y la segunda, entre la Naturaleza y la Cultura, "l'Être et le Faire", como apunta el autor [Pageaux]. La primera confusión permite una "extrapolación" constante de lo particular a lo general, en un proceso de adjetivación que busca un calificativo que deviene lo esencial para una definición unívoca. La segunda logra fusionar lo descriptivo (un atributo de índole física, por ejemplo) con algo de orden normativo (un estado inferior/superior). (Ning 2014: 25)

Molts autors es mostren crítics amb l'estereotip, com per exemple Terol (2008: 226, negreta nostra):

[E]n relación con el conocimiento de ese occidente, en el que vivimos y que constituimos, y el conglomerado cultural que denominamos Asia Oriental podemos resumir que el **estereotipo**, el **exotismo** y la anulación de toda relevancia, racionalidad y, con ello seriedad, sirven de guía para arrinconar una cultura, para dominarla.

Amossy (1991) va publicar un volum dedicat a aquest concepte, i per tant l'analitza en profunditat. L'autora situa l'origen d'aquest mot en l'àmbit de la impremta, però aquí ens interessa més la definició i altres aspectes rellevants. Segons aquesta autora, l'estereotip és una idea preconcebuda, una forma de representació col·lectiva que els individus adquireixen en la societat en què viuen i que pot ser prèvia a un contacte personal amb la cultura en qüestió. Pel que fa a les connotacions, en destaca la valoració negativa que l'envolta:

[T]anto en el lenguaje corriente como en el discurso científico, el estereotipo es esencialmente peyorativo, [...] una idea de segunda mano recibida y admitida sin espíritu crítico. Por otro lado, el estereotipo es rígido, simplificado, rutinario y tiende a representar una vertiente negativa de la imagen de la realidad (Amossy 1991: 35, cita a Ning 2014: 31).

Amossy menciona la imagologia com a disciplina en què l'estereotip és un concepte fonamental, i destaca la confusió que observa entre aquest terme i altres de similars, concretament: lloc comú (*lieux communs*), idees preconcebudes (*idées reçues*), *poncif* y cliché. No considerem necessari aprofundir aquí en aquestes diferències, ja que l'autora se centra en el camp literari, però considerem rellevant la

³¹ Aquesta metodologia d'anàlisi, que serà útil per al nostre estudi, s'explica més detalladament al capítol de metodologia (3.4.2, secció «Metodologia d'anàlisi de Pageaux»).

idea d'Amossy (1991: 34, cita a Ning 2014: 32):

[E]l estereotipo, a diferencia del resto, participa activamente en una significación en las ciencias sociales designada a un grupo humano, etnia, nación o clase, para una representación colectiva fija que circula en la colectividad y en sus textos más diversos, no necesariamente participante de discursos poéticos o novelescos.

Ning també subratlla el valor de l'estudi de l'estereotip per analitzar el comportament humà en les ciències socials:

A través del estereotipo se evalúa la imagen que los grupos sociales se hacen los unos de los otros, y las representaciones colectivas que fundamentan sus relaciones. La noción del estereotipo ha contribuido a denunciar los prejuicios, el racismo y la discriminación. (Ning 2014: 35)

Amossy no considera l'estereotip negatiu de per si, sinó depenent de l'ús que se'n faci. Així doncs, utilitza la paraula «ambivalència» per valorar aquest terme ja que, d'una banda, constitueix una eina de cohesió de grup i és útil per l'apropament entre grups socials (Amossy 1991: 35) però, d'altra banda, també posa èmfasi en les possibles conseqüències negatives que comporta, ja que deforma la percepció de l'altre:

En este sentido, precisamente, la noción del estereotipo ofrece una herramienta de "localizar" y de "denunciar". Y, en último término, la "desmitificación" del estereotipo servirá para combatir cualquier jerarquía abusiva (Amossy 1991: 41-42, 45, 48, cita a Ning 2014: 36).

2.3 Selecció de textos per traduir

Dos dels fenòmens que analitzarem utilitzant les dades del nostre corpus són el percentatge i evolució en el temps de la traducció indirecta, d'una banda, i de l'altra, la tendència a escollir majoritàriament determinats temes per a ser traduïts. Per a poder entendre aquests fenòmens i les seves causes, ens basarem en la idea de les relacions de poder entre cultures, principalment en la teoria del polisistema, i també el concepte de *normes*, que seran útils per a analitzar no només el corpus, sinó també informació relativa als paratextos, com per exemple el fet que hi hagi o no notes al peu i la motivació que hi pot haver darrere el disseny de la coberta.

Durant el procés de traducció podem trobar diversos factors, com el mètode traductor, que determinin una imatge concreta de l'altre, però la formació d'aquesta imatge pot començar abans del procés de traducció. Venuti destaca el fet que la selecció de textos per traduir i d'estratègies traductores poden crear estereotips pel que fa a una cultura estrangera: «Foreign literatures tend to be dehistoricized by the selection of texts for translation [...]. And foreign texts are often rewritten to conform

to styles and themes that *currently* prevail in domestic literature» (Venuti 1998: 67). Even-Zohar (1990: 47) també posa èmfasi en la qüestió de la selecció dels textos per traduir, cosa que relaciona amb els sistemes literaris:

It is clear that the very principles of selecting the works to be translated are determined by the situation governing the (home) poly-system: the texts are chosen according to their compatibility with the new approaches and the supposedly innovatory role they may assume within the target literature.

L'enfocament d'Even-Zohar pot ser útil en alguns casos, tot i que també cal destacar un factor important del nostre corpus: l'estereotip. Si bé és lògic que una nova publicació requereixi cert component d'innovació, tal com afirma Even-Zohar per explicar la selecció de textos, les imatges estereotipades que prevalen en relació amb algunes cultures, especialment les que es poden incloure en la categoria d'*orientals*, fan que l'estereotip mateix formi una base en què la repetició esdevingui un valor desitjable. Segons Ning, que treballa en profunditat aquest concepte com a forma de representació de l'altre, l'estereotip és una estratègia discursiva que «en palabras de Bhabha [1986], es una forma de conocimiento e identificación que vacila entre lo que siempre está “en su lugar”, lo ya conocido, y aquello que siempre tiene que ser “ansiosamente” repetido» (Ning 2014: 47).

D'altra banda, Marín-Lacarta ens recorda que la selecció de textos per traduir no es produeix només en el context de la cultura font i la cultura meta, sinó que en el cas de la traducció indirecta la cultura medidora juga un paper molt important. Però fins i tot en el cas de la traducció directa també es pot observar la mediació d'altres cultures, ja que sovint les obres «are selected on the basis of their position in the mediating literary system, with no regard to the position of the original in the source literature» (Marín-Lacarta 2012^b: 5). Aquesta mediació s'observa no només en la selecció d'obres per traduir, sinó també en altres aspectes com la traducció del títol, que sovint pren com a referència la traducció anglesa, com veurem amb detall al capítol d'anàlisi, o la inclusió de paratextos produïts a la cultura medidora, com per exemple pròlegs.

2.4 Traducció indirecta

La traducció indirecta³² és un fenomen interessant d'estudiar com a mostra de les relacions de poder entre cultures, ja que sempre implica la mediació d'una cultura, sovint dominant, que marca la informació que arriba de la llengua i cultura del text original. Sovint hi ha una forta influència de la ideologia del text mediador, inevitable si és l'única font i el traductor no té accés al text original.

Harald Kittel (1991: 3, cita a Marín Lacarta 2008: 2)³³ defineix la traducció indirecta, de forma molt clara i concisa, com: «[a]ny translation based on a source (or sources) which is itself a translation into a language other than the language of the original, or the target language».

En general predomina una visió negativa d'aquest tipus de traducció, tot i que també hi ha autors que la defensen com a forma de comunicació entre cultures minoritàries, en què la traducció directa no és possible per falta d'especialistes (tot i que no és el cas de la situació actual del japonès a Espanya). En aquest sentit, ens sembla interessant l'enfocament de Marín Lacarta (2012^a), que analitza aquest fenomen de forma descriptiva: «Consideramos que la reflexión sobre la traducción indirecta puede ayudarnos a examinar los intercambios entre sistemas literarios y las políticas de circulación de textos» (Marín Lacarta 2012^a: 79). Aquesta autora tracta sobre la traducció indirecta en el cas de la literatura xinesa traduïda a Espanya, i creiem que es poden trobar similituds amb el cas de la literatura japonesa, pel fet de tractar-se en tots dos casos de països d'Àsia Oriental i per ser cultures de les quals el nombre de traduccions és relativament baix en comparació amb altres literatures més properes, ja sigui per la distància geogràfica o per qüestions de prestigi en la comunitat internacional. Aquesta autora destaca que malgrat el gran nombre de traduccions que s'han fet indirectament i l'apropament de cultures llunyanes que han afavorit, és un fenomen que ha estat poc estudiat. Un dels autors més destacats que tracta aquesta qüestió és Toury, a *Descriptive Translation Studies and Beyond* (1995). Marín Lacarta (2012^a) analitza les possibles

³² Marín Lacarta (2008: 1-2) enumera les diferents designacions existents per a aquest concepte: «retraducción, traducción indirecta, traducción relevo y traducción de segunda mano se utilizan de forma confusa y equívoca, a veces para designar el mismo fenómeno y otras para nombrar conceptos totalmente distintos», i explica aquesta profusió per la manca d'investigacions sobre aquest fenomen. En aquest treball ens hem decantat per «traducció indirecta» ja que és àmpliament utilitzat, tal com explica Marín Lacarta (2008: 1). Toury utilitza el terme *indirect translation* en el seu article de 1995, una de les poques modificacions respecte la publicació del mateix text el 1988 en què utilitzava la denominació *intermediate translation*.

³³ Per a una anàlisi més detallada de la definició de traducció indirecta, vegeu l'apartat 8.1. «Definición y terminología» de la tesi de Marín Lacarta (2012^a: 80-88).

causes d'aquesta falta d'estudis sobre la traducció indirecta, una de les quals pot ser la imatge negativa predominant. Per entendre el perquè d'aquesta imatge negativa, ens sembla rellevant la reflexió de Venuti (1998: 31) sobre la traducció:

Whereas authorship is generally defined as originality, self-expression in a unique text, translation is derivative, neither self-expression nor unique: it imitates another text. Given the reigning concept of authorship, translation provokes the fear of inauthenticity, distortion, contamination.

Així doncs, si la traducció es considera com una simple imitació que distorsiona l'original, una traducció basada en una altra traducció encara s'allunyarà més de l'original, amb la pèrdua de prestigi que això comporta. Aquesta és la visió general de la traducció indirecta, usualment negativa, compartida per molts autors. En trobem una explicació molt ben raonada a Rovira-Esteva (2014^a: 163):

No querríamos finalizar este trabajo sin hacer una breve reflexión sobre el papel que pueden jugar los textos intermedios en la formación de identidades culturales ajenas. Dicho de otro modo, si renunciamos a realizar nuestras traducciones directamente del texto original y recurrimos a traducciones intermedias para conocer culturas y literaturas extranjeras, corremos el riesgo de aproximarnos al otro con ojos ajenos y ver representaciones de la identidad del otro chino que no son conformes ni a nuestra sensibilidad cultural ni nuestra ética de la traducción.

Les llengües de les cultures que es troben en una posició de prestigi, com l'anglès o anteriorment el francès a casa nostra, són les més utilitzades com a mediadores en les traduccions indirectes: «Al fin y al cabo, la traducción indirecta es un claro reflejo de las relaciones entre sistemas literarios y del estatus de cada uno de ellos» (Marín Lacarta 2008: 1).

Aquestes consideracions sobre la traducció indirecta són un bon punt de partida per a analitzar alguns fenòmens que s'observen al nostre corpus d'estudi, com per exemple el fet que els traductors de la traducció medidora siguin més visibles en els paratextos d'alguns llibres que els de la traducció final. La teoria del polisistema ens pot ajudar a interpretar aquest fenomen, ja que la traducció medidora forma part d'una cultura que ocupa una posició central, cosa que confereix prestigi, de passada, al traductor que ha creat la versió en aquesta llengua central. També es pot considerar que en aquests casos el text medidor i el seu traductor poden ser considerats com a obra original i el seu autor, respectivament, amb el prestigi que això implicaria en comparació amb una traducció indirecta. Peña també exemplifica la visió negativa de la traducció indirecta en l'anàlisi de traduccions de llibres àrabs i conclou que: «las normas de traducción actualmente vigentes entre nosotros aceptan mal la traducción de traducciones» (Peña 1997: 38).

Com a part de la visió negativa de la traducció indirecta, trobem també en el nostre corpus casos de «traducció indirecta camuflada», terme que Marín Lacarta

(2012^a: 92) defineix com a «traducciones en las que no se proporcionan datos como la lengua o el texto de partida –que es en realidad un texto mediador– sino que se hace referencia al título original chino». En alguns casos s'ofereix el títol del text original com a font per a la traducció, sense fer cap menció de la traducció medidora, i en altres casos es presenta el títol en anglès com a «títol original».³⁴ En tots dos casos, la selecció de la informació que s'ofereix (i que s'omet) oculta la pràctica de la traducció indirecta. Malgrat això, però, Marín Lacarta també adverteix que cal tenir en compte l'època en què s'ha publicat una traducció, ja que en èpoques passades era habitual no indicar el títol de l'original o fins i tot el nom del traductor:

En caso de *non-markedness* (como denomina Toury a estos rasgos de traducciones de épocas pasadas), la tolerancia de la traducción indirecta resulta natural. En su análisis, Toury (1995: 133) afirma que: «este tipo de actividad se vio disminuida al mismo tiempo que el concepto de traducción cambiaba y en proporción directa al creciente énfasis por reconstruir los rasgos del texto de partida». (Marín Lacarta 2008: 2)

Aquesta cita enllaça també amb la darrera qüestió que volem tractar sobre la traducció indirecta: l'evolució en el temps d'aquest tipus de traducció. La imatge negativa de la traducció indirecta fa que disminueixi el seu ús amb el pas del temps o, almenys, aquesta és la percepció general, com afirma Toury a la cita anterior. Tot i així, Marín-Lacarta mostra que això no es compleix en el cas de la traducció de literatura xinesa al castellà:

This development contradicts the assumption that in the evolution of the reception of a distanced literary system, both geographically and linguistically, indirect translations are initially more numerous and gradually diminish as a closer relationship develops and the concept of translation changes. [...] this paper will show that the evolution of indirect translations is more complex and does not conform to the expected pattern. The existence of indirect translations is not only due to a lack of translators or to the difficulty of translating from a very different language. The factors that promote this type of translation go beyond these constraints and are related to the development of a global literary system in which the transmission of texts involves hierarchies and differences of power between different systems. (Marín-Lacarta 2012^b: 1)

Així doncs, ens sembla interessant l'aproximació d'aquesta autora, que va més enllà d'idees simplificadores, com que la traducció indirecta es deu al fet que existeixin pocs especialistes en un idioma. Com veurem també en l'anàlisi del nostre corpus, és necessari tenir en compte molts altres factors que poden incidir en la inclinació cap a la traducció indirecta, com per exemple qüestions econòmiques o de temps, que es poden emmarcar en la teoria del polisistema.

³⁴ «Therefore, contradictory practices are in use; while most translations highlight the Chinese original by making the reader think it is a direct translation, some editions completely omit the existence of this original by only mentioning the English source text on the credit page. Both strategies seem to hide indirect translation» (Marín-Lacarta 2012^b: 5).

3 Corpus i metodologia

Ens proposem aplicar un enfocament i una metodologia interdisciplinaris que intentin integrar elements teòrics i metodològics de la Traductologia i els Estudis Culturals. Aquest projecte constituirà un estudi de casos pràctics on es materialitza l'impacte de la producció cultural d'un país de l'Àsia Oriental (Japó) en l'àmbit espanyol.

Aquest capítol es divideix en quatre apartats. El dos primers tracten sobre els criteris de delimitació, dades incloses a la nostra base de dades i procediment de creació del corpus i la seva anàlisi i en els dos següents tractem sobre el subcorpus i la metodologia d'anàlisi dels paratextos.

3.1 Corpus

Per a l'anàlisi de la traducció de llibres japonesos i el seu impacte en la creació d'imatges culturals, el primer element necessari és disposar d'un corpus de llibres traduïts del japonès a Espanya. Si bé en el moment de començar aquesta recerca existien uns quants recursos que contenien corpus de traduccions del japonès, cap d'ells no s'ajustava al que necessitàvem per als nostres objectius i, per tant, vam crear una base de dades pròpia (vegeu Annex 1) basant-nos en totes les fonts disponibles.

3.1.1 Antecedents del corpus

A continuació, explicarem breument els antecedents de corpus de traduccions del japonès existents³⁵ i les mancances o diferents àmbits d'interès respecte el nostre treball.

El corpus més complet era el de Cores (1999), ja que tenia caràcter exhaustiu pel que fa als gèneres literaris, tot i que també vam detectar alguna obra que no hi constava, la qual cosa és, d'altra banda, lògica en un treball d'aquestes característiques. Malgrat tot, Cores només arribava fins al 1997, un decalatge important si tenim en compte que el nombre de traduccions del japonès ha augmentat molt en els últims anys. Els treballs de Mas (1997) i Nolla (2007) tenien àmbits més restringits, ja que només incloïen, respectivament, traduccions al català

³⁵ Per a una descripció més detallada de cadascun d'aquests treballs, vegeu la tesina: «La traducció de llibres japonesos a Espanya: Revisió bibliogràfica de textos i paratextos (1930-2005)» (Serra-Vilella 2011: 9). <<http://www.recercat.net/handle/2072/171856>>.

i literatura moderna i contemporània. Finalment, el treball de Falero (2000) era l'únic que incloïa llibres de gèneres no literaris però, com indica el títol «Listado de obras sobre Japón en castellano (selección)», no tenia ànim d'exhaustivitat ni es limitava a traduccions, per tant la delimitació era molt diferent del nostre treball. També de forma no exhaustiva, ofereixen una relació de literatura japonesa traduïda al castellà els articles «Lexicografía y cultura: el caso de la traducción de textos japoneses al castellano. Revisión histórica» (Falero 2005) i «La traducción literaria del japonés en lengua española: tendiendo puentes» (Rubio 2014).

En resum, cap dels treballs no encaixava amb la delimitació prevista per al nostre estudi i, per tant, vam decidir crear una base de dades pròpia adequada als objectius de la nostra recerca. A part d'aquests treballs, també ha servit de punt de partida per al nostre corpus el que vam elaborar prèviament per al treball de final de màster (Serra-Vilella, 2011), que hem revisat i ampliat ja que només arribava fins a l'any 2005.

3.1.2 Criteris de delimitació

El nostre corpus pretén ser un recull exhaustiu de llibres traduïts del japonès en el marc temporal entre 1904 (primera traducció en format de llibre de què tenim constància)³⁶ i 2014, és a dir està al més actualitzat possible tenint en compte que el corpus ha estat actualitzat per darrera vegada durant l'any 2015 i per tant no s'han pogut incloure dades del mateix any. Pel que fa a delimitació geogràfica, només incloem llibres publicats a Espanya, en qualsevol llengua, principalment les llengües oficials tot i que també hem trobat alguna publicació en altres idiomes.³⁷

El nostre corpus inclou traduccions directes i indirectes, sempre que existeixi un text japonès com a original o font de la traducció. Hem exclòs, doncs, llibres escrits per autors japonesos o de nom japonès que han escrit els llibres originalment en llengües diferents. Tot i que aquestes obres possiblement també contribueixen a la creació de la imatge de l'altre, i podrien ser un objecte d'estudi interessant des de diversos punts de vista, hem decidit no incloure-les per tal d'obtenir un corpus amb més coherència interna.

En el cas de la literatura xinesa existeix un nombre significatiu d'autors xinesos que viuen en altres països i escriuen en altres idiomes, un fenomen que Marín

³⁶ Existeixen traduccions anteriors de contes, publicades en revistes, com les de Juan Valera (vegeu Almazán 2008) i una sèrie de contes en format llibre publicats l'any 1899 per la Librería Agrícola y Casa Editorial de F. Rivas Moreno (vegeu Ezama 1994: 96-97), però no hem pogut comprovar si aquests contes són traduccions de textos japonesos o foren escrits originalment en castellà o en altres idiomes.

³⁷ Per a més detalls, vegeu 4.2.

Lacarta designa amb el terme «literatura sinoestrangera».³⁸ En el cas del japonès, si bé n'existeixen alguns casos, són escassos i no hi ha un terme similar per descriure el fenomen. Malgrat excloure'ls del corpus, considerem interessant mencionar breument alguns autors i obres destacades. D'una banda, hi ha dos autors de literatura contemporània que viuen fora de Japó i escriuen en les llengües dels respectius països, Kazuo Ishiguro al Regne Unit i Hisako Matsubara a Alemanya. A Alemanya hi ha també Yoko Tawada, que escriu en japonès i en alemany, tot i que a Espanya no n'hi ha cap llibre publicat. Anteriorment hi havia una figura semblant a França, Yamata Kiko.³⁹ D'altra banda, considerem important fer menció a dues obres importants en la difusió de la cultura japonesa i molt influents en la creació de la imatge de l'altre japonès a occident: *El llibre del te* d'Okakura Kakuzo, i el *Bushido*, de Nitobe. Aquests llibres van ser publicats originalment en llengua anglesa per a donar a conèixer la cultura japonesa a occident. Atès que els autors havien viscut durant molt de temps als Estats Units, les seves obres estan escrites pensant en un receptor occidental.

Els motius per excloure aquests llibres del nostre corpus són, d'una banda, que l'objecte d'estudi del nostre treball són les traduccions del japonès, i una de les variables que analitzem és el nombre de traduccions directes i indirectes. Per portar a terme aquesta anàlisi, per tant, és necessari que sempre es parteixi d'un original japonès. D'altra banda, el nombre d'escriptors japonesos que escriuen en altres llengües és molt limitat, és a dir es pot considerar un fenomen aïllat.

Pel que fa al format, no hem inclòs articles de revistes o altres publicacions parcials, sinó només publicacions en format de llibre.

Pel que fa a gèneres, hem inclòs tots els gèneres tant literaris com científics o divulgatius, ja que d'una banda contribueixen en la formació de la imatge de Japó, i d'altra banda, un dels nostres objectius de recerca és determinar quins temes es seleccionen per a traduir. L'únic tipus de llibres que hem exclòs són els còmics, ja que el volum de traduccions d'aquest tipus és molt gran i creiem que requeriria una recerca exclusiva en aquest camp, que podria constituir una tesi en sí mateixa. Tot i que hem decidit excloure-ho d'aquesta tesina, el manga també és un element important en l'aproximació, sobretot dels joves, a la cultura japonesa, i en aquest sentit hi farem alguna menció breu en relació amb l'anàlisi de les dades del corpus.

En el cas dels llibres no literaris es presenten en general més dificultats per determinar-ne la llengua del text original. Com exposarem a l'apartat corresponent (7.3), alguns temes que gaudeixen de certa popularitat compten amb un nombre

³⁸ Marín Lacarta (2012^a: 116) tracta aquest tema i defineix el terme.

³⁹ Per més detalls, vegeu Falero (2005: 337).

considerable de publicacions, però entre aquestes publicacions les traduccions de textos japonesos són mínimes, i la majoria són traduccions de textos originalment escrits en altres llengües, com anglès, o bé escrits originalment en castellà. Per exemple, el nostre corpus inclou només 2 llibres de cuina, però una cerca a la base de dades d'Espanya de l'ISBN (International Standard Book Number) de la paraula «japonesa» en la categoria «cuina» ofereix 36 resultats (fins a l'any 2011). D'origami⁴⁰ n'hi ha quatre traduccions del japonès, però una cerca d'aquesta paraula a l'ISBN ofereix 61 resultats. Aquestes dades mostren que les traduccions sobre aquests temes són molt escasses en relació amb el nombre de publicacions, la qual cosa seria un fenomen interessant d'analitzar, però, incloure-les de forma exhaustiva comportaria un grau de complexitat i dificultats d'anàlisi que impedirien centrar-nos en els objectius d'aquest treball. Entre les publicacions d'autoria més o menys relacionada amb el Japó trobem: autors de nom japonès però que escriuen en una altra llengua, autors amb nom o cognom japonès i nom o cognom d'una altra llengua, algun cas de pseudònims d'autors occidentals,⁴¹ i finalment autors occidentals que escriuen sobre qüestions relacionades amb Japó. El fet de no tractar-se d'autors de literatura, amb el prestigi que sol portar associat, dificulta en alguns casos trobar informació biogràfica d'aquests autors i, per tant, saber del cert si tenen alguna relació amb Japó o es tracta de pseudònims. Per tant, encara que un llibre estigui relacionat amb la cultura japonesa, la gran diversitat de possibilitats en el grau de relació amb Japó fa els límits difusos i dificulta l'establiment d'una forma de delimitació clara. Per això hem considerat que el fet d'existir o no un original publicat en japonès és un criteri coherent i clar per a delimitar el corpus.

Finalment, com a última consideració respecte la delimitació del corpus, creiem important fer menció a les reedicions i reimpressions. A la nostra base de dades hi hem inclòs informació sobre reimpressions però de forma parcial, sense poder-ne garantir l'exhaustivitat, ni tan sols que sigui una mostra representativa de les dades reals. A primera vista, el nombre d'edicions pot semblar una informació interessant com a indicador de l'impacte d'una publicació, però el recompte de reedicions i reimpressions presenta diversos problemes. En primer lloc, s'observa certa confusió entre els termes «reedició» i «reimpressió». A la base de dades de l'ISBN una publicació és considerada una nova edició (i que per tant requereix un nou ISBN) quan inclou algun canvi respecte l'anterior, ja sigui en el text (per exemple correccions) o en els paratextos, com podria ser un canvi en el disseny de la

⁴⁰ Origami: papiroflèxia.

⁴¹ Per exemple, Maruyame i Oda Taro, pseudònims de Manuel Serrat Crespo i Antonio Lupatelli, respectivament. Per a més detalls vegeu Serra-Vilella (2011: 38-41).

coberta o un nou pròleg, com també el format en els llibres digitals (hem trobat principalment ePub o Mobi). L'ISBN utilitza el terme «reimpresió» quan es tracta d'una nova impressió que no presenta cap canvi respecte l'anterior. Les editorials, però, solen utilitzar el terme «edició» per referir-se tant a una tirada com a una edició amb modificacions, i el «número d'edició» que apareix a la pàgina de crèdits és el que a l'ISBN s'anomena «reimpresió». D'altra banda, quan un llibre presenta canvis se sol indicar amb expressions com «nova edició», «nova edició en aquesta col·lecció/format», «edició revisada/comentada», etc.

En segon lloc, les editorials sovint utilitzen el terme «edició» d'una forma no merament informativa (número de vegades que s'ha publicat, si hi ha canvis respecte una edició anterior), sinó amb finalitats publicitàries. El nombre d'edicions es converteix en un indicador d'èxit, la qual cosa pot ser un reclam per als possibles compradors. Les editorials utilitzen aquesta informació, per tant, de forma deliberada: si es fan tirades de pocs exemplars, en poc temps es podrà anunciar una tercera edició, per exemple, mentre que en altres llibres hi pot haver tirades de molts exemplars. Això fa que la informació sobre el número d'edicions no permeti deduir de forma fiable l'impacte real d'una publicació.

En resum, les bases de dades que hem consultat (ISBN, Index Translationum, CCUC i BNE), no tenen un registre exhaustiu de cadascuna de les reimpressions, ja que gran part del que les editorials anomenen «edicions» no té un valor informatiu real, sinó que són reimpressions que no presenten res de nou respecte les anteriors. Per tant hem seguit la terminologia de l'ISBN, que ens sembla la més coherent: considerem com a nova edició, i per tant incloem al corpus, les edicions que tinguin números d'ISBN diferents. Per a edicions anteriors a la implantació de l'ISBN, ens hem basat en els paratextos per decidir si considerar dos llibres com a reedicions o reimpressions, considerant reedicions els que inclouen algun canvi ja sigui en el format, text, paratextos, etc.

El número d'edicions està subjecte a les estratègies publicitàries, però en el cas de llibres amb xifres molt altes, com per exemple més de deu edicions (reimpressions), o el fet que les noves edicions (reimpressions) es produeixin al llarg de diversos anys, sí que pot ser un indicador de l'impacte real d'un llibre. Per aquest motiu, hem inclòs un camp titulat «reimpressions» en què recollim informació trobada en les bases de dades, tot i que no està complet de forma exhaustiva, perquè no és una informació prioritària per a la nostra recerca i com hem mencionat anteriorment no apareix de forma exhaustiva en les bases de dades a què tenim accés.

3.1.3 Bases de dades i fonts utilitzades

Per a l'elaboració del corpus ens hem basat d'una banda en els antecedents descrits a l'apartat corresponent (3.1.1), i d'altra banda en les bases de dades a les quals es pot accedir a través d'internet. Concretament, hem utilitzat quatre bases de dades, la de l'ISBN, el CCUC (Catàleg Col·lectiu de les Universitats Catalanes), l'Index Translationum i el catàleg de la BNE (Biblioteca Nacional de España). A continuació, expliquem els avantatges i inconvenients que hi hem trobat, la qual cosa ha condicionat en part el procediment de cerca.

- ISBN (International Standard Book Number)

L'ISBN és un número de registre dels llibres, associat amb el codi de barres, que a Espanya es va començar a utilitzar a partir del 1972.⁴² A partir de l'any 2009 va deixar de ser obligatori, tot i que és necessari per als llibres que hagin d'entrar al circuit comercial. La font consultada és la «Base de datos de libros editados en España»⁴³ i, segons indica la pàgina inicial, les dades han estat proporcionades per l'editor en el moment de registrar el llibre, per tant es podria suposar que la possibilitat d'error és baixa, tot i que també n'hi hem trobat, com comentarem posteriorment. Té l'avantatge que sol incloure tota la informació referent a la publicació a Espanya, fins i tot la col·lecció, que sovint no apareix en altres catàlegs, i a més representa una de les bases de dades més exhaustives dels llibres publicats a Espanya des de la implantació de l'ISBN. Com a inconvenient, no es pot buscar per llengua original. El catàleg permet buscar per «llengua de publicació» i per «llengua de traducció», però aquest últim concepte és problemàtic en el cas de les traduccions indirectes, com n'hi ha moltes en el cas de la literatura japonesa, ja que podria fer referència tant a la llengua en què l'autor ha escrit l'obra original com a la llengua a partir de la qual s'ha traduït (llengua de partida). Mitjançant la consulta a la base de dades hem observat que en molts casos es refereix a la llengua de partida, tot i que també hem observat molts casos en què s'hi indica «japonès» quan en realitat es tracta de traduccions indirectes, és a dir, sembla que hi ha certa confusió entorn al concepte de «llengua de traducció», ja que hem trobat entrades que en el camp de «llengua de traducció» hi apareix la llengua original mentre que en altres edicions de la mateixa traducció, la llengua que s'hi indica és la de la traducció medidora. Això evidencia que no hi ha un criteri uniforme, ni cap opció

⁴² A la nostra base de dades hi ha alguns llibres anteriors a aquest any que tenen ISBN. Creiem que això es deu al fet que, en realitzar reedicions o reimpressions posteriors a 1972, les editorials van introduir a la fitxa l'any de primera edició, encara que aquest fos anterior a 1972 i per tant la publicació inicial no tingués ISBN.

⁴³ Web del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport. <<http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/areas-cultura/libro/bases-de-datos-del-isbn.html>>. [consulta: 20/9/2015]

que permeti discriminar la llengua original de la llengua de partida. Tenint en compte això, en els casos que l'ISBN indica que s'ha traduït del japonès hem intentat contrastar la informació i confirmar-ho amb alguna altra font.

- Index Translationum

En principi és una base de dades exhaustiva, tot i que l'última actualització és del 2008. Segons s'indica a la pàgina web, s'hi processa la informació rebuda dels centres bibliogràfics de cada país. En el cas de les traduccions fetes a Espanya, segons s'indicava a l'apartat corresponent de la pàgina web en l'última data de consulta (1-5-2016), les publicacions entre el 2009 i 2012 estan en procés d'introducció a la base de dades. El principal avantatge d'aquesta base de dades és que permet buscar per llengua original i llengua de publicació, però l'inconvenient és que a l'entrada no es mostra de forma gaire clara si es tracta d'una traducció directa o indirecta, la qual cosa denota una poca rellevància del paràmetre. A més, hem trobat força casos en què les altres bases de dades indicaven que es tractava d'una traducció indirecta i en aquesta no apareixia dita informació. D'altra banda, també hem trobat casos en què l'autor té un nom o un pseudònim japonès però la seva obra no ha estat escrita originalment en llengua japonesa, tot i que en l'Index Translationum apareixen en la cerca de traduccions com si partissin del japonès com a llengua original, i en l'entrada no s'explicita que no es tracta de traduccions del japonès. Marín Lacarta (2012^a:46), que ha utilitzat aquesta base de dades per la seva tesi, també fa esment d'aquests problemes.

- CCUC (Catàleg Col·lectiu de les Universitats Catalanes)

Algunes entrades són força detallades, i inclou informació sobre paratextos (per exemple, nom de l'autor del pròleg), a diferència de les dues bases de dades anteriors. Ens hem posat en contacte amb el responsable de catalogació de la UAB, Francisco Silva, a través de correu electrònic i ens ha explicat que, pel que fa a les catalogacions noves, tots els centres del CCUC segueixen les mateixes normes (ISBD per a la descripció bibliogràfica i les AARC2 per als punts d'accés). Segons ens ha explicat, aquestes normes internacionals diuen que és prioritària la informació de portada i que si es decideix fer constar altres tipus d'informació que no surti a la portada ha d'anar entre claudàtors. Així doncs, sembla que se segueix un criteri uniforme, però tenint en compte que se'ns indica «pel que fa a les catalogacions noves», pot ser que els llibres catalogats fa temps segueixin criteris diferents. En aquest sentit, creiem que la informació és més fidedigna que en les altres bases de dades, ja que en cas de fer menció a la llengua de traducció s'inclou la informació tal com apareix als paratextos del llibre, com per exemple «traduït directament del japonès per ...». Un altre avantatge és la possibilitat d'accedir a les

obres, ja sigui perquè són a la biblioteca de la Universitat Autònoma o bé a través del préstec interbibliotecari. Com a inconvenients, no es pot buscar per llengua original i, tot i que el fons és molt extens, evidentment no és un catàleg exhaustiu dels llibres publicats a Espanya.

- BNE (Biblioteca Nacional de España)

Aquest catàleg, per ser d'una biblioteca, presenta característiques similars al del CCUC. No és exhaustiu de les publicacions a Espanya però té un fons molt ampli, i ofereix molta informació. Igual que el CCUC no inclou l'opció de cercar per llengua original, ni és un camp específic, però en algunes entrades s'inclou en el camp de «notes» el títol original o la llengua de traducció.

3.1.4 Procediment de creació de la base de dades

Les bases de dades esmentades en el subapartat d'antecedents, l'Index Translationum i la base de dades de l'ISBN s'han utilitzat per crear la base de dades del nostre corpus, mentre que els catàlegs del CCUC i BNE han servit per confirmar informacions en dubte i per ampliar la base de dades pròpia amb obres que no apareguessin a les bases de dades anteriors, com per exemple publicades abans de la implantació de l'ISBN. Per crear el corpus i comprovar tant si les dades són fidedignes com si és complet, el procediment seguit ha estat, a grans trets, el següent:

1. Buidatge de dades de l'Index Translationum, delimitant la cerca per «llengua de origen (japonés)» i «país [de publicació](Espanya)».
2. Buidatge de dades de l'ISBN, delimitant la cerca per «llengua de traducció (japonés)».
3. Comprovació de llibres que faltin cercant a ISBN i BNE per matèria «Japón» i «japonés», tot i que aquestes cerques produeixen molt soroll.
4. Comprovació de llibres que faltin cercant a ISBN i BNE per autor i traductor, cercant cada autor i traductor inclosos a la nostra base de dades i comprovant si hi havia llibres que encara no haguéssim inclòs.
5. Comprovació d'informacions contradictòries, confuses, inversemblants o no trobades, per camps del nostre corpus (per a més detalls sobre els camps inclosos vegeu subapartat 3.1.5).

En els casos en què hi havia informacions contradictòries vam recórrer a altres fonts per cercar més informació i completar cada entrada amb la màxima fiabilitat possible. Aquestes fonts han estat:

- Consulta de paratextos que acompanyen el llibre, ja sigui accedint físicament al llibre, ja sigui a través de paratextos escanejats trobats a internet.
- Consulta d'altres paratextos trobats a internet, com ressenyes escrites en pàgines web o blogs de literatura, pàgines web dels editors, etc.
- Altres informacions trobades a internet, com per exemple biografies dels autors o dels traductors.
- Contacte amb el traductor a través del correu electrònic.
- Comparació de fragments en japonès, possibles textos mediadors i textos traduïts. Per exemple, en el cas de *Terra de neve* (traducció al portuguès) la comparació d'un fragment ens ha permès afirmar que es tracta d'una traducció indirecta. (Per a més, detalls, vegeu 3.1.7)

Respecte al tipus de traducció, hi ha algunes obres que no s'ha pogut determinar si es tracta d'una traducció directa o indirecta per falta d'informació, no trobada ni en bases de dades ni en exemplars. D'altra banda, també hi ha el cas de les traduccions a quatre mans o més, com en el cas de *Botxan* (Natsume, 1999), que compta amb tres traductores,⁴⁴ o *Seixanta-un haikús per a les quatre estacions* (2006) en què hi ha un traductor català i un de japonès.⁴⁵ Per a aquests casos, a la base de dades hem decidit marcar les traduccions com a «altres» i en un altre camp hi hem indicat «directa-indirecta».

3.1.5 Camps i informació recollida

Com a eina per crear el corpus vam optar pel programa Excel, perquè és senzill d'utilitzar i les opcions que té s'ajusten a les necessitats d'aquesta recerca. És especialment útil l'opció dels filtres, que permeten ordenar o seleccionar la informació prenent com a referència qualsevol de les columnes. També vam triar Excel per la facilitat d'exportar i processar les dades, ja sigui a un document de text o bé a un altre programa com podria ser l'Acces.

Tenint en compte les necessitats d'aquesta recerca, els camps que hem inclòs a la base de dades són els següents:⁴⁶

- (1) **Referència bibliogràfica abreujada*** per a la citació en el cos de l'anàlisi, que segueix el format «Títol (Cognom any)», i **referència completa*** per a la

⁴⁴ Per a més informació sobre aquesta traducció, vegeu Mangiron (2006: 178), que comenta el tipus de traducció i inclou també un qüestionari a les traductores.

⁴⁵ Per més detalls, vegeu 6.5 Traduccions a quatre mans.

⁴⁶ Un asterisc indica els camps necessaris per a l'anàlisi del corpus i/o per a la referència bibliogràfica, que s'han emplenat i revisat per a totes les entrades. Els camps sense asterisc només s'han emplenat puntualment, no de forma generalitzada, per recollir informacions diverses que s'han trobat.

inclusió als annexos. Hem seguit el mateix format que a la resta de referències bibliogràfiques. Hem decidit agrupar al final de la referència la informació relativa a la traducció: nom del traductor i llengües (llengua de partida > llengua meta) de forma abreujada (sobre les abreviacions utilitzades, vegeu annex 1). No s'hi inclou la llengua original, en cas de ser diferent de la llengua de partida, ja que en tots els casos és el japonès. En els casos en què no consta el nom del traductor o llengües de traducció és perquè no s'ha trobat aquesta informació.

- (2) **Autor: Nom*, Nom en kanji, home/dona, Nom (responsabilitat)***. Hem creat una columna d'autor complementària per incloure l'autoria (responsabilitat) segons es recull a la coberta, i d'aquesta manera utilitzar-ho per crear la referència bibliogràfica. Això permet seguir agrupant per autor algunes obres que són anònimes, o l'autoria ha estat atribuïda recentment, com *Cuentos de Ise*, en què a les edicions més antigues no hi consta el nom de l'autor. Això també serveix per agrupar totes les obres d'un autor sota el mateix nom, però que, alhora, a la bibliografia hi apareguin segons el nom que apareix a la coberta. Pel que fa a la transcripció del nom de l'autor, per tal d'utilitzar un criteri unificat, hem optat per utilitzar el diacrític màcron (ex.: Ryōkan), l'estàndard en l'alfabet fonètic per a la transcripció de les vocals llargues, independentment de si a la coberta de les publicacions traduïdes s'utilitza aquest accent, el circumflex (Ryôkan), la duplicació de la vocal (Ryookan) o cap (Ryokan).
- (3) **Títol original, títol original en kanji, títol de la traducció medidora, any original**. El títol original ha estat una informació important en alguns casos per a determinar si una obra era o no una traducció del japonès.
- (4) **Matèria* i gènere***, serveixen per a classificar les publicacions, en el primer cas pel contingut, i en el segon per la forma. En el cas de la literatura, en el sentit artístic, hem especificat el gènere literari (per exemple: novel·la, poesia, etc.), i en altres tipus de publicacions, sobre art o religió per exemple, hem utilitzat el camp matèria per classificar-les segons el contingut, que el títol sol reflectir. Al següent subapartat (3.1.6) expliquem amb més detall la categorització utilitzada. S'ha creat un camp addicional en què s'indica només «Literari - No literari» per a facilitar cerques.
- (5) **Traductor*, editor, il·lustrador**. S'ha inclòs una columna per a comentaris sobre el traductor i una pel nombre de traductors (per identificar traduccions a quatre mans o més).
- (6) **Títol traduït*, editorial*** de la publicació a Espanya, nombre d'edició,

col·lecció, any de publicació* i lloc de publicació*. A més de ser elements bàsics de la referència bibliogràfica, n'hi ha alguns com el títol i el nom de la col·lecció que poden donar informació sobre la presentació de l'obra i si hi ha un tractament orientalista. Per a diferents números d'edició hem creat entrades per separat, perquè els paratextos que acompanyen l'obra podrien variar en funció de les edicions. Per a l'obtenció i anàlisi de dades quantitatives, s'ha inclòs una columna amb períodes de 5 anys i una altra per dècades naturals. Hi ha també un camp de format, creat principalment per indicar els casos de llibres en format digital.

(7) **ISBN**: hem utilitzat sempre l'ISBN-13, el nou format de tretze dígits que inclou el codi identificador del producte com a llibre⁴⁷ (978), abans del codi de país (84 en el cas d'Espanya). Aquest format es va començar a utilitzar a partir del 2007. L'addició d'aquest prefix fa que en la majoria de casos canviï l'últim dígit, que és el dígit de control (per exemple: ISBN 13: 978-84-7511-160-5; ISBN 10: 84-7511-160-2). Per mantenir un estil unitari en la nostra base de dades, hem decidit utilitzar sempre la codificació de 13 dígits, tant en les noves publicacions com en les antigues. D'altra banda, hi ha alguns llibres que són anteriors a la implantació de l'ISBN o que no se n'ha trobat l'ISBN en cap de les fonts consultades. En aquests casos, al camp corresponent a l'ISBN de la base de dades hi hem introduït la paraula «sense» seguida d'un dígit (per ordre d'inclusió a la base de dades). Això s'ha fet per tal de tenir un codi únic d'identificació del llibre que hem utilitzat per a la catalogació de les imatges de coberta.

(8) **Llengua de publicació*, llengua meta*, llengua de partida* i font d'informació de la llengua de traducció i de la llengua original**. Tot i que en la majoria de casos la llengua meta i la de publicació són la mateixa, hem decidit diferenciar-ho en dos camps per als casos com les publicacions bilingües, en què la llengua de traducció pot ser per exemple el castellà, però la publicació inclogui també el japonès. D'aquesta manera no només queda reflectit el fet de tractar-se d'una publicació bilingüe, sinó que, a més, facilita la cerca per llengua de traducció. El camp de llengua de partida fa referència a la versió que ha servit per fer la traducció publicada a Espanya, que pot ser l'original japonès o bé una llengua medidora. La llengua original en què s'ha creat l'obra és en tots els casos el japonès, ja que és un dels criteris de delimitació fixats per aquest corpus. Els camps de font d'informació de la

⁴⁷ «ISBN 13, el nuevo ISBN» <<http://www.mcu.es/libro/CE/AgenciaISBN/InfGeneral/ISBN13.html>> [consulta: 18/7/2015].

llengua de traducció i font de la llengua original són una eina de treball que respon a la necessitat de guardar un registre de les fonts utilitzades per determinar la inclusió d'una obra a la base de dades. Tenint en compte les dificultats que hem trobat en alguns casos per a determinar si existia un original japonès o quina era la llengua de traducció, és important conservar la informació per no haver de repetir la mateixa cerca en el futur. Com a camp de treball, també s'ha inclòs una columna en què s'especifica si es tracta d'una traducció directa o indirecta, o en alguns casos s'hi indica «altres». Aquesta etiqueta engloba les traduccions que no es poden definir com a directes ni indirectes, ja sigui per manca d'informació o perquè en els paratextos s'especifica que la traducció s'ha realitzat a partir de l'anglès i posteriorment s'ha revisat contrastant el text amb un original japonès (en aquest cas indicat com a «indirecta, directa») en un camp adicional sobre el tipus de traducció. També s'ha creat un camp on recollir informació sobre la traducció medidora, com per exemple títol o traductor, en els casos en què s'ha trobat aquesta informació en el procés de verificació de la llengua original o de la llengua de partida.

- (9) **Paratextos.** Hem recollit la informació sobre paratextos sempre que apareixia als catàlegs consultats: notes (sí/no) i autoria; prefacis i autoria; altres paratextos. Per exemple, quan hem trobat una ressenya del llibre a la pàgina web de l'editorial n'hem anotat l'enllaç.
- (10) **Altra informació:** hem recollit en aquest apartat informació complementària d'interès que apareixia a les bases de dades. S'inclou també una columna per anotar reimpressions i una sobre l'autor, per anotar-hi alguna informació destacable com, per exemple, el fet que hagi guanyat un premi Nobel, la qual cosa pot haver influït en la selecció d'aquesta obra per a la traducció. Hem creat també una columna on recollir informació relativa a premis o subvencions que han promocionat la traducció.
- (11) **Traducció reeditada:** aquest camp té una funció tècnica, per poder comptar el nombre de traduccions excloent-ne les reedicions.
- (12) **Retraducció:** una columna indica si hi ha més d'una traducció diferent d'un mateix original, i una altra columna si n'hi ha retraduccions, és a diferents traduccions d'un mateix text a la mateixa llengua d'arribada. També indiquem en una columna si n'hi ha més d'una traducció a diferents llengües de l'estat.
- (13) **Coberta desada:** camp de treball on s'indica si tenim desada la coberta.

3.1.6 Gèneres i matèries

Pel que fa a la classificació de les obres, hem decidit utilitzar un sistema diferent per a les obres literàries i les no literàries, per la naturalesa essencialment diferent d'aquests tipus de llibres. Les obres literàries són llibres amb una funció de tipus artístic, mentre que les obres no literàries solen tenir una funció principal informativa o didàctica, per la qual cosa tenen una temàtica general que es reflecteix clarament en el títol, la coberta i altres peritextos.

Per tant, les obres literàries només estan classificades per gènere, i les publicacions no literàries per matèria. Tot i així, a alguna obra se li ha assignat una matèria malgrat estar catalogada entre els gèneres literaris. Això ha estat principalment en el cas dels contes populars, que en el moment de classificar-los sorgeix certa ambigüitat, ja que depenent del text pot ser més afí a la categoria de relats curts, com per exemple *Leyendas del viejo Tokio: y otras historias de samuráis del siglo XVII* (De Benneville 2014), la de textos clàssics, com *El cuento del cortador de bambú* (Hernández 2014), o la de publicacions infantils, com *Cuentos de hadas japoneses* (Sazanami 1987). Per tal de poder-los identificar de forma unitària, hem decidit etiquetar-los amb la matèria de contes populars encara que constin també en alguna de les categories literàries. També hi ha el cas d'alguns textos d'assaig i un de poesia que tenen una clara orientació filosòfica o religiosa,⁴⁸ i per últim, un llibre sobre teatre tradicional japonès que inclou també algunes peces teatrals, i és per tant un llibre que inclou alhora textos teatrals i textos sobre teatre.⁴⁹

En el cas de les publicacions de literatura hem decidit que una classificació per gèneres literaris seria suficient i, a més, una categorització per matèries seria problemàtica. La identificació del tema d'una obra literària pot ser una tasca complexa i molt subjectiva, ja que els títols formen part de la creació artística i en moltes ocasions no tenen una funció informativa sobre el tema de l'obra.

A continuació enumerem, ordenades alfabèticament, les categories de gènere incloses en la nostra base de dades, amb una breu explicació en els casos que ho creiem convenient:

1. Assaig: hem marcat les obres d'aquesta categoria com a obres de gènere literari, tot i que hem observat dos tipus de textos, a banda d'altres de difícil classificació. D'una banda hi ha obres de reconeguts escriptors considerades obres d'assaig, pel fet de no pertànyer a altres gèneres literaris com la novel·la o

⁴⁸ *Ensayo sobre el bien* (Nishida 1963), *Pensar desde la nada: ensayos de filosofía oriental* (Nishida 2006), *Iki y fūryū: ensayos de estética y hermenéutica* (Shūzō 2007), *Las flores no hablan: ensayos sobre el Zen* (Shibayama 1989) i *Poesía mística zen* (Dōgen 2013).

⁴⁹ *Fushikaden: tratado sobre la práctica del teatro No y cuatro dramas No* (Zeami 1999)

el conte, com per exemple el llibre *El sol y el acero* (2000) del destacat autor Mishima o el clàssic assaig sobre estètica japonesa, *El elogio de la sombra* (1994) de Tanizaki. D'altra banda, hi ha llibres que els paratextos defineixen com a assaig però que més que textos literaris podrien considerar-se obres de tipus acadèmic de l'àmbit de la filosofia, com *Pensar desde la nada: ensayos de filosofía oriental* (2006) del filòsof Nishida.

2. Textos clàssics: textos antics de la literatura japonesa difícils d'encaixar en altres categories, principalment de temàtica èpica o folklòrica (com el *Kojiki*, que inclou relats sobre la creació de Japó per part dels déus) i també textos entre l'assaig i el diari personal dels quals no es pot saber del cert en quina proporció són textos biogràfics o de ficció. En aquest grup s'inclouen *monogatari* i *nikki*:

– Monogatari:⁵⁰ gènere literari clàssic japonès de tipus èpic que inclou en el títol original (i en alguns casos en la traducció) la paraula «monogatari», que es podria traduir literalment per «relat», «narració» o «conte».

– Nikki: gènere literari clàssic japonès que inclou al títol la paraula «nikki», que significa «diari» i s'estructura més o menys en forma de diari personal.

3. Literatura juvenil: textos de ficció en prosa dedicats a un públic infantil o juvenil, segons els criteris del propi editor. Hem utilitzat aquesta categoria per diferenciar aquests llibres d'una banda de les novel·les dirigides a un públic general i, d'altra banda, dels llibres infantils amb un predomini de les il·lustracions. En aquest cas hi ha un clar predomini del text, tot i incloure també algunes il·lustracions.

4. Narratiu – Conte: Aquesta categoria inclou tant els contes populars com els reculls de relats breus de ficció.

5. Narratiu – Novel·la: hi ha alguna novel·la en més d'un volum, com *1Q84* de Murakami (2011). En aquest cas hem creat una entrada per a cada volum, seguint el criteri de recompte com a entrada nova cada llibre amb un ISBN diferent.

6. Poesia: categoria que inclou de forma destacada les formes poètiques pròpies japoneses, la tanka i l'haiku.

7. Teatre: inclou obres de teatre tradicional, com per exemple teatre *nō*, com també peces de teatre contemporani.

8. Biogràfic: hem optat per aquesta denominació per tal de poder-hi incloure no només les biografies pròpiament dites sinó també altres textos tipus diari o assaig amb una clara i destacada base biogràfica. Malgrat que es tractaria d'una

⁵⁰ Per a més detalls sobre aquest gènere, vegeu Falero (2007: 5)

classificació basada en la temàtica de l'obra i no en la forma, hem decidit crear aquesta categoria ja que hi ha algunes obres amb un clar caràcter biogràfic, tot i que es presenten en la forma d'una novel·la, mentre que altres són textos entre l'assaig, les memòries o el diari personal i es fa difícil de delimitar. Hem decidit incloure també en aquest grup tres llibres de correspondència⁵¹ ja que, tot i que no són exactament textos biogràfics, tenen contingut biogràfic i, de fet, en la classificació de matèria del catàleg de la BNE estan catalogats en el grup de biografies.

Pel que fa la matèria de l'obra, hem decidit elaborar una classificació pròpia, basant-nos en el sistema del CCUC i de l'ISBN i en la classificació de l'Index Translationum, però adaptada a les necessitats concretes del nostre corpus i objecte d'estudi. Per tant, no és un sistema de classificació universal, sinó que inclou només les categories necessàries per a les publicacions que formen el corpus d'aquesta recerca. Tenint en compte l'elevat nombre de matèries, les hem organitzat amb una categorització general basada en el sistema CDU (Clasificación Decimal Universal), que és el que segueixen els catàlegs de biblioteques com el CCUC i la BNE. A continuació, presentem les categories principals del sistema CDU:⁵²

- 0 Generalitats
- 1 Filosofia. Psicologia
- 2 Religió. Teologia
- 3 Ciències socials. Economia. Dret. Educació
- 4 Matemàtiques. Ciències Naturals
- 5 Ciències aplicades. Medicina. Tecnologia
- 6 Belles arts. Esport
- 7 Llengua. Lingüística. Literatura⁵³
- 8 Geografia. Biografies. Història

Hem considerat que no era necessari seguir el sistema de subclassificació detallat de la CDU, ja que allargaria la nomenclatura i no val la pena atès l'escàs nombre de títols en moltes de les matèries. En aquest sentit, hem elaborat les

⁵¹ *Correspondencia (1945-1970)* (Kawabata i Mishima 2004); *Cartas desde Iwo Jima del general Tadamichi Kuribayashi* (Kumiko Kakehashi 2007); *No guardo sentimientos de nostalgia: 45 cartas de kamikazes* (Guzmán Gárate 2010).

⁵² Basat en «Tabla de materias». Agencia Española ISBN. <<http://www.mcu.es/libro/docs/TablaCDU.pdf>> [consulta: 8/7/2015].

⁵³ Com hem mencionat anteriorment, al nostre corpus els gèneres literaris segueixen una classificació a part dels gèneres no literaris.

submatèries tenint en compte el contingut del corpus, i utilitzant denominacions que hem considerat més adequades. Hem abreujat algunes denominacions, com «ciències culinàries» que hem deixat com a «cuina», ja que és visualment més efectiu, especialment per a la confecció de taules i gràfics. D'altra banda, també hem creat algunes subcategories pròpies per fer visibles algunes de les categories que tenen molts llibres, concretament d'arts marcial i de budisme zen.

A continuació, incloem una enumeració, ordenada segons les categories anteriorment esmentades, de les subcategories de matèria que hem utilitzat per classificar els llibres, amb una breu explicació o aclariment en els casos que ho considerem necessari. Per economia lingüística hem decidit utilitzar lletres per indicar algunes categories: F (Filosofia), CA (Ciències aplicades) i CS (Ciències socials). D'aquesta manera les categories que tenen pocs elements queden agrupades i es facilita l'anàlisi de les dades. A continuació enumerem les diferents subcategories de matèria que hem utilitzat, ordenades alfabèticament i oncloent breus explicacions en els casos pertinents.

- Arts – Arquitectura
- Arts – Cinema
- Arts – Dibuix: es tracta de llibres que expliquen tècniques de dibuix, concretament d'estil manga (còmic japonès).
- Arts – Manualitats: segons un dels llibres del corpus consultat al BNE es podria classificar en el camp d'arts o de ciències aplicades. Ens ha semblat més adient aquesta primera opció.
- Arts – Moda: la paraula «moda» apareix a la CDU en la categoria de ciències socials, i també està relacionada amb «indústria del vestit» de la categoria de ciències aplicades. Malgrat això, hem decidit que tenint en compte l'única publicació que tenim en aquesta categoria, el més adequat és incloure'l en la categoria artística, tal com fa el catàleg de la BNE amb llibres similars. «Disseny de moda» seria una denominació més precisa, però hem considerat més adient una denominació curta per als gràfics i taules.
- Arts – Origami: papiroflèxia.
- Arts marcial: principalment manuals de tècniques de diverses arts marcial japoneses, com per exemple el karate.
- Arts marcial - Filosofia i pensament: En aquesta categoria hi hem inclòs els llibres que, si bé tracten qüestions d'arts marcial o guerrers, no tenen un enfocament tècnic sinó més aviat filosòfic, ètic o espiritual.
- CA – Agricultura

- CA – Cuina
- CA – Medicina
- CA – Tecnologia: inclou enginyeria i informàtica.
- Ciències naturals
- CS – Contes populars: tot i que també existeix la categoria «conte» com a gènere literari, hem considerat adient crear aquesta categoria per diferenciar-los de les narracions breus que no tenen arrels populars sinó que són textos de ficció de creació original de l'autor. A la CDU s'inclouen a la categoria de ciències socials juntament amb el folklore.
- CS – Dret
- CS – Economia
- CS – Empresa: organització i gestió empresarial
- CS – Societat
- Estudis literaris: Textos de tipus teòric o acadèmica sobre literatura. Hem optat per «estudis literaris» i no «Literatura» per evitar confusions amb les obres literàries.
- F – DP: desenvolupament personal. S'inclouen llibres d'exercicis per millorar l'agilitat mental, d'una banda, i llibres d'autoajuda, de l'altra.
- F – Filosofia: obres de tipus filosòfic, tant les que tenen una orientació més aviat divulgativa com les de tipus acadèmic o científic.
- Infantil (a la CDU s'ubica a la categoria 0 «general»): Llibres amb predomini de les il·lustracions, i poc text. En el cas de llibres amb un protagonisme més gran del text, que es poden considerar textos literaris, els hem inclòs en les categories «Narratiu – conte» o «Literatura juvenil». En realitat aquesta categoria es podria considerar de gènere més que temàtica, ja que no depèn del tema que es tracta sinó del format del llibre, però l'hem inclòs entre els llibres no literaris perquè hi trobem més afinitat que amb la literatura.
- Religió
- Religió - Budisme zen: hem creat aquest subgrup perquè hi ha molts llibres d'aquest tema i hem considerat interessant poder-los comptar per separat.

En resum, les categories ens serveixen per organitzar la informació, i les subcategories per analitzar qualitativament les matèries dels llibres que s'han seleccionat per traduir.

3.1.7 Llengua de traducció

Com a mostra de la dificultat per distingir entre traduccions directes i indirectes en alguns casos, i alhora com a justificació de la informació sobre la llengua de traducció que oferim a la base de dades, presentem a continuació alguns dels casos que han requerit més investigació. Un exemple n'és *La perla y otros cuentos* (Mishima 1987), en què Cores (1999) indica l'anglès i el japonès com a llengües de partida, però al catàleg de la BNE una entrada indica «traducciones del inglés de Magdalena Guiñazu y Antonio Cabezas» mentre que una altra indica «Traducido del japonés». En aquest cas, hem trobat la fitxa de l'obra al web de l'editorial,⁵⁴ en què indica que la llengua de traducció és l'anglès.

Altres casos que volem exposar els presentem dividits en subapartats per facilitar-ne la lectura, ja que són més extensos.

Senbazuru de Kawabata Yasunari

La novel·la *Senbazuru*, de Kawabata Yasunari, s'ha publicat a Espanya en dues traduccions diferents, *Una grulla en la taza de té*, feta per Luis de Salvador i *Mil grullas*, de María Martoccia. En tots dos casos no s'especifica la llengua de partida de la traducció al castellà, tot i que en la segona no ha estat difícil d'esbrinar.

L'edició de *Mil grullas* publicada a Buenos Aires el 2003 inclou a la pàgina de crèdits tant el títol original japonès com el títol de la traducció anglesa i explicita: «Traducción del inglés: María Martoccia». En canvi, l'edició publicada a Espanya només indica «Traducción de María Martoccia» i el títol japonès, cosa que apunta clarament a la idea de traducció indirecta camuflada. Com que l'editorial és la mateixa, Emecé, no considerem que la manca d'informació a l'edició d'Espanya es degui a desconeixença, sinó més aviat a una decisió conscient per part de l'editorial. Això podria estar relacionat amb diferents normes de traducció en aquests països, tot i que no ho podem afirmar ja que no tenim informació sobre l'acceptació de la traducció indirecta a l'Argentina.

Pel que fa a la primera traducció, realitzada per Luis de Salvador, segons Cores (1999) es tracta d'una traducció de l'anglès, però el text traduït té notables diferències amb la versió anglesa, com també amb la traducció de María Martoccia, feta a partir de l'anglès. A continuació presentem un fragment, dividit en quatre parts per facilitar la comparació. Hem subratllat les parts que no hi són en alguna de les versions, i marcat en negreta on hi ha alguna diferència significativa.

⁵⁴ <http://www.siruela.com/catalogo.php?id_libro=2698> [consulta: 8/10/2015].

Taula 1 Comparació de fragments ES-EN-ES

Una grulla en la taza de té, 1962 (p. 32-33)	Thousand cranes, 1967 (p. 18) ⁵⁵	Mil grullas, 2005 (p.23-24)
<p>Fue en este momento cuando Chikako, después de haber examinado y hallado a punto las brasas del fuego, se volvió hacia la otra joven del curioso pañuelo con pajaritas blancas y le dijo: -Señorita Inamura: ¿tendría la bondad de preparar un té en honor del señor Mitani? Si no estoy equivocada, aún no ha oficiado hoy, ¿no es cierto? <u>-Con mucho gusto, señora profesora –respondió la joven, incorporándose con la ligereza de una gacela.</u></p>	<p>Chikako poked at the embers in the hearth. “Miss Inamura, suppose you make tea for Mr. Mitani. I don’t believe you’ve had your turn yet.” The girl of the thousand cranes stood up.</p>	<p>Chikako removió las brasas del brasero. —Señorita Inamura, haga té para el señor Mitani. No creo que le haya tocado todavía. La muchacha de las mil grullas se puso de pie.</p>
<p>Kikuji no ignoraba que la nombrada estaba, momentos antes, al lado de la señora Ota, aunque ni una sola vez le hubiese dirigido la mirada desde el instante en que había visto a ella y a su hija.</p>	<p>Kikuji had noticed her beside Mrs. Ota. He had avoided looking at her, however, once he had seen Mrs. Ota and the daughter. <u>Chikako was of course showing the girl off for his inspection.</u></p>	<p>Kikuji la había observado junto a la señora Ota. Sin embargo, había evitado mirarla una vez que vio a la señora Ota y a su hija. <u>Chikako, por supuesto, estaba exhibiendo a la muchacha para que él la inspeccionara.</u></p>
<p>Apartando su vista del <u>dorado</u> recipiente, ante el cual se había colocado, la oficiante se dirigió a la profesora y le preguntó qué taza debía utilizar.</p>	<p>When she had take her place at the hearth, she turned to Chikako. “And which bowl shall I use?”</p>	<p>Una vez que ocupó su lugar junto al brasero, se volvió a Chikako. —¿Qué tazón usaré?</p>
<p>-Creo que la taza de <u>oribe</u> (1) <u>que tiene a mano derecha</u> es la más adecuada -dijo Chikako-. Es, precisamente, una taza que el padre del señor Mitani apreciaba en extremo. Es él, precisamente, quien me la regaló <u>-respondió, volviéndose hacia Kikuji, aunque su intención apuntaba a otro lado.</u> (1) Un género de cerámica <u>muy fina</u>, creada en el siglo XVI <u>y que, por su elegante sobriedad ha sido dedicada en el Japón a las ceremonias del té.</u></p>	<p>“Let me see. The Oribe³ should do,” Chikako answered. “It belonged to Mr. Mitani’s father. He was very fond of it, and he gave it to me.” ³A Seto ware dating from the sixteenth century.</p>	<p>—Déjame ver. El Oribe² sería apropiado —respondió Chikako—. Perteneció al padre del señor Mitani. Le tenía mucho cariño y me lo regaló. ² Oribe: porcelana Seto del siglo XVI.</p>

Com es pot veure a la taula, la versió de 1962 és significativament més extensa que les altres dues versions, i inclou alguns detalls que no hi són a la versió en anglès, mentre que en canvi, omet una frase que apareix a la versió anglesa. A banda d'això, una de les diferències més significatives és el canvi d'una pregunta d'estil directe a indirecte. Aquestes diferències ens van fer pensar que s'havia basat en un text diferent. A la pàgina de crèdits hi apareix «© Carl Hanser Verlag», la qual cosa fa pensar que pogués estar traduït de l'alemany,⁵⁶ però no n'era una prova definitiva, ja que hem trobat una altra traducció, *El clamor de la montaña* (Kawabata 1969), que també inclou aquest copyright però estava traduïda directament del japonès, i publicada en una altra editorial. Per tant, pensem que en aquell moment aquesta editorial alemanya podria ser que gestionés els drets d'autor per les

⁵⁵ Text consultat: Kawabata, Yasunari. 1967. *Thousand cranes*. Tokyo: C.E. Tuttle. Tr. Edward G. Seidensticker. Aquesta traducció es va publicar per primera vegada el 1958.

⁵⁶ La versió alemanya era publicada per l'editorial Carl Hanser: Kawabata, Yasunari. 1956. *Tausend Kraniche*. München: Carl Hanser. Tr. Sachiko Zatsushiro.

traduccions a Europa. No hem pogut accedir a una versió en alemany ni tenim domini d'aquest idioma, però sí que hem pogut accedir a un fragment de la traducció al francès,⁵⁷ i n'hem comparat alguns fragments que presenten moltes més similituds que la versió anglesa. En aquest cas hem marcat amb subratllat les parts que no són a la versió original⁵⁸ o a les traduccions, i amb doble subratllat les parts de la versió castellana que no són tampoc a la francesa, a més de la negreta per diferències significatives.

Taula 2 Comparació de fragments ES-FR-JA

<i>Una grulla en la taza de té</i> , 1962 (p. 32-33)	<i>Nuée d'oiseaux blancs</i> , 2009 (p. 33-34)	<i>Senbazuru</i> , 1999 (p. 23-24, traducció nostra)
<p>Fue en este momento cuando Chikako, después de haber examinado <u>y hallado a punto</u> las brasas del fuego, <u>se volvió hacia la otra joven del curioso pañuelo con pajaritas blancas y le dijo</u>:</p> <p>-Señorita Inamura: ¿tendría la bondad de preparar un té en honor del señor Mitani? Si no estoy equivocada, aún no ha oficiado hoy, ¿no es cierto?</p> <p>-Con mucho gusto, señora profesora –respondió la joven, incorporándose <u>con la ligereza de una gacela</u>.</p>	<p>Ce fut alors que Chikako, après avoir examiné la braise du feu, <u>se tourna et dit</u>:</p> <p>- Mademoiselle Inamura, consentiriez-vous à préparer un thé en l'honneur de M. Mitani ? Vous n'avez pas encore officié aujourd'hui, si je ne me trompe.</p> <p>- Mais certainement, répondit la jeune fille en se levant <u>aussitôt</u>.</p>	<p>ちか子が炉の炭をのぞいてみてから、 「稲村さん、いかが？三谷さんに一服差し上げてくださいますか？あなたのお点前（六）まだでしょう。」 「はい。」と、千羽鶴の風呂敷の令嬢が立って行った。 （六）[...] 茶の湯の所作をいう。 [Cikako, després de mirar el carbó del braser: “Senyoreta Inamura, (què tal?) li prepara una tassa al senyor Mitani? Encara no ha fet <i>temae</i> (6), oi?” “D'acord”, i la senyoreta del mocador de mil grues es va aixecar. (6) <i>temae</i>: acció de preparar el te]</p>
<p>Kikuji no ignoraba que la nombrada estaba, <u>momentos antes</u>, al lado de la señora Ota, aunque ni una sola vez le hubiese dirigido la mirada desde el instante en que había visto a ella y a su hija.</p>	<p>Kikuji savait fort bien que la demoiselle au senbazuru était placée à côté de Mme Ota, quoiqu'il n'eût pas une fois levé les yeux sur elle depuis l'instant qu'il avait vu Mme Ota et sa fille.</p>	<p>この令嬢が太田夫人の横に坐っているのを、菊治は知っていた。 しかし、菊治は太田夫人と太田令嬢を見てから、稲村令嬢に目を向けることを避けていたのだった。 ちか子は稲村令嬢に点前をさせて、菊治に見せようというのだろう。 [Kikuji sabia que aquesta senyoreta estava asseguda al costat de la sra. Ota. Malgrat això, Kikuji, després de mirar la sra. Ota i la srta. Ota, havia evitat de dirigir els ulls a la srta. Inamura. Chikako devia fer-li fer <i>teame</i> a la srta. Inamura per mostrar-la a Kikuji.]</p>
<p>Apartando su vista del <u>dorado</u> recipiente, ante el cual se había colocado, la oficiante se dirigió a la profesora y <u>le preguntó qué taza debía utilizar</u>.</p>	<p>Se détournant du chaudron devant lequel elle s'était placée, la jeune personne s'adressa à Chikako <u>et lui demanda quelle tasse elle devait choisir</u>.</p>	<p>令嬢は釜の前からちか子を振り向いて、「お茶碗は？」 [La senyoreta, de s de davant de l'olla, es va girar cap a Chikako: “Quina tassa?”]</p>
<p>-Creo que la taza de <u>oribe</u> (1) <u>que tiene a mano derecha</u> es la más adecuada -dijo Chikako-. Es, precisamente, una taza que el padre del señor Mitani apreciaba en extremo. Es él, precisamente, quien me la regaló -<u>respondió, volviéndose hacia Kikuji, aunque su intención apuntaba a otro lado</u>.⁵⁹</p>	<p>- Je pense que la tasse d'<u>oribe</u> <u>que vous avez là</u> devrait convenir, dit Chikako. - C'est une tasse que le père de M. Mitani appréciait beaucoup. Et c'est lui qui me l'a donnée, <u>ajoute-t-elle en se tournant vers Kikuji</u>.</p>	<p>「そうですね。その織部（七）がよろしいでしょう。」と、ちか子が言った。「三谷さんのお父様が御愛用のお茶碗で、私がお父さまにいただいたものですから。」 [“Doncs, aquell <i>oribe</i> (7) deurà anar bé” va dir Chikako, “ja que és una tassa que el pare del senyor Mitani apreciava molt i d'ell la vaig rebre.”]</p>

⁵⁷ Kawabata, Yasunari. [1960] 2009. *Nuée d'oiseaux blancs*. París: Sillage. «Traduit du japonais par Bunkichi Fujimori; Texte français par Armel Guerne». Cita de <<http://www.japonasiemute.com/archives/2011/03/02/20505908.html>>. [consulta: 8/10/2015].

⁵⁸ Versió consultada: Kawabata, Yasunari. 1999. *Senbazuru*. Tōkyō: Shinchōsha. 19ª impressió, 2009. (川端康成. 1952. 千羽鶴. 東京: 新潮社)

⁵⁹ Aquí ometem la nota per economia visual.

Com veiem en aquesta taula, la versió castellana, tot i afegir alguns detalls que no apareixen a la versió francesa (ni a la japonesa), té moltes més similituds, en la tria lèxica i l'ordre dels elements de les frases, amb aquesta versió que amb l'anglesa. Veiem també que la pregunta expressada en estil directe en la versió anglesa i japonesa però indirecte en la versió castellana apareix també expressada indirectament en francès. D'altra banda, la frase que apareixia a la versió anglesa però no a la castellana de 1962, sí que apareix a l'original japonès però també està omesa a la versió francesa.

A la Taula 3 mostrem un altre exemple en què es veuen les similituds de la versió castellana amb la francesa.

Taula 3 Comparació de fragments ES-FR-JA

Una grulla en la taza de té, 1962 (p. 157)	Nuée d'oiseaux blancs, 2009 (p. 131)	Senbazuru, 1999 (p. 122)
<p>Viendo que <u>dudaba</u> aún de coger en sus manos, <u>como nuevo propietario</u>, la <u>bella</u> taza colocada ante él, Fumiko exclamó: - En realidad, no es quizá una de las mejores obras del <u>shino</u> ... Kikuji le aseguró, por el contrario, que era excelente. Si no se había decidido a asir la taza <u>no era por eso, sino por el deseo de seguir admirándola tal como ella la había colocado.</u></p>	<p>Voyant qu'il <u>hésitait</u> à prendre en main la tasse posée devant lui, Fumiko lui dit: - Ce n'est peut-être pas un très bon <u>shino</u>... Kikuji l'assura aussitôt qu'il était excellent. <u>Ce n'était pas pour cela qu'il tardait à prendre la petite tasse et préférait la regarder encore.</u></p>	<p>そこにおいた志野の筒茶碗を、菊治が手にとってみようとしないので、「いい志野じゃないんでしょうけれど。」 「いや。」 しかし、菊治は手を出しかねた。 [Com que Kikuji no feia per agafar la tassa (de tipus allargat) <u>shino</u> que li havia deixat allà: "Potser no és un bon <u>shino</u>..." "Res d'això." Però Kikuji es resistia a agafar-la]</p>
[...]	[...]	[...]
<p>El té había podido dejar esta marca, <u>apenas visible</u>, aunque también podía proceder <u>del rojo</u> de labios, <u>tantas y tantas veces</u> puesto en contacto con la taza.</p>	<p>Le thé avait pu laisser cette marque <u>à peine visible</u>, mais peut-être aussi le rouge des lèvres <u>féminines tant de fois et tant de fois</u> posées là.</p>	<p>茶渋がついたと見える。しかし唇をあてたよごれもあるかもしれない。[S'hi veia una marca de te. Però també podria ser una taca de posar-hi els llavis.]</p>

Com es pot veure, la traducció castellana té algunes desviacions de la versió francesa, però també n'imita moltes solucions traductores. En aquest cas el que més destaca és la resposta del protagonista quan l'amiga expressa modèstia dient que la tassa que li està oferint no té gaire valor. En la versió japonesa s'expressa en estil directe utilitzant la paraula *iya* (いや), una expressió de negació o rebuig que es podria traduir per «no» (en aquest cas hem optat per «res d'això» perquè encaixi en el context de la conversa), però en les versions francesa i castellana s'expressa en estil indirecte i afegint una valoració sobre la tassa («era excelente»). El fet que hi hagi més diferències amb l'original en la versió francesa que en l'anglesa podria estar relacionat amb el fet que la traducció francesa és una traducció a quatre mans del primer tipus dels que descrivim a l'apartat corresponent (6.5): sembla que Bunkichi Fujimori en va fer una traducció del japonès que Armel Guerne va «adaptar», és a dir, l'autor del text francès no tenia accés al text original, i per tant

va adaptar la traducció «literal» centrant-se en els seus criteris sobre l'adequació del text en la cultura receptora.

Comparant fragments amb la versió francesa, a més de les similituds anteriorment esmentades hem trobat altres indicis que apunten a l'ús d'aquesta versió per a la realització de la traducció al castellà en els paratextos, concretament al prefaci i les notes.

El text introductori, sense autoria especificada i titulat «Yasunari Kawabata» (1962: 7-8) és clarament una traducció d'un text francès, que podríem anomenar *please-insert* ja que apareix en una pàgina web de venda de llibres com a text presentador de l'autor.⁶⁰ A continuació mostrem un fragment del text francès i castellà:

Kawabata est président du Pen Club japonais depuis 1948. Il a reçu en 1943, le prix Kikuchi Kan qui est au Japon l'équivalent de notre Prix Goncourt. Les œuvres complètes de Kawabata comptent actuellement seize volumes.

Kawabata es el presidente del Pen-Club japonés desde 1948. En 1943 recibió el Premio *Kikuchi Kan* que en el Japón es equivalente al Premio Goncourt en Francia. Las obras completas de Kawabata constan en la actualidad de dieciséis volúmenes.

En aquest fragment no només hi veiem la similitud del text castellà amb el francès, sinó també la forma familiaritzant de presentar els trets de l'altre, fent una comparació amb elements de la cultura d'arribada, tot i que en el cas del castellà es tracta de la cultura d'arribada del text mediador.

Entre les notes també hi trobem una estratègia de familiarització que fa referència a un element de la cultura francesa: la paraula *myôgâ* té una nota al peu que explica: «Planta parecida al *muguet* francés, aunque mucho mayor, cuyos tallos tiernos son comestibles como los espárragos» (1962: 134). Aquí hi veiem la referència a una flor molt coneguda en la cultura francesa i, curiosament, l'estratègia familiaritzant del text francès es converteix en estrangeritzant en l'edició castellana, ja que la planta en si no és pròpia del clima de la major part de la península i, a més, s'opta pel préstec *muguet*, en cursiva, tot i que també existeixen altres denominacions com *lirio de los valles*.

Finalment, un altre motiu per pensar en la traducció francesa com a intermediària per a la traducció de Luis de Salvador és l'ús dels accents circumflexos en dues crides a nota, l'anteriorment citada, *myôgâ*, i *gêta* (1962: 142). L'accent circumflex s'utilitza sovint en la transcripció del japonès per indicar vocals llargues, en

⁶⁰ <<http://www.culture-okaz.com/achat-kawabata-yasunari-nuee-oiseaux-blancs-410666.html>> [consulta: 15/9/2015].

substitució del diacrític màcron (ex.: ō), que és l'estàndard per a la transcripció de les vocals llargues però és més problemàtic en qüestions d'introducció de teclat i de visualització de caràcters. La paraula *myôgâ* conté dos circumflexos, tot i que en japonès només s'allargaria la primera d'aquestes dues vocals, i la paraula *gêta* no conté cap vocal llarga en japonès. Com que en francès el circumflex és d'ús habitual, pot ser que s'hagi utilitzat per ajudar a la pronunciació dels parlants de francès, però en castellà no té sentit, per tant sembla un reflex del pas del text pel francès.⁶¹

Yukiguni de Kawabata Yasunari

La novel·la *Yukiguni* (雪国) ha estat publicada a Espanya en tres versions, en traducció al castellà per César Durán, al català (2009) per Albert Nolla i al portuguès (2009) per Armando da Silva Carvalho. La traducció al català és sens dubte directa del japonès, ja que així s'explicita a la coberta del llibre. Pel que fa a la traducció al castellà, el llibre no ofereix informació sobre la traducció. Tant l'edició de 1972 (Zeus) com la de 2004 (Emecé) inclouen a la pàgina de crèdits una menció al títol original *Yukiguni* i el nom del traductor, però no la llengua de traducció, i per tant ho podem considerar una traducció indirecta camuflada. Això es veu reflectit als catàlegs del CCUC i la BNE, que tampoc indiquen la llengua de traducció, exceptuant una entrada de la BNE en què s'hi especifica «traducción del japonés de César Durán». El fet que aquesta indicació aparegui entre claudàtors fa pensar que probablement la persona que va introduir la informació al catàleg va deduir-ho en veure la menció al títol original japonès. A la base de dades de l'ISBN, quatre de les cinc entrades indiquen que es tracta d'una traducció del japonès i una del xinès, cosa que resta fiabilitat a aquestes dades. Segons la base de dades del treball de Cores (1999) és feta a partir de l'anglès, però els paratextos sembla que remeten a vincles amb l'edició francesa: el pròleg és d'Armel Guerne, traductor cap al francès, i una petita nota (sense especificació d'autoria) a la pàgina següent de la portada fa referència a la traducció anglesa però acaba amb la frase «La versión francesa establecida sobre el texto original japonés, ha merecido el "Premio al mejor libro extranjero del año 1960", en Francia». Davant la varietat d'opinions hem decidit comparar fragments de les diferents versions i hem arribat a la conclusió que es tracta d'una traducció del francès. A continuació presentem una mateixa frase en l'original japonès (A), en traducció anglesa (B1), francesa (B2), castellana (C1) i portuguesa (C2):

⁶¹ També hem provat de fer una cerca a google i hi trobem pàgines web en francès que utilitzen el circumflex per a la transcripció d'aquest calçat japonès (*geta*).

(A) «すべて冴え静まった調和であった» [Tot era serena harmonia] ([1948] 1985: 40, traducció nostra)⁶²

(B1) «The whole of the night scene came together in a **clear, tranquil harmony**» (1956: 44)⁶³

(B2) «Sur l'ensemble du paysage, toutefois, régnait **une seule harmonie faite de pure sérénité et de tranquillité grandiose**» (1982)⁶⁴

(C1) «Sin embargo, sobre el conjunto del paisaje reinaba **una sola armonía, hecha de pura serenidad y de grandiosa tranquilidad**» (2004: 55)

(C2) «Mas no conjunto de toda a paisagem reinava **uma harmonia única, feita de serenidade pura e de tranquilidade magnífica**» (2009)

Com veiem en aquests exemples (negreta nostra), les versions castellana i portuguesa segueixen molt de prop l'estructura sintàctica i la selecció lèxica de la versió francesa, cosa que hem comprovat també amb altres fragments que no inclourem per no allargar innecessàriament aquesta secció, que no és part central d'aquest treball.

Yama no oto de Kawabata

Respecte a la traducció *El clamor de la montaña*, de la novel·la *Yama no oto* de Kawabata, també hem trobat informacions contradictòries. A la base de dades de Cores (1999) hi apareix com a traducció de l'anglès i Rubio (2014: 29) diu «parece ser que [se tradujo] desde el inglés». Malgrat això, en una entrada de catàleg de la BNE s'hi indica «[traducción directa del japonés, Jaime Fernández y Satur Ochoa]». Com que a l'exemplar consultat no s'hi especificava, i tenint en compte que el traductor signa el pròleg des de Tòquio, on feia de professor universitari, hem comparat fragments del text japonès, anglès i castellà. Hem arribat a la conclusió que es tracta d'una traducció del japonès, ja que al text castellà es mantenen referències a elements de la cultura japonesa que al text anglès han estat omeses. A continuació n'exposem un exemple:

⁶² Kawabata, Yasunari. [1948] 1985. *Yukiguni*. Tōkyō: Kadokawa Bunko. (川端康成.1985.雪国.東京角川文庫)

⁶³ Kawabata, Yasunari. [1956] 1996. *Snow country*. New York: Vintage International. Trad: E. G. Seidensticker.

⁶⁴ Kawabata, Yasunari. 1982. *Pays de neige*. Paris: Le Livre de Poche. Trad: Bunkichi Fujimori i Arnel Guerne.

(A) «私が散歩に出る時、下駄をはこうとして、水虫かなと言うとね、» [Quan anava per sortir a passejar, **vaig per posar-me les geta** (sandàlies) i dic, em sembla que tinc una butllofa,] ([1957] 1988: 6, traducció nostra)⁶⁵

(B1) «When I went out for a walk I had a blister on my foot, and I said I thought I had picked up ringworm» (1970: 4)⁶⁶

(B2) «**Iba yo a ponerme las getas** (1) para salir a dar un paseo. Dije algo sobre que tenía un eczema en los pies,» (1971: 18)

Aquest exemple (negreta nostra) evidencia que el text castellà no pot provenir de l'anglès, ja que manté la paraula *geta*, i fins i tot el temps del verb, mentre que al text anglès s'omet aquest sintagma sencer. La diversitat en la traducció de «butllofa» es deu al fet que posteriorment aquesta paraula s'utilitza en un joc de paraules, que la versió castellana soluciona de forma diferent que l'anglesa.

Contes populars

Els contes populars, per les singularitats pròpies d'aquest gènere, han comportat diverses dificultats des del moment de decidir si incloure determinats llibres al corpus o no, com també la llengua de traducció i, per l'extensió que requeria, hem considerat més adient crear un apartat per a aquesta matèria.

Hi ha molts llibres de contes populars, especialment si són antics, que no tenen indicació d'autor. Això es presenta com a natural pel fet de tractar-se de contes populars, és a dir, relats de tradició oral, però en alguns dels llibres de contes populars hem trobat proves per afirmar que provenen d'un text japonès, i que per tant els podem incloure al nostre corpus. En molts casos no ha estat fàcil trobar informació sobre el text en què es basaven o, fins i tot, si es tractava d'una traducció. El procediment més útil que hem trobat per a determinar els textos de partida ha estat la comparació de textos. El fet de tractar-se de textos antics ha facilitat en certa manera aquesta tasca, ja que alguns dels textos, tant traduccions com originals i textos mediadors, són de domini públic a internet. Els casos en què no hem pogut esbrinar la procedència del text han quedat exclosos del nostre corpus. A continuació, expliquem els casos d'alguns dels llibres de contes infantils que hem pogut verificar que procedeixen de textos japonesos. Aquí només presentem alguns casos concrets, tot i que la traducció i la circulació de contes populars és un tema

⁶⁵ Kawabata, Yasunari. [1957] 1988. *Yama no oto*. Tōkyō: Shinchōsha. 90ª impressió, 2004. (川端康成. 1988. 山の音. 東京: 新潮社).

⁶⁶ Kawabata, Yasunari. 1970. *The sound of the mountain*. London: Secker & Warburg. Trad: E. Seidensticker.

fascinant que requeriria una recerca més en profunditat que escapa dels objectius d'aquest treball.

Un dels llibres de contes japonesos que ha tingut més difusió és la sèrie de llibres il·lustrats «Japanese Fairy Tale Series» (*Nihon mukashi banashi* 日本昔噺) que es va publicar en anglès per T. Hasegawa a Tòquio en el període 1885-1892 (els volums de la primera sèrie, en què es basen l'edició catalana i castellana). No n'hem pogut localitzar un original japonès, però podem concloure que hi ha un text japonès al darrere pel fet que aquesta edició explicita el nom dels traductors cap a l'anglès. La mateixa casa editorial va publicar-ne una versió en castellà, *Cuentos del Japón viejo* (T. Hasegawa: Tòquio, 1914), en traducció de Jiménez de la Espada.⁶⁷ Aquesta traducció s'ha publicat també a Espanya molt posteriorment, al 2009. D'aquesta publicació, n'existia ja la traducció al castellà de dos contes, realitzada per Juan Valera i publicada a la revista *La Ilustración Artística* l'any 1887 (Almazán 2008: 790).⁶⁸

En català se'n publica la primera traducció en format de llibre el 1904, com expliquem a 4.1.1, que es fa a partir de de l'edició anglesa. Es titula *Contes populars del Japó* i la segueix un volum de títol similar, *Balades i contes japonesos* (Hearn, 1909), que no està inclòs al nostre corpus perquè està basat en un text escrit originalment en anglès per Lafcadio Hearn. Aquest autor, també conegut com a Koizumi Yakumo (1850-1904), era fill de mare grega i pare irlandès i es va nacionalitzar japonès. El nom de l'autor no consta a la traducció publicada en català, però podem afirmar que hi està basada després de comparar-ne el contingut (llista de contes) i comparar alguns textos, que hem comprovat que són traduccions molt literals, com també les notes al peu, que són clarament traduccions algunes, tot i que altres no hi són o estan resumides. L'autor d'aquest text va viure al Japó i podria haver traduït aquests contes, però el pròleg d'una edició en anglès és la prova que aquest text s'ha de considerar més aviat un text escrit originalment per ell que no una traducció:

Most of the following Kwaidan, or Weird Tales, have been taken from old Japanese books,—such as the Yaso-Kidan, [...]. Some of the stories may have had a Chinese origin: the very remarkable "Dream of Akinosuke," for example [...]. **But the story-teller, in every case, has so recolored and reshaped his borrowing as to naturalize it... One queer tale, "Yuki-Onna," was told me by a farmer of Chofu, [...], as a legend of his native village. Whether it has ever been written in Japanese I do not know;** but the extraordinary belief which it records used certainly to exist in most parts of Japan, and in many curious forms... **The incident of "Riki-Baka" was a personal experience;** and

⁶⁷ Per més detalls, vegeu Almazán (2008).

⁶⁸ Recordem que aquestes traduccions no consten al nostre corpus per no ajustar-se als criteris de delimitació, és a dir, per no ser publicades a l'estat espanyol les de Jiménez de la Espada, i per no tractar-se d'una publicació en format de monografia, les de Valera.

I wrote it down almost exactly as it happened, changing only a family-name mentioned by the Japanese narrator. (Hearn 1904, negreta nostra)

Com mostra aquest fragment, el text que va escriure Lafcadio Hearn és de creació pròpia i es basa no només en llibres que ha consultat, sinó també en relats orals i experiències pròpies. Per aquest motiu la traducció d'aquest llibre al català no ha estat inclosa al corpus.

El llibre *O-Shichi, la filla del Yaoya i altres balades i contes japonesos* (1935) és la combinació de dues publicacions, *Contes populars del Japó* (1904) i *Balades i contes japonesos* (1909). Això no s'especifica a la publicació, però ho hem verificat comparant el contingut dels llibres, com també el nom dels traductors: «Jaume Massó i Torrents» (1904), «Eduard Llorens» (1909) i «Jaume Massó i Torrents i Eduard Vallès» (1935). La variació en el cognom d'aquest últim traductor (que podem afirmar que és el mateix perquè es tracta dels mateixos textos) fa pensar que es tracti d'un pseudònim en un dels casos o en tots dos, però no ho hem pogut confirmar.

Un altre cas que ha requerit investigació és el dels llibres titulats *Cuentos de hadas japoneses*. Hem trobat tres llibres que comparteixen aquest títol i són obra de diferents traductors:

- [Sazanami, Iwaya]. 1954. *Cuentos de hadas japoneses*. Barcelona: Molino. Tr. Alfonso Nadal (EN>ES).
- Sazanami, Iwaya. 1987. *Cuentos de hadas japoneses*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-85354-98-6. Tr. Carmen Bravo-Villasante (EN>ES).
- *Cuentos de hadas japoneses*. Barcelona: Obelisco, 1999. (no indica ni autor ni traductor)

Els dos primers sembla que provenen dels textos de Sazanami Iwaya, tot i que al primer no hi ha referència explícita d'autoria. El tercer, en canvi, prové d'un text anglès que no es pot considerar una traducció, i per tant no l'hem inclòs a la nostra base de dades.

El primer, publicat el 1954⁶⁹ per l'editorial Molino, no especifica l'autoria i a la coberta només hi apareix el títol i l'il·lustrador (E. Freixas). Malgrat això, hem pogut identificar l'autoria comparant el text amb el llibre titulat *Japanese Fairy Tales* de Yei Theodora Ozaki (1908). A continuació (Taula 4) mostrem fragments de la versió

⁶⁹ N'hi ha una edició anterior, publicada a l'Argentina el 1938. Hem trobat a internet un anunci d'un exemplar en venda, amb la mateixa coberta però que a la coberta posterior s'hi indica el preu en dòlars, i una nota a la descripció del producte específica: «Editado en Argentina por Molino a causa de la Guerra civil». <<http://www.todocoleccion.net/libros-segunda-mano-cuentos-hadas-japoneses-editorial-molino-ano-1938-ilustraciones-freixas-mbe-x51029203>> [consulta: 12/10/2015].

anglesa i castellana corresponents al mateix passatge:⁷⁰

Taula 4 Fragment de *Japanese Fairy Tales* i *Cuentos de hadas japoneses* (1954)

<i>Japanese Fairy Tales</i> (1908) de Yei Theodora Ozaki	<i>Cuentos de hadas japoneses</i> (1954). Tr. Alfonso Nadal
The pilgrim called to her across the bamboo fence and said: "O Baa San (old woman), good evening! I am a traveler! Please excuse me, but I have lost my way and do not know what to do, for I have nowhere to rest tonight. I beg you to be good enough to let me spend the night under your roof."	Desde la empalizada la llamó el peregrino diciendo: —¡O Baa San (mujer anciana) buenas noches! ¡Soy un caminante! Perdóname, pero ando extraviado y no sé qué hacer, pues no tengo dónde descansar esta noche. Te ruego que tengas la bondad de permitirme pasarla bajo tu techo.

Tal com veiem a la Taula 4, l'estructura sintàctica i la selecció lèxica fan evident la relació entre els textos. Com que el text en anglès presenta com a autora només Yei Theodora Ozaki, abans d'incloure el llibre a la nostra base de dades hem comprovat si estava basat en un text japonès, cosa que hem vist confirmada al prefaci del llibre, firmat per Yei Theodora Ozaki (negreta nostra):

This collection of Japanese fairy tales is the outcome of a suggestion made to me indirectly through a friend by Mr. Andrew Lang. **They have been translated from the modern version written by Sadanami Sanjin.** These stories are not literal translations, and though the Japanese story and all quaint Japanese expressions have been faithfully preserved, they have been told more with the view to interest young readers of the West than the technical student of folklore.

Així doncs, Ozaki (filla d'un japonès i una anglesa) afirma que ha traduït aquests contes del text de Sadanami Sanjin, que, considerant la *d* com a error tipogràfic o de transcripció, correspon amb l'escriptor i folklorista japonès més conegut com a Sazanami Iwaya (巖谷小波), però també anomenat Sazanami Sanjin (漣山人).

El segon llibre castellà que té el mateix títol, publicat al 1987 per Olañeta especifica explícitament que l'autor del text original és Sazanami Iwaya, el mateix que l'anterior traducció, i també indica que es tracta d'una traducció de l'anglès i inclou una referència al text en què es basa: «*Japanese Fairy Tales*. Tokyo: Hokuseido Press, 1938».⁷¹ Malgrat que l'anterior traducció també es basava en un text anglès, comparant un fragment amb la versió anglesa hem arribat a la conclusió que aquesta edició no està basada en el text d'Ozaki. A la Taula 5 presentem un fragment d'un conte de l'edició de Yei Theodora Ozaki (1908), el fragment corresponent de l'edició de Carmen Bravo-Villasante (1978) i el de l'edició

⁷⁰ Conte titulat «The Goblin of Adachigahara» / «El trasgo de Adachigahara». No s'indiquen les pàgines ja que no hem pogut accedir als exemplars físics sinó a textos publicats a internet.

⁷¹ Sembla que n'existeixen diverses edicions de la mateixa editorial (font: <http://www.baxleystamps.com/litho/hasegawa.shtml>, [consulta: 12/10/2015]), de les quals hem pogut accedir a pàgines escanejades de dues edicions. Una és una compilació de sis contes, que no pot ser la base de la versió castellana ja que aquesta inclou nou contes. L'altra és una col·lecció de dotze contes en un volum separat cadascun.

anglesa traduïda per Hannah Riddell (1938). Hem col·locat la versió en castellà al mig per facilitar la comparació, i hem marcat en negreta algunes paraules en què s'observen diferències evidents.

Taula 5 Fragments de dues versions de *Japanese Fairy Tales* i de *Cuentos de hadas japoneses* (1987)

“My Lord Bag of Rice”. <i>Japanese Fairy Tales</i> (1908) de Yei Theodora Ozaki	“Tawara Toda Hidesato”. <i>Cuentos de hadas japoneses</i> (1987). Tr. Carmen Bravo-Villasante (p. 130-131)	“Tawara Toda Hidesato”. <i>Japanese Fairy Tales</i> (1938). Tr. Hannah Riddell ⁷²
Hidesato did not want to accept all these presents, but as the Dragon King insisted, he could not well refuse. The Dragon King himself accompanied the warrior as far as the bridge , and then took leave of him with many bows and good wishes, leaving the procession of servants to accompany Hidesato to his house with the presents.	Hidesato al ver los regalos se entristeció y dijo: —Siento mucho recibir tanto, sobre todo después de la fiesta que ya me habéis dado, pero como sois tan bondadosos, lo aceptaré. Luego, cuando abandonó el castillo, el Dragón Dios dijo a sus servidores que le llevasen los regalos a Hidesato, y que le acompañasen hasta el punte de Seta , desde donde se despidieron con muchas expresiones de pena por ambas partes. —¡Adiós, buen viaje, Señor Hidesato! ¡Siento despedirme de ti, pero al llegar aquí nuestros caminos se separan! [...] Finalmente ambos se separaron.	Hidesato on seeing these gifts felt sorry and said, “It quite grieves me to receive so much, in addition to the sumptuous feast you have already given to me, but since you are so kind, I will gladly accept them.” Then as he was leaving the Castle, the Dragon-god directed his retainers to carry the presents for Hidesato and accompanied him himself as far as the bridge of Seta , underneath which they parted with many expressions of regret on both sides. “Farewell, Lord Hidesato! I regret to part from you but here our ways divide!” [...] And then they finally separated.

Com veiem en aquests fragments (Taula 5), la versió de Bravo-Villasante té moltes similituds amb la de Riddell, com els diàlegs en estil directe i la selecció de paraules, com per exemple el nom del drac com a rei (Ozaki) o com a déu (Bravo-Villasante i Riddell) i el nom del pont de Seta, que a la versió d'Ozaki no apareix. Alguns paratextos d'aquesta edició castellana també són els mateixos que en l'edició de Riddell: en primer lloc les il·lustracions, i en segon lloc un requadre de vores arrodonides que emmarca el text. Així doncs, aquesta versió castellana prové dels volums publicats per Hokuseido Press el 1938, que com hem pogut comprovar és una versió anglesa diferent de la d'Ozaki.

⁷² Aquesta edició en dotze volums inclou diversos traductors: Hannah Riddell, Fanny B. Greene, M.E. Kirby, E.T. i Miss Hisa Tateishi (font: <http://www.baxleystamps.com/litho/hasegawa.shtml>, [consulta: 14/10/2015]). El fragment que incloem aquí és d'un conte traduït per Hannah Riddell. Font: imatge inclosa en un anunci de venda de l'exemplar (<http://www.ebay.com/itm/lwaya-Sazanamis-Japanese-Fairy-Tales-Lot-of-13-rice-paper-volumes-/121691545399?nma=true&si=tzY0DmUcbDDuWJpjt%252BBjxiSJpQ%253D&orig_cvip=true&rt=nc&trksid=p2047675.l2557> [consulta: 14/10/2015]).

Finalment, el tercer llibre que es publica a Espanya amb el mateix títol, el 1999 a l'editorial Obelisco, no es basa en els textos anteriorment citats. El llibre no indica les seves fonts, llengua de traducció, autor ni traductor. Comparant fragments, hem arribat a la conclusió que es tracta d'una selecció dels contes publicats al volum *Japanese Fairy Tales* (1910) de Grace James, com podem veure a la Taula 6.

Taula 6 Fragments de *Japanese Fairy Tales* i *Cuentos de hadas japoneses* (1999)

<i>Japanese Fairy Tales</i> (1910: 1) de Grace James	<i>Cuentos de hadas japoneses</i> (1999)
<p>Tomodata, the young <i>samurai</i>, owed allegiance to the Lord of Noto. He was a soldier, a courtier, and a poet. He had a sweet voice and a beautiful face, a noble form and a very winning address. He was a graceful dancer, and excelled in every manly sport. He was wealthy and generous and kind. He was beloved by rich and by poor. Now his <i>daimyo</i>, the Lord of Noto, wanted a man to undertake a mission of trust. He chose Tomodata, and called him to his presence.</p> <p>“Are you loyal?” said the <i>daimyo</i>. “My lord, you know it,” answered Tomodata. “Do you love me, then?” asked the <i>daimyo</i>. “Ay, my good lord,” said Tomodata, kneeling before him.</p>	<p>Tomodata, el joven <i>samurai</i>, rendía lealtad al Señor de Noto. Tomodata era soldado, cortesano y poeta. Su voz era dulce y su rostro, hermoso. Tenía maneras de noble y su conversación siempre resultaba amena e inteligente. Era un bailarín exquisito y destacaba en cualquier actividad física. Se trataba, en fin, de un hombre generoso y amable, amado tanto por los poderosos como los humildes.</p> <p>Su <i>daimyo</i>, el Señor de Noto, necesitaba a un hombre de confianza para una delicada misión. Escogió para tal fin a Tomodata y lo hizo llamar a su presencia.</p> <p>—¿Eres leal? -preguntó el <i>daimyo</i>. —Bien lo sabes, mi Señor —contestó Tomodata. —¿Me amas, pues? -dijo el <i>daimyo</i>. —Por supuesto, mi buen Señor -afirmó Tomodata, arrodillándose ante él.</p>

Els fragments comparats pertanyen al conte titulat «Green Willow» / «Sauce Verde» i mostren una clara correspondència. Pel que fa al text de Grace James, segons el que s'especifica en una nota inicial (1910: VII), no es tracta exactament d'una traducció:

These tales and legends have been collected from many sources. Some of them have been selected from the *Ko-ji-ki*, or *Record of Ancient Matters*, which contains the mythology of Japan. **Many are told from memory**, being relics of childish days, originally heard from the lips of a school-fellow or a nurse. Certain of them, again, form favourite subjects for representation upon the Japanese stage. A number of the stories now gathered together have been translated into English long ere [sic] this, and have appeared in this country in one form or another; others are probably new to an English public.

Com veiem, no es pot considerar una traducció d'un text japonès sinó més aviat una reescriptura de contes japonesos per part de l'autora, i per tant no hem inclòs a la nostra base de dades la traducció al castellà que se'n deriva.

3.2 Anàlisi del corpus

Les dades recollides en el corpus s'analitzen de forma principalment quantitativa. Pel que fa a la presentació de la informació numèrica, les dades s'ofereixen en diferents formats depenent del tipus d'informació, per tal de facilitar-ne la visualització i interpretació. En els casos en què hi ha un nombre baix d'exemplars o de variables i ens interessa veure els nombres totals, presentem la informació en forma de taules de dades, per tal d'oferir una visualització clara i àgil, alhora que també s'utilitza en casos en què el nombre escàs de dades no permet una visualització clara en format de gràfic, com seria el cas de les primeres traduccions, molt disperses en el temps i en les quals la divisió per períodes resulta poc representativa. En els casos en què es tracten les dades per extreure'n informació diacrònica, hem utilitzat principalment els gràfics lineals i de barres. En alguns casos hem utilitzat gràfics de barres acumulades, per a poder mostrar en el mateix gràfic el total de traduccions i alhora quin percentatge d'aquestes són directes o indirectes. Per a la comparació de xifres de diferents categories, com per exemple total de traduccions per gèneres, hem utilitzat gràfics de barres. Finalment, per a les traduccions directes o indirectes, hem calculat el percentatge de cadascuna i hem utilitzat gràfics circulars, que també hem utilitzat per a representar els percentatges de llengües mediadores i llengües d'arribada. Aquests gràfics van acompanyats d'una descripció de les dades que s'observen, analitzant-ne els punts destacables i les possibles causes o explicacions a les dades observades.

Pel que fa a l'anàlisi diacrònica de traduccions, hem optat per organitzar la informació en períodes de 5 anys, per tal de facilitar tant la creació i visualització de gràfics, com la interpretació de les dades, ja que el corpus comprèn un total de més de cent anys (1904-2014). D'altra banda, també s'ha creat un camp de periodificació per dècades (dècada dels 60, dels 80, etc.) que és útil per a una anàlisi panoràmica general.

L'anàlisi del corpus serà principalment quantitativa a causa del gran nombre d'entrades que inclou, i s'estructura en cinc eixos principals: panoràmica general, qui tradueix, com es tradueix, què es tradueix i paratextos. A continuació detallem la informació que s'analitza de cada eix:

4. Panoràmica general: nombre total de traduccions (i dividit en períodes de cinc anys).

4.1. Anàlisi diacrònica, amb una divisió en quatre etapes, de les traduccions del japonès i el context històric.

4.2. Traduccions a les diferents llengües de l'estat (traduccions per llengua d'arribada).

5. Qui tradueix: agents en la traducció i publicació.

5.1. Traductors: nombre total de traductors i de traduccions per traductor. Nom del traductor i del traductor mediador.

5.2. Editorials: concentració en editorials (i el seu paper com a mecenes o promotors de la traducció).

5.3. Protraductors: utilitzant terminologia de Peña (1997), es mencionen subvencions i premis que han finançat traduccions.

6. Com es tradueix: tipus de traducció.

6.1. Tipus de traducció al llarg del temps.

6.2. Tipus de traducció per llengua d'arribada.

6.3. Llengües mediadores en la traducció indirecta: llengües predominants, causes, i variacions en el temps (o no).

6.4. Traducció indirecta camuflada.

6.5. Traduccions a quatre mans.

6.6. Retraduccions

7. Què es tradueix: temes traduïts: En aquest apartat, analitzarem els possibles condicionants que han determinat la selecció d'unes obres concretes per ser traduïdes.

7.1. Comparació diacrònica entre gèneres literaris i no literaris.

7.2. Distribució per gèneres literaris.

7.3. Distribució per matèries.

8. Paratextos.⁷³

8.1. Nom de l'autor.

8.2. Títol.

8.3. Imatge de la coberta: Tenint en compte les hipòtesis d'aquesta tesi, no analitzarem les imatges amb detall, sinó que ens centrarem en els signes que indiquin un posicionament ideològic pel que fa a la imatge de l'altre.

8.4. Nom de la col·lecció: principalment observarem si el nom de la col·lecció posa en relleu la procedència de l'obra, com en el cas de «Biblioteca oriental» o bé integra l'obra en una col·lecció genèrica, com podria ser «Grandes clásicos universales».

8.5. Autoria dels prefacs: en el cas en què en tenen (sense ànim d'exhaustivitat): tipus d'autoria (traductor final, traductor mediador, expert...).

⁷³ Per una descripció més detallada sobre les metodologies emprades per a l'anàlisi dels paratextos, com les cobertes, vegeu l'apartat sobre anàlisi dels paratextos (3.4).

A causa del gran nombre d'entrades del corpus i la impossibilitat d'accedir físicament a tots els exemplars (en alguns casos només en tenim la informació trobada a bases de dades i catàlegs de biblioteques, entre d'altres), l'anàlisi dels paratextos del corpus només és parcial, incloent d'una banda, els dos tipus de paratextos més fàcils de trobar en catàlegs o llibreries en línia: les cobertes i el nom de la col·lecció. D'altra banda, en alguns catàlegs hem trobat informació sobre el pròleg, però no podem garantir-ne una exhaustivitat, ni tampoc hem pogut accedir a tots els pròlegs, per la qual cosa hem decidit analitzar només el tipus d'autoria dels pròlegs, la qual cosa pot donar informació sobre la visibilitat del traductor.

Per a l'anàlisi del corpus ens serà útil la pauta d'anàlisi de traduccions de Peña (1997) ja que és molt completa, incloent conceptes que hem mencionat anteriorment, com les *normes*. Els apartats d'aquesta pauta que utilitzarem principalment per a l'anàlisi del nostre corpus seran: objectes (l'original i la versió), agents (autors, editors, traductors i protraductors), elements extratextuals (microinfluències i macroinfluències), i la qüestió de la (in)visibilitat del traductor.

Els darrers punts de la pauta de Peña (barreres, fidelitat, punts en observació, valoració i recepció) no seran d'especial interès en el nostre anàlisi ja que es tracta de qüestions relatives al procés traductor o els textos traduïts, que no analitzarem, ja que ens centrarem d'una banda en l'anàlisi quantitativa del corpus, i d'altra banda en l'anàlisi dels paratextos del subcorpus. Hem resumit en un esquema (Esquema 2, a la pàgina següent) els punts de què es compon la pauta d'anàlisi de les traduccions de Peña (1997).

Esquema 2 Pauta d'anàlisi de les traduccions de Peña (1997)

Font: Elaboració pròpia a partir de la pauta d'anàlisi de Peña (1997).

A continuació comentem breument els apartats d'aquesta pauta que ens seran útils, fent esment també d'algunes consideracions que fa l'autor al respecte.

Pel que fa a la versió, Peña (1997: 22) exposa que en algunes ocasions no apareix el nom del traductor a la coberta o en casos extrems en cap part del llibre, mentre que el nom del prologuista, en cas d'haver-n'hi, hi apareix amb més freqüència o preferentment. En el nostre corpus hem trobat alguns casos d'aquest tipus, que analitzem en relació també amb la traducció indirecta.

El protraductor és un concepte que fa referència a l'impulsor de la traducció, que no és necessàriament qui finança econòmicament la traducció (que seria el client), sinó el responsable de l'elecció del text a traduir, com també factors que hagin estat determinants, com per exemple traduccions mediadores i l'èxit que hagin tingut.

D'entre les microinfluències, Peña (1997: 37) destaca la intermediació de llengües, que es materialitza en la traducció indirecta. En relació amb aquest fenomen l'autor menciona les relacions de poder entre diferents llengües i cultures, la qual cosa enllaça amb les macroinfluències, que afecten a la traducció en general, a diferència de les anteriors que són d'aplicació a casos concrets. També resulta rellevant en el cas del nostre corpus l'afirmació del fet que no sempre es pot traçar una línia divisòria clara entre les traduccions directes i les indirectes: «[casos] donde sencillamente el traductor ha contado con versiones anteriores a otras lenguas como parte de su documentación (hecho que, tal vez, debería reconocerse con más frecuencia de lo que es costumbre)» (Peña 1997: 38).

Entre les macroinfluències destaca la intermediació cultural, que es materialitza principalment en la forta influència de certes cultures, com la de parla anglesa, en la selecció de textos a traduir. En aquest apartat fa referència també a la teoria del polisistema i al concepte de normes de traducció.

3.3 Subcorpus

El subcorpus està format per traduccions, directes i indirectes, de dos dels autors més destacats de la literatura japonesa: Mishima i Kawabata. Aquests autors compten amb un total de 30 originals traduïts a Espanya, i el nombre de traduccions diferents publicades a l'estat espanyol és de 46, incloent tant traduccions al castellà com a diferents llengües de l'estat. La primera traducció de Kawabata és *País de nieve*, de l'any 1961, i la primera de Mishima és *El pabellón de oro*, l'any 1963. Per tal d'obtenir un grup d'obres més reduït, que es pugui analitzar amb detall, hem considerat interessant analitzar els paratextos d'obres que comptin amb retraduccions, és a dir, diferents traduccions d'un mateix text original.

3.3.1 Criteris de selecció

Per a la creació del subcorpus hem utilitzat les dades recollides en el corpus per escollir una selecció d'obres que s'adigui als objectius plantejats per a aquesta tesi. Recordem que els objectius del nostre treball són, entre altres, analitzar la imatge de l'altre japonès que ofereixen els paratextos de les traduccions i valorar si aquesta imatge ha variat al llarg del temps o, per contra, s'ha mantingut invariable. Hem considerat que les traduccions de Kawabata i Mishima s'ajustaven als objectius de la nostra recerca per diversos motius. D'una banda, són dos dels autors més destacats de la literatura japonesa i per tant, el seu impacte en la societat d'arribada i en la creació d'imatges culturals és molt significatiu. El fet que s'hagin estat publicant traduccions de les seves obres des de la dècada del 1960 fins a l'actualitat permetrà valorar si s'observen canvis a través del temps. A més, malgrat que eren contemporanis i mantenien una relació d'amistat, l'estil i la temàtica dels dos autors, així com la imatge personal que difonien, era molt diferent, la qual cosa també pot ser un factor a tenir en compte en l'anàlisi dels paratextos.

A causa del gran nombre de traduccions i edicions de les obres d'aquests autors, hem decidit centrar-nos en quatre traduccions, concretament la primera obra que ha estat retraduïda de cada autor juntament amb la primera traducció. Les dues traduccions de Kawabata deriven en quatre edicions diferents, i les dues de Mishima en nou edicions. A continuació presentem una llista de traduccions del subcorpus amb les seves reedicions (en gris):

- Kawabata, Yasunari. 1962. *Una grulla en la taza de té*. Barcelona: Vergara. Tr. Luis de Salvador (FR>ES).
—1968. Barcelona: Círculo de Lectores.
- Kawabata, Yasunari. 2005. *Mil grullas*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-94-0. Tr. María Martoccia (EN>ES).
—2012. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-77-0.
- Mishima, Yukio. 1979. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-7117-1. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
—1983. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-320-6289-6.
—1985. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2059-3.
—2002. Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-670-0176-1.
—2003. Madrid: El País. ISBN 978-84-89669-97-0.
—2005. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1611-4.
—2007. Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-670-1925-4.

- Mishima, Yukio. 2010. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5154-5. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
—2011. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6547-4.

Creiem que comparar els paratextos de diferents traduccions i edicions d'un mateix original pot aportar informació sobre el procés de traducció, de creació dels paratextos i dels agents que hi estan implicats, com també sobre les motivacions que infereixen als paratextos una imatge determinada de l'alteritat.

3.3.2 Informació recollida

Per tal de recollir totes les dades referents als paratextos de les obres, hem utilitzat un document en format *Excel*. Per recollir les dades del subcorpus, hem accedit als exemplars i n'hem escanejat els paratextos per a poder tenir-los disponibles per a l'anàlisi. Aquest document inclou els següents camps referents a paratextos:

- Introducció (sí/no): per registrar si la traducció conté introducció o similar (pròleg, etc)
- Autor de la introducció
- Notes: sí/no, nombre total, tipus de notes (al peu/ al final)
- Autor de les notes: en general hi ha tres possibilitats: l'autor original, el traductor, o bé el traductor de la traducció medidora. No sempre sol estar especificat explícitament qui n'és l'autor.
- Il·lustració o imatge de la coberta
- Autoria de la il·lustració o imatge de la coberta: especificada o no, i en quina part del llibre
- Informació textual de la coberta: títol, autor, traductor en alguns casos, etc
- Coberta posterior: disseny i informació textual
- Solapes, en cas que n'hi hagi
- Sobrecoberta, en cas que n'hi hagi
- Altres peritextos⁷⁴
- Comentaris (per exemple, si cal destacar alguna cosa sobre la traducció)
- Epitextos: si hi ha algun epitext destacat, per exemple útil per aclarir informació necessària per a l'anàlisi que no hem trobat als peritextos.

⁷⁴ Per a la definició dels termes referents a paratextos, vegeu l'apartat corresponent del marc teòric.

3.4 Anàlisi dels paratextos

El mètode d'anàlisi que proposem es basa en la idea del polisistema, que destaca el fet que tant els originals com les traduccions tenen lloc en una societat i en un temps concret, i tant la selecció d'obres per a traduir com el tipus de traducció poden estar relacionats amb el context social, literari i cultural en què s'han creat i les relacions de poder entre aquestes cultures. Aquesta qüestió també es té en compte en altres estudis com el de Gil-Bardají (2009), que utilitza la terminologia «text, context i pretext» de Widdowson (2004), i el de Mangiron (2006), que utilitza el terme «factors extratextuals de l'original i de la traducció».

A continuació mostrem el model d'anàlisi de les obres del subcorpus. Pel que fa a l'estructura, ens hem basat en el que utilitza Gil-Bardají (2009) perquè ens ha semblat clar i útil per als nostres propòsits, tot i que hi hem introduït modificacions per tal d'adaptar-lo al nostre corpus i objectius. L'estructura de l'estudi de Gil-Bardají (2009) per a cada obra del seu corpus és la següent:

- Texto, contexto y pretexto de la obra original
- Texto, contexto y pretexto de la traducción
- Estudio de los peritextos
- La portada
- Las notas a pie de página
- [etc] [depenent del tipus de paratextos de cada obra]
- La construcción semiótica de la identidad y alteridad
- Conclusiones

L'esquema d'anàlisi que seguim nosaltres està dividit, en primer lloc, en els dos autors de les obres del subcorpus, Kawabata i Mishima, oferint una breu contextualització a la vida i obra de l'autor. En segon lloc, hi ha un apartat per a cadascuna de les obres originals en què es basen les traduccions que formen el corpus i es contextualitza breument la publicació original. A continuació, hi ha un subapartat per a cadascuna de les traduccions de l'original, que inclou una contextualització de la traducció, una descripció i anàlisi dels peritextos (coberta, notes, etc), menció a altres paratextos rellevants i un resum del més destacat pel que fa a la imatge de l'altre que ofereixen els paratextos d'aquella traducció en concret. Tenint en compte la multiplicitat de factors (autors, obres originals, traduccions), creiem que quedarà més clar en forma d'esquema de l'estructura general, que tot seguit expliquem amb més detall:

1. Autor 1: Context - l'autor i les seves obres
 - 1.1. Obra original 1 - context i paratextos
 - 1.1.1. Traducció 1
 - Context de la traducció i descripció dels paratextos en forma de taula (vegeu exemple a la següent pàgina)
 - Anàlisi dels paratextos i de la imatge de l'altre que ofereixen, també en comparació amb els paratextos originals
 - 1.1.2. Traducció 2
 - 1.2. Obra original 2 - context i paratextos
 - 1.3. (etc)
2. Autor 2: Context - l'autor i les seves obres
 - 2.1. Obra original 1: context
 - 2.1.1. Traducció 1
 - 2.1.2. (etc)

La forma de descripció i anàlisi de cadascun dels elements d'aquest esquema serà la següent:

Context - l'autor i les seves obres: aspectes més rellevants de la vida de l'autor i la seva trajectòria literària, com a possibles factors influents en decisions relatives a les traduccions, com la selecció d'obres per traduir. Entre aquests factors podem trobar, a tall d'exemple, el fet d'haver rebut un premi Nobel o el suïcidi ritual de Mishima.

Obra original - context i paratextos: es descriuen alguns elements bàsics pel que fa al context de l'obra original, com l'any d'edició, i també alguns dels paratextos més rellevants. Cal aclarir que el nombre d'edicions de l'obra original és elevat en la majoria de casos i no hem pogut accedir a totes les edicions, per tant només presentem els paratextos d'alguna edició.

Traducció: context de la traducció i descripció dels paratextos en forma de taula. En una primera taula es mostra la informació bàsica de l'original, els textos mediadors i les traduccions: any (de la primera edició), títol i traductor. Després, a l'apartat de cada traducció s'hi inclou una taula que recull la informació bàsica dels paratextos de cada edició. Genette fa una classificació molt detallada i contempla tots els tipus de paratextos possibles (vegeu taula al marc teòric), però en aquest treball, a causa del nombre de llibres a analitzar, ens centrarem en els paratextos amb una càrrega de significat més gran: principalment els prefacs, les notes i la coberta. A part d'aquests paratextos, se'n mencionen d'altres que destaquen depenent de cada obra.

A l'exemple següent es mostra el model de taula que utilitzem per presentar aquestes dades, amb nombres que remeten a les notes explicatives que segueixen la taula:

Taula 7 Exemple de taula per exposar els paratextos de cada edició⁷⁵

Una grulla en la taza de té. Tr. Luis de Salvador.		
Edició 1: 1962		
Tipus	Autoria	Característiques (6)
Prefaci/s (1)	1. N.E. (2) 2. Isabel Serra Iba (3)	1. «Yasunari Kawabata» (p. 7-8) 2. «Nota sobre la cerimònia del té» (p. 221-228)
Notes	N.E.	16 notes al peu. Reinicia numeració per pàgina
Coberta / Sobrecoberta	Il·lustració: [Sanroma] (4)	Coberta blau clar llisa sense lletres Sobrecoberta: títol, autor, il·lustració
Coberta / Sobrec. posterior	N.T. (5)	
Solapes	N.T.	Sobre l'obra [Fragment trobat a internet]
Altres peritextos		Index amb títols de capítols
Epitextos		
Edició 2: 1968 (Variacions) (7)		
Coberta / Sobrecoberta	Disseny: N.E.	Sobrecoberta de color fosc amb una silueta d'una grua de color rosa. Títol, autor.

- (1) Hem decidit utilitzar la paraula «prefaci» com a genèric per als tipus de paratextos que Genette (1997: 161) engloba sota l'epígraf «The prefatorial situation of communication». El motiu és que necessitàvem una paraula curta per no fer feixugues les taules, i hem considerat adient aquesta, ja que no és tant utilitzada com per exemple *pròleg*, i d'aquesta manera evitem la repetició, ja que prefaci seria la categoria i posteriorment s'especifica de quina manera es presenta a l'obra en concret («pròleg», «postfaci», «nota a l'edició», etc.) Pot semblar contradictori incloure «postfaci» en la categoria «prefaci/s» però no hem trobat una paraula més adient per englobar aquests textos que tenen unes característiques en comú.
- (2) N.E.: «no especificat», quan als paratextos no s'especifica. Com que és força habitual, ho abreviem.
- (3) En cas d'haver-hi més d'un prefaci o similar, es numeren per ordre d'aparició.
- (4) Entre claudàtors s'indica la informació que no apareix al llibre però hem pogut trobar o deduir.
- (5) N.T.: «no trobat», quan no em pogut accedir a un llibre i per tant no tenim informació d'un paratext en concret. En alguns casos, per exemple, hem trobat una foto de la coberta en llibreries d'internet, però no de la coberta posterior.

⁷⁵ Aquesta taula es basa parcialment en el model de Marín Lacarta (2012^a), tot i que l'hem modificat substancialment.

- (6) A la taula es descriu cadascun dels paratextos de forma molt breu. Dels prefacs se n'especifica el títol i les pàgines, de les notes el nombre total, el tipus i la forma de numeració. La negreta indica els paratextos que comentem amb més detall després de la taula.
- (7) Per tal de no repetir informació, a partir de la segona edició s'especifiquen només els paratextos significativament diferents de l'edició anterior.

Després de la taula es passa a l'anàlisi dels paratextos i de la imatge de l'altre que ofereixen, explicant les característiques dels paratextos més rellevants de cada edició, com poden ser la coberta, la introducció i les notes, en cas que n'hi hagi. Per a l'anàlisi d'aquests paratextos, els hem dividit en tres grups segons la seva naturalesa, que en determinarà la forma d'anàlisi:

1. Imatges o fotografies i disseny de la coberta. Hi pot haver també fotografies de l'autor a les solapes o coberta posterior, i altres il·lustracions interiors.
2. Prefacis, postfacis i altres paratextos de tipus textual com, per exemple, el text de la coberta posterior o de les solapes (sobre l'autor, sinopsi de l'obra, recomanacions...).
3. Notes al peu o al final, que es poden considerar no només un paratext, sinó una part del mateix text traduït.

Com expliquem amb més detall als següents subapartats, per a l'anàlisi de les imatges han estat útils els treballs de Kress i Leeuven ([1996] 2006) i Harrison (2003). Per analitzar els paratextos de tipus textual, utilitzarem les categories de Carbonell (2004) respecte a la creació de l'alteritat (l'altre com a mateix, altre, no-mateix o no-altre), que expliquem a la secció corresponent (3.4.2). Carbonell aplica aquestes categories a l'anàlisi de textos traduïts mentre que nosaltres l'apliquem als paratextos, que són en gran part textos de creació original en la llengua d'edició, tot i que també hi ha alguns paratextos, com el títol, que són traduccions i, en algunes ocasions, les notes al peu i introduccions també són traduccions, ja sigui de l'edició del text de partida o de la traducció medidora.

Els prefacs i altres paratextos de tipus textual, en molts casos no han estat traduïts, sinó escrits originalment en la llengua d'arribada de la traducció. En aquest sentit, les categories de Carbonell seran especialment útils per analitzar la imatge de l'alteritat que ofereixen els paratextos més vinculats a la traducció, mentre que per als paratextos de tipus textual escrits originalment en la llengua d'arribada del text traduït hem considerat més adient la metodologia d'anàlisi d'imatges literàries de Pageaux (1995). Per a les notes, també ha estat útil la classificació de Peña i Hernández (1994).

Pel que fa als epitextos, com que no n'hem fet una recopilació sistemàtica, només s'hi farà menció en cas que hi hagi algun epitext rellevant, per exemple que hagi ajudat a determinar la llengua medidora de la traducció.

3.4.1 Anàlisi iconogràfica

Per a l'anàlisi de les imatges, en primer lloc, se'n fa una descripció formal: s'especifica si es tracta d'una il·lustració o fotografia i se'n descriue l'element o elements centrals (figura humana, animal, objecte...) i estil (per exemple, il·lustració pertanyent a alguna corrent artística com l'ukiyo-e).⁷⁶ En segon lloc, es fan observacions respecte la imatge de la coberta i la representació de l'alteritat, com per exemple el fet que la mateixa imatge s'hagi utilitzat en la coberta d'altres novel·les i la relació o no amb el contingut de la novel·la.

Hem considerat interessant el mètode de Kress i Leeuwen ([1996] 2006), tot i que només n'hem utilitzat una part, ja que presenta un gran nombre de categories d'anàlisi, que no sempre es poden aplicar al nostre corpus i d'altra banda no considerem necessari realitzar una anàlisi de les imatges amb tanta profunditat, tenint en compte els objectius d'aquest treball. Ens interessa especialment el que Harrison (2003: 50) anomena metafunció representacional, basant-se en Kress i Leeuwen ([1996] 2006). La metafunció representacional d'una imatge fa referència a les persones o objectes que apareixen en una imatge i què representen o transmeten. Aquesta metafunció pot tenir una estructura narrativa, si hi ha mostres de moviment en els objectes o figures, o conceptual si no n'hi ha, com expressen aquests autors:

[...] visual structures of representation can either be narrative, presenting unfolding actions and events, processes of change, transitory spatial arrangements, or conceptual, representing participants in terms of their more generalized and more or less stable and timeless essence, in terms of class, or structure or meaning (Kress i Leeuwen [1996] 2006: 79).

Dins de l'estructura narrativa es diferencien dos processos: d'acció, quan la narrativa és creada per les figures de la imatge, i de reacció quan la narrativa sorgeix de la relació visual dels elements. Pel que fa a l'estructura conceptual, hi distingeix tres tipus de processos: classificatoris, quan la imatge representa un grup, analítics, quan es volen destacar les parts que formen la figura principal, i processos simbòlics, quan els objectes representats són importants pel que signifiquen. Aquest últim procés serà especialment rellevant per al nostre estudi, ja

⁷⁶ Estil de dibuix japonès que es va popularitzar durant el s. XVII (període Edo). Alguns dels gèneres que inclou i que han cridat especialment l'atenció a occident són els protagonitzats per figures femenines i escenes eròtiques. Per a una definició detallada i més informació, vegeu Shiraishi (2010: 288).

que una de les característiques que tenen les imatges, segons Kress i Leeuwen ([1996] 2006: 79) és que «[t]hey are conventionally associated with symbolic values».

Harrison (2003: 52) formula sis preguntes basades en aquest esquema que poden servir per a l'anàlisi de la metafunció representacional. Les dues preguntes més útils per al nostre estudi són la quarta «If there are no vectors, what is the image trying to tell me in terms of social/cultural concepts? What types of conventional thinking do different objects evoke in me?» i la sisena «In terms of the overall document/Web site, does the choice of image RPs [Represented Participants] best enhance its intent and that of the text?»

Cal destacar també que, tal com apunta Genette (1997) en classificar-ho com a «paratextos de l'editor», les imatges de les cobertes no solen ser triades pel traductor, sinó que tenen una vinculació amb l'editor i les seves motivacions econòmiques o de mercat. Això és un factor important a tenir en compte en l'anàlisi d'aquestes imatges.

Per a l'anàlisi de les cobertes del corpus, en què el nombre de cobertes és molt elevat, hem decidit reduir l'objecte d'anàlisi a les novel·les. Tenint en compte les hipòtesis d'aquesta tesi, no analitzarem les imatges del corpus amb detall, sinó que ens centrarem en signes que indiquin un posicionament ideològic pel que fa a la imatge de l'altre. Per tal de comprovar si les imatges creades o escollides per a les cobertes dels llibres tenen un efecte exotitzant, hem cercat categories que ens permetin classificar les imatges de forma senzilla, sense entrar en una anàlisi tant detallada com farem amb les obres del subcorpus, en què aplicarem la metodologia de Kress i Leeuwen ([1996] 2006), ja que l'extensió d'aquesta mostra (novel·la) no ens permetria fer una anàlisi tan detallada de cadascuna. Per tal de comprovar la correspondència o no entre aquestes imatges i els estereotips prevalents sobre el Japó, en primer lloc cal establir quins són aquests estereotips. Com a base sobre els estereotips en la representació de l'orient, considerem adient l'enfocament de Said. Segons aquest autor, l'orientalisme presenta l'altre utilitzant «the figures of speech associated with the Orient—its strangeness, its difference, its exotic sensuousness, and so forth» (Said [1978] 2003: 73). A més, hem trobat també al nostre corpus la temporalitat arbitrària i essencialització que associa a la imatge orientalista: «an unchanging Orient, absolutely different [...] from the West» (Said [1978] 2003: 97).

Said relaciona també l'orientalisme amb les relacions de poder entre gèneres, de manera que la masculinitat s'identifica amb els autors que produeixen els textos orientalistes, mentre que l'orient i les persones que el representen es caracteritzen

com a femenins:

Orientalism itself, furthermore, was an exclusively male province; like so many professional guilds during the modern period, it viewed itself and its subject matter with sexist blinders. This is especially evident in the writing of travelers and novelists: women are usually the creatures of a male power-fantasy. They express unlimited sensuality, they are more or less stupid, and above all they are willing. [...] Moreover the male conception of the world, in its effect upon the practicing Orientalist, tends to be static, frozen, fixed eternally. The very possibility of development, transformation, human movement—in the deepest sense of the word—is denied the Orient and the Oriental. (Said [1978] 2003: 207-208)

Així doncs, l'orientalisme, com a reflex i perpetuador de les relacions de poder, identifica el subjecte del coneixement, occident, amb la masculinitat, al qual l'orient, representat en forma femenina, es veu subjugat com a objecte passiu.

Aquest autor també afirma que l'orientalisme promou una imatge de l'altre que es constitueix com una barrera: «in reading the Orientalists one understands that the apocalypse to be feared was not the destruction of Western civilization but rather the destruction of the barriers that kept East and West from each other» ([1978] 2003: 263).

Per tal d'analitzar si les imatges que il·lustren les cobertes reflecteixen aquesta mena d'estereotips sobre l'orient, hem decidit utilitzar tres paràmetres: si la imatge denota una especificitat cultural o no, si s'emmarca en un temps antic, modern, o indefinit, i quin és l'element principal que s'hi representa (figures humanes, objectes, etc.). A continuació, expliquem amb més detall i exemplifiquem cadascun d'aquests paràmetres.

En primer lloc, entenem per especificitat cultural el fet que es pugui identificar els elements representats o l'estil com a japonès o oriental. En canvi, considerem que no es mostra una especificitat cultural si és difícil de relacionar la imatge amb una cultura concreta. Alguns exemples d'imatges que no denoten una especificitat cultural serien una coberta en què hi aparegui una fotografia d'una petxina, una nota musical, o un home d'esquena amb un paisatge de fons (vegeu Figura 1), a més, és clar, de les cobertes que no contenen il·lustracions.

Figura 1 Cobertes que no denoten una especificitat cultural

Com a exemples de cobertes que sí que denoten un especificitat cultural, a la Figura 2 hi veiem una coberta que mostra un paisatge amb barquetes en què tant l'estil del paisatge com de les barques té un aire japonès o asiàtic, una altra en què hi apareix en primer pla una dona d'aspecte oriental, i una amb uns palets que sostenen un peça de marisc, cosa que recorda el menjar japonès.

Figura 2 Cobertes que denoten un especificitat cultural

El fet de denotar una especificitat cultural no implica necessàriament que es tracti d'una imatge estereotipada, però sí que mostra que l'altre es presenta com a diferent al receptor. Aquesta variable serà útil, més que per si sola, per al creuament amb les altres variables que expliquem a continuació.

En l'àmbit de l'especificitat cultural, hem trobat alguna coberta que mostra una confusió cultural. L'exemple més notable n'és la coberta de *El pabellón de oro* de Mishima, en l'edició de 1986 (Figura 3), en què hi apareix un temple aparentment

«oriental», que en realitat no és un temple japonès sinó el Temple del Cel de Pequín. Aquestes confusions culturals considerem que no són una simple anècdota, sinó una mostra del desconeixement en què es basen, i que fomenten, els estereotips.

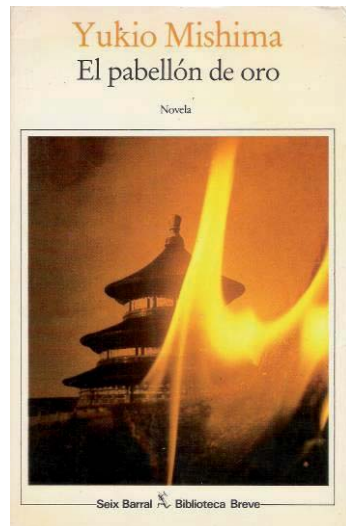

Figura 3 Coberta de *El pabellón de oro* (Mishima 1986)

Pel que fa a la temporalitat, hem classificat les imatges segons si el temps que es representa és antic o modern. Hi ha també la categoria «indefinit» per a les que no remetent especialment a cap de les dues opcions. A la Figura 4 hi presentem un exemple de cada: una il·lustració del gènere ukiyo-e que representa home i una dona de temps antics, una fotografia d'una ciutat en què s'hi observen diverses icones de la modernitat, com cotxes, tren, i cartells lluminosos, i finalment una coberta amb una foto de peixos, que no denota cap temporalitat concreta.

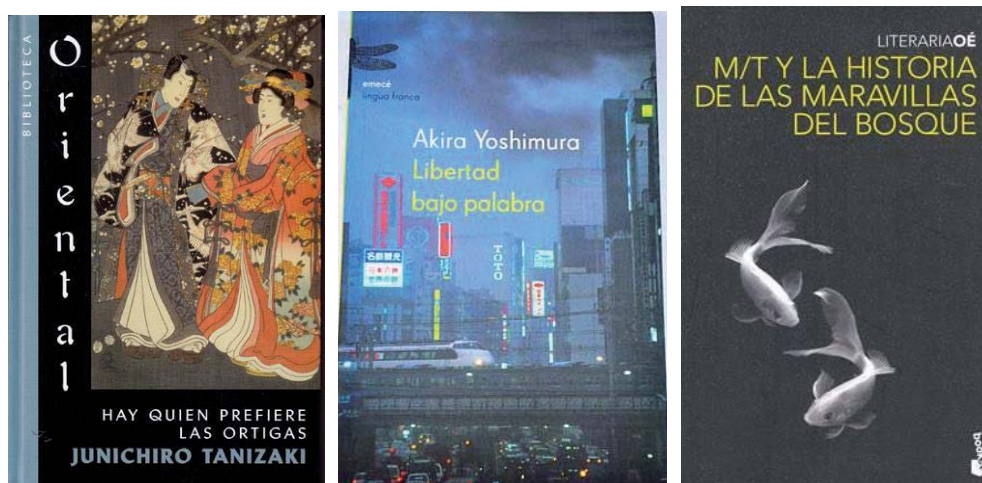

Figura 4 D'esquerra a dreta, imatge antiga, moderna i sense temporalitat marcada

Respecte a la identificació de l'element principal, hem creat vuit categories:

- Figures femenines: incloent-hi també les que no són una imatge de cos sencer, per ex. encara que es vegin només uns llavis pintats de vermell
- Figures masculines
- Figures humanes: imatges en què no s'identifica el gènere de la persona o en què hi ha persones de diversos gèneres.
- Paisatges: s'hi han inclòs tant paisatges naturals com urbans, ja que el nombre no era tant elevat com per separar-los en dues categories
- Objectes
- Animals
- Altres: elements diferents als de les categories anteriors, com també abstractes
- Sense imatges

A la Figura 5 presentem un exemple de cada tipus, en el mateix ordre que apareixen a la llista anterior (d'esquerra a dreta i de dalt a baix).

Figura 5 Exemple de cada categoria d'elements representats

D'altra banda, també hem recollit en un altra camp la pertinença al gènere ukiyo-e, ja que és molt utilitzat en les cobertes dels llibres del nostre corpus. Cal destacar que només s'han inclòs en aquest grup les imatges clarament pertanyents a aquest gènere, excloent per exemple il·lustracions modernes que imiten aquest estil. L'ukiyo-e és un estil japonès que podem considerar un símbol de la reinterpretació de l'altre per part d'occident. Aquest tipus de dibuixos va ser especialment valorat a occident en l'anomenat «japonisme», influència de les arts japoneses en l'art occidental. Al Japó inicialment no era gaire valorat com a art, ja que es tractava d'il·lustracions de revistes de les quals se'n feien múltiples còpies mitjançant la tècnica del gravat. L'interès dels occidentals va fer que posteriorment es comencessin a valorar a Japó. És a dir, l'ús reiterat d'aquestes imatges no només constitueix una essencialització, sinó també en certa manera una apropiació del dret a definir la imatge de l'altre, ja que aquestes il·lustracions van ser inicialment escollides com a representatives del Japó pels occidentals. Per fer un símil, podríem provar d'imaginar obres de literatura contemporània espanyola que en la coberta de traduccions a llengües estrangeres s'hi utilitzessin pintures del Barroc o de Goya o, més aviat, de gravats de revistes d'aquella època. A continuació mostrem com a exemple tres cobertes que inclouen ukiyo-e.

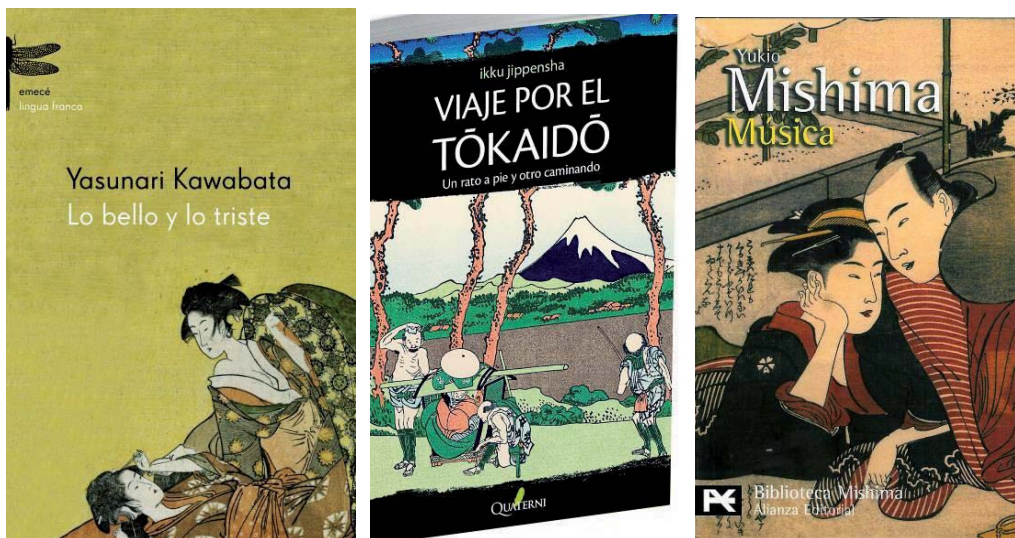

Figura 6 Cobertes amb una il·lustració del gènere ukiyo-e

D'entre aquestes imatges, la central no presenta una desavinença temporal amb el contingut del llibre, ja que tant la il·lustració com l'autor i l'ambientació corresponen al mateix període Edo.

En resum, la descripció i anàlisi de les cobertes del subcorpus serà més detallada, mentre que per a la selecció de cobertes del corpus analitzades s'aplicaran els criteris de classificació establerts.

3.4.2 Anàlisi textual

Per a l'anàlisi dels paratextos de naturalesa textual (introduccions, text de la coberta posterior, etc) serà molt útil la metodologia d'anàlisi de la imatge de Pageaux (1995), com també les categories de representació de l'alteritat de Carbonell (2004). Pageaux s'emmarca en els estudis literaris, i per aquest motiu creiem que la seva metodologia serà adequada per analitzar alguns paratextos de tipus textual com prefacis o textos de la coberta posterior. Aquests textos no són traduïts en la majoria dels casos, sinó escrits originalment en la llengua de publicació del llibre, i per tant una metodologia enfocada a textos que facin referència a l'altre però que no siguin traduccions sembla la més adient. La pauta de Carbonell, centrada en els estudis de traducció, serà útil per a les notes al peu⁷⁷ i altres paratextos que tinguin una vinculació més estreta amb la traducció, tot i que les seves categories també poden ser útils en textos que no siguin traduïts.

Pel que fa a les notes, hem seguit una classificació basada en Peña i Hernández (1994: 37-38):

- a. Notes situacionals: referències espacials o temporals
- b. Notes etnogràfiques: aspectes de la vida quotidiana de la comunitat de partida
- c. Notes enciclopèdiques:⁷⁸ referències a dades del món, cultura general
- d. Notes institucionals: sobre convencions i institucions de la comunitat de partida
- e. Notes metalingüístiques: sobre dificultats de comprensió derivades de jocs de paraules o altres usos del codi
- f. Notes intertextuals: aclareixen una paraula o fragment que fa referència a altres textos
- g. Notes textològiques: en textos clàssics, aclariment sobre alguna qüestió referent a diferents edicions del text original

Observarem si hi ha algun tipus de notes especialment nombrós, i si contribueixen en la creació de la imatge de l'altre. Com que en alguns llibres moltes notes són de tipus etnogràfic o enciclopèdic i el significat de les paraules de crida no

⁷⁷ La pauta de Peña, que hem mencionat anteriorment, servirà pel que fa a l'anàlisi de les notes al peu des d'un punt de vista més formal, com per exemple per classificar-les, mentre que la proposta de Carbonell servirà per l'anàlisi de la imatge de l'altre que es desprèn del contingut de les notes.

⁷⁸ La distinció entre aquest grup i l'anterior de vegades és confusa. Hem considerat notes etnogràfiques aquelles que tracten sobre qüestions específiques de la comunitat de partida que són de coneixement comú entre els integrants d'aquesta comunitat, i notes enciclopèdiques les que aporten informacions que, siguin qüestions específiques o no d'una comunitat concreta, no són necessàriament conegudes per tots els membres de la comunitat, i per tant són notes que apareixen o podrien aparèixer també al text original. En aquest sentit, l'ús de la cursiva confirma aquesta distinció, ja que en general en les notes que hem considerat etnogràfiques la paraula de crida apareix en cursiva, cosa que no passa en les notes enciclopèdiques.

és transparent, per tal d'oferir una informació resumida, hem inclòs una columna en què es defineix amb una paraula clau el tipus de contingut de la nota o de la paraula de crida a nota.

Metodologia d'anàlisi de Pageaux

La metodologia d'anàlisi de la imatge⁷⁹ de Pageaux (1995) s'estructura en tres fases:

1. La paraula: «ocurrencias léxicas como, por ejemplo, ciertas palabras clave, estereotipos» (Ning 2014: 26). Segons Pageaux (1995: 142) cal prestar atenció a les paraules que fan referència a una diferenciació entre l'altre i un mateix, o bé a una assimilació.⁸⁰ Aquest autor també subratlla la importància de l'adjectivació, que permet comprendre els processos d'apropiació de l'estranger (reducció d'allò desconegut a conegut) o de distanciament, d'exotització, processos d'integració cultural de l'altre o d'exclusió i marginació (Pageaux 1995: 142). Però aquest autor indica que l'anàlisi lèxica és insuficient i cal, per tant, procedir al següent punt;
2. La «jerarquia de relacions»: identificar les oposicions/binomis que estructurin el text («pour simplifier: je-narrateur-culture d'origine vs personnage-culture représentée-l'Autre» [Pageaux 1995: 143]), les unitats temàtiques principals que permetin distingir els elements decoratius de les parts en què es catalitza la imatge de l'altre. En primer lloc, caldrà identificar el quadre espacio-temporal: el temps i l'espai en què el text situa l'altre és una manera de caracteritzar-lo, i pot estar relacionat amb estereotips, com expressa aquest autor: «les stéréotypes de l'étranger plongent celui-ci dans un temps immémorial, anachronique»⁸¹ (Pageaux 1995: 144). En aquest punt cal prestar atenció també a altres possibles oposicions d'un sistema de «qualificació diferencial», que també es pot mostrar a través d'altres binomis com «sauvage vs civilisé, barbare vs cultivé, homme vs animal, homme vs femme, adulte vs enfant (Je est [sic] adulte, l'Autre est l'enfant), être supérieur vs être inférieur» (Pageaux 1995: 144). Finalment, també dins d'aquesta categoria s'inclou el sistema de valors de l'altre i les manifestacions de la seva cultura (religió, vestimenta, música, cuina, etc). Segons l'autor, aquests elements reforcen també la jerarquia que

⁷⁹ Hem decidit ometre la paraula *imatge* al títol per evitar confusions amb l'anterior apartat, ja que Pageaux no es refereix a il·lustracions sinó a la imatge que es desprèn d'un text.

⁸⁰ L'assimilació es pot equiparar amb la domesticació o la familiarització en l'àmbit de la traducció.

⁸¹ Aquesta afirmació coincideix amb el concepte d'atemporalitat de Said, que representa una de les característiques de la representació orientalista, és a dir, una forma de reducció de l'altre.

s'estableix entre el «jo» i l'altre, pel fet d'escollir certs elements que deriven en una determinada imatge.⁸² Pageaux indica que cal analitzar la significació social i cultural de les eleccions que l'autor fa en relació amb els elements culturals, i els motius d'aquesta tria. Aquest autor també destaca que cal estudiar «non seulement ce que disent, mais ce que taisent les textes; de repérer non seulement leur organisation explicite mais aussi implicite» [no només el que diuen, sinó també el que no diuen; fixar-se no només en l'organització explícita sinó també en l'implícita] (Pageaux 1995: 146, traducció nostra).

3. L'escena («scénario»): l'escena que es forma en analitzar conjuntament els dos elements anteriors, és a dir, les paraules i els elements espacio-temporals i culturals i el context en què s'ha creat el text. Les decisions que han conformat aquests elements donen lloc a «une image mise en scène et fonctionnant non pas seulement dans le texte mais dans la société d'où elle est issue et à laquelle elle s'adresse» [una imatge posada en escena i que funciona no només dins el text sinó en la societat en què s'ha creat i a la qual s'adreça] (Pageaux 1995: 144, traducció nostra). En aquest sentit, Ning (2014: 28), que segueix l'esquema metodològic de Pageaux, afirma:

[E]s importante el examen de los resultados del análisis léxico y estructural con respecto a los datos abastecidos por la historia, es decir, los datos de índole política, diplomática o económica, con el propósito de examinar si el texto está en conformidad o no con una cierta situación social y cultural.

Així doncs, seguint la metodologia d'aquest autor, cercarem paraules clau segons el tipus d'informació inclosa (sobre l'autor, sobre l'acollida de l'obra original, sobre el valor literari, interpretació literària, sobre la traducció, etc.) i d'altra banda, identificarem les paraules o fragments que presentin informació o valoracions sobre el Japó o els japonesos. Aquestes paraules i fragments serviran per determinar quina imatge de l'altre ofereix cada publicació o cada paratext, ja que en una mateixa publicació hi pot haver diversos agents darrere dels diferents paratextos, i per tant poden tenir enfocaments diferents.

Un cop analitzats els paratextos de cada publicació, els resultats es contrastaran amb la nostra hipòtesi inicial que postula que la forma en què els paratextos presenten l'altre japonès no ha variat significativament en els últims quaranta anys. L'objectiu principal d'aquesta anàlisi és mostrar, de forma descriptiva, com es representa l'altre en els paratextos de les traduccions.

⁸² Precisament en aquest sentit creiem que pot ser interessant l'estudi també dels paratextos de les publicacions en llengua original, que permetran observar quins aspectes de la novel·la es posen de relleu en la cultura en què s'ha produït.

Categories de representació de l'alteritat de Carbonell

Carbonell (2004) agrupa en quatre categories les possibilitats implicades en la representació de l'altre i la relació que s'estableix entre l'altre i la cultura receptora:

1. **Mateix**: es basa en la **identificació** del text com a representació d'un mateix, del grup que el receptor reconeix com a propi. En traducció correspondria a les estratègies d'**adaptació**, que esborren les característiques pròpies de l'altre. També es podria relacionar amb el concepte de **domesticació** que correspon al concepte d'*ética de la igualdad* de Venuti (1998).
2. **Altre**: representa el que és completament diferent a l'experiència del lector, i pertany a l'àmbit de l'incomprensible. Carbonell ho relaciona amb el concepte **emic**, és a dir, l'especificitat cultural **impossible d'entendre** des d'una altra cultura. Es tracta d'una entitat ideal «inalcanzable [porque] el receptor siempre tratará de darle coherencia a partir de sus conocimientos» (Carbonell 2004: 67).
3. **No-mateix**: representa l'altre, però no en els seus propis termes, que serien incomprensibles per a la cultura receptora, sinó en els termes propis del lector. «El extrañamiento [...] es un terreno que pertenece enteramente a la experiencia receptora, porque sólo con referencia a los esquemas ideológicos usuales del receptor puede calificarse determinada experiencia como *extraña*» (Carbonell 2004: 67). Es materialitza en les estratègies d'**exotització**, que mostren l'altre com a estrany o exòtic, com per exemple «calcos léxicos [...] ilustraciones exóticas y otros paratextos» (2004: 68).
4. **No-altre**: representa el que no es concep tan allunyat com per ser incomprensible, tot i que no pertany a la cultura pròpia. Es materialitza en les estratègies de **familiarització**, que mostren l'altre com a entitat comprensible. Segons Carbonell (2004: 68), «es el que realmente ofrece la posibilidad de un puente entre culturas, porque abre el camino a la modificación de las estructuras mentales de los receptores con respecto a la identidad cultural».

Carbonell explica que les estratègies de la traducció cultural sempre es poden situar entre aquests quatre eixos, formant quatre espais diferents depenent de la combinació:

- Mateix i altre: espai sincrètic
- Altre i no-mateix: espai exòtic
- Mateix i no-altre: espai de la domesticació
- No-altre i no-mateix: espai de la hibridació

Aquestes categories de Carbonell i els espais que se'n deriven poden servir per

classificar les referències a Japó i els japonesos que trobem en els paratextos, especialment els que tenen una vinculació més directa amb la traducció, com les notes. D'aquesta manera podrem determinar quin tipus d'imatge de l'altre predomina en els paratextos de cadascun dels llibres analitzats i observar si es produeix un canvi al llarg del temps, o bé la forma en què els paratextos presenten l'altre japonès no ha variat significativament, tal com afirma una de les nostres hipòtesis inicials.

Part II DESCRIPCIÓ I ANÀLISI DEL CORPUS

Aquesta part està estructurada en cinc capítols. El primer és una panoràmica general de l'estat de la qüestió de la història de la traducció del japonès, analitzant quantitativament i de forma diacrònica les traduccions del nostre corpus, és a dir, les traduccions de llibres japonesos publicades a Espanya. El següents apartats agrupen la informació al voltant d'algunes de les preguntes que formulen Pym (1998) i D'hulst (2010): qui tradueix (incloent-hi també el que D'hulst menciona per separat «amb ajuda de qui», és a dir, subvencions o mecenes), com es tradueix (tipus de traduccions) i què es tradueix (gèneres i matèries). En l'últim apartat s'analitzen alguns dels paratextos del corpus, tot i que no de forma extensiva i més qualitativament que quantitativament.

4 Panoràmica general

En primer lloc oferirem una panoràmica general de l'estat de la qüestió de les traduccions de llibres japonesos a Espanya. Exposarem la història d'aquestes traduccions, primer amb una anàlisi diacrònica general de tipus quantitatiu i després dividint en quatre etapes el període d'aproximadament cent anys que comprèn el nostre corpus, tot relacionant les dades que se'n desprenen amb el context en es van produir les traduccions. En segon lloc analitzarem, també de forma quantitativa, la traducció a les diferents llengües de l'estat.

Per a més informació sobre la base de dades, vegeu l'apartat 3.1 del capítol de metodologia: procediment seguit per a la creació, fonts utilitzades, delimitació, descripció detallada dels camps, etc. Per consultar una llista completa de les obres que formen part d'aquesta base de dades, vegeu els annexos.⁸³

4.1 Història de la traducció de llibres japonesos a Espanya

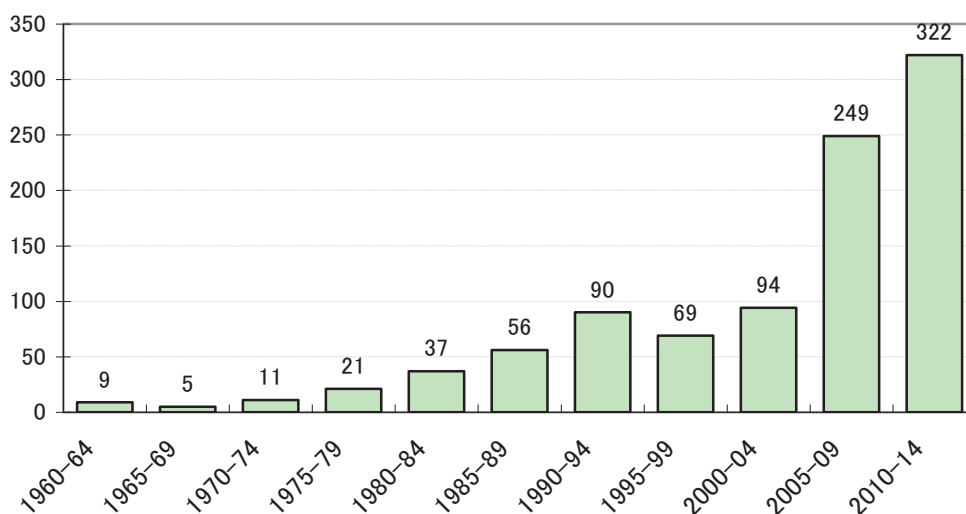
La traducció del japonès a Espanya és un fenomen relativament recent en comparació amb la traducció d'altres llengües, i especialment en el cas de les traduccions en format de llibre trobem un panorama de poc més de cent anys d'història. L'evolució no ha estat, és clar, continua, sinó que dins d'una tendència

⁸³ Per a facilitar diferents tipus de consulta, hem inclòs tres annexos que inclouen totes les referències bibliogràfiques de la base de dades: un per ordre d'autor i data (Annex 1), un per ordre cronològic (Annex 2) i un per gèneres i matèries (Annex 3)

general a l'alça, hi ha hagut èpoques amb més traduccions i d'altres amb menys.

Les primeres traduccions de llibres japonesos que trobem publicades són de l'any 1904, i des d'aquest moment fins al 1960 se'n publiquen 13. A partir del 1960 hi comença a haver un nombre de traduccions més constant, dades que mostrem al gràfic 1.⁸⁴ No s'inclouen els períodes anteriors ja que no arriben a una xifra de cinc traduccions per període.

Gràfic 1 Nombre de traduccions (1960-2014) per períodes de cinc anys⁸⁵

Com es pot veure al gràfic, a partir dels anys 60 comença a observar-se un flux constant de traduccions. A la primera meitat dels anys 60 són 9, a la segona meitat 5, i posteriorment va augmentant progressivament fins a principis dels anys 90, en què es publiquen 90 traduccions en un període de 5 anys. A la segona meitat dels anys 90 hi ha descens, fins a 69 publicacions, però en el següent període es produeix un augment que sobrepassa lleugerament el nivell de la dècada anterior, amb 94 traduccions. A la segona meitat de la dècada del 2000 s'observa un gran augment del nombre de traduccions, que arriben gairebé a les 250, més del doble que en el període anterior. Finalment, entre els anys 2010 i 2014 el nombre de publicacions segueix augmentant, amb 322 traduccions en aquest últim període.

Als següents apartats s'analitza de forma general aquesta evolució en el nombre de traduccions dividint els períodes en quatre etapes. Aquesta divisió s'ha fet tenint en compte l'evolució del nombre total de traduccions que hem comentat:

⁸⁴ Totes les taules i gràfics són de creació pròpia a partir de les dades de la nostra base de dades excepte quan s'especifiqui altrament.

⁸⁵ Recompte només de primeres traduccions, s'exclouen reedicions.

- 1904-1959: Primeres traduccions
- 1960-1994: Augment progressiu
- 1995-2004: Estancament
- 2005-2014: Explosió bibliogràfica

En les diferents etapes es farà menció, tot i que de forma molt breu, a fets històrics destacats, així com també a qüestions que puguin resultar rellevants dels sistemes literaris i culturals implicats, ja sigui de la cultura de partida, la cultura meta o la de les traduccions mediadores. D'aquesta manera es podrà entendre el que passa en traducció des d'una perspectiva àmplia i en relació amb el context sociohistòric en què es va produir, seguint la idea del polisistema d'Even-Zohar.

Es farà menció també a determinades obres que destaquen o que exemplifiquen tendències. Els següents apartats no s'han de considerar una relació exhaustiva del corpus, que es pot consultar als annexos. No s'esmenten les obres per ordre d'importància literària o qualitat, sinó que depenent de cada cas, es citen per la singularitat, nombre, etc. Es farà especial atenció a les obres no literàries, ja que és una qüestió rarament estudiada, a diferència de les traduccions literàries sobre les quals existeixen alguns treballs (vegeu 3.1.1 Antecedents del corpus).

4.1.1 Primeres traduccions: 1904-1959

Les primeres traduccions són molt disperses, rarament dues en un mateix any, però malgrat això, sí que s'observa una certa agrupació: les primeres tres traduccions es troben a inicis del s. XX, les quatre següents entre els anys 20 i 30 (1923, 1929, 1930, 1933) i quatre més a inicis dels anys 40 (1941, 1942, 1945). Per últim, hi ha una publicació al 1954 i una al 1959, que enllaça amb la següent etapa, dels anys 60, en què hi ha més traduccions.

Si ens fixem en el context en què es produeixen aquestes primeres traduccions, cal destacar la situació internacional del país de la llengua de partida. Ens trobem a la primera etapa d'exportació de cultura des del Japó, és a dir, el període el Meiji (1868-1912), un període marcat per l'obertura forçada del país després d'aproximadament dos segles d'aïllament. Algunes mostres importants de l'arribada de la cultura japonesa són l'Exposició Universal de Barcelona (1888) i la gira de la companyia teatral japonesa de Sadayakko (Mas 2007: 35). Altimir (2009) també menciona l'impuls a les traduccions de teatre que va donar l'actuació d'aquesta companyia teatral.

Com a mostra d'aquesta obertura del Japó a nivell mundial, trobem la publicació d'alguns llibres en anglès per iniciativa d'autors o editors japonesos, és a dir, per

iniciativa de la cultura de partida. Com que els textos que no han estat escrits originalment en japonès no són objecte d'estudi d'aquesta tesi, no hi aprofundirem, però sí que volem mencionar dues publicacions que van tenir una gran difusió i que per tant creiem important destacar per tal d'entendre el context en què es van produir les traduccions del nostre corpus. Es tracta del *Bushido* de Nitobe i el *Llibre del te*, d'Okakura. El *Bushido* es va publicar originalment en anglès a Nova York cap a l'any 1900,⁸⁶ escrit per Nitobe Inazo, un diplomàtic japonès casat amb una nord-americana. Se n'han realitzat diverses traduccions al castellà, la primera el 1909 per Gonzalo Jiménez de la Espada.⁸⁷ També n'hi ha una del General Millán-Astray, que Rodríguez i Beeby (2009) analitzen amb detall per les connotacions polítiques i ideològiques que marquen aquesta traducció.

El *Llibre del te* es va publicar originalment en anglès a Nova York cap a l'any 1906, escrit per Okakura Kakuzo. A Espanya sembla que la primera traducció, titulada *El libro del té* va ser publicada a Madrid per l'editorial Alejandro Pueyo, que segons el catàleg de la BNE és la «primera versión española por E. Barriobero y Herrán». Sembla que no hi figura la data de publicació («[19--?]»). Pel que hem trobat, deu ser prèvia a 1930, i en tot cas (si hem de creure que és la primera versió) prèvia a 1944, en què n'hi ha una altra traducció, de Manuel Bosch Barrett ([Barcelona]: Anfora, 1944). En català, la primera traducció d'aquest llibre va ser en algun moment dels anys trenta, ja que el catàleg de la Biblioteca de Catalunya indica «[193-?]» com a data de publicació a l'editorial Catalònia, tot i que ja s'havia publicat anteriorment per capítols a la revista *D'ací d'allà* durant l'any 1926 (per a més detalls, vegeu Mas 1997).

Aquestes publicacions, si bé no estan incloses al nostre corpus, han estat elements importants en la formació de la imatge sobre el Japó i, per tant, són necessàries per entendre el context en què es van produir les traduccions del nostre corpus.

A la Taula 8 es mostren les traduccions que es van publicar en aquest primer període. A causa del baix nombre de traduccions, hem considerat més adient mostrar aquestes traduccions per anys naturals en comptes de per períodes i, ja que el reduït nombre ho permet, hi incloem el títol i l'autor. Pel mateix motiu incloem també les reedicions, marcades en gris. Les línies divisòries agrupen les publicacions properes en el temps.

⁸⁶ Hi ha certes discrepàncies en l'any, per a més detalls vegeu Rodríguez i Beeby (2009).

⁸⁷ Aquest traductor, que estava treballant com a professor de castellà a Tòquio, va traduir també uns contes populars de què el nostre corpus es fa ressò.

Taula 8 Primeres traduccions de llibres japonesos publicades a Espanya

Any	Títol (autor)
1904	- <i>Contes populars del Japó</i> (Hasegawa Takejiro) - <i>Nami-ko</i> (Tokutomi Roka)
1909	- <i>Los 47 capitanes</i> (Tamenaga Shunsui)
1923	- <i>¡Antes la muerte! Novela japonesa</i> (Tokutomi Roka)
1929	- <i>Tradiciones japonesas</i> (Wakatsuki Fukujiro)
1930	- <i>Teatro japonés: Yoshitomo: tragedia del Japón antiguo - Amor: drama del Japón contemporáneo en tres actos por Tanizaki Juniki</i> (Kori Tarahiko; Tanizaki Junichirō)
1933	- <i>Leyendas y cuentos del Japón</i> (José M ^a Álvarez)
1935	- <i>O-Shichi, la filla del Yaoya i altres balades i contes japonesos</i> (Hasegawa Takejiro; Lafcadio Hearn)
1941	- <i>La guerra y el soldado</i> (Hino Ashihei) - <i>Genji Monogatari: Romance de Genji</i> (Murasaki Shikibu)
1942	- <i>Biografía del Almirante Togo</i> (Ogasawara Nagayo)
1943	- <i>Tradiciones japonesas</i> (Wakatsuki Fukujiro)
1945	- <i>Nami-ko</i> (Tokutomi Roka)
1954	- <i>Cuentos de hadas japoneses</i> (Sazanami Iwaya)
1959	- <i>El hijo de Hiroshima</i> (Hatano Isoko i Hatano Ichirō)

Entre aquestes primeres traduccions hi veiem unes quantes publicacions de contes populars i folklore (Hasegawa⁸⁸ 1904; Wakatsuki 1929; Álvarez 1933; Sazanami 1954), com també la reedició de dues d'aquestes (Hasegawa 1935; Wakatsuki 1943). Alguns dels textos originals han estat utilitzats més d'una vegada, en diferents traduccions o en les mateixes, com per exemple *O-Shichi, la filla del Yaoya i altres balades i contes japonesos* (Hasegawa i Hearn 1935), que és una reedició que inclou *Contes populars del Japó* (Hasegawa 1904) i un altre volum.⁸⁹ Així doncs els textos de caràcter folklòric tenen un paper destacat entre les primeres publicacions. Destaca també, com comentàvem a l'apartat de metodologia, el canvi de tipus de destinatari que es produeix en alguna traducció: d'un text original destinat a nens, passa a un text destinat a un públic adult. L'interès pels contes populars creiem que pot estar relacionat amb la concepció orientalista d'una imatge de l'altre estancat en el passat.

A banda dels contes, a inicis del segle XX hi trobem també la primera novel·la japonesa publicada a Espanya, *Nami-ko* (Tokutomi 1904) i *Los 47 capitanes* (Tamenaga 1909), una coneguda història que tracta sobre la venjança de 47 guerrers⁹⁰ per la mort del seu amo, molt utilitzada tant en la literatura com en el

⁸⁸ Hasegawa és l'editor del text de partida (en anglès), que utilitzem per a la referència abreujada, tot i que no apareix mencionat a la publicació traduïda. No es coneix l'autor del text original en japonès, però podem afirmar que existeix pel fet que la publicació en anglès menciona el nom del traductor, la qual cosa demostra que es basa en un text japonès.

⁸⁹ Per més detalls, vegeu la secció sobre contes populars (a l'apartat 3.1.7).

⁹⁰ Observem que la traducció «capitanes» es pot considerar una familiarització, cosa que contrasta amb la opció per l'estrangerització en la traducció posterior, *Los cuarenta y siete ronin: la historia de los leales samuráis de Akó* (Tamenaga 2000) i en la reedició revisada de la primera, titulada *47 ronin: la historia de los leales samuráis de Ako* (Tamenaga 2014).

manga, videojocs, etc. La novel·la *Nami-ko* es va tornar a publicar a l'any 1923 amb el títol *¡Antes la muerte! Novela japonesa*⁹¹ (Almazán 2012) i al 1945, en traduccions diferents de la primera de 1904.

Prèviament a la guerra civil espanyola trobem també una traducció de peces teatrals, (Kori; Tanizaki 1930), que coincideix en el temps amb la segona gira per Europa de la companyia teatral japonesa de Sadayakko (per a més informació, vegeu Almazán 1998).

Posteriorment a la guerra civil espanyola, les traduccions es concentren en el 1941-1945, coincidint amb la segona guerra mundial, i després al 1954 i 1959. Entre aquestes traduccions, destacaríem el fet que tres d'elles estan relacionades amb la segona guerra mundial, tal com es pot observar als títols: *La guerra y el soldado* (Hino 1941), *Biografía del Almirante Togo* (Ogasawara 1942) i *El hijo de Hiroshima* (Hatano 1959). Per tant, veiem que el context històric i polític incideix en la selecció d'obres a traduir. Una altra traducció que trobem en aquest període és el clàssic de la literatura japonesa *Genji Monogatari: Romance de Genji* (Murasaki 1941),⁹² escrit al segle XI (període Heian) a la cort imperial.

El fet que hi hagi tan poques traduccions i es concentrin en uns anys determinats segurament està relacionat amb les circumstàncies històriques i polítiques de l'estat espanyol. D'altra banda també pot tenir relació amb les circumstàncies mundials (segona guerra mundial) que van afectar tant la producció de textos originals (Japó) com de traduccions de la llengua medidora per excel·lència, l'anglès. En aquest sentit, per exemple, Nolla (2007: 21) explica que des dels anys 30 fins al final de la guerra la literatura proletària al Japó va ser reprimida políticament i, en general, tots els escriptors «van haver de col·laborar amb el règim militarista i cenyir-se en els seus escrits a les pautes marcades pelsensors del govern». Per aquest motiu, aquest autor afirma: «No cal dir que aquesta repressió de l'activitat artística va fer que durant aquests anys es produïssin ben poques obres de veritable valor literari» (Nolla 2007: 21).

4.1.2 Augment progressiu: 1960-94

Després de les dues traduccions registrades a la dècada dels anys 50, durant la primera meitat dels 60 trobem nou traduccions, la qual cosa suposa un considerable augment. A partir dels anys 70 cadascun dels següents quinquennis

⁹¹ El títol sembla que prové d'una edició francesa: *Plutôt la mort: roman Japonais*. Paris: Plon-Nourrit, et Cie: [1909?], com també sembla indicar el fet que inclou un prefaci del traductor cap al francès, Olivier le Paladin.

⁹² Tot i que es tracta d'una traducció parcial, com indica Falero (2005).

comporta un augment important respecte el període anterior, com podem veure a la Taula 9.

Taula 9 Nombre de traduccions (1960-1994) per períodes de 5 anys

Període	Núm. de traduccions
1960-64	9
1965-69	5
1970-74	11
1975-79	21
1980-84	37
1985-89	56
1990-94 ⁹³	90

Durant la dècada de 1960 la majoria de traduccions són d'autors destacats de la literatura japonesa, com Akutagawa (1961),⁹⁴ Kawabata (1961), Dazai (1962), Mishima (1963) i Tanizaki (1963). Així doncs, veiem que la comunitat literària internacional es fa ressò de la literatura japonesa, la qual cosa es reflecteix en la concessió del premi Nobel a Kawabata l'any 1968. L'any següent a la concessió, el 1969, trobem la traducció de dues novel·les més de Kawabata (*El clamor de la montaña* i *Kioto: La danzarina de Izu*) que se sumen a les dues anteriors al premi. Durant la següent dècada es publiquen quatre noves traduccions de Kawabata, però després ja no en trobem traduccions noves fins a l'any 2003, tot i que sí que se'n fan nombroses reedicions. Això sembla indicar que la concessió del Premi Nobel va ser un condicionant en la selecció d'aquests autors per traduir-ne les novel·les. Pel que fa a les traduccions de Mishima, l'altre candidat al Nobel, en trobem també cinc durant la dècada dels 70, però contràriament a l'«oblit» que pateix Kawabata, de Mishima se'n fan vuit traduccions⁹⁵ durant la dècada dels 80, i dues a la següent.

A la dècada dels anys 60 hi trobem també un llibre d'assaig del reconegut filòsof Nishida, *Ensayo sobre el bien* (1963), que obre la progressiva aparició de traduccions de llibres no literaris de diversos tipus que s'observa a partir del 1970.

Als anys 70, d'entre els gèneres no literaris destaquen les publicacions d'arts marcial, concretament deu de karate i dos de judo. Com a exemple, la primera traducció d'aquesta temàtica és *Katas de karate: Heian 1 = Tekki 1* (Nakayama 1975). En aquesta dècada es publiquen també dos llibres infantils, *El aviòn de la abuela* (Satō 1970) i *El viatge d'Anno* (Anno 1979) i un de temàtica mèdica,

⁹³ Comentarem les obres incloses en aquest període al següent apartat, ja que comentem conjuntament la dècada dels anys 90.

⁹⁴ S'indica entre parèntesi l'any de la primera monografia publicada a Espanya. En el cas de Tanizaki, és la primera d'aquesta dècada, ja que n'hi havia anteriorment una obra de teatre traduïda, com hem vist a l'apartat anterior.

⁹⁵ Inclouent algunes traduccions del mateix original a diferents llengües.

Neoplasia trofoblàstica: corioepitelioma (Hasegawa 1976).

Pel que fa a literatura, a més de seguir publicant traduccions d'altres escriptors japonesos, en aquesta dècada hi trobem les primeres monografies de poesia: *Antología de la Poesía Japonesa Antigua* (Liberio Del Zotti 1976) i *Un puñado de arena* (Ishikawa 1976). Recordem que ens referim només a monografies, sense tenir en compte les publicacions en revistes literàries, que eren nombroses, especialment de tankes i haikus.⁹⁶ Cal mencionar també la traducció *Sendas de Oku* (Matsuo 1970), que en tractar-se d'un text que barreja prosa i vers, l'hem inclòs a la categoria de textos clàssics.

A la dècada dels anys 80 continua la proliferació de temàtiques noves entre els gèneres no literaris. Trobem quinze publicacions de temàtica religiosa (sis de les quals de budisme zen) i una gran varietat de temes nous:

- Ciències naturals: *La nueva concepción de la Tierra: continentes y océanos en movimiento* (Uyeda 1980)
- Economia: *Teoría económica de la sociedad moderna* (Morishima 1981)
- Empresa: *El sistema de producción de Toyota* (Monden 1987) i *El estilo japonés de dirección de empresas* (Monden 1989)
- Tecnologia: *El ordenador de la quinta generación* (Kitsuregawa; Motōka 1986) i *Inteligencia artificial: conceptos, técnicas y aplicaciones* (Shirai; Tsujii 1987)
- Agricultura: *El cultivo natural* (Fukuoka 1988)

Les temàtiques que havien aparegut a la dècada anterior adquireixen força: d'arts marcial n'hi ha deu publicacions (nou de karate i una d'aikido), com també les primeres traduccions de pensament al voltant de la cultura guerrera (el *Hagakure* i el *Gorin no sho*),⁹⁷ i finalment 21 de llibres infantils, estructurats principalment en tres sèries, vuit de «El Viaje de Anno», cinc d'una sèrie d'una família de porquets (per ex.: *Mamá ya no está enfadada*) i sis d'una família de ratolins (tres en català i tres en castellà).⁹⁸

En l'àmbit de la literatura, trobem principalment autors canònics, tot i que comença a haver-hi més diversitat, amb autors nous respecte l'anterior període, com per exemple: *La mujer de la arena* (Abe 1989), *Escándalo* (Endō 1989), *Una cuestión personal* (Ōe 1989); *La escopeta de caza* (Inoue 1988) i *Hombre lascivo y sin linaje* (Ihara 1982). A banda de la novel·la, destaca la poesia amb nou

⁹⁶ Pel que fa a traduccions de literatura japonesa al català incloses en revistes literàries, vegeu el treball de Mas (1997).

⁹⁷ Posteriorment se n'han fet nombroses traduccions (vegeu 6.6 retraduccions).

⁹⁸ *Els ratolins a la platja* (Yamashita; Iwamura 1988), *Els ratolins van d'excursió* (Yamashita; Iwamura 1989), i altres de similars.

publicacions, cinc de les quals inclouen la paraula «haiku» al títol (o variants gràfiques com «jaiku»). En aquest període hi trobem també un text clàssic, *Cuentos de Ise* (Solomonoff 1980) i dos volums de contes o relats curts d'Akutagawa: *Kappa* (1985) i *Rashomon y otros Cuentos* (1987).

A més del Premi Nobel de l'any 1968,⁹⁹ que seria un factor relacionat amb els sistemes literaris, creiem que l'augment de les traduccions durant aquesta etapa també està relacionat amb els sistemes econòmics i polítics, tant de la cultura meta com de la cultura de partida. A la cultura dels textos meta, l'estat espanyol, les circumstàncies van millorant al llarg d'aquesta etapa, en què trobem el final de la dictadura i l'inici de la democràcia. En aquest sentit, augmenten les possibilitats de producció editorial, especialment en les llengües de l'estat diferents del castellà.

Pel que fa a la cultura dels textos de partida, al Japó després de la segona guerra mundial es produeix l'anomenat miracle econòmic (1960-1980) i aquest país assoleix la segona posició com a potència mundial. En el nostre corpus hi trobem un llibre que fa menció a aquest fet: *Por qué ha "triunfado" el Japón: tecnología occidental y mentalidad japonesa* (Morishima 1984). El subtítol, «tecnología occidental y mentalidad japonesa» fa referència al popular eslògan de l'època Meiji «和魂洋才» (wakonyōsai) que es podria traduir com «esperit japonès, tècnica occidental» i fa referència a l'adquisició dels avenços occidentals, com per exemple en àmbits tecnològics, però sense perdre la pròpia identitat, en un moment d'obertura a l'exterior que va comportar molts canvis. El títol d'aquest llibre és significatiu no només per il·lustrar la posició del Japó com a «triomfador» en l'escena internacional, sinó també com a mostra d'una ideologia arrelada en la cultura de partida que influeix en la seva imatge, no només de cara a l'exterior, sinó fins i tot o especialment, en la imatge del Japó per als propis japonesos. Ens referim concretament als discursos *Nihonjinron* (teories de la japonesitat), que es relacionen amb el fenomen de l'autoorientalisme. Beltrán (2008: 31) defineix l'autoorientalisme com la «esencialización y reificación de elementos culturales por parte de los propios "orientales"». Guarné (2007: 931) defineix el *Nihonjinron* com «un relato sobre la cultura y la nación japonesas configurado en libros, artículos de prensa, estudios académicos y divulgativos con el objetivo de dilucidar los principios ontológicos de la "japonesidad"» que es va disseminar durant la segona meitat del segle XX. El *Nihonjinron*, segons el mateix autor, intenta combatre l'orientalisme denunciat per Said alhora que el reforça, ja que «plantea la identidad

⁹⁹ Rubio (2014: 29) també fa referència a aquest premi i al suïcidi espectacular de l'altre candidat a Nobel, Mishima, dos anys més tard, com a factors que van atreure atenció internacional per la literatura japonesa.

japonesa de un modo estático y esencial, a través de la repetición sistemática de imàgenes estereotípicas sobre la “pureza”, “homogeneidad” y “singularidad” de la cultura japonesa» (Guarné 2007: 931).

Creiem que també és necessari fer menció del paper del Japó, la cultura dels textos de partida, en la difusió de la seva cultura i literatura al món. Mas (2007) utilitza la paraula *soft power*¹⁰⁰ per referir-se a aquesta iniciativa per guanyar prestigi internacionalment. En aquest sentit, voldríem mencionar també l'eslògan de la «internacionalització» (*kokusaika* 国際化)¹⁰¹ que es va popularitzar a partir dels anys 70 (Iwabuchi 1994).¹⁰² Iwabuchi, en l'article «Complicit exoticism: Japan and its other» explica aquest eslògan de la següent manera:

As *kokusaika* reaffirms the notion that Japan as a nation is not internationalised, because it is a "homogeneous mono-racial" country and too unique to be understood by foreigners, one of *kokusaika*'s purposes is conceived in terms of the need to explain the cultural differences between Japan and its Other (the West) in order to reduce international cultural friction. (Iwabuchi 1994)

Burgess ([2004] 2012) menciona molts autors que relacionen aquest eslògan amb els discursos *Nihonjinron* i fins i tot n'apunta el responsable: «the architect of the *kokusaika* slogan was also the figure most closely associated with the promulgation of Nihonjinron-type ideologies».

En resum, podem afirmar que la cultura del text de partida ha tingut un paper important en la seva pròpia difusió, i que aquest és un factor que ha incidit en les traduccions que formen el nostre corpus. Malgrat això, la participació de la cultura de partida en el procés de transferència cultural no necessàriament ha conduït a la superació d'estereotips, ja que al mateix país dels textos de partida s'han produït fenòmens d'autoorientalisme.

4.1.3 Estancament: 1995-04

La primera meitat dels anys 90 suposa un augment considerable de les traduccions respecte el període anterior, per la qual cosa havíem inclòs aquest període també a la taula anterior, però com es pot veure a la Taula 10, durant la segona meitat d'aquesta dècada el nombre de traduccions disminueix i en el

¹⁰⁰ Article titulat «El *soft power* japonès: la seducció d'Occident: El desembarcament de Japó a la modernitat» (Mas 2007).

¹⁰¹ Ivy (1995: 3, cita a Burgess [2004] 2012) menciona com un dels objectius d'aquestes polítiques «the dissemination of Japanese culture throughout the world».

¹⁰² Iwabuchi (1994) explica que des de després de la segona guerra mundial, les èlits japoneses han popularitzat diversos eslògans: «*Minshuka* (democratisation) in the '950s, *kindaika* (modernisation) in the '960s and *kokusaika* (internationalisation) since the '970s. [...] Of all these, *kokusaika* has been the most popular and lasted the longest».

període 2000-04 el nombre de traduccions augmenta sense gairebé sobrepassar les xifres de 1990-94.

Taula 10 Nombre de traduccions (1990-2004) per períodes de 5 anys

Període	Núm. de traduccions
1990-94	90
1995-99	69
2000-04	94

Durant els anys 90, entre els gèneres no literaris destaquen els llibres de gestió empresarial, amb 37 títols. En trobem també 10 de religió, 24 d'infantils (incloent diverses traduccions al català i castellà) i 15 d'arts marcial, en què s'observa més diversitat d'autors i disciplines en contrast amb l'anterior predomini del karate. Com a nous temes trobem un llibre de papiroflèxia, *Papiroflexia creativa* (Kasahara 1993), un de cinema, *Takeshi Kitano: al final de la violència* (Yodogawa, Ueno i Rayns 1998), i un d'anàlisi literària, *Los "sonetos de la muerte" de Gabriela Mistral* (Tamura 1998).

En els gèneres literaris predomina la novel·la (39 títols), seguida de la poesia (12), i un reduït nombre d'altres gèneres. Dins de la novel·la trobem autors canònics, com Natsume Soseki, Ōe Kenzaburō i Abe Kōbō, però també llibres d'autors mes recents com *Kitchen* (Yoshimoto 1991), *La caza del carnero salvaje* (Murakami 1992) o *Me convertiré en momia* (Shimada 1999). Entre els autors canònics, destaca Ōe, del qual se'n fan sis traduccions durant la dècada dels anys 90, després que se li concedís el premi Nobel l'any 1994. Per nombre de traduccions, destaca Yoshikawa Eiji amb dues sèries («Musashi» i «Taiko») que comprenen un total de 10 títols. També és remarcable el nombre de llibres de tipus biogràfic (5): *Autobiografía (o algo parecido)* (Kurosawa 1990), *Tao: escapada de China del pintor disidente Cao Yong* (Gōda 1997), *Un relato desde mi choza: Hoojooki* (Kamo 1998), *Un Amor especial: vivir en familia con un hijo disminuido* (Ōe 1998) i *Semillas al viento: memorias de un japonés* (Okamatsu 1999).

En el període 2000-04 trobem llibres d'algunes temàtiques noves: cuina, dret, arquitectura i desenvolupament personal, entre d'altres de difícil classificació, com ara *Mensajes del agua: la belleza oculta del agua* (Emoto 2003).¹⁰³ En aquest període destaquen els llibres de dibuix, tots pertanyents a la sèrie «cómo dibujar manga» (per més detalls vegeu 7.3). Això és pot relacionar amb l'expansió del manga (còmic japonès), que segons Tajada (2007: 480) va entrar al mercat espanyol als anys 90. Algunes temàtiques que havien estat molt prolífiques en

¹⁰³ Per sintetitzar podriem dir que tracta sobre la hipòtesi de la influència de pensaments i emocions en la forma de cristal·lització de l'aigua.

períodes anteriors no ho són tant durant aquest quinquenni. De gestió empresarial només n'hi ha tres i d'infantils, dos. Finalment, n'hi ha cinc de religió i 13 d'arts marcial. Dels gèneres literaris destacàrem l'aparició en escena de Murakami, amb cinc traduccions, i d'altra banda hi ha també nou llibres de poesia.

L'estancament en el nombre de traduccions que s'observa en aquest període pot estar relacionat amb el fet que l'economia japonesa, que havia acaparat l'atenció internacional amb l'anomenat miracle japonès, deixa de ser un referent mundial quan la bombolla immobiliària de finals dels anys 80 fa que el creixement econòmic s'estanqui durant els anys 90. Aquesta pèrdua de prestigi internacional en els sistemes polítics i econòmics pot estar relacionada amb un cert declivi de l'interès per aquest país també en l'àmbit editorial. En canvi, en el cas de la Xina, que guanya importància en l'economia mundial, Marín-Lacarta (2012^b: 3-4) parla d'un interès creixent en els estudis de Xina i del xinès a Espanya durant les dècades dels anys 80 i 90, el qual es veu reflectit en un augment de les traduccions de literatura moderna i contemporània xinesa als anys 90 respecte l'anterior dècada.

4.1.4 Explosió bibliogràfica: 2005-14

En l'últim període de 10 anys es produeix un augment espectacular de les traduccions: el nombre total de traduccions és de 571, és a dir, més de la meitat del corpus sencer (976). A la Taula 11 es veuen les xifres per períodes de 5 anys. En aquesta última etapa predominen els textos literaris, que suposen aproximadament el 60% de les publicacions totals d'aquest decenni.

Taula 11 Nombre de traduccions (2005-2014) per períodes de 5 anys

Període	Núm. de traduccions
2005-09	249
2010-14	322

Entre els gèneres no literaris, segueixen predominant les matèries que ho feien en períodes anteriors: infantil (93 traduccions), arts marcial (56) i religió (31). Es constata un augment dels llibres sobre desenvolupament personal (15) entre els quals hi ha una sèrie de «brain trainer» (Kawashima) amb 6 traduccions. En aquest període s'observa un gran nombre de publicacions en sèrie; una de karate i unes quantes d'infantils. D'altra banda també hi ha un gran nombre de traduccions al català, per exemple en les sèries de llibres infantils, la qual cosa multiplica el nombre de traduccions d'un mateix original, tot i que no es tracti de retraduccions en molts casos, ja que són traduccions a diferents llengües.

Pel que fa a literatura, hi trobem autors tant canònics com moderns. Destaca

especialment Murakami amb 33 traduccions, tot i que això no significa que s'hagin traduït 33 originals diferents, ja que hi ha un considerable nombre de traduccions a diferents llengües: 14 són al castellà mentre que les altres 19 són traduccions dels mateixos títols a d'altres llengües de l'estat.

El gran augment de traduccions en els últims deu anys pot estar relacionat amb diversos factors. D'una banda, és rellevant l'aparició de tres editorials (Chidori Books, Satori i Quaterni)¹⁰⁴ que es dediquen principalment o exclusiva a les publicacions sobre el Japó o traduccions del japonès. Aquestes tres editorials concentren un total de 68 traduccions, corresponents pràcticament totes (exceptuant-ne tres) al període 2010-2014. Així doncs, podem concloure que aquestes editorials només afecten a l'últim període del nostre corpus i, per tant, no expliquen el gran augment que es produeix al període 2005-2009.

D'altra banda, creiem que el manga, que havia entrat al mercat espanyol als anys 90, com també les sèries d'animació, han afavorit l'augment de persones interessades en la cultura japonesa, com afirma Mas (2007).¹⁰⁵ Ruiz (2013: 24) també menciona l'augment d'assistents a actes relacionats amb la cultura popular japonesa, com el Saló del Manga de Barcelona, com a mostres de la consolidació de la presència cultural d'aquest país a Espanya. Sakai (2011), en el context les traduccions literàries del japonès a França, també apunta a una influència directa de l'interès pel manga en el nombre de traduccions literàries, i també com a motivació entre els estudiants de japonès (Sakai 2011: 39-40). Malgrat l'interès creixent per la cultura japonesa que s'observa tant en els àmbits que mencionen aquests autors, com també en l'àmbit editorial, sovint en els paratextos es segueixen reproduint el mateixos estereotips que perduren al llarg del temps, com analitzem amb més detall als apartats corresponents.

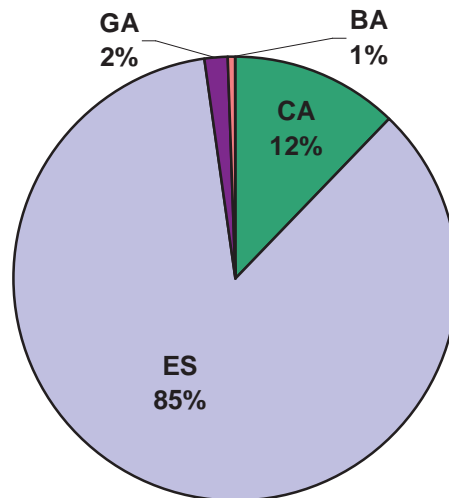
4.2 Les traduccions a les diferents llengües de l'Estat

En aquest apartat analitzarem, en primer lloc, les traduccions a les llengües oficials de l'Estat de forma quantitativa i, posteriorment, comentarem l'evolució diacrònica del nombre de traduccions a cadascuna. Per últim, s'explicaran els casos, molt pocs, de llibres publicats en llengües diferents a les de l'Estat.

¹⁰⁴ Per més detalls sobre aquestes editorials vegeu 5.2.

¹⁰⁵ «No sembla pas casualitat que un bon nombre dels alumnes que cada curs comencen a estudiar la llengua japonesa a Barcelona ho facin empesos pel desig d'entrar en contacte directe amb el país d'on provenen els *manga*, *anime* o videojocs que omplen les seves hores d'oci» (Mas 2007: 38).

Gràfic 2 Traduccions a les diferents llengües de l'Estat

Com es veu al Gràfic 2, la major part de les traduccions són al castellà, un total de 823 (85%). A continuació, les traduccions al català suposen un 12%, amb un total de 117 publicacions. Les traduccions al gallec i al basc representen un 2% i un 1% (16 i 6), respectivament.

Les primeres traduccions del japonès són totes al castellà exceptuant una traducció al català de contes populars japonesos, publicada el 1904. Recordem que hi pot haver altres traduccions al català, o a altres llengües, que no estiguin incloses en aquest recompte per la delimitació del nostre corpus (que exclou traduccions que no siguin monografies com, per exemple, les traduccions de poemes o contes en revistes). Per a més detall sobre traduccions literàries al català, vegeu «La influència de la literatura japonesa en la literatura catalana: recull de textos» (Mas: 1997).

En tot el període comprès entre el 1927 i el 1976 no trobem traduccions a cap més llengua que el castellà, la qual cosa té una relació evident amb el context polític (franquisme). Els primers llibres que es tradueixen al català després d'aquest període són majoritàriament una sèrie de llibres infantils d'un mateix autor (Anno 1979; 1980; 1982; 1983). De fet, 47 de les 117 traduccions al català són llibres infantils,¹⁰⁶ un 40% del total de llibres traduïts. També cal tenir en compte que algunes de les publicacions infantils contenen moltes il·lustracions i poc text. En els

¹⁰⁶ Hem exclòs d'aquesta categoria els contes populars publicats per l'Avenç, ja que, malgrat que l'original podia estar orientat a nens (tenia moltes il·lustracions), els paratextos de la traducció al català de 1904 li confereixen una clara orientació a un públic adult: mida de la lletra no especialment gran, sense il·lustracions, té una nota sobre la traducció i inclou el títol japonès de cada conte, com també algunes notes al peu (que de fet, tradueixen paraules que no caldria haver deixat en japonès ja no són conceptes específics, i per tant tenen un efecte exotitzant).

últims deu anys és quan s'han produït més traduccions al català: 80, és a dir, un 68% del total de traduccions al català. Pel que fa a la temàtica, a part de llibres infantils i literaris, només hi ha vuit llibres fora d'aquestes categories: un d'origami, un de societat, un d'agricultura, tres de religió i dos de desenvolupament personal.

Entre les traduccions de novel·les al català, com també al gallec, destaquen les de Haruki Murakami; 4 de 9 novel·les traduïdes al gallec i 11 de 36 en català. Això mostra que, deixant de banda el valor literari d'aquest autor, el fenomen mediàtic que s'ha creat al seu voltant ha afavorit la traducció de llibres japonesos a més idiomes, tot i que encara no es pot saber si serà un fenomen mediàtic puntual o suposarà l'inici d'un major interès per la literatura japonesa.

El nombre de traduccions al gallec i al basc és reduït, amb un total de 16 i 6 respectivament. A continuació presentem el nombre de traduccions per llengua d'arribada per quinquennis (Taula 12), a partir de l'any 1975 ja que anteriorment totes les traduccions són al castellà excepte una al català.

Taula 12 Total de traduccions per llengua d'arribada per anys

	CA	ES	BA	GA	Múltiples
1975-79	1	20			
1980-84	4	33			
1985-89	8	48			
1990-94	8	78	2	2	
1995-99	8	61			
2000-04	7	81			
2005-09	35	199	2	6	
2010-14	45	266	2	8	1

Com es pot veure a la Taula 12, la major part d'aquestes traduccions s'ha realitzat durant els últims 5 anys. Pel que fa al gallec, totes pertanyen a gèneres literaris excepte dues que són infantils. En basc trobem 5 traduccions de novel·les i un llibre infantil, el qual està traduït també al gallec, català i castellà, publicat per la mateixa editorial.

A la Taula 12 hi hem catalogat com a «Múltiples» un llibre que inclou traducció a més d'un idioma: *Remendando pantalones* (Omitsu 2012), en català i castellà. No s'ha de confondre aquest cas amb les publicacions bilingües que inclouen el text original i la traducció. Les traduccions que inclouen el text original solen ser directes, però n'hi ha alguna d'indirecta: *El camino del ninja* (Hatsumi 2011), *Técnicas samurái de combate sin armas* (Hatsumi 2014) i *Instantes: nueva antología del haiku japonés* (2009).

Pel que fa a la selecció de llibres per traduir cap a les diferents llengües, tots els llibres literaris traduïts al basc havien estat traduïts anteriorment o paral·lelament al

castellà. En gallec hi ha un llibre que no ha estat traduït al castellà: *Kikujiro e Saki* (Kitano 2012) i en català quatre: *Narayama* (Fukazawa 1984), *Diari de Tosa* (Ki no Tsurayuki 2009), *Cabells enredats* (Yosano 2014) i *Toyota i Nissan: l'altra cara de la productivitat japonesa: el punt de vista dels treballadors* (Kamata 1993). En la resta de casos, les traduccions a les llengües cooficials són de llibres que també han estat traduïts al castellà, normalment amb anterioritat o el mateix any. Hi ha, però, una traducció al gallec i tres al català que han precedit la publicació castellana: *Contes populars del Japó* (Hasegawa 1904),¹⁰⁷ *Diari* (Murasaki 1990), *Do que estou a falar cando falo de correr* (Murakami 2009) i *El darrer any de la infantesa* (Higuchi 2012).¹⁰⁸

Les publicacions en llengües diferents a les de l'estat espanyol són un nombre molt reduït, per la qual cosa no les hem inclòs a l'anterior taula (Taula 12). Concretament, hi ha 1 publicació en alemany, 3 en anglès, 3 en francès, 2 en italià i 4 en portuguès. Hem pressuposat que aquestes publicacions en llengües estrangeres podrien estar destinades a l'exportació, però no hem investigat aquesta qüestió en profunditat.

Les publicacions en anglès són un llibre d'arts marcial (el mateix llibre està publicat en castellà per la mateixa editorial l'any anterior), dos d'arquitectura (un dels dos sembla que també està publicat el mateix any en una versió bilingüe castellà-anglès) i un de pensament.

Les publicacions en francès i alemany són, concretament, sobre karate i judo. Les publicacions en francès són totes tres de la mateixa traductora i publicades en anys consecutius. Un mateix llibre d'arts marcial està publicat en francès, castellà i italià per la mateixa editorial, Budo International.

En el cas del portuguès, es tracta de 4 novel·les, dues de les quals publicades per una editorial (Idea y Creación) i dues per una altra (Bibliotex). En aquest cas, crida l'atenció el fet que en el corpus no ens consta cap més publicació d'aquestes dues editorials.

Pel que fa a l'italià, hi ha una novel·la i un llibre clàssic d'arts marcial. No hi ha coincidència entre traductors, editorials, ni anys, però en aquest cas també crida l'atenció el fet que no consta cap més publicació al nostre corpus d'una de les editorials (Mediasat). L'altra sí que té més publicacions, una de les quals, del mateix llibre en castellà. Pel que sembla, la traducció a l'italià s'ha fet a través del castellà.

¹⁰⁷ La publicació a la península ibèrica d'aquest recull de contes en castellà no es va produir fins al 2009, tot i que ja n'existia una traducció al castellà publicada al Japó el 1913, titulada *Cuentos del Japón viejo*.

¹⁰⁸ *Cuentos del Japón viejo* (Hasegawa 2009), *Diarios de damas de la corte Heian: Izumi Shikibu, Murasaki Shikibu, Diario de Sarashina* (Murasaki; Izumi; Sarashina 2007), *De qué hablo cuando hablo de correr* (Murakami 2010) i *Creceer* (Higuchi 2014).

5 Qui tradueix: agents en la traducció i publicació

En aquest capítol hem agrupat la informació referent als diferents agents (persones o entitats) que formen part del procés de traducció. En primer lloc farem una anàlisi quantitativa pel que fa als traductors que apareixen nostre corpus, i tractarem breument també la qüestió de com es presenta el traductor, (incloent alguns casos de pseudònims) i com apareix en alguns casos la figura del traductor mediador en les traduccions indirectes. Posteriorment analitzarem quantitativament les editorials, fent èmfasi en les que tenen un nombre més elevat de traduccions al nostre corpus. Finalment, utilitzant el terme *protraductors* de Peña (1997), expliquem premis i ajudes institucionals a la traducció de llibres que formen el corpus, uns incentius que trobem tant des de la cultura d'arribada com de la de partida.

5.1 Traductors

Al nostre corpus hi apareixen un total de 544 traductors diferents. D'entre aquests, 385 només han fet (o han participat en) una traducció, és a dir més de la meitat. El nombre de traductors que han fet 2, 3 o 4 traduccions és de 72, 30 i 13, respectivament. Per a fer el recompte del nombre de traduccions per traductor, s'han comptat per igual els traductors i altres agents implicats en la traducció, presentats com a col·laboradors o revisors, ja que no podem saber quina ha estat la distribució de la feina i, com expliquem amb més detall a l'apartat de traduccions a quatre mans (6.5), de vegades es presenten com a traductors persones que han treballat estilísticament sobre el text traduït. Només s'han comptat les noves traduccions de cada traductor, excloent reedicions. La suma de les traduccions de tots els traductors no coincidiria amb el total de traduccions del corpus perquè, en els casos de traduccions a quatre mans o més, el mateix llibre apareix en el recompte de cadascun dels traductors. A la Taula 13 presentem els traductors que compten amb 5 traduccions o més, així com les llengües de partida (LP) i el nombre de traduccions realitzades.

Taula 13 Nombre de traduccions per traductor i LP habitual

Traductor	LP	N.	Traductor	LP	N.
Antonio Cuesta Álvaro	EN	33	Aoki Osamu	JA	9
Albert Nolla Cabellos	JA	26	Antonio Cabezas García	JA	9
Jordi Fibla	EN	23	Yoshiko Sugiyama	JA	8
Lourdes Porta Fuentes	JA	22	Tatsuya Maemura	JA	7
Yoko Ogihara	JA	20	Kiyoko Masaoka	JA	7
Fernando Cordobés González	JA	20	Jun'ichi Matsuura	JA	7
Hisako Eguchi	JA	18	Jesús Carlos Álvarez Crespo	JA	7
Marina Bornas Montaña	JA	17	Isami Romero Hoshino	JA	7
María Ferrer Simó	JA	16	Herrín Hidalgo	JA	7
Carlos Rubio	JA	16	Alfred Sala	EN	6
Maria Sol Hernández	ES ¹⁰⁹	15	M. Luisa Balseiro Fernández-Campoamor	EN	6
Fernando Rodríguez-Izquierdo	JA	14	Keiko Takahashi	JA	6
Vicente Haya	JA	13	Shizuko Ono	JA	5
Joaquín Tolsá Torrenova	EN	13	Ryukichi Terao	JA	5
Jordi Mas López	JA	12	Rafael Ros Sierra	FR	5
Francisco F. [=Dokushō] Villalba	EN, FR	12	Mercè Altimir Losada	JA	5
Pilar Garriga i Anguera	EN	10	Kayoko Takagi	JA	5
Pau Pitarch Fernández	JA	10	Juan Masiá Clavel	JA	5
Gabriel Álvarez Martínez	JA	10	Jordi Juste Garrigòs	JA	5
Rumi Sato	JA	9	Akiko Imoto	JA	5
Mona Imai	JA	9	Fernando Aixa	EN	5
Herminia Dauer de Martos	EN	9			

Com es pot veure, entre els traductors amb més traduccions hi trobem molts especialistes en llengua i literatura japoneses, com Albert Nolla, Jordi Mas i Mercè Altimir, professors de la UAB, Lourdes Porta i Jun'ichi Matsuura, de l'escola oficial d'idiomes de Barcelona, Carlos Rubio de la UAM, i figures destacades dels estudis japonesos, com Antonio Cabezas García i Fernando Rodríguez-Izquierdo. La major part dels traductors d'aquesta taula han traduït els textos a partir d'originals japonesos, però també n'hi ha alguns que treballen amb altres llengües, principalment l'anglès. Si ens fixem en els traductors de la primera columna que han produït traduccions indirectes, observem que aquestes traduccions no eren de tipus literari en la majoria dels casos. El traductor més prolífic, Antonio Cuesta Álvarez, ha traduït llibres de gestió empresarial per a l'editorial TGP Hoshin. Jordi Fibla tradueix literatura, però no totes les seves traduccions són indirectes, sinó que algunes són directes, fetes amb la col·laboració de Keiko Takahashi.¹¹⁰ Joaquín Tolsá i Francisco F. [=Dokushō] Villalba tradueixen llibres d'arts marcial i de budisme, respectivament. Finalment, Pilar Garriga, Herminia Dauer i Maria Sol

¹⁰⁹ Traduccions del castellà al català.

¹¹⁰ Com que les traduccions que realitza sol són totes a partir de l'anglès, probablement en les traduccions a quatre mans deu treballar sobre el text prèviament traduït per l'altra traductora.

tradueixen llibres infantils, aquesta última del castellà al català.

Crida l'atenció el fet que hi ha força noms japonesos entre els traductors. Cal remarcar que molts són traductors que treballen en tàndem amb un traductor natiu de la llengua d'arribada (Akiko Imoto, Jun'ichi Matsuura, Keiko Takahashi, Kiyoko Masaoka, Shizuko Ono i Yoko Ogihara) i d'altres tenen algunes traduccions en tàndem i algunes en solitari (Kayoko Takagi, Mona Imai, Rumi Sato, Ryukichi Terao i Yoshiko Sugiyama).

5.1.1 Nom del traductor

El més habitual és trobar el nom del traductor a la pàgina de crèdits d'un llibre, i en alguns casos, especialment quan el traductor és una figura destacada en l'àmbit de la traducció o la literatura, també s'hi fa menció a la portada o fins i tot a la coberta d'alguns llibres. En aquest apartat ens centrarem, en canvi, en casos en què el nom del traductor no apareix o bé presenta alguna mena de peculiaritat com, per exemple, si es tracta d'un pseudònim. També hi ha alguns casos en què no es fa referència al nom d'un traductor sinó d'una empresa o una agència de traducció, com per exemple: Estudio-Traducciones Imposibles, Actar, Dojo Ediciones i Redactores en red.

Al nostre corpus hi ha 24 llibres (sobre un total de 796) dels quals no n'hem pogut identificar el traductor. D'entre aquests, només un pertany a gèneres literaris, *Mori Ōgai (selección cuentos)* (Mori 2012),¹¹¹ mentre que la resta són de gèneres no literaris. Una gran part d'aquests (12) són de temàtica religiosa, publicats per l'editorial Civilización Global. N'hi ha tres d'arts marcial i dos de cadascuna de les matèries següents: agricultura, desenvolupament personal, empresa i infantil.

A banda d'això, també hi ha edicions antigues de tipus literari en què no apareix el nom del traductor, tot i que això no queda palès a la nostra base de dades ja que sovint es troba el nom del traductor en edicions posteriors, o en catàlegs de biblioteques, i en aquests casos hem incorporat la informació a la base de dades. Un cas que podem citar és el de l'edició de 1972 de la novel·la *País de nieve* de Kawabata. Ni a la pàgina de crèdits ni en cap part del llibre no es menciona el traductor, tot i que podem afirmar que es tracta de César Duran perquè el text és el mateix que en edicions més recents on sí que hi consta.

Pel que fa a pseudònims, tenim exemples amb diversos graus de certesa. Hi ha dos llibres infantils en què hi consta «Merme l'Hade» com a nom del traductor, que

¹¹¹ És estrany en una publicació tan recent que no hi consti el nom del traductor, però no hem pogut accedir al llibre a través de les biblioteques i, segons la base de dades de l'ISBN, es tracta d'un llibre digital en format PDF.

creiem que és un pseudònim per la semblança amb el mot «mermelade» i perquè en una cerca a internet aquest nom només apareix com a traductor d'una mateixa editorial (Jaguar). La novel·la *La casa de las bellas durmientes* (Kawabata 2012), a la pàgina de crèdits atribueix la traducció a «M. C.», que creiem que pot ser un pseudònim per dos motius: la gran similitud del text amb l'anterior edició, la traducció de Pilar Giralt, i el fet que el nom de l'editorial de l'edició de 2013, Emecé, és homòfon d'aquestes sigles.

Hi ha tres traductors de llibres de budisme que apareixen amb dos noms diferents: Francisco F. Villalba, Ivan Alberto Quintero Quiroga i Pedro Castro, que també apareixen en alguns llibres amb el nom de Dokushō Villalba, Densho Quintero i Aigo Castro, respectivament. Els dos últims només tenen un o dos llibres al nostre corpus, però en el cas del primer, que en té més, hi hem trobat un possible patró, ja que en els quatre llibres que tracten de budisme apareix amb el nom de Dokushō Villalba, mentre que en una publicació de poesia, *Haiku de las cuatro estaciones* (Matsuo 1983), es presenta com a Francisco F. Villalba. Tenint en compte que tots pertanyen a l'àmbit del budisme, creiem que el sobrenom japonès pot ser que formi part d'una pràctica habitual en les arts tradicionals japoneses i també en el budisme.

També hi ha el cas del traductor d'un llibre que finalment no ha estat inclòs al corpus perquè la traducció prové d'un text escrit originalment en anglès, però sí que apareix al nostre corpus la segona edició que s'edita conjuntament amb un llibre de contes que sí que incloem. Tot i que ho expliquem amb més detall a la secció sobre contes (al subapartat 3.1.7), aquí mencionem només el nom del traductor, que en la primera publicació apareix com a Eduard Llorens i en la segona com a Eduard Vallès. Això ens fa pensar que un dels dos, o tots dos noms, poden ser un pseudònim.

Una de les traduccions més antigues del nostre corpus, *Los 47 capitanes* de Tamenaga (1909) es presenta com a traducció directa d'Ángel González, però en dues edicions més actuals (editorials Satori [2014] i Verdélis [2013]), basades en aquesta versió, els editors posen en dubte que sigui una traducció directa i, fins i tot, que Ángel González en sigui el traductor:

El traductor era acreditado en la portada como Ángel González, intérprete de la legación española en Tokio, **pero Jesús Palacios**, en el erudito ensayo que sirve de glosa a la narración, **sostiene que es muy probable que el real autor fuera el guatemalteco Enrique Gómez Carrillo**. [...] El texto editado por Satori, se basa en dicha adaptación de Gómez Carrillo. (Paniceres 2014, negreta nostra)¹¹²

¹¹² Paniceres, Rubén. 2014. «El honor del samurai: los 47 Ronin». A: *mas24* [diari online]. <<http://>

El pròleg de la publicació a l'editorial Verdellís (Tamenaga 2013) també apunta certs dubtes sobre el tipus de traducció:

Este autor [Enrique Gómez Carrillo] será quien ponga en la primera década del XX el prólogo a este texto, traducido por Ángel González, y que se imprimiría en Madrid, en la casa editorial de Fernando Fe. Este es el origen del presente libro que se vuelve a ofrecer ahora, [...]. El editor [Ricardo de la Fuente Ballesteros] en su ajustado prólogo y en las notas que complementan el texto explica que, aunque Ángel González afirma que su texto es una traducción del japonés, **la obra tiene una clara dependencia de la traducción inglesa de 1880, pues repite hasta sus mismos errores**. También el español del autor muestra ciertas deficiencias, tal vez por la prolongada estancia del mismo en un ambiente donde no pudo actualizar a diario su lengua. (Estévez 2014, negreta nostra)

Un altre article fins i tot només fa referència al text anglès sinó que afirma que és la font en què es basa la traducció:

[C]on prólogo de Enrique Gómez Carrillo (1873-1927) y traducción de Ángel González, quién se valió de la traducción inglesa del libro *Iroha Bunko* de Shunsui, realizada por Shuichiro Saito y Edward Greey, y publicada hacia 1880 en New York bajo el título de *The Loyal Ronins*. (Pérez 2015)

El cas d'aquest llibre mostra que en algunes èpoques el nom del traductor es podria considerar com un paratext més, concretament dels que Genette engloba en la categoria de «paratext editorial» i que, per tant, l'editorial l'utilitzés com un recurs més per publicitar o donar prestigi a una publicació.

Un altre cas probablement similar és el de la novel·la *Nami-ko*, de Tokutomi Roka, que s'ha publicat en quatre edicions diferents: *Nami-ko* (1904) traduïda per Juan N. Cañizares, *¡Antes la muerte! Novela japonesa* (1923) en què només s'indiquen les inicials del traductor (J. F. de A.), *Nami-ko* (1945) firmada per Jorge Manrique i *Namiko* (2011) traduïda per Rumi Sato. L'única traducció directa és la darrera, mentre que les tres anteriors són indirectes. Tot i que no hem trobat dades per poder afirmar-ho, el nom del traductor de la versió de 1945, Jorge Manrique, podria ser un pseudònim, ja que no hem trobat altres traduccions d'aquesta persona i coincideix amb el nom d'un escriptor de renom d'èpoques anteriors. Segons Crespo (2007: 66), a finals del s. XIX canviar el nom del traductor no era una pràctica estranya:

Forma impuesta de anonimato fue el seudónimo exigido por algunos empresarios, que obligaban al traductor a que cambiase su nombre con la excusa de que era muy frecuente o vulgar; por ejemplo, un castizo Simón Rodríguez se transformó en un exótico Samuel Robinson.

En una publicació molt més recent també veiem un possible ús del nom del traductor amb finalitats comercials o de prestigi: la traducció de *El libro de la*

almohada de Sei Shōnagon (2004), que menciona a la coberta el nom dels traductors «Jorge Luis Borges y María Kodama». Roca-Ferrer, en un paratext de la traducció de la mateixa obra al català, posa en dubte la participació d'aquest escriptor de renom en la citada traducció. Roca-Ferrer comenta que existeixen dues traduccions al castellà, incompletes a diferència de la seva, «[l']"atribuïda" a Jorge Luis Borges, i la molt més seriosa i ben feta deguda a Amalia Sato» (Roca-Ferrer 2007: 33). No hem trobat cap més informació sobre aquesta qüestió, però deixant de banda si Borges va participar o no en la traducció, el fet que aparegui a la coberta del llibre mostra que les editorials són conscients de les implicacions que pot tenir el nom del traductor com a paratext d'una obra.

5.1.2 Traductor mediador

Per acabar, voldríem fer un breu apunt sobre el fet que el traductor mediador pot aparèixer a la coberta (per exemple, «versió de...») o com a autor de diversos paratextos: autor d'introduccions i prefacis en alguns casos (vegeu 8.5), i també com a autor de les notes, tot i que això no sol estar clarament especificat. Alguns exemples d'això són:

- *Antología zen: cien historias de iluminación* (Cleary 1995), en què a la coberta de la versió en castellà s'hi llegeix «Versión y recopilación de Thomas Cleary».¹¹³
- *Leyendas del viejo Tokio* (De Benneville 2014) en què, sota el títol, s'indica «Versión de James de Benneville sobre originales japoneses».
- *La Luna en los pinos: haikus zen* (Clements 1991): «Selección y versión de Jonathan Clements».
- *Poemas japoneses a la muerte: escritos por monjes zen y poetas de haiku en el umbral de la muerte* (Hoffmann 2000), en què a la coberta apareix l'antòleg i traductor a l'anglès: «Antologados, prologados y comentados por Yoel Hoffman».

En alguns casos apareix el nom del traductor final a la coberta, donant-li així visibilitat, però no és habitual. El fet que el traductor mediador adquireixi més visibilitat que el traductor final mostra la consideració que es té de les llengües i els textos i, per tant, si el text original escrit per l'autor en japonès es considera la versió autèntica, la resta es considerarien còpies imperfectes¹¹⁴ però, en alguns casos

¹¹³ En aquests casos es podria dubtar si existeix un original japonès o s'ha escrit originalment en anglès, per la qual cosa hi hem prestat especial atenció abans d'incloure'ls al corpus. En aquest cas, a la pàgina de crèdits de la versió en anglès Cleary hi consta com a traductor.

¹¹⁴ «Whereas authorship is generally defined as originality, self-expression in a unique text,

com els que hem vist, el traductor mediador fa la funció d'autor en les traduccions finals, una manera de «camuflar» el fet que sigui una traducció indirecta. Cal destacar també que són casos en què el traductor mediador no ha fet només una traducció sinó que es pot considerar editor del text, ja que n'ha fet la selecció i de vegades és autor d'alguns paratextos com ara pròlegs.

5.2 Editorials

Hi ha editorials que en algun moment han passat a formar part de grups editorials però han mantingut el nom anterior. En aquest treball entenem per editorial el que apareix com a nom de l'editorial en els paratextos i, per tant, el que s'utilitza per a la referència bibliogràfica, independentment de si pertany a un grup que englobi diverses editorials. Un exemple en seria el Grupo Planeta, que engloba 30 editorials, algunes de les quals trobem al nostre corpus: Columna, Espasa, Destino, Seix Barral, Emecé, Temas de Hoy, Tusquets, Martínez Roca, Paidós Ibérica, Timun Mas Narrativa, Booket, Ariel, Deusto i Gestión 2000. Podria ser interessant analitzar en conjunt els llibres d'un mateix grup, però ho hem considerat poc rellevant i, a més, algunes editorials podrien tenir publicacions anteriors i posteriors a l'adhesió a un grup editorial més gran, la qual cosa en dificultaria el recompte.

El total d'editorials diferents és 283, de les quals 159, més de la meitat, només han publicat una traducció de llibres japonesos. Les 13 editorials que tenen un nombre més gran de traduccions (les 10 primeres posicions) sumen un total de 305 traduccions (vegeu Taula 14), cosa que suposa més d'un 30% del total (976).

Taula 14 Editorials amb més traduccions publicades

Editorial	directa	indirecta	altres	N. de traduccions
Coco Books	28	16		44
TGP Hoshin		38		36
Satori	30	1		31
Quaterni	18	11		29
Joventut [=Juventud]	2	26		28
Hiperión	23		1	24
Norma	22	1		23
Tusquets	16	1	1	18
Fher	6	9		15
Siruela	4	11		15
Alianza	11	3		14
Seix Barral	7	7		14
Empúries	11	3		14
Total	177	127	2	305

translation is derivative, neither self-expression nor unique: it imitates another text» (Venuti 1998: 31).

En aquesta taula hi veiem algunes editorials generalistes i d'altres especialitzades en temes concrets. Algunes pertanyen a grups editorials més grans: Grupo planeta (Tusquets, Seix barral), Grupo Anaya (Siruela, Alianza) i Grup 62 (Empúries). En la majoria d'editorials hi ha clares tendències cap a un tipus de traducció (directa o indirecta): a TGP Hoshin, Joventut, Fher i Siruela predomina la traducció indirecta; Seix Barral en té la meitat de cada i la resta d'editorials tenen un major nombre de traduccions directes. Entre aquestes últimes, gairebé totes les traduccions són directes. És a dir, exceptuant Seix Barral, s'observa una polaritat ja que depenent de l'editorial hi ha un clar predomini de traduccions directes o indirectes. És curiós el fet que, dins del mateix grup editorial, la tendència a traduccions directes o indirectes no és uniforme sinó diferent depenent de l'editorial.

D'entre les editorials que apareixen a la Taula 14, les que estan enfocades a temàtiques concretes són (començant per la part inferior de la taula):

- Fher, centrada en llibres de Karate, i també infantils però no del japonès.
- Norma, especialitzada en còmic japonès (manga), que al nostre corpus conté bàsicament una sèrie de llibres de dibuix.
- Hiperión, especialment enfocada a poesia, però també altres tipus de textos. En relació amb altres editorials criden l'atenció les cobertes, per la senzillesa, ja que solen seguir un mateix estil i incloure un dibuix de línies discret. Aquest estil és una mostra del perfil acadèmic i erudit de l'editorial, cosa que també es reflecteix en el fet que pràcticament totes les traduccions són directes.
- Coco books i Joventut¹¹⁵ especialitzades en la publicació de llibres infantils. No sorprèn que ocupin la primera i la cinquena posició, respectivament, de la taula si tenim en compte l'elevat nombre de llibres infantils que hi ha al corpus (per a més detalls, vegeu 7.3)
- TGP Hoshin, en la segona posició, també es dedica a llibres d'una matèria que compta amb moltes publicacions, la gestió empresarial. És significatiu el fet que 36 dels 93 títols (un terç) publicats per aquesta editorial siguin d'origen japonès. Si ens fixem en els noms dels autors, veiem que 60 (dos terços) tenen nom japonès.¹¹⁶ Creiem que aquestes

¹¹⁵ La majoria de publicacions d'aquesta editorial són infantils, però n'hi ha dues que es desmarquen d'aquesta línia: *Genji Monogatari: Romance de Genji* (Murasaki 1941) i *La guerra y el soldado* (Hino 1941).

¹¹⁶ Aquesta xifra inclou els anteriors 36 que són traduccions de llibres japonesos, i la resta que són escrits originalment en anglès.

dades, juntament amb el nom de l'editorial,¹¹⁷ són suficients per considerar que hi ha un rerefons japonès en aquesta editorial, ja sigui en la fundació o en la direcció, i per tant que la iniciativa en la selecció d'aquestes obres per traduir provindria de la cultura de partida.

En tercer i quart lloc de la taula hi ha Satori i Quaterni, dues de les tres editorials que, juntament amb Chidori Books, s'especialitzen en Japó. Satori té les primeres publicacions l'any 2008 i es presenta a la seva plana web¹¹⁸ com a «Editorial especializada en Literatura y cultura japonesa, libros japoneses y sobre Japón» i han publicat 58 llibres¹¹⁹ dels quals 33 estan inclosos al nostre corpus.¹²⁰ Quaterni publica per primer cop el 2009 i es defineix al seu web¹²¹ com a «editorial especializada en libros sobre Japón, personajes samurái, ninja, piratas, detectives y mucho más se dan cita en nuestros libros», tot i que no es dedica a llibres relacionats amb Japó exclusivament. Ha publicat 58 llibres,¹²² dels quals 34 apareixen al nostre corpus.¹²³ Chidori Books comença a publicar el 2014 amb 16 publicacions en format digital, totes al nostre corpus.¹²⁴ Aquesta editorial es presenta al seu web dient que té com a objectiu principal «aproximar el País del Sol Naciente a los lectores en lengua española».

Aquestes editorials han fet una important tasca per aproximar la literatura i la cultura japoneses als lectors d'Espanya, però les línies que segueixen en la presentació del Japó semblen diferents. Satori, en l'espai de presentació al seu web declara com a objectiu «dar a conocer la fascinante cultura y literatura niponas al mundo hispanohablante a través de obras publicadas por autores de reconocido prestigio, tanto occidentales como japoneses», «Intentamos abarcar los más diversos campos de estudio desde la historia, hasta la literatura, pasando por las más peculiares formas de expresión artística, como el teatro kabuki o el ukiyo-e o el mundo filosófico del zen, el sintoísmo y el budismo». També és una mostra de la voluntat d'aproximació al Japó el fet que gairebé totes les traduccions són directes. Quaterni, com hem vist, inclou les paraules *samurái* i *ninja* a la frase que presenta l'editorial en el cercador d'internet, i a la capçalera del web, sota el nom de l'editorial, hi diu «La mejor literatura oriental». El nom de l'editorial i el seu logotip,

¹¹⁷ TGP Hoshin (nom complet: «Tecnologías de Gerencia y Producción, S.A.»), que a més conté en el nom una paraula japonesa. «Hoshin» (方針) significa «apuntar cap a una direcció», i és la primera part de «Hoshin Kanri», un mètode japonès de planificació empresarial.

¹¹⁸ Satori Ediciones. «Nosotros» <<http://satoriediciones.com/satori/>> [consulta: 18/9/2015].

¹¹⁹ Nombre d'ISBN tramitats fins al 2014 (inclòs), segons la base de dades de l'ISBN.

¹²⁰ Aquesta xifra afegeix reedicions al nombre de traduccions que consten a la Taula 14.

¹²¹ Quaterni. <<http://www.quaterni.es/>> [consulta: 18/9/2015].

¹²² Nombre d'ISBN tramitats fins al 2014 (inclòs), segons la base de dades de l'ISBN.

¹²³ Aquesta xifra afegeix reedicions al nombre de traduccions que consten a la Taula 14.

¹²⁴ Cal esmentar que, com que els llibres es publiquen en els dos formats digitals més utilitzats, Mobi i ePub, cada publicació té dos números d'ISBN diferents i per tant apareix duplicada al corpus.

en canvi, no tenen una clara relació amb el japonès, a diferència de les altres dues editorials. Chidori Books, a la plana de presentació del seu web¹²⁵ afirma que volen acostar la literatura japonesa al públic «también mediante autores desconocidos para el gran público occidental» i que «es nuestro deseo dar cabida a toda oportunidad de aproximación y difusión de este fascinante país y su cultura». Així, doncs, d'entre aquestes tres editorials, Quaterni mostra més recurrència a estereotips, mentre que les altres dues professen un desig d'una aproximació a l'altre més profunda. Les línies ideològiques d'aquestes editorials també es veuen reflectides en el tipus de traducció (directa o indirecta) pel qual opten, ja que els percentatges de traducció directa de Satori, Quaterni i Chidori Books són del 97%, 62% i 100%, respectivament.

A part de les editorials que tenen més traduccions, també voldríem fer una breu menció a les editorials de tipus acadèmic o cultural com a promotores de les traduccions. Entre aquestes hi trobem editorials universitàries com el Servei de Publicacions i Intercanvi Científic de la Universitat de les Illes Balears, la Universidad Autónoma de Madrid, el Secretariado de Publicaciones de la Universidad de Sevilla, la Universidad de Salamanca i el Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, que compten només amb una traducció cadascuna d'elles, i Trotta, que compta amb 10 traduccions.

Per concloure aquest apartat, destacaríem la polaritat entre un gran nombre d'editorials que només han publicat una traducció del japonès i un nombre reduït d'editorials que concentren moltes traduccions, com també la polaritat en el tipus de traducció, ja que en la majoria d'editorials hi ha tendència clara cap a un tipus de traducció. En aquest sentit, les decisions que prenguin aquestes editorials i les seves línies ideològiques en relació amb la imatge de l'altre tindrà una repercussió molt gran, i els paratextos ens ofereixen informació sobre les línies que segueix l'editorial en aquest sentit.

5.3 Protraductors

Com a mecenes de la traducció també hem trobat menció en els paratextos d'algunes obres a subvencions o premis que han col·laborat en el finançament o publicació de les traduccions. En aquest apartat mencionarem algunes de les subvencions que hem observat, tot i que sense ànim d'exhaustivitat.

Hem dividit les subvencions, com ho fa Torres (2013), segons si s'originen a la

¹²⁵ Chidori Books. «Editorial» <<http://chidoribooks.com/editorial/>> [consulta: 18/9/2015].

cultura font o a la cultura meta. Entre les que s'originen a la cultura font trobem les que provenen de la Japan Foundation, organització de divulgació i foment de la cultura japonesa en molts àmbits (també ofereix beques d'estudi). Segons el web de la Japan Foundation,¹²⁶ de l'any 2006 a 2014 (no ofereix dades anteriors), aquesta entitat ha col·laborat en 21 traduccions publicades a Espanya, d'entre les quals quatre són al català i una al gallec, com mostrem a la Taula 15.

Taula 15 Traduccions amb subvencions de la Japan Foundation

Títol (Autor, any)	Editorial	Traductor	LM
<i>Hogueras en la llanura</i> (Ōka 2006)	Libros del Asteroide	Fernando Rodríguez-Izquierdo	ES
<i>Kafka a la platja</i> (Murakami 2006)	Empúries	Albert Nolla Cabellos	CA
<i>9 piezas de teatro nō</i> (Takagi; Janés 2008)	Ed. del Oriente y del Mediterráneo	Kayoko Takagi; Clara Janés	ES
<i>Botchan</i> (Natsume 2008)	Impedimenta	José Pazó Espinosa	ES
<i>La remor de les onades</i> (Mishima 2008)	Ara Llibres	Joaquim Pijoan; Ko Tazawa	CA
<i>Kojiki: cròniques de antics fets de Japó</i> (Rubio; Tani Moratalla 2008)	Trotta	Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla	ES
<i>La fórmula preferida del professor</i> (Ogawa 2008)	Funambulista	Héctor Jiménez Ferrer; Yoshiko Sugiyama	ES
<i>País de neu</i> (Kawabata 2009)	Viena	Albert Nolla	CA
<i>Eloxio da sombra</i> (Tanizaki 2010)	Rinoceronte	Gabriel Álvarez; Mona Imai	GA
<i>Aniversario de la ensalada</i> (Machi 2010)	Verbum	Kayoko Takagi; Arturo Pérez	ES
<i>La nina que iba en hipopótamo a la escuela</i> (Ogawa 2011)	Funambulista	Yoshiko Sugiyama	ES
<i>Crònica de l'ocell que dona corda al món</i> (Murakami 2011)	Labutxaca	Albert Nolla	CA
<i>El mago: trece cuentos japoneses</i> (Akutagawa 2012)	Candaya	Ryukichi Terao; Ednodio Quintero Montilla	ES
<i>El samurái barbudo</i> (Rohan 2012)	Satori	Naoaki Shimada	ES
<i>Geishas rivales</i> (Kafū 2012)	Alba	Carlos Rubio; Akiko Imoto	ES
<i>Gente de la calle de los sueños</i> (Miyamoto 2012)	Alfabet	Jesús Carlos Álvarez Crespo	ES
<i>Historia de los hermanos Soga = Soga monogatari</i> (Tani Moratalla; Rubio 2012)	Trotta	Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla	ES
<i>Los ninjas de Koga y su código secreto</i> (Yamada 2012)	Quaterni	María Dolores Rodríguez; Clara Mie Cánovas	ES
<i>Luz y oscuridad</i> (Natsume 2013)	Impedimenta	Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara	ES
<i>Diario de una vagabunda</i> (Hayashi 2013)	Satori	Virginia Meza Hernández	ES
<i>En una noche de melancolía</i> (F. Nakamura 2014)	Satori	Rumi Sato	ES

D'altra banda, a la cultura meta trobem subvencions per a traduccions a llengües minoritàries com a forma de dinamització lingüística i/o de foment de l'ús d'aquestes llengües. Per exemple hem trobat algunes traduccions que han rebut subvencions de la Institució de les Lletres Catalanes,¹²⁷ de la Generalitat de Catalunya, que es

¹²⁶ The Japan Foundation. «Support Program for Translation and Publication on Japan» <https://www.jpff.go.jp/e/project/culture/media/supportlist_publish/list.html> [consulta: 10/1/2016].

¹²⁷ Institució de les Lletres Catalanes, Generalitat de Catalunya. «Subvencions» <<http://www.lletrescatalanes.cat/ca/documentacio-ilc/category/subvencions>> [consulta: 21/3/2015].

mostren a la Taula 16.¹²⁸

Taula 16 Traduccions amb subvencions de la Institució de les Lletres Catalanes

Títol (Autor, any)	Editorial	Traductor
<i>Elogi de l'ombra</i> (Tanizaki 2006)	Angle	Albert Nolla Cabellos
<i>La casa de les belles adormides</i> (Kawabata 2007)	Viena	Albert Mas-Griera; Sandra Ruiz Morilla
<i>Tsugumi</i> (Yoshimoto 2008)	Tusquets	Albert Nolla Cabellos
<i>El temple del pavelló daurat</i> (Mishima 2011)	Ara Llibres	Joaquim Pijoan; Ko Tazawa
<i>Abandonar-se a la passió: Vuit relats d'amor i desamor</i> (H. Kawakami 2011)	Quaderns Crema	Marina Bornas Montaña
<i>El senyor Nakano i les dones</i> (H. Kawakami 2012)	Quaderns Crema	Marina Bornas Montaña

Un altre exemple que hem trobat d'ajuts per a traduccions és el premi de traducció Vidal Alcover, que l'any 2009 es va atorgar a Jordi Mas López per la traducció de *L'estret camí de l'interior* de Matsuo Bashō.

Finalment, i tot i que no es tracta de premis o subvencions, voldríem fer menció a l'obra *El mariner que va perdre la gràcia del mar* (Mishima 1985) en què el traductor Josep M. Fulquet, al postfaci de sis pàgines titulat «Nota del traductor», només tracta sobre el model de llengua emprada i qüestions de correcció gramatical o lèxica. El fet que el missatge que el traductor vol transmetre només tingui relació amb la llengua meta apunta a la idea de l'ús de la traducció com a forma de fomentar i cultivar la llengua meta, la qual cosa encaixa amb el context històric en què es va produir aquesta traducció.

De forma similar, tot i que en una època molt anterior, la publicació dels *Contes populars del Japó* el 1904 també conté algun element que apunta a una ideologia de foment de la llengua meta rere la traducció. Aquest llibre va ser publicat per L'Avenç, una editorial vinculada a la revista del mateix nom. Segons s'explica al primer número, l'objectiu d'aquesta revista era «transformar una Catalunya nostàlgica, clerical i retòrica en una Catalunya moderna, avançada i lliure» (Pla [s.d.]). La traducció d'obres estrangeres pot formar part de l'objectiu de modernització del país, com també ha passat al Japó¹²⁹ i a la Xina. Això es pot relacionar amb el polisistema, ja que el fet d'utilitzar textos pertanyents a altres cultures que es consideren de prestigi atorga prestigi als textos traduïts. Aquest ús de la traducció per a la modernització de la pròpia cultura es fa evident si ens fixem en un petit detall a la primera pàgina del llibre (Hasegawa 1904: 7), en què una

¹²⁸ Pot ser que n'hi hagi altres que no hem trobat, ja que la informació que s'ofereix al web, que inclou des dels anys 2007 a 2015, es presenta en diversos documents amb formats diferents, i en alguns dels casos no s'indica ni la llengua de traducció ni l'autor de les obres, per tant no es poden distingir les que provenen del Japó de les de qualsevol altre país.

¹²⁹ Sobre la importància i les implicacions de la traducció en el procés de modernització del Japó, vegeu *Translation in Modern Japan* (Levy 2010).

sanefa que decora la capçalera inclou en lletres molt petites les paraules «pro Catalonia patria mea» (Figura 7).

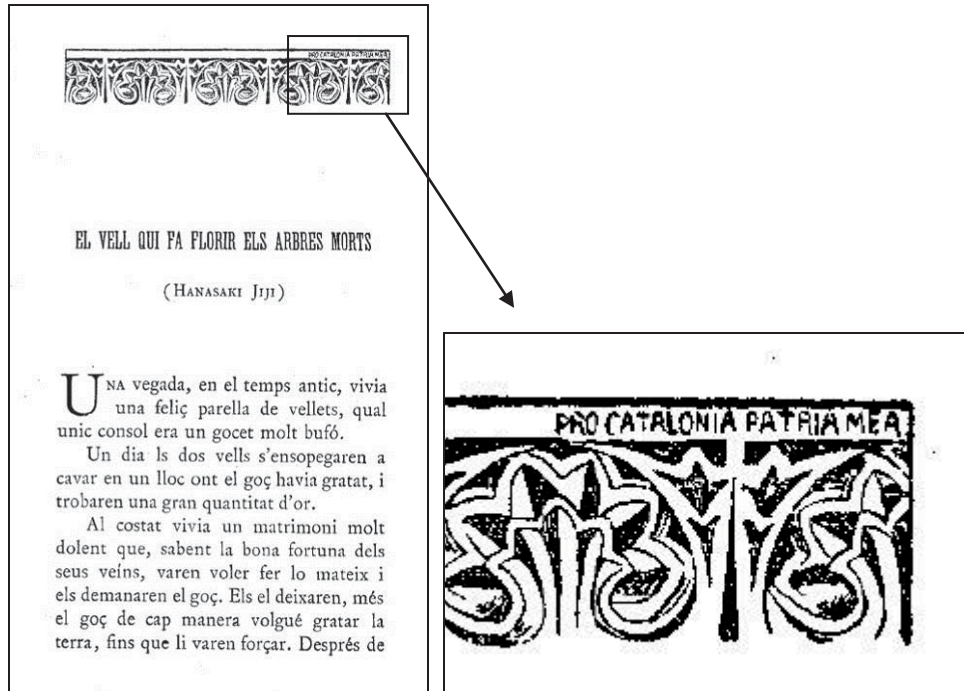

Figura 7 Detall de la sanefa a la primera pàgina de *Contes populars del Japó* (1904)

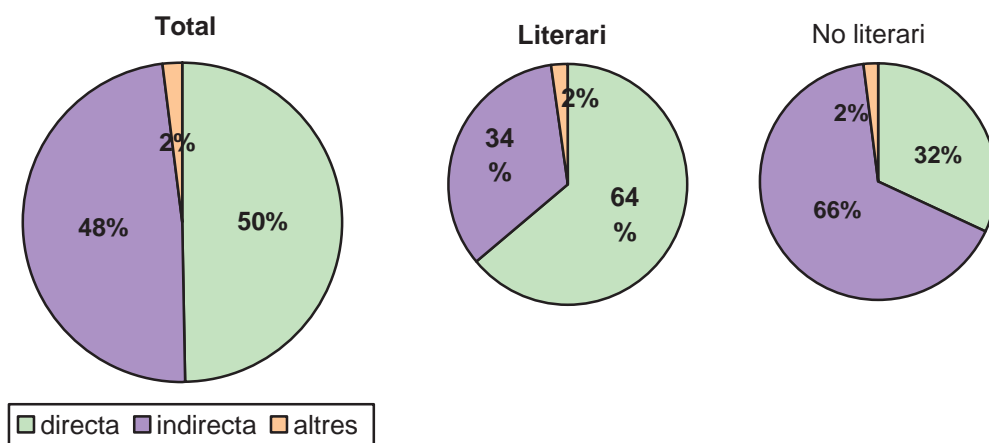
6 Com es tradueix

En aquest capítol ens centrarem en el tipus de traducció segons si és directa del japonès o indirecta, tot i que també tractarem sobre altres qüestions relacionades amb el procés traductor, com les traduccions a quatre mans i la retraducció.

En primer lloc descriurem les dades globals. Al primer apartat (6.1) ho analitzarem diacrònicament i al segon per llengües d'arribada (6.2). A continuació, centrant-nos en les traduccions indirectes, analitzarem quantitativament les llengües mediadores (6.3), i de forma qualitativa les traduccions indirectes camuflades (6.4). Finalment s'analitzaran alguns casos concrets de traduccions a quatre mans (6.5) i de retraduccions (6.6), oferint-ne també dades quantitatives i fent una breu menció del tipus de traducció que trobem en les retraduccions.

El percentatge total de traduccions directes i indirectes és molt semblant: hi ha un 50% de traduccions directes i un 48% de traduccions indirectes. Recordem que, igual que anteriorment, només tenim en compte les traduccions noves i, per tant, queden excloses d'aquest recompte les reedicions de traduccions ja publicades anteriorment. El Gràfic 3 mostra el percentatge de traduccions directes i indirectes: primerament el total i després per gèneres literaris o no literaris.

Gràfic 3 Tipus de traducció en gèneres literaris i no literaris

El que més destaca d'aquestes dades és la gran diferència entre gèneres literaris i no literaris en el percentatge de traduccions directes. Toury (2004) menciona les tipologies textuais com una variable interessant en l'estudi de la traducció directa i indirecta, la qual cosa és efectivament visible en el cas del nostre corpus.

En els gèneres literaris la traducció directa suposa prop un 64% (348 de 545 traduccions), és a dir aproximadament dues terceres parts, mentre que en els

gèneres no literaris la situació és pràcticament la contrària: les traduccions indirectes sobrepassen el 65% del total (285 de 431). Això es pot interpretar tenint en compte la naturalesa dels textos i la consideració sobre l'autoria en cadascuna d'aquestes tipologies textuals. En els gèneres literaris es dóna molta importància a l'autoria del text original, com assenyala Venuti (1998)¹³⁰ i, en alguns casos, fins i tot destaca l'autoria del traductor del text mediador (tot i que el més habitual és que aquest sigui completament invisible, és a dir, no aparegui mencionat).

En aquest sentit, com explicàvem al marc teòric, les traduccions indirectes gaudeixen de poc prestigi i es pot parlar d'una «norma» que manté una preferència per la traducció directa. Això es pot observar en els paratextos, ja que quan es tracta d'una traducció directa, sovint apareix mencionat a la portada o fins i tot a la coberta, mentre que en el cas de traduccions indirectes, en alguns casos apareix una menció al text mediador a la pàgina de crèdits, però en altres ni tan sols s'hi fa menció o, fins i tot, es presenta el títol original japonès o alguna altra informació que fa pensar que es tracta d'una traducció directa.¹³¹

En els gèneres no literaris, però, s'observa certa diferència en la concepció de l'autoria. En alguns casos sí que es dóna importància a l'autor, però hi ha algun cas en què ni tan sols apareix o l'autoria s'identifica amb una entitat o institució. En aquests casos, considerem que no es dóna tanta importància a l'autoria com en els textos de creació literària, sinó que preval la funció informativa del contingut. Creiem que aquesta diferència en la concepció de l'autoria és un factor important en la tria del tipus de traducció, i que per tant pot explicar el fenomen que s'observa als gràfics anteriors.

Hi ha algun llibre que no hem pogut incloure en cap de les dues categories. A part dels casos en què no hem trobat fonts fiables per determinar si es tractava d'una traducció directa o indirecta, també hi ha tres publicacions que són difícils de classificar. Dos casos¹³² són llibres que han estat traduïts indirectament però posteriorment han estat revisats per un natiu comparant el text amb l'original japonès, segons la informació que ofereixen els paratextos. D'altra banda, *Seis piezas No* (Mishima 1973) inclou cinc peces teatrals traduïdes per Vicente Rivera Cueto de l'anglès (basat en *Five Modern Noh plays* de Donald Keene) i una peça més, *Dojoji*, traduïda del japonès per Masae Yamamoto.

¹³⁰ Al capítol 2, titulat «Authorship», del seu llibre l'autor explica que un factor important en l'actual marginació de la traducció és que es considera una «offense against the prevailing concept of authorship» (Venuti 1998: 31).

¹³¹ Es tractaria de traduccions indirectes camuflades (Marín Lacarta 2012^a: 92). Per a més informació sobre aquest concepte, vegeu el marc teòric.

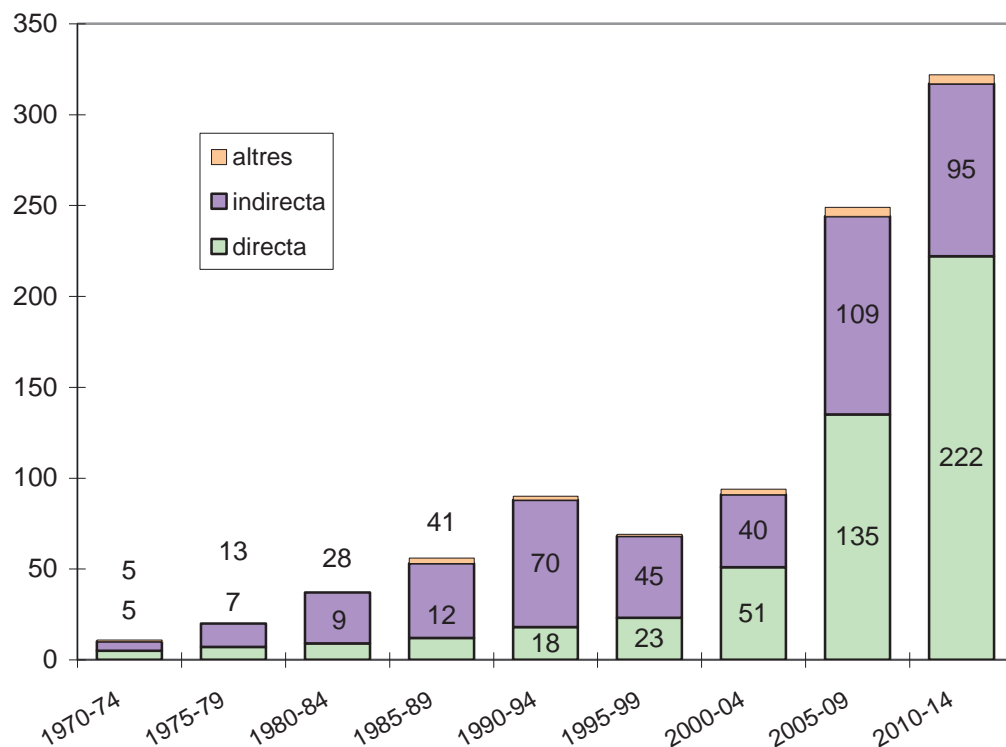
¹³² *La escopeta de caza* (Inoue 1988) i *La carta de Sagawa* (Kara 1988).

6.1 Anàlisi diacrònica del tipus de traducció

Les primeres traduccions, fins abans dels anys 60, van ser totes indirectes exceptuant-ne dues que es publicaren durant els anys 30: *Teatro japonés: Yoshitomo: tragedia del Japón antiguo - Amor: drama del Japón contemporáneo en tres actos por Tanizaki Juniki* (Kori; Tanizaki 1930) i *Leyendas y cuentos del Japón* (Álvarez 1933). Cal puntualitzar que aquesta és la informació que hem trobat en els paratextos i/o bases de dades consultades, però no podem assegurar-ne una precisió total ja que, pel que hem observat en alguna publicació antiga, tot i afirmar-se «traducción directa del japonés» en realitat era indirecta, com *Los 47 capitanes* (Tamenaga 1909),¹³³ *El despiste de mamá* (Nagasaki i Kakimoto 1983) i *Lo bello y lo triste* (Kawabata 1977) (vegeu 6.4).

A la dècada de 1960, en què comença l'etapa d'augment progressiu del nombre de traduccions, trobem quatre traduccions directes i deu d'indirectes. A partir del 1970 ja trobem més de 10 traduccions per quinquenni i, per tant, hem considerat convenient presentar aquestes dades visualment (Gràfic 4), començant a partir dels anys 70, ja que anteriorment el nombre de traduccions és molt baix (menys de 10 traduccions per a cada període).

Gràfic 4 Tipus de traducció (1979-2014)

¹³³ Explicat amb detall a 5.1 Traductors.

Com mostra el gràfic anterior, el nombre total de traduccions ha anat augmentant progressivament fins a la primera meitat dels anys 90. També fins aquest període, la proporció de traduccions directes, contràriament al que es podria esperar, disminueix lleugerament però progressiva (augmenta el nombre de traduccions directes totals, però el percentatge és més baix comparat amb el nombre de traduccions indirectes). A partir de la segona meitat dels anys 90 comença a augmentar la proporció de traduccions directes, malgrat que el nombre total de traduccions total disminueix respecte el període 95-99. En el període 2000-04 el nombre total de traduccions augmenta lleugerament, i tot i que el total és gairebé igual que durant el 1990-94, la proporció de traduccions directes augmenta, sobrepasant el 50%. A la segona meitat de la dècada del 2000 el nombre de traduccions totals augmenta espectacularment, però la proporció de traduccions directes es manté gairebé idèntica al període anterior, és a dir, aproximadament la meitat de les traduccions són directes. En l'últim període és quan, juntament amb un considerable augment del nombre total de traduccions, es produeix un augment notable del percentatge de traduccions directes, que esdevé gairebé un 70%.

En resum, deixant de banda les traduccions anteriors al 1960, que eren gairebé totes indirectes, observem dues etapes clarament diferenciades: dels anys 60 als 90, en què la proporció de traduccions indirectes augmenta respecte el total, i a partir de l'any 2000, en què la proporció de traduccions directes supera la de les indirectes i segueix una tendència a l'alça. La primera d'aquestes dues etapes, doncs, contradiu l'afirmació que, en les traduccions entre cultures llunyanes, les traduccions indirectes segueixen una tendència a la baixa al llarg del temps.¹³⁴ Aquest també és el cas de les traduccions del xinès, com explica Marín-Lacarta (2012^b). En el cas del japonès, però, trobem una segona etapa, a partir de l'any 2000, en què s'inverteix la tendència i les traduccions directes guanyen pes progressivament.

6.2 Tipus de traduccions per llengua d'arribada

Pel que fa a les llengües oficials de l'estat, tant en castellà com en català el percentatge de traduccions directes i indirectes és molt similar, fregant el 50%. En basc i gallec la major part de les traduccions són directes: 5 de 6 i 15 de 16,

¹³⁴ Marín-Lacarta (2012^b: 1) cita diversos autors que defensen aquesta hipòtesi.

respectivament.¹³⁵

En la resta de llengües hi ha només un nombre anecdòtic de publicacions, però tot i així creiem que les dades són significatives: les 3 traduccions a l'anglès són directes, mentre que la resta (3 al francès, 2 a l'italià, 4 al portuguès i 1 a l'alemany) són totes indirectes. El fet que totes aquestes traduccions siguin indirectes es pot entendre pel fet que algunes de les publicacions eren edicions en diferents idiomes d'un mateix text publicades per la mateixa editorial. Això explica que s'hagi utilitzat un mateix text de partida per a totes les traduccions. Encara que el nombre de traduccions a llengües diferents de les oficials sigui molt reduït (13 en total), creiem que és significatiu el fet que gairebé totes aquestes traduccions són fetes a partir de l'anglès, exceptuant dues traduccions al portuguès.¹³⁶ Les traduccions a l'anglès, en canvi, són directes. Això mostra la posició dominant de l'anglès en el sistema literari internacional. Una altra dada que destacaríem és que les traduccions indirectes al gallec i al basc (una en cada cas) i 23 de les 56 traduccions indirectes al català són fetes a partir del castellà, és a dir, prop de la meitat. Creiem que això també és una mostra de la posició de les diferents llengües en el sistema literari i de la influència que exerceixen les llengües que tenen una posició més central respecte les que tenen una posició més perifèrica.

A la Taula 17 es mostra el nombre de traduccions directes i indirectes a cada llengua, com també el percentatge de cada tipus.

Taula 17 Tipus de traduccions per llengua d'arribada

Llengua d'arribada	directa		indirecta		altres		total
ES	403	49%	401	48,7%	19	2,3%	823
CA	60	51,3%	56	47,9%	1	0,9%	117
GA	15	93,8%	1	6,3%			16
BA	5	83,3%	1	16,7%			6
PO			4	100%			4
EN	3	100%					3
FR			3	100%			3
IT			2	100%			2
AL			1	100%			1
ES, CA ¹³⁷			1	100%			1
Total	486	49,8%	470	48,2%	20	2%	976

Si ens fixem només en els gèneres literaris, la proporció de traduccions directes és més alta, i s'observa una diferència més pronunciada entre el castellà i les altres

¹³⁵ En tractar-se de xifres tant baixes, hem considerat més adient expressar-ho en nombres absoluts que en percentatges.

¹³⁶ *Dias tranquilos* (Ōe 2003) i *Terra de neve* (Kawabata 2009), traduïts de l'alemany i del francès, respectivament.

¹³⁷ Publicació que inclou la traducció al català i al castellà.

llengües de l'estat, com es pot veure a la Taula 18:

Taula 18 Tipus de traducció en gèneres literaris

Llengua d'arribada	directa	indirecta	altres
ES	62,4%	35,2%	2,4%
CA	72,6%	25,8%	1,6%
GA	91,7%	8,3%	
BA	100%		
Mitjana	64,5%	33,3%	2,2%

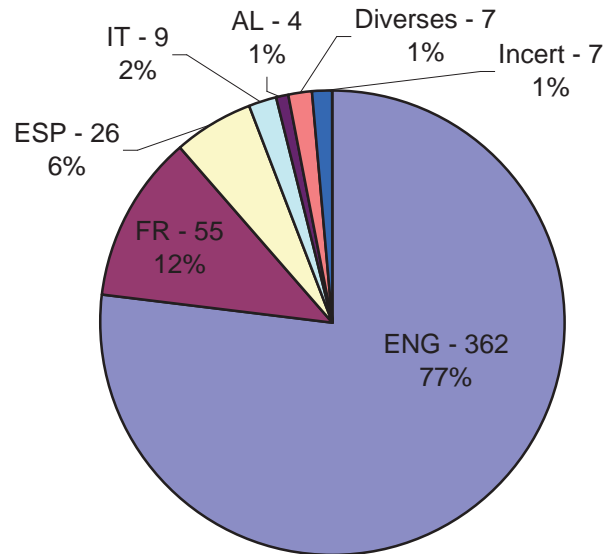
Les traduccions al gallec i el basc són gairebé totes directes, les traduccions al català són directes en gairebé tres quartes parts (72,6%) i les traduccions al castellà són directes en dues terceres parts (62,4%). Creiem que això pot estar relacionat amb el fet que sovint les traduccions a aquestes llengües minoritàries es produeixen en un moment en què l'obra en qüestió ja ha estat publicada en castellà i els lectors hi han pogut tenir accés. En aquest sentit, hi ha cert paral·lelisme amb la retraducció, ja que encara que no sigui una traducció a la mateixa llengua, sí que va destinat a la mateixa societat receptora. Això pot fer que s'opti per la traducció directa per donar un valor afegit a la nova traducció. Un altre factor a tenir en compte és la pressió en els terminis editorials. Segons un traductor de novel·les japoneses,¹³⁸ els terminis per a les publicacions en castellà solen ser més ajustats, ja que algunes editorials tenen normatives internes que impedeixen que es publiqui abans la traducció en català que en castellà. Així doncs, el fet de disposar de més temps també pot influir en el fet d'optar per una traducció directa o indirecta. D'altra banda, no es pot deixar de banda la qüestió econòmica. El mateix informant ens va explicar que Planeta li havia encarregat la traducció de la novel·la *Out* (Kirino 2007), i que, després de veure la tarifa i el temps necessari, la següent traducció de la mateixa autora la van realitzar a partir de l'anglès (*Grotesco* [Kirino 2011]).

¹³⁸ Comunicació personal d'Albert Nolla (12/12/2013).

6.3 Llengües mediadores en la traducció indirecta

Si ens fixem en les traduccions indirectes, tot i que hi ha certa diversitat, la llengua de partida predominant és clarament l'anglès, com mostra el Gràfic 5.

Gràfic 5 Llengües mediadores en la traducció indirecta

De les 470 traduccions indirectes, 362 són a partir de l'anglès, és a dir més d'un 75%. El francès ha servit de base per a 55 traduccions, la qual cosa representa prop d'un 12%. La resta de xifres són molt inferiors. El castellà ha servit de llengua de partida per a 26 traduccions a d'altres llengües de l'Estat, principalment llibres infantils. Finalment, hem trobat 9 traduccions de l'italià i 4 de l'alemany. Això confirma la teoria del polisistema, ja que posa de manifest les relacions de poder entre les diferents cultures: les llengües que gaudeixen de més prestigi són les més utilitzades com a mediadores en les traduccions indirectes, no només com a textos mediadors sinó també pel que fa a la selecció de textos per ser traduïts.

La Taula 19 mostra el nombre de traduccions per llengua de partida en períodes de 5 anys. Els casos en què se citen com a font textos mediadors en diversos idiomes s'agrupen a la categoria «Diverses»¹³⁹ i «Incerta» inclou els casos en què no s'ha pogut determinar de quina llengua s'ha traduït, però sí que es pot considerar que són traduccions indirectes, per exemple, pel fet que el traductor no tingui el japonès com a llengua de treball.

¹³⁹ El fet de partir de diversos textos per a la traducció final es dona especialment en antologies poètiques i també en traduccions de literatura clàssica.

Taula 19 Llengües de partida en les traduccions indirectes (períodes de 5 anys)

	EN	FR	ES	IT	AL	Diverses	Incert
1900-04	2						
1905-09	1						
1920-24		1					
1925-29		1					
1940-44	3						
1945-49	1						
1950-54	1						
1955-59	1						
1960-64	3	2					1
1965-69	3				1		
1970-74	4				1		
1975-79	11		1	2			
1980-84	21	5	3				
1985-89	30	8	1	2			
1990-94	60	8	1				1
1995-99	39	3		1	1	1	
2000-04	25	8	1	2	1	2	1
2005-09	83	7	13			3	3
2010-14	74	12	6	2		1	1
Total	362	55	26	9	4	7	7

Com s'observa a la Taula 19, les variacions en el temps pel que fa a la distribució de llengües no són gaire significatives. Les traduccions de l'anglès augmenten a mesura que augmenta el nombre total de traduccions. Entre el 1995 i el 2004 el nombre de traduccions de l'anglès és clarament inferior a períodes anteriors i posteriors, però també ho és el nombre de traduccions indirectes totals d'aquests períodes. El francès va tenir certa rellevància a Espanya abans del predomini actual de l'anglès, la qual cosa podria fer pensar que en el passat el francès hagués estat la llengua més utilitzada per a les traduccions indirectes, però aquestes dades mostren que en el cas de la traducció del japonès, el francès només apareix anecdòticament entre les primeres traduccions, i posteriorment la seva presència es manté estable i en l'últim període augmenta lleugerament. Les traduccions a partir del castellà (a altres llengües de l'estat) es concentren especialment en els últims deu anys (2005-14).

6.4 Traducció indirecta camuflada

La traducció indirecta és un fenomen més o menys habitual en la traducció de llengües «llunyanes» (o que tenen poc pes en el polisistema literari), tot i que la visió negativa d'aquest tipus de traduccions es proclama com una norma que fa que s'eviti presentar la traducció com a indirecta. Per aconseguir-ho, algunes

estratègies que s'observen són mencionar el títol del text original sense fer menció a la traducció medidora o bé mencionar només el títol de la versió medidora, com si el text original fos escrit en aquesta llengua. Aquesta situació en què no s'indica clarament que sigui una traducció indirecta i, en canvi, s'ofereixen indicis per fer pensar que es tracta d'una traducció directa, és el que Marín Lacarta (2012^a) anomena traduccions indirectes camuflades (vegeu definició al marc teòric). A continuació, n'expliquem alguns casos que hem trobat al nostre corpus, tot i que no els hem anotat tots de forma sistemàtica:

- *Lo bello y lo triste* (Kawabata 1977): Cores (1999) el marca com a traducció del japonès i a la base de dades de l'ISBN algunes entrades indiquen l'anglès i d'altres el japonès. És especialment significativa una entrada del CCUC en què s'hi indica el títol de la versió anglesa i unes de la BNE en què trobem informacions contradictòries: «traducción de la edición en inglés del original japonés, Nelida[sic] M. de Machain y Maria[sic] J. Sobejano», «traducción del japonés, Nélica M. de Machain» i «Nota tit. y men. res[sic]:¹⁴⁰ Traducido del inglés». A la pàgina de crèdits de l'edició de 1985 publicada per Ultramar Editores, s'hi indica «Título original japonés: Utsukusbisa to Kanashimi to [sic]», cosa que reforça la hipòtesi de la traducció indirecta camuflada, no només perquè no es fa referència al text anglès que ha servit de medidor, sinó per l'error tipogràfic que es repeteix en les dues *b* que haurien de ser *h*: *Utshukushisa to Kanashimi*. El fet de destacar que la traducció medidora s'ha fet a partir de l'original mostra la visió negativa de la traducció indirecta, ja que sembla una estratègia per desviar l'atenció del fet que la traducció final no es basa en l'original. Aquesta estratègia discursiva l'hem apreciat també en altres traduccions indirectes, com *Nami-ko* (Tokutomi 1945) i *La novel·la de Genji* (Murasaki 2006), en què s'especifica, respectivament: «versión realizada sobre la edición inglesa, revisada por su autor, con la más exquisita pulcritud» (p. 6) i «aquesta edició parteix de traduccions directes de referència en anglès, alemany i francès» (solapa 1).
- *País de nieve* (Kawabata 1982): a l'entrada d'una de les edicions que apareix al catàleg de la BNE s'especifica «traducción del japonés de César Durán». Aquesta afirmació apareix també en dues pàgines de venda de llibres antics, en la mateixa edició de 1982. Això ens fa pensar que aquesta informació apareixia als paratextos d'aquesta edició, tot i que la traducció es va fer del francès segons hem pogut comprovar comparant fragments de l'edició

¹⁴⁰ «nota sobre el título y la mención de responsabilidad».

castellana, anglesa, francesa i japonesa.¹⁴¹ No hem pogut accedir a un exemplar per comprovar si efectivament s'indica de forma explícita que sigui una traducció directa però, fins i tot encara que no fos així, seria una mostra de l'efectivitat de les estratègies de «camuflatge» utilitzades per ocultar la traducció indirecta.

- *Notas desde mi cabaña de monje* (Kamo 2014): al catàleg de la BNE s'ofereix informació sobre la traducció que, com que no apareix a la coberta, probablement sigui extreta de la pàgina de crèdits: «traducción del japonés y notas por el R. P. Sauveur Candau; versión castellana de Esteve Serra». Aquesta informació pot induir a pensar que es tracta d'una traducció directa del japonès al castellà, la qual cosa ens remet a la idea de la traducció indirecta camuflada. A la mateixa entrada del catàleg, en els camps d'autoria s'especifica: «Serra, Esteve (1953-), adaptador» i «Candau, Sauveur (1897-1958), traductor», és a dir, el traductor final es presenta només com a adaptador, tot i que hem trobat informació que confirma que R. P. Sauveur Candau és el traductor cap al francès. D'una banda, Esteve Serra ha traduït per la mateixa editorial altres llibres del francès i, de l'altra, hem trobat informació sobre la traducció francesa: «Le *Hōjōki* 方丈記 traduit par le R. P. Sauveur Candau sous le titre Notes de ma cabane de moine, fut publié chez Gallimard/Unesco dans la collection "Connaissance de l'Orient" en 1968» (Souyri 2011).
- *El despiste de mamá* (Nagasaki i Kakimoto 1983): en aquest llibre infantil, l'ISBN indica el japonès com a llengua de traducció i al catàleg de la BNE s'indica «traducción del japonés de Herminia Dauer de Martos», però com que altres traduccions de la mateixa traductora indicaven que eren de l'anglès vam contactar amb l'editorial i ens va contestar que la traducció era de l'anglès perquè els editors japonesos els solien enviar els textos en anglès i, a més, afirmaven que aquesta traductora no tradueix del japonès.

Aquestes traduccions indirectes camuflades que hem trobat al nostre corpus són una confirmació de la visió negativa imperant sobre la traducció indirecta (Marín Lacarta 2012^a).

¹⁴¹ Vegeu 3.1.7.

6.5 Traduccions a quatre mans

Del total de 976 traduccions que formen el nostre corpus, 191 han estat fetes en tàndem (dos traductors en 178 casos i tres en 13 casos) i 761 han estat fetes per traductors en solitari. De les restants 24 traduccions, no n'hem pogut trobar el nom del traductor.

Pel que fa a traduccions a quatre mans, trobem principalment dues situacions: algunes en què tots dos traductors són nadius de la mateixa llengua, i altres en què un dels dos és natiu de la llengua de partida i l'altre de la llengua d'arribada. Aquesta combinació és força comuna, amb diferents dinàmiques de treball possibles, que en molts casos no s'especifiquen. Tot i així, en alguns casos, per la informació que ofereixen els paratextos o per comunicació personal amb el traductor, hem pogut conèixer com s'ha repartit la feina. Si tenim en compte les combinacions lingüístiques i les llengües maternes dels traductors, les combinacions són molt diverses, però algunes que hem trobat són:

1. Traducció directa (natiu de la LP) + revisió d'estil (natiu de la LM);
2. Traducció directa (natiu de la LM) + revisió contrastant amb l'original (natiu de la LP);
3. Traducció indirecta (natiu de la LM) + revisió contrastant amb l'original (natiu de la LP).¹⁴²

En el primer cas es podria dubtar si considerar traductor la persona que revisa el text final sense accedir a l'original, tot i que en algun cas és presentat com a traductor, com per exemple a *Botxan* (Natsume, 1999), que compta amb tres traductores, una japonesa i dues catalanes que no saben japonès.¹⁴³ És una situació curiosa perquè, si bé podem posar en dubte que aquestes últimes hagin realitzat una tasca de traducció pròpiament dita, no es pot qüestionar que són efectivament autores del text traduït. També seria aquest cas la traducció francesa de *Madame de Sade*, que mencionarem posteriorment.

El segon cas és possiblement el més usual, ja que moltes de les traduccions a quatre mans es fan amb aquesta combinació (un natiu de la LP i un de la LM), tot i que no hem trobat cap exemple que en els paratextos s'especifiqui concretament de quina manera s'ha repartit la feina entre els traductors.

En el tercer cas trobem per exemple *Seixanta-un haikús per a les quatre*

¹⁴² També hi ha casos, com detallem a continuació, en què la comparació amb l'original és realitzada per un traductor natiu de la LM però que domina la LP.

¹⁴³ Per a més informació sobre aquesta traducció, vegeu Mangiron (2006: 178), que comenta el tipus de traducció i inclou també un qüestionari a les traductores.

estacions (2006), que presenta com a traductors Pau Marqués i Ura Kazuaki, però els paratextos expliquen que Marqués va realitzar la traducció a partir d'una versió italiana i posteriorment Kazuaki va revisar el text traduït comparant-lo amb l'original japonès.¹⁴⁴ Un altre exemple seria *La carta de Sagawa* (Kara 1988), que a la base de dades de la BNE apareix com a «traducción [del francés] de Joaquín Jordá; con la colaboración de Yuna Alier». El traductor Albert Nolla¹⁴⁵ ens va proporcionar informació sobre dues traduccions en què havia participat, *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol* (Murakami 2003) i *Tsugumi* (Yoshimoto 2008). La primera havia estat realitzada a partir de l'anglès per Concepció Iribarren i, posteriorment, se li va demanar a Nolla una revisió contrastant la traducció amb l'original. Segons el traductor, hi va trobar tantes diferències que la va haver de refer a partir de l'original, tot i que prenent com a base la versió catalana existent. El cas de *Tsugumi* (Yoshimoto 2008) ens va cridar l'atenció perquè hi ha una traducció al català i una al castellà,¹⁴⁶ traduïdes per Albert Nolla i per Bibiana Morante i Albert Nolla, respectivament. Nolla ens va confirmar que la traducció al castellà s'havia realitzat a partir de la traducció directa al català i que, posteriorment, ell la va revisar tenint en compte l'original.

D'altra banda, també hi ha casos en què tots dos traductors són nadius de la llengua meta i realitzen una traducció indirecta. Un exemple seria *La senyora de Sade*, que és una traducció indirecta a partir del francès feta per Vicenç Altaió i Patrick Gifreu. Al llibre hi ha una nota que especifica la font de la traducció, la versió francesa d'André-Pieyre de Mandiargues (Ed. Gallimard, 1976). Crida l'atenció el fet que la traducció mediatra també és una traducció a quatre mans: tot i que en alguns webs, com ara catàlegs o llibreries, només apareix Mandiargues com a traductor, en altres hi apareixen dos traductors, i hem trobat alguna afirmació com ara «*Madame de Sade*, traduction de Nobutaka Miura, adaptation de A. P. de M., 1976».¹⁴⁷ També hem trobat un article acadèmic en francès (Boissieu 2013) que compara la versió francesa amb la japonesa i n'assenyala algunes diferències. En aquest text s'explica que Mandiargues no sabia japonès i, per tant, va reescriure la traducció francesa literal feta per Miura Nobutaka.

Finalment, volem mencionar el cas de *Seis piezas No* (Mishima 1973), que sembla una traducció a quatre mans però en realitat no ho és. A la base de dades de l'ISBN hi apareixen Vicente Ribera Cueto i Yamamoto Masae com a traductors i

¹⁴⁴ «Les traduccions literàries indirectes del japonès al català: visió retrospectiva i estat de la qüestió» (Mas i Serra-Vilella 2014: 184).

¹⁴⁵ Comunicació personal d'Albert Nolla (12/12/2013).

¹⁴⁶ Totes dues del mateix any, mateixa editorial i títol idèntic, ja que és el nom d'un personatge.

¹⁴⁷ <<http://poezibao.typepad.com/poezibao/2008/09/andr-pieyre-de.html>> [consulta: 18/3/2015].

l'anglès com a llengua de traducció, però al catàleg de la BNE i d'altres indiquen «Dojoji del japonés directe de Masae Yamamoto». Per la informació trobada, vam arribar a la conclusió que es tracta d'un llibre en què 5 de les peces teatrals han estat traduïdes indirectament¹⁴⁸ i una directament del japonès.

Com hem vist, la casuística és molt diversa, la qual cosa fa que sigui complicat de catalogar com a traducció directa o indirecta algunes traduccions a quatre mans. Fins i tot en les traduccions a dues mans, Peña també menciona el fet que no sempre es pot traçar una línia divisòria clara entre traduccions directes i indirectes, ja que de vegades els traductors consulten diverses traduccions en altres idiomes (Peña 1997: 38). Les traduccions a quatre mans són un fenomen complex que requeriria un estudi més concret de cada cas.

6.6 Retraduccions

La retraducció és un fenomen interessant perquè permet, per comparació, observar singularitats de cada traducció, així com dels paratextos que les envolten. Una comparació entre traduccions d'un mateix original mostra que la traducció no és en absolut una tasca mecànica, ja que d'un mateix original se'n deriven textos diferents i que poden causar un efecte diferent en el lector.

Entenem per retraduccions les noves traduccions basades en originals que ja havien estat traduïts anteriorment al mateix idioma.¹⁴⁹ A la nostra base de dades, en l'àmbit de la literatura hi ha més retraduccions que en els gèneres no literaris, tot i que també n'hi ha algun cas amb moltes traduccions diferents, que comentarem posteriorment. En total, hi ha 37 obres japoneses que han estat objecte de retraducció a Espanya, que han derivat en un total de 93 traduccions diferents.¹⁵⁰

Entre els llibres de tipus literari, la novel·la és el gènere en què hi ha més retraduccions (16 originals amb 34 traduccions). Entre les novel·les, n'hi ha una d'Ihara Saikaku que ha estat traduïda 3 vegades: *Kōshoku ichidai onna* (好色一代女) s'ha traduït com a *Vida de una cortesana* (1977) i com a *Vida de una mujer amorosa* (2013), i també està inclosa en el llibre *Historias de cortesanas* (2002), juntament amb una retraducció de *Kōshoku gonin onna* (好色五代女), traduïda anteriorment com a *Cinco amantes apasionadas* (1992). De fet, a part d'aquestes dues obres, n'hi ha dues més d'aquest autor que compten amb retraduccions:

¹⁴⁸ De l'anglès *Five Modern Noh plays* de Donald Keene.

¹⁴⁹ No s'inclouen, per tant, els casos en què un mateix original ha estat traduït a diferents llengües de l'Estat.

¹⁵⁰ Per a una llista d'obres que han estat retraduïdes, vegeu l'annex 4.

Hombre lascivo y sin linaje / Amores de un vividor (1982; 1983) i *Historias de amor entre samurais / El gran espejo del amor entre hombres: historias de samuráis* (1982; 2013).

Com es pot veure als títols, són històries de tipus amorós o eròtic, ambientades en el període Edo, època en què va viure l'autor Ihara Saikaku (1642-1693). Creiem que no és una coincidència l'interès occidental per aquest autor, que és de la mateixa època i de la mateixa temàtica que les estampes ukiyo-e¹⁵¹ que il·lustren un gran nombre de les cobertes de les traduccions del nostre corpus. De fet, aquest autor forma part del gènere anomenat *ukiyo-zōshi* (浮世草子). En anglès i castellà la paraula *ukiyo* se sol traduir literalment pel significat dels caràcters, com a *floating world / mundo flotante* i s'interpreta com a sinònim dels barris de plaer, tot i que el significat original és més ampli.¹⁵²

Els altres autors que compten amb més retraduccions són Kawabata, que va guanyar un premi Nobel, i Natsume, figura de gran importància en la literatura japonesa moderna,¹⁵³ amb 4 retraduccions cadascun. Dins el gènere de la novel·la, la resta d'autors que compten amb retraduccions són Dazai, Mishima, Tokutomi i Tamenaga, amb una cadascun. En el cas de Tokutomi, la mateixa novel·la compta amb quatre traduccions diferents.¹⁵⁴

Entre els gèneres clàssics japonesos hi ha 16 traduccions basades en 7 originals. Dues obres compten amb 3 traduccions diferents cadascuna, concretament *Ise Monogatari* (1979; 1980; 2010) i *Genji Monogatari* (1941; 2005; 2005). La primera es va titular *Cantares de Ise* en la primera versió, d'Antonio Cabezas, i *Cuentos de Ise* en les versions de Jorge Solomonoff i Jordi Mas López. La segona es va titular *Genji Monogatari: Romance de Genji, La Historia de Genji* i *La novela de Genji: Esplendor*, en traduccions de Fernando Gutiérrez, Jordi Fibla i Xavier Roca-Ferrer, respectivament. Crida l'atenció el fet que totes tres traduccions siguin indirectes i que les dues últimes es publiquin el mateix any.

En aquesta categoria hi trobem també dues traduccions al castellà i dues al català del llibre *Oku no hosonichi* de Matsuo Bashō. Per últim hi ha també *El cuento del cortador de bambú* (anònim 1998; 2014), *El libro de la almohada* (Sei Shōnagon 2004; 2009) i *Diarios de damas de la corte Heian / Diarios de cortesanas* (Murasaki, Izumi, Sarashina 2007; 2008).

A la categoria de contes hi ha 5 obres que han estat retraduïdes: dues d'Akutagawa, una de Natsume, una de Motojiro i una d'Ueda.

¹⁵¹ Vegeu metodologia.

¹⁵² Per més una explicació més detallada d'aquesta paraula, vegeu Shiraishi (2010).

¹⁵³ Com a mostra, al Japó el seu retrat va aparèixer durant molt temps als bitllets de mil yens.

¹⁵⁴ Per a més detalls, vegeu 5.1.1.

Finalment, en altres gèneres literaris hi ha 2 obres retraduïdes, *El hijo de Hiroshima / El niño de Hiroshima* (Hatano 1959; 1984) i *Un relato desde mi choza: Hoojooki / Notas desde mi cabaña de monje* (Kamo 1998; 2014).

Cal destacar que per determinar els casos de traduccions en general no hem analitzat els textos en si, sinó que ens hem basat en els paratextos (principalment autor, títol i títol original). En aquest sentit, els gèneres poètics, teatrals i de conte o relat curt han quedat pràcticament exclosos d'aquest recompte, ja que en tractar-se de compilacions de diverses peces literàries, hi ha obres que inclouen algunes peces d'altres compilacions però no totes, és a dir són seleccions diferents. Això passa especialment en el cas de la poesia i per tal de determinar si hi ha retraduïdes de poemes s'hauria de fer una anàlisi dels textos que componen cada monografia, la qual cosa va més enllà dels objectius d'aquest treball.

En els gèneres no literaris, els textos originals que han estat retraduïts són només 7, però el nombre de traduccions que se n'han derivat ha estat de 29. Si ho analitzem per matèries, trobem 4 llibres infantils, 2 de contes populars, 4 de religió i 19 de llibres d'arts marcial.

Dels llibres infantils, totes 4 traduccions són d'un mateix original, que compta amb dues traduccions al castellà i dues al català. Es tracta de *Nezumi no kaisuiyoku* (Yamashita i Iwamura), que es va traduir al 1988 (*Els ratolins a la platja / Los ratoncitos en la playa*) i al 2011 (*La familia Ratolí va a la platja / La familia Ratón va a la playa*). De contes populars hi ha dues traduccions dels contes Sazanami, titulades ambdues *Cuentos de hadas japoneses*.¹⁵⁵

De temàtica religiosa (budisme) en trobem dos casos, que compten amb dues traduccions cadascun: *Shobogenzo: tesoro del verdadero ojo del Dharma / El verdadero ojo de Buda: el "Shōbōgenzō" de Eihei Dōgen* (Dōgen 2013; 2014) i *El budismo para el hombre de hoy / Budismo para el mundo de hoy* (Niwano 1983; 2013).

Finalment, els llibres d'arts marcial amb retraduïdes són concretament textos que tracten la temàtica dels samurais des d'una perspectiva més espiritual o d'assaig que tècnica. Les 19 publicacions es basen només en 3 originals: el *Budō shoshinshū* de Daidōji Yūzan (també conegut com a Taira Shigesuke) compta amb 3 traduccions, el *Gorin no sho* de Miyamoto Musashi compta amb 8 traduccions i el *Hagakure* de Yamamoto Tsunetomo [=Jōchō], amb 9 traduccions.¹⁵⁶ Crida l'atenció el gran nombre de retraduïdes que s'ha fet d'aquestes dues obres, com també el

¹⁵⁵ Per més detalls, vegeu la secció «Contes populars» a l'apartat 3.1.7.

¹⁵⁶ Aquests dos autors sumen un total de 16 publicacions, i no 17, ja que una de les publicacions inclou les dues obres.

fet que, d'entre els llibres d'arts marcial que han estat retraduïts, pràcticament totes les traduccions són indirectes. Només és directa una d'entre 19 traduccions. Tant el gran nombre de publicacions d'aquest gènere, com el fet que unes mateixes obres en concret hagin estat traduïdes tantes vegades mostra la influència dels estereotips entre les motivacions per seleccionar les obres a traduir. El fet que la gran majoria siguin traduccions indirectes, a més, reforça la idea d'una imatge de l'altre basada en idees preconcebudes, ja que l'interès per aquest aspecte de la cultura japonesa no es tradueix en un interès en un apropament més directe a l'altre, sinó que la informació s'obté d'una cultura medidora, principalment de l'anglès. Per tant, els estereotips o imatges de l'altre prevalents en la cultura medidora es transmetran a la traducció final com si formessin part de la cultura de partida. Això és una mostra de les relacions de poder que intervenen en el circulació d'imatges culturals, d'una banda, i de la decantació per aspectes estereotípics d'una cultura per representar-la, de l'altra.

6.6.1 Tipus de traducció en les retraduccions

La retraducció és un fenomen interessant perquè, en general, indica que per algun motiu s'ha considerat que l'anterior traducció ha perdut validesa, la qual cosa mostra com les traduccions s'ajusten a les normes del moment en què s'han produït i altres condicionants. Per conèixer les motivacions de cada retraducció s'hauria d'estudiar a fons cada cas, però tenint en compte les normes de traducció que desprestigien la traducció indirecta, quan es fa una nova traducció d'una obra que ja ha estat traduïda indirectament podríem esperar que fer-ne una traducció directa sigui un dels principals al·licients, però les dades del nostre corpus no apunten en aquesta direcció.

Per tal de comprovar-ho, hem resumit a la Taula 20¹⁵⁷ el nombre d'ocurrències de cadascuna de les combinacions possibles de tipus de traducció. Hi ha 4 possibilitats: que ambdues siguin directes o indirectes, que la primera sigui directa i la segona indirecta, o a l'inrevés.

Taula 20 Combinacions de tipus de traducció en les retraduccions

Tipus de traducció (1a-2a trad.)	N. de casos
directa – directa	9
indirecta – indirecta	11
directa – indirecta	2
indirecta – directa	9

¹⁵⁷ S'exclouen els casos de tres traduccions o més d'un mateix original, i els que una de les llengües de traducció és incerta.

Com veiem a la taula, tots els casos estan molt igualats excepte la combinació directa - indirecta, en què només n'hi ha 2. Aquestes dades indueixen a pensar que el tipus de traducció no és, en general, un factor que influeixi en la retraducció, ja que si bé hi ha 9 casos en què la retraducció s'ha fet directament del japonès quan la primera traducció era indirecta, hi ha dos casos a la inversa, en què la retraducció és indirecta malgrat l'existència d'una traducció directa anterior (pot ser que el traductor o editor en desconeguessin l'existència, però no es tracta de retraduccions properes en el temps). D'altra banda, hi ha 9 casos en què tant la primera traducció com la segona són directes, i 11 en què ambdues són traduccions indirectes. Per tant, els casos en què la primera traducció és indirecta i la segona directa no arriben a una tercera part del total dels casos analitzats ni superen el nombre de casos en què totes dues traduccions són indirectes.

Així doncs, malgrat que el tipus de traducció no sembli un factor determinant en la retraducció, sí que pot ser una de les motivacions implicades en alguns casos. Per tal de realitzar una nova traducció, cal una motivació que sol ser fer una traducció més ajustada a les normes de traducció del moment, ja que l'antiga traducció pot haver quedat desfasada en algun aspecte. Cal mencionar també la possibilitat que algunes retraduccions s'hagin realitzat sense saber de l'existència d'una traducció prèvia. Un motiu que apuntaria cap a aquesta hipòtesi seria una curta distància temporal entre les traduccions. Tot i així, fins i tot en un cas en què la retraducció es publicà el mateix any que l'anterior traducció, el traductor en fa menció al pròleg, defensant la seva versió (per a més detalls, vegeu Mas i Serra-Vilella 2014: 187).

En la majoria de casos hi ha una considerable distància temporal entre la primera traducció i la retraducció, entre 30 i 40 anys de diferència en molts casos, i fins i tot 107 anys de diferència en el cas més extrem: *Nami-ko / Namiko* (Tokutomi 1904; 2011). En contraposició, altres retraduccions s'han produït al cap de poc de la primera traducció i, de fet, si ens fixem en les retraduccions amb una distància temporal de menys de deu anys, observem que són molt properes en el temps, com es pot veure a la Taula 21.

Taula 21 Retraduccions properes en el temps¹⁵⁸

Títol de la 1 ^a i 2 ^a traducció	Tipus de traducció	Anys de publicació	Anys de diferència
<i>Hombre lascivo y sin linaje / Amores de un vividor</i>	Dir. - Dir.	1982 / 1983	1
<i>Kusamakura: almohada de hierba / Almohada de hierba</i>	Dir. - Dir.	2009 / 2014	5
<i>Cantares de Ise / Cuentos de Ise</i>	Dir. - Ind.	1979 / 1980	1
<i>Viaranys d'oku / L'estret camí de l'interior</i>	Dir. - Dir.	2008 / 2012	4
<i>La novela de Genji / La Historia de Genji</i>	Ind. - Ind.	2005 / 2005	0
<i>Diarios de damas de la corte Heian / Diarios de cortesanas</i>	Ind. - Ind.	2007 / 2008	1
<i>El libro de la almohada / El libro de la almohada</i>	Ind. - Ind.	2004 / 2009	5
<i>El biombo infernal / Las puertas del infierno</i>	Incert - Ind.	1961 / 1965	4
<i>El limón / El limón</i>	Ind. - Dir.	2011 / 2014	3
<i>Los sueños de diez noches / Diez noches de sueños</i>	Incert - Dir.	2012 / 2014	2
<i>Shobogenzo: tesoro del verdadero ojo del Dharma / El verdadero ojo de Buda: el "Shōbōgenzō" de Eihei Dōgen</i>	Ind. - Ind.	2013 / 2014	1

Com es pot veure a la taula, en el cas de les traduccions d'un mateix original que s'han publicat amb menys de 10 anys de diferència, totes s'han produït amb una distància temporal de 5 anys o menys. N'hi ha 6 que s'han publicat amb una diferència d'entre 0 i 2 anys, i 5 amb una diferència d'entre 3 i 5 anys. També destaca el fet que en la majoria el tipus de traducció és el mateix. Només és diferent el tipus de traducció en dos casos, en què una de les traduccions és directa i l'altra indirecta (*Cuentos de Ise / Cantares de Ise* i *El limón*). D'entre aquestes traduccions properes en el temps, n'hi ha 5 de gèneres clàssics, és a dir, gairebé la meitat. La resta són 3 de contes, 2 de novel·la i una de religió.

En resum, la poca distància temporal i similitud en el tipus de traducció fan pensar que, en el cas de les retraduccions properes en el temps, es poden haver produït en un context de desconeixement de l'altra traducció. Aquesta hipòtesi es veuria reforçada també pel fet que moltes d'aquestes retraduccions temporalment properes són de gèneres clàssics, ja que en tractar-se de textos antics no seria necessari negociar amb propietaris de drets d'autor.

¹⁵⁸ Hem considerat properes les traduccions d'un mateix original amb menys de 10 anys de diferència entre elles. Les publicacions d'arts marcial s'exclouen d'aquesta taula i es tractaran a part, ja que, com hem comentat anteriorment, n'hi ha un gran nombre i la distància temporal és molt variable.

7 Què es tradueix

En aquest apartat analitzarem les publicacions segons els gèneres literaris a què pertanyen o les matèries. En primer lloc farem una comparativa general entre gèneres literaris i no literaris, i posteriorment desglossarem la literatura segons els gèneres literaris i els altres llibres segons les matèries. D'aquesta manera podrem conèixer què es tradueix i analitzar quina imatge de l'altre ofereix la selecció de temàtiques dels llibres que es tradueixen.

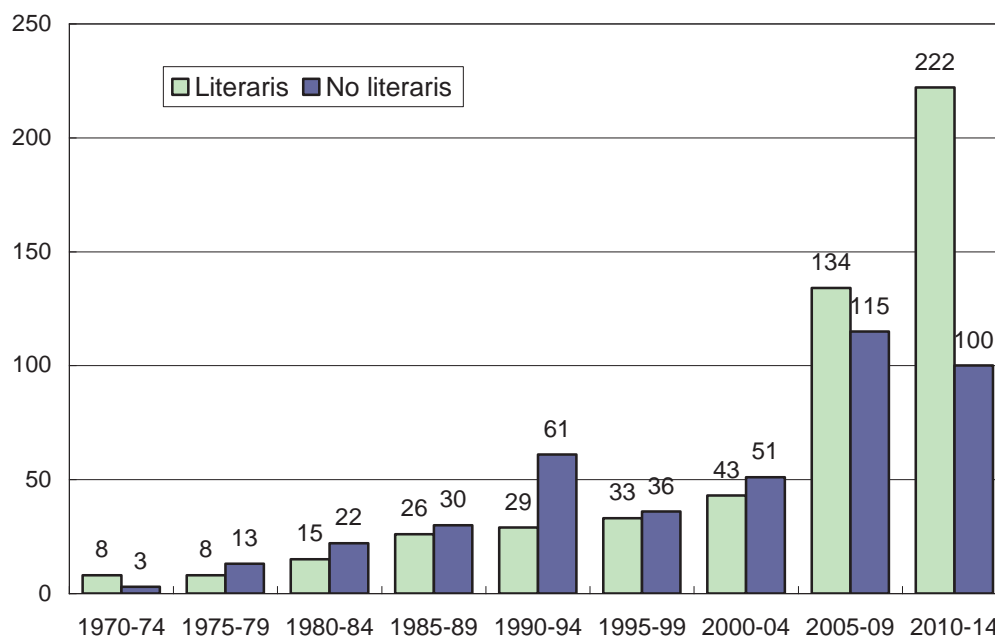
7.1 Comparació diacrònica: literatura i altres matèries

El nombre total de traduccions de literatura incloses al nostre corpus és 545 (55% del total), una xifra lleugerament superior a les traduccions d'altres matèries, que són un total de 431 (45%). En primer lloc, compararem el nombre de traduccions agrupant-les segons si pertanyen a gèneres literaris o no, i agrupades en períodes de cinc anys, tot i que en les primeres etapes, amb un nombre més baix de títols, comentarem les dades per dècades. Explicarem l'evolució de les xifres tot relacionant-ho amb aspectes que destaquen, com per exemple, la concentració de les publicacions en unes matèries concretes. La Taula 22 ofereix els resultats de manera agregada, mentre que el Gràfic 6 ho mostra de manera més il·lustrativa.

Taula 22 Traduccions per tipologia textual

	Literari		No literari		Total
1900-04	2				2
1905-09	1				1
1920-24	1				1
1925-29	1				1
1930-34	2				2
1940-44	3				3
1945-49	1				1
1950-54	1				1
1955-59	1				1
1960-64	9				9
1965-69	5				5
1970-74	8	72,7%	3	27,3%	11
1975-79	8	38,1%	13	61,9%	21
1980-84	15	40,5%	22	59,5%	37
1985-89	26	46,4%	30	53,6%	56
1990-94	29	32,2%	61	67,8%	90
1995-99	33	47,8%	36	52,2%	69
2000-04	43	45,7%	51	54,3%	94
2005-09	134	53,8%	115	46,2%	249
2010-14	222	68,9%	100	31,1%	322
Total	545	55,3%	431	44,7%	976

Gràfic 6 Traduccions per tipologia textual, 1970-2014

Com es pot veure a la Taula 22, fins al 1970 només hi ha publicacions de tipus literari. En el període 1970-1974 trobem només tres traduccions de gèneres no literaris, però en el següent període (1975-79), sobrepassen els literaris, concretament 13 enfront de 7 llibres de caire literari. Si ens fixem en els tipus de llibres, veiem que 11 d'aquests 13 són d'arts marcial, concretament de karate i judo. En la següent dècada, els anys 80, el nombre de publicacions no literàries és lleugerament superior a les publicacions de literatura. En aquesta etapa hi trobem també un gran nombre de llibres d'arts marcial (10 de 52), publicacions infantils (21) i de religió (14), a més d'uns quants llibres d'altres matèries com agricultura, tecnologia i empresa. Molts d'aquests llibres, tant d'arts marcial com infantils, formen part de sèries, la qual cosa pot estar relacionada amb el gran volum de publicacions. En el cas dels llibres infantils també n'hi ha un gran nombre que estan publicats en castellà i en català, i en alguns casos en altres llengües de l'estat.

A la primera meitat de la dècada dels anys 90 torna a destacar el nombre de publicacions no literàries, que supera en més del doble la literatura. Més d'un terç (23) d'aquestes 61 publicacions són de gestió empresarial, i publicades gairebé totes per l'editorial TGP Hoshin. També n'hi ha 18 d'infantils, 10 d'arts marcial i 6 de religió.

En els següents tres períodes de 5 anys, és a dir la segona meitat de la dècada

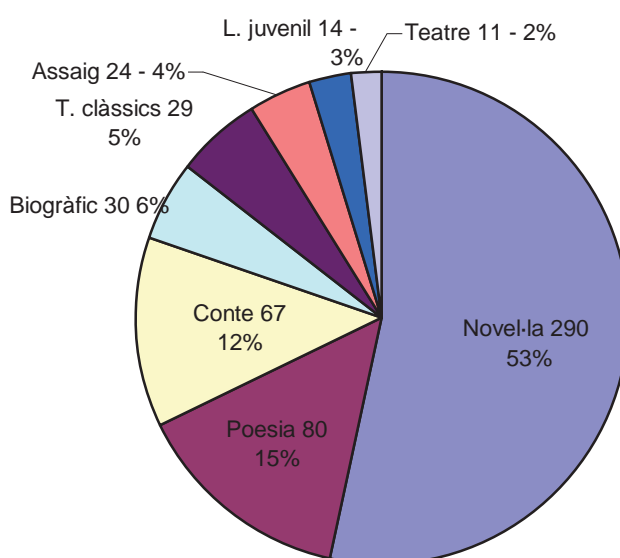
dels anys 90 i la primera dècada del segle XXI, el nombre de traduccions d'ambdues categories és similar, amb les traduccions literàries superant lleugerament les altres en el període 2005-09.

En el període 2010-14 hi ha un gran augment de traduccions literàries, que dupliquen les traduccions no literàries. Això no només és una mostra d'un interès creixent per la literatura japonesa, sinó que també és un reflex del panorama editorial que hi ha darrere, amb l'aparició de tres editorials dedicades exclusivament o centrades en el Japó. Aquestes tres editorials sumen un total de 63 publicacions (8 títols de Chidori, 26 de Quaterni i 29 de Satori), la qual cosa suposa més d'una quarta part de les traduccions literàries publicades en aquest període (per més detall sobre editorials, vegeu 5.2).

7.2 Les traduccions de gèneres literaris

En aquest apartat analitzarem el nombre de traduccions de cada gènere literari i comentarem les particularitats que hi hem observat. Presentarem els gèneres literaris ordenats per nombre de publicacions. Per últim detallarem també el nombre de traduccions directes i indirectes en cada gènere, tot i que hi farem menció només breument ja que és una qüestió que s'ha tractat amb més detall al capítol 6. El Gràfic 7 il·lustra la distribució de les publicacions literàries per gènere incloent números absoluts i percentatges.

Gràfic 7 Publicacions literàries per gènere

Tal com veiem al Gràfic 7, la novel·la és el gènere més traduït, que representa més de la meitat de les traduccions de literatura. A continuació, hi trobem en percentatges similars poesia i conte, amb un 15% i un 12%, respectivament. Els textos clàssic suposen al voltant del 5%, com també els textos de tipus biogràfic i els d'assaig. Els gèneres amb menys traduccions són la literatura juvenil i el teatre, al voltant d'un 2% del total cadascun.

El fet que la novel·la sigui el gènere que compti amb més publicacions no és una característica extraordinària de les traduccions del japonès, sinó una tendència general en la publicació literària. Si ho comparem amb el cas de les traduccions del xinès (Rovira-Esteva 2014^b) observem la mateixa tendència general. La novel·la també ocupa el primer lloc (39%) i el conte i la poesia ocupen la segona i tercera posició (23% i 22%, respectivament). L'assaig ocupa un percentatge lleugerament menor en el cas del xinès (3%) i el teatre, en canvi, lleugerament superior (3%) que en el cas de les traduccions del japonès.

A més, també hem comparat la distribució de gèneres amb dades de la «Panoràmica de la edició espanyola de libros 2013» (MECD 2014: 57) on hem trobat informació sobre la publicació de creació literària en llengua castellana (espanyola i hispanoamericana) i que resumim a la Taula 23. En aquesta font no hi ha dades sobre novel·la en concret, sinó que trobem les dades agrupades en la categoria de narrativa.

Taula 23 Creació literària espanyola i hispanoamericana (2013)

Gènere	Núm. de publicacions*	Percentatge del total
Narrativa	6887	69,6%
Poesia	2696	27,3%
Teatre	306	3,1%
Total	9889	

*font de les dades: MECD (2014: 57)

En aquesta taula veiem que la narrativa suposa gairebé el 70% del total, la poesia un 27% i el teatre un 3%. Si observem les dades del nostre corpus, veiem que hi ha una gran similitud:¹⁵⁹ la narrativa¹⁶⁰ suposa un 70,3%, la poesia un 14,9% i el teatre un 2%. Tot i que en el cas del nostre corpus la poesia i el teatre són uns percentatges clarament inferiors que en el cas de la creació literària espanyola, sí que coincideix el predomini de la narrativa. Així doncs, la distribució per gèneres sembla que respon a una pauta general en la publicació de literatura. La prevalença

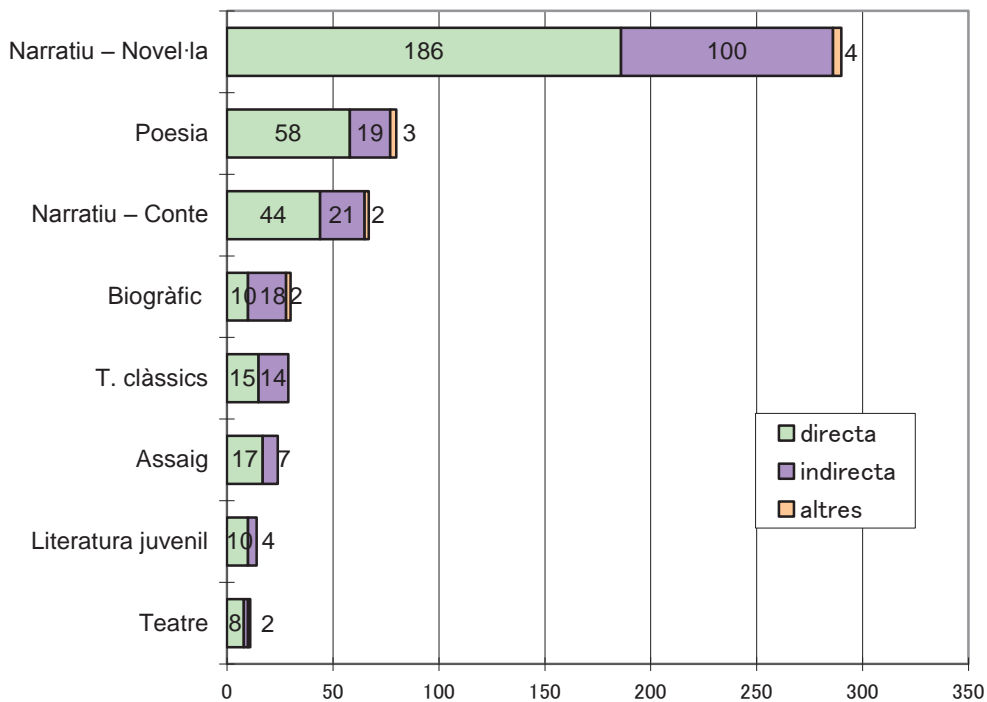
¹⁵⁹ Malgrat que aquestes dades són de l'any 2013 i en el cas del nostre corpus utilitzem les dades globals.

¹⁶⁰ Per tal de poder-ho comparar, hem agrupat aquí el percentatge de les tres categories de narrativa que té el nostre corpus: novel·la, conte i text biogràfic.

de la novel·la és un fet que també menciona Genette (1997: 97): «the novel is universally said to be a better “seller” than any other genre».

El Gràfic 8 mostra el nombre de publicacions literàries per gènere en números absoluts, mentre que la Taula 24 indica els percentatges, i també els números totals ja que en el cas de nombres més baixos no es poden apreciar a la taula.

Gràfic 8 Tipus de traducció per gèneres literaris

Taula 24 Percentatges de traducció directa i indirecta per gèneres¹⁶¹

Gènere	directa	indirecta	altres	Total
Narratiu – Novel·la	186	100	4	290
Poesia	58	19	3	80
Narratiu – Conte	44	21	2	67
Biogràfic	10	18	2	30
Textos clàssics	15	14		29
Assaig	17	7		24
Literatura juvenil	10	4		14
Teatre	8	2	1	11
Total	348	185	12	545

Com podem veure a la taula, gairebé tots els gèneres tenen uns percentatges de traducció directa iguals o superiors a la mitjana dels gèneres literaris, excepte els textos clàssics i biogràfics. En el cas dels textos clàssics, creiem que això pot tenir relació amb la naturalesa d'aquest gènere: els textos clàssics poden despertar

¹⁶¹ Hem marcat amb negreta els casos que s'allunyen més de la mitjana.

interès d'estudiosos i traductors de literatura clàssica, com també d'escriptors, pel fet d'ocupar una posició de prestigi en el sistema literari.¹⁶² Entre les traduccions indirectes de textos clàssics japonesos, hi trobem traductors com per exemple Xavier Roca-Ferrer, traductor d'altres textos de literatura clàssica i que ha traduït *La novela de Genji: Esplendor* (Murasaki 2005), *Diarios de damas de la corte Heian: Izumi Shikibu, Murasaki Shikibu, Diario de Sarashina* (Murasaki; Izumi Shikibu; Dama Sarashina 2007) i *Quadern de capçalera* (Sei Shōnagon 2007). També hi trobem l'escriptor Jorge Luis Borges, que consta com a traductor a *El libro de la almohada* (Sei Shōnagon 2004) en col·laboració amb María Kodama, la seva dona.

7.3 Traduccions no literàries per matèries

La distribució per matèries ofereix un panorama més complex que els gèneres literaris, però creiem que pot ser molt interessant per entendre què es tradueix, és a dir, quin tipus de llibres es seleccionen per traduir, i com aquesta selecció pot influir en la imatge del Japó en la cultura receptora. Per facilitar una visió de conjunt i una organització de la informació, hem inclòs unes categories més genèriques basades en la classificació CDU (vegeu metodologia) i unes subcategories més específiques, basades en el nostre treball anterior (Serra-Vilella, 2011), amb algunes adaptacions. Les categories genèriques permeten agrupar el gran nombre de matèries per organitzar la informació. D'altra banda, les subcategories ofereixen una informació més concreta pel que fa a l'anàlisi de les temàtiques que s'escullen per traduir. En algun cas la categoria i la subcategoria són la mateixa perquè no hem considerat necessari especificar-hi res més.

A continuació (Taula 25) presentem el nombre total de traduccions per categories i subcategories. Les categories estan ordenades per nombre de publicacions, com també les subcategories dins de cada categoria.

¹⁶² En aquest cas no ens referim a la posició de prestigi de determinades obres, sinó la posició de prestigi que atorga el fet de ser catalogades com a textos clàssics.

Taula 25 Nombre de traduccions per matèries¹⁶³

Categoria		Subcategoria	
Infantil	142	Infantil	142
Arts marciais	102	Arts marciais	77
		Arts marciais - Filosofia i pensament	25
Religió	62	Religió	34
		Religió - Budisme zen	28
CS	60	CS – Empresa	43
		CS – Contes populars	13
		CS – Economia	2
		CS – Dret	1
		CS – Societat	1
Arts	40	Arts – Dibuix	23
		Arts – Arquitectura	9
		Arts – Origami	4
		Arts – Manualitats	2
		Arts – Cinema	1
		Arts – Moda	1
F	26	F – DP	17
		F – Filosofia	9
CA	15	CA – Medicina	5
		CA – Agricultura	4
		CA – Tecnologia	4
		CA – Cuina	2
Estudis literaris	2	Estudis literaris	2
Ciències naturals	1	Ciències naturals	1
			Total: 450

Tal com es veu a la taula, la categoria amb més títols és la de llibres infantils (142), seguida de la categoria d'arts marciais (102) i de religió (62). La categoria que agrupa diverses matèries en l'àmbit de les ciències socials inclou 60 títols, i a continuació les matèries artístiques inclouen 40 títols, seguides de la categoria de filosofia (26) i la de ciències aplicades (15). Finalment, en l'àmbit dels estudis literaris hi ha dues publicacions i en el de les ciències naturals, una.

El primer que crida l'atenció és que la categoria infantil ocupi la primera posició. Creiem que hi pot haver dos factors que incideixin en aquest alt nombre. D'una banda, el fet que el manga tingui tant de ressò pot haver influït en la importació d'altres llibres il·lustrats. D'altra banda, el fet que molts dels llibres infantils formin part de sèries pot fomentar que en el moment de seleccionar els llibres per traduir s'opti per traduir una sèrie sencera o uns quants exemplars, o bé que després de la traducció i recepció favorable d'un dels títols, s'opti per traduir els altres. Tenint en

¹⁶³ Recordem les abreviatures utilitzades, que hem explicat al capítol de metodologia: CS – ciències socials; F – filosofia; CA – ciències aplicades; DP – desenvolupament personal.

compte la reduïda extensió en pàgines de la majoria de llibres infantils, quan es compara amb altres tipus de llibres, arribem a la conclusió que els diversos volums d'una sèrie podrien equiparar-se als capítols d'un llibre d'altres característiques. Creiem, per tant, que el format és un factor important en la interpretació d'aquest alt nombre d'exemplars. Finalment, volem fer esment també a les dades sobre llibres infantils en l'àmbit de la publicació de llibres a l'estat espanyol. Segons el document «Panorámica de la edición española de libros 2013», entre els llibres traduïts l'any 2013 la submatèria infantil i juvenil té 4344 ISBN registrats d'un total de 19865, superada només per la matèria de creació literària, amb 6695 ISBN (MECD 2014: 118-126). Així doncs, veiem que un nombre elevat de traduccions en la categoria de llibres infantils és una tendència general i no específica del cas de les traduccions del japonès.

Un altre fet destacable d'aquesta taula és el gran nombre de publicacions d'arts marcial, que ocupen el segon lloc. La cultura guerrera del Japó, que es materialitza en la figura del samurai, és un dels temes més estereotípics i estereotipats de la cultura japonesa. En aquest corpus hem trobat un gran nombre de llibres relacionats amb aquest tema, que es divideixen en dos grans grups: els que tracten d'arts marcial principalment com a forma d'entrenament físic i els que tracten sobre la cultura guerrera des d'un punt de vista més espiritual. Aquests últims els hem agrupat en una subcategoria (Arts marcial – filosofia i pensament), que representa gairebé una quarta part d'aquesta categoria. Dins dels llibres de tipus més tècnic, destaquen la sèrie de «Katas de Karate», que inclou 6 llibres, i «kárate superior», que inclou 8 llibres. A la subcategoria de filosofia i pensament, destaquen les nombroses retraduccions del *Gorin no sho* de Miyamoto Musashi i del *Hagakure* de Yamamoto Tsunetomo, que s'ha tractat més extensament a l'apartat sobre retraduccions (vegeu 6.6).

A la categoria de religió hi ha 62 llibres, dels quals gairebé la meitat són sobre budisme zen o qüestions relacionades. L'elevat nombre de publicacions en aquesta categoria ens recorda el comentari de Mas (2007: 36): «Els valors occidentals havien entrat en crisi, i Àsia es convertí, per a molts, en una reserva de valors espirituals i estètics que podien reparar aquest trencament intern». Tot i que aquesta frase fa referència al període posterior a la Primera Guerra Mundial, en què el Japó va demostrar per primera vegada el seu poder militar a les potències occidentals, considerem que és plenament aplicable a èpoques posteriors com, per exemple, quan l'economia del Japó va passar a ser una de les primeres del món. L'èxit, ja sigui militar o econòmic, s'intenta relacionar sovint amb la idiosincràsia d'un poble, la qual cosa pot motivar un interès en els valors espirituals que regeixen

aquesta cultura.

A continuació, a la categoria de ciències socials destaquen els llibres sobre organització i gestió d'empresa. Si observem el detall dels títols que engloba aquesta matèria, la major part (36 sobre 43) han estat publicats per l'editorial TGP Hoshin,¹⁶⁴ mentre que els 7 restants han estat publicats per 4 editorials diferents. A la categoria de ciències socials s'hi inclouen també els contes populars,¹⁶⁵ amb 12 obres de les quals tres estan basades en la publicació de T. Hasegawa, que havia estat publicada a Tòquio (entre 1885 i 1892, volums de la primera sèrie) en edició en anglès i també al castellà a Tòquio.¹⁶⁶ També hi ha alguna traducció basada en els contes de Sazanami Iwaya, i el conte popular tradicional *Taketori monogatari*. La resta de matèries en el grup de ciències socials tenen molt poques publicacions: dues d'economia, una de dret i una de societat:

- *Código civil japonés* (Domingo Oslé i Hayashi 2000), reeditat en versió revisada l'any 2006 (Barberán i Domingo).
- *Teoría económica de la sociedad moderna* (Morishima 1981): Com es pot veure, aquesta publicació s'emmarca dins del període de l'anomenat miracle japonès (anys 60-anys 80), en què l'economia del Japó va experimentar un gran creixement.
- *La economía japonesa en una época de transición* (Hosono 1995)
- *Toyota i Nissan: l'altra cara de la productivitat japonesa: el punt de vista dels treballadors* (Kamata 1993). D'aquest llibre en destacaríem el fet que l'editorial és «Columna/Comissió Obrera Nacional de Catalunya», és a dir, és una traducció propiciada des de la cultura meta, possiblement pel caràcter innovador que presenta en contrast amb la resta de publicacions sobre economia japonesa, que posen èmfasi en l'èxit econòmic d'aquest país.

A la categoria d'arts destaquen els llibres de dibuix. Concretament n'hi ha 23, pertanyents tots a la sèrie «Cómo dibujar manga» de Norma, una de les principals editorials en la publicació de manga. El gran nombre de publicacions d'aquest tema creiem que està relacionat no només amb el fet de tractar-se d'una sèrie, sinó també amb la gran difusió que ha tingut el manga des de la dècada dels anys 90 a Espanya (Tajada 2007). A continuació trobem nou llibres d'arquitectura, quatre d'origami, dos de manualitats (*Bolsos y accesorios de patchwork japoneses* [Saito 2014] i *Felties japoneses* [Fujii 2012], tots dos de l'editorial el Drac, especialitzada

¹⁶⁴ Per a més detalls sobre aquesta editorial, vegeu l'apartat 5.2.

¹⁶⁵ A la classificació CDU apareixen en aquesta categoria com a folklore. Recordem que alguns dels llibres que es poden considerar literaris consten també a la categoria corresponent en l'àmbit literari.

¹⁶⁶ Per més detalls sobre aquesta edició, vegeu Almazán (2008).

en manualitats), un de cinema (*Takeshi Kitano: al final de la violència* [Yodogawa; Ueno; Rayns 1998]) i un de disseny de moda. Aquest darrer, titulat *Ilustración de moda contemporánea: iniciación a las técnicas de dibujo* (N. Watanabe 2009) destaca pel fet de no tenir unes característiques que el defineixin com a llibre japonès, a diferència de moltes altres publicacions que, com hem vist, tracten temes molt típics de Japó o en què el mateix títol inclou una referència directa a la procedència del llibre.

A la categoria de filosofia hi trobem, d'una banda, els llibres de filosofia pròpiament dita, com per exemple textos dels reconeguts filòsofs japonesos Nishida Kitarō (1963, 1995, 2006) i Tetsuro Watsuji (1973, 2006). Dins d'aquesta mateixa categoria, tot i que d'una naturalesa força diferent, hi trobem un nombre considerable de llibres de pensament diversos i de desenvolupament personal (17 en total). Entre aquests hi ha la sèrie «brain trainer» de Kawashima Ryuta, que comprèn cinc publicacions entre el 2007 i el 2012, segurament en relació amb la popularitat d'aquesta sèrie com a joc de Nintendo, i diversos llibres d'autoajuda, com ara *La ley del espejo: una regla mágica que resuelve cualquier problema en la vida* (Noguchi 2010), *¡Ánimo!* (Usami; Emura 2008) i *¡Resúélvelo!: un método simple para solucionar problemas* (K. Watanabe 2009). També hem inclòs en aquest grup alguns llibres de difícil classificació, considerant que tenen cert vincle amb el desenvolupament personal i l'autoajuda, com *L'enzim prodigiós: Viure sa sense emmalaltir* (Shinya 2013) i *El agua, espejo de las palabras* (Emoto 2010).

A la categoria de ciències aplicades hi ha cinc llibres relacionats amb la medicina, quatre amb la tecnologia, quatre d'agricultura i dos de cuina. Entre els llibres de medicina n'hi ha dos d'odontologia (Asanami; Kasazaki 1992; Boquera Castellví 1990), un de fisioteràpia (Nara 2003) i un de cardiopatia (Manabe; Yutani 1997). De tecnologia, hi ha un llibre sobre el *shinkansen*, el tren d'alta velocitat (Comisión de estudio Tren alta velocidad 2009) i tres d'informàtica, tot i que bastant antics.¹⁶⁷ Tots els llibres d'agricultura, tres en castellà i un en català, són de l'autor Masanobu Fukuoka i tracten sobre l'agricultura natural (Fukuoka 1988, 1995, 1999, 2011). Pel que fa a llibres de cuina, tots dos són de l'autora Harumi Kurihara, de publicació força recent (2004, 2007). Crida l'atenció el nombre tan baix de llibres de matèries com aquesta ja que, com expliquem a l'apartat de metodologia, s'han publicat molts llibres sobre cuina japonesa però la majoria no són traduccions del japonès. En el cas dels llibres de cuina, entenem que optar per un text escrit aquí en comptes

¹⁶⁷ *Mentalidad computadora: cómo pensar y actuar en la era de la informática* (Kitagawa 1973), *El ordenador de la quinta generación* (Kitsuregawa; Motōka 1986) i *Inteligencia artificial: conceptos, técnicas y aplicaciones* (Shirai; Tsujii 1987)

d'una traducció pot tenir motivacions tècniques com per exemple adaptar les receptes als ingredients que els lectors podran trobar.

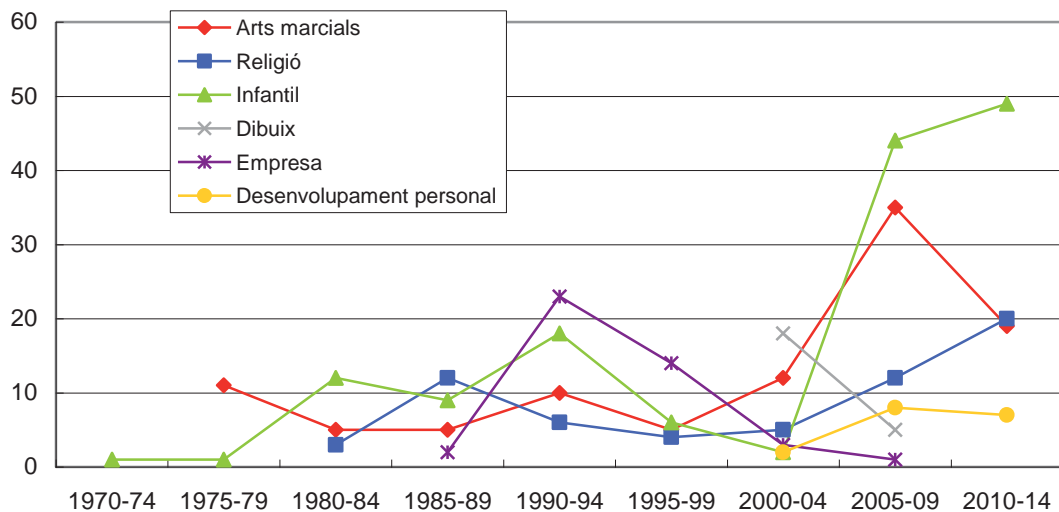
En la matèria d'estudis literaris hi trobem dues obres, una sobre el *nō*, teatre tradicional japonès (Zeami 1999), i una titulada *Los "sonetos de la muerte" de Gabriela Mistral* (Tamura 1998) un cas curiós ja que es tracta d'un estudi literari escrit originalment en japonès sobre una escriptora espanyola.

Per últim, hi ha una sola traducció en l'àmbit de les ciències naturals: *La nueva concepción de la Tierra: continentes y océanos en movimiento* (Uyeda 1980).

Així doncs, les matèries amb un nombre més gran de llibres són, en ordre descendent: infantil (31,6%),¹⁶⁸ arts marciais (22,7%), religió (13,8%), empresa (9,6%), dibuix (5,1%) i desenvolupament personal (3,8%). Per tant, les tres matèries amb més llibres representen un 68% del total de 450 llibres no literaris. Creiem que la diferència tan gran entre aquestes matèries i la resta no és simplement casualitat, sinó que està relacionada amb la imatge que es té d'aquest país i que, alhora, la selecció d'aquestes obres per traduir reforça aquesta imatge.

Per poder-ho analitzar amb més detall, creiem interessant observar el nombre de traduccions d'aquestes categories en un gràfic de distribució diacrònica (Gràfic 9).

Gràfic 9 Matèries amb més publicacions: distribució diacrònica

D'entre les sis matèries amb més llibres publicats, les tres primeres (infantil, arts marciais i religió) mostren una evolució continuada en el temps, mentre que les altres tres estan concentrades en períodes de temps concrets. El nombre de llibres infantils augmenta a principis dels anys 80 i 90, disminueix dràsticament a la segona meitat de la dècada dels anys 90 i principis de segle, i finalment augmenta

¹⁶⁸ Percentatges sobre el total de llibres no literaris.

espectacularment en els últims 10 anys. En el cas d'arts marcial, després d'un cert nombre de traduccions a finals dels anys 70, disminueixen lleugerament, amb un petit augment a principis dels anys 90. En la primera dècada d'aquest segle es produeix un gran augment dels llibres d'arts marcial, però en els últims 5 anys el nombre disminueix a gairebé la meitat del període anterior. Pel que fa a la temàtica religiosa, veiem un pic a la segona meitat dels anys 80, i posteriorment el nombre de publicacions es manté comparativament baix, fins als últims deu anys, en què experimenta un augment progressiu.

Pel que fa a les matèries que es concentren en períodes concrets, els llibres d'empresa són especialment nombrosos a la primera meitat dels anys 90, coincidint amb un pic en altres matèries, com hem vist, i posteriorment van disminuint progressivament, fins a desaparèixer en l'últim període. Això es pot relacionar amb l'anomenat miracle japonès, que va suposar un fort creixement econòmic i, per tant, l'interès internacional per l'economia i els mètodes empresarials d'aquest país. Els llibres de dibuix tenen una relació clara amb el fenomen del manga, ja que no només tracten sobre aquest estil de dibuix, sinó que tots s'han publicat durant la dècada dels anys 2000, en nombre més gran a la primera meitat. Això es pot relacionar amb les dades de Tajada (2007), que situa als anys 90 el començament de la importació de manga a gran escala a Espanya. Per últim, els llibres de desenvolupament personal apareixen a principis d'aquest segle i després d'un lleuger augment, es mantenen en nombre estable.

7.4 Autors més traduïts

L'autoria és un paràmetre que també hem considerat interessant estudiar dins de l'apartat sobre què es tradueix. S'han exclòs els llibres d'autoria múltiple, com per exemple les antologies de relats o de poesia de diversos autors, ja que no serien comparables a efectes de recompte. En primer lloc, hem calculat les primeres 10 posicions en nombre d'edicions publicades per autor (Taula 26).

Taula 26 Autors amb més edicions publicades

Posició	Autor	Edicions
1	Murakami, Haruki	94
2	Mishima, Yukio	85
3	Kawabata, Yasunari	55
4	Natsume, Sōseki	44
5	Ōe, Kenzaburō	36
6	Tanizaki, Jun'ichirō	34
7	LaZoo	32
8	Nakayama, Masatoshi	23
9	Ikeda, Daisaku	21
10	Endō, Shūsaku	17
	Gomi, Tarō	17
	Hatsumi, Masaaki	17
	Murasaki, Shikibu	17

No és sorprenent que la primera posició l'ocupi Murakami que, no només és l'autor més traduït, sinó que compta amb un total que s'aproxima al centenar d'edicions, incloent-hi les publicacions en totes les llengües de l'Estat. Aquest novel·lista contemporani ha adquirit una gran popularitat a nivell internacional. A més de l'escriptura, també tradueix literatura anglesa al japonès, i al Japó se'l considera un autor molt occidentalitzat, tant per l'al·lusió a referents de la cultura anglosaxona, especialment noms de cançons que utilitza per als títols d'algunes de les seves novel·les, com per l'estil de la seva escriptura. Fins i tot es considera que el seu estil literari té influències de la llengua anglesa, cosa que l'autor mateix afirma (Makino 2013: 6). Va rebre el Premi Internacional de la Generalitat de Catalunya «per construir un pont entre Orient i Occident».¹⁶⁹

El segueixen altres autors que també publiquen principalment novel·la: Mishima, Kawabata, Natsume, Ōe, Tanizaki i, més avall, Endō. Els autors que han rebut premis Nobel, Kawabata i Ōe ocupen la tercera i la cinquena posició,

¹⁶⁹ <<http://web.gencat.cat/ca/actualitat/detall/Haruki-Murakami-Premi-Internacional-Catalunya-2011>> [consulta: 20/6/2015].

respectivament. La resta d'aquests escriptors són autors consagrats de la literatura japonesa, és a dir, en aquesta llista no hi apareixen altres autors contemporanis a part de Murakami.

A partir de la setena posició hi comença a haver autors de gèneres diferents als literaris. En la setena i la desena posició hi trobem autors de llibres infantils: LaZoo, nom d'un grup que es dedica a la creació de llibres infantils, i Gomi Tarō, prolífic autor de llibres per a nens. En vuitena i desena posició hi trobem representants de la matèria d'arts marcial, Nakayama Masatoshi i Hatsumi Masaaki, que pertanyen a la disciplina del Karate el primer i a l'escola Bujinkan el segon. A la novena posició hi ha Ikeda Daisaku, president de la branca budista Soka Gakkai. Aquesta organització ha realitzat un gran esforç de difusió internacional i dins del Japó té una forta presència, ja que té institucions educatives de tots els nivells, incloent-hi universitaris, i té vinculació amb un partit polític. Aquest autor pertany a una altra de les matèries més traduïdes a la nostra base de dades, els llibres de religió (budisme).

Per últim, també entre els que ocupen la desena posició, hi trobem Murasaki Shikibu, que és, per cert, l'única dona que ha entrat en aquesta classificació. Es tracta d'una de les autores més destacades de la literatura clàssica japonesa, concretament del s. XI.

A continuació, hem decidit fer una nova classificació restringint el recompte només a traduccions, és a dir, excloent reedicions i retraduccions dels mateixos originals, i només publicades en castellà per tal d'aproximar-nos al màxim a un recompte d'originals que hagin estat objecte de traducció a Espanya.¹⁷⁰ D'aquesta manera podem observar quantes obres s'han traduït de cada autor (Taula 27).

¹⁷⁰ Com detallem a l'apartat sobre les traduccions a les llengües de l'Estat, el nombre de llibres que no ha estat traduït al castellà però sí a altres llengües és mínim, i de totes maneres no interferiria amb aquest recompte ja que no es tracta dels autors que han entrat en aquesta classificació.

Taula 27 Autors amb més obres traduïdes

Posició	Autor	Obres traduïdes
1	Mishima, Yukio	23
2	Nakayama, Masatoshi	21
3	Natsume, Sōseki	19
4	Hatsumi, Masaaki	17
	Murakami, Haruki	17
	Tanizaki, Jun'ichirō	17
5	Ikeda, Daisaku	16
	LaZoo	16
6	Ōe, Kenzaburō	15
7	Yoshikawa, Eiji	14
8	Kawabata, Yasunari	12
9	Dōgen, Eihei	10
	Gomi, Tarō	10
	Ogawa, Yōko	10
	Yoshida, Sunao	10
10	Akutagawa, Ryūnosuke	8
	Endō, Shūsaku	8
	Funakoshi, Gichin	8
	Hayashi, Hikaru	8
	Yoshimoto, Banana	8

Un nombre considerable de noms es repeteixen respecte a la Taula 26, en què es mostrava el nombre d'edicions, tot i que les posicions són molt diferents. El primer que crida l'atenció és que tant Murakami com els premis Nobel Ōe i Kawabata baixen de posició (quarta, sisena i vuitena, respectivament). És a dir, se n'han fet moltes edicions però, comparativament, el nombre d'originals escollits per traduir no és tan alt. Els escriptors que compten amb més obres traduïdes són Natsume i Mishima, tots dos autors molt valorats en la literatura japonesa. Els autors de llibres d'arts marcial, Nakayama i Hatsumi passen a la segona i quarta posició. A la cinquena posició hi trobem Ikeda, de temàtica religiosa, i Lazoo, de temàtica infantil. A partir de la setena posició apareixen autors que no apareixien en l'anterior recompte (Taula 26): un autor de llibres sobre budisme (Dōgen Eihei), un de karate (Funakoshi Gichin) i un de llibres de dibuix (Hayashi Hikaru). També hi ha alguns escriptors: Yoshikawa Eiji, que escriu novel·les de tipus històric (sobre samurais), Akutagawa Ryūnosuke, el prestigiós autor de relats, i, finalment, tres autors contemporanis: les novel·listes Ogawa Yōko i Yoshimoto Banana i l'autor de literatura juvenil Yoshida Sunao.

En aquest segon recompte només hi ha dues dones, la qual cosa sembla un reflex de les relacions de poder del sistema sociocultural en què s'han creat tant les traduccions com els textos originals.

El fet que els autors que han rebut el premi Nobel siguin alguns dels més traduïts també es produeix en el cas del xinès, i és una mostra dels condicionants socioculturals que intervenen en la selecció d'obres per traduir.

8 Com es presenten les obres a la societat receptora: els paratextos

En aquest capítol analitzarem els paratextos de les traduccions. Cal destacar que no comptem amb el paratextos de tots els llibres que formen el corpus, sinó que n'estudiarem una selecció més o menys àmplia segons els tipus de paratextos i farem menció a alguns casos que ens han cridat l'atenció pel que fa a la imatge de l'altre. Com veurem en alguns apartats, la imatge de l'altre que s'observa en alguns paratextos sovint segueix les línies ideològiques d'altres paratextos del mateix llibre, cosa que confirma que els paratextos són una eina útil per a detectar les ideologies subjacents en la presentació de l'altre.

En primer lloc, analitzarem de forma qualitativa algunes qüestions significatives sobre el nom de l'autor i el títol de les obres traduïdes. Pel que fa al títol, hem fet també un recompte de l'aparició de paraules relacionades amb estereotips com la figura del samurai. A continuació, tractarem sobre les imatges de les cobertes de les novel·les, identificant aquells elements que caracteritzin la presentació que es fa de l'altre japonès i analitzant les dades de forma quantitativa. Posteriorment, comentarem els noms de col·leccions que fan referència a un altre diferenciat o no i, finalment, analitzarem de forma quantitativa l'autoria dels prefacis, concretament la proporció de prefacis escrits pel mateix traductor del llibre.

8.1 Nom de l'autor

Per «nom de l'autor» entenem generalment l'autor del text, mentre que el nom de l'il·lustrador, ja sigui de la coberta o d'altres il·lustracions interiors l'hem recollit en un camp diferent. Tot i això, en algun llibre infantil, el nom de l'il·lustrador apareix a la coberta juntament amb el nom de l'autor del text. En aquests casos, hem inclòs tots dos noms a la referència bibliogràfica, ja que entenem que en un llibre amb gran predomini del contingut gràfic, l'autoria de l'il·lustrador no és secundària.

Hi ha casos en què no s'especifica l'autor del text, principalment en textos clàssics d'autoria desconeguda, com *Taketori Monogatari* (*El cuento del cortador de bambú*) i en llibres de contes populars. Com expliquem a la secció sobre contes populars (subapartat 3.1.7), això ha dificultat la identificació dels textos com a traduccions o no. El fet de no explicitar l'autoria malgrat que la traducció es basa en un text que algú ha escrit en un altre idioma creiem que reforça l'exotització de l'altre, ja que desapareix l'autoria individual i es presenten els contes com a representants d'una cultura.

En alguns casos l'autor de la traducció medidora apareix a la coberta, com per exemple a *Leyendas del viejo Tokio: y otras historias de samuráis del siglo XVII* (2014), en què l'única menció d'autoria que hi ha a la coberta és «versión de James de Benneville sobre originales japoneses». Aquest fet es dona principalment en recopilacions de poesia o contes, en què l'autoria dels textos que componen la recopilació no és coneguda o especificada, i també es pot considerar que el traductor medidor té certa responsabilitat com a compilador del text que ha servit de base per la traducció a Espanya. Això és una mostra de la influència de la cultura medidora en les traduccions a Espanya, que s'articula en consonància amb les relacions de poder de les diferents cultures implicades.

Pel que fa a la forma de presentar el nom de l'autor, se sol seguir el sistema de transcripció estàndard (Hepburn), tot i que el màcron (ō) que s'utilitza per les vocals llargues de vegades s'omet o es canvia per un circumflex. També hem observat alguna adaptació per facilitar la pronunciació, com per exemple «Jitomaro» (en comptes de Hitomaro). Pel que fa a l'ordre, en japonès es col·loca el cognom davant del nom, al contrari que a Espanya. Per això hem considerat interessant observar en quin ordre es presenta a les cobertes dels llibres traduïts. La majoria de llibres situen en primer lloc el nom i després el cognom, és a dir, sembla que la norma és adaptar-ho a la pràctica habitual aquí. El major nombre de discrepàncies amb aquesta norma es produeix en les editorials especialitzades en literatura japonesa: Satori, Chidori Books i Quaterni. En aquestes editorials no s'observa un criteri uniforme: alguns llibres presenten primer el cognom, però d'altres el nom. El fet de presentar el nom i cognoms en l'ordre japonès podria ser mostra d'una intenció d'apropament a la cultura del text original, però el fet de no seguir un criteri uniforme pot resultar confús.

A la resta d'editorials és unànime la presentació del cognom primer,¹⁷¹ amb només algunes excepcions que es poden agrupar en dos tipus:

1- Traduccions antigues: *Los 47 capitanes* (Tamenaga 1909), *Teatro japonés: Yoshitomo: tragedia del Japón antiguo - Amor: drama del Japón contemporáneo en tres actos* (Kori i Tanizaki 1930), *La luna de las lluvias* (Ueda 1971) i *Vida de una cortesana* (Ihara 1977).

2- Autors de literatura clàssica japonesa: Ki no Tsurayuki, Murasaki Shikibu, Sei Shōnagon, Kamo no Chōmei i Kobayashi Issa. Aquest ordre se sol mantenir tant en les traduccions antigues com recents, així com també en els treballs acadèmics que tracten sobre aquests autors. Entre altres motius podem suposar-hi la dificultat de

¹⁷¹ Per comprovar-ho, hem observat les cobertes que tenim recopilades, que són un 97,6% del total en el cas de novel·les i un 53% del total del corpus.

separar nom i cognom en els casos que inclouen la partícula de possessiu *no* (que seria l'equivalent al *de* en català, com per exemple *Felip de Borbó*).

Hem observat diverses presentacions: en alguns casos només hi ha el cognom, del nom se n'inclou només la inicial (p. ex: Y. Kawabata) o s'escriu tot el cognom en majúscules. Pensem que poden ser estratègies que els editors han utilitzat per facilitar la identificació del cognom als receptors no familiaritzats amb els noms propis japonesos.

Finalment, volem mencionar breument els pseudònims. Al Japó l'ús de pseudònims és una pràctica molt habitual, no només entre els escriptors, sinó també en el context del budisme (per exemple quan mor algú se li assigna un nom nou) i en les arts tradicionals (per exemple a la cerimònia del te, que en assolir un nivell alt el deixeble, el seu mestre li adjudica un nom). Per tant, més que de noms *falsos* (*pseudo-*) podríem parlar de noms artístics o canvis de nom. Alguns escriptors coneguts que utilitzen noms artístics són Mishima Yukio, Natsume Sōseki i Yoshimoto Banana que s'anomenaven inicialment Hiraoka Kimitake, Natsume Kinnosuke i Yoshimoto Mahoko, respectivament. És curiós el cas d'Edogawa Ranpo (江戸川乱歩, nom artístic de Hirai Tarō) pel fet que es basa en el nom d'un escriptor americà que el va influir, Edgar Allan Poe.¹⁷²

En el procés de creació de la base de dades vam trobar també tres noms d'aparença japonesa però que es tractaven de pseudònims: Oda Taro (Antonio Lupatelli), Maruyme (Manuel Serrat Crespo)¹⁷³ i Haruyama Fumio (Juan Ruiz de Torres).¹⁷⁴ En tots tres casos apareixen en diferents catàlegs, com l'Index Translationum o el CCUC, com a traduccions del japonès. Per tant, podem afirmar que es tracta de pseudotraduccions, que Toury ([1995] 2004: 81) defineix com a «textos que se han presentado como traducciones, pero que no cuentan con textos originales correspondientes en otras lenguas». El fet d'escollir un pseudònim japonès apunta a una realitat social que valori positivament els autors japonesos, i és una mostra de l'ús del nom de l'autor com un paratext més, tal com afirma Genette (1997), ja que no té una funció exclusivament informativa, sinó que influeix en la recepció de l'obra.

¹⁷² La transcripció en japonesa del nom d'aquest autor és エドガー・アラン・ポー (Edogā Aran Pō).

¹⁷³ Per a més detalls vegeu Serra-Vilella (2011: 38-41).

¹⁷⁴ Fumio Haruyama és un heterònim (identitat literària fictícia, segons el diccionari de la RAE) d'aquest escriptor, segons García (2008).

8.2 Títol

El títol és, malgrat la brevetat que el sol caracteritzar, un element important en la presentació d'un llibre i del seu contingut. Com afirma Genette (1997) el títol genera unes expectatives determinades en el lector, que es poden confirmar o veure's frustrades després de la lectura del llibre. En aquesta afirmació de Genette, per tant, es posa en relleu l'efecte del text sobre l'apreciació del títol, però en el nostre treball volem posar èmfasi en el contrari: l'efecte del títol sobre l'apreciació del text. Tenint en compte que, com expliquem al següent apartat (8.3), en les portades s'observa un gran nombre de dones i homes amb vestuari i pentinat tradicionals, que poden representar geishes o samurais o fer aquesta impressió als possibles receptors del llibre, hem decidit fer un recompte dels títols que contenen aquestes paraules per saber si els editors mostren una predilecció en el seu ús com estereotips en la presentació de l'altre. Evidentment, en alguns casos la paraula *geisha* o *samurai* apareix també al títol original, però hem trobat casos en què no hi apareixia. És a dir, el responsable d'escollir el títol, que en moltes ocasions no és el traductor, ha optat per incloure-hi aquesta paraula encara que no hi fos al títol original. D'aquesta manera, el llibre queda marcat des del moment que llegim el títol com a producte cultural provinent d'una altra cultura, concretament la japonesa.

Pel que fa a la paraula *geisha* només apareix en tres obres: *Kiharu: vida de una geisha* (Nakamura 2001), *Vida de una geisha* (Iwasaki 2002) i *Geishas rivaless* (Kafū 2012). Les dues primeres són autobiografies de geishes, però la tercera és una novel·la que no inclou aquesta paraula al títol japonès, *Ude kurabe* [competició/competir]. El títol en castellà és similar a l'anglès, *Geisha in Rivalry* (Trad. de Kurt Meissner).

Pel que fa a la paraula *samurai*, hi ha un total de 30 traduccions que la inclouen al títol (algunes amb variacions en la grafia, com *samurái*). D'aquestes, només dues inclouen la paraula *samurai* al títol japonès (*Samurai* d'Endō i *Wakaki samurai no tame no seishin kōwa* de Mishima), com es pot veure a la Taula 28 (per ordre d'any d'edició). N'hi ha quatre de les quals no hem pogut esbrinar el títol japonès, una perquè es tracta d'una recopilació de diverses obres.

Taula 28 Traduccions que inclouen la paraula *samurai* al títol

Títol japonès	Títol de la traducció
<i>Samurai</i> (侍)	<i>El Samurai</i> (Endō 1982)
<i>Nanshoku ōkagami</i> (男色大鑑)	<i>Historias de amor entre samurais</i> (Ihara 1982)
<i>Gorin no sho</i> ¹⁷⁵ (五輪書)	<i>Escritos sobre los cinco anillos: estrategia del samurái</i> (M. Miyamoto 1984)
<i>Gorin no sho</i> (五輪書)	<i>El libro de los cinco anillos: guía del samurai</i> (M. Miyamoto 1987)
<i>Hagakure</i> (葉隠)	<i>Hagakure: Breviario del samurai</i> (Yamamoto 1989)
<i>Miyamoto Musashi</i> (宮本武蔵)	<i>Musashi: 1. El camino del samurai</i> (Yoshikawa 1993)
<i>Budō shoshinshū</i> (武道初心集)	<i>El código del samuray: el espíritu del bushido japonés y la vía del guerrero</i> (Daidōji 1998)
<i>Hagakure</i> (葉隠)	<i>Hagakure: el libro secreto de los samuráis</i> (Yamamoto 2000)
<i>Rōnin no chūsei</i> (浪人の忠誠)	<i>Los cuarenta y siete ronin: la historia de los leales samuráis de Akō</i> (Tamenaga 2000)
<i>Wakaki samurai no tame no seishin kōwa</i> (若きサムライのための精神講話)	<i>Lecciones espirituales para los jóvenes samuráis y otros ensayos</i> (Mishima 2001)
<i>Hagakure</i> (葉隠)	<i>Hagakure: el código secreto del samurái</i> (Yamamoto 2003)
<i>Hagakure</i> (葉隠)	<i>Bushido: el camino del samurai: basado en el libro Hagakure de Tsunetomo Yamamoto</i> (Yamamoto 2005)
<i>Budō shoshinshū</i> (武道初心集)	<i>El código del samurái: Bushido Shoshinshu</i> (Daidōji 2005)
<i>Fudōchi shinmyōroku</i> (不動智神妙録)	<i>El espíritu indomable del samurai</i> (Takuan 2005)
<i>Hagakure</i> (葉隠)	<i>Hagakure: el camino del samurái</i> (Yamamoto 2005)
<i>Hagakure</i> (葉隠)	<i>Hagakure: el libro del samurái</i> (Yamamoto 2005)
<i>Shiokari toge</i> (塩狩峠)	<i>Un samurái cristiano: relato de una conversión</i> (Miura 2006)
[N.T.] ¹⁷⁶	<i>Cómo dibujar manga 21: Ninjas y samurais</i> (Fukagai 2006)
<i>Gorin no sho; Hagakure</i> (五輪書; 葉隠)	<i>La vía del samurái: Libro de los cinco anillos de Miyamoto Mushashi y Hagakure de Yamamoto Tsunetomo</i> (Oshima 2007)
<i>Miyamoto Musashi</i> (宮本武蔵)	<i>Musashi: la leyenda del samurái</i> (Yoshikawa 2009)
[N.T.]	<i>Esgrima japonesa: los secretos del samurái</i> (Hatsumi 2011)
<i>Hige otoko</i> (ひげ男)	<i>El samurái barbudo</i> (Rohan 2012)
<i>Hanshichi Torimonocho</i> (半七捕物帳)	<i>Hanshichi: un detective en el Japón de los samuráis</i> (Okamoto 2012)
<i>Nanshoku ōkagami</i> (男色大鑑)	<i>El gran espejo del amor entre hombres: historias de samuráis</i> (Ihara 2013)
<i>Seido Kidan</i> (青蛙鬼談)	<i>Fantasmas y samuráis: cuentos modernos del viejo Japón</i> (Okamoto 2013)
<i>Hagakure</i> (葉隠)	<i>Hagakure: el camino del samurái</i> (Yamamoto 2013)
<i>Hagakure nyūmon</i> (葉隠入門)	<i>La ética del samurái en el Japón moderno</i> (Mishima 2013)
[N.T.]	<i>Relatos de samuráis</i> (Miyamori; Kikuchi 2013)
<i>Bakemono Yashiki</i> (化物屋敷)	<i>Leyendas del viejo Tokio: y otras historias de samuráis del siglo XVII</i> (De Benneville 2014)
[N.T.]	<i>Técnicas samurái de combate sin armas</i> (Hatsumi 2014)

En general, el títol dels llibres traduïts sol estar basat en el del text original, però no sempre és així, com hem vist. Un dels factors que influeix en la decisió sobre el títol és la traducció que s'ha fet en el text mediador. Això no es restringeix només, com podríem pensar, a les traduccions indirectes, sinó que també hi ha traduccions directes en què el títol està basat en una altra traducció, com afirmen Marín Lacarta

¹⁷⁵ Aquest llibre, com també el *Hagakure*, han estat traduïts diverses vegades (vegeu 6.6 Retraduccions), motiu pel qual apareixen en múltiples files d'aquesta taula.

¹⁷⁶ No trobat.

(2012^a: 66-67) i Heilbron (1999: 436). Un exemple d'això seria la novel·la *Tòquio Blues* de Murakami. Tant la traducció catalana com la castellana (*Tokio blues*) són traduccions directes del japonès. El títol de l'obra original és *Noruei no mori* (ノルウェイの森), publicat en anglès com a *Norwegian Wood*. La traducció a l'anglès és, de fet, un retorn a l'origen, ja que el títol japonès és la traducció estàndard al japonès d'una cançó dels Beatles homònima. En la publicació a Espanya l'editorial va optar per imitar el títol de la publicació italiana,¹⁷⁷ *Tokyo Blues*, que no té cap similitud amb el títol original. De fet, és curiós el procés d'inversió de referents que es produeix: Murakami al·ludeix a un referent anglès, però el títol traduït fa referència clarament al Japó, ja que inclou el nom de la capital. El traductor ens ha explicat que després de la publicació d'aquesta traducció el 2005, l'autor, Murakami, es va mostrar en desacord tant amb la coberta (vegeu Figura 8) com amb el títol, per la qual cosa en les posteriors edicions la coberta és diferent i s'inclou com a subtítol el títol original (en anglès, que es podria considerar tant una traducció del títol a l'anglès com el text del qual el títol japonès n'és una traducció).

Figura 8 Cobertes de les edicions de *Tòquio Blues* de 2005, 2007 i 2011 (d'esquerra a dreta)

A la primera edició, de 2005, apareix en primer pla una cara femenina dibuixada que sembla inspirada en les geishes o els gravats ukiyo-e, tot i que amb un element modernitzant, ja que porta unes ulleres de sol. En la segona edició veiem que s'hi ha afegit el subtítol *Norwegian Wood* i la imatge de la coberta és una fotografia que no representa estereotips, ja que ni tan sols es pot apreciar si la figura femenina que hi apareix és una noia japonesa o amb trets orientals. A la posterior edició de butxaca es torna a recórrer a un element identificador de la procedència de l'obra: a

¹⁷⁷ Comunicació personal d'Albert Nolla (3-2-2016).

l'extrem esquerre superior hi veiem una representació del sol amb rajos vermells (la bandera de guerra del Japó¹⁷⁸) que s'expandeix pels marges esquerra i superior de la coberta, com un teló que emmarca l'obra. Per tant, sembla que l'editorial consideri convenient que la coberta del llibre el marqui com a pertanyent a una altra cultura, exotitzant-la.

8.3 Imatge de la coberta

La imatge de la coberta és un paratext important perquè és el primer contacte visual amb el llibre i, a diferència d'altres paratextos com notes o prefacis que només es consulten en un moment determinat, la coberta sempre està present com a cara visible del llibre.

Com que el nombre d'entrades del corpus és molt gran, hem restringit l'anàlisi a les cobertes de novel·les.¹⁷⁹ En aquest cas hem tingut en compte les reedicions, ja que sovint tenen cobertes diferents de les anteriors edicions. Del total de 542 edicions que hi ha al gènere de novel·la, hem trobat les cobertes de totes excepte 12 (2,2%). Hem exclòs de l'anàlisi les cobertes idèntiques (o que només tenen, per exemple, algun petit canvi d'enquadrament o en la tipografia del títol), que són 98 i, per tant, el total d'imatges que s'han tingut en compte són 432.

Com que malgrat restringir l'objecte d'anàlisi, el nombre de cobertes segueix essent molt gran, no hem analitzat amb detall cada imatge sinó que les hem classificat per a analitzar-ne quantitativament les dades obtingudes. Com hem explicat amb més detall a l'apartat 3.4.1 de metodologia, hem decidit classificar l'element (o elements) principals de la imatge de cada coberta segons el tipus: figures femenines, masculines, humanes, paisatges, objectes, animals, altres o sense imatges. També hem considerat interessant aplicar a cada imatge una variable de marcada especificitat cultural o no (si l'element és clarament identificable amb la cultura japonesa/oriental o no) i una variable de temps (si la imatge té algun element o característica que la marqui de forma destacada com a pertanyent a una època concreta, ja sigui moderna o antiga). Hem intentat contrastar amb les dades d'aquesta anàlisi les característiques que Said ([1978] 2003) subratlla en la presentació de l'altre oriental: anacronisme, exotisme i

¹⁷⁸ Icona àmpliament utilitzada en representacions gràfiques relacionades amb el Japó, malgrat que és controvertida per ser un símbol de l'època imperialista del Japó, utilitzat també per la ultradreta del Japó actual. És interessant una entrada de blog (<<http://laarcadiadeurias.net/anime/otakus-japonofilos-y-la-bandera-imperialista-japonesa/>> [consulta: 18/11/2015]) on es destaca i s'exemplifica el fet que molts cartells de salons del manga i esdeveniments similars hi apareix aquest símbol, probablement per desconeixement del significat.

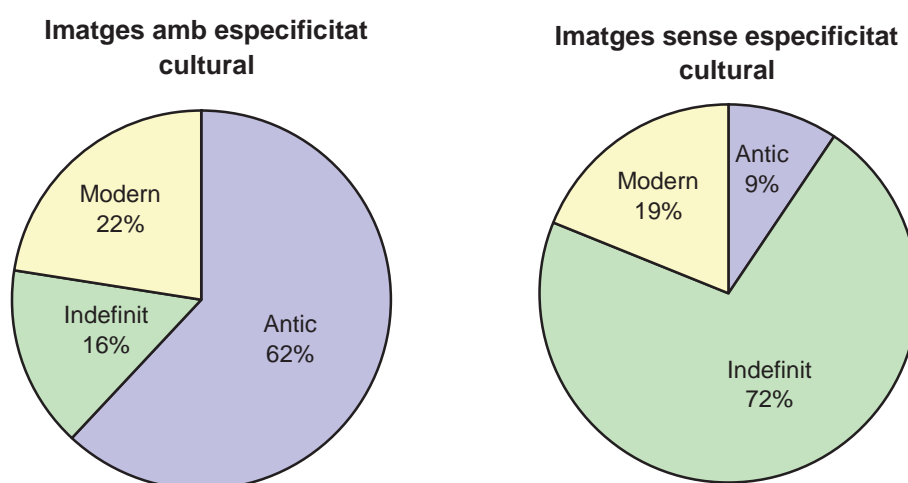
¹⁷⁹ Per a veure totes les cobertes incloses en aquesta anàlisi consulteu l'annex 5.

sensualitat (o presentació de l'orient utilitzant figures femenines).

L'anacronisme o estancament en el passat és una forma de situar l'altre en una posició d'inferioritat com a cultura menys avançada que la pròpia i que no ha evolucionat. Si observem les dades obtingudes de la classificació de les cobertes, 179 imatges remetent al passat, és a dir, un 41,5%. Les imatges en què els elements representats evocuen la modernitat són 91 (21%), gairebé la meitat que les anteriors, i les que no remetent especialment ni a l'antiguitat ni a la modernitat són 162, un 37,5% del total. Hi ha, per tant, un predomini de les imatges antigues, és a dir, l'altre es presenta de forma arcaïtzant.

Pel que fa a l'exotisme, en alguns casos seria molt subjectiu valorar si una imatge té o no un efecte exotitzant en el receptor, però creiem que l'especificitat cultural pot ser útil en aquest sentit, i especialment el fet que apareguin a la coberta elements tradicionals. Per tal d'identificar elements tradicionals, hem creuat les variables d'especificitat cultural i de temporalitat, considerant que les imatges amb una marcada especificitat temporal i que remetent a un temps antic pertanyen a l'àmbit d'allò tradicional. Si ens fixem només en l'especificitat cultural, predominen les imatges que remetent a una cultura diferent de la pròpia i marcadament japonesa o oriental, que suposen un 61% del total (263 casos). Les cobertes que, en canvi, no remetent a una cultura determinada són un 39% (169 casos), entre les quals s'hi inclouen les cobertes sense il·lustracions. Als dos gràfics que presentem a continuació (Gràfic 10) hem aplicat la variable de la temporalitat a la d'especificitat cultural.

Gràfic 10 Temporalitat en les imatges amb i sense una marcada especificitat cultural

Com veiem al Gràfic 10, en les imatges amb una especificitat cultural marcada, és a dir, en què les imatges es poden identificar amb el Japó o l'orient, hi ha un clar

predomini de les imatges antigues (o de coses antigues), que suposen un 62% (163 casos). Per tant, aquestes 163 imatges que representen una idea de tradició són un 37,7% del total de les 432 cobertes analitzades. Les imatges modernes, en canvi, són només 59, per tant no arriben ni a la meitat que les anteriors. D'altra banda, entre les imatges que no presenten una especificitat cultural, s'observa una prevalença de l'atemporalitat, que suposa un 72% del total, seguida de les imatges modernes (19%) i les antigues (9%). Com que, recordem, estem analitzant cobertes de novel·les, els textos clàssics no estan inclosos en aquesta selecció. Com hem mencionat anteriorment, el fet de remetre a la tradició no implica necessàriament una exotització, però aquestes dades mostren que els responsables de les cobertes escullen imatges que es poden considerar tradicionals per presentar l'altre japonès.

Pel que fa a la sensualitat i la recurrència a les imatges femenines per a la presentació de l'orient, ho analitzarem observant els elements representats a les cobertes, que presentem a la Taula 29.

Taula 29 Elements representats a les cobertes

Element principal	N. de cobertes	Percentatge
Figures femenines	118	27,3%
Altres	74	17,1%
Paisatges	64	14,8%
Figures masculines	62	14,4%
Sense imatges	36	8,3%
Figures humanes	35	8,1%
Objecte	27	6,3%
Animals	16	3,7%
Total	432	100%

Com veiem a la Taula 29, les figures femenines són protagonistes de 118 cobertes, és a dir, de més d'una quarta part del total (27,3%). Cal recordar que les cobertes de la categoria «figures humanes» inclouen en molts casos figures masculines i també femenines, per tant, el nombre de cobertes en què hi apareixen dones és lleugerament superior. Les cobertes amb figures masculines són 62, pràcticament la meitat. I poc més de la meitat d'això, 35, és el nombre d'imatges que inclouen diverses persones de diferents gèneres o figures humanes de sexe no distingible. Hi ha 64 cobertes amb paisatges, 27 amb objectes i 16 amb animals. 74 tenen altres elements o figures abstractes i 36 no incorporen cap tipus d'il·lustració.

Pel que fa la sensualitat, hem considerat que seria molt subjectiu de determinar, però considerem que una dona d'aspecte tradicional podria ser interpretat pel públic

general com una geisha.¹⁸⁰ Per tant, encara que una imatge no sigui explícitament sensual, si s'interpreta com una geisha és possible que s'enllaci amb la idea de la prostitució, que és un dels estereotips que han marcat profundament la imatge d'aquestes artistes a occident. Per calcular el nombre de dones d'aspecte tradicional, hem utilitzat les categories de temporalitat i especificitat cultural juntament amb les dades sobre figures femenines, i en presentem els resultats a la Taula 30.

Taula 30 Imatges en què hi apareixen figures femenines

	Antiga	Indefinida	Moderna	Total
Sense especificitat cultural	4	7	10	21
Amb especificitat cultural	56	7	34	97
			Total	118

A les cobertes en què hi apareixen figures femenines i no s'hi aprecia una especificitat cultural, que són només 21 (17,8%), predominen les imatges de tipus modern. En canvi, en les 97 restants (82,2%) en què sí que s'hi aprecia una pertinença a una cultura diferent de la dels receptors, predominen clarament les imatges que denoten un temps antic, que són 56. Això significa que d'entre les que són identificables com a japoneses o asiàtiques es presenten de forma tradicional un 57,7%, la qual cosa suposa pràcticament la meitat del total d'imatges en què apareixen figures femenines. Aquestes dades mostren que en l'ús de figures femenines per a la representació de l'altre, l'opció més utilitzada és la de dones d'aspecte tradicional.

Pel que a fa a imatges pertanyents al gènere ukiyo-e, en trobem 46, és a dir un 10,6% del total de 432. Per tant, una de cada 10 cobertes inclou una imatge pertanyent a aquest gènere. A més, hem trobat alguna imatge que s'ha utilitzat reiteradament en diverses cobertes. El cas més significatiu és el de la il·lustració titulada «茶屋の二階座敷の男女» (que en anglès se sol traduir com a «*Lovers in the upstairs room*») que data del 1788. Forma part de la sèrie 歌まくら (Poema del coixí), de Kitagawa Utamaro (喜多川歌麿). Aquesta imatge s'ha utilitzat a les cobertes de quatre llibres, com veiem a la Figura 9.

¹⁸⁰ Hem optat per no utilitzar la cursiva en aquesta paraula ja que apareix al Termcat i creiem que, malgrat la procedència estrangera, el coneixement d'aquesta paraula està prou estès com per considerar-la naturalitzada.

Figura 9 Cobertes que inclouen la il·lustració de Kitagawa Utamaro

El gravat de Kitagawa, doncs, s'ha utilitzat a les cobertes de *Música* (Mishima 1993), *La casa de les belles adormides* (Kawabata 2007), *La remor de les onades* (Mishima 2008) i *El libro de la almohada* (Sei Shōnagon 2009). L'any d'aquestes edicions és relativament proper en el temps, però no és el cas dels originals, que foren publicats al s.XX els tres primers (1965, 1961, 1954, respectivament) i al s. X-XI (cap a l'any 1000) el darrer. És a dir, hi ha gairebé un mil·lenni de diferència entre les publicacions originals de les tres primeres obres i de la darrera, però la imatge escollida per a les cobertes és la mateixa, una il·lustració feta al s.XVIII. L'ambientació de les obres és més o menys coetània de les publicacions originals, i per tant l'anacronisme es produeix no només en relació a les publicacions originals sinó també al contingut de la novel·la.

En segon lloc, a la Figura 10 veiem una altra imatge que també hem trobat repetida, la il·lustració «髪梳ける女» [dona que es pentina] de Hashiguchi Goyō (橋口五葉) que data del 1920. En aquest cas pertany al gènere shin-hanga (新版画), que es basa en l'ukiyo-e però amb algunes diferències que el fan més proper als gustos estètics actuals.

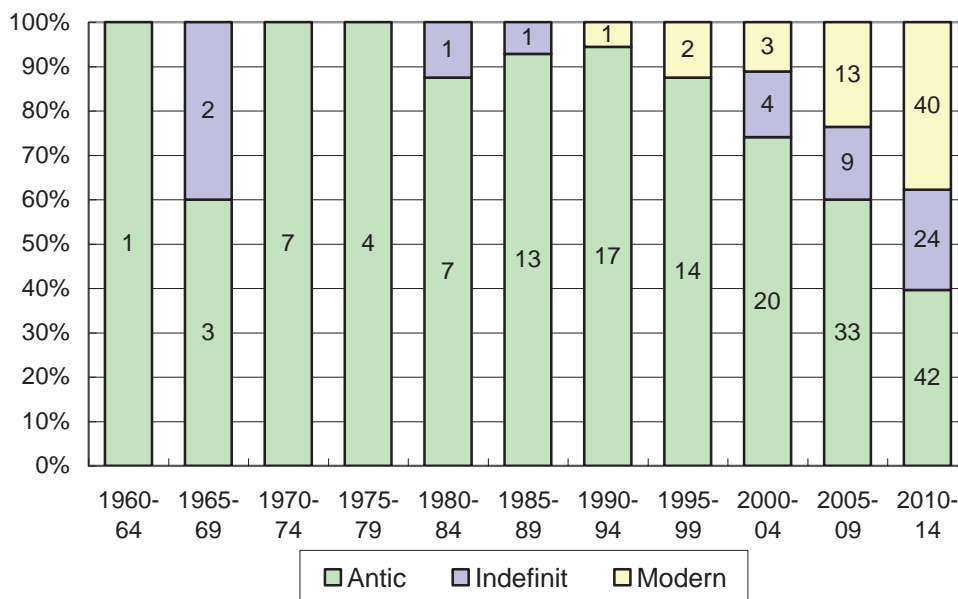
Figura 10 Cobertes que inclouen la il·lustració de Hashiguchi Goyō

Aquesta imatge s'ha utilitzat a la coberta de *Hay quien prefiere las ortigas* (Tanizaki 2004), *Quadern de capçalera* (Sei Shōnagon 2007) i *La casa de las bellas durmientes* (Kawabata 2013). Curiosament, dos de les obres, les dues últimes, són traduccions dels mateixos originals que en el cas anterior (Figura 9) i, per tant, també s'observa una diferència de gairebé un mil·lenni entre les obres que han estat il·lustrades amb la mateixa imatge.

El fet d'utilitzar reiteradament les mateixes imatges en publicacions tan diverses, tant pel que fa al contingut com al temps en què s'ambienten les obres, mostra que els paratextos perpetuen estereotips i presenten una temporalitat arbitrària, concepte que Marín Lacarta (2012^a: 310) descriu entre les formes de presentar l'altre de forma distorsionada.

Finalment, analitzarem diacrònicament les variables que hem utilitzat per classificar les imatges. Pel que fa a l'ús d'imatges tradicionals a les cobertes, al Gràfic 11 hi hem representat les imatges que mostren una especificitat cultural, expressant amb percentatges la temporalitat.

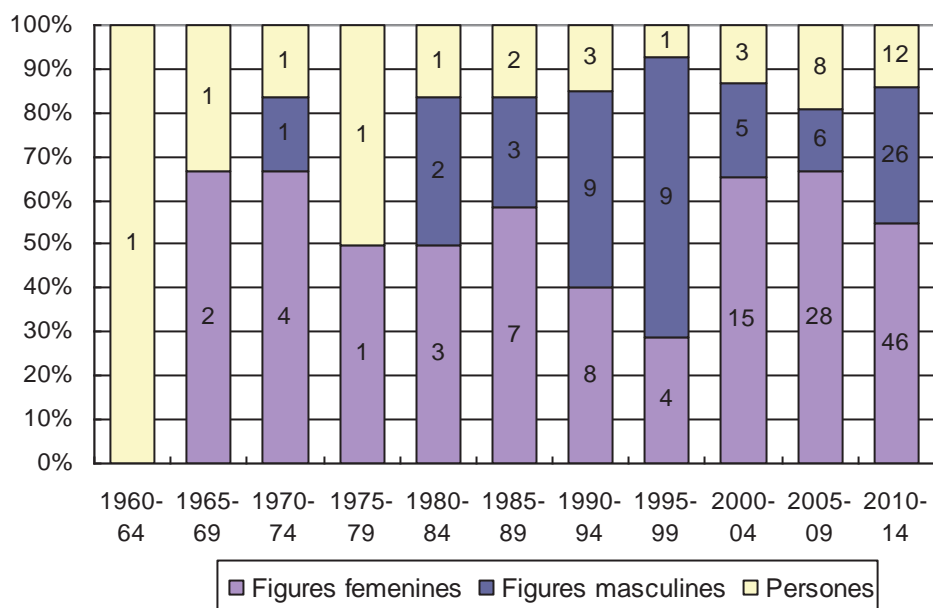
Gràfic 11 Evolució diacrònica d'imatges amb especificitat cultural

En nombres absoluts hi ha un augment gradual de les imatges tradicionals, exceptuant els períodes 75-79 i 95-99. Malgrat això, si ens fixem en les dades de forma percentual, és a dir, com a fracció del total, des dels anys 90 l'ús d'imatges tradicionals ha seguit una tendència a la baixa.

També hem considerat interessant observar la variació de la proporció d'homes i dones en les cobertes amb figures humanes com a element principal (Gràfic 12).

Gràfic 12 Evolució diacrònica de les cobertes amb figures humanes

La proporció de figures femenines és igual o superior al 50% en tots els períodes excepte el període 1960-64, en què només hi ha una coberta que inclogui figures humanes, i la dècada dels anys 90, en què el nombre de cobertes amb figures masculines és superior al de figures femenines. Si observem el context de les traduccions del japonès a Espanya, veiem que a la primera meitat dels anys 90 hi ha un augment dels llibres d'arts marcial i de gestió empresarial, és a dir, aspectes de la cultura japonesa que es poden relacionar amb el poder i la masculinitat. Les dades sobre cobertes, recordem, només són del gènere novel·lístic, però seguint la idea del polisistema, la literatura no és fenomen aïllat sense relació amb el context en què es produeix. Per tant, creiem que el fet que en un moment determinat destaquin aspectes de Japó que el situïn en una posició de poder pot estar relacionat amb què es representi aquesta cultura amb figures masculines en major proporció. La disminució del nombre total de traduccions durant la segona meitat dels anys 90 també es reflecteix en aquest gràfic, ja que el nombre total de cobertes amb figures humanes és inferior al de la primera meitat. Tot i que no tenim dades suficients per afirmar-ho, podríem hipotetitzar que un Japó que es desmarqui dels estereotips en què estava encasellat i que es mostri identificat amb una masculinitat poderosa en comptes d'una feminitat subjugada ja no desperti un interès tan gran. Aquesta hipòtesi seria interessant d'analitzar amb més detall en investigacions futures.

Exceptuant el període anteriorment esmentat, no podem parlar en aquest cas d'una evolució diacrònica, ja que només s'observa una disminució de la proporció de cobertes que representen dones en l'últim període, 2010-14, i tot i així continua superant el 50%.

8.4 Nom de la col·lecció

En aquest apartat principalment observarem si el nom de la col·lecció posa de relleu la procedència de l'obra, com en el cas de «Biblioteca oriental» o, per contra, integra l'obra en una col·lecció genèrica, com podria ser «Grandes clásicos universales». Del total de 1365 edicions incloses a la nostra base de dades, tenim el nom de la col·lecció de 698, és a dir aproximadament un 50%. Les edicions de què no tenim dades sobre la col·lecció pot ser que no pertanyin a una col·lecció o que no haguem tingut accés a aquesta informació.

Les col·leccions marcades com a pertanyents a una altra cultura són un total de 84, és a dir un 12% del total d'edicions de què tenim dades, i les que no estan marcades són un total de 614, és a dir un 88%. Entre aquestes últimes, les

col·leccions que tenen un nombre més gran de publicacions (més de 10) al nostre corpus pertanyen a grans editorials:

- Narrativa (Empúries): 20.
- El libro de bolsillo. Biblioteca de autor (Alianza): 18.
- Poesía Hiperión (Hiperión): 17.
- Maxi (Tusquets): 16.
- Andanzas (Tusquets): 15.
- Alianza Literaria (Alianza): 15.
- Libros del Tiempo (Siruela): 14.
- Biblioteca Formentor (Seix Barral): 11.

D'altra banda, pel que fa als noms de col·leccions que les marquen com a pertanyents a una altra cultura, no comporten necessàriament una connotació negativa. La identificació de l'altre com a altre es pot produir des de dos enfocaments: la voluntat de visibilitzar les diferències per conèixer l'altre, o bé una voluntat de visibilitzar l'alteritat i especialment els trets prototípics per tal d'utilitzar la imatge estereotipada com a reclam de vendes. En aquest sentit, els casos en què apareix la paraula «oriental» o «asiàtic» expressen l'alteritat d'una forma genèrica, de manera que la informació que transmeten de l'altre és de llunyania. En canvi, en els casos en què apareixen paraules més específiques, com «japonès», podem considerar que hi ha una intenció d'aproximar-se a l'altre.

Els noms de col·leccions que inclouen paraules del camp semàntic d'orient o Àsia són els següents, dels quals n'indiquem també l'editorial a què pertanyen, el nombre de llibres japonesos i el rang d'anys en què s'han publicat:

- Pliegos de oriente. Lejano Oriente (Trotta): 8 (1998-2010)
- Pliegos de oriente (Trotta): 2 (2010-2012)
- Biblioteca oriental (Planeta-De Agostini): 9 (2004-2005)
- Paidós orientalia (Paidós): 3 (1980-2002)
- Clàssics de l'Orient (Publicacions Abadia Montserrat): 3 (2009)
- La Otra palabra. Serie asiática (Azul): 1 (2005)
- Colección Clásicos de la estrategia oriental (Librería Argentina): 1 (2003)

A banda d'aquestes, n'hi ha dues que inclouen la paraula *orient* però també una paraula referent al *jo*: «Oriente y occidente» (Heptada) i «Poesía del Oriente y del Mediterráneo» (Ediciones del Oriente y del Mediterráneo). Finalment, n'hi ha d'altres que marquen el llibre com a estranger però no d'una forma genèrica sinó molt específica, com les col·leccions «Maestros de la literatura japonesa» (Satori ediciones), «Textos de la tradición Zen» (Miraguano) o «Karate superior» (Fher).

Per tant, considerem que el nom de les col·leccions no és exotitzant en gran part

de les publicacions, però sí en alguns casos. Destaca el fet que moltes d'aquestes col·leccions marcades com a orientals es produeixen a partir del 2000, és a dir, molt recentment. Un cas que considerem clarament exotitzant és el de la col·lecció «Biblioteca oriental» de Planeta-De Agostini (vegeu Figura 11), en què el nom de la col·lecció apareix a la coberta en lletra més gran que el títol i el nom de l'autor.

Figura 11 Exemples de títols de la col·lecció «Biblioteca Oriental»

En aquest cas, el fet que la paraula «Oriental» sigui la que està representada en lletres més grans mostra que l'editorial posa èmfasi en la categorització de les obres com a pertanyents a una cultura llunyana i exòtica.

També hi ha una col·lecció anomenada «rara avis» (Alba editorial), que no fa referència a l'orient però sí que marca una distància ja que denota estranyesa.

Finalment, com a mostra de la influència dels factors socioculturals en la selecció de llibres per traduir, trobem també una col·lecció anomenada «Ganadores del premio Nobel» (Planeta-De Agostini).

8.5 Autoria dels prefacis

Com que, per l'abast del corpus, no hem accedit a tots els exemplars físicament sinó que hem obtingut gran part de la informació de bases de dades i catàlegs de biblioteques, no podem garantir que la informació sobre prefacis sigui completa. En alguns casos hem trobat indicada l'autoria del prefaci, però en els casos en què no se'n feia cap menció, no podem determinar si el llibre no en té o simplement aquesta informació no apareixia a les bases de dades consultades. Per aquest motiu, no podem oferir xifres sobre el percentatge de llibres que compten amb prefacis, però, d'entre les publicacions de què tenim dades, hem comptabilitzat en quina proporció els prefacis són escrits pel traductor del mateix llibre. Hem decidit fer un recompte per publicacions (edicions) i no per traduccions pel fet que en alguns casos les reedicions d'una mateixa traducció contenen paratextos diferents. Un exemple n'és la novel·la *Confesiones de una máscara*, que en diferents edicions de la mateixa traducció d'Andrés Bosch té tres prefacis diferents: un escrit per Juan Antonio Vallejo, un altre per Luis Antonio de Villena i un altre sense firmar titulat «nota del editor».

Tenim recollides dades de 176 publicacions que contenen prefacis,¹⁸¹ dels quals 70 (39,8%) han estat escrits pel traductor de l'obra, mentre que 106 (60,2%) han estat escrits per altres persones: editors, traductors del text mediador i escriptors de renom, entre d'altres. Com veiem, el nombre de prefacis escrits pels traductors no és baix, però el fet que sigui inferior als que no han estat escrits pels traductors és una mostra de la poca visibilitat del traductor i de la posició preeminent de l'editor en la creació de la imatge de l'altre, entenent *editor* com la persona responsable de la publicació d'una traducció i els paratextos que l'acompanyen, ja sigui escrivint el prefaci ell mateix o encarregant-lo a una altra persona que consideri oportuna. El fet que els traductors no siguin els principals redactors dels textos que introdueixen un llibre no és una cas aïllat del nostre corpus: l'estudi de Norberg (2012: 105) sobre els prefacis del traductor conclou que «translators' prefaces are a rare phenomenon in today's Swedish book market».

¹⁸¹ Prefaci o similar. Per a l'ús que fem de la paraula *prefaci*, vegeu el capítol de metodologia.

Part III ANÀLISI DEL SUBCORPUS

En aquesta part analitzem amb detall els paratextos de les traduccions que formen part del subcorpus. En primer lloc presentem breument l'obra en qüestió i a continuació l'autor i les seves obres. Hi ha un apartat per a l'anàlisi de cada traducció amb les corresponents diferents edicions, i finalment en l'últim apartat es comparen les diferents publicacions. El subcorpus està compost per quatre traduccions, dues d'una obra de Kawabata i dues d'una obra de Mishima. Les dues traduccions de Kawabata deriven en quatre edicions diferents, i les dues de Mishima en nou edicions.

Hem escollit aquestes novel·les perquè en ser obres d'autors molt coneguts poden haver arribat a un públic molt ampli i, d'altra banda perquè han estat retraduïdes i d'aquesta manera podem observar els paratextos que envolten diferents edicions d'un mateix original. *Confesiones de una máscara* és l'única novel·la de Mishima que ha estat retraduïda, és a dir, traduïda dos cops al mateix idioma. En el cas de Kawabata hi ha quatre obres que han estat retraduïdes, i en aquest cas hem escollit la primera per any de publicació, titulada *Una grulla en la taza de té* en la primera traducció i *Mil grullas* en la segona.

9 *Senbazuru* (千羽鶴) de Kawabata Yasunari

Kawabata va escriure *Senbazuru* entre els anys 1949 i 1952, i es va publicar inicialment per capítols en revistes literàries. La novel·la s'ambienta en el Japó de la postguerra, és a dir en el moment en què l'estava escrivint l'autor, a la ciutat de Kamakura, pròxima a la capital, Tòquio.

Aquesta novel·la tracta sobre un jove, Kikuji, que ha perdut el seu pare i a través de la cerimònia del te coneix quatre dones que marquen la història de la novel·la; dues noies joves i dues de mitjana edat que van ser amants del seu pare. Concretament, aquestes dones s'anomenen Chikako, senyora Ota, Fumiko i Yukiko. Chikako va ser amant del pare de Kikuji tot i que molt breument; té una taca fosca que li cobreix el pit i, suposadament, això li ha impedit de casar-se. Té un caràcter fort i dominant, i durant tota la novel·la intenta controlar la vida dels altres, especialment la del protagonista. La senyora Ota va ser amant del pare i té un afer amb el protagonista. Fumiko és la seva filla, que s'avergonyeix de la conducta de la seva mare, i des del moment que va a disculpar-se amb el protagonista comencen a establir una relació d'amistat i que posteriorment esdevindrà sentimental. Yukiko és una noia que Chikako presenta al protagonista com a possible enllaç matrimonial. Yukiko gairebé no apareix activament a la novel·la però sempre hi és present en les

converses i el rerefons del que passa i, de fet, el títol *Mil grullas* prové del motiu estampat en un mocador de farcell que porta ella el dia que es coneixen amb el protagonista.

Un referent cultural molt important en aquesta novel·la és la cerimònia del te, ja que la sala en què es practica és un dels espais on es desenvolupa la història, i els objectes que s'hi utilitzen tenen una forta càrrega simbòlica, que a més passen de mans d'uns personatges a altres. Algun crític¹⁸² fins i tot considera aquests objectes no només com a encarnació d'alguns personatges sinó fins i tot com a «protagonistes» de la història als quals els personatges humans es veuen subordinats, com si fossin presa d'un malefici.

La manera com acaba la novel·la dóna la sensació d'inconclusa, la qual cosa no és excepcional en les novel·les japoneses, però si ens fixem en la publicació en japonès veiem que inclou una segona part que no trobem a cap de les dues traduccions al castellà. Tot i que s'inclou en la publicació japonesa que hem consultat, que és força recent (1999), sembla que no es va publicar amb les primeres edicions, la qual cosa explica perquè les primeres traduccions al castellà no contenen aquesta part. La traducció més recent, però, feta al 2005, tampoc no inclou aquests capítols finals, probablement perquè és una traducció indirecta basada en una versió anglesa que no els contenia. A la Taula 31 presentem la informació bàsica sobre les traduccions que se n'han publicat a Espanya, precedides dels textos mediadors i l'original.

Taula 31 Original i traduccions *Senbazuru*

	Any	Títol	Traductor
Original	1952	<i>Senbazuru</i> (千羽鶴) ¹⁸³	
Text mediador 1	1960	<i>Nuée d'oiseaux blancs</i>	Bunkichi Fujimori [i Armel Guerne, segons alguna ed. posterior]
Text mediador 2	1958	<i>Thousand Cranes</i>	Edward G. Seidensticker
Traducció 1 Edicions: 1962; 1968	1962	<i>Una grulla en la taza de té</i>	Luis de Salvador
Traducció 2 Edicions: 2005; 2012	2005	<i>Mil grullas</i>	María Martoccia

S'han fet dues traduccions diferents al castellà, la primera publicada el 1962, obra de Luis de Salvador, i la segona, obra de María Martoccia, publicada el 2005 per primera vegada a Espanya, tot i que ja s'havia publicat el 2003 a Buenos Aires. Totes dues traduccions són indirectes, la primera a partir del francès i la segona a

¹⁸² Postfaci de l'edició japonesa (Yamamoto [1999] 2009).

¹⁸³ Kawabata, Yasunari. 1952. *Senbazuru*. Tōkyō: Chikuma Shobō (川端康成. 1952. 千羽鶴. 東京: 筑摩書房).

patir de l'anglès, tot i que això no apareix indicat als paratextos. Com que no s'indica als llibres, hem hagut d'investigar quines eren les llengües de traducció, cosa que expliquem amb detall al subapartat 3.1.7.

9.1 L'autor i les seves obres

Yasunari Kawabata (1899-1972) va néixer l'any 32 del període Meiji¹⁸⁴ a Osaka. És una època de grans canvis al Japó, que després de l'obertura forçada del país amb l'arribada dels vaixells del Comodor Perry, va començar un període de modernització, tant tecnològica com política i va representar canvis en tots els aspectes, també en la literatura.

Kawabata, fill d'un metge, va néixer en una família benestant, però al llarg de la infantesa va anar perdent tots els familiars, des del pare quan tenia un any, passant per la mare, l'àvia, la germana i finalment el seu últim familiar proper, l'avi, quan ell tenia 16 anys. Això el va marcar profundament i va influir la seva literatura: la solitud i la malenconia són recurrents en les seves novel·les.

Quan es va graduar de la carrera de Literatura a la Universitat de Tòquio l'any 1924, Kawabata ja havia cridat l'atenció d'escriptors importants gràcies a textos que havia enviat a la revista *Bungei Shunju* (文藝春秋). Durant els anys d'estudi a la universitat també va relançar la revista literària *Shinshichō* (新思潮) i després de la universitat va fundar, juntament amb altres escriptors joves, la revista *Bungei Jidai* (文藝時代). Aquesta revista era el portaveu de l'anomenada *Shinkankakuha* (新感覺派, escola neosensacionista [Nolla 2007: 16]), una important corrent modernitzadora de la literatura japonesa. Aquesta corrent es considera contraposada a un altre estil literari del moment, la literatura proletària. La literatura de *Shinkankakuha* es defineix sovint com a «esteticista» o «burguesa», ja que «defugien qualsevol compromís social i es limitaven a explorar les possibilitats artístiques de la literatura» (Nolla 2007: 8). Kawabata, tot i inscriure's a aquest moviment, també té influència d'obres clàssiques de la literatura japonesa.

Aquest autor va rebre el premi Nobel de literatura l'any 1968, però aquest no era el primer reconeixement que rebia a Europa. L'any 1959 va rebre la medalla Goethe a Frankfurt i l'any 1960 el premi a millor llibre estranger a França. Això va ser sens

¹⁸⁴ Tot i que també s'utilitza el calendari gregorià, la forma d'expressar els anys al Japó tradicionalment, i que segueix àmpliament en ús, és començant a comptar des de l'inici de cada període o era. Les eres de la història japonesa s'acostumaven a canviar amb el nom de la capital, però a partir de Meiji s'anomenen i es delimiten pel regnat de cada emperador, per tant l'any en què va néixer Kawabata era l'any 32 del regnat de l'emperador Meiji.

dubte un gran incentiu per la seva difusió a occident. No sembla casualitat, doncs, que les primeres traduccions d'aquest autor a Espanya es publiquessin els anys 1961 i 1962, i en traducció del francès.

Kawabata va ser president del PEN Club japonès, i va viatjar per Europa, Sud-Amèrica i els Estats Units. L'any 1972, a l'edat de 72 anys, es va suïcidar per asfíxia de gas.

Les seves obres més destacades són:¹⁸⁵

- *Izu no odoriko* (伊豆の踊子, 1926) - *La danzarina de Izu* (1969)¹⁸⁶
- *Asakusa kurenaidan* (浅草紅團, 1930) - *La pandilla de Asakusa* (2014)
- *Jojōka* (抒情歌, 1932) – [*Elegia*] (novel·la curta, no traduïda al castellà)
- *Kinjū* (禽獸, 1933) - *Sobre pájaros y animales* (1978)¹⁸⁷
- *Yukiguni* (雪國, 1935–37¹⁸⁸, 1947) - *País de nieve* (1961)
- *Senbazuru* (千羽鶴, 1949–52) - *Una grulla en la taza de té* (1962)
- *Yama no oto* (山の音, 1949–54) - *El clamor de la montaña* (1969)
- *Meijin* (名人, 1951–54) - *El maestro de Go* (Buenos Aires: 2004, no publicada a Espanya)
- *Mizuumi* (みづうみ, 1954) - *El lago* (1976)
- *Fuji no hatsuyuki* (富士の初雪, 1958) - *Primera nieve en el monte Fuji* (2007)
- *Nemureru bijo* (眠れる美女, 1961) - *La casa de las bellas durmientes* (1976)
- *Koto* (古都, 1962) - *Kioto* (1969)
- *Utsukushisa to kanashimi to* (美しさと哀しみと, 1964) - *Lo bello y lo triste* (1977)
- *Kataude* (片腕, 1964) - *Un brazo* (1978)
- *Tenohira no shōsetsu* (掌の小説, 1972) - *Historias de la palma de la mano* (2008)

Kawabata es considera amant de la cultura tradicional japonesa i això es veu reflectit en la seva obra, ja que inclou elements de la cultura tradicional entre la temàtica de les seves obres. Cal destacar també que el fet que fos escollit per ser traduït a occident pot estar relacionat amb això, és a dir, que representava un

¹⁸⁵ En els casos de retraduccions es mostra el títol de la primera traducció. L'any de la traducció mostrat és el de la primera edició a Espanya.

¹⁸⁶ Publicat juntament amb *Kioto*.

¹⁸⁷ Publicat juntament amb *La casa de las bellas durmientes* i *Un brazo*.

¹⁸⁸ Publicat per capítols en revistes literàries.

referent del Japó més aviat tradicional, si es compara per exemple amb la literatura proletària que es produïa a la mateixa època.

Les traduccions a Espanya se centren en el període al voltant de la concessió del Premi Nobel. Consultant les traduccions d'aquest autor incloses a la nostra base de dades, s'observa que durant un període de deu anys després de la concessió del premi (1968-1977) es publiquen 12 edicions d'aquest autor (incloent reedicions), 5 a la dècada dels 80 i només una a la dècada dels 90. A partir del 2002 tornen a aparèixer força publicacions: 25 entre els anys 2002 i 2011. Entre aquestes hi trobem, a partir del 2006, traduccions al basc, català i gallec. També és a partir del 2006 que trobem les primeres traduccions directes del japonès de llibres d'aquest autor (exceptuant-ne una de Jaime Fernández de 1969). És interessant comparar el nombre de traduccions noves amb les reedicions, ja que en contrast amb l'elevat nombre d'edicions, el nombre de traduccions noves només és de dos abans del premi Nobel i 6 després del premi Nobel i durant la dècada dels 70. Del 2003 al 2009 hi ha 11 traduccions noves.

9.2 Una grulla en la taza de té (Trad. Luis de Salvador)

Aquesta traducció es va fer abans de la concessió del premi Nobel a Kawabata, però posteriorment a la recepció de premis a Alemanya i França. Per tant, sembla evident la influència d'altres cultures en la selecció d'aquesta obra per ser traduïda a Espanya. La traducció es va fer del francès, com hem explicat a l'apartat anterior, firmada per Luis de Salvador, en una primera publicació a l'editorial Vergara i una posterior reedició a Círculo de Lectores. No hem pogut aconseguir gaire informació sobre el traductor. Al catàleg de la BNE hi apareixen només tres altres textos¹⁸⁹ traduïts per Luis de Salvador, tots tres del francès i de les mateixes editorials (Vergara i Círculo de Lectores). A la pàgina de crèdits només s'especifica «versión castellana por Luis de Salvador» i «título original japonés: SEMBAZURU», per tant, ho podem considerar una traducció indirecta camuflada.

A continuació presentem la informació bàsica dels paratextos en forma de taula (Taula 32).

¹⁸⁹ *Enciclopedia del mundo submarino* (Jacques Alex Stevens, 1962), *El jorobado de Nuestra Señora de Paris* (Victor Hugo, 1962) i *Los tres mosqueteros* (Alexandre Dumas, 1966).

Taula 32 Paratextos de *Una grulla en la taza de té* (Trad. de Salvador)

Edició 1: 1962 Editorial Vergara		
tipus	autoria	característiques
Prefacis	1. [N.E.] ¹⁹⁰ 2. Isabel Serra Iba	1. « Yasunari Kawabata » (p. 7-8) 2. « Nota sobre la cerimònia del té » (p. 221-228)
Notes	[N.E.] (p. 110: N. del T.)	16 notes al peu, reinicia numeració per pàgina
Coberta / Sobrecoberta	Disseny: [N.E.] Il·lustració: [Sanroma] ¹⁹¹	Coberta: blau clar llisa sense lletres Sobrecoberta: títol, autor, il·lustració
Coberta / Sobrec. posterior	[N.T.]	
Solapes	[N.T.]	Sobre l'obra [Fragment trobat a internet]
Altres peritextos		Index amb títols de capítols «colección Abedul»
Edició 2: 1968 (Variacions) ¹⁹² Editorial Círculo de Lectores		
Prefaci/s	1. E.P. [editor] ¹⁹³ 2. Isabel Serra Iba	« El autor y su obra » (p. 221-224) «Nota sobre la ceremonia del té» (214-219)
Coberta / Sobrecoberta	Disseny: Izquierdo	Coberta de color fosc amb una silueta d'una grua de color rosa. Títol, autor.

Com es pot veure a la Taula 32, l'autoria de la majoria dels paratextos no està especificada, exceptuant la nota sobre la cerimònia del te, firmada per Isabel Serra Iba. Les principals diferències entre les dues edicions són les cobertes i el text sobre l'autor, que és no és el mateix.

9.2.1 Cobertes

A la sobrecoberta de l'edició de 1962 hi ha una il·lustració que representa una dona servint te a un home, tots dos amb trets facials que els caracteritzen com a japonesos, com també la indumentària i pentinats d'estil tradicional. La il·lustració inclou també dos elements de mobiliari típic de les estances tradicionals japoneses. Si bé la imatge (Figura 12) a primera vista remet a la idea de Japó, alguns detalls, concretament en el vestuari i la tassa, revelen que els coneixements sobre cultura japonesa de l'autor de la il·lustració devien ser més aviat superficials.

¹⁹⁰ N.E.: no especificat. Als paratextos no s'especifica. Com que és força habitual, ho abreviem. Les paraules marcades en negreta són el paratextos que es comenten amb més detall després de la taula. N.T.: no trobat.

¹⁹¹ No s'especifica, però en un extrem de la coberta es veu la firma, tot i que el nom queda tallat i només es veu el cognom. Aquest il·lustrador consta en altres publicacions de l'editorial i l'estil s'assembla.

¹⁹² Per tal de no repetir informació, a partir de la segona edició s'especifica només els paratextos significativament diferents de l'edició anterior.

¹⁹³ E.P.: No són les inicials del traductor ni de cap dels traductors de les versions en altres idiomes que hem trobat.

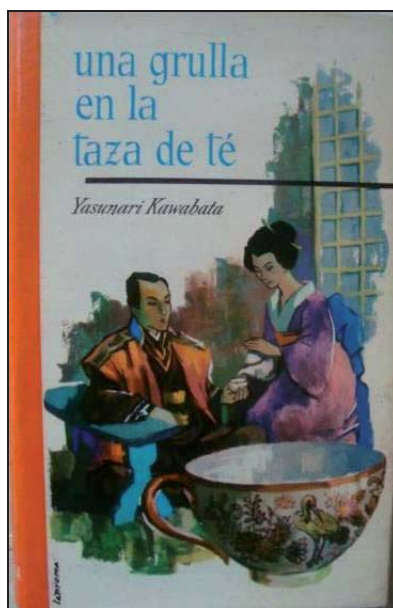

Figura 12 Sobrecoberta de *Una grulla en la taza de té* (1962)

El vestuari és en aparença similar als quimonos, però presenta algunes desavinences clares amb la indumentària japonesa, com per exemple el llaç del quimono de la dona, que té la part de davant de color taronja i la part de darrere de color blau, quan en realitat hauria de ser la mateixa peça. Hi ha altres detalls però creiem que no és necessari aprofundir més en la indumentària, ja que en aquest cas té més rellevància la tassa que apareix en primer pla. Aquesta tassa té motius florals i una grua, ocell que es considera de bon auguri al Japó i que es menciona al títol de l'obra. La forma de la tassa, però, recorda més el «te anglès» que la cerimònia del te japonesa, que és un dels temes centrals del llibre. Les tasses de cerimònia del te, anomenades *chawan* (茶碗) en japonès, es tradueixen més habitualment com a «bol» pel fet que són més grosses i amples que les tasses de te occidentals, i en cap cas no tenen nansa. Les tasses en què es pren el te diàriament (fora de la cerimònia del te) s'anomenen *yunomi* (湯呑) i tampoc no porten nansa. Així doncs, veiem que es crea una imatge de l'altre basada en estereotips i es reelabora segons la pròpia concepció del món. El fet de representar l'altre utilitzant trets prototípics que no s'ajusten a la seva realitat cultural mostra un apropament superficial. Aquest és un dels motius per què els estereotips solen ser criticats, com explica Amossy (1991).

Si analitzem la imatge amb la metodologia de Kress i Leeuwen, observem que els dos plans representen dues funcions diferents. La tassa en primer pla té una funció conceptual que es concreta en dos tipus de processos: un d'analític, ja que una part d'aquesta tassa, la grua, està relacionat amb el títol del llibre, i un de simbòlic, ja que la decoració de la tassa té la funció de remetre a la cultura japonesa. D'altra

banda, el dibuix en segon pla compleix una funció narrativa, és a dir, mostra una acció, alhora que també li podem atribuir una càrrega simbòlica ja que, igual que la tassa, remet a la cultura japonesa. L'acció que es representa és una dona que serveix te a un home. Segons Said ([1978] 2003), l'orientalisme identifica l'orient amb una figura femenina, destacant-hi certs atributs com la servilitat i la sensualitat, de manera que l'orient personificat en una figura femenina queda marcat com a inferior i subjugat a la masculinitat, que s'identificaria amb occident. El fet que en aquesta imatge es mostri una dona japonesa servint un home encaixa amb aquesta idea.

La tassa que hi ha en primer pla, com explicàvem, té una funció conceptual de tipus analític, és a dir, és com una descripció iconogràfica del títol, *Una grulla en la taza de té*. En aquest sentit, la imatge i el títol encaixen perfectament, però crida l'atenció el fet que no es produeixi la mateixa correspondència amb el text. La lectura de la novel·la no ho aclareix exactament el sentit del títol, ja que a l'obra no es descriu cap tassa que tingui el dibuix d'una grua, com la de la coberta. El títol original *Senbazuru* (del qual la segona traducció, *Mil grullas*, n'és una traducció literal), en canvi, sí que té una relació clara amb el contingut, ja que es tracta de l'estampat del mocador de farcell d'un personatge. La traducció del títol sorprèn per la distància amb l'original i pel fet que no hem trobat cap llengua medidora en què s'hagi pogut basar. Per tant, deduïm que és creació d'algun agent de la traducció final, ja sigui el traductor o l'editor. Podríem plantejar-nos si la il·lustració es va basar en el títol o a l'inrevés, però a causa de l'antiguitat de la publicació no tenim mitjans per esbrinar-ho. De totes maneres, considerem que és una mostra del procés de reelaboració que es produeix en el moment de la creació dels paratextos.

El títol original, *Senbazuru*, no només és el motiu del mocador que porta una noia, sinó que a més té una forta càrrega simbòlica, tant en el context de la cultura japonesa com dins de la novel·la. En la cultura japonesa, la grua és un símbol de longevitat i si es fan mil grues de paper (papiroflèxia) es diu que es compleixen desitjos com una llarga vida o la recuperació d'una malaltia. En aquest sentit, el mocador amb aquest motiu de grues s'identifica amb el personatge que el porta, que es constitueix com a aliè a certes situacions desagradables que provoquen altres personatges, i fins i tot com una via d'escapament d'aquestes situacions desagradables, com una forma d'alliberament psicològic del protagonista. La traducció del títol, per tant, queda desconnectada completament d'aquesta simbologia i passa a ser simplement un referència estereotípica a la cultura japonesa.

La coberta de 1968, publicada per Círculo de Lectores, és completament diferent a l'anterior (Figura 13).

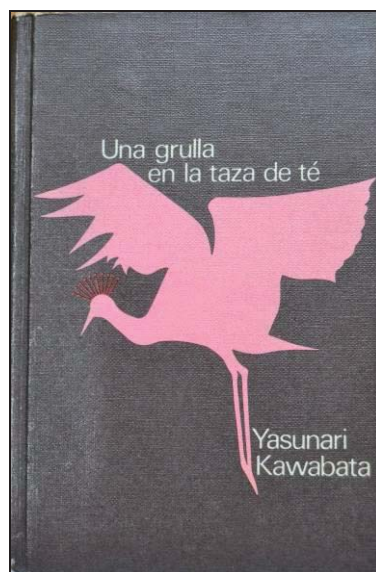

Figura 13 Coberta de *Una grulla en la taza de té* (1968)

Aquesta coberta (Figura 13) és molt més simple, amb una grua que apareix només com una silueta rosa sobre un fons marró. L'estructura visual no és narrativa en aquest cas, sinó només conceptual. Es pot considerar com a simbòlica, ja que remet a la cultura japonesa, i com a element relacionat amb el títol, que inclou el nom d'aquest ocell. Malgrat la simplicitat del dibuix, també s'hi pot identificar certa confusió cultural, ja que les grues de Japó no tenen una cresta sobre el cap com la de la imatge. Existeix una espècie que té una cresta semblant a un ventall com la d'aquesta il·lustració, però es tracta d'un tipus de grua que habita a l'Àfrica (*Balearica regulorum*). Tot i que aquest detall probablement passa desapercebut per a la majoria de lectors, és una mostra de desconeixement de la cultura que es representa i de barreja d'elements de diferents cultures que només tenen en comú el fet d'haver estat considerades exòtiques.

9.2.2 Notes

Les notes no són de l'edició japonesa (només algunes hi tenen alguna similitud) i, per tant, deduïm que són del traductor final o mediador. Només en una nota, la desena (1962: 110), hi ha certa especificació d'autoria, ja que s'hi indica «(N. del T.)». Tot i així no sabem si es tracta del traductor final o del de la traducció medidora. El contingut d'algunes notes mostra clarament que no van dirigides a un receptor japonès, com per exemple «(1) En el Japón se sigue la costumbre de

colocar siempre el apellido antes del nombre» (1962: 11) i, per tant, no són del text original malgrat que no tinguin la indicació «(N. del T.)». Altres semblen basades en notes que hi ha al text original, tot i que de forma resumida. Per exemple la setena nota (1962: 22), sobre *mizuya*, sembla un resum de la nota de l'edició japonesa (1999: 273, nota 5), amb la crida col·locada en el mateix punt del text, tot i que a la versió japonesa es tracta de notes al final i no al peu.

El nombre de notes no és gaire abundant, però tampoc escàs, amb un total de 16 notes al peu en la traducció, a les quals hem donat una numeració contínua a la Taula 33 (realitzada seguint la classificació de Peña i Hernández¹⁹⁴ [1994]) per facilitar-ne la identificació, tot i que en el llibre es reinicia la numeració per pàgines. Les notes a l'edició de 1968 són les mateixes.

Taula 33 Notes al peu (1962)

N. de nota	Pàg.	Crida a nota	Tipus	Tipus de contingut
1	11	Kurimoto Chikako	etnogràfica	col·locació de cognom davant del nom
2	11	arte del té	etnogràfica	remissió al postfaci
3	12-13	<i>tokonoma</i> ; <i>kakemono</i>	etnogràfica	estança; objecte
4	20	<i>furoshiki</i>	etnogràfica	objecte
5	20	<i>sembazuru</i>	etnogràfica	motiu/estampat
6	21	<i>tabi</i>	etnogràfica	peça d'indumentària
7	22	<i>mizuya</i>	enciclopèdica	estança
8	33	<i>oribe</i>	enciclopèdica	tipus de ceràmica
9	105	<i>shino</i>	enciclopèdica	tipus de ceràmica
10	110	<i>mizusashi</i>	enciclopèdica	objecte
11	133	campanillas matinales	enciclopèdica	planta
12	134	<i>myôgâ</i>	enciclopèdica	planta
13	142	<i>gêta</i>	etnogràfica	calçat
14	156	Ryonyu	enciclopèdica	personalitat
15	157	<i>bancha</i> ; <i>sencha</i>	etnogràfica	tipus de te
16	186	<i>kyochikuto</i>	enciclopèdica	planta

Pel que fa a les plantes, hem dubtat sobre si catalogar-les com a etnogràfiques o com a enciclopèdiques, ja que en alguns casos són de coneixement comú entre els japonesos i, per tant, es pot considerar que formen part de la cultura i, a més, no tenen notes al text original. Com es pot veure a la taula, totes les notes són enciclopèdiques o etnogràfiques, pràcticament la meitat de cada. Això mostra una tendència a destacar els trets diferenciadors de l'altre en el moment de fer la traducció, és a dir, a presentar-los de forma exotitzada. A més, la majoria de paraules de crida a nota són préstecs, destacant amb l'ús de la cursiva la seva pertinença a una altra cultura. D'entre aquestes paraules, els noms propis no es poden traduir, però de la resta només dues apareixen traduïdes: «arte del té» i

¹⁹⁴ Per a més detalls sobre el sistema de classificació d'aquest autor, vegeu el capítol de metodologia.

«campanillas matinales». En aquesta última nota, com en d'altres, s'ofereix informació innecessària des d'un punt de vista informatiu, que afegeixen misticisme als referents de la cultura traduïda: «En el Japón es considerada esta flor como el símbolo de la belleza y también de todo lo efímero» (1962: 133). Si bé les campanetes efectivament són unes flors molt efímeres, ja que només duren un dia, el fet de considerar-se símbol de la bellesa es pot atribuir a pràcticament totes les flors. Un altre exemple és a la novena nota, a *shino*, en què s'expliquen les característiques d'aquest tipus de ceràmica i la nota acaba amb l'apreciació «varía sutilmente de tono con una riqueza de matices casi infinita» (1962: 105).

És curiós el fet que on apareix la paraula que dona títol a l'obra original no es tradueix com a «grulla» sinó com a «pajarita», perdent-se la connexió amb el títol. El fragment on apareix aquesta nota és «[...] prendido en su mano izquierda, un *furoshiki* (1) de seda color de rosa, adornado con un *sembazuru* (2) blanco» (1962: 20). La crida a nota en el text és *sembazuru*, que significa «mil grues», però en la nota s'opta per la domesticació: «(2) Dibujo recordando las infantiles pajaritas de papel». Per tant, es combina l'estratègia exotitzant de la paraula original sense traduir, amb una explicació domesticant, i afegint un matís, «infantil», que no es troba a l'original. En aquest sentit, sembla que no es compleix la funció que Genette considera primordial dels paratextos, que és encaixar amb la intenció de l'autor, i en canvi es reelabora la imatge que es desprèn del text. La profunditat de significat que té el títol en el text original desapareix i queda substituïda per una imatge amb una aparent profunditat «mística» en què el referent no queda clar i només té sentit com a icona estereotípica que remet a una cultura exòtica i refinada, però en el fons de poca rellevància, com dona a entendre l'adjectivació utilitzada en aquesta nota («infantiles pajaritas»).

9.2.3 Paratextos textuales

L'exemplar al qual hem pogut accedir no conservava la sobrecoberta. A internet hem trobat fotos de la coberta, però no de la coberta posterior ni de les solapes. Malgrat això, sí que hem trobat un fragment del text de la solapa: «esta novela nos cuenta, con una vivacidad diríamos que mediterránea, el conflicto entre la generación que ha sabido de la bomba de Hiroshima y la que aún guarda un respeto “imponente” a la calidad de la porcelana que sirve para tomar el té».¹⁹⁵ En aquest text s'hi observa una expressió familiaritzant en referència a l'altre, a qui se li

¹⁹⁵ Fragment de text de les solapes trobat a internet. <<http://www.todocoleccion.net/yasunari-kawabata-una-grulla-taza-te-ed-vergara-col-abeldul-1962-japon~x37344810>> [consulta: 8/11/2015].

atribueix una «vivacidad [...] mediterránea», però alhora un distanciament, en fer referència una generació jove que està encara ancorada en les tradicions, és a dir en el passat. La generació anterior es presenta fent referència a la bomba atòmica, un símbol de la derrota d'aquest país enfront d'una potència occidental.

En totes dues edicions hi ha un postfaci titulat «Nota sobre la cerimònia del té», escrit per Isabel Serra Iba. Hem cercat a internet informació sobre aquesta persona, però no n'hem trobat cap més referència que les mencions a aquest llibre, per tant no sabem si era traductora, escriptora o quina relació tenia amb la cultura japonesa (o si podria tractar-se d'un pseudònim). Llegint el text entenem que té coneixements profunds del Japó i de la cerimònia del te, o bé es basa en algun text d'aquestes característiques. El text comença citant un poema de Joshinsai¹⁹⁶ que conté una paraula en japonès, que es tradueix en una nota: «*sumi*: carbón vegetal» (1962: 223). No s'explica perquè no es tradueix directament al poema, però no ho podem considerar simplement una estratègia exotitzant, ja que intuïm un possible motiu per deixar *sumi* en japonès. Aquesta paraula pot significar tant *tinta* com *carbó*, depenent del kanji que s'utilitzi (墨 o 炭, respectivament). En el poema en japonès¹⁹⁷ s'utilitza el kanji de tinta, però si tenim en compte que en la cerimònia del te s'utilitza carbó, pot ser que aquesta paraula tingui un significat doble. Els jocs de paraules utilitzant homòfons són habituals en la poesia japonesa.

En aquest text, la forma de mencionar referents culturals tendeix a la hibridació: les paraules japoneses s'introdueixen al text sense cursiva en alguns casos, possiblement per ser paraules d'ús relativament habitual, que el lector pot haver sentit (a diferència de les paraules específiques de la cerimònia del te), i l'explicació s'afegeix de forma breu darrere la paraula, entre parèntesis o comes: «*yoritsuki* o quiosco de espera, y el *chashitsu*, habitación donde se celebra la ceremonia. [...] los invitados se reúnen en el yoritsuki [...]» (1962: 226). Com es veu en aquest exemple, quan la paraula apareix per segona vegada ja no s'utilitza la cursiva, es naturalitza.

Per classificar els referents en els prefacs i altres paratextos textuals hem utilitzat tres categories, que hem creat basant-nos en Carbonell (2004):

1. Identificació: quan es presenta només una traducció o equivalent i no apareix la paraula japonesa. En aquests casos no és tan fàcil de detectar com els calcs i els préstecs, ja que no existeix un «text original» amb què comparar, però

¹⁹⁶ Setè cap d'una de les principals escoles de la cerimònia del te (*Omotesenke*).

¹⁹⁷ «Joshinsai Sōsa [如心齋宗左]: 茶の湯とはいか成物を言うやらん、墨絵に書くし松風のこえ。 The translation would be [...] — concerning *chanoyu*, say nothing about what sort of thing it is, just draw an ink painting of the voice of the pine-wind.» <<http://chanoyu-to-wa.tumblr.com/post/73205339896/firstly-thank-you-for-all-the-information-you>>.

hem trobat principalment dos casos identificables: títols d'obres i similars, i referents culturals dels quals n'existeix una paraula japonesa específica com, per exemple, quan s'utilitza la paraula «pañuelo» en una clara referència a un *furoshiki*, un tipus de mocador que s'utilitza per embolicar i transportar coses (mocador de farcell). En els casos que hem considerat que hi ha una identificació, és a dir, que una paraula japonesa es presenta traduïda o explicada sense explicitar la paraula japonesa, mencionem entre claudàtors la paraula a què fa referència. Equivaldria al que Carbonell (2004) anomena presentar l'altre com a «Mateix».

2. Exotització: Quan la paraula estrangera es presenta en cursiva i no es tradueix ni s'explica. Equivaldria a la categoria «Altre» de Carbonell (2004).

3. Hibridació: Quan la paraula estrangera apareix seguida o precedida d'una traducció o explicació. També considerem com a hibridació el fet de presentar paraules japoneses conegudes sense cursiva ni explicació, donant-se per fet que el lector ho coneixerà. Això equivaldria a la categoria «No-altre» de Carbonell (2004), en què l'altre no es domestica tant com per esborrar-ne tota diferència, però sí que es presenta amb termes familiars perquè el lector ho pugui comprendre.

A la Taula 34 presentem els elements propis de l'altra cultura que apareixen en aquest paratext i la forma de representació que impliquen segons la classificació anteriorment descrita.

Taula 34 Referències a elements propis de l'altra cultura a «Nota sobre la cerimònia del té» (1962)

Pàgina	Referent	Forma de representació
p. 224	shogun (señor feudal)	Hibridació
	sake (licor de arroz)	Hibridació
	daimyos	Exotització
p. 226	dos <i>toki</i> (espacio de tiempo equivalente a cuatro horas)	Hibridació
	<i>yoritsuki</i> o quiosco de espera	Hibridació
	<i>chashitsu</i> , habitación donde se celebra la ceremonia	Hibridació
	<i>kaiseki</i> , comida que generalmente se hace antes de la ceremonia	Hibridació
p. 227	una estrecha abertura por la cual solamente pueden pasar de rodillas [<i>nijiri-guchi</i>]	Identificació
	jarra de agua fresca [<i>mizusashi</i> —apareix en una nota del text]	Identificació
	un cucharón de bambú [<i>hishaku</i>]	Identificació
	<i>tokonoma</i> (mueble bajo)	Hibridació
	<i>kakemono</i> (especie de grabado)	Hibridació
	<i>tatami</i> (esteras de paja)	Hibridació
	<i>chasen</i> (batidor de bambú parecido a una brocha)	Hibridació
	<i>cha-ire</i> (pequeña caja que contiene el té y es una de las piezas más importantes de la ceremonia)	Hibridació
espátula (<i>chashaku</i>)	Hibridació	
p. 228	El té espeso tomado en esta ceremonia se llama <i>koicha</i>	Hibridació

Com veiem a la Taula 34, s'opta majoritàriament per la hibridació en la presentació de l'altre japonès. En aquest text hi ha alguna inexactitud¹⁹⁸ però no errors que mostrin un gran desconeixement com en altres paratextos. Només hi hem trobat un error, quan es menciona el mestre de te «Zen-no-Rikyu» (1962: 225), que en realitat es diu Sen-no-Rikyu (千利休). No sabem si es tracta d'un simple error tipogràfic o pot ser una confusió relacionada amb el fet que a la pàgina anterior es parla del zen (budisme).

Pel que fa a referències directes a l'altre, és a dir, ocurrències lèxiques i adjectivació,¹⁹⁹ són mínimes en aquest text ja que, en primer lloc, tracta sobre la cerimònia del te, una part molt específica de la cultura japonesa i, en segon lloc, en part explica la història d'aquesta art, per tant parla del passat i no del present. En l'últim paràgraf del text sí que trobem una referència directa a l'altre:

Esta importante ceremonia de goce estético confiere al japonés el culto de la simplicidad, el respeto a la belleza auténtica y a la naturaleza. En ella encuentra el sentido de su civilización (1962: 228).

En l'última frase, s'atribueix a la cerimònia del te el sentit de la civilització d'un país, la qual cosa és una mica exagerada i una mostra d'essencialització, ja que si bé és un art tradicional que es considera molt pròpia del Japó, també hi ha molts japonesos que no s'hi han iniciat i no en saben pràcticament res. Una mostra d'això és el fet que l'edició japonesa d'aquesta novel·la inclou nombroses notes explicant el significat de termes i objectes relatius a la cerimònia del te.

El text introductorí titulat «Yasunari Kawabata» (1962: 7-8) presenta l'autor molt breument. El primer paràgraf el presenta i ofereix informació bàsica de la seva vida. El segon es centra en els seus inicis literaris i el tercer en la seva consolidació. Finalment el quart paràgraf indica l'any d'edició de l'original i la bona acollida que va tenir. En aquest text, doncs no hi trobem cap referència a l'altre japonès en general, sinó només a la vida i obres d'aquest autor. Tot i això, podem analitzar els referents que hi apareixen, que presentem a la Taula 35.

¹⁹⁸ Per exemple al fragment: «la mezcla está enteramente **cubierta de espuma verde** [...] **El último invitado tiene que apurar por completo** el contenido del bol» (1962: 227, negreta nostra). En aquest fragment s'atribueixen a un mateix bol de te característiques unívocues dels dos tipus de te que es preparen a la cerimònia del te, anomenats *usucha* i *koicha* (薄茶 i 濃茶; te lleuger i te espès, respectivament).

¹⁹⁹ Metodologia d'anàlisi de Pageaux (1995).

Taula 35 Referències a elements propis de l'altra cultura a «Yasunari Kawabata»

Pàgina	Referent ²⁰⁰	Forma de representació
p. 7	la revista <i>El nuevo pensamiento</i>	Identificació
	su primera obra: <i>Una escena de fiesta</i>	Identificació
	la publicación <i>Bungei-Shunju</i>	Exotització
	la publicación de <i>La Danzarina de Izu (Izu no Odoriko)</i>	Hibridació
p. 7-8	el Premio <i>Kikuchi Kan</i> que en el Japón es equivalente al Premio Goncourt en Francia.	Hibridació
p. 8	<i>Una grulla en la taza de té</i> se publicó en el Japón el año 1952	Identificació

En aquest text observem un predomini de la identificació i, en segon lloc, de la hibridació. Segons Carbonell (2004) el creuament d'aquestes dues postures dona lloc a un espai domesticant, és a dir, d'apropiació. En un dels casos (el penúltim de la Taula 35), per facilitar la comprensió de la referència a un element de l'altra cultura (el premi *Kikuchi Kan*) es recorre a un element de la cultura d'arribada que es presenta com a equivalent (Premio Goncourt), cosa que esdevé en una situació curiosa, ja que el Premi Goncourt no pertany a la cultura del text traduït sinó a la del text mediador. Això visibilitza la mediació del text francès, que implica que la imatge de l'altre japonès passa pel filtre de la cultura medidora.

Al text titulat «El autor y su obra» (1968: 221-224), que es troba com a postfaci a l'edició publicada per Círculo de Lectores, tampoc no hi ha gaire referències a l'altre en general, sinó que es centra en la figura de Kawabata i les seves obres (Taula 36). Hi trobem principalment títols de revistes i de llibres.

Taula 36 Referències a elements propis de l'altra cultura a «El autor y su obra»

Pàgina	Referent ²⁰¹	Forma de representació
p. 221	<i>Diario de sus dieciséis años</i>	Identificació
p. 222	escribe <i>La Bailarina de Izu</i>	Identificació
	la <i>Crónica de los Genji</i>	Identificació
	el <i>Hojoki</i> de Kamo Choméi [Chomei]	Exotització
	el <i>Tsur-Zure-Gusa</i> [<i>Tsurezuregusa</i>] de Kaneyoshi	Exotització
	la revista <i>Shin-Shi-Chó</i> [Shin-ji-chō]	Exotització
	<i>Bungei-Shunjū</i> [Bungei-Shunjū]	Exotització
	un volumen con el título <i>Los sentimientos de un huérfano</i>	Identificació
	un <i>Tratado de nueva escritura</i>	Identificació
p. 223	la película <i>Una página loca</i>	Identificació
	el manuscrito de <i>Yukiguni (El país de la nieve)</i>	Hibridació
	<i>Sembazuru (Una grulla en la taza de té)</i>	Hibridació
	el Premio de la Academia de las Artes de 1953 [Academia de las Artes de Japón]	Identificació
	<i>Yama no Oto (El retumbar de la montaña)</i>	Hibridació
sus novelas cortas <i>El gran maestro</i> y <i>El jardín abandonado</i>	Identificació	

²⁰⁰ Aquest text introductor i està en cursiva al llibre, i per tant el que correspondria a cursiva apareix en lletra rodona, però aquí ho hem invertit per utilitzar un estil unificat i evitar confusions.

²⁰¹ id.

En aquest cas també destaca la identificació, que sembla la norma en aquest text per presentar les obres d'aquest autor, exceptuant-ne tres, de les quals se n'indica el títol original i es tradueix. En els noms de revistes literàries i en els llibres d'altres autors japonesos, en canvi, s'opta per l'exotització, presentant només el títol transcrit, de manera que el lector no entén el significat. En aquest últim grup destaca també el nombre d'errors tipogràfics, que apunten a un baix nivell de coneixement de la cultura japonesa per part de l'autor d'aquest text, del qual només en se n'indiquen les inicials (E.P.).

D'altra banda, si ens fixem en l'adjectivació i altres unitats temàtiques, seguint la metodologia de Pageaux (1995), trobem dues mostres d'identificació de l'altre com a pertanyent al mateix grup del jo narratiu: «es una de las novelas más prominentes de la literatura universal» (1968: 224) i «presidente del P.E.N. Club japonés, en 1948, y luego vicepresidente del internacional» (1968: 224). Tot i així, també hi trobem una mostra d'essencialització quan es presenta, en cita de l'acadèmia del Premi Nobel, la literatura de Kawabata com a expressió de l'essència del seu país: «La Academia sueca [del Premi Nobel], al anunciar la decisión, declaró que se otorgaba el galardón a Kawabata por “su maestría narrativa, que con gran sensibilidad expresa la esencia del espíritu nipón”» (1968: 224).

Finalment també hi trobem una mostra de la recurrència a la imatge d'una feminitat sensual, ja que en referència a l'*opera prima* de l'autor, es presenta un personatge com «Una joven y **seductora** bailarina» (1968: 222, negreta nostra), quan en realitat la imatge d'aquesta noia que es desprèn de la novel·la és de bellesa i puresa. El protagonista, un estudiant de 20 anys, s'enamora d'ella creient que té 17 anys, però els seus sentiments es refreden, i s'assimilen més a amistat quan s'adona que només té 14 anys, és a dir, que és una nena. Així doncs, l'adjectivació utilitzada per l'autor d'aquest text (segurament basant-se en fonts indirectes, ja que la novel·la en qüestió no estava traduïda en aquell moment al castellà ni a l'anglès) confereix a la noia i a la novel·la una imatge completament diferent de la del text original. Aquesta imatge s'ajusta a l'afirmació de Said ([1978] 2003) sobre la recurrència a presentar la dona oriental com a sensual.

9.3 *Mil grullas* (Trad. María Martoccia)

Aquesta traducció es va publicar per primera vegada el 2003 a l'Argentina, per la mateixa editorial (Emecé) que l'ha publicat a Espanya dos anys més tard. És una versió pràcticament idèntica, però sembla que ha passat per una revisió lingüística (no s'especifica, però hem observat algunes diferències lèxiques als textos, com per exemple *mucama* es substitueix per *doncella*). La traductora és María Martoccia, escriptora argentina que ha realitzat diverses traduccions per a aquesta editorial. La segona edició, de l'editorial Austral, sembla que és el format de butxaca de l'edició anterior, ja que ambdues editorials pertanyen al Grupo Planeta i la coberta és molt similar. A la Taula 37 presentem els paratextos de les dues edicions d'aquesta traducció publicades a Espanya.

Taula 37 Paratextos de *Mil grullas* (Trad. Martoccia)

Edició 1: 2005 Editorial Emecé		
tipus	autoria	característiques
Prefaci	Amalia Sato	« <i>Mil grullas</i> : la ceremonia del té y sus tazones fantasma»(p. 6-9)
Notes	María Martoccia	12 notes al peu, reinicien numeració per capítols
Coberta / Sobrecoberta	Disseny: ©Compañía Il·lustració: «Torii Kiyomitsu II (Muneyuki) »	Coberta : títol, autor, il·lustració Il·lustració: «The Angry Drinker. Left-hand sheet of a tryptich, late 1810s»
Coberta / Sobrec. posterior	N.E.	Please-insert : text de la coberta posterior
Solapes	N.E.	Solapa 1 : Sobre l'autor i foto Solapa 2 : Altres títols de l'editorial
Edició 2: 2012 (Variacions) ²⁰² Editorial Austral		
Coberta / Sobrecoberta	La il·lustració és la mateixa, però canvia la tipografia del títol i el logotip de l'editorial, a més d'afegir una línia negra vertical	

9.3.1 Cobertes

Les dues edicions d'aquesta novel·la utilitzen la mateixa il·lustració, un gravat de Torii Kiyomitsu II (鳥居清満) titulat «The Angry Drinker».²⁰³ Va ser feta a finals de la dècada de 1810 i pertany al gènere ukiyo-e, un tipus d'imatges que ha estat molt utilitzat en les cobertes de les traduccions de llibres japonesos, tal com hem vist al capítol d'anàlisi dels paratextos del corpus (capítol 8). Així doncs, aquesta il·lustració va ser feta gairebé un segle i mig abans del moment en què es va escriure i en què s'ambienta la novel·la.

²⁰² Per tal de no repetir informació, a partir de la segona edició s'especifica només els paratextos significativament diferents de l'edició anterior.

²⁰³ No hem trobat el títol en japonès.

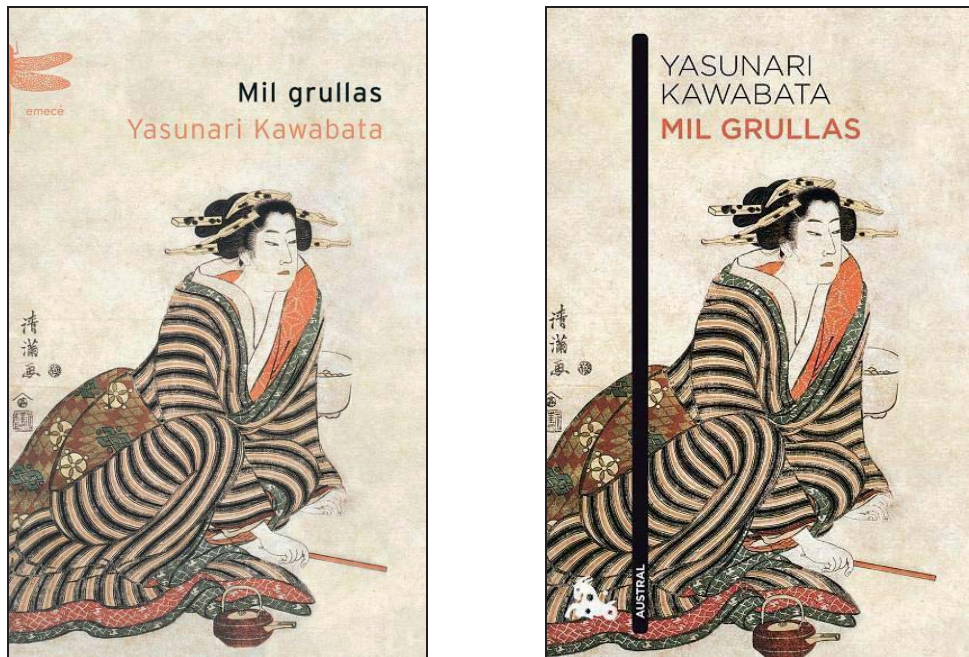

Figura 14 Cobertes de *Mil grullas* (2005 i 2012)

A la coberta d'aquestes edicions hi apareix una dona vestida en quimono, una mica desmanegat. En primer pla hi ha una tetera de les que contenen begudes alcohòliques i al fons un braser. L'expressió de la cara pot semblar inexpressiva a primera vista, però si ens hi fixem bé, té un aire d'enuig o menyspreu, que el títol de la il·lustració, «The Angry Drinker», confirma. El fons és de color de pergamí.

L'elecció d'aquesta il·lustració per a la coberta no sembla arbitrària, ja que la vaga expressió d'enuig o menyspreu del personatge representat recorda un dels personatges principals de la novel·la, una dona de mitjana edat de caràcter desagradable i manipulador. Tot i així, la sensació arcaïtzant que confereix al llibre la tria d'una imatge antiga queda reforçada pel fons de color de pergamí que ocupa tota la coberta i la coberta posterior. L'estil ukiyo-e té unes característiques que s'allunyen del gust estètic occidental com, per exemple, les proporcions de parts dels cos i la perspectiva, cosa que fa que es vegi més estrany i exòtic.

La novel·la no està ambientada en un temps antic, sinó contemporani de l'autor (postguerra), i el protagonista dóna una sensació més aviat de modernitat i allunyament de la tradició, ja que no mostra un especial interès per l'art de la cerimònia del te, i en més d'una ocasió reitera que no té intenció de seguir practicant-la. Per tant, la coberta es pot considerar clarament anacrònica, constituint una reelaboració de la imatge de l'altre que s'allunya de la que ofereix la novel·la i, a més, encaixant amb algunes característiques que descriu Said en

l'orientalisme: la presentació de l'altre estancat en el passat i utilitzant figures femenines que evoquen la sensualitat o en tot cas, l'exotisme.

9.3.2 Notes

Aquesta traducció té 12 notes, un nombre lleugerament inferior en comparació amb l'anterior traducció, que en tenia 16. La numeració es reinicia per capítols. Com podem veure a la Taula 38, es redueix el nombre de notes de tipus etnogràfic i la majoria són enciclopèdiques. N'hi ha una que fa referència a un temple i l'hem catalogat com a situacional, ja que més que oferir informació sobre el temple en si, n'indica la situació geogràfica.

Taula 38 Notes al peu de *Mil grullas* (2005)

N. de nota	Pàg.	Crida a nota	Tipus (Peña 1994)	Tipus de contingut
1	12	<i>obi</i>	etnogràfica	peça d'indumentària
2	16	<i>tabi</i>	etnogràfica	peça d'indumentària
3	24	Oribe	enciclopèdica	tipus de ceràmica
4	25	Rikyu	enciclopèdica	personalitat
5	54	Sotatsu	enciclopèdica	personalitat
6	54	Muneyuki	enciclopèdica	personalitat
7	54	Tsurayuki	enciclopèdica	personalitat
8	67	Templo Hommonji	situacional	lloc
9	69	Shino	enciclopèdica	tipus de ceràmica
10	77	Raku	enciclopèdica	tipus de ceràmica
11	77	Ryonyu	enciclopèdica	personalitat
12	133	Karatsu	enciclopèdica	tipus de ceràmica

Com s'observa a la Taula 38, l'ús de la cursiva és reduït, ja que només apareix en les dues notes de tipus etnogràfic. En els noms propis de persona evidentment no s'utilitza la cursiva, però tampoc en els noms de tipus de ceràmica. L'ús reduït de cursiva i el fet que hi hagi poques notes etnogràfiques apunta a una voluntat d'evitar presentar l'altre com a estrany.

El contingut de les notes sol ser extremadament breu, per exemple en el cas de personalitats s'indica a què es dedicava (p. ex., «poeta») i els anys de naixement i mort. Això es pot interpretar com una voluntat d'interferir en el text el mínim possible. En algun cas, però, l'extrema brevetat de les notes pot dificultar la comprensió del text. Un exemple n'és la frase: «Cuando Kikuji llegó, las dos muchachas estaban cambiándose los *tabi* (2). (2) medias cortas» (2005: 16). Aquest fragment considerem que seria difícil d'entendre per un lector que no conegués el referent cultural que la nota explica. En primer lloc, els *tabi* no solen sobrepasar gaire més que el turmell, i per tant el concepte més similar en castellà seria *calcetines*. A Argentina probablement s'utilitza la paraula *medias* per designar

els mitjons, però la persona que hagi revisat el text per la publicació a Espanya no ho deu haver detectat per no conèixer el referent japonès. En segon lloc, creiem que per entendre l'escena caldria més contextualització. Un lector que no sàpiga res d'indumentària japonesa ni de cerimònia del te podria preguntar-se perquè les noies s'estan canviant les «medias» i, encara més, perquè ho fan davant d'un noi que acaben de conèixer. En la cerimònia del te és costum de canviar-se els mitjons per uns de nets abans d'accedir a la sala principal. En aquest sentit, la traducció de 1962 és molt més diàfana:

Cuando llegó a la marquesina del pabellón, las jóvenes que le habían adelantado estaban sacándose sus *tabi* (1) para calzar otras absolutamente limpias. (1) Especie de calcetines con un dedil para el dedo gordo. (1962: 21)

Aquesta mateixa nota en la versió anglesa diu «Short split-toed socks» (p. 10), per tant, en castellà s'ha reduït encara més. Això és possible que es degui a una falta de coneixement dels referents per part tant de la traductora de l'anglès al castellà, com de la persona que ha revisat el text per a la publicació a Espanya. Aquesta nota fa la impressió que la traducció s'ha fet de l'anglès de manera força literal i deixant de banda en certa manera la qualitat i comprensibilitat del text resultant. Hi trobem fins i tot algunes frases que indueixen a error, com per exemple el següent fragment, en què el protagonista té una carta que havia escrit Fumiko, però ella no vol que ell la llegeixi i intenta prendre-l'hi: «Tenía la mano izquierda detrás para impedir caer contra Kikuji, **la derecha sostenía la carta**, ahora detrás de Kikuji» (2005: 126-127, negreta nostra). En japonès aquesta frase diu: «菊治に 倒れかかってゆきそうなのを、左手が後へ支えて突っ張ったのに、右手は菊治の背後にあるものをつかもうとして、前へ伸び切った。」 [la mà esquerra apuntalada enrere per evitar caure sobre Kikuji, va estirar la mà dreta cap endavant **intentant agafar** el que hi havia darrere l'esquena de Kikuji [la carta]] (Kawabata 1999: 156-157, traducció i negreta nostra). Aquest error no és detectable només per comparació amb l'original, sinó que produeix un contrasentit unes línies més avall, quan la noia diu al protagonista «Devuélvemela», evidenciant que la carta segueix a les mans del noi. Tot i que l'objecte d'aquesta tesi no és l'anàlisi de les traduccions en si, hem considerat interessant incloure aquest exemple per mostrar fins a quin punt els paratextos poden aportar informació sobre la traducció.

9.3.3 Paratextos textuais

En aquest cas hem pogut accedir a exemplars i analitzar el text de la coberta posterior (*please-insert*), que, en ser breu, citem complet a continuació:

Una historia brillante acerca del **deseo**, el arrepentimiento y la **sensualidad**. En la bella ciudad de Kamakura, una mujer que oculta una mancha en uno de sus **pechos** manipulará los preciosos objetos de un rito que transmitirán, como fantasmas, el peso del **erotismo** de una generación a otra. Y así, un joven hereda las **obsesiones amorosas** de su padre, experto en la ceremonia del té. Mil grullas en vuelo aparecen a lo largo del relato como misterioso auspicio.

Yasunari Kawabata, premio Nobel de Literatura en 1968 y uno de los mayores escritores japoneses del siglo XX, explora en esta novela la fuerza del **deseo** y del remordimiento, y la **sensualidad** de la nostalgia. Una bellísima historia en donde cada gesto tiene un significado, e incluso hasta el más leve roce o suspiro tiene el poder de iluminar vidas enteras, a veces en el preciso instante en que son destruidas. (1962: cubierta posterior, negreta nostra)

Si analitzem les ocurrències lèxiques, seguint el mètode de Pageaux (1995), en aquest text destaquen les paraules relacionades amb la sensualitat. Com es pot veure marcat en negreta al text citat, les paraules *deseo* i *sensualidad* apareixen dues vegades cadascuna, i també *pechos*, *erotismo* i *obsesiones amorosas*. A la solapa anterior, que té un breu text sobre l'autor, es menciona també la paraula *erotismo*: «Entre sus obras, muchas de ellas marcadas por la soledad y el erotismo, destacan [...]». A la solapa posterior, a part de la informació sobre el disseny de la coberta, es presenten quatre altres llibres de l'editorial, sota l'encapçalament «Otros títulos de Emecé» (vegeu Figura 15).

Figura 15 Detall de la solapa posterior de *Mil Grullas* (1962)

Com veiem a la Figura 15, dos dels títols contenen paraules relacionades amb l'erotisme al títol (*Monólogos de la vagina* i *Platonic sex*) i dos de les cobertes representen o insinuen cossos femenins despullats. Aquests dos últims també tenen en comú amb el llibre en qüestió el fet que es poden catalogar com llibres d'autors *orientals*: Ai Iijima, japonesa, i Samrat Upadhyay, indi.

Si comparem aquests paratextos amb els de l'edició japonesa (1999), veiem que al *please-insert* hi apareixen només les paraules *amant* i *desig*, i al text sobre l'autor a la solapa no hi apareix cap paraula d'aquest camp semàntic. A la solapa posterior hi ha una llista d'altres títols de l'autor, només amb text. Evidentment no considerem que els paratextos de la publicació traduïda hagin de ser fets a imatge dels de l'original, però creiem que aquesta comparació pot ser interessant per contrastar la imatge que ofereixen els paratextos de la traducció. En el cas d'aquesta novel·la, per exemple, si només veiem els paratextos de la traducció, podríem pensar que la menció a l'erotisme es deu al contingut mateix de la novel·la. La comparació amb els paratextos de la publicació japonesa, però, mostra que, deixant de banda la percepció subjectiva que cadascú pugui tenir en llegir la novel·la, la imatge que es desprèn de la publicació traduïda no és necessàriament un reflex del contingut, sinó una reelaboració feta segons la ideologia de l'editor, ja que la publicació japonesa tracta aquestes qüestions però sense fer-hi èmfasi ni de forma reiterada.

A continuació analitzem el prefaci titulat «*Mil grullas: la ceremonia del té y sus tazones fantasma*», escrit per Amalia Sato, professora de literatura que ha traduït altres llibres d'aquest autor. El seu cognom japonès es deu al fet que té ascendència japonesa, però ella ha nascut i viscut a l'Argentina i ha après el japonès d'adult.²⁰⁴ A diferència dels prefacis de les dues edicions prèviament analitzades, que només tractaven sobre l'autor i les seves obres, en aquest cas es tracta també sobre el contingut de la novel·la.

²⁰⁴ En una entrevista afirma que té un coneixement limitat d'aquest idioma: «vi que se podía traducir literatura japonesa, con ayuda, siempre lo hago con ayuda porque no manejo el idioma japonés sola, por supuesto» («Japón en situación de lectura | Entrevista a Amalia Sato». 2006. <<http://evaristocultural.com.ar/2006/11/21/japon-en-situacion-de-lectura-entrevista-a-amalia-sato/>> [consulta: 4/7/2015]).

Taula 39 Referències a elements propis de l'altra cultura al text «Mil grullas: la ceremonia del té y sus tazones fantasma»

Pàgina	Referent ²⁰⁵	Forma de representació
p. 5	miembro de la Escuela de las Nuevas Sensibilidades (<i>Shinkankaku School</i>)	Hibridació
	guionista de [...] Una página de locura titulada «La existencia y el descubrimiento de la belleza»	Identificació
		Identificació
p. 6	su ensayo clave se titula «Los ojos de un hombre moribundo»	Identificació
	la trama de <i>Mil grullas</i> (<i>Sembazuru</i>)	Hibridació
	la ceremonia del té	Identificació
	guerreros [samurai]	Identificació
	los tazones ceremoniales	Identificació
	el Oribe	Hibridació
	la jarra Shino	Hibridació
	tazones marido-esposa [meoto yunomi]	Identificació
	el terrible Shino cilíndrico	Hibridació
	el Karatsu verduzco	Hibridació
	Las acuarelas de Sotatsu	Identificació
	las caligrafías del poeta Muneyuki que decoran el altar estético [tokonoma]	Identificació
p. 7	las mil grullas de su pañuelo [furoshiki]	Identificació
	el recinto ceremonial [chashitsu]	Identificació
	un bordado de lirios en su cinto [obi]	Identificació
	obras de teatro <i>noh</i>	Hibridació
p. 8	el Genji o El libro de la almohada	Identificació
	el sentimiento de <i>amae</i> (sacar provecho de la benignidad de otro, mostrarse como un niño consentido)	Hibridació
p. 9	Toyotomi Hideyoshi, el jefe militar [shogun]	Identificació
	el Romance de Genji	Identificació
	un haiku	Hibridació (sense cursiva)

A la Taula 39 veiem les referències a elements de la cultura japonesa en aquest prefaci. L'ús de la identificació i la hibridació es pot interpretar com un intent conscient d'allunyar-se de l'exotització, ja que l'autora d'aquest prefaci mostra en una entrevista una visió crítica de l'exotisme.²⁰⁶ Tot i així, també hi trobem un paràgraf en què es presenta la cultura japonesa de forma idealitzada i, en certa manera, inaccessible:

[H]ay que sostener la ilusión de una lengua donde hay un modo para los hombres y otro para las mujeres, con una entonación, desinencias verbales y vocabularios diversos, donde los adjetivos declinan con indicaciones

²⁰⁵ Aquest text introductorí està en cursiva al llibre, i per tant el que correspondria a cursiva apareix en lletra rodona, però aquí ho hem invertit per evitar confusions.

²⁰⁶ «Me pregunté hasta qué punto, cuando uno no maneja los originales, se puede quedar con la visión de estos estudiosos reconocidos como popes del saber: Donald Keene, Edward Seidensticker, Waley, quienes sean, norteamericanos o franceses. Como que impregnan todo con una lectura exotista, "orientalista"» («Japón en situación de lectura | Entrevista a Amalia Sato». 2006. <<http://evaristocultural.com.ar/2006/11/21/japon-en-situacion-de-lectura-entrevista-a-amalia-sato/>> [consulta: 5/7/2015].)

temporales, donde hay infinidad de recursos para expresar la duda, la suposición, lo incompleto (2005: 9).

En resum, els paratextos de l'editor tenen una clara tendència orientalista, mentre que el prefaci mostra una intenció d'aproximar-se a l'altre amb un interès de coneixement autèntic. Tot i així, no evita una idealització de l'altre, cosa que es pot deure al fet que alguns estereotips estan molt arrelats en la societat.

9.4 Imatge de l'altre en les diferents edicions

Entre la publicació de la primera i la segona traducció hi ha un lapse de més de 40 anys, i les diferències en els textos traduïts són notables, però les connotacions que desprenen alguns paratextos no han variat gaire. En el cas de les cobertes, tant les primeres edicions com les últimes ofereixen una imatge que essencialitza i estereotipa l'altre. En aquest sentit, considerem interessant comparar-ho amb la coberta de diverses edicions japoneses (Figura 16), que només presenten com a element comú, algunes, la grua que apareix mencionada al títol.

Figura 16 Cobertes d'edicions japoneses de *Senbazuru*

Els paratextos editorials (denominació de Genette 1997) de les traduccions analitzades presenten l'altre d'una manera estereotipada que encaixa amb els

postulats de l'orientalisme de Said ([1978] 2003): es recorre a la sensualitat, com mostra la tria lèxica i gràfica dels paratextos de la coberta i solapes de l'edició de *Mil grullas* (2005), i també l'adjectivació utilitzada en algun fragment de notes i postfacis de *Una grulla en la taza de té* (1962, 1968): «infantiles pajaritas» i «seductora bailarina».

Com que hi ha diferents agents, els discursos i ideologies que hi ha darrere són diferents en alguns casos, com els textos d'Isabel Serra Iba i Amalia Sato, que mostren una representació de l'altre més tendent a la familiarització, però tenint en compte l'alta visibilitat de les cobertes, que es manté sempre present a diferència d'altres paratextos que deixen de ser visibles un cop llegits, creiem que en conjunt la imatge de l'altre que ofereixen els paratextos d'aquestes traduccions és exotitzant.

La nostra hipòtesi inicial que postula que la forma en què els paratextos presenten l'altre japonès no ha variat significativament en els últims quaranta anys, per tant es veu confirmada en analitzar els paratextos d'aquestes traduccions, com també la hipòtesi que la imatge de l'altre es reelabora en els paratextos que envolten la traducció.

10 *Kamen no Kokuhaku* (仮面の告白) de Mishima Yukio

Mishima va escriure la novel·la *Kamen no Kokuhaku* (仮面の告白) el 1949, quan tenia 24 anys. La publicació no es va presentar com una biografia, tot i que té una clara base autobiogràfica, cosa que el mateix autor va mencionar.²⁰⁷ Tot just havien passat quatre anys des del final de la segona guerra mundial i, com a relat autobiogràfic que és, transcorre en l'ambient d'abans i durant la guerra.

Kamen no Kokuhaku (*Confesiones de una máscara*) narra en primera persona la infància i joventut d'un noi que mica en mica va descobrint les seves inclinacions homosexuals, com també el fet que la sang i la mort li desperten excitació. Aquestes inclinacions i el fet de passar la infància reclòs a l'habitació de l'àvia fan que sigui una persona introvertida que s'esforça per mostrar-se als altres com considera adequat, de manera que en la seva vida pública se sent com si estigués actuant, fent el paper de «persona normal» que amaga darrere una màscara la seva identitat. Aquesta metàfora de la seva vida és el que dóna títol a l'obra. El llibre comença amb el naixement del protagonista i relata la seva infància, marcada per la reclusió a l'habitació d'una àvia sobreprotectora, l'etapa escolar, com va eludir l'exèrcit i una etapa de treball en una fàbrica durant la guerra. L'última part del llibre, l'etapa de la universitat, no es narra amb tant de detall com les anteriors i se centra en les trobades amistoses del protagonista amb una antiga xicota que ell mateix havia deixat després d'adonar-se que el que sentia per ella no tenia res a veure amb el desig sexual. La forma de descriure minuciosament i ordenada els seus sentiments i impressions és molt valorada no només literàriament sinó també documentalment, segons afirma el psiquiatre Vallejo-Nágera.²⁰⁸

A la Taula 40 presentem la informació bàsica sobre l'original, el text mediador i les traduccions que se n'han publicat a Espanya.

Taula 40 Original i traduccions de *Kamen no Kokuhaku*

	Any	Títol	Traductor
Original	1949	<i>Kamen no Kokuhaku</i> (仮面の告白) ²⁰⁹	
Text mediador 1	1958	<i>Confessions of a mask</i>	Meredith Weatherby
Traducció 1 Edicions: 1979; 1983; 1985; 2002; 2003; 2005; 2007	1979	<i>Confesiones de una máscara</i>	Andrés Bosch Vilalta
Traducció 2 Edicions: 2010; 2011	2010	<i>Confesiones de una máscara</i>	Rumi Sato i Carlos Rubio

²⁰⁷ Va dir a l'editor que era la seva «primera autobiografia» (Vallejo-Nágera 1979: V).

²⁰⁸ Vallejo-Nágera, autor del pròleg de la primera edició considera el llibre com «una de las historias clínicas más perfectas y completas de todos los tiempos» (Vallejo-Nágera 1979: IX).

²⁰⁹ Mishima, Yukio. 1949. *Kamen no Kokuhaku*. Tōkyō: Kawade Shobō. (三島由紀夫. 1949. 仮面の告白. 東京: 河出書房).

La traducció a l'anglès es va publicar el 1958, gairebé deu anys després de la publicació original. Al castellà se n'han fet dues traduccions diferents: la primera, obra d'Andrés Bosch Vilalta, es va publicar per primera vegada a Espanya el 1979 i la segona, obra de Rumi Sato i Carlos Rubio, el 2010. La primera traducció és indirecta, partint del text anglès, mentre que la segona és directa. Com veiem a la Taula 40, de la primera traducció se n'han fet múltiples reedicions, concretament set, en quatre editorials diferents: Planeta, Seix Barral, Espasa i El País. De la segona traducció, Alianza n'ha publicat dues edicions fins al 2014.

10.1 L'autor i les seves obres

Mishima va néixer el 1925 (any 14 de l'era Taisho) a Tòquio en una família benestant. El seu pare era funcionari i Mishima era el fill primogènit. La seva infància va estar marcada pel caràcter de la seva àvia paterna, Natsuko, que passava la major part del temps estirada a causa de diversos problemes de salut i, segons Stokes (1985: 66), tenia un caràcter irascible i menyspreava el seu marit per no provenir d'un llinatge noble com ella i per no haver sabut gestionar la fortuna que anteriorment havia aconseguit amb els negocis. L'àvia considerava que Mishima no podia sortir al carrer perquè tenia la salut delicada i fins a l'inici de l'escola, als sis anys, el va mantenir reclòs a la seva habitació. Ni tan sols el deixava passar gaire temps amb la seva mare, que vivia al pis superior amb el pare i els germans de Mishima. Probablement aquesta reclusió va influir en la seva afició a la lectura des de petit, i durant l'escola ja va donar mostres de talent literari. De jove, es va lliurar del servei militar a causa d'un diagnòstic mèdic erroni, que ell no va desmentir.

Combinant els estudis amb l'escriptura, es va graduar en Dret a la prestigiosa Universitat de Tòquio l'any 1947. Mishima havia estudiat aquesta carrera per desig del seu pare, però al cap d'un any de començar a treballar ho va deixar per dedicar-se a l'escriptura. Al 1949 va publicar *Kamen no Kokuhaku* (*Confesiones de una máscara*), que va ser un gran èxit i l'inici de la seva brillant carrera d'escriptor. En aquest llibre, l'autor analitza la seva infància i joventut i la seva naturalesa homosexual. Malgrat aquesta orientació, Mishima es va casar amb una dona i va tenir fills, complint amb les expectatives i obligacions socials.

Mishima tenia un talent reconegut no només per l'èxit comercial, sinó també per altres escriptors com Kawabata, que va ser el seu mentor i fins i tot va proclamar que Mishima, que havia estat candidat al premi Nobel en diverses ocasions, hauria merescut el premi més que ell. Mishima era polifacètic, ja que a part d'escriure

novel·les, teatre i assaig, també va dirigir teatre, va actuar en una pel·lícula, va fer de model de fotografia, entre d'altres. També era conegut per les seves excentricitats, com per exemple crear un «exèrcit privat».²¹⁰

Als 45 anys (1970) es va suïcidar en públic: amb quatre membres del *Tate no kai*, van entrar al despatx d'un general, el van immobilitzar i, després d'intentar fer un discurs als soldats, Mishima es va practicar el *seppuku*.²¹¹ Com es pot veure a les seves obres, aquest autor sempre havia sentit fascinació per la mort, i en algunes de les últimes obres havia inclòs escenes de *seppuku*. Aquest fet el va fer encara més conegut mundialment, i a Espanya s'han publicat nombrosos llibres sobre ell: *Mishima o El placer de morir* (Vallejo-Nágera 1978), *Mishima o la visión del vacío* (Yourcenar 1985), *Mishima: biografía* (Nathan 1985), *Vida y muerte de Yukio Mishima* (Stokes 1985), *Yukio Mishima: El penúltimo samurai* (Pedemonte 1987) i *El eclipse de Yukio Mishima* (Ishihara 2014). També hi ha un llibre de poesia que el cita al títol (*Mishima, locura para el mundo* [López 2007]) i una pel·lícula titulada *Mishima, a life in four chapters* (1985), dirigida per Paul Schrader, que barreja la seva vida i les seves obres.

Algunes de les obres més destacades de Mishima són:

- *Kamen no kokuhaku* (仮面の告白, 1949) - *Confesiones de una máscara* (1979)
- *Ai no kawaki* (愛の渴き, 1950) - *Sed de amor* (1974)
- *Ao no jidai* (青の時代, 1950) - *Los años verdes* (2009)
- *Manatsu no shi* (真夏の死, 1953) - *La Perla y otros cuentos* (1987)
- *Kinjiki* (禁色, 1954) - *El color prohibido* (2009)
- *Shiosai* (潮騒, 1956) - *El rumor del oleaje* (2003)
- *Kindai nōgaku shū* (近代能楽集, 1956) - *Seis piezas No* (1973)
- *Kinkakuji* (金閣寺, 1956) - *El pabellón de oro* (1963)
- *Kyōko no ie* (鏡子の家, 1959) - *La casa de Kyoko* (no traduït al castellà)
- *Utage no ato* (宴のあと, 1960) - *Después del banquete* (1986)
- *Gogo no eikō* (午後の曳航, 1963) - *El marino que perdió la gracia del mar* (1980)
- *Ongaku* (音楽, 1965) - *Música* (1993)
- *Sado kōshaku fujin* (サド侯爵夫人, 1965) - *Madame de Sade* (1987)
- *Taiyō to tetsu* (太陽と鉄, 1968) - *El sol y el acero* (assaig) (2000)
- Tetralogia *El mar de la fertilidad*:

²¹⁰ Anomenat *Tate no kai* (楯の会), que se sol traduir per «societat de l'escut», era una agrupació d'entrenament militar que tenia com a ideari bàsic la defensa de l'emperador. Se situa en un context de forts aldarulls estudiantils.

²¹¹ Forma de suïcidi honorable que s'havia ritualitzat entre la classe guerrera en èpoques anteriors. La persona que el practica s'obre el ventre amb una espasa i posteriorment un altre el decapita. A occident és més conegut amb la paraula *harakiri*, una altra lectura dels mateixos kanjis (切腹).

- *Haru no yuki* (春の雪, 1969) - *Nieve de primavera* (1972)
- *Honba* (奔馬, 1969) - *Caballos desbocados* (1974)
- *Akatsuki no tera* (暁の寺, 1970) - *El templo del alba* (1985)
- *Tennin gosui* (天人五衰, 1971) - *La corrupción de un ángel* (1985)

Pel que fa a traduccions publicades a Espanya, hi ha un total de 27 traduccions, que deriven en 72 edicions. Les dues primeres traduccions es van publicar als anys 60 i tres més als anys 70. Als anys 80 i 90 es van realitzar nou i dues traduccions, respectivament. En el nombre d'edicions també s'hi observa un declivi, ja que van ser catorze i vuit, respectivament. A partir de l'inici del nou segle, en canvi, es produeix un gran augment en el nombre de traduccions. Entre els anys 2000 i 2014 es fan onze noves traduccions, i el nombre d'edicions publicades en el mateix període, incloent reedicions de traduccions anteriors, és d'un total de 45.

L'única novel·la de Mishima que ha estat objecte de retraducció és *Kamen no kokuhaku* (*Confesiones de una máscara*). La primera traducció va ser indirecta i la segona directa, a diferència del cas de l'obra que hem analitzat a l'anterior apartat (*Senbazuru* de Kawabata), en què totes dues traduccions eren indirectes. Això podria ser un indicatiu d'un interès més literari per Mishima i en canvi un interès més comercial per Kawabata, que va ser reconegut amb un premi Nobel.

10.2 Confesiones de una máscara (Trad. Andrés Bosch)

Aquesta traducció es va realitzar 30 anys després de la publicació japonesa i aproximadament 20 anys després de la traducció anglesa. El traductor, Andrés Bosch Vilalta (1926-1984), havia estat guardonat amb el premi Planeta, entre d'altres, i a més d'escriure diverses novel·les també en va traduir un bon nombre, entre les quals hi trobem obres d'escriptors com John Steinbeck, Virginia Wolf i D. H. Lawrence. Andrés Bosch era contemporani de Mishima, ja que va néixer gairebé el mateix any, i se'l considerava una persona influent en el panorama editorial del moment.²¹² El prestigi del traductor i del prologuista, el psiquiatre Vallejo-Nágera, podrien haver influït en la decisió de publicar aquesta novel·la, com podem veure al pròleg: «Al decidir Editorial Planeta la traducció al español de varias obras de Yukio Mishima, aconsejé empezar por *Confesiones*» (Vallejo-Nágera 1979: V).

A totes les edicions es fa menció de l'anglès com a llengua de traducció, però mentre que en les primeres (1979, 1983 i 1985) s'hi indica «Título de la edición

²¹² «Andrés Bosch / Tribuna: M. Vázquez Montalbán». *El País*, 15/03/1984. <http://elpais.com/diario/1984/03/15/ultima/448153204_850215.html>. [consulta: 18/10/2015].

inglesa», en les posteriors s'utilitza la formulació «Título original de la edición inglesa» (2002, 2003, 2005, 2007), malgrat que la versió anglesa no és l'obra original. La inclusió de la paraula «original» en aquesta frase no hi aporta cap matís informatiu, i per tant considerem que s'utilitza per fer la impressió que es tracta d'una traducció directa. L'última edició, de 2007, explicita expressament que es tracta d'una traducció de l'anglès. L'única edició que fa menció al títol original japonès és la de 2005.

A la Taula 41 presentem els paratextos d'aquestes edicions de forma breu.

Taula 41 Paratextos de *Confesiones de una máscara* (Trad. Bosch)

Edició 1: 1979 Editorial Planeta, col·lecció «Narrativa»		
tipus	autoria	característiques
Prefaci	Juan Antonio Vallejo-Nágera	« Confesiones de una máscara », ¿ Novela o autobiografía? » (p. I-XVI)
Notes	Andrés Bosch	2 notes al peu , reinicia numeració per pàgina
Sobrecoberta	Disseny: «Hans Romberg (realización de Gutiérrez Chacón)»	Coberta: marró, llisa sense lletres Sobrecoberta: títol, autor, il·lustració : «actor del teatro Kabuki (foto Salmer)», editorial, <i>please-insert</i>
Sobrec. posterior		Please-insert
Edició 2: 1983 Editorial Planeta, col·lecció «Narrativa»		
Coberta	La coberta és igual només afegint un cercle amb una frase sobre l'edició «2ª edición: 10.000 ejemplares vendidos»	
Coberta posterior	Igual que l'anterior edició	
Solapes	Solapa 1: Sobre l'autor Solapa 2: <i>please-insert</i> d'un altre títol de l'editorial	
Edició 3: 1985 Editorial Seix Barral, col·lecció «Literatura contemporánea»		
Coberta	sense il·lustració (sí signatura de Mishima), sense solapes	
Edició 4: 2002 Editorial Espasa-Calpe, col·lecció «Relecturas»		
Prefaci	editor	« Nota del editor » (p. 7-9)
Coberta	Disseny: Estudio Joaquín Gallego	Coberta: rosa amb un signe de secció (§) negre. Títol, autor, editorial, col·lecció.
Coberta posterior		Please-insert
Solapes	Solapa 1: Text sobre l'autor Solapa 2: Otras obras	
Edició 5: 2003 Editorial El País, col·lecció «Clásicos del siglo XX»		
Coberta	Disseny de la col·lecció: Manuel Estrada	Coberta de color blanc amb una fotografia d'unes <i>geta</i> (sandàlies amb sola de fusta). Títol, autor, editorial, col·lecció.
Coberta posterior		<i>Please-insert</i> , paràgraf sobre l'autor
Altres peritextos	Llista d'altres obres de la col·lecció (al final)	
Edició 6: 2005 Editorial Planeta-De Agostini, col·lecció «Biblioteca Oriental»		
Prefaci/s	Idèntic al de 2002, fins i tot la paginació. Només en una de les últimes frases es suprimeix la referència a l'anterior editorial	
Coberta	Disseny: Mercè Godas	Il·lustració , títol, autor, col·lecció.
Coberta posterior	Mateix text que el de 2002	
Edició 7: 2007 Editorial Espasa-Calpe, col·lecció «Austral narrativa»		
Prefaci/s	1. Luis Antonio de Villena 2. [N.E.]	1. « Prólogo: Viento del este, viento del oeste » (p. 9-15) 2. « Esta edición » (p. 17)
Coberta		Coberta de fons blau amb lletres estampades (?) Títol, autor, autor del pròleg, traductor, col·lecció.
Coberta posterior		Please-insert

A la Taula 41 hem marcat en negreta els paratextos que explicarem amb més detall a continuació. Hem exclòs d'aquesta taula un paratext que prové de l'edició original i, per tant, apareix a totes les edicions. Es tracta d'una cita que ocupa una o dues pàgines segons l'edició, i precedeix l'inici de la novel·la. Tot i que es tracta d'un paratext, com que forma part de l'original no ho hem tingut en compte ja que aquí analitzem els paratextos de les traduccions.

A causa del gran nombre d'edicions, i les similituds entre els paratextos de les diferents edicions d'una mateixa editorial, analitzarem els paratextos editorials (cobertes i paratextos textuais) agrupant les edicions de cada editorial: Planeta, Seix Barral, Espasa i El País.²¹³ Les notes al peu, en canvi, les comentem conjuntament ja que són les mateixes en totes les edicions.

10.2.1 Cobertes

Per tal de facilitar l'anàlisi, hem agrupat les cobertes per editorials. Presentem en primer lloc les de l'editorial Planeta (Figura 17), a continuació les de Seix Barral i Espasa-Calpe (Figura 18), i finalment la d'El País (Figura 19).

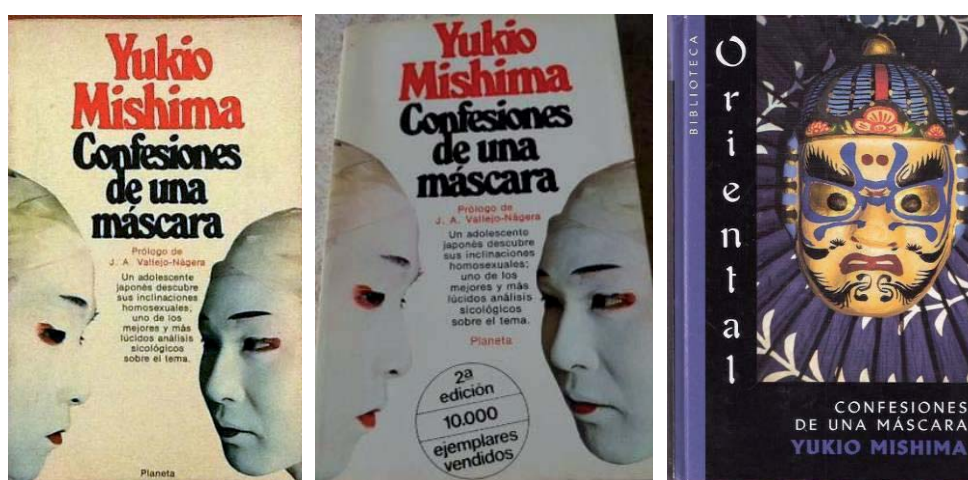

Figura 17 Cobertes de *Confesiones de una máscara* de l'editorial Planeta (1979, 1983, 2005)

Les primeres publicacions, de 1979 i 1983, utilitzen el mateix disseny, afegint només a la segona un cercle en què s'indica que és la segona edició i que se n'han venut deu mil exemplars. S'inclou també una frase de presentació del contingut. La primera edició és de tapa dura amb sobrecoberta i la segona és en rústica. A la pàgina de crèdits s'especifica que la foto de la coberta és d'un actor de kabuki. A diferència del teatre nō, en el kabuki no s'utilitzen màscares, i per tant la relació de

²¹³ Exceptuant El País, totes aquestes editorials pertanyen al Grupo Planeta.

la imatge amb el títol és dubtosa. El maquillatge d'aquest actor sembla el d'una geisha, i per tant deu tractar-se d'un actor que fa papers femenins, tot i que li falta la perruca. Per tant, considerem que aquesta imatge es correspon més amb estereotips del Japó que al títol o contingut de la novel·la. Aquesta coberta L'edició de 2005 es publica en el marc de la col·lecció «Biblioteca oriental». Com hem comentat a l'apartat d'anàlisi del corpus (8.4), el fet que la paraula «Oriental» aparegui en lletres més grans que el títol i que el nom de l'autor és una mostra de la orientació ideològica de l'editorial. La imatge escollida per a la coberta encaixa amb aquesta línia. No es pot negar una certa relació amb el títol de l'obra, ja que representa una màscara, però cal apuntar algunes discrepàncies importants. D'una banda, no hem pogut identificar de quin tipus de màscara es tracta, ni si és japonesa, però en tot cas no es tracta d'una màscara de teatre tradicional japonès perquè no té forats als ulls per tal que l'actor hi vegi.²¹⁴ D'altra banda, la màscara a què fa referència el títol és una metàfora de l'aparença de normalitat amb què el protagonista amaga els seus pensaments i sentiments, i per tant una màscara llampant com la que veiem a la Figura 17 no sembla precisament una màscara per aparentar normalitat. A més, alguns trets de la màscara, començant pel color groc de la cara, encaixen amb el prototip oriental. En la metodologia de Kress i Leeuwen ([1996] 2006) les imatges d'aquestes cobertes tenen una estructura conceptual i simbòlica, ja que no representen accions i en destaca el significat més que les parts o la representació d'un conjunt. En resum, podem concloure que aquestes cobertes s'han dissenyat amb una voluntat de representar, més que el contingut o el significat de la novel·la, una imatge d'un altre japonès estereotipat.

A la Figura 18 veiem les cobertes de les edicions de 1985, 2002 i 2007.

Figura 18 Cobertes de *Confesiones de una máscara* de les editorials Seix Barral i Espasa-Calpe (1985, 2002, 2007)

²¹⁴ Aquest detall no s'aprecia a la Figura 17 per la baixa resolució, però sí a la coberta de l'obra.

La coberta de l'editorial Seix Barral de 1985 inclou una reproducció, en lletres platejades, de la signatura de Mishima, però cap il·lustració. A la mateixa coberta hi apareix el nom de la col·lecció, «Literatura contemporánea», la qual cosa indica que aquesta edició no s'ha preparat amb una ideologia exotitzant.

La primera edició a Espasa-Calpe presenta un gran símbol de secció (§) de color negre sobre un fons llis de color rosa. Aquest disseny sembla que s'emmarca en una línia que segueixen tots els títols de la col·lecció «Espasa relecturas», a la qual pertany, ja que les altres obres també contenen lletres o símbols a la coberta. A l'edició de 2007, en la col·lecció «Austral Narrativa», també s'utilitzen signes gràfics, tot i que en aquest cas es tracta de lletres de petites dimensions (sense significat aparent) que es repeteixen sobre el fons blau ocupant tot l'espai com un mosaic. En aquesta coberta es fa menció al nom del traductor, sota del nom del prologuista. En aquestes tres edicions el disseny no representa un altre diferenciat, i per tant no es poden considerar exotitzants.

Finalment, a la Figura 19 presentem la coberta de l'edició publicada pel diari El País, com part de la col·lecció «Clásicos del siglo XX» que distribuïen a preu reduït amb la compra del diari.²¹⁵

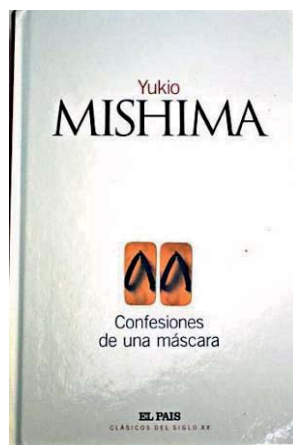

Figura 19 Coberta de *Confesiones de una máscara* d'El País (2003)

Aquesta coberta inclou una petita il·lustració sobre fons blanc. L'element més destacat, per mida, és el cognom de l'autor, mentre que el títol apareix en una tipografia molt més petita. La imatge representa unes *geta*, un tipus de calçat tradicional que consisteix en una sola de fusta amb dues tires per subjectar-la al peu. Com que no observem cap més relació d'aquest objecte amb el contingut de la novel·la que la pertinença a una mateixa cultura, entenem que l'editorial escull la

²¹⁵ «Su primera novela, *Confesiones de una máscara* (que mañana podrá adquirir por 2,95 euros quien compre un ejemplar de EL PAÍS)». Font: Diari El País, «'Confesiones de una máscara', de Yukio Mishima» (4/12/2003).

pertinença a una altra cultura com a tret més destacat per presentar aquesta obra. Així, de la mateixa manera que la il·lustració té una funció simbòlica com a representant de la cultura japonesa, el lector pot entendre la novel·la com a representació de l'altre japonès, de manera que es produeix una simplificació i generalització de l'altre.

10.2.2 Notes

A la traducció d'Andrés Bosch només hi ha dues notes al peu, que són traduccions de dues cites que l'autor original fa de textos anglesos. A la traducció castellana es deixa la cita en anglès al cos del text i es tradueix a la nota. Com veiem a la Taula 42, totes dues notes són de tipus intertextual.

Taula 42 Notes al peu (1979)

Núm. de nota	Pàg.	Crida a nota	Tipus	Tipus de contingut
1	16	una poesia de Oscar Wilde: <i>Fair is the knight who lieth slain Amid the rush and reed...</i>	intertextual	Traducció al castellà
2	113	unos versos de Whitman: <i>The young men float on their backs — their white bellies bulge to the sun ...</i>	intertextual	Traducció al castellà

A totes les edicions d'aquesta traducció només hi ha aquestes notes al peu. El fet que n'hi hagi només dues és probablement influència del text mediador, que s'ha produït en una cultura en què hi ha una tendència a la domesticació, tal com afirma Rovira-Esteva (2016). Es produeix una estrangerització d'un text que a l'original apareix anostrat, ja que al text japonès aquestes cites no apareixen en versió anglesa sinó només la traducció al japonès, és a dir, el text anglès apareix en l'original japonès de forma anostrada o domesticada, mentre que a la traducció al castellà el text anglès té un efecte estrangeritzant. Tenint en compte que el text japonès fa referència a textos anglesos, citar-los en la forma original pot ser interessant per a un lector d'Espanya que pot entendre l'anglès, però entre col·locar el text original en el text o en una nota, s'ha optat per la opció que fa més visible el text estranger. Cal destacar també que el text estranger que és manté pertany a la cultura medidora, la qual cosa mostra la posició de prestigi d'aquesta cultura.

10.2.3 Paratextos textuales

El nombre d'edicions d'aquesta traducció és elevat i entre aquestes edicions hi trobem dos pròlegs de diferent autoria. A la resta de paratextos textuales, és a dir, textos de les solapes i de la coberta posterior, hi trobem algunes frases i fragments que es repeteixen en edicions de diferents editorials. Això s'explica perquè pertanyen al Grupo Planeta totes, excepte la d'El País, que tot i així també inclou algunes frases dels paratextos d'edicions anteriors. Per aquest motiu hem analitzat en primer lloc el pròleg de Vallejo-Nágera a l'edició de 1979, posteriorment hem agrupat l'anàlisi dels paratextos editorials i finalment analitzem el pròleg de Villena, de l'última edició d'aquesta traducció publicada el 2007.

El pròleg de l'edició de 1979, titulat «“Confesiones de una máscara”, ¿Novela o autobiografía?» va ser escrit per Vallejo-Nágera, un psiquiatre que es va interessar pel cas de Mishima, fins al punt que va escriure un llibre sobre ell, tal com hem mencionat a l'inici d'aquest capítol. En aquest pròleg hi ha fragments extrets del llibre de Vallejo-Nágera, i s'hi observa l'interès del prologuista per aquest autor des de la perspectiva de l'anàlisi psiquiàtrica. Un exemple n'és la lloança del llibre com a història clínica,²¹⁶ com també la pregunta retòrica que conclou un paràgraf «¿Quién da más para convertir a un niño en homosexual?» (Vallejo-Nágera 1979: XV) i l'inici del següent paràgraf: «¿Y el origen del sadomasoquismo?». És a dir, Vallejo-Nágera posa èmfasi en el valor documental de l'obra. A més dels anteriors exemples que mostren l'interès documental de l'obra des del punt de vista de la psiquiatria, també hi trobem nombrosos exemples de referències a la societat japonesa:

- «Para los japoneses la ambigüedad es una virtud» (p. VIII)
- «En las familias japonesas con buena educación es preceptivo disimular el dolor» (p. X)
- «Para que el lector occidental acepte algunos aspectos de la novela, y de la vida de su autor, hay que recordar que en el Japón la nuera es casi una esclava de la suegra» (p. X)
- «En el Japón no se casan las hermanas menores mientras no lo haya hecho la mayor» (p. XI)
- «El padre, Azusa, satisfecho con su vida de empleado ministerial, llega tarde a casa, y, según la costumbre japonesa, sin dar la menor explicación a su mujer, a la que trata de modo despegado» (p. XIV)

²¹⁶ «una de las historias clínicas más perfectas y completas de todos los tiempos» (Vallejo-Nágera 1979: IX)

Aquestes afirmacions generalistes sobre aspectes de la societat japonesa apunten a una consideració de l'obra com a font d'informació de la societat japonesa. Això coincideix amb l'afirmació de Marín Lacarta (2012^a:26), que en la seva anàlisi de traduccions de literatura xinesa arriba a la conclusió que es posa èmfasi en «su valor documental, ya que es una literatura que nos permite conocer un país lejano, exótico y radicalmente diferente», cosa que interpreta com un símptoma de «la posición marginal de la literatura china del siglo XX en España». En aquest pròleg també es fa referència al valor literari de l'obra, però recalcant el fet que pertany a una cultura molt diferent i llunyana: «Pese a la doble dificultad de traducción de palabras, y de símbolos engarzados en una cultura que nos es ajena, se paladea en las obras de Mishima un manjar literario de primer rango» (Vallejo-Nágera 1979: XV).

A la Taula 43 presentem les referències a elements de la cultura japonesa que trobem en aquest pròleg, i la manera com estan expressades.

Taula 43 Referències a elements propis de l'altra cultura a «“Confesiones de una máscara”, ¿Novela o autobiografía?» (1979)

Pàgina	Referent	Forma de representació
p. I	Colegio de Nobles de Tokio (Gakushu-in)	Hibridació
p. II	esgrima [kendō]	Identificació
	karate	Hibridació
	ejército japonés [jiteitai] ²¹⁷	Identificació
p. III	realizó el seppuku, abriéndose el vientre	Hibridació
p. VI	<i>El rumor de las olas</i>	Identificació
p. VII	hara-kiri [seppuku]	Exotització
p. XI	samurais	Hibridació
	señor feudal [daimyō]	Identificació
	daimyos	Hibridació
p. XII	shogun	Hibridació
	shogunado	Hibridació
	el intermediario profesional que en el Japón se dedica a proponer matrimonios [nakōdo]	Identificació
p. XV	origami (figuras hechas con dobleces de una hoja de papel)	Hibridació
	kimonos	Hibridació

Com veiem a la Taula 43, hi ha un predomini de la hibridació (nou casos), la qual cosa mostra una voluntat d'apropament, ja que es presenta l'altre japonès en els seus propis termes però d'una forma comprensible per al lector de la cultura d'arribada. Entre aquestes paraules hi trobem paraules japoneses adaptades, com per exemple «kimonos» i «daimyos», ja que s'utilitza la s final del castellà per a la

²¹⁷ L'expressió «ejército» és una adaptació del terme japonès *jiteitai* (自衛隊), que es podria traduir per «cos d'autodefensa». En japonès s'utilitza aquesta expressió perquè la constitució recull la prohibició, imposada per Estats Units després de la guerra, que el Japó tingui un exèrcit.

formació del plural.

Hi ha cinc casos d'identificació, és a dir, en què es fa referència a conceptes de la cultura japonesa però utilitzant només una paraula pròpia de la cultura d'arribada com a equivalent. En aquests casos hem inclòs entre claudàtors la paraula japonesa a què es fa al·lusió. Hem considerat que es presenta l'altre de forma exotitzant en un cas, ja que s'utilitza la paraula *hara-kiri*, una variant que es considera més utilitzada pels estrangers, enfront de la paraula *seppuku*, que és més habitual en japonès, i que el mateix prologuista havia utilitzat anteriorment.

En resum, l'elecció de les paraules mostra una intenció d'aproximació a l'altre japonès, tot i que el contingut indica un interès per l'obra més documental que literari.

Als paratextos editorials d'aquesta edició (1979), a la sobrecoberta posterior es posa en relleu també el valor documental, ja que la primera frase del *please-insert* defineix la novel·la com «un gran estudio de la homosexualidad vista desde dentro» i l'última frase és: «La novela contiene también unas interesantísimas páginas que describen el ambiente del Japón en el último período de la guerra y después del lanzamiento de las bombas atómicas».

L'edició de 1983 és pràcticament idèntica tot i que en rústica. Deixant de banda el format, la diferència més significativa és la indicació a la coberta «2ª edición: 10.000 ejemplares vendidos». Aquesta edició conserva les solapes, a diferència de l'exemplar de l'edició anterior a què hem tingut accés. La primera solapa conté una fotografia de l'autor i un text biogràfic. En aquest text l'autor es presenta com a «hijo de un funcionario del Estado» i es menciona el fet que va ser candidat al Premi Nobel, com també la seva mort: «se suicidó en Tokio según las normas de un elaborado rito tradicional». Es cita una extensa llista de títols de l'autor:

Entre sus primeras novelas figuran *Ladrones* (1948), *Los verdes años* (1950), *Sed de amor* (1950), *Placer prohibido* (1952), *El rumor de las olas* (1954) y *El templo del pabellón de oro* (1956). [...] *La casa de Tokio*²¹⁸ (1959), *Después del banquete* (1960), *El marinero que perdió la gracia del mar* (1963), *Nieve de primavera* (1966) y *Caballos desbocados* (1968), [...] Entre sus obras teatrales destacan *Rosas y piratas* (1958), *La marquesa de Sade* (1965), *Mi amigo Hitler* (1968), *La terraza del rey leproso* (1969)

En el moment d'aquesta publicació (1983), la majoria d'aquests títols no havien estat traduïts al castellà, i per tant hi ha alguna lleugera diferència amb els títols de les traduccions que posteriorment s'han publicat. A la solapa 2 hi ha una ressenya o *please-insert* d'un altre títol de l'editorial.

²¹⁸ En aquest títol hi ha un error, ja que el títol japonès és *Kyōko no ie* (鏡子の家), que significa «La casa de Kyōko», és a dir, es tracta d'un nom propi de persona i no de la capital japonesa. Aquest error es troba també a la nota de l'editor de l'edició de 2002.

L'edició de Seix Barral, de 1985, no presenta cap novetat pel que fa a paratextos textuais, ja que són mínims. Aquesta edició no conté solapes ni pròleg ni text a la coberta posterior.

La següent edició és la de 2002, però la comentarem juntament amb l'altra edició de la mateixa editorial, Espasa-Calpe, de 2007. El 2003 es va publicar la novel·la en format de tapa dura en una col·lecció que s'oferia amb el diari El País. No conté pròleg ni solapes, i per tant l'únic paratext editorial és el text de la coberta posterior i una llista dels títols de la col·lecció a les últimes pàgines.

Al text de la coberta posterior es descriu el contingut de l'obra molt breument, incloent un judici de valor sobre la societat en què s'ambienta: «Narra la encrucijada de un hombre que desea lo prohibido en una sociedad machista y fiscalizadora». D'altra banda, també es presenta l'obra com a «muestra magistral del talento de uno de los mayores genios de la literatura», és a dir, que no s'encasella com a autor oriental, sinó de la literatura en general. Es posa en relleu la faceta marcial de l'autor fent menció de les paraules «esgrima», «karate» i «suicidio ritual», dues de les quals són domesticacions que ja trobàvem a les primeres edicions, i es presenta l'autor com a «[h]ijo de una noble familia samurai». L'ús de la paraula *samurai* encaixa amb una de les representacions més prototípiques de la cultura japonesa. El pròleg de la primera edició (1979) ja apunta aquesta imprecisió que implica identificar aquest autor amb els samurais:

En las traducciones de los libros de Mishima suele haber una breve reseña biográfica en la que invariablemente se menciona su muerte espectacular, y que es el «primogénito de una familia de samurais». Importa aclarar que esto no es exacto. (Vallejo-Nágera 1979: XI)

Només l'àvia pertanyia a una família de llinatge noble, però la transmissió de llinatge i de cognom solia ser per via paterna. A més, la classe guerrera (que se sol denominar en japonès amb la paraula *bushi* i no *samurai*) havia estat abolida en la reforma Meiji, com tota la resta de castes socials, i s'havia passat a un sistema de títols nobiliaris. Per tant, l'ús de la paraula *samurai* mostra com l'editorial utilitza estereotips per presentar l'altre japonès fins i tot encara que no s'ajustin a la realitat.

L'editorial Espasa-Calpe, per últim, ha publicat dues edicions d'aquesta novel·la, l'any 2002 i el 2007. A la nota de l'editor (2002: 7-9) es repeteixen unes quantes paraules d'edicions anteriors: esgrima, karate, «se abrió el vientre» (en referència al *seppuku*) i «ejército japonés». És a dir, predomina la identificació quan es fa referència a conceptes de la cultura japonesa. També es citen obres de l'autor: «*Placer prohibido* (1952), *El rumor de las olas* (1954), *El templo del pabellón de oro* (1956), *La casa de Tokio* (1959), *El marinero que perdió la gracia del mar* (1963), *Nieve de primavera* (1966) y *Caballos desbocados* (1968)». Com veiem, s'ha

utilitzat el text d'edicions anteriors sense actualitzar la informació, ja que en el moment d'aquesta edició ja estan traduïts al castellà gairebé tots aquests títols, els tres primers amb lleugeres diferències: *El color prohibido*, *El rumor del oleaje* i *El pabellón de oro*. A més, es manté l'error al títol *La casa de *Tokio* (*La casa de Kyōko*).

A la solapa i al *please-insert* es repeteixen fragments de la nota de l'editor, mostra de la unitat d'autoria. A les solapes es torna a fer menció de l'esgrima i el karate. El text de la coberta posterior acaba amb la següent frase:

El lector tiene entre sus manos una muestra magistral del talento ilimitado de uno de los mayores genios de la literatura del siglo XX, un superdotado absoluto, candidato al Nobel en 1968, que convirtió su vida y su muerte (se suicidó en público según las normas de un complicado rito japonés) en su creación más perfecta y elaborada.

En aquesta edició, per tant, es posa en relleu el valor literari de l'obra i no com a part d'una cultura llunyana, sinó en el marc de la literatura universal, tot i que es fa referència repetidament a les arts marcial i al seu suïcidi. La forma de referir-se a aquest suïcidi denota certa exotització en la tria lèxica: «complicado», «rito».

L'edició de 2007 a la col·lecció «Austral Narrativa» és una edició de butxaca, sense solapes. Hi ha una breu nota de l'editor, de menys de mitja pàgina (2007: 17), en què es presenta l'autor com «uno de los mayores genios de la literatura del siglo XX». El text de la coberta posterior conté fragments del pròleg, un dels quals mostra una reificació de l'altre japonès, com essencialment diferent d'occident: «Mishima vivió, como tantos japoneses de su generación, el embate de dos modelos de cultura: la occidental y la propia y milenaria del Japón». Es fa menció també al Premi Nobel pel qual va ser candidat diverses vegades, al seu suïcidi i al seu valor com a escriptor.

El pròleg d'aquesta edició va ser escrit per Luis Antonio de Villena, poeta, assagista i crític literari nascut el 1951. A la Taula 44 mostrem les referències a elements de la cultura japonesa que es troben al pròleg.

Taula 44 Referències a elements propis de l'altra cultura a «Prólogo: Viento del este, viento del oeste» (2007)

Pàgina	Referent	Forma de representació
10	ni siquiera podía tener un Ejército, sino una llamada «Fuerza de Defensa»	Hibridació
	suicidarse al modo tradicional de los samuráis (el «seppuku»)	Hibridació
	su ejército privado –la «Sociedad del Escudo»	Identificació
	el grito ritual: «Tenno Heika banzai» (¡Viva Su Majestad Imperial!)	Hibridació
	la catana [sic; reconegut per la RAE]	Hibridació
	<i>El mar de la fertilidad</i>	Identificació
	<i>La corrupción de un ángel</i>	Identificació
	«satori»	Exotització
11	<i>El ruido de las olas</i>	Identificació
	<i>Colores prohibidos</i>	Identificació
12	«bushido»	Exotització
	Universidad de Tokio	Hibridació
	samurai	Hibridació
13	estos famosos guerreros	Identificació
14	«Hagakure» (uno de los textos clásicos del orbe de los samuráis, prohibido en el Japón de la posguerra)	Hibridació
	«kendo»	Exotització
15	el ideograma «espada»	Hibridació
	haikús	Hibridació

La forma de presentar elements de la cultura japonesa és preeminentment la hibridació (nou casos), seguida de la domesticació (sis casos). Hi ha tres paraules que es presenten de forma exotitzant, «satori», «bushido» i «kendo», ja que apareixen entre cometes i sense explicar-ne el significat. El predomini de la hibridació mostra una voluntat d'aproximació a l'altre, però la selecció lèxica mostra una predilecció pels estereotips. La paraula *catana* apareix dues vegades i la paraula *samurai* set vegades en aquest pròleg. Com a referència, al pròleg de Vallejo-Nágera de 1979 la paraula *samurai* apareix tres vegades, només al paràgraf en què desmenteix que es tracti d'una família samurai tal com s'afirma en altres textos. Així doncs, al pròleg de Villena s'hi observa una tria lèxica que encaixa amb un dels estereotips més repetits en relació amb l'altre japonès.

A més, es recorre de forma reiterada el binomi «orient (/Japó) – occident», tal com mostrem a la llista següent, en què hem recollit les ocurrences d'expressions que al·ludeixen a aquest binomi (hem marcat en negreta les paraules que formen el binomi i hem subratllat les paraules que qualifiquen o caracteritzen, ja sigui el binomi en si o alguna de les parts):

- (1) Yukio Mishima [...] sufrió –como tanta gente de su generación, y aún se sigue sufriendo en su país- el embate de dos modelos de cultura, dos vientos casi opuestos, la cultura **occidental** [...] y la cultura **oriental japonesa**, tan singularmente propia [...]. (p.9)
- (2) Pero Yukio Mishima, en apariencia tan **occidentalizado**, no dejó de ser **japonés** hasta el final. (p.9)
- (3) Desde el punto de vista **occidental**, algo tremendo, bárbaro casi. Desde el ángulo **japonés**, una liturgia de honor, casi impecable... El final no podía ser más nipón. (p.10)
- (4) Es **japonés** pero no le molesta –se diría que al contrario- la influencia **occidental**. (p. 11)
- (5) Pero los muchachos que le atraen (con morbo y sadismo), aunque entran en el **arquetipo griego** de belleza física, no dejan de ser japoneses. (p. 13)
- (6) conocerá –más tarde- el dolor y la humillación de la derrota **occidentalizadora**, y retornará al mundo del «Hagakure» (uno de los textos clásicos del orbe de los samuráis, prohibido en el Japón de la posguerra) que comienza así: «He descubierto que la vía del samurai reside en la muerte». (p. 14)
- (7) **Occidental** y muy japonés, Mishima debe hacer frente a su propio fantasma personal. (p. 14)
- (8) Un ser complejo (y, por tanto, un escritor complejo también) en una encrucijada, aún no resuelta, entre **Oriente** y **Occidente**. (p. 14)
- (9) Heredero del decadentismo **uropeo** [Mishima] es, además, un **espíritu budista y un samurai genuino** que sostendrá la valentía, también como una causa patriótica. (p. 14)
- (10) En ese cruce entre **Oriente** y **Occidente**, Mishima oyó la sombra de su propio demonio, y llegó a entender que aunque todo valía, aunque todo oro lo es, él (al fin) pertenecía a ese profundo y bello **Japón** que creyó en peligro, donde belleza y muerte -como él añoró- también se amalgaman. (p. 15)

En aquests exemples veiem que l'altre japonès es reïfica com a entitat absoluta, i absolutament diferent (exemple 1, «tan singularmente propia») i amb unes característiques homogènies i ben definides, que fins i tot es poden quantificar (exemples 2, 3 i 7: «ser japonés hasta el final», «no podía ser más nipón», «muy japonés»). Aquest autor pressuposa que el suïcidi de Mishima va ser vist al Japó com un acte honorable, mentre que en realitat va ser rebut amb estupefacció i

incredulitat.²¹⁹ Malgrat que la reacció davant d'aquest fet devia ser diferent que en altres països pel rerefons cultural que els japonesos podien entendre, evidentment amb diferències a nivell individual, aquesta forma de suïcidi formava part d'una cultura del passat, que havia quedat obsoleta feia temps. Per tant, el qualificatiu de «algo tremendo» podria aplicar-se segurament a la impressió que provocà el succés en molts japonesos. A l'exemple 6 es fa referència a un text clàssic sobre els samurais dient que Mishima «retorna» a aquest món, com si fos el seu punt d'origen o primigeni, ja sigui per ser ell o per ser japonès.

La singularitat que s'aplica a l'altre japonès, a més, se sobreentén com una incompatibilitat amb occident, com veiem als exemples 4 i 5, en què es pressuposa que per ser japonès li hauria de molestar la influència occidental, i que correspondre amb l'arquetip grec de bellesa física contrasta amb el fet de ser japonès. Orient i occident es presenten com a entitats essencialment diferents i oposades (exemples 1 i 8), utilitzant les paraules «embate», «dos vientos casi opuestos» i «encrujijada, aún no resuelta».

En aquests exemples hem vist, a més de les referències a orient i a occident, exemples de la referència també a l'estereotip del samurai i a l'espiritualitat que també se sol associar amb l'orient o el Japó. A l'exemple 10 es qualifica el Japó de «profundo», i l'exemple 9 fa referència als samurais i al budisme per definir Mishima.

Mishima, efectivament, tenia certa predilecció per les arts marcial i la seva forma de morir es basava en un ritual de la cultura *bushi* i per tant no considerem que sigui erroni el fet de mencionar-ho, però sí que considerem destacable l'èmfasi que se li dóna. Si ens fixem en els postfacis d'una edició de l'obra original,²²⁰ no es fa referència a un passat samurai de l'autor, i en canvi es considera la família de l'àvia materna com un llinatge en l'àmbit de l'administració i el govern («行政、統治») (Saeki 1987: 229).

Tampoc es fa referència al suïcidi al *please-insert* de l'edició japonesa i a la cronologia de la mateixa publicació només s'utilitza la paraula *suïcidi* (*jiketsu* 自決), en comptes de la paraula *seppuku*. És a dir, el que Villena considera que pels japonesos fou «una liturgia de honor», per l'editor d'aquesta edició no és ni tan sols digne de mencionar. Al postfaci escrit per Saeki Shōichi (佐伯彰一) el 1987 també hi

²¹⁹ «La primera reacció ante el episodio Mishima fue de total incredulidad. No se habían producido casos del harakiri ritual desde recién acabada la guerra. La mayoría de los japoneses –si acaso alguna vez pensaban en ello– creían que era una práctica extinguida» (Stokes 1985: 59-60). Stokes (1985: 61) també afirma que les paraules del primer ministre sobre els fets van ser que Mishima devia «haber estado *kichigai* (fuera de sí)».

²²⁰ Mishima, Yukio. 1987. *Kamen no Kokuhaku*. Tōkyō: Shinchō Bunko. (三島由紀夫. 1987. 仮面の告白. 東京: 新潮文庫).

apareix només la paraula *suïcidi* (*jiketsu* 自決) (Saeki 1987: 236).

En resum, podem concloure que la tria lèxica i els binomis que trobem al text mostren una imatge estereotipada de l'altre japonès. En contrast, al pròleg de Vallejo-Nágera (1979) només hi apareix una paraula del camp lèxic d'occident, i no forma part d'un binomi ja que s'utilitza en el sintagma «el lector occidental».

10.3 Confesiones de una máscara (Trad. Rumi Sato i Carlos Rubio)

Aquesta traducció es va realitzar el 2010, dins del període en què es produeix un augment espectacular del nombre de traduccions de llibres japonesos. Es tracta d'una traducció a quatre mans realitzada per Rumi Sato i Carlos Rubio, que figuren entre els traductors amb més traduccions del japonès al nostre corpus. Aquest tàndem ha traduït també una altra obra de Mishima, *Los años verdes* (2009). Rumi Sato ha traduït en solitari set llibres japonesos més de diversos autors. Carlos Rubio ha traduït nou llibres més en tàndem amb altres traductores i cinc llibres en solitari. Ha col·laborat també en la confecció de diccionaris de japonès-castellà i és professor de literatura a la Universidad Complutense de Madrid. Ha escrit diversos articles sobre literatura japonesa, i un llibre titulat *Claves y textos de la literatura japonesa* (2007).

Aquesta traducció, molt recent, s'ha publicat en dues edicions de la mateixa editorial amb poques variacions. A la Taula 45 presentem una descripció dels paratextos.

Taula 45 Paratextos de Confesiones de una máscara (Trad. Sato i Rubio)

Edició 1: 2010 Alianza Editorial		
tipus	autoria	característiques
Prefaci/s	no	
Notes	traductor/s	35 notes al peu , reinicia numeració per capítols
Coberta	Diseny: Ángel Uriarte	Coberta: fons negre amb fotografia de l'autor retocada perquè sembli que duu una màscara. Títol, autor, editorial
Coberta posterior		Please-insert
Solapes		Solapa 1: Sobre l'autor Solapa 2: «Yukio Mishima en Alianza Editorial» (llista d'altres títols)
Edició 2: 2012 Alianza Editorial, col·lecció 13/20 (de butxaca, sense solapes)		
Coberta	Lynda Bozarth a partir del disseny d'Ángel Uriarte	La coberta és igual només amb algun canvi, principalment el tamany, tipografia i color de la lletra del títol i del nom de l'autor.
Coberta posterior		Please-insert (alguna frase igual que l'anterior, però altres diferents) + un paràgraf sobre l'autor

Com veiem a la Taula 45 no hi ha pròleg, i per tant l'únic paratext dels traductors són les notes, iguals en totes dues edicions. La coberta és molt similar i la resta de paratextos editorials presenten alguna diferència, principalment en el text de la coberta posterior i el fet que la segona edició no té solapes.

10.3.1 Cobertes

A la Figura 20 hi podem observar les cobertes de les dues edicions d'aquesta traducció publicades per Alianza Editorial.²²¹

Figura 20 Cobertes de *Confesiones de una máscara* (Trad. Rubio i Sato)

La foto d'aquesta coberta és la que l'esposa de l'escriptor va escollir pel funeral. El dissenyador ha superposat a la cara de la fotografia una repetició de la cara a mode de màscara, cosa que interpretem en relació amb el significat del títol. El fet que la «màscara» sigui més petita que la cara que hi ha a sota probablement no sigui casual sinó que remet a les màscares del teatre japonès *nō*. La imatge de la coberta té una relació clara amb el contingut, no només perquè representa una cara tapada per una màscara, sinó que el fet d'escollir una fotografia de l'autor també concorda amb el fet que la novel·la té un fort component autobiogràfic.

En els termes de la metodologia de Kress i Leeuwen ([1996] 2006), l'estructura és conceptual, ja que no representa una acció, i es pot considerar analítica, ja que destaquen les parts, concretament la màscara, i simbòlica, ja que té un significat en relació amb el títol i el contingut del llibre. Per tant, encara que la foto mostri una persona asiàtica, el fet que el disseny sigui pertinent amb el contingut de l'obra fa que no es pugui considerar una coberta exotitzant.

²²¹ Tenim constància d'una altra edició publicada el 2015 per la mateixa editorial, Alianza, en format de butxaca. No hem pogut accedir a l'exemplar i, a més, no entra dins la delimitació temporal del corpus, que arriba fins al 2014, i per tant, no l'hem analitzada. Tot i això, n'hem pogut veure la coberta en llibreries d'internet, un disseny modern però que remet als estereotips amb uns llavis com de geisha al centre de la imatge.

10.3.2 Notes

Les notes a peu de pàgina són molt més nombroses que en l'anterior traducció, en què només n'hi havia dues. Hem observat que les dues notes de l'edició anterior no es mantenen aquí, ja que les cites angleses que en la traducció de Bosch es tradueixen a la nota al peu, en aquesta traducció apareixen traduïdes directament al cos del text, seguint, de fet, l'original japonès que les presenta només en japonès, sense el text anglès. A la Taula 46 presentem les notes d'aquesta traducció.

Taula 46 Notes al peu (2010)

N. de nota ²²²	Pàg.	Crida a nota	Tipus	Tipus de contingut
1	8	<i>Los hermanos Karamázov</i> Fiódor Dostoyevski	intertextual	cita
2	12	la gran catàstrofe	enciclopèdica	terratrèmol de 1923
3	12	gobernador provincial de una colònia	enciclopèdica	explicació
4	14	año 14 de la era Taisho	situacional	explicació
5	14	<i>tokonoma</i>	etnogràfica	estances
6	19	tren de las flores	enciclopèdica	explicació
7	27	Shokyokusai Tenkatsu	enciclopèdica	personalitat
8	36	sopa de <i>miso</i>	etnogràfica	alimentació
9	56	eyaculació	metalingüística	referència a l'original
10	63	apelativo de cortesia	etnogràfica	costums
11	69	el general Egi	enciclopèdica	personalitat
12	100	erección	metalingüística	referència a l'original
13	105	era Genroku	enciclopèdica	explicació
14	128	inquietud (<i>Unruhe</i>)	metalingüística	referència a l'original
15	135	<i>erectio penis</i>	metalingüística	referència a l'original
16	142	la guerra	situacional	guerra sino-japonesa
17	143	El coronel que llegó destinado al colegio	enciclopèdica	explicació
18	154	año 19 de la era Showa	situacional	1944
19	158	<i>destiny</i>	metalingüística	referència a l'original
20	158	era Meiji	situacional	era
21	160	<i>monpe</i>	etnogràfica	indumentària
22	176	las formas honoríficas	metalingüística	referència a l'original
23	180	uniforme nacional	enciclopèdica	indumentària
24	184	año 19 de la era Showa	situacional	1945 + explicació
25	193	<i>obi</i>	etnogràfica	indumentària
26	216	<i>mah-jong</i>	etnogràfica	joc
27	217	<i>geta</i>	etnogràfica	indumentària
28	250	colorada como un tomate	metalingüística	referència a l'original
29	261	la aniquilación de Hiroshima	enciclopèdica	explicació
30	272	tres tatami	etnogràfica	estances
31	275	homo	metalingüística	referència a l'original
32	282	Has adelgazado un poco	metalingüística	referència a l'original
33	282	<i>Hay quien prefiere las ortigas</i>	intertextual	cita
34	283	<i>konnyaku</i>	etnogràfica	alimentació
35	290	pederastia	metalingüística	referència a l'original

Com veiem a la Taula 46, hi ha un nombre considerable de notes que fan

²²² La numeració es reinicia per capítols però aquí hem seguit una numeració contínua per identificar-les de forma unívoca.

referència al text original (metalingüístiques), és a dir, visibilitzen el traductor i la tasca traductora. Aquest tipus de notes són en total 10, és a dir, més d'una quarta part del total. El nombre de notes enciclopèdiques i etnogràfiques és de nou en cada cas, per tant, pràcticament una quarta part del total de cada categoria. Hi ha cinc notes situacionals i dues d'intertextuals.

Les notes són en general molt concises, aportant només la informació necessària. Moltes de les notes referents a la traducció indiquen simplement «Así en el original» i una aporta la traducció literal d'una expressió que en el text s'ha substituït per una equivalència. Les notes etnogràfiques són especialment breus, com per exemple a la paraula *obi*, que també apareixia en altres de les traduccions que hem analitzat, es defineix com a «faja ancha del kimono». Entre aquest tipus de notes hi trobem moltes expressions familiaritzants, com per exemple «juego de fichas semejante al dominó» a *mah-jong*²²³ i «Especie de sandalias con la suela de madera» a *geta* (notes 26 i 27, respectivament, subratllat nostre). Les notes, doncs, mostren una voluntat d'aproximar el lector a la realitat cultural de l'altre japonès, cosa que encaixa amb el rerefons dels traductors, especialistes en traducció de literatura japonesa.

10.3.3 Paratextos textuales

Als paratextos d'aquesta traducció hi ha poques referències a l'altre japonès. A la solapa 1 de l'edició de 2010 se citen diverses obres de l'autor, fent referència al títol traduït tal com s'ha publicat a Espanya: *El pabellón dorado*,²²⁴ *Madame de Sade*, *El rumor del oleaje* i *El mar de la fertilidad*. També se citen premis «como el Yomiuri» i «el Sincho» i altres referents que hi apareixen són «el teatro Kabuki», «el tradicional *seppuku*» i «*Jieitai* (Fuerza de Autodefensa)». S'observa una identificació en els títols, tot i que és la forma més habitual de presentar-los, especialment si són llibres que ja han estat traduïts.

A la coberta posterior de l'edició de 2010 es fa menció a la traducció, indicant que l'obra ha estat «[t]raducida por primera vez del japonés». Això és una mostra de la consideració general de la traducció directa com a preferible sobre la traducció indirecta.

A l'edició de 2012, el text de la coberta posterior tracta sobre l'argument de la novel·la i també sobre l'autor i les seves obres, probablement en compensació de les solapes que aquesta edició no té. S'hi citen altres obres de l'autor seguint, com

²²³ Joc de taula d'origen xinès que també és molt popular al Japó.

²²⁴ En aquest cas hi ha una lleugera diferència, ja que el títol publicat és *El pabellón de oro*.

en l'edició anterior, la fórmula de presentar només el títol traduït: «Entre sus principales novelas figuran *El rumor del oleaje*, *El marino que perdió la gracia del mar*, *Sed de amor* y la tetralogía integrada por *Nieve de primavera*, *Caballos desbocados*, *El templo del alba* y *La corrupción de un ángel*». En aquesta edició es presenta l'autor com a figura destacada de la literatura japonesa: «Yukio Mishima (1925-1970) es, junto a Yasunari Kawabata, uno de los grandes maestros de la literatura japonesa del siglo XX». En resum, no considerem que els paratextos textuals d'aquestes dues edicions siguin exotitzants.

10.4 Imatge de l'altre en les diferents edicions

Com hem vist, en general els paratextos editorials mostren coherència entre diferents paratextos d'una mateixa edició i entre diferents edicions d'una mateixa editorial.

Les notes són una mostra de la visibilitat del traductor. A la traducció de Bosch només hi ha dues notes, que tradueixen una cita en anglès, i per tant entenem que al text anglès no hi ha notes. Tenint en compte la tendència domesticant a la cultura del text mediador (Rovira-Esteva 2016) podem suposar que la traducció anglesa era domesticant, i per tant també ho seria la traducció al castellà que se'n deriva. No és el nostre objectiu analitzar els textos traduïts en si, però creiem interessant mencionar aquest fet per la relació que hi podem observar amb els paratextos, concretament les notes al peu. La traducció de Sato i Rubio, en canvi, sí que inclou un nombre considerable de notes, i el seu contingut mostra que s'han intentat mantenir referents de la cultura japonesa que apareixen al text i que els traductors expliquen a les notes. A la novel·la japonesa (edició consultada: 1987) hi ha un gran nombre de notes, 122 en total, que no són de Mishima sinó firmades per la crítica literària Tanaka Miyoko (田中美代子). Un gran nombre d'aquestes notes remetent a referents de la cultura occidental com, per exemple, Jeanne d'Arc, Oscar Wilde, Aurelius Augustinus, Zeus, Hera o Don Quijote. Moltes d'aquestes notes, per tant, entenem que no siguin necessàries a la traducció al castellà. Això ens mostra que aquest text, que alguns paratextos de les traduccions presenten com a «molt japonès», des del punt de vista dels japonesos està carregat de referències a elements de la cultura occidental.

D'entre les cobertes, n'hi ha un nombre lleugerament més gran de no exotitzants que d'exotitzants (5 i 4, respectivament), però la distribució en el temps no és uniforme, és a dir, tot i que la primera coberta (1979) és exotitzant i l'última no ho és (2012), també trobem una coberta que no és exotitzant al 1985 i una que sí que ho

és al 2005. Les cobertes de les edicions japoneses (Figura 21) no presenten il·lustracions en dos casos, i en els altres dos no presenten elements identificables amb la cultura japonesa.

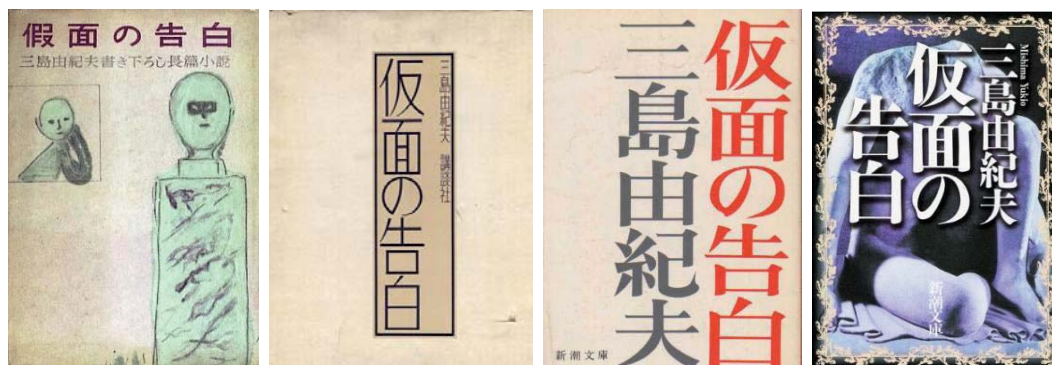

Figura 21 Cobertes de *Kamen no kokuhaku* (1949, 1971, 1987, 2003)

Els paratextos editorials solen mantenir una coherència ideològica, de manera que en les edicions amb cobertes més exotitzants la resta de paratextos editorials, com textos de les solapes i de la coberta posterior, també ho són. Per exemple, a la coberta de El País (2003) s'hi presenta una imatge exotitzant i al text de la coberta posterior es presenta l'autor com a descendent de samurais.

Els pròlegs, en canvi, mostren línies ideològiques diferents de la resta de paratextos, cosa que entenem pel fet que tenen una autoria diferent de l'editor. Els dos prefacs de la primera traducció (a la segona no n'hi ha) mostren una imatge molt diferent de l'altre japonès però, curiosament, considerem que el segon (Villena 2007) presenta l'altre japonès de forma exotitzant, mentre que el primer (Vallejo-Nágera 1979) té una aproximació més familiaritzant. Tot i això, també havíem destacat que Vallejo-Nágera posa èmfasi en el valor documental de la novel·la, cosa que ens remet a l'afirmació de Marín Lacarta (2012^a:26) sobre la recepció de la literatura asiàtica (en el seu cas de la Xina) supeditada «al interés de los datos socio-históricos que nos puede aportar el texto».

En resum, els resultats de la nostra anàlisi mostren que, malgrat que no es pot afirmar que no hagi variat la manera en què els paratextos presenten l'altre japonès, ja que no considerem exotitzant l'última traducció, tampoc no es pot afirmar que l'ús de l'exotització s'hagi reduït amb el temps, és a dir, es pot relacionar el grau d'exotització amb els agents implicats en la producció dels paratextos més que amb la variable de temps.

11 Conclusions

Per concloure aquesta tesi, en primer lloc sintetitzarem els aspectes més rellevants de cada capítol i els resultats. A continuació contrastarem els resultats de l'anàlisi amb les hipòtesis i objectius inicials i, finalment, mencionarem les línies de recerca futures que es poden derivar d'aquest treball.

La primera part d'aquesta tesi està formada pels capítols de marc teòric i metodologia. Al capítol 1 presentem el marc teòric general en què s'ubica aquest treball, que són els Estudis Descriptius de la Traducció, així com també la sociologia de la traducció, la història de la traducció i els estudis culturals i al capítol 2 presentem, com a marc teòric específic, els conceptes i teories utilitzades que són clau per a la nostra anàlisi: paratextos, representació de l'alteritat, selecció de textos per traduir i traducció indirecta. En aquest capítol hi hem inclòs un repàs sobre els conceptes «altre» i «alteritat» i els usos que se'n fa en els estudis de traducció i en d'altres àmbits (2.2.1). Al tercer capítol detallem la metodologia emprada, tant per la delimitació i creació de la base de dades, com per la seva anàlisi i la dels paratextos. Com a aportacions d'aquesta tesi que queden incloses en aquest capítol destacaríem, d'una banda, la constatació de la dificultat d'obtenir dades completes i fiables sobre traducció en les principals bases de dades bibliogràfiques²²⁵ (3.1.3) i, de l'altra, la identificació de la llengua de traducció d'algunes obres en què no s'indica (o en què els treballs d'altres estudiosos de la traducció del japonès presenten contradiccions), incloent una descripció detallada del procediment emprat en cada cas (3.1.7).

La segona part d'aquesta tesi està formada per l'anàlisi del corpus utilitzant un gran nombre de variables, de forma principalment quantitativa però també qualitativa en casos d'informació rellevant.

El capítol 4 ofereix una panoràmica general mitjançant una anàlisi principalment quantitativa i diacrònica. Tenint en compte l'evolució del nombre de traduccions, hem fet una divisió en quatre etapes: primeres traduccions (1904-1959), augment progressiu (1960-1994), estancament (1995-2004) i explosió bibliogràfica (2005-2014). A la primera etapa hi trobem un total de 13 traduccions, marcades tant temporalment com temàticament per les circumstàncies sociohistòriques. A la segona etapa s'observa un augment progressiu del nombre de traduccions per quinquennis, com també una diversificació de gèneres i temàtiques. En aquesta etapa trobem un context propici per a les traduccions: a Espanya l'inici de la

²²⁵ Aquesta dificultat es menciona també en treballs com el de Marín Lacarta (2012^a: 46) i el de Poupaud, Pym i Torres (2009).

democràcia, a nivell internacional la concessió del premi Nobel a Kawabata, i al Japó un gran creixement econòmic. Per al següent període hem escollit la paraula «estancament» perquè, malgrat que el nombre de traduccions és elevat (entre 69 i 94 per quinquenni), durant deu anys no n'augmenta el nombre. En l'últim decenni inclòs al nostre corpus s'observa un augment espectacular, amb un total de 571 traduccions, és a dir, una xifra que suposa més de la meitat del corpus sencer (976). En aquesta etapa predominen les traduccions literàries (60%), i destaca l'augment d'obres d'autors contemporanis, encapçalats per Murakami, i l'aparició d'editorials especialitzades (Chidori Books, Satori i Quaterni).²²⁶

Pel que fa a les traduccions a les diferents llengües de l'estat, hi ha un major nombre de publicacions en castellà (823), seguit del català (117), el gallec (16) i el basc (6). Les traduccions a les llengües diferents del castellà comencen a aparèixer a partir del 1975, exceptuant-ne una al català de 1904. La majoria d'aquestes traduccions són posteriors a la versió castellana, tot i que també hi ha algunes excepcions (vegeu l'apartat 5.2). Això és una mostra del que descriu la teoria del polisistema: les traduccions estan relacionades amb els sistemes literaris, polítics i econòmics i, per tant, la selecció d'obres per traduir es veu motivada en gran part per la selecció que es fa a les cultures dominants.

El capítol 5 pretén respondre a la pregunta «qui tradueix» analitzant els diferents agents implicats en la producció dels paratextos, com també de les traduccions. Hi ha un total de 544 traductors diferents, d'entre els quals més de la meitat (385) només compten amb una sola traducció al nostre corpus. Els traductors que compten amb més de cinc traduccions es poden classificar en tres perfils: (1) experts en llengua i literatura japoneses, com professors universitaris; (2) japonesos, molts dels quals tradueixen en tàndem amb nadius de la llengua d'arribada; i (3) traductors que tradueixen indirectament llibres de matèries concretes: gestió empresarial, budisme, arts marcial i llibres infantils. Hi ha alguns casos de traduccions anònimes o en què s'utilitzen pseudònims. Tot i que en molts casos només podem apuntar els motius per què creiem que s'han utilitzat, és un fet que ens aporta una informació rellevant: la consideració del nom del traductor com un paratext que pot infondre una determinada imatge o prestigi a la publicació. També hem trobat casos en què el nom del traductor de la versió medidora apareix a la coberta, cosa que considerem una mostra del prestigi de la cultura medidora i, alhora, una forma de «camuflar» una traducció indirecta, podent d'aquesta manera indicar a la coberta «traducció del japonès» malgrat que aquesta traducció directa

²²⁶ Per més detalls sobre aquestes editorials vegeu 5.2.

no és el text final que el lector té a les mans.

En aquest cinquè capítol també hem observat el nombre i tipus de traduccions per editorials. Més de la meitat (159 de 283 editorials) només han publicat una traducció del japonès, mentre que les 13 editorials que ocupen les deu primeres posicions compten amb un 30% de les traduccions incloses al corpus. Per tant, les decisions d'aquestes editorials tindran una gran repercussió en la selecció d'obres que es tradueixen i en la configuració dels paratextos. Entre aquestes editorials hi trobem bàsicament dos perfils: editorials literàries que pertanyen a grans grups i editorials especialitzades, ja sigui en una temàtica concreta (infantil o gestió empresarial) o en llibres japonesos. En la majoria de casos l'opció de traduir de forma directa o indirecta és uniforme dins d'una mateixa editorial, cosa que mostra que no es tracta de decisions puntuals, sinó que forma part de la política editorial.

En aquest mateix capítol dediquem finalment un apartat als protraductors, és a dir, mecenes o motivadors de les traduccions, que hem dividit segons si s'originen en la llengua de partida o d'arribada. Hem trobat un nombre considerable (21) de subvencions de la Japan Foundation i, en menor nombre (6), de la Institució de les Lletres Catalanes. El lloc d'origen d'aquestes subvencions té especial rellevància, ja que implica motivacions diferents: mentre que les subvencions des del Japó mostren un fort interès en la difusió cultural de la seva pròpia cultura, les que s'originen a Catalunya s'emmarquen en un context de foment de la llengua d'arribada, el català. L'ús de les traduccions per a l'enriquiment de la llengua i cultura d'arribada és una estratègia que també contempla la teoria del polisistema, i que en el nostre corpus hem vist clarament materialitzat en els paratextos de dues obres.²²⁷

Al capítol 6, sota l'epígraf «com es tradueix», analitzem el tipus de traducció (directa o indirecta) i altres qüestions que hi estan relacionades, com la traducció a quatre mans i la retraducció. En el conjunt de tot el nostre corpus, la proporció de traduccions directes i indirectes és molt semblant, amb un 50% i un 48% respectivament. Això, però, és una mitjana d'unes dades molt disperses, ja que si observem les xifres per matèries o per èpoques trobem grans diferències. En els gèneres literaris la traducció directa suposa prop d'un 65%, mentre que en les altres matèries la mitjana és pràcticament la contrària: les traduccions indirectes sobrepassen el 65% del total. Per entendre aquesta tendència, considerem útils les consideracions sobre l'autoria de Venuti (1998) i sobre la visió negativa que impera

²²⁷ Un detall en una sanefa (Hasegawa 1904) i el contingut d'un pròleg (Mishima 1985) mostren inequívocament una concepció de la traducció en aquesta línia. És també especialment significatiu l'any d'edició d'aquestes traduccions, que se situen en contextos de revitalització de la llengua catalana.

de la traducció indirecta (Marín Lacarta 2012^a). El prestigi de l'autoria original i el baix prestigi de la traducció com a «còpia imperfecta» són factors relacionats amb aquesta imatge negativa de la traducció indirecta. El predomini de la traducció indirecta en els llibres no literaris pot estar relacionat amb el fet que es doni més rellevància al contingut que als trets estilístics del text original o a la figura de l'autor original i, per tant, no sigui d'aplicació tant estesa la preferència per la traducció directa.

Des d'un punt de vista diacrònic, s'observen tres etapes diferenciades en la l'evolució de la traducció indirecta. En un primer moment, fins als anys 60, totes les traduccions són indirectes excepte dues. Posteriorment, fins als anys 90, el nombre total de traduccions augmenta progressivament, però les traduccions directes només augmenten lleugerament, de manera que la traducció indirecta guanya pes proporcionalment.²²⁸ A partir de l'any 2000, però, les traduccions directes sobrepassen el 50% i segueixen una tendència a l'alça, que arriba gairebé al 70% en el període 2010-2014.

Pel que fa a la llengua d'arribada, en castellà i català la proporció de traduccions directes i indirectes és similar a la del total, és a dir, al voltant del 50%. Si ens fixem només en les traduccions literàries, en català trobem una proporció més alta de traducció directa (73%) que en castellà (62%). En gallec i basc, en què trobem un nombre de traduccions reduït, la major part de traduccions són directes. Això pot estar relacionat amb el fet que la majoria de traduccions a les llengües cooficials són posteriors al castellà, ja que, d'una banda, l'opció per la traducció directa pot ser un valor afegit per a la nova traducció i, d'altra banda, els terminis editorials no solen ser tan ajustats.

Pel que fa a les llengües mediadores en les traduccions indirectes, com és d'esperar, trobem un clar predomini de l'anglès (77%), seguit del francès (12%) i, en un nombre molt reduït, de l'italià i l'alemany. El castellà fa també de llengua medidora per a 26 traduccions a altres llengües de l'Estat. Això confirma la teoria del polisistema, ja que les llengües que gaudeixen de més prestigi són les més utilitzades com a mediadores. Per tant, la imatge de l'altre japonès que es desprendre d'aquestes traduccions tindrà una forta influència de les cultures mediadores. Durant el procés de creació de la base de dades hem trobat dificultats per identificar la llengua medidora o fins i tot el fet que es tracti d'una traducció indirecta; alguns casos són clarament traduccions indirectes camuflades (concepte

²²⁸ Això contradiu l'assumpció de l'augment progressiu de la traducció directa (per a més detalls vegeu Marín-Lacarta 2012^b: 1), com passa també en el cas de la traducció de literatura xinesa (Marín-Lacarta 2012^b).

de Marín Lacarta 2012^a).²²⁹

Les traduccions a quatre mans o més representen gairebé un 20% de les obres que formen el nostre corpus, és a dir, són una pràctica relativament freqüent en la traducció del japonès. El més usual és que cadascun dels traductors sigui natiu d'una de les llengües implicades,²³⁰ tot i que hi ha diverses combinacions i formes de treball diferents, que expliquem amb detall a l'apartat 6.5, oferint també exemples.

La retraducció és un fenomen interessant perquè permet comparar traduccions i observar les singularitats de cadascuna, com també dels paratextos que les envolten. Per aquest motiu hi hem dedicat un apartat, en què enumerem, dividides per gèneres i matèries, les obres que han estat objecte de retraducció. D'entre aquestes, destacaríem el gran nombre de retraduccions de les obres d'Ihara Saikaku, d'una banda, i dels clàssics de la cultura *bushi* o guerrera, *Gorin no sho* i *Hagakure*, de l'altra. El gran nombre de traduccions diferents d'aquests dos textos (8 i 9, respectivament), mostra una predilecció pels estereotips (la figura del samurai) en el moment de la selecció d'obres per traduir. Això explicaria també l'alt nombre de retraduccions de les obres d'Ihara, que són de la mateixa època i temàtica que l'estampa japonesa ukiyo-e, molt utilitzada en les cobertes de les traduccions, com hem vist al capítol de paratextos. En aquest apartat també hem observat que, al contrari del que es podria esperar, la combinació d'una primera traducció indirecta i una segona traducció directa no és més usual que altres combinacions.

Al capítol 7 analitzem què es tradueix, una qüestió fonamental per a contrastar les hipòtesis inicials d'aquest treball. En total, les traduccions literàries superen lleugerament les no literàries (55% i 45%, respectivament). Fins als anys 70 totes les publicacions eren de tipus literari, però a partir del període 1975-80 el nombre de publicacions d'altres matèries supera les literàries, cosa que es repeteix en tots els següents períodes fins a l'any 2005. En els dos últims quinquennis estudiats (2005-2014), els gèneres literaris representen el 53% i el 68% del total, respectivament.

En els gèneres literaris s'observa un clar predomini de la novel·la (53%), seguida de la poesia (15%) i el conte (12%). Els textos biogràfics representen un 6%, els textos clàssics un 5% i l'assaig un 4%. Finalment, la literatura juvenil ocupa un 3% i el teatre, en última posició, un 2%. Aquesta distribució per gèneres sembla ser la tendència general, ja que veiem una tendència similar comparant aquestes dades

²²⁹ Per a més detalls sobre els casos concrets, vegeu 6.4.

²³⁰ Seria de suposar que coneix també l'altra llengua, tot i que no sempre és el cas (vegeu 6.5).

amb les traduccions del xinès (Rovira-Esteva 2014^b) i les dades de publicacions a Espanya (MECD 2014).

La distribució per matèries dels llibres no literaris és especialment rellevant, ja que ens permet observar la selecció temàtica de llibres per traduir. Hi ha una gran diversitat de matèries, però mentre que moltes compten amb un nombre extremadament reduït de títols, n'hi ha unes quantes que agrupen una gran quantitat de llibres. Les matèries amb més publicacions són, en ordre descendent: infantil (31,6%),²³¹ arts marcial (22,7%), religió (13,8%), empresa (9,6%), dibuix (5,1%) i desenvolupament personal (3,8%). Per tant, les tres matèries amb més llibres representen un 68% del total de 450 obres no literàries. Creiem que la diferència tan gran entre aquestes matèries i la resta està relacionada amb la imatge que es té d'aquest país i alhora, la selecció d'aquestes obres per traduir reforça aquesta imatge. A l'apartat 7.3 analitzem també la distribució en el temps de les obres pertanyents a les matèries més traduïdes tot relacionant-ho amb les circumstàncies històriques.

Dins del capítol sobre què es tradueix hem considerat interessant fer una breu menció també als autors que se seleccionen per traduir. Hem decidit utilitzar dos paràmetres: el nombre d'edicions publicades i el nombre d'obres traduïdes.²³² Pel que fa a nombre d'edicions, la primera posició l'ocupa Murakami, probablement l'autor japonès més popular en l'actualitat al nostre país i a occident, seguit de novel·listes consagrats: Mishima, Kawabata, Natsume, Ōe, Tanizaki i Endō. En la classificació per nombre d'obres, molts autors es repeteixen però les posicions canvien considerablement, i destaca el fet que tant els guanyadors del premi Nobel (Kawabata i Ōe) com Murakami baixen de posició. És a dir, se'n fan moltes edicions però comparativament el nombre d'obres traduïdes no és tan alt com d'altres autors. En totes dues classificacions hi trobem representants de les matèries més traduïdes (arts marcial, budisme i llibres infantils) i destaca el fet que només hi apareix una o dues dones a cadascuna, en les últimes posicions. Això és una mostra més de la influència de les relacions de poder del sistema sociocultural en la selecció d'obres per traduir.

Al capítol 8, el darrer de la segona part d'aquesta tesi, s'analitzen alguns dels paratextos de les obres que formen el corpus: nom de l'autor, títol, imatge de la coberta, nom de la col·lecció i autoria dels prefacs. Pel que fa al nom de l'autor

²³¹ Percentatges sobre el total de llibres no literaris.

²³² Tot i que semblin paràmetres molt similars, els resultats són força diferents. En el primer cas es tracta de xifres molt més altes que inclouen totes les edicions noves (no reimpressions), mentre que en el segon cas s'exclouen reedicions, retraduccions i traduccions a altres llengües d'un mateix original, de manera que obtenim un recompte del nombre d'obres originals que han estat seleccionades per traduir.

(8.1), hem trobat algunes adaptacions fonètiques, pseudònims o noms artístics, però el més destacable és l'ordenació de nom i cognoms, ja que al Japó és inversa a la d'aquí. L'opció més generalitzada és presentar el nom seguit del cognom, és a dir, seguint l'ús habitual a Espanya. Hem classificat les excepcions en tres tipus: traduccions antigues, obres d'autors antics, i publicacions de les tres editorials noves especialitzades en llibres japonesos, que sembla que no segueixen un criteri uniforme en aquest aspecte.

Pel que fa al títol (8.2), hem observat una aparició reiterada de la paraula «samurai», estereotip molt utilitzat en la representació de l'altre japonès. Aquesta paraula apareix en 30 títols, cosa que no representa un percentatge elevat sobre el total de traduccions del corpus (796), però sí que és una xifra significativa si tenim en compte que només dos dels títols originals d'aquests 30 llibres inclouen la paraula «samurai». Per tant, considerem l'ús d'aquesta paraula en els títols que no l'inclouen en l'original com una selecció conscient per part dels editors, que reforça imatges prevalents al nostre país sobre l'altre japonès. En aquest apartat comentem també el cas de la novel·la *Tokyo Blues* de Murakami, en què es passa d'un títol japonès (*Noruei no mori*) basat en referents occidentals (*Norwegian Wood*) a un títol traduït que inclou el nom de la capital del país. Tenint en compte també altres paratextos com la coberta, considerem que es tracta d'una forma d'exotitzar l'altre, posant èmfasi en la diferència.

Pel que fa a l'anàlisi de les cobertes (8.3), a causa del gran nombre d'edicions, l'hem restringit a les novel·les, en què hem aconseguit accedir a un 97,6% de les 542 edicions que tenim en aquest gènere. Hem classificat les cobertes seguint diversos paràmetres per tal de poder fer una anàlisi quantitativa de marques de temporalitat i d'exotisme, principals elements representats i recurrència d'ús d'ukiyo-e. Pel que fa a la temporalitat, un 41,5% remetent al passat, un 37,5% no presenten una temporalitat marcada i un 21% evoquen la modernitat. Per tant, s'observa una presentació arcaïtzant de l'altre japonès. Això s'accentua si ens fixem en les cobertes que denoten una especificitat cultural (identificables com a japoneses o orientals), en què un 62% remetent al passat. Aquestes imatges, ubicades en el passat i que mostren una especificitat cultural, són les que presenten l'altre japonès en termes dels elements tradicionals de la seva cultura, i representen un 37,7% del total de les 432 cobertes analitzades.²³³ Pel que fa als elements representats, prevalen les figures femenines (27,3%), seguides de la categoria «altres» (17,1%), paisatges (14,8%) i figures masculines (14,4%). D'entre les

²³³ S'han omès del recompte les cobertes de dissenys repetits.

imatges de figures femenines, un 82,2% són identificables com a japoneses o orientals i, d'entre aquestes, un 57,7% són imatges d'aspecte antic. Aquestes dades mostren que en la presentació l'altre japonès hi ha una predilecció pels elements tradicionals, i especialment per les figures femenines, per part dels responsables del disseny les cobertes. Per últim, un 10,6% de les cobertes utilitzen imatges pertanyents al gènere ukiyo-e. Tenint en compte que hem analitzat només les novel·les i, per tant, la gran majoria s'han escrit posteriorment a l'època en què es creaven aquestes il·lustracions, això és una mostra d'anacronisme. Si analitzem de forma diacrònica les dades sobre cobertes, en nombres absoluts hi ha un augment gradual de les imatges tradicionals, però de forma percentual s'observa una tendència a la baixa des dels anys 90. La recurrència a figures femenines en les cobertes en què apareixen persones, en canvi, no ha disminuït, sinó que supera el 50% en la majoria de períodes, inclosos el més recents. Les figures masculines predominen només durant la dècada dels anys 90, en què, en publicacions d'obres no literàries, trobem una gran proliferació de llibres d'arts marcial i de gestió empresarial. Això ens remet a la noció del polisistema, ja que podem traçar una relació entre el sistema literari i les publicacions no literàries. Alhora, sembla confirmar la vinculació que estableix Said entre la feminitat i la representació d'un orient subjugat, ja que l'únic període en què predominen les imatges masculines coincideix amb el moment en què arriben un gran nombre de llibres que presenten l'altre en una posició de poder, ja sigui física o espiritual (arts marcial) o econòmica (gestió empresarial).

Respecte els noms de col·leccions (8.4), en un 12% dels llibres de què tenim dades²³⁴ el nom de la col·lecció identifica l'obra com a pertanyent a una cultura llunyana, ja sigui com a japonesa o com a oriental. D'entre aquestes col·leccions, podem distingir tres formes d'al·ludir a l'altre: de forma genèrica amb paraules com «oriental», de forma més o menys genèrica («Japó», «literatura japonesa») o amb referents específics d'aquesta cultura, com ara el karate. Considerem que un nom més genèric, especialment que encaselli l'altre japonès en una categoria tan àmplia com l'«orient» té un efecte exotitzant. Això queda palès en observar altres paratextos d'algunes obres pertanyents a aquestes col·leccions.²³⁵

Pel que fa als prefacs (8.5), ens hem limitat a observar si han estat escrits pel mateix traductor de l'obra, com a indicador de la visibilitat del traductor. De les 176 publicacions de què tenim constància que contenen prefacs, un 39,8% han estat

²³⁴ Tenim dades sobre la col·lecció d'aproximadament un 50% dels llibres que formen la nostra base de dades.

²³⁵ Destaca especialment la «Biblioteca Oriental» de Planeta-De Agostini (vegeu l'apartat 8.4).

escrits pel traductor de l'obra i un 60,2% per altres persones: editors, traductors del text mediador i escriptors de renom, entre d'altres. Aquestes dades mostren que la participació del traductor en la creació dels paratextos i, per tant, la seva possibilitat de contribuir en la creació de la imatge de l'altre japonès és relativament baixa.

Finalment, els dos darrers capítols (9 i 10) formen la tercera part d'aquest treball, una anàlisi en profunditat dels paratextos textuals i iconogràfics de les obres del subcorpus.

Al capítol 9 analitzem les quatre edicions de les dues traduccions que s'han fet de la novel·la *Senbazuru* de Kawabata. Aquest autor és considerat, tant dins com fora del seu país, un representant del Japó tradicional. Però no podem entendre això com una causa natural i única del fet que els paratextos de les seves obres presentin l'altre de forma exotitzant. En primer lloc, el fet d'escollir-lo per traduir les seves obres i com a representant del seu país²³⁶ és una forma de perpetuar una imatge concreta. Altres escriptors de la mateixa generació, però pertanyents a altres corrents com la literatura proletària, no han estat traduïts fins molt recentment.²³⁷ En segon lloc, si comparem els paratextos de la traducció amb els de l'original, com també amb el mateix text, podem constatar com els trets tradicionals o exòtics s'emfatitzen en la traducció. Les cobertes són un dels paratextos en què s'observa una exotització més accentuada; mentre que les edicions japoneses solen incloure només una grua, en consonància amb el títol (*Mil grullas*), la coberta de la primera traducció és una recreació occidental d'una escena japonesa basada en estereotips, i la segona és una imatge pertanyent al gènere ukiyo-e i, per tant, suposa un anacronisme. A la resta de paratextos editorials també s'observen trets exotitzants, com ara la tria lèxica i gràfica i l'adjectivació, que incideixen en la sensualitat. Els paratextos escrits per experts (un postfaci i un prefaci) mostren, en canvi, una tendència a la familiarització i a una intenció d'aproximació més real a l'altre japonès.

Al capítol 10 analitzem les nou edicions derivades de les dues traduccions que s'han fet de la novel·la *Kamen no Kokuhaku* de Mishima. Aquest autor també havia estat candidat al Nobel, tot i que finalment no el va rebre, i destaca tant pel seu talent literari com per les seves excentricitats. Pel que fa als paratextos de les traduccions, hi ha un nombre lleugerament més gran de cobertes no exotitzants que d'exotitzants (5 i 4, respectivament), però la distribució en el temps no és uniforme,

²³⁶ En el lliurament del Premi Nobel es va explicitar que la seva narrativa «expresa la essència del espíritu nipón» (postfaci a Kawabata 1968: 224) i, per tant, podem considerar que aquest va ser un factor determinant en la seva candidatura i en la posterior difusió a occident que comportava.

²³⁷ De les tres obres que Nolla (2007: 20) menciona com a representants d'aquest gènere només una, *Kanikōsen* de Kobayashi, ha estat traduïda a Espanya, el 2010.

és a dir, no totes les cobertes antigues són exotitzants ni es pot dir que totes les noves no ho siguin. Les il·lustracions de les cobertes de les edicions japoneses, en contrast, ni tan sols presenten elements identificables amb la cultura japonesa. La resta de paratextos editorials solen seguir la línia ideològica que la coberta denota, però no es pot dir el mateix dels prefacis elaborats per col·laboradors externs. Entre les edicions de la primera traducció hi ha dos prefacis diferents: el de 1979 és més aviat familiaritzant, tot i que posa èmfasi en el valor documental de l'obra, i el de 2007 presenta l'altre de forma exotitzant, cosa que mostren l'adjectivació i sobretot la dicotomia orient-occident que es repeteix i es reafirma constantment. La traducció de 2010, en canvi, feta per especialistes en literatura japonesa, no presenta trets especialment exotitzants.

Pel que fa als objectius proposats per aquest treball, l'objectiu principal era analitzar la imatge de l'altre japonès que ofereixen els paratextos de les traduccions, i com a objectius específics, valorar si la imatge de l'altre japonès ha variat al llarg del temps o, per contra, s'ha mantingut invariable i comprovar la utilitat dels paratextos per obtenir informació sobre elements del procés traductor que incideixen en la creació de la imatge de l'altre traduït. L'anàlisi del corpus i el subcorpus ha permès assolir aquests objectius, ja que s'ha valorat la imatge de l'altre japonès en els paratextos de diferents èpoques i hem comprovat que els paratextos són útils no només per aquesta finalitat, sinó també per descobrir informació sobre el procés traductor, com ara quina ha estat la llengua de partida.

La nostra primera hipòtesi era que una part important de la imatge de l'altre japonès que s'ofereix a la literatura japonesa traduïda a la cultura meta comença en el moment de la selecció d'obres per traduir i es reelabora en els paratextos que envolten la traducció. Per tal de saber quines són les obres que se seleccionen, en primer lloc era necessari descriure i delimitar l'objecte d'estudi, és a dir, què s'ha traduït. Com que no comptàvem amb cap base de dades fidedigna i exhaustiva de traduccions de llibres japonesos a Espanya, vam decidir que era necessari crear aquesta base de dades. Això es va convertir en un objectiu en si mateix, ja que no només serveix per a l'anàlisi dels paratextos, sinó que a més permet fer una anàlisi de les traduccions del japonès des del punt de vista històric, i servirà també a altres investigadors que necessitin saber què s'ha traduït del japonès. La base de dades creada per a aquest estudi recull, amb ànim d'exhaustivitat, les traduccions de llibres japonesos publicades a Espanya entre els anys 1900 i 2014. S'hi inclou no només literatura, sinó també llibres no literaris, un sector que no ha estat tant estudiat. Això ens ha permès tenir una perspectiva més àmplia pel que fa a la

selecció de llibres per traduir i publicar a Espanya. L'anàlisi sobre què es tradueix es troba principalment al capítol 7, en què observem que la selecció de matèries per traduir està fortament vinculada amb els estereotips prevalents sobre la cultura japonesa. Per tant, veiem confirmada la hipòtesi que la selecció d'obres per traduir influeix en la imatge de l'altre japonès que s'ofereix a la literatura japonesa traduïda. Pel que fa a la reelaboració de la imatge de l'altre, es troba en diversos apartats, especialment els capítols 8, 9 i 10. La inclusió de la paraula «samurai» al títol encara que no hi fos a l'original (8.2), o la recurrència a imatges tradicionals i ukiyo-e en les cobertes (8.3) és una clara mostra de l'existència d'un procés de reelaboració que, a més, no és aleatori sinó que coincideix amb els estereotips. En els paratextos de les obres analitzades de Kawabata hi trobem una menció a la sensualitat de forma equívoca (9.2.3) i recurrent (9.3.3), que no és als paratextos de l'original. Destaca també la reiteració de la dicotomia orient-occident en un pròleg (10.2.3). Les cobertes, tant les de Kawabata (9.2.1 i 9.3.1) com algunes de Mishima (10.2.1 i 10.3.1), recorren a elements tradicionals, allunyant-se de les il·lustracions de les cobertes originals (9.4 i 10.4), que no tenen una marcada especificitat cultural. En definitiva, les discrepàncies entre paratextos de traduccions i originals, com també entre els paratextos i el mateix text, confirmen que la imatge de l'altre experimenta un procés de reelaboració en la creació dels paratextos.

La segona hipòtesi era que la forma en què els paratextos presenten l'altre japonès no ha variat significativament. Aquesta hipòtesi no s'ha vist confirmada rotundament però tampoc refutada. Per observar un lapse de 40 anys o més, hem analitzat, d'una banda, les cobertes i, de l'altra, les diferents traduccions i edicions incloses al subcorpus. En l'anàlisi de les cobertes (8.3) hem obtingut dos resultats diferents: pel que fa l'ús d'imatges tradicionals, percentualment s'observa una tendència a la baixa, tot i que en nombres absoluts es tracta d'un augment. En canvi, pel que fa a la recurrència a imatges femenines, sí que podem afirmar que no s'aprecien canvis al llarg del temps, ja que, exceptuant la dècada dels 90, les figures femenines protagonitzen entre el 50 i el 70% de les cobertes en què hi apareixen figures humanes. En l'anàlisi dels paratextos del subcorpus (capítols 8 i 9) hem trobat paratextos exotitzants i d'altres que no ho són o no tant, però no responen a una distribució diacrònica definida. Així doncs, podem parlar de diferències en la presentació de l'altre japonès depenent sobretot de l'agent responsable del paratext, però no s'observa una evolució clara al llarg del temps.

La tercera hipòtesi era que en els paratextos es pot observar el grau de coneixement o estereotips de la cultura japonesa que el traductor o editor consideren que té el lector, sobretot en el cas de les notes a peu de pàgina. Hem

classificat les notes al peu de les traduccions segons la classificació de Peña i Hernández (1994), i el resultat ha estat que en cadascuna de les quatre traduccions s'observa una tendència diferent. En la primera traducció de l'obra de Kawabata pràcticament la meitat de les notes són etnogràfiques i l'altra meitat són enciclopèdiques (9.2.2). En la segona traducció, en canvi, hi ha un clar predomini de les notes enciclopèdiques (9.3.2). La primera de l'obra de Mishima, el 1979, només té dues notes intertextuals (10.2.2), cosa que no significa que el traductor pressuposés un especial coneixement de la cultura japonesa, sinó que segurament la traducció en què es basava, l'anglesa, seguia un mètode traductor domesticant i, per tant, eliminava referències culturals.²³⁸ En la segona traducció de Mishima hi ha un gran nombre de notes, de tipus molt divers, predominant gairebé a parts iguals les notes metalingüístiques, les enciclopèdiques i les etnogràfiques. Hi ha algunes referències a elements de la cultura japonesa que trobem en més d'una de les quatre traduccions:²³⁹ *obi* (2005, 2010), *tabi* (1962, 2005), *geta* (1962, 2010) i *tokonoma* (1962, 2010). Com que tres d'aquestes referències apareixien tant a la traducció de 1962 com en les més recents, considerem que això mostra una certa uniformitat en el que els traductors consideren que el lector pot conèixer o no de la cultura de l'altre. En resum, considerem que les notes al peu són una bona font d'informació sobre el grau de coneixement de la cultura japonesa que el traductor i editor consideren que el lector té, tot i que hauria estat interessant comptar amb una selecció d'obres més àmplia per a l'anàlisi de les notes, cosa que no ha estat possible a causa de l'extensió d'altres parts d'aquest treball. Pel que fa als estereotips, hem vist com s'hi recorre especialment per a les cobertes i altres paratextos editorials com solapes i text de la coberta posterior. Tenint en compte que aquests solen ser els primers paratextos amb què el lector accedeix al llibre, tenen una gran importància a nivell comercial, i si els editors en fan ús significa que consideren que això atraurà els possibles lectors.

Les línies de recerca futures que es poden derivar d'aquesta tesi són moltes i diverses. En primer lloc, pel que fa a la base de dades de traduccions, es podria ampliar amb les traduccions al castellà publicades fora d'Espanya, és a dir als països de parla hispana i alguna al Japó, i també seria interessant mantenir-la actualitzada. Una altra forma d'ampliar-la seria incloure-hi manga, i també podria ser interessant crear una altra base de dades que reculli els llibres sobre Japó

²³⁸ Cal puntualitzar que l'ús de les notes al peu, com sabem, està condicionat per diversos factors, en general per les instruccions de l'encàrrec de traducció i, concretament en la traducció indirecta, segons el tipus de traducció per què hagi optat el text mediador (estrangeritzant o bé domesticant).

²³⁹ S'indica entre parèntesis l'any per identificar les traduccions.

escrits originalment en llengües diferents del japonès. La comparació d'aquestes bases de dades amb la del present treball podria ajudar a entendre millor tendències com l'evolució del nombre total de traduccions o de les temàtiques escollides per traduir. Això podria contribuir a entendre el marcat declivi de traduccions que s'observa en els anys previs al 2000, una qüestió que no hem pogut investigar amb detall i en què es podria aprofundir. També seria interessant incloure les dates de tots els originals a la base de dades, que de moment només hi consten en alguns casos, de manera que es pogués analitzar la distància temporal entre original i traducció. Una altra possible via de treball seria creuar dades amb la recerca que s'ha fet o s'està fent en el cas del xinès o d'altres idiomes per veure si segueixen pautes similars o no.

En segon lloc, també es podrien explorar dues àrees en què no hem pogut aprofundir: els llibres de contes i les retraduccions. En el cas dels llibres de contes, sovint és difícil identificar-ne el text original i, per tant, si es tracta d'una traducció o no i si diverses publicacions es basen en un mateix text. Per comprovar-ho cal, per tant, accedir als textos i comparar-los amb els possibles textos de partida, cosa que hem fet en alguns casos, però en d'altres no ens ha estat possible. Les retraduccions presenten diverses possibilitats d'estudi, començant pels motius que han propiciat la necessitat d'una nova traducció, a més de comparar textos, per exemple pel que fa a traducció de referents culturals, i paratextos. Crida l'atenció especialment el gran nombre de traduccions del *Gorin no sho* de Miyamoto Musashi i del *Hagakure* de Yamamoto Tsunetomo (8 i 9, respectivament), i per tant seria interessant investigar perquè s'han fet tantes traduccions d'aquestes obres.

Esperem que aquesta tesi sigui una contribució útil no només per l'anàlisi que hem efectuat i els resultats que se'n deriven, sinó també per la base de dades que pot ajudar a traductors i investigadors interessats en la literatura japonesa a escollir obres per traduir o investigar tenint en compte el que s'ha traduït fins a l'actualitat.

11b Concluding remarks

To conclude this dissertation, we will first summarize the most important aspects and results of each chapter. Then we will compare the results of the analysis with our initial objectives and hypothesis and finally we will refer to future research that may derive from this work.

The first part of this project consists of the chapters about theoretical framework and methodology. Chapter 1 presents the general theoretical framework on which this work is established, which is Descriptive Translation Studies as well as sociology of translation, translation history and cultural studies. This chapter includes a brief explanation about the concepts «Other» and «Otherness» and the way they are used in translation studies and in other fields. (2.2.1) Chapter 2 is devoted to specific theoretical approaches to key concepts for our analysis: paratexts, Otherness and representation, and the selection of texts for translation and indirect translation. The third chapter offers detailed explanation of the methodology used for delimitation and creation of the database and for the analysis of this database and of paratext. In this chapter, we highlight two contributions deriving from this project: on the one hand, a verification of the difficulty of obtaining reliable and complete data on translation in major bibliographic databases²⁴⁰ (3.1.3) and, on the other, identification of the source language of some translations that did not include this information (and even contradictions were found in papers by other Japanese translation scholars). We include a detailed description of the procedure used in each case (3.1.7).

The second part of this thesis consists of the analysis of the corpus using a wide range of variables. The analysis was mainly quantitative, but also qualitative when relevant information was found.

Chapter 4 provides a general overview through a mainly quantitative and diachronic analysis. Given the evolution in the number of translations, we divided the study into four periods: first translations (1904-1959), steady increase (1960-1994), stagnation (1995-2004) and bibliographic boom (2005-2014). In the first period there are a total of 13 translations, marked by socio-historical circumstances both temporarily and thematically. In the second period there is a steady increase in the number of translations in every five-year period, as well as a diversification of genres and subjects. In this period, there was a context favourable

²⁴⁰ This difficulty is also mentioned in other studies, such as Marín-Lacarta (2012^a: 46) and Poupaud, Pym & Torres (2009).

for translation: in Spain it was the beginning of democracy; at the international level Kawabata is awarded a Nobel Prize; and great economic growth was experienced in Japan. For the next period we chose the word "stagnation" because for 10 years the number of publications per year does not increase, although the number of translations is high (between 69 and 94 per five-year period). In the last decade included in our corpus a dramatic increase in translations is seen. There is a total of 571, in other words more than half of the whole corpus (976). In this period, literary translations are predominant (60%), and there is a notable increase of works by contemporary authors, headed up by Murakami. We also see an emergence of specialized publishers (Chidori Books, Satori and Quaterni).²⁴¹

As for translations into the various languages of Spain, the greatest number of publications are in Spanish (823), followed by Catalan (117), Galician (16) and Basque (6). Translations from Japanese into languages other than Spanish began to appear from 1975, aside from one in Catalan in 1904. Most of these translations were done later than the Spanish ones, though there are some exceptions (see section 5.2). This is consistent with Polysystem Theory: translations are related to literary, political and economic systems and, therefore, the selection of works for translation is largely motivated by the selection made in dominant cultures.

Chapter 5 aims to answer the question "who translates" by analysing the different agents involved in the production of paratexts and translations. There is a total of 544 different translators, of whom more than half (385) have only one translation in our corpus. Among translators that have more than five translations we can see three profiles: (1) experts on Japanese language and literature, such as university professors; (2) Japanese natives, many of whom work together with a native of the target language; and (3) translators who translate indirectly books on specific subjects: business management, Buddhism, martial arts and children's books. In some cases translations are anonymous or pseudonyms are used. Although in many cases we can only hypothesize as to the reasons for pseudonyms being used, we think this constitutes relevant evidence showing that the translator's name is considered a paratext, which may confer a certain image or prestige to the publication. We have also found cases of the name of the mediation translator appearing in the cover. This is a sign of the prestige of mediation culture and also a way of "hiding" indirect translation, since allusion to direct translation may be included in the cover, such as "translation from Japanese", even though a direct translation is not what the reader has in his/her hands.

²⁴¹ For more details about these publishers see 5.2.

In the same, fifth, chapter we also analyse the numbers and types of translations by publisher. More than half (159 out of 283 publishers) have published only one translation from Japanese, while the 13 publishers that hold the top ten positions produced 30% of the translations included in the corpus. Therefore, the decisions of these publishers have a major impact on the selection of works translated and in the setting of paratexts. These publishers fit basically into two profiles: publishers of literature belonging to major groups, and specialized publishers, either on a specific subject (such as children books or business management) or on books from Japan. In most cases the option for direct or indirect translation is uniform within the same publishing house, which shows that this is not an isolated decision, but part of each publisher's policy.

Finally in this chapter there is also a section about promoters, i.e. sponsors or other promotion mechanisms. We divided them according to their origin: source language or target language. We found a considerable number of subsidies (21) from the Japan Foundation, and fewer (6) from the Institution for Catalan Literature. The place of origin of these subsidies is of special significance because it involves different reasons: while subsidies from Japan show a strong interest in own culture promotion, those originating in Catalonia occurred in a context of promotion of the target language, Catalan. Using translation for the enrichment of the target language and culture is a strategy mentioned also in Polysystem Theory. In the paratexts of two works²⁴² of our corpus this aim is clearly seen.

In chapter 6, under the heading "how it is translated", we analyse the type of translation (direct or indirect) and other related issues, such as tandem translation and retranslation. Throughout our corpus, the proportion of direct and indirect translations is very similar, with 50% and 48% respectively. This is, however, a rough average, since if we look at breakdowns by subject or by period, major differences arise. In literary genres direct translation accounts for nearly 65%, while in other subjects the situation is almost the opposite: indirect translations exceed 65% of the total. To understand this trend, we find useful Venuti's (1998) considerations about authorship and the generally negative view of indirect translation (Marín Lacarta 2012^a). The prestige of the original author and the low prestige of translation as an "imperfect copy" are factors related to a negative view of indirect translation. The predominance of indirect translation in non-literary books may be related to the fact that content may be considered more important in those

²⁴² A detail on a ribbon on the border of a page (Hasegawa 1904) and the contents of one preface (Mishima 1985) clearly show an understanding of translation for this purpose. The publication year of these translations is also particularly relevant, produced in a context of Catalan language revitalization.

books than the stylistic features of the original text or the original author's charisma. Therefore, the widespread preference for direct translation in literary texts may not be applicable.

From a diachronic point of view, we can see three stages in the evolution of indirect translation. Initially, until the '60s, all but two translations are indirect. Later, until the 1990s, the total number of translations increases progressively but direct translations increase only slightly, so indirect translation increases proportionally.²⁴³ As of 2000-2005, however, direct translations exceed 50% and they follow an upward trend, reaching almost 70% in the period 2010-2014.

Regarding the target language, translations into Spanish and Catalan have a similar proportion of direct and indirect translations, around 50%. If we focus only on literary translation, a higher proportion of direct translation is found in Catalan (73%) than in Spanish (62%). In Galician and Basque, which have a small number of translations, most of the translations are direct. This may be related to the fact that most translations into the other official languages in Spain were published later than the Spanish editions. On the one hand, opting for direct translation can be an added value for the new translation, and moreover, the publishing deadlines are not usually so tight.

As for mediation languages in indirect translations, there is a predominance of English (77%), as would be expected, followed by French (12%) and in a tiny number of cases, by Italian and German. The Spanish language is also used as a mediator for 26 translations into other languages of Spain. This confirms the Polysystem Theory because languages that enjoy greater prestige are mostly used as mediators. Therefore, the image of the Japanese Other derived from translations will be strongly influenced by the mediation culture. During the process of creating the database we found difficulties in identifying the mediation language or even in ascertaining that it was an indirect translation; some cases are clearly hidden indirect translations (concept from Marín Lacarta 2012^a).²⁴⁴

Translations by a team of two or more translators represent almost 20% of the total, i.e. it seems to be a relatively common practice in Japanese translation. The most common case is for each translator to be a native of one of the languages involved,²⁴⁵ although there are several combinations and different ways of working, which are explained in detail together with examples in section 6.5.

²⁴³ This contradicts the assumption of a gradual increase of direct translation (for more details see Marín-Lacarta 2012^b: 1), as it is also seen in the case of Chinese literature translation (Marín-Lacarta 2012^b).

²⁴⁴ For further details on specific cases, see 6.4.

²⁴⁵ It would be assumed that he also knows the other language, although this does not always occur (see 6.5).

Retranslation is an interesting phenomenon because it allows for comparing translations and their peculiarities, as well as the paratexts that surround them. For this reason we have dedicated a section to this matter, in which we list the works that have been retranslated, presenting them by genre and subject. Among these, we would highlight the large number of retranslations of works by Ihara Saikaku on the one hand, and of warrior (*bushi*) culture classics such as *Gorin no sho* and *Hagakure* on the other. The large number of different translations of these two books (8 and 9, respectively), shows a predilection for stereotypes (the samurai) at the time of the selection of works for translation. This would also explain the high number of retranslations of works by Ihara, which were produced in the same period of Japanese ukiyo-e and using similar themes. Ukiyo-e has been widely used in the covers of translations, as we see in the section about paratexts. In this section we also see that, contrary to what might be expected, the combination of a first indirect translation and a second direct translation is no more usual than other combinations.

Chapter 7 analyses what is translated, a fundamental question to verify one of the initial hypotheses of this work. In total, literary translations are slightly more numerous than non-literary (55% and 45%, respectively). Until the 1970s all publications are literary, but starting from the period 1975-80 the number of publications of other subjects exceed literary ones, a situation which is repeated in all the following periods until 2005. In the two most recent five-year periods (2005-2009 and 2010-2014), literary genres represent 53% and 68% of the total, respectively.

In literary genres the novel is clearly predominant (53%), followed by poetry (15%) and short stories (12%). Biographical and classical texts account for about 6% and 5% respectively, and essay accounts for 4%. Finally, young adult literature represents 3% and theatre, in the last position, 2%. This genre distribution seems to be a general trend, because comparing these data with translations from Chinese (Rovira-Esteva 2014^b) and data of overall publications in Spain (MECD 2014) we see a similar trend.

Distribution by subject of non-literary books is especially relevant, since it brings information about the selection of subjects for translation. There is a wide variety of subjects but, while many have an extremely small number of titles, there are a few subjects that include many books. The subjects with the most publications are, in descending order: children's books (31,6%),²⁴⁶ martial arts (22,7%), religion

²⁴⁶ Percentage of the total of non-literary books.

(13,8%), business (9,6%), illustration (5,1%) and personal development (3,8%). Therefore, the three subjects with more books account for a 68% of the total of 450 non-literary books. We think that the huge difference between these areas and the others is related to the image we have of Japan; an image which is reinforced by the selection of these works. In section 7.3 we also analyse the time distribution of the works belonging to the more translated subjects and we relate this to historical circumstances.

In the same chapter we also mention briefly those authors selected for translation. We have decided to use two parameters: the number of published editions and the number of translated works.²⁴⁷ Regarding the number of editions, the first position is occupied by Murakami, probably the most popular Japanese author in our country and in the West currently, followed by acclaimed novelists: Mishima, Kawabata, Natsume, Ōe, Tanizaki and Endō. In the ranking by number of works, many authors are repeated but positions change considerably, highlighted by the fact that the two Nobel Prize winners (Kawabata and Ōe) and Murakami are in lower positions than in the previous ranking. That is, many editions are published but the number of individual translated works is comparatively not as high as other authors. In both rankings there are representatives of more translated subjects (martial arts, Buddhism and children's books). We would also highlight the fact that only one or two women appear in each ranking, in the last positions. This is another example of the influence that power relations of the socio-cultural system have in the selection of works for translation.

In chapter 8, the last in this second part of the thesis, we analyse some paratexts of the works of the corpus: author's name, title, cover image, preface authorship and name of book series. Regarding author's name, we found phonetic adaptations, pseudonyms or pen names, but the most notable is the name order, because in Japan it is different from here. The most widely used option is to present first name followed by last name, i.e. following the convention here. We classified exceptions into three types: old translations, works of ancient authors, and publications of the three new publishers specialized in Japanese books, which seem not to follow a standard guideline.

As for book title, we saw a reiteration of the word "samurai", a stereotype often used in the representation of the Japanese Other. This word appears in 30 titles, which does not represent a high percentage of the corpus total (796), but is

²⁴⁷ Although these parameters may seem very similar, the results are quite different. In the first case the figures are much higher, including all new editions (but not reprints), while in the second case we exclude reissues, retranslations and translations into other languages from the same original, so as to count the number of original works that have been selected for translation.

significant when we realize that only two original titles of these 30 books include the word "samurai". Therefore, we think that use of this word in titles that did not contain it in the original is a conscious choice by editors, which reinforces prevailing images on the Japanese Other. In this section we also discuss the case of Murakami's novel *Tokyo Blues*, whose Japanese title (*Noruei no mori*) based on western references (*Norwegian Wood*) became one that includes the name of the capital of Japan. Taking into account other paratexts such as cover art, we believe that the choice of this title is a form of exoticization, emphasizing the differences.

As for the analysis of book covers, due to the large number of editions, we limited our analysis to novels, being able to access 97.8% of the 542 editions included in this genre. We classified covers using several parameters in order to do a quantitative analysis of marked temporality and exoticism, main represented elements and recurrence of ukiyo-e. As for timing, 41.5% recall the past, 37.5% do not show a specific temporality and 21% evoke modernity. Therefore, we see an archaizing presentation of the Japanese Other. This trend is stressed if we look at covers that denote cultural specificity (identifiable as Japanese or Oriental), in which 62% recall the past. Those images with a cultural specificity and recalling the past present the Japanese Other using traditional elements of its culture, and these represent 37.7% of the 432 analysed covers.²⁴⁸ As for represented elements, female characters prevail (27.3%), followed by the category "other" (17.1%), landscapes (14.8%) and male characters (14.4%). Among the images of female characters, 82.2% are identifiable as Japanese or Oriental and, among them, 57.7% look as though they belong to ancient times. These data show that those responsible for the cover design have a predilection for traditional elements in the presentation of the Japanese Other, and especially for female characters. Finally, 10.6% of the covers include images of ukiyo-e. This is an example of anachronism, given that we analysed only the novel genre and, therefore, most of the works had been written far later than the period when these paintings were created. If we analyse data on covers in a diachronic way, in absolute numbers there is a gradual increase in traditional images, but in percentage terms we see a downward trend since the 1990s. However, recurrence of female characters in covers where people are represented does not decrease; it exceeds 50% in most periods, including the most recent ones. The only period when male characters are predominant is the decade of the 1990s, when in non-literary genres there is a proliferation of books on martial arts and business management. This recalls the idea of polysystem because

²⁴⁸ Covers with repeated designs were omitted from this count.

we can draw a connection between the literary system and non-literary publications. Besides, this seems to confirm the connection established by Said between femininity and the representation of a subjugated East, since the only time when male characters prevailed coincides with the moment when many other books were presenting the Other in a position of power, whether physical or spiritual (martial arts) or economic (management).

Regarding the names of book series, among the books we have data from,²⁴⁹ 12% identify the work as belonging to a distant culture, either Japanese or oriental. Among these book series, we can see three forms of allusion to the Other: using generic words such as "oriental", more or less generic ones ("Japan", "Japanese literature") and words concerning specific cultural elements such as karate. We think that the use of a generic name, especially one that places the Japanese Other in a category as wide as the "orient" has an exoticizing effect. This is evident when looking at other paratexts of works included in these book series.²⁵⁰

As for prefaces, we have only analysed whether they were written by the same translator as the work, as an indicator of the translator's visibility. We are aware that 176 publications contain prefaces, of which 39.8% have been written by the translator of the work, against 60.2% by others: publishers, mediation text translators and renowned writers, among others. These data show that the participation of the translator in creating paratexts, and hence his/her opportunity to contribute to the creation of the image of the Japanese Other, is relatively low.

Finally, the last two chapters form the third part of this study, an in-depth analysis of textual and iconographic paratexts of the books of the subcorpus.

In chapter 9 we look at four editions of the two translations of Kawabata's novel *Senbazuru*. This author is considered both at home and internationally a representative of traditional Japan. Nevertheless, we cannot take this as the only and natural reason for the fact that paratexts of his works present the Other in an exoticizing way. Firstly, the fact of his works being chosen for translation and as representative of his country²⁵¹ is a way of perpetuating a particular image. There are writers of the same generation, but belonging to other styles such as proletarian literature, who have been translated only very recently.²⁵² Second, if we compare the paratexts of translation with the original ones, as well as with book contents, we

²⁴⁹ We have data on book series of approximately 50% of the books included in our database.

²⁵⁰ Especially outstanding is the book series "Oriental Library" of Planeta-de Agostini (see section 8.4).

²⁵¹ In the Nobel Prize award ceremony it was explicitly noted that his narrative "expresses the essence of the Japanese spirit" (Kawabata 1968: 224) and, therefore, we believe that this was an important factor in his nomination and the later dissemination to the West that this entailed.

²⁵² Among the three works mentioned by Nolla (2007: 20) as representatives of this style only one, Kobayashi's *Kanikōsen*, has been published in Spain, in 2010.

can see how traditional and exotic features are emphasized in translation. Covers are one of the paratexts where exoticization is more pronounced. While the Japanese editions of *Thousand Cranes* usually include only a crane, the cover of the first translation is a western recreation of a Japanese scene based on stereotypes, and the second uses an ukiyo-e painting and, therefore, constitutes an anachronism. In other publisher paratexts we also found exoticizing features, such as graphical and lexical choice and adjectivation, which emphasize sensuality. Those paratexts written by experts (a preface and an afterword) are, however, tending more to familiarization and they show an aim of approaching the Japanese Other.

In chapter 10 we analyse the nine editions of the two translations of Mishima's novel *Kamen no Kokuhaku*. This author was also nominated for the Nobel, although he did not eventually receive it. To be highlighted are both his literary genius and his eccentricities. Regarding these translation paratexts, exoticizing covers are slightly more numerous than those that are not (5 and 4, respectively), but the distribution is not uniform in time, i.e., not all old covers are exoticizing, nor are all new ones not. The cover images of Japanese editions, in contrast, do not even have elements identifiable with Japanese culture. The other publisher paratexts usually follow the ideological line that the cover denotes, but prefaces written by collaborators are often different. Among editions of the first translation there are two different prefaces: that of 1979 is rather familiarizing, but it emphasizes the documentary value of the work, while that of 2007 presents the Other in a rather exoticizing way. This is clearly seen in adjectivation and especially in the East-West dichotomy that is constantly repeated and reaffirmed. The translation of 2010, on the contrary, was done by experts in Japanese literature and is not especially exoticizing.

Regarding the objectives of this study, the main objective was to analyse the image of the Japanese Other offered in translation paratexts, and as specific objectives we wanted to verify whether the image of the Japanese Other has varied throughout time or, on the contrary, remained unchanged. We aimed also to check the usefulness of paratexts in providing information about the elements of the translation process that affect the creation of the image of the translated Other. The analysis of the corpus and subcorpus has allowed us to achieve these objectives, since we have studied the image of the Japanese Other in paratexts from different times, and we found that paratexts are useful not only for this purpose, but also to discover information about the translation process, such as the identification of the source language.

Our first hypothesis was that an important part of the image of the Japanese Other

portrayed in the target culture by translated Japanese literature starts with the selection of books for translation and is recreated in paratexts surrounding the translation. To find out which works were selected, first of all we had to describe and delimit the object of study, i.e., what has been translated. Since there was no reliable and comprehensive database of translations of Japanese books in Spain, we decided that one had to be created. This became an aim in itself, since it is not only useful for the analysis of paratexts, but it also allowed an analysis of Japanese translations from a historical point of view. Besides, it will also be useful for other researchers who need to know what has been translated from Japanese. The database created for this study, aiming for exhaustiveness, includes translations of Japanese books published in Spain between 1900 and 2014. It includes not only literature, but also non-literary books, a sector that has been studied less. This has allowed for a broader view regarding the selection of books to be translated and published in Spain. The analysis of what has been translated, which is mainly in chapter 7, shows that the selection of subjects for translation is strongly linked to prevailing stereotypes about Japanese culture. Therefore, we consider confirmed the hypothesis that the selection of works for translation influences the image of the Japanese Other offered in translated Japanese literature. As for recreation of the image of the Other, it is analysed in several sections, especially chapters 8, 9 and 10. The inclusion of the word "samurai" in the book title even though it was not in the original (8.2), or recurrence of traditional images and ukiyo-e on the covers (8.3), are clear evidence of the existence of a recreation process that is not random but coincides with stereotypes. In analysed paratexts of the works by Kawabata we find references to sensuality that are misleading (9.2.3) and recurrent (9.3.3), and not found in the paratexts of the original. We would also highlight the repetition of the East-West dichotomy in one preface (10.2.3). The covers, both those of Kawabata's works (9.2.1 and 9.3.1) and some of Mishima's (10.2.1 and 10.3.1), use traditional elements, differing from the illustrations of original covers (9.4 and 10.4), which are not markedly culture-specific. In short, paratext discrepancies between translation and original, as well as between paratext and the content of the book, confirm that the image of the Other experiences a process of recreation in the creation of paratexts.

The second hypothesis was that the way the paratexts present the Japanese Other has not changed significantly. This hypothesis has neither been confirmed nor categorically refuted. To analyse a period of 40 years or more, we analysed both book covers and the different editions and translations included in the subcorpus. The analysis of covers (8.3) offered two different results. The percentage use of

traditional images decreased, although absolute numbers increased. However, regarding the recurrence of female characters, no changes were observed over time since, except for the 1990s, female characters prevailed in 50-70% of book covers where people are represented. In the analysis of the paratexts of the subcorpus (chapters 8 and 9) we found some paratexts that are exoticizing and others that are not, but no clear diachronic distribution was observed. Therefore we have verified that there are differences in the presentation of the Japanese Other depending especially on the agent responsible for the paratext, but there is no clear evolution over time.

The third hypothesis was that paratexts show the degree of knowledge or stereotypes of Japanese culture that the translator or editor considers that the reader has, especially in the case of footnotes. We classified translation footnotes following Peña & Hernandez (1994), and saw that each of the four translations follow different trends. In the first translation of Kawabata's work almost half of the footnotes are ethnographical and the other half are encyclopaedic (9.2.2). In the second translation, there is a predominance of encyclopaedic notes (9.3.2). The first translation of Mishima's work, in 1979, had only two intertextual notes (10.2.2), which does not mean that the translator presupposes a strong knowledge of Japanese culture, but is most likely due to the English translation, which might be domesticating and thus might erase cultural differences.²⁵³ In the second translation of Mishima there are a large number of notes, very diverse, being balanced by the number of metalinguistic, encyclopaedic and ethnographic notes. There are some references to elements of Japanese culture that were found in more than one of the four translations:²⁵⁴ *obi* (2005, 2010), *tabi* (1962, 2005), *geta* (1962, 2010) and *tokonoma* (1962, 2010). Since three of these appeared both in the 1962 translation and in the most recent ones, we think that this is a sign of a certain uniformity in the translators' consideration of what the reader may know or not know about the culture of the Other. To sum up, we think that footnotes are a good source of information on the degree of knowledge of Japanese culture that the translator and editor consider that the reader has, although it would have been interesting to analyse a wider selection of books, which was not possible due to the extension of other parts of this study. Regarding stereotypes, we have seen that they are used especially in book covers, but also in other publisher paratexts such as flaps and blurb. Given that these are often the first paratexts through which the reader

²⁵³ It should be noted that the use of footnotes, as we know, is conditioned by several factors: in general by the instructions on the translation assignment and, especially in indirect translation, it depends on the type of translation chosen in the mediation text (domesticating or foreignizing).

²⁵⁴ To identify the translation, the year is indicated in parentheses.

accesses the book, they are commercially very important, so if publishers use stereotypes, this means that they believe this will attract potential readers.

Future research lines that may derive from this work are many and varied. Firstly, regarding the database of translations, this could be expanded to include Spanish translations published outside of Spain, that is, in other Spanish-speaking countries and in Japan. Another way to expand it would be to include manga, and it would also be interesting to create another database collecting books on Japan originally written in languages other than Japanese. Moreover, it would also be a good idea to keep it updated. Comparing these databases with the present study may help to better understand trends in the evolution of the total number of translations or the subjects chosen for translation. This could help the understanding of the marked decline in translations experienced in the years before 2000, which would require a more in-depth analysis than we were able to carry out. It would also be interesting to include in the database the publication year of all originals, which currently appear only in some cases, so that we could analyse the time lag between original and translation. Another possibility would be to compare data with similar research on Chinese or other languages, to see whether similar patterns are found.

Secondly, there are two areas which we could not study in depth: folktales and retranslation. Regarding folktales, it is often difficult to identify the original text and, therefore, whether it is a translation or not and whether various publications are based on the same text. Therefore, to check this we had to access the texts and compare them with the possible source texts, which we have done in some cases, but in others it has not been possible. The study of retranslations allows for several possibilities, starting with the reasons that led to the need for a new translation, the comparison of texts, for example regarding the translation of cultural references, and the paratexts. The large number of translations of Miyamoto Musashi's *Gorin no sho* and Yamamoto Tsunetomo's *Hagakure* (8 and 9, respectively) is of particular note, and hence it would be interesting to investigate why these works have been translated so many times.

We hope that this thesis will be a useful contribution not only in terms of the analysis performed and the results deriving from it, but also for the database which may help those translators and researchers interested in Japanese literature to choose works to translate or investigate, with a view to what has been translated to the present date.

Bibliografía

- Almazán Tomás, Vicente David. 1998. «Descubrimiento, difusión y valoración del teatro japonés en España durante el primer tercio del siglo XX». *Artigrama*, 13: 331-346.
- Almazán Tomás, Vicente David. 2008. «Una joya bibliográfica hispano-japonesa: los cuentos y leyendas del Japón de Gonzalo Jiménez de la Espada editados como *chirimen-bon* por T. Hasegawa (Tokio, 1914)». *Artigrama*, 23: 781-801.
- Almazán Tomás, Vicente David. 2012. «Hacia la literatura japonesa por el camino del manga (y viceversa): La época de Botchan, de Jirō Taniguchi y Natsuo Sekikawa». *Puertas a la lectura*, 24: 166-179. <<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4029653>> [consulta: 23/1/2015].
- Altimir Losada, Mercè. 2009. «Les traduccions de Yukio Mishima en el context internacional». *Visat*, 8. <<http://www.visat.cat/articles/cat/10/les-traduccions-de-yukio-mishima-en-el-context-internacional.html>> [consulta: 20/1/2016].
- Amossy, Ruth. 1991. *Les idées reçues. Sémiologie du stéréotype*. Paris: Nathan.
- Beltrán Antolín, Joaquín. 2008. «Orientalismo, autoorientalismo e interculturalidad de Asia Oriental». A: *Nuevas perspectivas de investigación sobre Asia Pacífico*. Pedro San Ginés Aguilar (ed.): 257-273 (2 ed. aumentada: 31-47). Granada: Editorial Universidad de Granada. <<http://www.fti.uab.es/interasia/documents/beltran-orientalismo,%20autoorientalismo%20e%20interculturalidad%20de%20asia%20oriental.pdf>> [consulta: 23/10/2015].
- Bhabha, Homi K. 1986. «The Other Question: Difference, Discrimination and the Discourse of Colonialism». A: *Literature, Politics and Theory: Papers from the Essex Conference 1976-1984*. Francis Barker, Peter Hulme, Margaret Iversen, Diana Loxley (eds.), 148-172. New York: Methuen.
- Bielsa Mialet, Esperança. 2010. «The Sociology of Translation: Outline of an Emerging Field». *MonTI. Monografías de Traducción e Interpretación*, 2: 154-172.
- Boissieu, Michel de. 2013. «Madame de Sade: Mandiargues traduit Mishima». *Journal of Humanities and Social Sciences* (岡山大学大学院社会文化科学研究科紀), 35: 13-22. <<http://ousar.lib.okayama-u.ac.jp/metadata/49525>> [consulta: 23/10/2015].
- Burgess, Chris. (2004) 2012. «Maintaining Identities: Discourses of Homogeneity in a Rapidly Globalizing Japan» (ed. revisada). *Electronic journal of*

- contemporary japanese studies*, 4 (1). <<http://www.japanesestudies.org.uk/articles/Burgess.html>> [consulta: 3/11/2015].
- Cabezas, Antonio. 1990. *La literatura japonesa*. Madrid: Hiperión.
 - Carbonell i Cortés, Ovidi. 1997. *Traducir al otro: traducción, exotismo y poscolonialismo*. Cuenca: Editorial Universidad de Castilla - La Mancha.
 - Carbonell i Cortés, Ovidi. 1999. *Traducción y cultura: de la ideología al texto*. Salamanca: Ediciones Colegio de España.
 - Carbonell i Cortés, Ovidi. 2000. «Traducción, Oriente, Occidente..., y la necesidad del exotismo para la traducción». A: *Orientalismo, exotismo y traducción*. Gonzalo Fernández Parrilla; Manuel C. Feria García; Eduardo Manzano Moreno [et al.] (coord). Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha.
 - Carbonell i Cortés, Ovidi. 2003. «Semiotic alteration in translation: Othering, stereotyping and hybridization in contemporary translations from Arabic into Spanish and Catalan». *Linguística antverpiensia*, 2: 145-159.
 - Carbonell i Cortés, Ovidi. 2004. «Vislumbres de la otredad. Hacia un marco general de la construcción semiótica del Otro en traducción». *Vasos Comunicantes*, 28: 59-71.
 - Caturla Viladot, Alberto. 2009. «A orillas del texto. Por una teoría del espacio paratextual narrativo» [tesi doctoral]. Universitat de Barcelona. <<http://hdl.handle.net/10803/1742>> [consulta: 23/1/2015].
 - Cheng, Anne. 2007. «Pour en finir avec le mythe de l'altérité». A: *La pensée en Chine aujourd'hui*, 7-18. París, Gallimard.
 - Cores, Laura. 1999. «La Literatura japonesa y su traducción en España: una panorámica» [Memòria de fi de carrera]. Universitat Autònoma de Barcelona.
 - Crespo Hidalgo, Juan. 2007. «Políticas de traducción en las Españas del siglo XIX». A: *Traductores y traducciones de literatura y ensayo (1835-1919)*. Juan Jesús Zaro: 45-72. Granada: Comares.
 - *Cuentos de hadas japoneses*. 1999. Barcelona: Obelisco.
 - D'hulst, Lieven. 2010. «History of Translation». A: *Handbook of translation studies*: Vol. 1: 397–405. Yves Gambier; Luc Van Doorslaer (eds). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
 - Díaz Fouces, Oscar. 2001. «Sociología de la traducción». *Quaderns: Revista de traducció*, 6: 63-77.
 - Dimitriu, Rodica. 2009. «Translators' prefaces as documentary sources for translation studies». *Perspectives*, 17 (3): 193-206.

-
- Estévez, Francisco. 2014. «RESEÑA: Tamenaga Shunsui: Los 47 ronin [ed. Verdelís]». A: *El imparcial* [Diari online]. <<http://www.elimparcial.es/noticia/135887/Los-Lunes-de-El-Imparcial/Tamenaga-Shunsui:-Los-47-ronin.html>> [consulta: 30/3/2014].
 - Even-Zohar, Itamar. 1990. «The Position of Translated Literature within the Literary Polysystem». *Poetics Today*, 11 (1): 45-51.
 - Even-Zohar, Itamar. 2010. *Papers in Culture Research*. Tel Aviv: Unit of Culture Research, Tel Aviv University.
 - Ezama, Ángeles. 1994. «El cuento japonés en la literatura española». *Notas y Estudios Filológicos*, 9: 91-104.
 - Falero Folgoso, Alfonso J. 2000. «Listado de obras sobre Japón en castellano (selección)» [No publicat. Facilitat per l'autor a través de correu electrònic (18/3/2011)].
 - Falero Folgoso, Alfonso J. 2005. «Lexicografía y cultura: el caso de la traducción de textos japoneses al castellano. Revisión histórica». A: *Manual de documentación para la traducción literaria*. Consuelo Gonzalo García; Valentín García Yebra (eds.): 325-348. Madrid: Arco/Libros.
 - Falero Folgoso, Alfonso J. 2007. «La mitología como fuente del imaginario japonés: Leyenda y arquetipos culturales». A: *Mitologías del imaginario japonés: Leyenda y arquetipos culturales*. Fernández, M.; Martínez, J.; Garcés, P.; Terrón, L. (eds.): 1-16. Diputación Provincial de Soria/Universidad de Valladolid.
 - Gambier, Yves; Luc Van Doorslaer [eds.] 2010. *Handbook of translation studies: Vol. 1*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
 - García, Rosalina. 2008. «La flor dorada, símbolo y poesía en "Crisantemos", de Juan Ruiz de Torres» [document en format .doc]. Fondo documental "Prometeo". <http://www.prometeodigital.org/FD_LISTATOTAL.htm> [consulta: 23/1/2015].
 - Garrido Vilariño, Xoán Manuel. 2007. «Ideología y traducción: la paratraducción». *Lenguas en contexto*, 4: 52-59.
 - Garrido Vilariño, Xoán Manuel. 2011. «The paratranslation of the works of Primo Levi». A: *Translating dialects and languages of minorities: challenges and solutions*. Federico M. Federici (ed), 65-88. Bern: Peter Lang.
 - Genette, Gérard. 1997. *Paratexts: Thresholds of interpretation*. Cambridge: Cambridge University Press. Tr. Jane E. Lewin

- Gerber, Leah. 2012. «Marking the text: Paratextual features in German translations of Australian children's fiction». A: *Translation Peripheries. Paratextual Elements In Translation*. Anna Gil-Bardaji, Pilar Orero, Sara Rovira-Esteva (eds), 43-62. Bern: Peter Lang AG.
- Gil-Bardají, Anna. 2009. *Traducir al-Andalus*. Lewinston: Edwing Mellen Press, cop.
- Gil-Bardají, Anna; Orero, Pilar; Rovira-Esteva, Sara (eds). 2012. *Translation Peripheries: Paratextual Elements In Translation*. Bern: Peter Lang AG.
- Giner, Salvador. (1985) 1987. *Sociología* (3a ed). Barcelona: Nexos.
- Guarné, Blai. 2006. «Identitat i representació cultural: perspectives des del Japó». *Revista d'etnologia de Catalunya*, 29: 5-7.
- Guarné, Blai. 2007. «La escritura de la diferencia. Identidad y representación cultural en el katakana japonés». A: *La investigación sobre Asia Pacífico en España*. P. San Ginés Aguilar (ed.): 919-948. Granada: Universidad de Granada; CEIAP (Centro Español de Investigación en Asia Pacífico).
- Harrison, Claire. 2003. «Visual social semiotics: Understanding how still images make meaning». *Technical Communication*, 50 (1): 46-60.
- Hasegawa, Takejiro [ed]. 1913. *Cuentos del Japón viejo* (10 v.). Tokio: Hasegawa, Takejiro [ed]. Tr. Gonzalo Jiménez de la Espada.
- Hearn, Lafcadio. 1904. «Introduction». A: *KWAIDAN: Stories and Studies of Strange Things* [llibre en repositori digital]. <<http://www.gutenberg.org/files/1210/1210-h/1210-h.htm>> [consulta: 25/10/2014].
- [Hearn, Lafcadio]. 1909. *Balades i contes japonesos*. Barcelona: L'Avenç.
- Heilbron, Johan. 1999. «Towards a Sociology of Translation: Book Translations as a Cultural World-System». *European Journal of Social Theory*, 2 (4): 429-444.
- Heilbron, Johan; Sapiro, Gisele. 2007. «Outline for a Sociology of Translation. Current Issues and Future Prospects». A: *Constructing a Sociology of Translation*. Michaela Wolf and Alexandra Fukari (eds), 93-107. Amsterdam: John Benjamins.
- Henry, Jacqueline. 2000. «De l'érudition à l'échec: la note du traducteur». *Meta: journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal*, 45 (2): 228-240.
- Hermans, Theo (ed). 2006. *Translating others*. Manchester: St. Jerome.
- Hermans, Theo. 1991. «Translational Norms and Correct Translations». A: *Translation Studies: The State of the Art. Proceedings of the First James S. Holmes Symposium on Translation Studies*. Kitty van Leuven-Zwart; Ton Naaijken (eds.), 155-169. Amsterdam/Atlanta: Rodopi.

- Hermans, Theo. 1996. «Norms and the Determination of Translation. A Theoretical Framework». A: *Translation, Power, Subversion*. Álvarez, Román; M. Carmen-África Vidal (eds), 25-51. Clevedon/Filadèlfia/Adelaida: Multilingual Matters.
- Holmes, James S. (1972) 1988. «The Name and Nature of Translation Studies». A: *Translated!: Papers on Literary Translation and Translation Studies*, 67-80. Amsterdam: Rodopi.
- Hurtado, Amparo. 2001. Traducción y traductología: Introducción a la traductología. Madrid: Cátedra.
- Ishihara, Shintarō. 2014. *El eclipse de Yukio Mishima*. Madrid: Gallo Nero. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara.
- Iwabuchi, Koichi. 1994. «Complicit Exoticism: Japan and its Other». *Continuum: The Australian Journal of Media and Culture*, 8 (2). <<http://www.mcc.murdoch.edu.au/ReadingRoom/8.2/Iwabuchi.html>> [consulta: 3/4/2014].
- James, Grace. 1910. *Japanese Fairy Tales*. London: Macmillan and Co. [llibre en repositori digital]. <<https://archive.org/details/greenwillowother00jame>> [consulta: 25/10/2014].
- Kawabata, Yasunari. [1948] 1985. *Yukiguni*. Tōkyō: Kadokawa Bunko. (川端康成.1985.雪国.東京:角川文庫)
- Kawabata, Yasunari. [1956] 1996. *Snow country*. New York: Vintage International. Trad: E. G. Seidensticker.
- Kawabata, Yasunari. [1957] 1988. *Yama no oto*. Tōkyō: Shinchōsha. 90ª impressió, 2004. (川端康成.1988. 山の音.東京: 新潮社)
- Kawabata, Yasunari. 1967. *Thousand cranes*. Tokyo: C.E. Tuttle. Tr. Edward G. Seidensticker.
- Kawabata, Yasunari. 1970. *The sound of the mountain*. London: Secker & Warburg. Tr. E. Seidensticker.
- Kawabata, Yasunari. 1970. *The sound of the mountain*. London: Secker & Warburg. Trad: E. Seidensticker.
- Kawabata, Yasunari. 1999. *Senbazuru*. Tōkyō: Shinchōsha. 19ª impressió, 2009. (川端康成. 1952. 千羽鶴. 東京: 新潮社)
- Kittel, Harald. 1991. «Indirect Translation in Eighteenth-Century Germany». A: *Interculturality and the Historical Study of Literary Translations*. Harald Kittel; Armin Frank (eds.), 3-25. Berlín, Eric Schmidt.
- Kress, Gunther; Van Leeuwen, Theo. (1996) 2006. *Reading Images: The Grammar of Visual Design* (2a ed). London: Routledge.

- Krotz, Esteban. 1994. «Alteridad y pregunta antropológica». *Alteridades* 4 (8): 5-11.
- Kung, Szu-Wen. 2009. «Translation agents and networks, with reference to the translation of contemporary Taiwanese novels». A: *Translation Research Projects 2*, Anthony Pym; Alexander Perekrestenko (eds), 123-138. Tarragona: Intercultural Studies Group. <http://isg.urv.es/publicity/isg/publications/trp_2_2009/index.htm> [consulta: 25/5/2014].
- Kung, Szu-Wen. 2013. «Paratext, an Alternative in Boundary Crossing: A Complementary Approach to Translation Analysis». A: *Text, Extratext, Metatext and Paratext in translation*. Valerie Pellatt (ed), 49-68. Ed Cambridge: Cambridge Scholars.
- Lafarga, Francisco. 2005. «Sobre la historia de la traducción en España: contextos, métodos, realizaciones». *Meta: journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal*, 50 (4): 1133-1147.
- Lefevere, André. 1992. *Translation, Rewriting and the Manipulation of Literary Fame*. London: Routledge.
- Levy, Indra (ed). 2010. *Translation in Modern Japan*. New York; London: Routledge.
- López, Ángeles. 2007. *Mishima, locura para el mundo*. Madrid: Huerga y Fierro.
- Makino, Seiichi. 2014. «村上春樹の日本語はなぜ面白いのか—文体を中心に» [Per què és interessant el japonès de Murakami Haruki: sobre l'estil]. A: «24th Annual Conference of the Central Association of Teachers of Japanese (CATJ24) Proceedings, October 5-6, 2013». Kubota, Sayuri. <<http://commons.emich.edu/catj/1>> [consulta: 25/10/2015].
- Mangiron i Hevia, Carme. 2006. «El tractament dels referents culturals a les traduccions de la novel·la Botxan: la interacció entre els elements textuais i extratextuals» [tesi doctoral]. Universitat Autònoma de Barcelona. <<http://hdl.handle.net/10803/5270>> [consulta: 5/9/2014].
- Manterola Agirrezabalaga, Elizabete. 2014. «Una mirada hacia la traducción literaria del euskera al castellano». *Hermeneus: Revista de la Facultad de Traducción e Interpretación de Soria*, 16: 177-208.
- Marín Lacarta, Maialen. 2008. «La traducción indirecta de la narrativa china contemporánea al castellano: ¿síndrome o enfermedad?». *1611: Revista de historia de la traducción*, 2. <<http://www.traduccionliteraria.org/1611/art/marin.htm>> [consulta: 5/12/2014].

- Marín Lacarta, Maialen. 2012^a. «Mediación, recepción y marginalidad: Las traducciones de literatura china moderna y contemporánea en España» [tesi doctoral]. Universitat Autònoma de Barcelona. <<http://hdl.handle.net/10803/96261>> [consulta: 10/7/2014].
- Marín-Lacarta, Maialen. 2012^b. «A Brief history of translations of modern and contemporary chinese literature in Spain (1949-2009)». *1611: Revista de historia de la traducción*, 2: 1-7. <<http://ddd.uab.cat/record/102892>> [consulta: 5/12/2014].
- Marín-Lacarta, Maialen. 2014. «Reclamos reiterativos en las traducciones de literatura china moderna y contemporánea en España». A: *Estudios de traducción e interpretación chino-español*, 57-101. Gabriel García-Noblejas Sánchez-Cendal (ed). Granada: Editorial Universidad de Granada.
- Marrero Pulido, Vicente; Díaz Peralta, Marina. 1998. «Las notas a pie de página como dimensión pragmática en la traducción literaria». A: *Perspectivas Pragmáticas en Lingüística Aplicada*: 503-508. Ignacio Vázquez Orta; Ignacio Guillén Galve (eds). Zaragoza: Anubar.
- Mas López, Jordi. 1997. «La Influència de la literatura japonesa en la literatura catalana: recull de textos» [treball de recerca]. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Mas López, Jordi. 2007. «El *soft power* japonès: la seducció d'Occident: El desembarcament de Japó a la modernitat». *Revista DCidob. Japó, el sol renaixent*, 101: 34-38.
- Mas López, Jordi; Alba Serra-Vilella. 2014. «Les traduccions literàries indirectes del japonès al català: visió retrospectiva i estat de la qüestió». A: *Traducció indirecta en la literatura catalana*, 169-198. I. García Sala; D. Sanz Roig; B. Zaboclicka (eds.). Barcelona/Lleida: Punctum.
- MECD (Ministerio de Educación, Cultura y Deporte). 2014. «Panorámica de la edición española de libros 2013». <<https://sede.educacion.gob.es/publiventa/panoramica-de-la-edicion-espanola-de-libros-2013/libros-y-lectura/20009C>> [consulta: 10/12/2015].
- Mishima, Yukio. 1976. *Madame de Sade*. [Paris]: Gallimard. Tr: André-Pieyre de Mandiargues.
- Mishima, Yukio. 1987. *Kamen no Kokuhaku*. Tōkyō: Shinchō Bunko. (三島由紀夫. 1987. 仮面の告白. 東京: 新潮文庫)
- Nathan, John. 1985. *Mishima: biografía*. Barcelona: Seix Barral. Tr: Soledad Silió.

- Ning, Siwen. 2014. «De la China legendaria al declive del Celeste Imperio: La representación de China y su imagen literaria en la España del siglo XIX» [tesi doctoral]. Universitat Autònoma de Barcelona. <<http://hdl.handle.net/10803/285747>> [consulta: 5/6/2015].
- Nolla Cabellos, Albert. 2007. «Literatura japonesa moderna (II): del 1912 als nostres dies» [pdf]. Publicat a la pàgina web de la UOC <http://materials.cv.uoc.edu/cdocent/ZT38F2L_KH4FMMZECLVM.pdf> [consulta: 5/5/2011].
- Norberg, Ulf. 2012. «Literary Translators' Comments on their Translations in Prefaces and Afterwords: The Case of Contemporary Sweden». A: *Translation Peripheries. Paratextual Elements In Translation*. Anna Gil-Bardaji, Pilar Orero, Sara Rovira-Esteva (eds), 101-116. Bern: Peter Lang AG.
- Nord, Christiane. 1991. «Scopos, Loyalty, and Translational Conventions». *Target*, 3 (1): 91-109.
- Nord, Christiane. 2012. «Paratranslation – a new paradigm or a re-invented wheel?». *Perspectives: Studies in Translatology* 20 (4): 399-409. DOI: 10.1080/0907676X.2012.726231
- Okakura, Kakuzo. 1944. *El libro del té*. [Barcelona]: Ánfora. Tr: Manuel Bosch Barrett.
- Ozaki, Yei Theodora. 1908. *Japanese Fairy Tales*. [llibre en repositori digital]. <<http://www.gutenberg.org/files/4018/4018-h/4018-h.htm>> [consulta: 5/12/2014].
- Pageaux, Daniel-Henri. 1994. *La Littérature générale et comparée*. Paris: Colin.
- Pageaux, Daniel-Henri. 1995. «Recherches sur l'imagologie: De l'Histoire culturelle á la Poétique». *Revista de Filología Francesa*, 8: 135-160. Servicio de Publicaciones. Univ. Complutense, Madrid.
- Paloposki, Outi. 2010. «The translator's footprints». A: *Translators' agency*. Tuija Kinnunen i Kaisa Koskinen (eds): 86-107. Tampere: Tampere University Press.
- Pedemonte Castillo, Javier. 1987. *Yukio Mishima: El penúltimo samurai*. [Barcelona: el autor].
- Pellatt, Valerie (ed). 2013. *Text, Extratext, Metatext and Paratext in translation*. Ed Cambridge: Cambridge Scholars.
- Peña, Salvador. 1997. «El traductor en su jaula: hacia una pauta de análisis de traducciones». A: *El papel del traductor*. Ester Morillas, Juan Pablo Arias (eds.), 19-57. Salamanca: Colegio de España.
- Peña, Salvador; Hernández Guerrero, María José. 1994. *Traductología*. Málaga, Secretariado de Publicaciones de la Universidad de Málaga.

- Pérez González, Jordi. 2015. «Palacios, Jesús (ed.). Tamenaga Shunsui. 47 ronin. *La historia de los leales samuráis de Ako. Una novela trágica*. Gijón: Satori ediciones, 2014. 405 págs [14 x 22]» [ressenya]. *Índice histórico español*, “Novedades bibliográficas enero 2015” [sense números de pàgina]. CEHI-Universitat de Barcelona. <<http://revistes.ub.edu/index.php/IHE/article/download/11270/13990>> [consulta: 10/1/2016].
- Pla i Arxé, Ramon. [s.d.]. «L'Avenç: la modernització de la cultura catalana». A: *IletrA, la literatura catalana a internet* (Universitat Oberta de Catalunya) <<http://iletra.uoc.edu/ca/revista/lavenc-1881-1893>> [consulta: 10/1/2016].
- Poupaud, Sandra; Pym, Anthony; Torres Simón, Ester. 2009. «Finding Translations. On the Use of Bibliographical Databases in Translation History». *Meta: journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal*, 54 (2): 264-278.
- Pym, Anthony. 1998. *Method in Translation History*. Manchester: St. Jerome Publishing.
- Roca-Ferrer, Xavier. 2007. «Advertència al lector». A: *Quadern de capçalera*. Sei Shōnagon: 33. Barcelona: RBA.
- Rodríguez Navarro, M. Teresa. 2007. «Análisis de la obra: *Bushido. The soul of Japan* de Inazo Nitobe, desde la triple perspectiva traductológica, cultural y jurídica» [tesi doctoral]. Universidad de Granada.
- Rodríguez Navarro, M. Teresa. 2008. «El discurso orientalista en la traducción francesa (1927) del bushido de Nitobe». *Inter Asia Papers*, 5: 1-26.
- Rodríguez Navarro, M. Teresa; Beeby Lonsdale, Allison. 2009. «Millán-Astray's translation of Nitobe's *Bushido: The Soul of Japan*». *Meta. Le journal des Traducteurs/ Meta. Translators Journal*, 54 (2): 218-232.
- Rovira-Esteva, Sara. 2014^a. «La representación del otro chino a través de la traducción de los referentes culturales». A: *Estudios de traducción e interpretación chino-español* editat per Gabriel García-Noblejas Sánchez-Cendal, 131-163. Universidad de Granada: Granada.
- Rovira-Esteva, Sara. 2014^b. «El papel de los paratextos en la construcción de la imagen e identidad del otro chino a través de la traducción literaria». Comunicació oral al FEIAP, Granada, 6 de febrer.
- Rovira-Esteva, Sara. 2016. «The (mis)use of paratexts to (mis)represent the Other: Chun Sue's Beijing Doll as a case study». *Onomázein*, 34 (2). DOI 10.7764/onomazein.34.11
- Rovira-Esteva, Sara; Sáiz Lopez, Amelia. 2008. Capítulo 40 «La traducción de la literatura femenina china y la construcción cultural del género». A: *Nuevas*

- Perspectivas de investigación sobre Asia Pacífico. Valencia 2008.* Pedro San Ginés (ed), 231-251. Granada: Editorial Universidad de Granada. Colección Española de Investigación sobre Asia Pacífico (CEIAP), 2.
- Rubio, Carlos. 2007. Claves y textos de la literatura japonesa. Madrid: Cátedra.
 - Rubio, Carlos. 2014. «La traducción literaria del japonés en lengua española: tendiendo puentes». A: *Presencias japonesas: la interacción con Occidente en la literatura y las otras artes.* Ovidi Carbonell i Cortés (ed.). Salamanca: Ediciones Universidad de Salamanca, 2014.
 - Ruiz Pi, Silvia. 2013. «Los referentes culturales y su tratamiento en la traducción del manga: Los casos de La espada del inmortal, GALS!, Vidas éticas y Ranma ½» [treball de recerca]. Universitat Autònoma de Barcelona <<http://hdl.handle.net/2072/227488>> [consulta: 20/1/2016].
 - Saeki, Shōichi. 1987. «Mishima Yukio hito to bungaku»; «*Kamen no Kokuhaku ni tsuite*» (「三島由紀夫 人と文学」 「『仮面の告白』について」) [«Mishima Yukio: vida i obra»; «sobre *Confessions d'una màscara*»]. A: *Kamen no Kokuhaku.* Mishima, Yukio: 226-240. Tōkyō: Shinchō Bunko.
 - Said, Edward. (1978) 2003. *Orientalism.* London: Penguin.
 - Sakai, Cécile. 2011. «The Reception of Japanese Literature in France: Major Trends and Perspectives». A: *Japan as Represented in the European Media : Its Analytical Methodologies and Theories – in Comparison with Korean Cases.* Kyoko Koma (ed.): 37-48. Vytautas Magnus University, Kaunas.
 - Serra-Vilella, Alba. 2011. «La traducció de llibres japonesos a Espanya: revisió bibliogràfica de textos i paratextos (1930-2005)» [treball de recerca]. Universitat Autònoma de Barcelona <<http://hdl.handle.net/2072/171856>>.
 - Shiraishi, Minoru. 2010. «Análisis del japonismo en Cataluña 1888-1950: la percepción y la recepción en el ámbito intercultural» [tesi doctoral]. Universitat Autònoma de Barcelona <<https://www.educacion.es/teseo/mostrarRef.do?ref=882120>> [consulta: 10/3/2015].
 - Snell-Hornby, Mary. 2006. *The turns of Translation Studies: new paradigms or shifting viewpoints?* Amsterdam: John Benjamins.
 - Souyri, Pierre-François. 2011. «KAMO NO CHŌMEI, *Notes de ma cabane de moine*». *Cipango*, 18. <<http://cipango.revues.org/1605>> [consulta: 10/1/2016].
 - Stokes, Henry Scott. 1985. *Vida y muerte de Yukio Mishima.* Barcelona: El Aleph Editores. Tr: Carmen Aguilar.
 - Suárez Girard, Anne-Hélène. 2009. «Sinología y traducción: El problema de la traducción de poesía china clásica en ocho poemas de Du Fu 杜甫

- (712-770)» [tesi doctoral]. Universitat Autònoma de Barcelona <<https://www.educacion.es/teseo/mostratRef.do?ref=836289>> [consulta: 9/9/2015].
- Summers, Caroline. 2013. «What Remains: The Institutional Reframing of Authorship in Translated Peritexts». A: *Text, Extratext, Metatext and Paratext in translation*. Valerie Pellatt (ed): 9-32. Ed Cambridge: Cambridge Scholars.
 - Tajada Sanz, Cristina. 2007. «El mercado español del manga, estado de la cuestión». A: *La investigación sobre Asia Pacífico en España*: 473-488. Granada, Universidad de Granada.
 - Terol Rojo, Gabriel. 2008. Capítulo 14 «El legado desconocido». A: *Nuevas Perspectivas de investigación sobre Asia Pacífico. Valencia 2008*. Pedro San Ginés (ed), 231-251. Granada: Editorial Universidad de Granada. Colección Española de Investigación sobre Asia Pacífico (CEIAP), 2.
 - Tokutomi, Kenjirô. [1909?]. *Plutôt la mort: roman Japonais*. Paris: Plon-Nourrit, et Cie. Tr. Olivier Le Paladin.
 - Torres Simón, Ester. 2013. «The Role of Translations in Post-bellum Image Building: Translations from Korean Published in the US after the Korean War» [tesi doctoral]. Universitat Rovira i Virgili. <<http://hdl.handle.net/10803/145864>> [consulta: 03/09/2015].
 - Toury, Gideon 1995. *Descriptive Translation Studies and Beyond*. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins.
 - Toury, Gideon. (1995) 2004. Los estudios descriptivos de la traducción y más allá: Metodología de la investigación en estudios de traducción. Madrid: Cátedra. Trad. Rosa Rabadán i Raquel Merino.
 - Toury, Gideon. 1995. «The Nature and Role of Norms in Translation». A: *Descriptive Translation Studies and Beyond*, editat per Gideon Toury: 53–69. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins.
 - Türkkan, Sevinç. 2011. «Other/Alterity». A: *The Encyclopedia of Literary and Cultural Theory: Volume I: Literary Theory from 1900 to 1966*. Blackwell Publishing. Ryan, Michael (ed). Blackwell Reference Online. <http://www.blackwellreference.com/public/book.html?id=g9781405183123_9781405183123> [consulta: 03/09/2015].
 - Tymoczko, Maria. 1999. *Translation in a Postcolonial Context*. Manchester: St. Jerome.
 - Vallejo-Nágera, Juan Antonio. 1978. *Mishima o El placer de morir*. Barcelona: Planeta.

- Vallejo-Nágera, Juan Antonio. 1979. «“Confesiones de una máscara”, ¿Novela o autobiografía?». A: *Confesiones de una máscara*. Yukio Mishima: I-XVI. Barcelona: Planeta.
- Venuti, Lawrence. 1995. *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. New York & London: Routledge.
- Venuti, Lawrence. 1998. *The Scandals of Translation: Towards an ethics of difference*. London & New York: Routledge.
- Vidal Claramonte, Ma Carmen África. 1995. *Traducción, manipulación, desconstrucción*. Salamanca: Colegio de España.
- Widdowson, H. G. 2004. *Text, context, pretext: critical issues in discourse analysis*. Malden: Blackwell.
- Wolf, Michaela. 2010. «Sociology of translation». A: *Handbook of translation studies*: Vol. 1: 337–343. Yves Gambier; Luc Van Doorslaer (eds). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Yamamoto, Kenkichi. (1999) 2009. «Kaisetsu». A: *Senbazuru*. Kawabata, Yasunari: 282-287. Tōkyō: Shinchōsha. 19ª impressió.
- Yetkiner, Neslihan; Oktar, Lutfiye. 2012. «Hayri Potur vs. Harry Potter: A paratextual analysis of glocalization in Turkish». A: *Translation Peripheries. Paratextual Elements In Translation*. Anna Gil-Bardaji; Pilar Orero; Sara Rovira-Esteva (eds): 13-26. Bern: Peter Lang AG.
- Yourcenar, Marguerite. 1985. *Mishima o la visión del vacío*. Barcelona: Seix Barral. Tr: Enrique Sordo.
- Yuste Frías, José. 2011. «Leer e interpretar la imagen para traducir». *Trabalhos em Lingüística Aplicada*, 50 (2): 257-280.
- Yuste Frías, José. 2012. «Paratextual Elements in Translation: Paratranslating Titles in Children's Literature». A: *Translation Peripheries. Paratextual Elements In Translation*. Anna Gil-Bardaji; Pilar Orero; Sara Rovira-Esteva (eds): 117-134. Bern: Peter Lang AG.
- Yuste Frías, José. 2014. «Traducción y paratraducción en la localización de videojuegos». *Scientia Translationis*, 15: 61-76. <<http://dx.doi.org/10.5007/1980-4237.2014n15p61>> [consulta: 3/12/2015].
- Zauberga, Ieva. 2005. «A knock at the door: on the role of translated literature in cultural image making». *Across Languages and Cultures*, 6 (1): 67–77.

Annex 1: Traduccions del japonès a Espanya (1904-2014)

En aquest annex presentem les referències de tots els llibres inclosos a la nostra base de dades, per ordre d'autor i data. Per tal d'incloure la llengua de partida i la llengua meta a cada referència bibliogràfica, hem utilitzat les següents abreviatures: AL (alemany), BA (basc), CA (català), JA (japonès) EN (anglès), ES (castellà), IT (italià), FR (francès), GA (gallec), PO (portuguès). Els casos en què no s'indica la llengua de traducció és perquè no en tenim informació fiable. Per a poder diferenciar fàcilment les primeres traduccions de les reedicions d'una mateixa traducció, hem aplicat a aquestes últimes color de lletra gris en comptes de negre.

- Abe, Kōbō. 1989. *La mujer de la arena*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-016-0. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 1991. *La mujer de la arena*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-3761-5. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 1994. *El rostro ajeno*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-199-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 2004. *La mujer de la arena*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-196-9. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 2007. *El rostro ajeno*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-101-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 2008. *La mujer de la arena*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-192-8. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 2010. *Idéntico al ser humano*. Canet de Mar: Candaya. ISBN 978-84-937077-5-0. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 2012. *El hombre caja*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-717-3. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
- Addiss, Stephen; Yamamoto, Fumiko; Yamamoto, Akira. 2012. *Haiku: antología de poemas japoneses*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-4-6. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
- Akao, Yōji. 1993. *Despliegue de funciones de calidad: integración de las necesidades de los clientes en el diseño del producto*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-88-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Akao, Yōji. 1994. *Hoshin Kanri: dirección y planificación de empresas y despliegue de políticas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-10-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Akiyama, Hiroshi. 2003. *Metodología de proyecto sismorresistente de edificios basada en el balance energético*. Barcelona: Reverté. ISBN 978-84-291-2012-7. Tr. Okazaki Shintaro; Amadeo Benavent Climent [ed.] (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1961. *El biombo infernal*. Madrid: Arión. Tr. Vicente Gaos.
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1965. *Las puertas del infierno*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2591-7. Tr. Alberto L. Pérez (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1985. *Kappa*. Barcelona: Laia/ Alfa. ISBN 978-84-7222-837-5. Tr. Eva Iribarne Dietrich (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1987. *Rashomon y otros Cuentos*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-94-6. Tr. José Kozler (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2004. *La hija del conde de Ponthieu [anònim francès del segle XIII]: En la espesura [Akutagawa Ryūnosuke]*. Madrid: UAM. ISBN 978-84-7477-941-7. Tr. Ana M. Holzbacher; Kyoko Lesage; Jean Loup (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2010. *Kappa*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-0-6. Tr. David Favard.

- Akutagawa, Ryūnosuke. 2011. *Belleza de lo brutal [yasei no utsukushisa]: Diez cuentos*. Barcelona: Días Contados. ISBN 978-84-937021-5-1. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2011. *Vida de un idiota y otras confesiones*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-9-7. Tr. Yumika Matsumoto; Jordi Edgar Tordera Juan (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2012. *El mago: trece cuentos japoneses*. Avinyonet del Penedés: Candaya. ISBN 978-84-938903-5-3. Tr. Ryukichi Terao; Ednodio Quintero Montilla (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2013. *El dragón, Rashomon y otros cuentos*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-0-9. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Clara Mie Cánovas (EN>ES).
- Akutagawa, Ryunosuke; Dazai, Osamu; Miyazawa, Kenji. 2014. *Antología de relatos japoneses: tres maestros de la literatura*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-2-4. Tr. Isami Romero Hoshino; Juan Luis Perelló Enrich; Juan Antonio Yáñez Rosado (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke; Tanizaki, Junichiro; Mishima, Yukio; Hoshi, Shin-ichi. 1998. *Cuentos japoneses*. Madrid: Popular. ISBN 978-84-7884-190-5. Tr. Naoshi Yamada (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke; Tanizaki, Junichiro; Mishima, Yukio; Hoshi, Shin-ichi. 2014. *Cuentos japoneses*. Madrid: Popular. ISBN 978-84-7884-605-4. Tr. Naoshi Yamada (JA>ES).
- Álvarez, José M^a [tr.]. 1933. *Leyendas y cuentos del Japón*. Barcelona: Luis Gili. Tr. P. José Mª Álvarez (JA>ES).
- Anno, Masaichiro; Anno, Mitsumasa [il.]. 1993. *El Gerro mágic: una aventura matemàtica*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2748-8. Tr. Meritxell Sales (FR>CA).
- Anno, Masaichiro; Anno, Mitsumasa [il.]. 1993. *El jarrón mágico: una aventura matemática*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2747-1. Tr. Concepción Zendera; Herminia Dauer (JA>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1979. *El viatge d'Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1785-4. Tr. Marià Manent (ES>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1980. *El viatge d'Anno (II)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1778-6. Tr. Marià Manent (ES>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1981. *El Viaje de Anno (II)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1779-3. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1981. *El viaje de Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1784-7. Tr. Herminia Dauer; M. Ribes (EN>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1982. *El Viaje de Anno (III)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1927-8. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1982. *El Viaje de Anno (IV)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2006-9. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1982. *El viatge d'Anno (III)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1926-1. Tr. Marià Manent (ES>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1983. *El viatge d'Anno (IV)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2007-6. Tr. Marià Manent (ES>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1986. *El món medieval d'Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2175-2. Tr. Jaume Cabré (ES>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1991. *Deu nens es canvien de casa*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2568-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1991. *Diez niños se cambian de casa*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2567-5. Tr. Chinatsu Sato (JA>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1991. *El mundo medieval de Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2174-5. Tr. María de Roda (EN>ES).
- Aoyama, Shundō. 1999. *Semillas zen: reflexiones de una monja zen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-195-2. Tr. Pedro [=Aigo Seigo] Castro Sánchez (EN>ES).
- Arai, Keisuke; Sekine, Ken'ichi. 1993. *Kaizen para preparaciones rápidas de máquinas: más allá del SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-07-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).

- Arai, Keisuke; Sekine, Ken'ichi. 2000. *Mejora de la productividad en diseño e ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-46-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Arai, Keisuke; Sekine, Ken'ichi. 2006. *TPM para una fábrica eficiente*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-12-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Ariwara-no-Narihira [et al.]. 2005. *Contes d'Ise*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions. ISBN 978-84-8415-763-2. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Ariwara-no-Narihira [et al.]. 2006. *Contes d'Ise*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions. ISBN 978-84-490-2413-9. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Asaka, Tetsuichi [ed.]; Ozeki, Kazuo [ed.]. 1992. *Manual de herramientas de calidad*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-92-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Asaka, Tetsuichi [ed.]; Ozeki, Kazuo [ed.]. 1997. *Manual de herramientas de calidad: el enfoque japonés*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-36-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Asanami, Sōichirō; Kasazaki, Yasunori. 1992. *Extracción del tercer molar*. Barcelona: Doyma. ISBN 978-84-7592-448-9. Tr. Natalia Azanza Santa Victoria (EN>ES).
- Asiaín, Aurelio [ed.]. 2007. *Luna en la hierba: medio centenar de poemas japoneses*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-904-9. Tr. Aurelio Asiaín (JA>ES).
- Barberán, Francisco; Domingo, Rafael [eds.]; Hayashi, Nobuo [col.]. 2006. *Código civil japonés*. [Pamplona]: Catedra Garrigues, Universidad de Navarra; Cizur Menor (Navarra): Thomson-Aranzadi. ISBN 978-84-9767-632-8. Tr. Francisco Barberán; Rafael Domingo Oslé; Hayashi Nobuo (JA>ES).
- Bermejo, José M. [comp.]. 1997. *Nieve, luna, flores: antología del haiku japonés*. Palma de Mallorca: Calima. ISBN 978-84-920468-4-3. Tr. José María Bermejo (JA>ES).
- Bermejo, José María [ed.]. 2009. *Instantes: nueva antología del haiku japonés*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-928-5. Tr. José María Bermejo Riesco.
- Boquera Castellví, Montserrat [tr.]. 1990. *Atlas a color de periodoncia*. Barcelona: Espaxs. ISBN 978-84-7179-206-8. Tr. Montserrat Boquera Castellví (EN>ES).
- Cabezas García, Antonio [ed.]. 1980. *Manioshu: Colección para diez mil generaciones*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-002-2. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Cabezas García, Antonio [sel.]. 1983. *Jaikus inmortales*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-109-8. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Cabezas, Antonio [ed.]. 1979. *Cantares de Ise: Ise Monogatari*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-85272-42-6. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Cabezas, Antonio [ed.]. 1988. *Cantares de Ise: Ise Monogatari*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-218-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Chikamatsu, Monzaemon. 2000. *Los amantes suicidas de Amijima*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-429-6. Tr. Jaime Fernández (JA>ES).
- Chikamatsu, Monzaemon. 2011. *Los amantes suicidas de Sonezaki y otras piezas*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-5-9. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Chō, Shinta. 2007. *Goro goro meeeu*. Barcelona: Glénat. ISBN 978-84-8357-147-7. Tr. Verónica Calafell (JA>CA).
- Chō, Shinta. 2007. *Goro goro miau*. Barcelona: Glénat. ISBN 978-84-8357-146-0. Tr. Verónica Calafell (JA>ES).
- Cid Lucas, Fernando [ed.]. 2013. *Para otras mil generaciones más...: antología poética japonesa desde el Kojiki a nuestros días*. Colmenar Viejo: Amargord. ISBN 978-84-941957-8-5. Tr. Hidehito Higashitani... [et al.]; edición, prólogo y presentación de los autores, Fernando Cid Lucas (JA>ES).
- Cid Lucas, Fernando. 2009. *Taoyamerubi: con sensibilidad femenina: 25 Haikus de poetisas japonesas*. Logroño: Ediciones del 4 de Agosto. ISBN 978-84-96686-78-6. Tr. Fernando Cid Lucas (JA>ES).
- Cleary, Thomas [comp.]. 1995. *Antología zen: cien historias de iluminación*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-7640-904-6. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Clements; Jonathan [sel.]. 1991. *La Luna en los pinos: haikus zen*. Madrid: Gaia. ISBN 978-84-8445-024-5. Tr. Jorge Viñes Roig; Francisco Herranz Martos; Vicente Muñoz Torregrosa (EN>ES).

- Comisión de estudio Tren alta velocidad, Japón. 2009. *Shinkansen: el tren de alta velocidad en Japón: tecnología y efecto social*. Madrid: Fundación de los Ferrocarriles Españoles. ISBN 978-84-89649-52-1. Tr. Nobuyuki Noguchi (JA>ES).
- Coyaud, Maurice [ed.]. 2005. *Hormigas sin sombra: el libro del haiku: antología-paseo por Maurice Coyaud*. Barcelona: DVD. ISBN 978-84-96238-27-5. Tr. Mario Campaña (FR>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 1998. *El código del samuray: el espíritu del bushido japonés y la vía del guerrero*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0294-2. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2005. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-585-6. Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2011. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-015-0 (ePub). Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2011. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-148-5 (ePub). Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2012. *Bushido: el camino del guerrero*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-6-9. Tr. Jorge Salvetti (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2012. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-045-7 (ePub). Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Dama Sarashina. 2008. *Sueños y ensoñaciones de una dama de Heian*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-935763-5-6. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 1962. *Ya no humano*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1818-7. Tr. José M. Aroca (EN>ES).
- Dazai, Osamu. 2004. *El ocaso*. Tafalla: Txalaparta. ISBN 978-84-8136-365-4. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2010. *Indigno de ser humano*. Barcelona: Sajalín. ISBN 978-84-937413-7-2. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2011. *El ocaso*. Tafalla: Txalaparta. ISBN 978-84-8136-881-9. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2012. *Ocho escenas de Tokio*. Barcelona: Sajalín. ISBN 978-84-939076-2-4. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2013. *Colegiala*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-93-2. Tr. Ryoko Shiba; Juan Fardiño Martín (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2013. *Colegiala*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-27-2 (ePub). Tr. Ryoko Shiba; Juan Fardiño Martín (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2013. *Colegiala*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-28-9 (Mobi). Tr. Ryoko Shiba; Juan Fardiño Martín (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2013. *Cuentos de cabecera*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-6-0. Tr. Daniel Aguilar Gutiérrez (JA>ES).
- De Benneville, James S. [ed.]. 2014. *Leyendas del viejo Tokio: y otras historias de samuráis del siglo XVII*. Vilafranca del Penedès: Erasmus. ISBN 978-84-15462-21-7. Tr. Carlos Ezquerro (EN>ES).
- Desclot, Miquel. 1995. *Per tot coixí les herbes: de la lírica japonesa*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-8256-005-2. Tr. Miquel Desclot (EN, FR>CA).
- Deshimaru, Taisen. 1986. *Sutra y poemas Zen*. Madrid: Las Mil y Una Ediciones. ISBN 978-84-85805-31-0. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1987. *El Sutra de la gran Sabiduría*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-81-6. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1987. *Kannon Gyo: el sutra de la gran compasión*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-89-2. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1990. *Zen y autocontrol*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-218-3. Tr. Ramón Badía Vidal (FR>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1991. *El zen de Dogen*. Santa Perpètua de la Mogoda: Edicomunicación. ISBN 978-84-7672-371-5. Tr. Sandra Schiumerini (FR>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1996. *La otra orilla: textos fundamentales del Zen*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-171-4. Tr. Juana Morente (FR>ES).
- Deshimaru, Taisen. 2001. *Historias zen*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-371-8. Tr. Agustín Utrera; Juana Morente (FR>ES).

- Deshimaru, Taisen. 2011. *El tesoro del zen*. Barcelona: Oniro. ISBN 978-84-9754-501-3. Tr. Núria Martí Martí (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 1989. *La naturaleza de buda (shobogenzo)*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-093-2. Tr. Félix Escriba Prieto (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 1989. *Shushogi: principios de la práctica-iluminación*. Alicante: Dharma. ISBN 978-84-86615-24-6. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 1990. *Gakudoyojin-shu*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-122-6. Tr. Agustín Utrera (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2002. *Cuerpo y espíritu: la transmisión de las enseñanzas del Buda*. Barcelona: Paidós Ibérica. ISBN 978-84-493-1256-4. Tr. Javier Palacio Tauste (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2002. *El tesoro del Zen: los textos fundamentales del maestro Dogén*. Barcelona: Oniro. ISBN 978-84-9754-009-4. Tr. Núria Martí Martí; Taisen Deshimaru [ed.] (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2010. *Instrucciones al cocinero: (Tenzo Kyokun)*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-686-7. Tr. Manuel Campillo (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2010. *Instruccions al cuiner: (Tenzo Kyokun)*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-685-0. Tr. Manuel Campillo (FR>CA).
- Dōgen, Eihei. 2011. *Hokyo-Ki: diario de Dōgen en China*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-377-2. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 2012. *El cuerpo real (Shōbōgenzō Shinjin Gakudō): estudiar la vía con el cuerpo y con la mente del maestro zen Eihei Dōgen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-388-8. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 2013. *Poesía mística zen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-406-9. Tr. Yano Akihiro (JA>ES).
- Dōgen, Eihei. 2013. *Shobogenzo: tesoro del verdadero ojo del Dharma*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-905-5 (v. 1); 978-84-7808-960-4 (v. 2); 978-84-16233-76-2 (v. 3). Tr. Pedro Piquero; Gudo Wafu Nishijima (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 2014. *El verdadero ojo de Buda: el "Shōbōgenzō" de Eihei Dōgen*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-898-4. Tr. Manuel Campillo (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2014. *Shōbōgenzō, el veritable dharma tesor de l'Ull: bendōwa: diàleg sobre la pràctica de la via*. Lleida: Ramon Costa i Oró. ISBN 978-84-617-3584-6 (Mobi). Tr. Ramon Costa i Oró (EN, FR, AL>CA).
- Dōgen, Eihei; Menzan, Zuiho. 1990. *La clara luz del ser: puntos esenciales en la práctica de la Vía*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-063-4. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
- Domingo Oslé, Rafael; Hayashi, Nobuo [eds.]. 2000. *Código civil japonés*. Madrid: Marcial Pons. ISBN 978-84-7248-837-3. Tr. Rafael Domingo Oslé; Hayashi Nobuo (JA>ES).
- Duthie, Torquil [ed.]. 2005. *Poesía clásica japonesa: Kokinwakashu*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-755-6. Tr. Torquil Duthie (JA>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2006. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-22-0. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2007. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-54-1. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2008. *La lagartija negra y la bestia entre las sombras*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-63-3. Tr. Beatriz Salán Salán (EN>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2010. *Moju: la bestia ciega*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-60-2. Tr. Marcos Randalfe Sánchez (EN>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2013. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-15116-72-1. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).
- Emoto, Masaru. 2003. *Mensajes del agua: la belleza oculta del agua*. Barcelona: La Liebre de Marzo. ISBN 978-84-87403-68-2. Tr. Miren Garani (EN>ES).
- Emoto, Masaru. 2010. *El agua, espejo de las palabras*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-726-6. Tr. Víctor Illera Kanaya (JA>ES).
- Enchi, Fumiko. 2011. *Los años de espera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6372-2. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Enchi, Fumiko. 2012. *Máscaras femeninas*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0883-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).

- Enchi, Fumiko. 2013. *Los años de espera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7623-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Enchi, Fumiko. 2014. *Máscaras femeninas*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8639-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 1973. *Silencio*. Madrid: Sociedad de Educación Atenas. ISBN 978-84-7020-129-5. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 1973. *Silencio*. Salamanca: Atenas-Sígueme. ISBN 978-84-301-0511-3. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 1980. *Jesús*. Santander: Sal Terrae. ISBN 978-84-293-0567-8. Tr. Juan C. Rodríguez Herranz (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1982. *El Samurai*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0528-9. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1988. *El Samurai*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-2579-7. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1988. *Silencio*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0540-1. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 1989. *Escándalo*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0800-6. Tr. Hernán Sabaté (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1995. *El Samurai*. Barcelona: Salvat. ISBN 978-84-345-9068-7. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1995. *Río profundo*. Madrid: Promoción Popular Cristiana. ISBN 978-84-288-1228-3. Tr. Emilio Ortega (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1995. *Silencio*. Madrid: Promoción Popular Cristiana. ISBN 978-84-288-1268-9. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 1996. *Jesús*. Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-239-9903-3. Tr. Juan C. Rodríguez Herranz (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1997. *La muchacha que dejó atrás*. Madrid: Promoción Popular Cristiana. ISBN 978-84-288-1380-8. Tr. Isabel García de Alzuru (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1998. *El samurai*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-1612-4. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 2001. *El samurai*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-395-9082-8. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 2009. *Silencio*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-6207-7. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 2011. *El Mar y veneno*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-4-4. Tr. David Favard.
- Endō, Shūsaku. 2013. *Cuando silbo*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-939719-1-5. Tr. Vicky Vázquez Barragán (EN>ES).
- Ferrer, Vicente [ed.]. 2006. *Érase 21 veces Caperucita Roja*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-934038-5-0. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Fuente Ballesteros, Ricardo de la [trad.]; Yutaka, Kawamoto [trad.]. 1992. *Haijin: antología del haiku*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-351-1. Tr. Ricardo de la Fuente; Kawamoto Yutaka (JA>ES).
- Fujibayashi, Yasutake. 2014. *Bansenshukai: el espíritu de los "ninja"*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-364-9. Tr. Manuel Serrat Crespo (FR>ES).
- Fujii, Ikuko [tr.]. 2012. *Felties japoneses: muñecos, animales, flores, letras... de fieltro: más de 155 proyectos con sus patrones*. Madrid: El Drac. ISBN 978-84-9874-254-1. Tr. Ikuko Fujii (JA>ES).
- Fujiwara, Teika [antòleg]. 2011. *Cent de cent*. Girona: Vitel·la. ISBN 978-84-937162-7-1. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Fujiwara, Teika. 2004. *Cien poetas, cien poemas: Antología de poesía clásica japonesa*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-806-6. Tr. José María Bermejo; Teresa Herrero (JA>ES).
- Fukagai, Naho. 2006. *Cómo dibujar manga 21: Ninjas y samurais*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-202-0. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Fukazawa, Shichirō. 1984. *Narayama [Avant-títol: Estudi a propòsit de les cançons del]*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-7588-008-2. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
- Fukazawa, Shichirō. 1984. *Narayama*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. ISBN 978-84-7739-296-5. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).

- Fukazawa, Shichirō. 1999. *Narayama*. Barcelona: La Galera. ISBN 978-84-246-8712-0. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
- Fukazawa, Shichirō. 2008. *Narayama*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-8437-350-6. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
- Fukuoka, Masanobu. 1988. *El cultivo natural*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-85351-90-9. Tr. Alberto García (EN>ES).
- Fukuoka, Masanobu. 1995. *La senda natural del cultivo*. Valencia: Terapión. ISBN 978-84-88903-15-0. Tr. Antonio Núñez Cachaza; Manuel Núñez de Murga; Javier Núñez de Murga (EN>ES).
- Fukuoka, Masanobu. 1999. *La revolució d'un bri de palla: una introducció a l'agricultura natural*. Palma de Mallorca: Servei de Publicacions i Intercanvi Científic de la Universitat de les Illes Balears. ISBN sense08 (EN>CA).
- Fukuoka, Masanobu. 2011. *La revolución de una brizna de paja: una introducción a la agricultura natural*. Olba: Ecohabitar. Visiones Sostenibles. ISBN 978-84-615-1956-9 (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 1987. *Kyohan Karate-Do*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-49-5. Tr. Miguel Angel Estables (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 1987. *Kyohan Karate-Do*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-50-1. Tr. Miguel Angel Estables (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 1989. *Karate do Mi camino*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-46-4. Tr. Luis Roiz (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2002. *Karate-dó Nyúmon*. Barcelona: Hispano Europea. ISBN 978-84-255-1441-8. Tr. Fernando Ruiz Gabás (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2005. *Los veinte principios rectores del kárate*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-536-6. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2006. *Karate jutsu: las enseñanzas originales del gran maestro Funakoshi*. Barcelona: Hispano Europea. ISBN 978-84-255-1687-0. Tr. Fernando Ruiz Gabás (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2006. *Karate-dó: mi camino*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-0-5. Tr. Luis Roiz (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2008. *Los veinte principios rectores del kárate*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-718-6. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2008. *To-Te Jitsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-02-7. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
- Funakoshi, Gichin. 2008. *To-Te Jitsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-17-1. Tr. Javier Estévez San Román (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2009. *To-Te Jitsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-03-4. Tr. Celina van Strombert (EN>AL).
- Funakoshi, Gichin. 2010. *Karate-Do Kyohan: el texto maestro*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-43-3. Tr. Dojo Ediciones (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2010. *Karate-Do Kyohan: el texto maestro*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-7-4. Tr. Dojo Ediciones (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2010. *Karate-Do Kyohan: el texto maestro*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-1-5. Tr. Dojo Ediciones (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2011. *La esencia del kárate*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-895-4. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Fuster, Felícia; Naoyuki, Sawada. 1988. *Poesia japonesa contemporània*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana-Proa. ISBN 978-84-7739-032-9. Tr. Felícia Fuster; Sawada Naoyuki (JA>CA).
- Gallego, Elena; Seiko, Ota [eds.]. 2014. *Haikus en el corredor de la muerte: Ikuukan no haiku tachi*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-9002-028-9. Tr. Elena Gallego; Seiko Ota (JA>ES).
- García Devesa, Consuelo. 1993. *77 haikus*. A Coruña: Espiral Maior. ISBN 978-84-88137-15-9. Tr. Consuelo García Devesa (JA>GA).
- Gōda, Aya. 1997. *Tao: escapada de China del pintor disidente Cao Yong*. Barcelona: Circe. ISBN 978-84-7765-139-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Gōda, Aya. 2000. *Tao: escapada de China del pintor disidente Cao Yong*. Barcelona: Circe. ISBN 978-84-7765-177-2. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).

- Gomi, Tarō. 1993. *Palabras en acción*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-3315-6. Tr. Ichikawa Akiko (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2006. *Garabatos 2: ¡un libro para dibujar, pintar y crear!*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-8-6. Tr. Hisako Eguchi; Tatsuya Maemura (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2006. *Garabatos: ¡un libro para dibujar, pintar y crear!*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-0-5. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2006. *Gargots: un llibre per dibuixar, pintar i crear*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-1-2. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- Gomi, Tarō. 2007. *¡A bañarse!*. Vigo: Faktoría K de Libros. ISBN 978-84-935122-2-4. Tr. Maki Fukuhara (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2007. *A bañarse!*. Vigo: Faktoría K de Libros. ISBN 978-84-935122-3-1. Tr. Maki Fukuhara (JA>GA).
- Gomi, Tarō. 2007. *Gargots 2: un llibre per dibuixar, pintar i crear!*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-9-3. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- Gomi, Tarō. 2008. *¿Quién habla?: las partes del cuerpo opinan*. Vigo: Faktoría K de Libros. ISBN 978-84-96957-44-1. Tr. Maki Fukuhara; Pilar Martínez Mateos (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2008. *Quen fala?: as partes do corpo opinan*. Vigo: Faktoría K de Libros. ISBN 978-84-96957-43-5. Tr. Maki Fukuhara; Chema Heras (JA>GA).
- Gomi, Tarō. 2009. *Garabatos con Taro Gomi*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-6-7. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2009. *Gargots amb Taro Gomi*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-7-4. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- Gomi, Tarō. 2011. *Bainura!*. Iruña, Pontevedra: Pamiela; Kalandraka. ISBN 978-84-7681-665-3. Tr. Manu López Gaseni (ES>BA).
- Gomi, Tarō. 2011. *Garabatos con feeling azul*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-2-8. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2011. *Garabatos con feeling fucsia*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-3-5. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2011. *Garabatos con feeling gris*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-0-4. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2011. *Garabatos con feeling naranja*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-1-1. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2011. *Som-hi, a banyar-se!*. Barcelona; Pontevedra: Hipotèsi; Kalandraka. ISBN 978-84-15170-03-7. Tr. Marta Morros Serret (JA>CA).
- Gotō, Fumio. 1996. *TPM para departamentos de ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-23-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Gotō, Fumio; Tajiri, Masaji. 2004. *Programa para el desarrollo del mantenimiento autónomo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-10-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Guzmán Gárate, Íñigo [ed.]. 2010. *No guardo sentimientos de nostalgia: 45 cartas de kamikazes*. Getafe: Sietenanos. ISBN 978-84-614-6305-3. Tr. Íñigo Guzmán Garate.
- Hachiya, Michihiko. 2005. *Diario de Hiroshima de un médico japonés: 6 de agosto-30 de septiembre, 1944*. Madrid: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9007-8. Tr. J. C. Torres (EN>ES).
- Hachiya, Michihiko. 2005. *Diario de Hiroshima de un médico japonés: 6 de agosto-30 de septiembre, 1945*. Madrid: Turner. ISBN 978-84-7506-723-0. Tr. J. C. Torres (EN>ES).
- Hamao, Shirō. 2013. *El discípulo del diablo*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-1-5. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Hanabusa, Yoshiko. 1980. *La granja de la Andrómeda: selección de poemas*. Madrid: Manuel Ríos Ruiz. ISBN 978-84-300-2218-2. Tr. Yukio Muto (JA>ES).
- Hara, Tamiki. 2011. *Flores de verano*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-07-9. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Hara, Tamiki. 2011. *Flores de verano*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-51-2 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Hara, Tamiki. 2011. *Flores de verano*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-74-1 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Hasegawa, T. [ed.] 1904. *Contes populars del Japó*. Barcelona: L'Avenç. Tr. Jaume Massó i Torrents (EN>CA).

- Hasegawa, T. [ed.]. 1935. *O-Shichi, la filla del Yaoya i altres balades i contes japonesos*. Barcelona: Llibreria Catalònia. Tr. Jaume Massó i Torrents; Eduard Vallès [=Llorens] (EN>CA).
- Hasegawa, T. [ed.]. 1993. *Contes populars del Japó*. Barcelona: Abadia de Montserrat. ISBN 978-84-7826-396-7. Tr. Jaume Massó i Torrents (EN>CA).
- Hasegawa, T. [ed.]. 2009. *Cuentos del Japón viejo*. Madrid: Cuadernos de Langre. ISBN 978-84-936465-6-1. Tr. Gonzalo Jiménez de la Espada (EN>ES).
- Hasegawa, T. [ed.]. 2013. *Leyendas y narraciones japonesas*. Madrid: Cuadernos de Langre. ISBN 978-84-939741-5-2. Tr. Gonzalo Jiménez de la Espada (EN>ES).
- Hasegawa, Toshio. 1976. *Neoplasia trofoblastica: corioepitelioma*. Barcelona: Espays. ISBN 978-84-7179-084-2. Tr. José Mª Genis Gálvez (EN>ES).
- Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. 1959. *El hijo de Hiroshima*. Barcelona: Plaza & Janés. Tr. Alfredo Crespo (EN>ES).
- Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. 1964. *El hijo de Hiroshima*. Barcelona: Plaza & Janés. Tr. Alfredo Crespo (EN>ES).
- Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. 1984. *El niño de Hiroshima*. Madrid: Altea. ISBN 978-84-372-2043-7. Tr. Mario Merlino (FR>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1992. *Escuelas de la Bujinkan*. Málaga (Maestro Guerrero, 9): P. Martín. Tr. Pedro Martín Alarcón, Shidoshi Bujinkan.
- Hatsumi, Masaaki. 1993. *Bujin*. Teide, Gran Canaria: Dojo. ISBN 978-84-604-5111-2. Tr. Pedro Fleitas González.
- Hatsumi, Masaaki. 1994. *Stick fighting: defensa personal con bastón*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-01-1. Tr. Richard Atik (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1996. *Ninja submission*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-22-6. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1996. *Sō Jutsu: técnicas con lanza*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-24-0. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1996. *Traducciones de los vídeos del Gran Maestro Hatsumi Sensei*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-21-9. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1998. *Tetsuzan, montaña de hierro*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-26-4 (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2000. *Ninpo sabiduría de vida*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-29-5. Tr. Miguel Morales Páez (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2005. *El ninja moderno*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-30-1. Tr. Arsenio Sanz Rivera (JA>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2007. *Stick fighting avanzado*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-02-0. Tr. Carolina Diarte (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2011. *El camino del ninja: técnicas secretas*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-16-7. Tr. Fernando Aixa (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2011. *Esgrima japonesa: los secretos del samurái*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-17-4. Tr. Fernando Aixa (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2012. *Ninja chibikko dojo*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-16-5. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2013. *El libro de entrenamiento ninja del Gran Maestro*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-24-2. Tr. Sergio Doste; Fernando Aixa (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2014. *La esencia del ninjutsu: las nueve tradiciones*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-25-9. Tr. María Franco; Fernando Aixa (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2014. *Stick fighting: técnicas de defensa personal con bastón*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-27-3. Tr. Fernando Aixa (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2014. *Técnicas samurái de combate sin armas*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-13-6. Tr. Carolina Diarte (EN>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2004. *El espacio interior del haiku: antología comentada de haikus japonesa*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-933469-2-8. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2005. *Haiku: la vía de los sentidos*. Valencia: Inst. Alfons el Magnànim. ISBN 978-84-7822-447-0. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2007. *Haiku-dō: el haiku como camino espiritual*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-660-0. Tr. Vicente Haya; Akiko Yamada (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2009. *Haiku tsumami-gokoro: 150 haikus inmortales*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-14-3. Tr. Vicente Haya (JA>ES).

- Haya, Vicente [ed.]. 2011. *Haiku-dō: el haiku como camino espiritual*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-734-8. Tr. Vicente Haya; Akiko Yamada (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2011. *Haiku-dō: el haiku como camino espiritual*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-004-4. Tr. Vicente Haya; Akiko Yamada (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2012. *La inocencia del haiku: selección de poetas japoneses menores de 12 años*. Madrid: Vaso Roto. ISBN 978-84-15168-07-2. Tr. Vicente Haya; Yurie Fujisawa (JA>ES).
- Haya, Vicente [tr.]; Kawabe, Keiko [tr.]. 2010. *99 haikus de Mu-i*. Madrid: Mandala. ISBN 978-84-8352-206-6. Tr. Vicente Haya; Keiko Kawabe (JA>ES).
- Haya, Vicente. 2009. *Herba roja de tardor*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-9779-833-4. Tr. Teresa Costa-Gramunt (ES>CA).
- Haya, Vicente; Martín Portales, José Manuel; Prado, Abdennur [eds.]. 2005. *Haikus japoneses de vuelo mágico*. Barcelona: Azul. ISBN 978-84-95488-18-3. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Hayashi, Fumiko. 2013. *Diario de una vagabunda*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-7-7. Tr. Virginia Meza Hernández (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2002. *Cómo dibujar manga 5: personajes femeninos*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-496-7. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2003. *Cómo dibujar manga 7: Chicas guapas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-643-5. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2004. *Cómo dibujar manga 10: Personajes masculinos*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-957-3. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2004. *Cómo dibujar Manga 14: Chicas del mundo*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96370-54-8. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2004. *Cómo dibujar manga 15: Ilustrar combates*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96415-04-1. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2005. *Cómo dibujar manga 17: Parejas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-030-9. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2005. *Cómo dibujar manga 18: Artes marciales*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-085-9. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2006. *Cómo dibujar manga 20: Ocultismo y terror*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-201-3. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hernández Núñez, Iván [tr.]. 2014. *El cuento del cortador de bambú*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-8-1 (ePub). Tr. Iván Hernández Núñez (JA>ES).
- Hernández Núñez, Iván [tr.]. 2014. *El cuento del cortador de bambú*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-9-8 (Mobi). Tr. Iván Hernández Núñez (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoción del sospitós X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-4914-8. Tr. Marc Barrobés i Meix (EN>CA).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoción del sospitós X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-5017-5. Tr. Marc Barrobés i Meix (EN>CA).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-4682-7. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-4736-6. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-5015-1. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2013. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: B de Bolsillo. ISBN 978-84-9872-765-4. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2013. *La salvación de una santa*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-5276-6. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2013. *La salvación de una santa*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-9019-379-2 (ePub). Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2014. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: B de Bolsillo. ISBN 978-84-9872-893-4. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2014. *La salvación de una santa*. Barcelona: B de Bolsillo. ISBN 978-84-9872-977-1. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higuchi, Ichiyo. 2012. *Aguas turbulentas*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-26-2 (ePub). Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).

- Higuchi, Ichiyo. 2012. *Aguas turbulentas*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-92806-77-5. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Higuchi, Ichiyo. 2012. *El darrer any de la infantesa*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-9975-275-4. Tr. Mercè Altimir Losada (JA>CA).
- Higuchi, Ichiyo. 2014. *Crecer*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-0-5 (ePub). Tr. Paula Martínez Sirés (JA>ES).
- Higuchi, Ichiyo. 2014. *Crecer*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-1-2 (Mobi). Tr. Paula Martínez Sirés (JA>ES).
- Hino, Akira. 2004. *Kokoro no katachi: la imagen del corazón*. Barcelona: Shinden/ Aixa. ISBN 978-84-933469-1-1. Tr. Miura Katsutoshi (JA>ES).
- Hino, Akira. 2005. *Kokoro no katachi: the image of Kokoro*. Barcelona: Shinden/ Aixa. ISBN 978-84-933469-4-2. Tr. Jake Sharpstone [et al.] (JA>EN).
- Hino, Ashihei. 1941. *La guerra y el soldado*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. Tr. José Leonart (EN>ES).
- Hiraide, Takashi. 2014. *El gato que venía del cielo*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-1790-5 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 1990. *JIT, revolución en las fábricas, el*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-62-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 1990. *Poka-yoke*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-73-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 1992. *JIT, el: revolución en las fábricas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-96-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 1992. *Manual de implantación del JIT*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-83-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 1998. *5 pilares de la fábrica visual: la fuente para la implantación de las 5S*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-37-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 2001. *Manual para la implantación del JIT: una guía completa para la fabricación "just-in-time" (Vol. I)*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-87-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 2001. *Manual para la implantación del JIT: una guía completa para la fabricación "just-in-time" (Vol. II)*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-99-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 2002. *Manual para la implantación del JIT: una guía completa para la fabricación "just-in-time" (Vol. III)*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-02-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirono, Takako. 2002. *La bruixa diminuta*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-3229-1. Tr. Teresa Farran Vert (EN>CA).
- Hirono, Takako. 2002. *La bruja diminuta*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-3228-4. Tr. Christiane Reyes Scheurer (EN>ES).
- Hoffmann, Yoel [ed.]. 2000. *Poemas japoneses a la muerte: escritos por monjes zen y poetas de haiku en el umbral de la muerte*. Barcelona: DVD. ISBN 978-84-95007-37-7. Tr. Eduardo Moga (EN>ES).
- Homma, Gaku. 2000. *La estructura del aikido*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-476-1. Tr. Francisco Jiménez Ardana (EN>ES).
- Hosono, Akio [ed.]. 1995. *La economía japonesa en una época de transición*. Barcelona: Círculo Internacional de Editores. ISBN 978-84-605-4223-0. Tr. Joan Estapé; Miharū Marushima; Francesc Solé.
- Ibusé, Masuji. 2007. *Lluvia negra*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-935448-3-6. Tr. Pedro Tena Junguito (EN>ES).
- Ibusé, Masuji. 2009. *Lluvia negra*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-044-4. Tr. Pedro Tena Junguito (EN>ES).
- Ichikawa, Takuji. 2011. *Sayonara, Mio*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0723-4. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Ihara, Saikaku. 1977. *Vida de una cortesana*. Madrid: Felmar. ISBN 978-84-379-0099-5. Tr. José González Vallarino (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 1982. *Historias de amor entre samurais*. Barcelona: Laertes. ISBN 978-84-85346-62-2. Tr. Armand de Fluvià (EN>ES).

- Ihara, Saikaku. 1982. *Hombre lascivo y sin linaje*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-081-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 1983. *Amores de un vividor*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0903-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 1992. *Cinco amantes apasionadas*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-356-6. Tr. Akira Sugiyama; Javier Sologuren (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 2002. *Amores de un vividor*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-6545-6. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 2002. *Historias de cortesanas*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-7112-1. Tr. Manuel Serrat Crespo (FR>ES).
- Ihara, Saikaku. 2013. *El gran espejo del amor entre hombres: historias de samuráis*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-8-4. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 2013. *Vida de una mujer amorosa*. Barcelona: Sexto Piso. ISBN 978-84-15601-12-8. Tr. Daniel Santillana García (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 2014. *El gran espejo del amor entre hombres: historias de actores*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-3-6. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Iijima, Ai. 2004. *Platonic sex*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-87-2. Tr. Makiko Tsujimoto (JA>ES).
- Ikeda, Daisaku. 1982. *El buda viviente*. Barcelona: Gedisa. ISBN 978-84-7432-149-4. Tr. Alberto Luis Bixio (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 1988. *Budismo: primer milenio*. Madrid: Taurus. ISBN 978-84-306-9778-6. Tr. Rosendo Ferrán Herrero (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 1990. *El misterio de la vida a la luz del budismo*. Madrid: Heptada. ISBN 978-84-7892-003-7. Tr. Flavia Errea (FR>ES).
- Ikeda, Daisaku. 1994. *El buda viviente*. Barcelona: Salamandra. ISBN 978-84-7888-140-6. Tr. Alberto Luis Bixio (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *Aprendamos del Goshō: la eterna enseñanza de Nichiren Daishonin: selección de los escritos de Nichiren Daishonin*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936565-0-8 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *Humanizar la religión y crear la paz: propuesta de Paz 2008: 26 de enero de 2008*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-0-7 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *La nueva revolución humana*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-2-1 (20 v.) (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *La nueva revolución humana: Vol. 1*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-3-8 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *La nueva revolución humana: Vol. 2*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-4-5 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *Reflexiones sobre Florence Nightingale: tributo al siglo de la mujer*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936565-4-6. Tr. Rosana López-Toribio Gallardo.
- Ikeda, Daisaku. 2009. *Por la competencia humanitaria: una nueva corriente en la historia: propuesta de paz 2009*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-7-6 (EN, JA>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2010. *El logro de la budeidad en esta existencia*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-9-0 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2010. *La nueva revolución humana: Vol. 3*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-8-3 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2010. *La nueva revolución humana: Vol. 4*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-1-3 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2010. *Por una nueva era de creación de valores: propuesta de paz 2010: 26 de enero de 2010*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-0-6 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2011. *Por un mundo de dignidad para todos: el triunfo de la vida creativa: propuesta de paz 2011*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-2-0 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2013. *Amor compasivo, sabiduría y valentía: por una sociedad global de paz y de coexistencia creativa: propuesta de paz 2013: 26 de enero de 2013*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-8-2 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2013. *El logro de la budeidad en esta existencia*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-9-9 (EN>ES).

- Ikeda, Daisaku. 2014. *Dissertacions sobre l'assoliment de la Budeïtat en aquesta existència*. Rivas-Vaciamadrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-4-4. Tr. Maria Gassiot Sandaran (ES>CA).
- Ikeda, Daisaku; Díez Hochleitner, Ricardo. 2009. *Un diálogo entre Oriente y Occidente: en busca de la revolución humana*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-3457-2. Tr. Lara Padilla Pumarega (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku; Díez Hochleitner, Ricardo. 2009. *Un diálogo entre Oriente y Occidente: en busca de la revolución humana*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-8109-807-5. Tr. Lara Padilla Pumarega (EN>ES).
- Inoue, Yasushi. 1988. *La escopeta de caza*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-3122-1. Tr. Javier Albiñana; Yuna Alier [Col.] (FR, JA>ES).
- Inoue, Yasushi. 1991. *La escopeta de caza*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-3563-5. Tr. Javier Albiñana; Yuna Alier [Col.] (FR, JA>ES).
- Inoue, Yasushi. 2014. *Furinkazan: la epopeya del clan Takeda*. Barcelona: Sexto Piso. ISBN 978-84-15601-41-8. Tr. Gustavo Pita Céspedes (JA>ES).
- Instituto Japonés de Mantenimiento de Plantas. 1999. *Mantenimiento autónomo por operarios*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-43-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Ishihara, Akiko. 2013. *O meu maravilloso sombreiro*. Pontevedra: Cumio. ISBN 978-84-8289-468-3. Tr. Suevia Sobral Santiago (JA>GA).
- Ishihara, Shintarō. 2014. *El eclipse de Yukio Mishima*. Madrid: Gallo Nero. ISBN 978-84-942357-3-3. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Ishihara, Shintarō. 2014. *La estación del sol*. Madrid: Gallo Nero. ISBN 978-84-941087-9-2. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Ishikawa, Shiho. 2009. *Animalfabet: alphapet*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-9-8. Tr. L'Apòstrof; CocoBooks (ES>CA).
- Ishikawa, Shiho. 2009. *Animalfabeto: alphapet*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-8-1. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Ishikawa, Takuboku. 1976. *Un puñado de arena*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-85272-05-1. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Ishikawa, Takuboku. 2000. *Un puñado de arena*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-678-9. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Itō, Sachio. 2014. *La tumba del crisantemo*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-2-9 (ePub). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
- Itō, Sachio. 2014. *La tumba del crisantemo*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-3-6 (Mobi). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
- Itō, Toyō. 2003. *Sendai mediatheque, Toyo Ito*. Barcelona: Actar. ISBN 978-84-95951-03-8. Tr. Actar; Alfred Birnbaum (JA>EN).
- Itō, Toyō. 2004. *Arquitecturas en el bosque de los medios*. Valencia: Edi. Generales de la Construcción. ISBN 978-84-933540-3-9. Tr. Shigeiko Suzuki (JA>ES).
- Itō, Toyō. 2005. *Toyo Ito: conversaciones con estudiantes*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-1997-9. Tr. Moisés Puente Rodríguez (EN>ES).
- Itō, Toyō. 2006. *Arquitectura de límites difusos*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-2056-2. Tr. Moisés Puente Rodríguez (EN>ES).
- Itō, Toyō. 2007. *Escritos*. Murcia: Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos de la Región de Murcia. ISBN 978-84-89882-12-6. Tr. Shigeiko Suzuki (JA>ES).
- Itō, Toyō; Ebner, Peter. 2007. *Kazuhiro Kojima/CA*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-2187-3. Tr. James Roderick O'Donovan; Emilia Pérez Mata (EN>ES).
- Itō, Toyō; Worrall, Julian. 2009. *Sou Fujimoto*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-2293-1. Tr. Thomas Daniell; Kaz Yoneda; Álex Giménez Imirizaldu.
- Iwai, Kohaku. 2003. *El maestro Chooki Motobu y el karate de Okinawa*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-263-8. Tr. Toshiro Yamaguchi; Roberto Díez Rodrigo (JA>ES).
- Iwamura, Kazuo. 1989. *Els ratolins a la llum de la lluna*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-175-5. Tr. Joan Tarrida; Suzuki Shigeiko (JA>CA).
- Iwamura, Kazuo. 1989. *Ratoncitos a la luz de la luna*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-176-2. Tr. Shigeiko Suzuki (JA>ES).
- Iwamura, Kazuo. 1998. *La familia ratolí se'n va a dormir*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-95150-16-5. Tr. Miquel Colomer (FR>CA).

- Iwamura, Kazuo. 1998. *La familia ratón se va a dormir*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-95150-07-3. Tr. Guillermo Reyes (FR>ES).
- Iwamura, Kazuo. 2011. *La manzana*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-428-7. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Iwamura, Kazuo. 2011. *La poma*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-429-4. Tr. Margarida Trias Pareja (FR>CA).
- Iwamura, Kazuo. 2012. *¡Viva la nieve!*. Sant Joan Despí, Barcelona: Corimbo. ISBN 978-84-8470-460-7. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2002. *Vida de una geisha*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-0875-6. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2003. *Vida de una geisha*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9917-0. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2003. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-1211-0. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2004. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-1633-1. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2004. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-1824-3. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2005. *La verdadera historia: vida de una geisha*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1864-4. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2008. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-9872-129-4. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Izumi Shikibu [et al.]. 2007. *El diario de Izumi Shikibu y de otras damas de la corte de Japón*. Madrid: Imágica. ISBN 978-84-95772-19-0. Tr. Lorenzo Félix Díaz Buendía; Otero Fuente, Elsa (adapt.) (EN>ES).
- Izumi, Kyoka. 2011. *El Santo del monte Koya y otros relatos*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-6-6. Tr. Susana Hayashi (JA>ES).
- Japan Management Association. 1998. *Kanban y "Just in time" en Toyota: la dirección empieza en las estaciones de trabajo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-39-5. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Jippensha, Ikku. 2014. *Viaje por el Tokaido: un rato a pie y otro caminando*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-0-0. Tr. Eva González Rosales (EN>ES).
- Jitomaro [et al.]. 1994. *El árbol del deseo: textos japoneses para un milenio*. Madrid: Libros de Autor. ISBN 978-84-88721-09-9. Tr. Jesús Peñalosa (EN>ES).
- K's Art. 2003. *Cómo dibujar manga 8: Fondos*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-845-3. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Kadowaki, Johannes Kakichi. 1981. *El Zen y la Biblia: lectura corporal del Koan y la Biblia: vivencia zen de un cristiano*. Madrid: San Pablo. ISBN 978-84-285-0821-6. Tr. Agustín Jacinto Zavala (JA>ES).
- Kafū, Nagai. 2012. *Geishas rivales*. Barcelona: Alba. ISBN 978-84-8428-669-1. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Kafū, Nagai. 2012. *Geishas rivales*. Barcelona: Alba. ISBN 978-84-8428-697-4 (ePub). Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Kafū, Nagai. 2012. *Una extraña historia al este del río*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-3-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Kajii, Motojirō. 2014. *El limón*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-5-0 (Mobi). Tr. Héctor Tortajada Bernal; Lisa Kobayashi (JA>ES).
- Kajii, Motojirō. 2011. *El limón*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-92806-83-6. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Kajii, Motojirō. 2012. *El limón*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-31-6 (ePub). Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Kajii, Motojirō. 2014. *El limón*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-4-3 (ePub). Tr. Héctor Tortajada Bernal; Lisa Kobayashi (JA>ES).
- Kakuta, Mitsuyo. 2014. *La cigarra del octavo día*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-16072-44-6. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kakuta, Mitsuyo. 2014. *La cigarra del octavo día*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-16072-86-6. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).

- Kakuta, Mitsuyo. 2014. *La cigarra del octavo día*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-6075-5. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kamata, Satoshi. 1993. *Toyota i Nissan: l'altra cara de la productivitat japonesa: el punt de vista dels treballadors*. Barcelona: Columna/Comissió Obrera Nacional de Catalunya. ISBN 978-84-7809-529-2. Tr. Watanabe K. (JA>CA).
- Kamo, Chōmei. 1998. *Un relato desde mi choza: Hoojooki*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-606-2. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Kamo, Chōmei. 2014. *Crònica de la cabana*. Girona: L'Art de la Memòria. ISBN 978-84-942376-0-7. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Kamo, Chōmei. 2014. *Notas desde mi cabaña de monje*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-882-3. Tr. Esteve Serra (FR>ES).
- Kanazawa, Hirokazu. 2007. *Kárate para cinturón negro: curso intensivo*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-684-4. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Kanazawa, Hirokazu. 2009. *Técnicas de combate de kárate: manual completo de Kumite*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-753-7. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Kanazawa, Hirokazu. 2011. *Kárate: manual completo de katas*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-874-9. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Kanehara, Hitomi. 2005. *Serpientes y piercings*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-35-3. Tr. Makiko Tsujimoto (JA>ES).
- Kanehara, Hitomi. 2005. *Serps i pírcings*. Barcelona: Columna. ISBN 978-84-664-0651-2. Tr. Albert Mas-Griera (EN>CA).
- Kara, Jūrō. 1988. *La carta de Sagawa*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-3124-5. Tr. Joaquín Jordá (FR>ES).
- Karatsu, Hajime. 1992. *CTC: la sabiduría japonesa*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-86703-51-6. Tr. SAX Traductors (EN>ES).
- Kasahara, Kunihiko. 1993. *Papiroflexia creativa*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-7640-704-2. Tr. Felicitas de Fidio (EN>ES).
- Kasahara, Kunihiko; Takahama, Toshie. 2000. *Papiroflexia "origami" para expertos*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0686-5. Tr. Mario Lamberti (EN>ES).
- Kashiwazaki, Katsuhiko. 1992. *Tomoe-Nage: técnicas maestras de judo*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-014-5. Tr. Núria Casals Girons (EN>ES).
- Kashiwazaki, Katsuhiko. 1993. *Shimewaza*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-080-0. Tr. Núria Casals Girons (EN>ES).
- Kashiwazaki, Katsuhiko; Nakanishi, Hidetoshi. 1993. *Atacar en judo: guía de combinaciones y contrataques*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-181-4. Tr. Núria Casals Girons (EN>ES).
- Katayama, Kyōichi. 2008. *Un grito de amor desde el centro del mundo*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-7265-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Katayama, Kyōichi. 2009. *Un grito de amor desde el centro del mundo*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-2356-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Katayama, Kyōichi. 2010. *Maitasunezko oihua, munduaren erdian*. Berriozar: Denonartean. ISBN 978-84-96634-57-2. Tr. Keiko Suzuki; Inma Errea Cleix (JA>BA).
- Katayama, Kyōichi. 2011. *El año de Saeko*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0727-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Katayama, Kyōichi. 2011. *L'any de Saeko*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0717-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Manuel Carbonell Florenza (JA>CA).
- Kawabata, Yasunari. 1961. *País de nieve*. Barcelona: Zeus. Tr. César Durán (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1962. *Una grulla en la taza de té*. Barcelona: Vergara. Tr. Luis de Salvador (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1968. *País de nieve*. Barcelona: Zeus. ISBN 978-84-318-0081-9. Tr. César Durán (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1968. *Una grulla en la taza de té*. Barcelona: Círculo de Lectores. Tr. Luis de Salvador (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1969. *El clamor de la montaña*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30021-9. Tr. Jaime Fernández; Satur Ochoa (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1969. *Kioto: La danzarina de Izu*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30051-6. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).

- Kawabata, Yasunari. 1971. *Diario de un muchacho*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30035-6. Tr. Ángel Sabrido (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1971. *El clamor de la montaña*. Barcelona: GP. ISBN 978-84-01-43379-5. Tr. Jaime Fernández; Satur Ochoa (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1971. *Kioto: La danzarina de Izu*. Esplugues de Llobregat: GP. ISBN 978-84-01-43350-4. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1972. *País de nieve*. Barcelona: Zeus. Tr. César Durán (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1973. *Kioto: La danzarina de Izu*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-35079-5. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1974. *Diario de un muchacho*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-35097-9. Tr. Ángel Sabrido (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1976. *Diario de un muchacho*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-46039-5. Tr. Ángel Sabrido (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1976. *El Lago*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-44139-4. Tr. Antonio Bigú del Blanco (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1976. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2151-3. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1977. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Ultramar. ISBN 978-84-7386-079-6. Tr. Nélida M. de Machain; Maria J. Sobejano (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1982. *País de nieve*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-0090-4. Tr. César Durán (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1983. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Orbis. ISBN 978-84-7530-162-4. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1987. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Salvat. ISBN 978-84-345-8492-1. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1988. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Ultramar. ISBN 978-84-7386-185-4. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1989. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-2749-4. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1995. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-4965-6. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2002. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-8944-7. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2002. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9474-8. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2002. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-06-3. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2003. *Chá e amor*. Barcelona: Bibliotex. ISBN 978-84-96180-11-6. Tr. Pedro Alvim (EN>PO).
- Kawabata, Yasunari. 2004. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1199-7. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2004. *País de nieve*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-46-9. Tr. César Durán (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2005. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-1307-2. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2005. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2550-4. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2005. *Mil grullas*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-94-0. Tr. María Martoccia (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2005. *País de nieve*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1820-0. Tr. César Durán (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2006. *Loti ederrak*. Irún: Alberdania. ISBN 978-84-96643-01-7. Tr. Ibon Urbarri Zenekorta (JA>BA).
- Kawabata, Yasunari. 2006. *Loti ederrak*. San Sebastián: Elkar. ISBN 978-84-9783-393-6. Tr. Ibon Urbarri Zenekorta (JA>BA).
- Kawabata, Yasunari. 2007. *A casa das belas adormentadas*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-936101-0-4. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Kawabata, Yasunari. 2007. *El rumor de la montaña*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-12-1. Tr. Amalia Sato (JA>ES).

- Kawabata, Yasunari. 2007. *La casa de les belles adormides*. Barcelona: Viena. ISBN 978-84-8330-458-7. Tr. Albert Mas-Griera; Sandra Ruiz Morilla (JA>CA).
- Kawabata, Yasunari. 2007. *Primera nieve en el monte Fuji*. Barcelona: Belacqva. ISBN 978-84-96694-10-1. Tr. Jaime Barrera Parra (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2008. *Historias de la palma de la mano*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-33-6. Tr. Amalia Sato (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2008. *Primera nieve en el monte Fuji*. Barcelona: Verticales de Bolsillo. ISBN 978-84-92421-07-7. Tr. Jaime Barrera Parra (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2009. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-43-5. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2009. *País de neu*. Barcelona: Viena. ISBN 978-84-8330-536-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Kawabata, Yasunari. 2009. *Terra de neve*. Barcelona: Idea y Creación. ISBN 978-84-613-1614-4. Tr. Armando da Silva Carvalho (FR>PO).
- Kawabata, Yasunari. 2010. *A casa das belas adormentadas*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-08-3. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Kawabata, Yasunari. 2010. *El rumor de la montaña*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-67-1. Tr. Amalia Sato (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2010. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-08-09687-0. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2011. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-75-6. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2012. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-79-4. Tr. M. C (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2012. *Mil grullas*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-77-0. Tr. María Martoccia (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2013. *Kioto*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-84-8. Tr. Mirta Rosenberg (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2013. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-88-6. Tr. M. C (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2013. *País de nieve*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-89-3. Tr. César Durán (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2014. *Kioto*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-91-6. Tr. Mirta Rosenberg (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2014. *La pandilla de Asakusa*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2300-6. Tr. Mariano Dupont (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari; Mishima, Yukio. 2004. *Correspondencia (1945-1970)*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-75-9. Tr. Liliana Ponce Mazzutti (FR>ES).
- Kawaguchi, Teiichi. 2006. *Els haiku del mestre: antologia de haiku del mestre Kawaguchi Teiichi*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-933469-7-3. Tr. Àngel Ferrer i Casals; Doho Yayoi (JA>CA).
- Kawaguchi, Teiichi. 2006. *Los haiku del maestro: antología de haiku del maestro Kawaguchi Teiichi*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-933469-6-6. Tr. Àngel Ferrer i Casals; Doho Yayoi (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2009. *El cel és blau, la terra blanca: una història d'amor*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-473-5. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
- Kawakami, Hiromi. 2009. *El cielo es azul, la tierra blanca: una historia de amor*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-92649-14-3. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2010. *Algo que brilla como el mar*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-92649-62-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2010. *Allò que brilla com el mar*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-488-9. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
- Kawakami, Hiromi. 2011. *Abandonarse a la pasión: ocho relatos de amor y desamor*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15277-44-6. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2011. *Abandonar-se a la passió: Vuit relats d'amor i desamor*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-519-0. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).

- Kawakami, Hiromi. 2012. *El señor Nakano y las mujeres*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-03-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2012. *El senyor Nakano i les dones*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-534-3. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
- Kawakami, Hiromi. 2012. *O maletín do mestre*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-41-0. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Kawakami, Hiromi. 2013. *Algo que brilla como el mar*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-75-1. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2013. *El cielo es azul, la tierra blanca: una historia de amor*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-74-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2013. *Manazuru*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-95-9. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2013. *Manazuru*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-554-1. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
- Kawakami, Mieko. 2013. *Senos y huevos*. Barcelona: Sd edicions. ISBN 978-84-941163-4-6. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2007. *Brain Trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-631-4. Tr. Traductores en Red (EN>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2007. *Brain Trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-636-9 (EN>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2007. *Más brain trainer (Pack sudoku electrónico)*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-668-0. Tr. Yasuyo Hashimoto (JA>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2007. *Más Brain Trainer: nuevos ejercicios para desarrollar tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-667-3. Tr. Yasuyo Hashimoto (JA>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2008. *Brain trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2915-8. Tr. Redactores en red (EN>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2008. *Brain trainer: desarrolla la mente en 60 días*. Barcelona: Columna. ISBN 978-84-664-0912-4. Tr. Mercè Ubach (EN>CA).
- Kawashima, Ryuta. 2008. *Enciclopedia Brain Trainer: todo lo que niños y adultos deben saber para mejorar su mente*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-705-2 (EN>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2009. *Brain Trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Madrid: Booket. ISBN 978-84-8460-734-2. Tr. Traductores en Red (EN>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2012. *Nuevo Brain Trainer: el método más sencillo para desarrollar tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-9998-051-5. Tr. Yasuyo Hashimoto (JA>ES).
- Kazuaki, Ura; Marqués, Pau [ed.]. 2006. *Seixanta-un haikús per a les quatre estacions: antologia bilingüe de poesia japonesa*. Rafelbunyol: Agrupació Cultural Vianants. ISBN 978-84-609-6781-1. Tr. Pau Marqués; Ura Kazuaki (JA>CA).
- Keizan, Jōkin. 1988. *Recomendaciones para la práctica del Zazen*. Novelda, Alicante: Dharma. ISBN 978-84-86615-13-0. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Keizan, Jōkin. 2006. *Denkoroku: crónicas de la transmisión de la luz*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-620-4. Tr. David González Raga; Fernando Mora Zahonero (EN>ES).
- Ki no Tsurayuki. 2009. *Diari de Tosa*. Barcelona: Publicacions Abadia Montserrat. ISBN 978-84-9883-187-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Ki no Tsurayuki. 2009. *Diari de Tosa*. Bellaterra: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona. ISBN 978-84-475-3411-1. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Ki no Tsurayuki. 2009. *Diari de Tosa*. Bellaterra: Servei Publicacions UAB. ISBN 978-84-490-2606-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Kimura, Ken. 2010. *999 hermanas ranas se mudan de charca*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-937506-0-2. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kimura, Ken. 2012. *999 hermanas ranas*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-22-8. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kimura, Ken. 2013. *La primavera de las 999 hermanas ranas*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-38-9. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kimura, Yūichi. 2014. *En una noche de tormenta*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15945-10-9. Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).

- Kirimura, Yasuji. 1990. *Fundamentos de budismo*. Madrid: Nichiren Shoshu Soka Gakkai de España. ISBN 978-84-404-8507-6.
- Kirino, Natsuo. 2007. *Out*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2582-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Kirino, Natsuo. 2008. *Out*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-29-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Kirino, Natsuo. 2009. *Out*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-41-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Kirino, Natsuo. 2011. *Grotesco*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-64-0. Tr. Alfonso Barguñó Viana (EN>ES).
- Kirino, Natsuo. 2012. *Grotesco*. Barcelona: Booket. ISBN 978-84-96580-24-4. Tr. Alfonso Barguñó (EN>ES).
- Kirino, Natsuo. 2013. *Crónicas de una diosa*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15355-66-3. Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
- Kirino, Natsuo. 2013. *Crónicas de una diosa*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-941196-6-8 (ePub). Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
- Kitagawa, Kazue. 1973. *Mentalidad computadora: cómo pensar y actuar en la era de la informática*. Madrid: APD. ISBN 978-84-7019-148-0. Tr. Yukio Muto (JA>ES).
- Kitano, Takeshi. 2012. *Kikujiro e Saki*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-40-3. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Kitazume, Hiroyuki; Okuda, Matsuri; Izumi, Akihiro; Yoyogi Animation Gakuin; AIC Estudio. 2004. *Cómo dibujar manga: Especial Anime*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96370-53-1. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Kitsuregawa, Masaru; Motōka, Tōru. 1986. *El ordenador de la quinta generación*. Barcelona: Ariel. ISBN 978-84-344-1056-5. Tr. Juan A. Gutiérrez Larraya (EN>ES).
- Kobayashi, Issa. 1986. *Cincuenta haikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-176-0. Tr. Ricardo de la Fuente; Hirosaki Shinjiro (JA>ES).
- Kobayashi, Issa. 1997. *Cincuenta haikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-514-0. Tr. Ricardo de la Fuente; Hirosaki Shinjiro (JA>ES).
- Kobayashi, Issa. 2003. *Hoja de viaje*. Valencia: Pre-Textos. ISBN 978-84-8191-559-4. Tr. Orlando González Esteva (EN>ES).
- Kobayashi, Issa. 2008. *Poemas de madurez*. Córdoba: Juan de Mairena. ISBN 978-84-936387-2-6. Tr. Josep Maria Rodríguez Cabrera.
- Kobayashi, Iwao. 1992. *Veinte claves para mejorar la fábrica*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-89-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Kobayashi, Iwao. 1993. *20 claves para mejorar la fábrica*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-04-7. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Kobayashi, Kōji. 1993. *El auge de NEC (Nippon Electric Company): cómo se gestiona la mayor corporación mundial de O + C*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-395-3708-3. Tr. Rafael Aparicio Martín (EN>ES).
- Kobayashi, Kōji. 1995. *El auge de NEC (Nippon Electric Company): cómo se gestiona la mayor corporación mundial de O + C*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1230-3. Tr. Rafael Aparicio Martín (EN>ES).
- Kobayashi, Takiji. 2010. *Kanikosen: el pesquero*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-937809-0-6. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
- Kobayashi, Takiji. 2011. *El camarada*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-2-0. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
- Konparu, Zempō. 2006. *Ikuta*. Cáceres: Institución Cultural El Brocense. ISBN 978-84-95239-78-5. Tr. Fernando Cid Lucas (JA>ES).
- Kori, Tarahiko; Tanizaki, Jun'ichirō. 1930. *Teatro japonés: Yoshitomo: tragedia del Japón antiguo - Amor: drama del Japón contemporáneo en tres actos por Tanizaki Juniki*. Madrid: Aguilar - J. Pueyo. Tr. Antonio Ferratges (JA>ES).
- Koshino, Tamio. 2010. *¿Quién soy?*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. ISBN 978-84-92412-60-0. Tr. Annabel Espada Sánchez (JA>ES).
- Koun, Ejo. 1988. *Enseñanzas zen de Eihei Dogen: Shobogenzo Zuimonki*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-017-7. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
- Kubo, Misumi. 2014. *Miro al cielo impotente*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-4-5. Tr. Rumi Sato (JA>ES).

- Kudō, Kazuzō. 1979. *Judo en acció. Tècniques de projecció*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1611-2. Tr. Diorki (IT>ES).
- Kudō, Kazuzō. 1979. *Judo en acció: Tècniques de combat cos a cos en el sòl*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1701-0. Tr. Diorki (IT>ES).
- Kumiko Kakehashi. 2007. *Cartas desde Iwo Jima del general Tadamichi Kuribayashi*. Barcelona: El Andén. ISBN 978-84-935789-8-5. Tr. Jordi Giménez Samanes (EN>ES).
- Kunikida, Doppo. 2014. *Musashino*. Madrid: Ardicia. ISBN 978-84-942916-5-4. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kurihara, Harumi. 2004. *La cocina japonesa de Harumi*. Barcelona: Grijalbo. ISBN 978-84-253-3882-3. Tr. Anna Riera (EN>ES).
- Kurihara, Harumi. 2007. *Cocina japonesa casera*. Barcelona: Naturart. ISBN 978-84-8076-711-8. Tr. Jordi Vidal i Tubau (EN>ES).
- Kurosawa, Akira. 1990. *Autobiografía (o algo parecido)*. Madrid: Fundamentos. ISBN 978-84-245-0561-5. Tr. Raquel Moya Agudo (EN>ES).
- Kuroshima, Denji. 2014. *Una bandada de cuervos*. Madrid: Ardicia. ISBN 978-84-941235-8-0. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kyogoku, Natsuhiko. 2014. *El verano de la Ubume*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-1-7. Tr. Adaptació: Eva González Rosales; Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Kyūsaku, Yumeno. 2014. *El infierno de las chicas*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-7-4. Tr. Daniel Aguilar Guitérrez (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Cola, paper, tisores*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-1-1. Tr. Misako Homma (JA>CA).
- La Zoo. 2012. *Dibuixa Paper Paper*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939944-0-2. Tr. Hisako Eguchi (JA>CA).
- La Zoo. 2012. *Dibuja Papel Papel*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-9-7. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Dobla, papel, tijeras*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-2-8. Tr. Gaku Homma (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Pega, papel, tijeras*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-0-4. Tr. Gaku Homma (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Plega, paper, tisores*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-3-5. Tr. Gaku Homma (JA>CA).
- La Zoo. 2012. *Recorta Papel Tijeras*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939944-1-9. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Retalla Paper Tisores*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939944-2-6. Tr. Hisako Eguchi (JA>CA).
- LaZoo. 2006. *¡Engancha!: un libro para jugar, enganchar y rasgar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-6-7. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2006. *¡Recorta!: un libro para jugar, recortar y rasgar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-8-1. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2006. *Agujeros: un libro para pintar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-2-9. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2006. *Enganxa!: un llibre per jugar, enganxar i estripar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-7-4. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2006. *Espirales: un libro para dibujar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-4-3. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2006. *Espirals: un llibre per dibuixar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-5-0. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2006. *Forats: un llibre per pintar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-3-6. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2006. *Retalla!: un llibre per jugar, retallar i estripar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-9-8. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2007. *¡Pinta!: un libro para jugar, pintar y dibujar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-6-2. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2007. *Collage: un libro para jugar, recortar y enganchar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-4-8. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).

- LaZoo. 2007. *Collage: un llibre per jugar, retallar i enganxar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-5-5. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2007. *Pinta: un llibre per jugar, pintar i dibuixar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-7-9. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2008. *Adhesius esbojarrats: un llibre per jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-5-0. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2008. *Adhesius increïbles: un llibre per jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-3-6. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2008. *Pegatinas chifladas: un libro para jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-4-3. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- LaZoo. 2008. *Pegatinas increïbles: un libro para jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-2-9. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- LaZoo. 2010. *Kirigami. Un libro para recortar, doblar y jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-2-2. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- LaZoo. 2010. *Kirigami. Un llibre per retallar, doblegar i jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-3-9. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2010. *Origami. Un libro para recortar, doblar y jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-0-8. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- LaZoo. 2010. *Origami. Un llibre per retallar, doblegar i jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-1-5. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2011. *Pequeño agujero*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-6-6. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- LaZoo. 2011. *Petit forat*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-7-3. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2011. *Traç*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-9-7. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2011. *Trazo*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-8-0. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Liberio Del Zotti, Carlo [sel.]. 1976. *Antología de la Poesía Japonesa Antigua*. Zaragoza: Litho Arte. ISBN 978-84-85233-16-8. Tr. Carlo Liberio Del Zotti (EN>ES).
- Machi, Tawara. 2010. *Aniversario de la ensalada*. Madrid: Verbum. ISBN 978-84-7962-480-4. Tr. Kayoko Takagi; Arturo Pérez Martínez (JA>ES).
- Mado, Michio. 2001. *Los animales: poemas*. Salamanca: Universidad de Salamanca. Tr. Fernando de las Casas Kohatsu; Naomi Shinabe; Antonio López Santos (JA>ES).
- Manabe, Hisao; Yutani, Chikao [eds.]. 1997. *Atlas de cardiopatía isquémica: aspectos clínicos y anatomopatológicos*. Madrid: Churchill Livingstone. ISBN 978-84-920838-7-9. Tr. Dr. Navascués (EN>ES).
- Manzano, Alberto; Tsutomu, Takagi [eds.]. 1985. *Haiku de las estaciones: Antología de la poesía zen*. Barcelona: Teorema/Visión Libros. ISBN 978-84-7604-083-6. Tr. Alberto Manzano; Takagi Tsutomu (JA>ES).
- Mas López, Jordi [ed.]. 2010. *Cuentos de Ise*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-160-0. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Masaoka, Shiki. 1995. *Cien jaikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-464-8. Tr. Justino Rodríguez Esteban (JA>ES).
- Masaoka, Shiki. 2013. *Ruego a la mariposa*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-0-5. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Masazumi, Natori. 2010. *Shoninki: el arte del disimulo: el auténtico manual de los Ninja*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-747-8. Tr. Miguel Portillo (FR>ES).
- Masiá Clavel, Juan [ed.]. 2003. *El despertar de la fe: guía para ejercitarse en el budismo mahayana*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1499-3. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).
- Masiá Clavel, Juan [ed.]. 2009. *El sutra del loto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1669-0. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).
- Masuda, Sanae. 2007. *La espiritualidad de los cuentos populares japoneses*. Bilbao: Desclée De Brouwer. ISBN 978-84-330-2196-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Matsui, Tōru. 1961. *Cuando se apagan las luces de Tokyo*. Bilbao: El Siglo de las Misiones. Tr. Anselmo Mataix, S. J. ; José M. de Vera, S. J. (JA>ES).

- Matsumoto, Angel. 2004. *Cómo dibujar manga 11: nivel básico*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96325-29-6. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles.com (JA>ES).
- Matsumoto, Angel. 2004. *Cómo dibujar Manga 13: nivel básico 2*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96325-30-2. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Matsumoto, Keisuke. 2013. *Manual de limpieza de un monje budista*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15945-25-3 (ePub). Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
- Matsumoto, Keisuke. 2013. *Manual de limpieza de un monje budista*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-941196-8-2. Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
- Matsumoto, Keisuke. 2014. *Manual de un monje budista para liberarse del ruido del mundo*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15945-89-5. Tr. Patricia Orts García (IT>ES).
- Matsumoto, Seicho. 2014. *El expreso de Tokio*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-15625-54-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Matsumoto, Seicho. 2014. *El expreso de Tokio*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-16213-10-8 (ePub). Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Matsumoto, Takehiko. 2001. *Cómo dibujar Manga 3: Aplicación y práctica*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-390-8. Tr. Emilio Gallego Zambrano; María Ferrer Simó (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 1970. *Sendas de Oku*. Barcelona: Barral. ISBN 978-84-211-0204-6. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 1981. *Sendas de Oku*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-3845-1. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 1983. *Haiku de las cuatro estaciones*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-33-5. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Matsuo, Bashō. 1993. *Senda de Oku: la obra de Basho Matsuo*. València: Conselleria de Cultura. ISBN 978-84-482-0304-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 1993. *Senda hacia tierras hondas: (Senda de Oku)*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-390-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 2008. *Viarany d'oku*. Girona: CCG. ISBN 978-84-96766-55-6. Tr. Vicent Sanahuja (JA>CA).
- Matsuo, Bashō. 2010. *La mirada del peregrino: haikus*. Madrid: Endymion. ISBN 978-84-7731-499-8. Tr. María Rosa Burillo Gadea (EN>ES).
- Matsuo, Bashō. 2012. *L'estret camí de l'interior*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-92440-95-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Matsuo, Bashō. 2013. *Por sendas de montaña*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-7-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 2014. *Sendas de oku*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-940941-8-7. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).
- Matsuoka, Yoko. 2011. *Grandes aventuras de la Biblia: mi primera Biblia*. Madrid: San Pablo. ISBN 978-84-285-3737-7. Tr. Jorge Solá (EN>ES).
- Matsuoka, Yoko; Hayashi, Akiko. 2013. *¡Un hipopótamo en la bañera!*. Madrid: Lata de Sal. ISBN 978-84-941136-8-0. Tr. Suevia Sobral Santiago (JA>ES).
- Matsuoka, Yoko; Hayashi, Akiko. 2013. *Un hipopótamo a la banyera!*. Madrid: Lata de Sal. ISBN 978-84-941784-0-5. Tr. Marta Morros Serret (JA>CA).
- Matsuoka, Yoko; Hayashi, Akiko. 2013. *Un hipopótamo na bañeira!*. Madrid: Lata de Sal. ISBN 978-84-941136-9-7. Tr. Suevia Sobral Santiago (JA>GA).
- Matsushita, Chiyoshi. 1992. *Los gatitos detectives: ¡Hurra!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-7419-930-7. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Matsushita, Chiyoshi. 1994. *¡Vuelven!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-7419-877-5. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Matsushita, Chiyoshi. 1994. *¡Ya están aquí!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-7419-876-8. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Matsushita, Chiyoshi. 1994. *¿Dónde están?: Libro de juegos*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-478-0097-1. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Matsushita, Chiyoshi. 1995. *Los gatitos detectives: ¡Laberintos!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-478-0331-6. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Matsushita, Chiyoshi. 1995. *Los gatitos detectives: ¡más juegos!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-478-0311-8. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Merckens, Olivia [ed.]. 1998. *Jaikus*. Madrid: Mondadori. ISBN 978-84-397-0229-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).

- Michitaro, Tada. 2010. *Gestualidad japonesa: manifestaciones modernas de una cultura clásica*. Sant Boi de Llobregat: Reinbook Imp. ISBN 978-84-92857-35-7. Tr. Anna-Kazumi Stahl; Tomiko Sasagawa Stahl (JA>ES).
- Michitaro, Tada. 2010. *Karada: el cuerpo en la cultura japonesa*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-92857-26-5. Tr. Anna-Kazumi Stahl; Tomiko Sasagawa Stahl (JA>ES).
- Mikao, Usui [comp.]. 2007. *El eco de la cascada: "125 poemas del Emperador Meiji"*. Madrid: Teleno. ISBN 978-84-931849-7-1. Tr. Rika Saruhashi; Paloma Cirujano Marín [et al.] (JA>ES).
- Mikoto, Sariko; Santana, Lázaro [eds.]. 1989. *Simetrías: Tankas y jaikus de cuatro poetas japoneses*. Las Palmas: Ed. Reg. Canaria. ISBN 978-84-85438-68-6. Tr. Lázaro Santana; Mikoto, Sariko (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1963. *El pabellón de oro*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1851-4. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1972. *Nieve de primavera*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2596-2. Tr. Domingo Manfredi Cano (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1973. *Seis piezas No*. Barcelona: Barral. ISBN 978-84-211-0268-8. Tr. Vicente Ribera Cueto; Yamamoto Masae (EN>ES; JA>ES).
- Mishima, Yukio. 1974. *Caballos desbocados*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2599-3. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1974. *Sed de amor*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2597-9. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1979. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-7117-1. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1980. *El marino que perdió la gracia del mar*. Barcelona: Bruguera. ISBN 978-84-02-07518-5. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1983. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-320-6289-6. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1983. *Sed de amor*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-4324-9. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1985. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2059-3. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1985. *El mariner que va perdre la gràcia del mar*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-7588-122-5. Tr. Josep M. Fulquet (EN>CA).
- Mishima, Yukio. 1985. *El templo del alba*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2601-3. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1985. *La corrupción de un ángel*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2600-6. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *Después del banquete*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2602-0. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *El marino que perdió la gracia del mar*. Barcelona: Bruguera. ISBN 978-84-02-09386-8. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *El marino que perdió la gracia del mar*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-2198-0. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *El pabellón de oro*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-0517-0. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *La senyora de Sade*. Barcelona: Mall. ISBN 978-84-7456-302-3. Tr. Vicenç Altaió; Patrick Gifreu (FR>CA).
- Mishima, Yukio. 1987. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-85876-72-3. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1987. *Madame de Sade*. Madrid: MK. ISBN 978-84-7389-050-2. Tr. Francisco Melgares (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1990. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Debate. ISBN 978-84-7444-449-0. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1993. *Música*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-0684-9. Tr. Sanako Isisu (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 1993. *Música*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-3134-6. Tr. Sanako Isisu (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 1994. *Arratsaldeko atoiuntzia*. Euba: Ibaizabal Edelvives. ISBN 978-84-7992-568-0. Tr. Yoshida Hiromi (JA>BA).

- Mishima, Yukio. 1994. *El pabellón de oro*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-3109-4. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1996. *El pabellón de oro*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-1055-5. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1997. *El pabellón de oro*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-08-46187-6. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2000. *El sol y el acero*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-7371-2. Tr. Luis Murillo (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2001. *Lecciones espirituales para los jóvenes samuráis y otros ensayos*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-005-2. Tr. Martín Raskin Gutman (IT>ES).
- Mishima, Yukio. 2002. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-670-0176-1. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2003. *Confesiones de una máscara*. Madrid: El País. ISBN 978-84-89669-97-0. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2003. *Confessioni di una maschera*. Madrid: Mediasat. ISBN 978-84-96142-42-8. Tr. Marcella Bonsanti (EN>IT).
- Mishima, Yukio. 2003. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5515-4. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2003. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4541-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2004. *El pabellón de oro*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-0685-2. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2004. *El pabellón de oro*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1200-0. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2004. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5721-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2004. *L'Armari, tres peces de teatre nō modern*. Tarragona: Arola. ISBN 978-84-96366-07-7. Tr. Mercè Altimir Losada (JA>CA).
- Mishima, Yukio. 2005. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1611-4. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2006. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4841-5. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2006. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-279-9. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2006. *Lecciones espirituales para los jóvenes samuráis*. Madrid: Palmyra. ISBN 978-84-935003-6-8. Tr. Martín Raskin (IT>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Caballos desbocados. El mar de la fertilidad 2*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6141-4. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Caballos desbocados*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6667-9. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Confesiones de una máscara*. Pozuelo de Alarcón, Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-670-1925-4. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6138-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *El templo del alba*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6142-1. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Nieve de primavera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6140-7. Tr. Domingo Manfredi Cano (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Sed de amor*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6639-6. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2008. *Después del banquete*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6890-1. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2008. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6556-6. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2008. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-201-7. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2008. *La remor de les onades*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-92406-52-4. Tr. Joaquim Pijoan; Ko Tazawa (JA>CA).

- Mishima, Yukio. 2008. *Sed de amor*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6265-7. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2009. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4901-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2009. *Los años verdes*. Madrid: Cátedra. ISBN 978-84-376-2587-4. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5154-5. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *Después del banquete*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4972-6. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6926-7. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *El sol y el acero*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6443-9. Tr. Luis Murillo (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *La corrupción de un ángel*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6143-8. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4973-3. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *Música*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4971-9. Tr. Sanako Isisu (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *Nieve de primavera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6444-6. Tr. Domingo Manfredi Cano (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2011. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6547-4. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2011. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5269-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2011. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5271-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2011. *El temple del pavelló daurat*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-92941-52-0. Tr. Joaquim Pijoan; Ko Tazawa (JA>CA).
- Mishima, Yukio. 2011. *La remor de les onades*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-939055-1-4. Tr. Joaquim Pijoan; Ko Tazawa (JA>CA).
- Mishima, Yukio. 2011. *Los años verdes*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5270-2. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2011. *Los Sables y otros relatos*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6346-3. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *Caballos desbocados: el mar de la fertilidad*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0968-3. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6937-3. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *El Templo del Alba: el mar de la fertilidad*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0905-8. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *La corrupción de un ángel*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6931-1. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *La escuela de la carne*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0884-6. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *Música*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0906-5. Tr. Sanako Isisu (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2013. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7645-6 (ePub). Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2013. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7842-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2013. *La ética del samurái en el Japón moderno*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7794-1. Tr. Makiko Sese; Carlos Rubio (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2013. *Sed de amor*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7397-4. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2014. *La escuela de la carne*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8298-3. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2014. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8727-8. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).

- Mishima, Yukio. 2014. *Vestidos de noche*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8481-9. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2014. *Vestidos de noche*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8828-2 (ePub). Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Miura, Ayako. 2006. *Un samurái cristiano: relato de una conversión*. Madrid: Palabra. ISBN 978-84-9840-050-2. Tr. Mercedes Villar Ponz (EN>ES).
- Miura, Ayako. 2014. *Un samurai cristiano: relato de una conversión*. Madrid: Palabra. ISBN 978-84-9840-265-0. Tr. Mercedes Villar Ponz (EN>ES).
- Miura, Kiyohiro. 2007. *Lejos de casa: mi hijo se hace monje zen*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-9777-339-3. Tr. Carmen Ochando Aymerich (EN>ES).
- Miura, Taro. 2006. *Tokio*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-934038-1-2. Tr. Kiyoko Sakai (JA>ES).
- Miura, Taro. 2014. *¡Hop!* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-23-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Miura, Taro. 2014. *¡Yo me encargo!* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-25-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Miura, Taro. 2014. *¿Llegará?* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-21-4. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Miura, Taro. 2014. *Deixa-m'ho a mi!* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-24-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Miura, Taro. 2014. *Hi arribarà?* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-20-7. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Miura, Taro. 2014. *Hop!* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-22-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Miyabe, Miyuki. 2010. *La sombra del Kasha*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-2-9. Tr. Purificación Meseguer Cutillas (EN>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2011. *El susurro del diablo*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-6-7. Tr. Purificación Meseguer Cutillas (EN>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2011. *Fuego cruzado: crossfire*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-3-6. Tr. Purificación Meseguer Cutillas (EN>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2012. *RPG: juego de rol*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-9-8. Tr. Purificación Meseguer (EN>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2013. *Brave story. La torre del destino*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-4-3. Tr. Eva González Rosales (EN>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2013. *Brave story. Un nuevo viajero*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-9-2. Tr. Eva González Rosales (EN>ES).
- Miyakoshi, Akiko. 2013. *Concert de piano*. Barcelona: Ekaré. ISBN 978-84-941247-9-2. Tr. Mercè Altimir Losada; Kei Kensho Altimir (JA>CA).
- Miyakoshi, Akiko. 2013. *Concierto de piano*. Barcelona: Ekaré. ISBN 978-84-941247-8-5. Tr. Mercè Altimir Losada; Kei Kensho Altimir (JA>ES).
- Miyakoshi, Akiko. 2013. *La merienda en el bosque*. Barcelona: Océano. ISBN 978-607-400-900-2. Tr. Ritsuko Kobayashi (JA>ES).
- Miyamori, Asataro; Kikuchi, Kan. 2013. *Relatos de samuráis*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-2-9. Tr. Jordi Olaria Jané (JA>ES).
- Miyamoto, Musashi. 1984. *Escritos sobre las cinco ruedas*. Madrid: Luis Cárcamo. ISBN 978-84-85316-88-5. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi. 1984. *Escritos sobre los cinco anillos: estrategia del samurái*. Madrid: Luis Cárcamo. ISBN 978-84-7627-129-2. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi. 1987. *El libro de los cinco anillos: guía del samurai*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-85-4. Tr. José J. Fuente del Pilar; Matsushi Kaminari; Ramón Martínez Castellone.
- Miyamoto, Musashi. 1996. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0062-7. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2001. *Tratado de las cinco ruedas*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-002-5. Tr. Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2004. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-41-9. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).

- Miyamoto, Musashi. 2004. *Il libro dei cinque anelli*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-59-4. Tr. Nuria Coronado; Christian di Blassi (ES>IT).
- Miyamoto, Musashi. 2005. *El libro de los 5 anillos*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-9777-164-1. Tr. José Manuel Pomares Olivares (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2007. *El libro ilustrado de los cinco anillos*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-1875-2. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez; Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2008. *Dokkōdō: el camino de la marcha solitaria*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-12-9. Tr. Kosuke Nakamori (JA>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2008. *El libro de los 5 anillos*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-9950-025-6. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2010. *El libro de los 5 anillos*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-9-8. Tr. Antonio Carrillo Moya (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2012. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-4-5. Tr. Jeannine Emery (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2013. *Los cinco anillos: sobre el arte de la estrategia*. Barcelona: Art Blume. ISBN 978-84-9801-710-6. Tr. Antonio Díaz Pérez (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi; Sun Tzu. 2002. *Tratado de las cinco ruedas; El arte de la guerra*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-2509-2. Tr. Esteve Serra i Arús; Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi; Sun Tzu. 2007. *Tratado de las cinco ruedas; El arte de la guerra*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-5136-7. Tr. Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).
- Miyamoto, Teru. 2011. *Kinshu: tapiz de otoño*. Barcelona: Alfabia. ISBN 978-84-937943-8-5. Tr. María Dolores Ávalos Vázquez (EN>ES).
- Miyamoto, Teru. 2012. *Gente de la calle de los sueños*. Barcelona: Alfabia. ISBN 978-84-940928-3-1. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Miyamoto, Teru. 2012. *Kinshu: tapiz de otoño*. Barcelona: Alfabia. ISBN 978-84-940077-9-8 (ePub). Tr. María Dolores Ávalos Vázquez (EN>ES).
- Miyazawa, Kenji. 2012. *El tren nocturno de la Vía Láctea*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-0-0. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Miyazawa, Kenji. 2013. *La vida de Budori Gusko*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-9-1. Tr. Yumika Matsumoto; Jordi Edgar Tordera Juan (JA>ES).
- Miyazawa, Kenji. 2014. *Kai-no-Hi*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-6-7 (ePub). Tr. Soja Akiko Hashimoto (JA>ES).
- Miyazawa, Kenji. 2014. *Kai-no-Hi*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-7-4 (Mobi). Tr. Soja Akiko Hashimoto (JA>ES).
- Monden, Yasuhiro [et al.]. 1989. *El estilo japonés de dirección de empresas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-56-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1987. *El sistema de producción de Toyota*. Barcelona: IESE. ISBN 978-84-404-0385-8. Tr. Purificación Suarez Herranz (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1988. *El sistema de producción de Toyota*. Madrid: CDN Ciencias de la Dirección. ISBN 978-84-86743-02-4. Tr. Purificación Suarez Herranz (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1996. *El just in time hoy en Toyota: nuevo estudio de Yasuhiro Monden autor de El sistema de producción de Toyota*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1442-0. Tr. Gloria Hillers de Luque (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1997. *El just in time hoy en Toyota I*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1539-7. Tr. Mariano Hispano (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1997. *El just in time hoy en Toyota II*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1540-3. Tr. Mariano Hispano (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1997. *Sistemas de reducción de costes: costes meta y costes kaizen*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-605-6136-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1997. *Sistemas de reducción de costes: costes meta y costes kaizen*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-29-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro; Sakurai, Michiharu. 1991. *Métodos japoneses de contabilidad: contabilidad de gestión en el nuevo entorno industrial*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-76-0. Tr. José María de la Mata (EN>ES).
- Mori, Ōgai. 2001. *Vita sexualis: el aprendizaje de Shizu*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-445-6. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2009. *El ganso salvaje*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-92649-15-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).

- Mori, Ōgai. 2011. *El intendente Sansho*. Zaragoza: Contraseña. ISBN 978-84-939308-0-6. Tr. Elena Gallego Andrada (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2011. *La bailarina*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-15-4. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2011. *La bailarina*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-49-9 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2011. *La bailarina*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-72-7 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2012. *Mori Ōgai (selección de cuentos)*. Barcelona: Grupo Enciclo. ISBN 978-84-9963-308-4 (Pdf) (EN>ES).
- Mori, Ōgai. 2014. *El ganso salvaje*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-0-5 (ePub). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2014. *El ganso salvaje*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-1-2 (Mobi). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2014. *La familia Abe y otros relatos históricos*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-4-3. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Mori, Sachiko; Maxx, Maya [il.]. 2007. *La gateta blanqueta*. Barcelona: EDT (Editores de Tebeos). ISBN 978-84-8357-145-3.
- Mori, Sachiko; Maxx, Maya [il.]. 2007. *La gatita blanquita*. Barcelona: EDT (Editores de Tebeos). ISBN 978-84-8357-144-6 (EN>ES).
- Morinaga, Sōkō. 2005. *De aprendiz a maestro: una lección sobre las dimensiones de mi propia estupidez*. Madrid: Kailas. ISBN 978-84-934491-7-9. Tr. Mariano Peyrou (EN>ES).
- Morishima, Michio. 1981. *Teoría económica de la sociedad moderna*. Barcelona: Antoni Bosch. ISBN 978-84-85855-02-5. Tr. Ana Martínez Pujana (EN>ES).
- Morishima, Michio. 1984. *Por qué ha "triunfado" el Japón: tecnología occidental y mentalidad japonesa*. Barcelona: Crítica. ISBN 978-84-7423-221-9. Tr. José Antonio Bravo (EN>ES).
- Morishima, Michio. 1997. *Por qué ha "triunfado" el Japón*. Barcelona: Folio. ISBN 978-84-413-0594-6. Tr. José Antonio Bravo (EN>ES).
- Motobu, Chōki. 2009. *Okinawa kempo Karate jutsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-16-4. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
- Motobu, Chōki. 2009. *Okinawa kempo Karate jutsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-26-3. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
- Motobu, Chōki. 2009. *Okinawa Kempo karate jutsu: Las enseñanzas del primer gran guerrero del karate*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-18-8. Tr. Javier Estévez San Román (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 1992. *La caza del carnero salvaje*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-1165-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2001. *Crónica del pájaro que da cuerda al mundo*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-8912-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2001. *Crónica del pájaro que da cuerda al mundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-171-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2002. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-7596-921-3. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2002. *Sputnik, mi amor*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-216-9. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2003. *Al sur de la frontera, al oeste del sol*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-250-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2003. *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-001-6. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2005. *Tokio blues*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-1445-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2005. *Tokio blues*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-307-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2005. *Tòquio blues*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-112-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).

- Murakami, Haruki. 2006. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-190-7. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2006. *Kafka a la platja*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-209-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2006. *Kafka en la orilla*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-356-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2007. *Al sur de la frontera, al oeste del sol*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-503-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2007. *Kafka en la orilla*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2334-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2007. *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-228-7. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2007. *Tokio blues: Norwegian wood*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-8383-504-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2007. *Tokio blues: Norwegian wood*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-504-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2007. *Tòquio blues: Norwegian Wood*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-96863-00-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2008. *After dark*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-337-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2008. *After dark*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-101-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Crònica del pájaro que da cuerda al mundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-510-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-92549-10-8. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2008. *El salze cec i la dona adormida*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-280-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2008. *Kafka a la platja*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-96863-75-0. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2008. *Kafka en la orilla*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-524-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Sauce ciego, mujer dormida*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-3056-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Sauce ciego, mujer dormida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-047-5. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Sputnik, meu amor*. Barcelona: Idea y Creación. ISBN 978-84-612-5729-4. Tr. Maria João Lourenço (EN>PO).
- Murakami, Haruki. 2008. *Sputnik, mi amor*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-516-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Tras do solpor*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-111-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
- Murakami, Haruki. 2009. *After dark*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-3497-8. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *After dark*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-547-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *Despietat país de les meravelles i la fi del món*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-446-5. Tr. Imma Estany i Morros (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2009. *Do que estou a falar cando falo de correr*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-166-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
- Murakami, Haruki. 2009. *El fin del mundo y un despiadado país de las maravillas*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-191-5. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *El fin del mundo y un despiadado país de las maravillas*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-569-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *El salze cec i la dona adormida*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-92549-67-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2009. *Gauaren sakonean*. Donostia: Erein. ISBN 978-84-9746-548-9. Tr. Ibon Uribarri Zenekorta (JA>BA).

- Murakami, Haruki. 2009. *La caza del carnero salvaje*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-7339-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *Sauce ciego, mujer dormida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-532-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *Tokio blues: Norwegian wood*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-552-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2010. *1Q84: Libros 1 e 2*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-325-0. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
- Murakami, Haruki. 2010. *After dark*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9930-031-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2010. *After dark*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-562-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2010. *De qué hablo cuando hablo de correr*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-230-1. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2010. *De què parlo quan parlo de córrer*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-621-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2010. *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-063-4. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: 1-2*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-694-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: 3*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-751-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: libro 3*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-4587-5. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: libro 3*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-389-2. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: libros 1 y 2*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-4586-8. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: llibre 3*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-739-8. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: llibres 1 i 2*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-686-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *After dark*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-6847-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *Crònica de l'ocell que dona corda al món*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-316-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *De qué hablo cuando hablo de correr*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-593-7. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2011. *De què parlo quan parlo de córrer*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-378-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *Despietat país de les meravelles i la fi del món*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-227-0. Tr. Imma Estany i Morros (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *El fin del mundo y un despiadado país de las maravillas*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-580-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2011. *Estoig 1Q84 (Llibres 1, 2 + Llibre 3)*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-750-3. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *Tòquio blues: Norwegian Wood*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-289-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *1Q84: libro 3*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-620-0. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2012. *1Q84: libros 1 y 2*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-599-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2012. *1Q84: llibres 1 i 2*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-488-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *After dark*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-802-9 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *After dark*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-558-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).

- Murakami, Haruki. 2012. *Baila, baila, baila*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-425-1. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2012. *Balla, balla, balla*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-797-8. Tr. Núria Parés; Alexandre Gombau (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Balla, balla, balla*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-809-8 (ePub). Tr. Núria Parés; Alexandre Gombau (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Crònica de l'ocell que dona corda al món*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-521-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-804-3 (ePub). Tr. Concepció Iribarren i Donadeu (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *El meu amor Sputnik: Low cost. Edició limitada*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-427-4. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Estoig Murakami 1Q84*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-589-9. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Kafka a la platja*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-557-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *L'amant perillosa*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-556-1. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Tòquio blues*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-555-4. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2013. *Baila, baila, baila*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-766-5. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2013. *Balla, balla, balla*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-739-8. Tr. Núria Parés; Alexandre Gombau (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2013. *Després del terratrèmol*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-847-0 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2013. *Después del terremoto*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-449-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2013. *El noi sense color i els seus anys de pelegrinatge*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-889-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2013. *El noi sense color i els seus anys de pelegrinatge*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-909-5 (ePub). Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2013. *Los años de peregrinación del chico sin color*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-5780-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2013. *Sueño*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. ISBN 978-84-941619-4-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2013. *Tòquio blues*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-487-8 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2014. *Després del terratrèmol*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-862-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2014. *Después del terremoto*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-889-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2014. *El noi sense color i els seus anys de pelegrinatge*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-917-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2014. *La biblioteca secreta*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. ISBN 978-84-942918-0-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2014. *Underground: el atentado con gas sarín en el metro de Tokio y la psicología japonesa*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-949-2. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2014. *Underground: Els atacs amb gas sarín al metro de Tòquio i la psique japonesa*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-965-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2014. *Underground: Els atacs amb gas sarín al metro de Tòquio i la psique japonesa*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-975-0 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Ryū. 1982. *Azul casi transparente*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-1241-1. Tr. Jorge G. Berlanga (EN>ES).
- Murakami, Ryū. 1997. *Azul casi transparente*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-1479-8. Tr. Jorge G. Berlanga (EN>ES).

- Murakami, Ryū. 2005. *Sopa de miso*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-9659-8. Tr. Javier Martínez de Pisón (EN>ES).
- Murakami, Ryū. 2008. *Pirching*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-92406-33-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Ryū. 2010. *Los chicos de las taquillas*. Madrid: Escalera. ISBN 978-84-937783-9-2. Tr. Pilar Álvarez Sierra (EN>ES).
- Murakami, Ryū. 2011. *Piercing*. Madrid: Escalera. ISBN 978-84-938363-8-2. Tr. Ana Lima Lima (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 1941. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 1990. *Diari*. Barcelona: Eixample. ISBN 978-84-86279-22-6. Tr. Dolors Farreny i Sistac (FR>CA).
- Murasaki, Shikibu. 1992. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-7651-050-6. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 1992. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-360-6. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2000. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-7651-917-2. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2005. *La Historia de Genji*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-934625-2-9. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2005. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3772-9. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2006. *La Historia de Genji II*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-934625-8-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2006. *La novel·la de Genji: el príncep resplendent*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-9710-090-8. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>CA).
- Murasaki, Shikibu. 2006. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3830-6. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2007. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2746-8. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2007. *La novela de Genji*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4011-8. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2007. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2745-1. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2008. *Libro de amor de Murasaki: poesía en la historia de Genji*. Valencia: Pre-Textos. ISBN 978-84-8191-887-8. Tr. Alberto Silva; Yuriko Murakami [rev.] (JA>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2009. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4122-1. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2010. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4280-7. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2010. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4280-8. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu; Izumi Shikibu; Dama Sarashina. 2007. *Diarios de damas de la corte Heian: Izumi Shikibu, Murasaki Shikibu, Diario de Sarashina*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3971-6. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu; Izumi Shikibu; Dama Sarashina. 2008. *Diarios de cortesanas*. Valencia: El Satiricón. ISBN 978-84-936903-2-8. Tr. José Mur Llopis (EN>ES).
- Musō, Soseki. 2000. *Diálogos en el sueño: Muchū mondō*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-215-7. Tr. Pedro [=Aigo Seigo] Castro Sánchez (EN>ES).
- Nagamine, Kiyonari. 2005. *La leyenda de José María: tras las huellas de un bandolero andaluz*. Madrid: Ediciones con Encanto y de Colores. ISBN 978-84-607-9821-7. Tr. Izumi Sasaki (JA>ES).
- Nagasaki, Gennosuke. 1982. *Mamá siempre está ocupada*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2822-9. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Nagasaki, Gennosuke. 1982. *Mamá va de compras*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2823-6. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Nagasaki, Gennosuke. 1982. *Mamá ya no está enfadada*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2821-2. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).

- Nagasaki, Gennosuke. 1983. *Mamá y el muñeco de nieve*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2825-0. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Nagasaki, Gennosuke; Kakimoto, Kozo [il.]. 1983. *El despiste de mamá*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2824-3. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Nagashima, Yu. 2013. *Los atajos de Yuko*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-7-4. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Nakai, Toshimi. 2012. *Llora Nagasaki: el doctor Takashi Nagai y la bomba atómica*. Madrid: Rialp. ISBN 978-84-321-4220-8. Tr. Fernando Acaso Gómez (EN>ES).
- Nakajima, Seiichi [ed.]. 1992. *Programa de desarrollo del TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-82-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nakajima, Seiichi. 1991. *Introducción al TPM: mantenimiento productivo total*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-81-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nakajima, Seiichi. 1992. *Introducción al TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-85-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nakajima, Seiichi. 1993. *Mantenimiento productivo total*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-06-7. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nakamura, Fuminori. 2013. *El ladrón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-8-5. Tr. Raquel Muñoz Caridad (JA>ES).
- Nakamura, Fuminori. 2014. *En una noche de melancolía*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-3-8. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Nakamura, Hitoshi. 2000. *Haikus de Saru*. Sevilla: Padilla Libros. ISBN 978-84-8434-041-6. Tr. Alberto Garralón Paz; Ishiyama Yoshie (JA>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2001. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-01439-0. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2001. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-37726-6. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2002. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Grijalbo Mondadori. ISBN 978-84-397-0879-7. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2002. *Vida de una geisha*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-2080-6. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2003. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9759-404-2. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Nakamura, Kou. 2010. *Cosas por las que llorar cien veces*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-58-9. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
- Nakamura, Shigehiro. 1997. *La nueva estandarización: fundamento de la mejora continua en la industria*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-32-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nakaya, Miwa. 2009. *La aventura de los colores*. Barcelona: Creagem Books. ISBN 978-84-936592-2-6. Tr. Olivia Llopart Gregori.
- Nakaya, Miwa. 2009. *Los colores salen a jugar*. Barcelona: Creagem Books. ISBN 978-84-936592-3-3. Tr. Olivia Llopart Gregori.
- Nakayama, Chinatsu. 1991. *Detrás de la cascada*. Madrid: Mondadori. ISBN 978-84-397-1752-2. Tr. Salustiano Masó (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1975. *Katas de karate: Heian 1 = Tekki 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0815-5. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1975. *Katas de karate: Heian 2. Heian 3*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0816-2. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1975. *Katas de karate: Heian 4*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0817-9. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1975. *Katas de karate: Heian 5*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0818-6. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1976. *La dinámica del Karate 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1198-8. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1977. *La dinámica del karate 2*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1197-1. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1979. *Compendio*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1612-9. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1979. *Fundamentos*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1698-3. Tr. Aoki Osamu; Félix Sáenz Fernández (EN>ES).

- Nakayama, Masatoshi. 1979. *Kumite 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1700-3. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1980. *Katas Bassai y Kanku*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1852-9. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1980. *Katas de Heian y Tekki*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1851-2. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1980. *Kumite 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1700-3. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1980. *Kumite 2*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1796-6. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1983. *Gankaku, Jion*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-2198-7. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1983. *Jitte, Hangetsu, Empi*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-2197-0. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 1. Compendio*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-545-8. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 2. Fundamentos*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-546-5. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 3: Kumite 1*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-547-2. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 4: Kumite 2*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-548-9. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 5: Katas Hein y Tekki*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-595-3. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 6: katas Bassai y Kanku*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-620-2. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2007. *Kárate superior 7: katas Jitte, Hangetsu y Empi*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-628-8. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2008. *Kárate superior 8: katas Gankaku y Jion*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-690-5. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nanjo, Norio; Yamaguchi, Takayuki. 2014. *Shigurui, El torneo del castillo sunpu*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-8-1. Tr. Raquel Muñoz Caridad (JA>ES).
- Nara, Isao. 2003. *Fisioterapia en accidentes cerebrovasculares*. Madrid: Ibersaf. ISBN 978-84-95803-13-9. Tr. María I. Sanz Herrero [et al.].
- Natsume, Sōseki. 1991. *Mon: la puerta*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-084-9. Tr. José Kozar (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 1999. *Botchan*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-8256-847-8. Tr. Tomari Sanaé; Mercè Sans; Cristina Sans (JA>CA).
- Natsume, Sōseki. 1999. *Yo, el gato*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-267-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2003. *Kokoro*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-2684-7. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2008. *Botchan*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-935927-7-6. Tr. José Pazó Espinosa (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Kokoro*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-3593-1. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Kusamakura: almohada de hierba*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1714-7. Tr. Emilio Masiá López; Moe Kuwano (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Sanshiro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-56-7 (Mobi). Tr. Yoshino Ogata Pérez (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Sanshiro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-79-6 (ePub). Tr. Yoshino Ogata Pérez (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Sanshiro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-937110-0-9. Tr. Yoshino Ogata Pérez (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Botchan*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-14-4. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Shumi no iden: La herencia del gusto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1754-3. Tr. Emilio Masiá López; Moe Kuwano (JA>ES).

- Natsume, Sōseki. 2010. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-65-9 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-88-8 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-937601-5-1. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Yo, el gato*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-159-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *Daisuke*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-18-5. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *Daisuke*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-52-9 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *Daisuke*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-75-8 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *El caminante*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-2-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *Kokoro*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-9006-105-3. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Botchan*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-55-0 (Mobi). Tr. José Pazó Espinosa (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Botchan*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-78-9 (ePub). Tr. José Pazó Espinosa (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Haikús zen: poemas y cartas*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-751-2. Tr. Ángela Pérez; José Manuel Álvarez Flores.
- Natsume, Sōseki. 2012. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-17-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-23-9 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-24-6 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Las hierbas del camino*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-936198-9-3. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Los sueños de diez noches*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-833-5. Tr. Ángela Pérez.
- Natsume, Sōseki. 2013. *Botchan*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-47-2 (Audiolibro). Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Diario de la bicicleta: precedido de Carta de Londres*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-868-7. Tr. Abel Vidal (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Habitaciones y otras piezas breves*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-870-0. Tr. Abel Vidal (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *La Torre de Londres: seguido de El museo Carlyle*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-865-6. Tr. Fernando Ortega (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Luz y oscuridad*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-94-9. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Luz y oscuridad*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-95-6 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Luz y oscuridad*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-98-7 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Misceláneas primaverales*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-8-6. Tr. Akira Sugiyama (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Sueño de la libélula*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-0-8. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Tintes del cielo*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-1-2. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Almohada de hierba*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-2-9 (ePub). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Almohada de hierba*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-3-6 (Mobi). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).

- Natsume, Sōseki. 2014. *Diez noches de sueños*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-4-3 (ePub). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Diez noches de sueños*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-5-0 (Mobi). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Kokoro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-12-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Nihon HR Kyokai. 1991. *El Libro de las ideas para producir mejor: buscando la excelencia mediante la integración total del personal (ITP)*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-86703-50-9. Tr. SAX Traductores (EN>ES).
- Nihon HR Kyokai. 1997. *El Libro de las ideas para producir mejor: buscando la excelencia mediante la integración total del personal (ITP)*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-8088-186-9. Tr. SAX Traductores (EN>ES).
- Nihon HR Kyokai. 2000. *El Libro de las ideas para producir mejor: buscando la excelencia mediante la integración total del personal (ITP)*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-8088-441-9. Tr. SAX Traductores (EN>ES).
- Nishida, Kitarō. 1963. *Ensayo sobre el bien*. Madrid: Revista de Occidente. Tr. Anselmo Mataix, S. J. ; José M. de Vera, S. J. (JA>ES).
- Nishida, Kitarō. 1995. *Indagación del bien*. Barcelona: Gedisa. ISBN 978-84-7432-541-6. Tr. Alberto Luis Bixio (EN>ES).
- Nishida, Kitarō. 2006. *Pensar desde la nada: ensayos de filosofía oriental*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1620-1. Tr. Juan Masiá Clavel; Juan Haidar (JA>ES).
- Nishitani, Keiji. 1999. *La religión y la nada*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-471-7. Tr. Raquel Bouso García (EN>ES).
- Nishizawa, Makiko; Onishi, Naruaki; Matsuda, Motoko. 2012. *Los exploradores de huesos*. Barcelona: Océano. ISBN 978-84-494-4162-2. Tr. Megumi Kobayashi (JA>ES).
- Niwano, Nikkyō. 1983. *El budismo para el hombre de hoy: una interpretación actual del Sutra de la Flor de Loto*. Barcelona: Edebé. ISBN 978-84-236-1782-1. Tr. Ricardo García Sadurní (EN>ES).
- Niwano, Nikkyō. 2013. *Budismo para el mundo de hoy: interpretación actualizada del tríptico de los Sutras del Loto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1840-3. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).
- Nobuyoshi, Tamura. 2002. *Aikido: etiqueta y transmisión: manual para uso de los profesionales*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-650-5. Tr. Simone Plaza Finis (FR>ES).
- Noguchi, Yoshinori. 2010. *La ley del espejo: una regla mágica que resuelve cualquier problema en la vida*. Barcelona: Comanegra. ISBN 978-84-936006-8-6. Tr. Mercè Torra Raventós (JA>ES).
- Noguchi, Yoshinori. 2010. *La llei del mirall: una regla màgica que resol qualsevol problema a la vida*. Barcelona: Comanegra. ISBN 978-84-936006-7-9. Tr. Mercè Torra Raventós (JA>CA).
- Nosaka, Akiyuki. 1999. *La tumba de les llumenetes; Les algues americanes*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-286-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>CA).
- Nosaka, Akiyuki. 1999. *La tumba de las luciérnagas; Las algas americanas: dos novelas breves*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-95359-06-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Nosaka, Akiyuki. 2007. *La tumba de las luciérnagas; Las algas americanas: dos novelas breves*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-96489-86-8. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Ōbayashi, Taryō. 1985. *Ise e Izumo: los santuarios del sintoísmo*. Madrid: Orbis. ISBN 978-84-7515-574-6. Tr. Lourdes Ortiz; Daniel Sarasola (IT>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1989. *Una cuestión personal*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-3151-1. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1992. *Una cuestión personal*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-4318-0. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1994. *La presa*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0667-0. Tr. Yoonah Kim; Joaquín Jordá [col.] (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1994. *Una cuestión personal*. Madrid: ONCE. ISBN 978-84-484-0561-8 (Braille). Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).

- Òe, Kenzaburō. 1995. *Dinos cómo sobrevivir a nuestra locura*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0685-4. Tr. Shigeko Suzuki; Elena Vilageliu (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 1995. *El grito silencioso*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0675-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 1996. *El grito silencioso*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-5770-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 1997. *Cartas a los años de nostalgia*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0844-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 1998. *Un Amor especial: vivir en familia con un hijo disminuido*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-2335-2. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Òe, Kenzaburō. 1999. *Arrancad las semillas, fusilad a los niños*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0892-6. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2003. *Días tranquilos*. Barcelona: Bibliotex. ISBN 978-84-96180-14-7. Tr. Maria Adélia Silva Melo (AL>PO).
- Òe, Kenzaburō. 2003. *El grito silencioso*. Barcelona: Sol 90. ISBN 978-84-96118-16-4. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2003. *El grito silencioso*. Barcelona: Sol 90. ISBN 978-84-96247-00-0. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2003. *La presa*. Barcelona: Quinteto [=Anagrama]. ISBN 978-84-95971-17-3. Tr. Yoonah Kim; Joaquín Jordá [col.] (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2003. *Una cuestión personal*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-0523-1. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2004. *Arrancad las semillas, fusilad a los niños*. Barcelona: Folio. ISBN 978-84-413-1973-8. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2004. *Cartas a los años de nostalgia*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6772-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2004. *Dinos cómo sobrevivir a nuestra locura*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6763-3. Tr. Shigeko Suzuki; Elena Vilageliu (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2004. *El grito silencioso*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6771-8. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2004. *Salto mortal*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2754-7. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2004. *Una cuestión personal*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6619-3. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2005. *¡Despertad, oh jóvenes de la nueva era!*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2799-8. Tr. Ricardo Ogata (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2005. *Salto mortal, I*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1823-1. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2005. *Salto mortal, II*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1824-8. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2007. *M/T y la historia de las maravillas del bosque*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2819-3. Tr. Ricardo Ogata (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2009. *M/T y la historia de las maravillas del bosque*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-5031-6. Tr. Ricardo Ogata (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2009. *Renacimiento*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2835-3. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2009. *Una cuestión personal*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-6446-6. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2010. *Salto mortal*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-4815-3. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2011. *Cuadernos de Hiroshima*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6329-1. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2011. *Renacimiento*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-4839-9. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2012. *¡Adiós, libros míos!*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1012-9. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
- Òe, Kenzaburō. 2012. *Un amor especial: la emocionante historia personal de Kenzaburo Oé que le ayudó a comprender mejor la pasión por la vida*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-3542-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).

- Ōe, Kenzaburō. 2012. *Una qüestió personal*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-92440-85-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Ōe, Kenzaburō. 2014. *La presa*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-15835-47-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Ōe, Kenzaburō. 2014. *Muerte por agua*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2404-1. Tr. Terao Ryukichi; Ednodio Quintero (col.) (JA>ES).
- Ogasawara, Nagayo. 1942. *Biografía del Almirante Togo*. Barcelona: Editorial Ibérica. P. Pugès. Tr. Palmira Viñolas Saurí (EN>ES).
- Ogawa, Ito. 2014. *El restaurante del amor recuperado*. Madrid: Alevosía. ISBN 978-84-15608-60-8. Tr. Teresa Clavel (IT>ES).
- Ogawa, Yōko. 2002. *Hotel Iris*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-0900-5. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2002. *Hotel Iris*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-5046-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Ogawa, Yōko. 2005. *Hotel Iris*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1866-8. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2006. *El embarazo de mi hermana*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-17-8. Tr. Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2008. *La fórmula preferida del profesor*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-37-6. Tr. Héctor Jiménez Ferrer; Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2009. *Perfume de hielo*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-76-5. Tr. Héctor Jiménez Ferrer; Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2011. *La niña que iba en hipopótamo a la escuela*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-98-7. Tr. Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2011. *La residencia de estudiantes*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-939045-6-2. Tr. Héctor Jiménez Ferrer (segons web editorial/ ISBN diu Yoshiko Sugiyama) (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2012. *La piscina*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-939855-6-1. Tr. Héctor Jiménez Ferrer (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2013. *Amores al margen*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-940906-7-7. Tr. Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2013. *Los tiernos lamentos*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-941475-6-2. Tr. Yoshiko Sugiyama; Sergio Torremocha (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2014. *El museo del silencio*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-942380-7-9. Tr. Yoshiko Sugiyama; Sergio Torremocha (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2014. *La fórmula más estimada pel profesor*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-941475-9-3. Tr. Yoshiko Sugiyama; Maite Roig Costa (JA>CA).
- Ogura, Toyofumi. 2012. *Cartas desde el fin del mundo: por un superviviente de Hiroshima*. Barcelona: Pasado y Presente. ISBN 978-84-939143-6-3. Tr. Laura Cores (JA>ES).
- Ohmori, Hiroko. 2009. *Romeo nunca está contento*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-937140-7-9. Tr. Mónica Kogiso (JA>ES).
- Ohmori, Hiroko. 2010. *Rosa (y Romeo también)*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-92857-08-1. Tr. Mónica Kogiso (JA>ES).
- Ohtsuka, Hironori. 2009. *Wado-Ryu Karate*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-25-6. Tr. Salvador Herráiz Embid (EN, JA>ES).
- Ōka, Makoto. 1995. *Poemas*. Madrid: Torremozas. ISBN 978-84-7839-166-0. Tr. Otsuki Yurihito; María Pastor (JA>ES).
- Ōka, Makoto. 2012. *Memoria y presente: antología, 1956-2008*. Madrid: Vitruvio. ISBN 978-84-15233-93-0. Tr. Raúl Morales García; Yurihito Otsuki (JA>ES).
- Ōka, Shohei. 2006. *Hogueras en la llanura*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-15625-13-1 (ePub). Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Ōka, Shohei. 2006. *Hogueras en la llanura*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-935018-3-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Okamatsu, Yoshihisa. 1999. *Semillas al viento: memorias de un japonés*. Madrid: Instituto de Japonología. ISBN 978-84-922147-2-3. Tr. José Alonso Cánovas Casasampere (JA>ES).
- Okamoto, Kidō. 2012. *Hanshichi: un detective en el Japón de los samuráis*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-3-0. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Yuko Fujimura (JA>ES).

- Okamoto, Kidō. 2012. *Hanshichi: un detective en el Japón de los samuráis*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-9-8 (ePub). Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Yuko Fujimura (JA>ES).
- Okamoto, Kidō. 2013. *Fantasmas y samuráis: cuentos modernos del viejo Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-0-5. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Okamoto, Kidō. 2013. *Fantasmas y samuráis: cuentos modernos del viejo Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-5-5 (ePub). Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Okamoto, Kidō. 2014. *Las nuevas aventuras de Hanshichi*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-1-3. Tr. Juan Luis Perelló Enrich (JA>ES).
- Ōkawa, Ryūhō. 2005. *El punto de partida de la felicidad: guía práctica e intuitiva para descubrir el amor, la sabiduría y la fe*. Barcelona: MTM. ISBN 978-84-95590-61-9. Tr. Loto Perrella (EN>ES).
- Okuda, Hideo. 2014. *Los extraños métodos del doctor Irabu*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-3-6. Tr. Carlos A. Cabañó Muñoz (JA>ES).
- Okumura Augustine Ichirō. 1987. *El placer de orar: inori*. Burgos: Monte Carmelo. ISBN 978-84-7239-181-9. Tr. Manuel Ordóñez Villarroel (IT>ES).
- Okumura Augustine Ichirō. 1990. *El placer de orar: encanto del alma japonesa*. Burgos: Monte Carmelo. ISBN 978-84-7239-214-4. Tr. Manuel Ordóñez Villarroel (IT>ES).
- Okumura Augustine Ichirō. 1998. *El placer de orar*. Burgos: Monte Carmelo. ISBN 978-84-7239-405-6. Tr. Manuel Ordóñez Villarroel (IT>ES).
- Omitsu. 2012. *Remendando pantalones*. Palma: La Baragaña. ISBN 978-84-939319-6-4. Tr. Emili Sánchez-Rubio (EN>ES, CA).
- Onitsura, Ueshima. 2009. *Palabras de luz = Tomoshihi no kotoba: 90 haikus*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-345-1. Tr. Vicente Haya; Yoshihito Uchida; Akiko Yamada (JA>ES).
- Ono, Sokyō. 2008. *Sintoísmo: el camino de los kami*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-936198-0-0. Tr. Marian Bango Amorín (EN>ES).
- Ono, Sokyō. 2014. *Sintoísmo: la vía de los kami*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-8-1. Tr. Marian Bango Amorín (EN>ES).
- Onoda, Shigeru. 2002. *Autoshiatsu: un método práctico para la salud y el bienestar*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-1205-7. Tr. Kosuke Nakamori (JA>ES).
- Oshima, Hitoshi [ed.]. 2007. *La vía del samurái: Libro de los cinco anillos de Miyamoto Mushashi y Hagakure de Yamamoto Tsunetomo*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-678-8. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).
- Oshima, Hitoshi [ed.]. 2007. *La vía del samurái: Libro de los cinco anillos de Miyamoto Mushashi y Hagakure de Yamamoto Tsunetomo*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-690-0. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).
- Oshima, Hitoshi [ed.]. 2011. *El código del samurái: del libro de los cinco anillos y hagakure*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9970-072-4. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).
- Ozaki, Hōsai; Santōka, Taneda; Yamaguchi, Seishi. 2009. *Tres monjes budistas*. Málaga: Diputación Provincial de Málaga. Centro de Ediciones de la Diputación de Málaga. ISBN 978-84-7785-806-5. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Pagès, Jordi; Santaaulàlia, J. N. 1997. *Marea baixa: haikús de primavera i d'estiu*. Barcelona: La Magrana. ISBN 978-84-8264-011-2. Tr. Jordi Pagès; J. N. Santaaulàlia (JA>CA).
- Rexroth, Kenneth. 2007. *Cien poemas japoneses*. Madrid: Gadir. ISBN 978-84-936033-2-8. Tr. Carlos Manzano de Frutos (EN>ES).
- Rohan, Kōda. 2012. *El samurái barbudo*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-4-8. Tr. Naoaki Shimada (JA>ES).
- Rubio, Carlos [ed.]. 2011. *El pájaro y la flor: mil quinientos años de poesía clásica japonesa*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5212-2. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Rubio, Carlos [sel.]. 2005. *Kokinshuu: colección de poemas japoneses antiguos y modernos. El canon del clasicismo*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-846-2. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Rubio, Carlos; Tani Moratalla, Rumi [eds.]. 2008. *Kojiki: crónicas de antiguos hechos de Japón*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-984-0. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).

- Ryōkan, Daigu. 2001. *Gota de rosada en una fulla de lotus*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-7935-828-0. Tr. Natàlia Barenys (EN, FR, ES>CA).
- Ryōkan, Daigu. 2012. *Poemas de la montaña esmeralda*. Sevilla: Cerrutti Carol, Nahuel. ISBN 978-84-939258-6-4. Tr. Mario Sampaolesi (FR>ES).
- Ryookan, Daigu; Teishin. 2010. *El rocío del loto (hachisu no tsuyu): diálogo poético (shoowaka)*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-946-9. Tr. Teresa Herrero Ferrio; Jesús Munárriz (JA>ES).
- Ryookan. 2006. *Los 99 jaikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-884-4. Tr. Teresa Herrero Ferrio; Jesús Munárriz (JA>ES).
- Saga, Junichi. 2014. *Memorias de un yakuza*. Badalona: Revista Altaïr. ISBN 978-84-941052-3-4. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
- Saigyō. 1989. *Espejo de la luna*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-029-0. Tr. José Kozer (EN>ES).
- Saitō, Yoko. 2014. *Bolsos y accesorios de patchwork japoneses*. Madrid: El Drac. ISBN 978-84-9874-385-2. Tr. Ikuko Fujii (JA>ES).
- Sakaguchi, Ango. 2013. *En el bosque, bajo los cerezos en flor*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-4-6. Tr. Susana Hayashi (JA>ES).
- Sakamoto, Ryuichi. 2011. *La música os hará libres: apuntes de una vida*. Badalona: Revista Altaïr. ISBN 978-84-939274-0-0. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
- Sánchez-Pacheco, Trinidad [sel.]. 1998. *66 haiku*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-59009-2. Tr. Juan A. Cabezas [et al] (JA>ES).
- Santōka, Taneda. 2002. *La Poesía zen de Santōka: 70 haikus esenciales*. Málaga: Diputación Provincial de Málaga. Centro de Ediciones de la Diputación de Málaga. ISBN 978-84-7785-484-5. Tr. Vicente Haya; Hiroko Tsuji (JA>ES).
- Santōka, Taneda. 2004. *Saborear el agua: 100 haikus de un monje zen*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-804-2. Tr. Vicente Haya; Hiroko Tsuji (JA>ES).
- Santōka, Taneda. 2009. *El monje desnudo: 100 haikus*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-617-9 (ebook). Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Sasaki, Takashi. 2013. *Fukushima, vivir el desastre*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-3-9. Tr. Francisco Javier de Esteban Baquedano (JA>ES).
- Satō, Gen. 2005. *Cómo dibujar manga 19: Personajes superdeformados*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-212-9. Tr. María Ferrer Simó (EN>ES).
- Satō, Satoru. 1970. *El avión de la abuela*. Alcoy: Marfil. ISBN 978-84-268-0136-4. Tr. Josefina Keiko Ezaki (JA>ES).
- Sazanami, Iwaya. 1987. *Cuentos de hadas japoneses*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-85354-98-6. Tr. Carmen Bravo-Villasante (EN>ES).
- [Sazanami, Iwaya]. 1954. *Cuentos de hadas japoneses*. Barcelona: Molino. Tr. Alfonso Nadal (EN>ES).
- Sebe, Masayuki. 2012. *¡Contemos! 100 en total*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-15116-38-7. Tr. Merme l'Hade (EN>ES).
- Sebe, Masayuki. 2013. *El puzzle del dinosaurio*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-15116-63-9. Tr. Merme l'Hade (EN>ES).
- Sei Shōnagon. 2004. *El libro de la almohada*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5674-8. Tr. María Kodama; Jorge L. Borges (EN>ES).
- Sei Shōnagon. 2007. *Quadern de capçalera*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-89662-88-9. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN, FR, AL>CA).
- Sei Shōnagon. 2009. *El libro de la almohada*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-937140-1-7. Tr. Amalia Sato (EN>ES).
- Sejima, Kazuyo. 2002. *Kazuyo Sejima in Gifu*. Barcelona: Actar. ISBN 978-84-89698-92-5. Tr. Sanaé Tomari; Kaori Sato (JA>EN).
- Sejima, Kazuyo. 2002. *Kazuyo Sejima in Gifu*. Barcelona: Actar. ISBN 978-84-89698-99-4. Tr. Sanaé Tomari; Kaori Sato (JA>EN).
- Seki Roshī, Yuñō. 2008. *Lo que significa vivir*. León; Madrid: Everest; Tritoma. ISBN 978-84-441-0135-4. Tr. Kosuke Nakamori (JA>ES).
- Sekine, Ken'ichi. 1993. *Diseño de células de fabricación: transformación de las fábricas para la producción en flujo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-03-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shiba, Ryōtarō. 2000. *El último shogun*. Barcelona: Círculo Internacional de Editores. ISBN 978-84-607-1592-4. Tr. Marushima Miharū (JA>ES).

- Shiba, Ryōtarō. 2000. *El último shōgun: Tokugawa Yoshinobu*. Barcelona: Círculo Internacional de Editores. ISBN 978-84-931845-0-6. Tr. Marushima Miharū (JA>ES).
- Shiba, Ryōtarō. 2014. *El castillo de los búhos: Shinobi*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-7-9. Tr. Bárbara Pesquer Isasi; Ismael Funes Aguilera (JA>ES).
- Shibata, Toyo. 2012. *Recoge la luz del sol con las manos*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-01149-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Shibata, Toyo. 2013. *Recoge la luz del sol con las manos: palabras que curan, que aportan felicidad*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-01218-9 (ePub). Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Shibayama, Zenkei. 1989. *Las flores no hablan: ensayos sobre el Zen*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-62-4. Tr. Ernesto Junquera (EN>ES).
- Shimada, Masahiko. 1999. *Me convertiré en momia*. Madrid: Amaranto. ISBN 978-84-921605-5-6. Tr. José Manuel López López (IT>ES).
- Shimada, Masahiko. 2001. *Me convertiré en momia*. Madrid: Suma de Letras [=Punto de lectura]. ISBN 978-84-663-0507-5. Tr. José Manuel López López (IT>ES).
- Shimazaki, Tōson. 2011. *El precepto roto*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-7-3. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Shimei, Futabatei. 2012. *Un marido adoptado*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-33-0 (ePub). Tr. Cirilo Iriarte (EN>ES).
- Shimei, Futabatei. 2012. *Un marido adoptado*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-92806-96-6. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1990. *Sistema de producción de Toyota desde el punto de vista de la ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-60-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1990. *Tecnologías para el cero defectos: inspecciones en la fuente y el sistema Poka-yoke*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-66-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1990. *Una revolución en la producción: el sistema SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-63-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1991. *Enfoques modernos para la mejora en la fabricación: El Sistema Shingo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-77-7. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1991. *Producción sin stocks, el sistema Shingo para la mejora continua*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-74-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1991. *Una revolución en la producción: el sistema SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-71-5. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1992. *Tecnologías para el cero defectos: inspecciones en la fuente y el sistema Poka-yoke*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-97-5. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1993. *Revolución en la producción, una: el sistema SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-02-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1993. *Sistema de producción de Toyota desde el punto de vista de la ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-04-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 2002. *El sistema de gestión de la producción de Shingo: mejora de las funciones de proceso*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-95-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shinya, Hiromi. 2013. *La enzima prodigiosa: una forma de vida sin enfermar*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-01357-5. Tr. Salvador Alanis (EN>ES).
- Shinya, Hiromi. 2013. *L'enzim prodigiós: Viure sa sense emmalaltir*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-15642-57-2. Tr. Esdres Jaruchik Naveiras; Mar Albacar Morgó (EN>CA).
- Shirahama, Yuko; Watanabe, Toshiya. 2004. *Cómo dibujar manga: Herramientas básicas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96415-24-9. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Shirai, Yoshiaki; Tsujii, Jun'ichi. 1987. *Inteligencia artificial: conceptos, técnicas y aplicaciones*. Barcelona: Ariel. ISBN 978-84-344-7448-2. Tr. Rafael Sala (EN>ES).
- Shirose, Kunio. 1994. *TPM para mandos intermedios de fábrica*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-11-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shirose, Kunio. 1994. *TPM para operarios*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-12-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).

- Shirose, Kunio; Kimura, Yoshifumi; Kaneda, Mitsugu. 1997. *Análisis P-M: un paso avanzado en la implantación del TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-34-0 (EN>ES).
- Shūzō, Kuki. 2007. *Iki y fūryū: ensayos de estética y hermenéutica*. Valencia: Institució Alfons el Magnànim. ISBN 978-84-7822-510-1. Tr. Alfonso Falero Folgoso (JA>ES).
- Silva, Alberto [ed.]. 2008. *El libro del haiku*. Madrid: Visor Libros. ISBN 978-84-7522-680-4. Tr. Alberto Silva (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. 2001. *Cómo dibujar Manga 1: Personajes*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-323-6. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. 2002. *Cómo dibujar manga 4: El cuerpo humano*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-478-3. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. 2002. *Cómo dibujar manga 6: Color*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-610-7. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. 2004. *Cómo dibujar manga 12: shojo*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96325-31-9. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles.com (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga; Murano, Tomoe. 2002. *Cómo dibujar manga 2: técnicas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-373-1. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Solomonoff, Jorge N. [tr.]. 1980. *Cuentos de Ise*. Barcelona: Paidós. ISBN 978-84-7509-017-7. Tr. Jorge N. Solomonoff (FR>ES).
- Solomonoff, Jorge N. [tr.]. 1987. *Cuentos de Ise*. Madrid: Orbis/ Hyspamérica. ISBN 978-84-85471-75-1. Tr. Jorge N. Solomonoff (FR>ES).
- Sōseki; Ōgai; Okamoto; Akutagawa; Naoki; Kikuchi; Nakajima; Dazai. 2014. *Un gran descubrimiento: doce cuentos japoneses*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-2-0. Tr. Isami Romero Hoshino; Juan Luis Perelló Enrich; Juan Antonio Yáñez Rosado (JA>ES).
- Suehiro, Kikuo. 1995. *Eliminación de pequeñas paradas en máquinas y líneas automáticas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-14-2 (EN>ES).
- Sunadomari, Kanshū. 2007. *El corazón del Aikido: enseñanzas espirituales*. Móstoles (Madrid): Arkano Books. ISBN 978-84-96111-26-4. Tr. Miguel Iribarren (EN>ES).
- Suzuki, Kōji. 2004. *The ring*. Barcelona: Literatura Random House. ISBN 978-84-397-1035-6. Tr. Javier Calvo (EN>ES).
- Suzuki, Masajo; Kamegaya, Chie; Nishiguchi, Sachiko. 2011. *70 haikus y senryūs de mujer*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-973-5. Tr. Vicente Haya; Yurie Fujisawa (JA>ES).
- Suzuki, Tokutarō. 1995. *TPM en industrias de proceso*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-18-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Suzuki, Tokutarō. 1998. *Nuevas directrices para el TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-40-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Takagi, Kayoko [ed.]. 1998. *El cuento del cortador de bambú*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-238-4. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Takagi, Kayoko [ed.]. 2004. *El cuento del cortador de bambú*. Madrid: Cátedra. ISBN 978-84-376-2183-8. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Takagi, Kayoko [ed.]. 2009. *El espíritu del agua: cuentos tradicionales japoneses*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6864-2. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Takagi, Kayoko; Janés, Clara [ed.]. 2008. *9 piezas de teatro nō*. Madrid: Ediciones del Oriente y del Mediterráneo. ISBN 978-84-96327-47-4. Tr. Kayoko Takagi; Clara Janés (JA>ES).
- Takamado no Miya Hisako. 1999. *En Luli, l'iceberg*. Barcelona: Zendrera Zariquiey. ISBN 978-84-8418-040-1. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Takamado no Miya Hisako. 1999. *Luli, el iceberg*. Barcelona: Zendrera Zariquiey. ISBN 978-84-8418-039-5. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>ES).
- Takeyama, Michio. 1989. *El arpa de Birmania*. Sevilla: Univ. Sevilla. Secr. Publ. ISBN 978-84-7405-427-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Takeyama, Michio. 1990. *Birmaniako harpa*. Madrid: Bruño. ISBN 978-84-216-1396-2. Tr. Patxi Ezkiaga Lasa (JA>BA).

- Takeyama, Michio. 1994. *A arpa de Birmania*. Madrid: Bruño. ISBN 978-84-216-2289-6. Tr. Joaquín Torres Lago (ES>GA).
- Takeyama, Michio. 2004. *El arpa birmana*. A coruña: Ediciones del Viento. ISBN 978-84-933001-6-6. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Takeyama, Michio. 2009. *El arpa birmana*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-8346-906-4. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Takuan, Sōhō. 1991. *Misterios de la sabiduría inmóvil del maestro Takuan*. Barcelona: Paidós Ibérica. ISBN 978-84-7509-660-5. Tr. Godofredo González (FR>ES).
- Takuan, Sōhō. 2005. *El espíritu indomable del samurai*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-84-6. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Takuan, Sōhō. 2012. *La mente libre: escritos de un maestro zen a un maestro de la espada*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-938684-8-2. Tr. Inés Macchi (EN>ES).
- Takuan, Sōhō. 2014. *Los misterios de la sabiduría inmutable: el arte zen del manejo de la espada*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-880-9. Tr. Esteve Serra.
- Tamenaga, Shunsui. 1909. *Los 47 capitanes*. Madrid: Domingo Blanco. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (EN>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 2000. *Los cuarenta y siete ronin: la historia de los leales samurais de Akó*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-1988-6. Tr. José M. Arizcun Pérez-Salas; Ana Salamero Mota (EN>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 2006. *Los cuarenta y siete ronin: la historia de los leales samuráis de Akó*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-176-1. Tr. José M. Arizcun Pérez-Salas; Ana Salamero Mota (EN>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 2013. *Los 47 ronin*. Valladolid: Verdelis. ISBN 978-84-941197-3-6. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (EN>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 2014. *47 ronin: la historia de los leales samuráis de Ako*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-6-7. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (Jesús Palacios, ed.) (EN>ES).
- Tamura, Satoko. 1998. *Los "sonetos de la muerte" de Gabriela Mistral*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-1881-1. Tr. Roberto H. E. Oest (JA>ES).
- Tanabe, Hajime. 2014. *Filosofía como metanoética*. Barcelona: Herder. ISBN 978-84-254-3335-1. Tr. Rebeca Maldonado (con Andrés Marquina; Sasha Jair Espinosa; Cristina Pérez) (EN>ES).
- Tanabe, Hajime. 2014. *Filosofía como metanoética*. Barcelona: Herder. ISBN 978-84-254-3336-8 (ePub). Tr. Rebeca Maldonado (EN>ES).
- Tanaka, Chikao; Kinoshita, Junji; Abe, Kōbō; Tanaka, M. M. Sumie; Fukuda, Tsuneari. 1964. *Teatro japonés contemporáneo*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-11011-3. Tr. Josefina Keiko Ezaki (JA>ES).
- Tani Moratalla, Rumi; Rubio, Carlos [eds.]. 2005. *Heike monogatari*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-2787-5. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
- Tani Moratalla, Rumi; Rubio, Carlos [eds.]. 2009. *Heike monogatari*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-3592-4. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
- Tani Moratalla, Rumi; Rubio, Carlos [eds.]. 2012. *Historia de los hermanos Soga = Soga monogatari*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-246-1. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
- Taniuchi, Yutaka. 1999. *Visados milagrosos: el cónsul japonés que salvó a seis mil judíos*. Barcelona: Riopiedras. ISBN 978-84-7213-151-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1963. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1847-7. Tr. María L. Borràs (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1966. *Las hermanas Makioka*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1876-7. Tr. Miguel Ménendez Cuspina (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1968. *Cuentos crueles*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1891-0. Tr. Jesús López Pacheco; Ángel Crespo (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1989. *La vida enmascarada del señor de Musashi, Enredadera de Yoshino*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0808-2. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1994. *El elogio de la sombra*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-258-4. Tr. Julia Escobar Moreno (FR>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1997. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-0741-9. Tr. María L. Borràs (EN>ES).

- Tanizaki, Jun'ichirō. 2001. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9138-9. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2002. *La clau*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-5047-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2002. *La llave*. Barcelona: Muchnik [=El Aleph]. ISBN 978-84-7669-538-8. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2004. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2777-6. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2005. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1467-7. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2006. *Elogi de l'ombra*. Barcelona: Angle. ISBN 978-84-96521-32-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2007. *La llave*. Barcelona: El Aleph [=Muchnik]. ISBN 978-84-7669-785-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2008. *El cortador de cañas*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-211-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2008. *La madre del capitán Shigemoto*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-176-8. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2009. *El cortador de cañas*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-006-2. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2009. *El puente de los sueños: y otros relatos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-323-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor; Ángel Crespo (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2009. *La madre del capitán Shigemoto*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-8346-890-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2009. *Retrato de Shunkin*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-269-7. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2010. *El cuento de un hombre ciego*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-359-5. Tr. Ángel Crespo (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2010. *El elogio de la sombra*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-447-9. Tr. Julia Escobar Moreno (FR>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2010. *Eloxio da sombra*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-03-8. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2010. *Retrato de Shunkin*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-215-8. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *Arenas movedizas*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-387-8. Tr. Carlos Manzano de Frutos (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *La clau*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-5978-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *La gata, Shozo y sus dos mujeres*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-477-6. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *Naomi*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-521-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *Siete cuentos japoneses*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-671-2. Tr. Ángel Crespo; María Luisa Balseiro (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *Tatuaje*. Madrid: Rey Lear. ISBN 978-84-92403-59-2. Tr. Naoko Kuzano; Alicia Mariño Espuelas (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2013. *La llave*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-5787-8. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2013. *Las hermanas Makioka*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-804-0. Tr. Miguel Ménendez Cuspinera (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2014. *Diario de un viejo loco*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-16208-09-8. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2014. *La llave*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-15937-49-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2014. *Las hermanas Makioka*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9032-249-9. Tr. Miguel Ménendez Cuspinera (EN>ES).
- Teijima, Keizaburō. 1989. *El somni de la guineu*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2451-7. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).

- Tejima, Keizaburō. 1989. *El sueño del zorro*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2450-0. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1990. *El otoño del oso*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2512-5. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1990. *La tardor de l'ós*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2513-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Tejima, Keizaburō. 1992. *El cel del cigne*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2642-9. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Tejima, Keizaburō. 1992. *El cielo del cisne*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2641-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1994. *El bosc del pica-soques*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2781-5. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Tejima, Keizaburō. 1994. *El bosque de los pájaros carpinteros*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2780-8. Tr. Concepción Zendera (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1994. *El lago de los búhos*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2778-5. Tr. Concepción Zendera (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1994. *El llac dels mussols*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2779-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Terada, Junzo. 2013. *Karl y la torre misteriosa*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-37-2. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Tetsuro, Watsuji. 1973. *El hombre y su ambiente*. Madrid: Miguel Castellote. ISBN 978-84-7259-033-5. Tr. Anselmo Mataix (JA>ES).
- Tetsuro, Watsuji. 2006. *Antropología del paisaje: climas, culturas y religiones*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1621-8. Tr. Juan Masiá; Anselmo Mataix (JA>ES).
- Togawa, Masako. 1987. *Lady Killer*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-7735-616-5. Tr. Cristina Macía (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1988. *La llave maestra*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-0008-0. Tr. Susana Constante (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1991. *La llave maestra*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-1843-6. Tr. Susana Constante (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1991. *Lady Killer*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-1842-9. Tr. Cristina Macía (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1991. *Un beso de fuego*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-1846-7. Tr. Carlos Gardini (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1995. *Lady Killer*. Barcelona: Salvat. ISBN 978-84-345-9246-9. Tr. Cristina Macía (EN>ES).
- Tōhei, Kōichi. 1992. *El libro del Ki: armonizando la mente y el cuerpo en la vida diaria*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-7640-677-9. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Tōhei, Kōichi. 2003. *El libro del Ki*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-2815-4. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Tōhei, Kōichi. 2007. *El libro del Ki*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-5389-7. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Tokitsu, Kenji. 2008. *Miyamoto Musashi*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-976-6. Tr. Judith Viaplana Peláez (FR>ES).
- Tokitsu, Kenji. 2011. *Miyamoto Musashi*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-9910-137-8 (ePub). Tr. Judith Viaplana Peláez (FR>ES).
- Tokutomi, Kenjirō [=Roka]. 1904. *Nami-ko*. Barcelona: Maucci. Tr. Juan N. Cañizares (EN>ES).
- Tokutomi, Kenjirō [=Roka]. 1923. *¡Antes la muerte! Novela japonesa*. Madrid: Rivadeneyra. Tr. J. F. de A. (FR>ES).
- Tokutomi, Kenjirō [=Roka]. 1945. *Nami-ko*. Barcelona: Reguera. Tr. Jorge Manrique (EN>ES).
- Tokutomi, Roka [=Kenjirō]. 2011. *Namiko*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-1-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Toriyama, Sekien. 2014. *Guía ilustrada de monstruos y fantasmas de Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-9-3. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Toudo, Ryo. 2004. *Cómo dibujar manga 9: Tramas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-925-2. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles.com (JA>ES).

- Tsuchiya, Seiji. 1995. *Mantenimiento de calidad: cero defectos a través de la gestión del equipo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-16-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Tsuji, Hitonari. 2008. *El Buda blanco*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8274-7. Tr. Alicia Martorell Linares (FR>ES).
- Tsuji, Hitonari. 2009. *El Buda blanco*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7984-6. Tr. Alicia Martorell Linares (FR>ES).
- Tsuji, Hitonari. 2009. *Pianissimo, pianissimo*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6586-3. Tr. Alicia Martorell Linares (FR>ES).
- Tsutsui, Yasutaka. 2008. *Hombres salmonela en el planeta porno*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-935763-4-9. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Tsutsui, Yasutaka. 2009. *Estoy desnudo y otros cuentos*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-936510-7-7. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Tsutsui, Yasutaka. 2011. *Paprika*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-937247-9-5. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Tucci, Norberto [ed.]. 2007. *Haikus*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-85895-44-1. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Uchiyama, Kōshō. 2009. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-731-7. Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
- Uchiyama, Kōshō. 2010. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-781-2. Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
- Uchiyama, Kōshō. 2010. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-868-0. Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
- Uchiyama, Kōshō. 2012. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-870-3 (ePub). Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
- Ueda, Akinari. 1971. *La luna de las lluvias*. Barcelona: Mateu. ISBN 978-84-7104-008-4. Tr. Manuel Serrat Crespo (EN>ES).
- Ueda, Akinari. 2002. *Cuentos de lluvia y de luna*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-528-6. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Ueda, Akinari. 2009. *La luna de las lluvias*. Barcelona: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-644-7. Tr. Manuel Serrat Crespo (EN>ES).
- Ueda, Akinari. 2010. *Cuentos de lluvia y de luna*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-183-9. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Ueda, Akinari. 2013. *Cuentos de lluvia de primavera*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-9-3. Tr. Yoshifumi Kawasaki (JA>ES).
- Ueda, Shizuteru. 2004. *Zen y filosofía*. Barcelona: Herder. ISBN 978-84-254-2328-4. Tr. Raquel Bouso García; Illana Giner Comín (EN, AL>ES).
- Uehashi, Nahoko. 2011. *El guardián del espíritu*. Boadilla del Monte, Madrid: SM. ISBN 978-84-675-4663-7. Tr. Gonzalo Fernández (EN>ES).
- Uehashi, Nahoko. 2011. *Moribitó: El guardián de la oscuridad*. Boadilla del Monte, Madrid: SM. ISBN 978-84-675-4664-4. Tr. Gonzalo Fernández (EN>ES).
- Ueshiba, Kisshomaru. 1988. *El espíritu del Aikido*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-61-7. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).
- Ueshiba, Kisshomaru. 1990. *Aikido: la práctica*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-68-6. Tr. José R. Blanco (EN>ES).
- Ueshiba, Kisshomaru. 2008. *El espíritu del Aikido*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-6-7. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).
- Ueshiba, Morihei. 1992. *Budo: las enseñanzas del fundador del Aikido*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-74-7. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).
- Ueshiba, Morihei. 2000. *Ai-ki-do: (el arte de la paz)*. Valencia: Ahimsa. ISBN 978-84-931254-0-0.
- Ueshiba, Morihei. 2000. *Entrenamiento del budo en aikido*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-426-6. Tr. Fidel Font Roig (EN>ES).
- Ueshiba, Morihei. 2007. *Budo: las enseñanzas del fundador del Aikido*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-1-2. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).

- Ueshiba, Morihei. 2009. *El arte de la paz*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-713-3. Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Ueshiba, Morihei. 2011. *El corazón del Aikido: la filosofía del "takemusu aiki"*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-2-2. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
- Ueshiba, Morihei. 2012. *El arte de la paz*. Madrid: Mandala. ISBN 978-84-8352-520-3. Tr. Fernando Luis Cabal Riera (EN>ES).
- Ueshiba, Moriteru. 2009. *Aikido paso a paso: una guía práctica*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-699-0. Tr. Carolina Isern Torrente (EN>ES).
- Uno, Chiyo. 1992. *Confesiones de amor*. Barcelona: Mondadori. ISBN 978-84-397-1813-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Uno, Chiyo. 1996. *Historia de una mujer soltera*. Barcelona: Lumen. ISBN 978-84-264-4929-0. Tr. Marc Bassets; Nèstor Busquets (EN>ES).
- Usami, Yuriko; Emura, Shinichi. 2006. *Sonríe*. Barcelona: Thule. ISBN 978-84-96473-38-6. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Usami, Yuriko; Emura, Shinichi. 2008. *¡Ánimo!*. Barcelona: Thule. ISBN 978-84-96473-75-1. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Uyeda, Seiya. 1980. *La nueva concepción de la Tierra: continentes y océanos en movimiento*. Barcelona: Blume. ISBN 978-84-7031-154-3. Tr. Montserrat Domingo de Miró (EN>ES).
- Wada, Ryo. 2014. *La guerra contra Nobunaga. La hija de los piratas Murakami 1*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-9-9. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1929. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1943. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1966. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1990. *Tradiciones y Leyendas Japonesas*. Barcelona: MUSA. ISBN 978-84-7511-160-5. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Watanabe, Kensuke. 2009. *¡Resuélvelo!: un método simple para solucionar problemas*. Barcelona: Empresa Activa. ISBN 978-84-92452-40-8. Tr. María Isabel Merino Sánchez (EN>ES).
- Watanabe, Naoki. 2009. *Ilustración de moda contemporánea: iniciación a las técnicas de dibujo*. Barcelona: Promopress. ISBN 978-84-936508-5-8. Tr. Jesús de Cos Pinto (EN>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Agujeros de la nariz*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-2-8. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Costras*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-6-6. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Dientes*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-5-9. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Ombbligo*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-7-3. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Plantas de los pies*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-3-5. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Tetas*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-4-2. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Munenori. 2012. *La espada que da vida: enseñanzas secretas de la casa del Shogun*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-938684-9-9. Tr. Jeannine Emery (EN>ES).
- Yamada, Fūtarō. 2012. *Los ninjas de Koga y su código secreto*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-2-3. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Clara Mie Cánovas (JA>ES).
- Yamada, Fūtarō. 2013. *La leyenda de los ocho guerreros perro*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-6-7. Tr. Ismael Funes Aguilera (JA>ES).
- Yamada, Kōun. 1986. *Barrera sin puerta*. Madrid: Zendo Betania. ISBN 978-84-398-6982-5. Tr. Ana M. Schluter Rodés (EN>ES).
- Yamakami, Katsuya. 2004. *Cómo dibujar manga 16: vehículos y robots*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96415-82-9. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).

- Yamamoto, Jocho [=Tsunetomo]. 2000. *Hagakure: el libro secreto de los samuráis*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0761-9. Tr. Mario Lamberti (FR>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2004. *Hagakure: el libro secreto del samurai*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-763-4. Tr. Francis García (FR>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2005. *Bushido: el camino del samurai: basado en el libro Hagakure de Tsunetomo Yamamoto*. Badalona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-843-1. Tr. Eva Alonso Porri (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2005. *Hagakure: el camino del samurái*. Madrid: Arkano Books. ISBN 978-84-89897-75-5. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2005. *Hagakure: el libro del samurái*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-357-6. Tr. Jerónimo Sahagún (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2011. *Bushido, el camino del samurái*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-9910-106-4 (ePub). Tr. Eva Alonso Porri (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2012. *Hagakure: a la sombra de la hojas*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-0-7. Tr. Elizabeth Casals Bufano (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2013. *Hagakure: el camino del samurái*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-2731-2 (ePub). Tr. Omar El-Kashef Calabor (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2014. *Hagakure: el camino del Samurái*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-8-4. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
- Yamamoto, Yosho [=Jōchō=Tsunetomo]. 1989. *Hagakure: Breviario del samurai*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-108-3. Tr. Francis García (FR>ES).
- Yamamoto, Yosho [=Jōchō=Tsunetomo]. 2003. *Hagakure: el código secreto del samurái*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-35-8. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1988. *Els ratolins a la platja*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-131-1. Tr. Caterina Molina Benítez (FR>CA).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1988. *Los ratoncitos en la playa*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-132-8. Tr. Caterina Molina Benítez (FR>ES).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1989. *Els ratolins van d'excursió*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-170-0. Tr. Eriko Miura; Joaquim Sala-Sanahuja (JA>CA).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1989. *Los ratoncitos van de excursión*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-171-7. Tr. Eriko Miura; Joaquim Sala-Sanahuja (JA>ES).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 2008. *El tren de la familia ratón*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-8470-317-4. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 2011. *La familia Ratolí va a la platja*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-417-1. Tr. Margarida Trias Pareja (FR>CA).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 2011. *La familia Ratón va a la playa*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-416-4. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Yanagita, Kunio. 2013. *Mitos populares de Japón: leyendas de Tōno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-1-2. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal (JA>ES).
- Yanagita, Kunio. 2013. *Mitos populares de Japón: leyendas de Tōno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-6-2 (ePub). Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal (JA>ES).
- Yasuoka, Shōtarō. 2009. *La zapatilla de cristal*. Madrid: El Tercer Nombre. ISBN 978-84-96693-52-4. Tr. María Alonso del Yerro (EN>ES).
- Yaura, Yukki. 2005. *Haiga: haikus ilustrados*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-849-3. Tr. Teresa Herrero Ferrio; Jesús Munárriz (JA>ES).
- Yodogawa, Nagaharu; Ueno, Kōshi; Rayns, Tony [et al.]. 1998. *Takeshi Kitano: al final de la violencia*. Valladolid: Semana Internacional de Cine de Valladolid. ISBN 978-84-87737-26-8. Tr. Makiko Tsujimoto (JA>ES).
- Yokomizo, Seishi. 2008. *El clan Inugami*. Arganda del Rey, Madrid: La Factoría de Ideas. ISBN 978-84-9800-263-8. Tr. Olga Marín Sierra (EN>ES).
- Yokomizo, Seishi. 2009. *El clan Inugami*. Arganda del Rey, Madrid: La Factoría de Ideas. ISBN 978-84-9800-488-5. Tr. Olga Marín Sierra (EN>ES).
- Yokomizo, Seishi. 2014. *El clan Inugami*. Arganda del Rey, Madrid: La Factoría de Ideas. ISBN 978-84-9018-367-0 (ePub). Tr. Olga Marín Sierra (EN>ES).
- Yokomizo, Seishi. 2014. *Gokumon-to: La Isla de las Puertas del Infierno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-7-5. Tr. Ismael Funes Aguilera (JA>ES).
- Yokoyama, Sakujiro; Oshima, Eisuke. 2009. *Judo kyohan*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-45-4. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).

- Yokoyama, Sakujiro; Oshima, Eisuke. 2009. *Judo kyohan*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-46-1 (EN>ES).
- Yosa, Buson. 1992. *Selección de jaikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-326-9. Tr. Justino Rodríguez Esteban; Kimi Nishio; Seiko Ota (JA>ES).
- Yosa, Buson. 2007. *Alada claridad: haikus de pájaros de Yosa Buson*. Valencia: Pre-Textos. ISBN 978-84-8191-835-9. Tr. Alberto Silva (JA>ES).
- Yosano, Akiko. 2007. *Poeta de la pasión*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-899-8. Tr. José María Bermejo; Teresa Herrero (JA>ES).
- Yosano, Akiko. 2014. *Cabells enredats*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-9975-532-8. Tr. Mercè Altimir Losada (JA>CA).
- Yoshida, Kenkō. 1986. *Tsurezuregusa. Ocurrencias de un ocioso*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-174-6. Tr. Justino Rodríguez Esteban (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2007. *Desde el imperio*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4107-6. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2007. *La estrella de la desolación*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4104-5. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *El ángel de la arena ardiente*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4105-2. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *El día del juicio*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4114-4. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *El estigma de la santa*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4111-3. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *Know faith*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4110-6. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *Los señores de la noche*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4109-0. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *Ruido silencioso*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4108-3. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2009. *El trono de rosas*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4112-0. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2009. *La corona de espinas*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4113-7. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1993. *Musashi: 1. El camino del samurai*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1793-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1993. *Musashi: 2. El arte de la guerra*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1801-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1993. *Musashi: 3. El camino de la espada*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1817-4. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1994. *Cara de mono*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1939-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1994. *Musashi: 4. El código Bushido*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1835-8. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1994. *Musashi: 5. El camino de la vida y de la muerte*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1878-5. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1995. *El fin de un sueño*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-2014-6. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1995. *Enemigo de Buda*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1946-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1995. *Este contra Oeste*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1964-5. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1996. *Duelo de sucesión*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-2015-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2009. *Musashi: el camino de la espada*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937009-5-9. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2009. *Musashi: la leyenda del samurái*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937009-1-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2010. *Musashi: la luz perfecta*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937009-8-0. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).

- Yoshikawa, Eiji. 2011. *Taiko: el hábil cara de mono*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-4-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2011. *Taiko: Hideyoshi en el poder*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-5-0. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2014. *El cantar de Heike: la gran epopeya medieval japonesa*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-6-9. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 1991. *Kitchen*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-7223-386-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 1994. *Kitchen*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-7223-837-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 1994. *N. P.* Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-7223-440-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2002. *Amrita*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-210-7. Tr. Mercedes Corral (IT>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2006. *Sueño profundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-324-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2007. *Amrita*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-910-6. Tr. Mercedes Corral (IT>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2007. *Sueño profundo*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2345-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2008. *Kitchen*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-936413-2-0. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Yoshimoto, Banana. 2008. *Sueño profundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-526-5. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2008. *Tsugumi*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-026-0. Tr. Albert Nolla Cabellos; Bibiana Morante Mediavilla (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2008. *Tsugumi*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-036-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Yoshimoto, Banana. 2011. *N. P.* Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-367-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2011. *Records d'un carreró sense sortida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-340-7. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Yoshimoto, Banana. 2011. *Recuerdos de un callejón sin salida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-336-0. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2013. *El lago*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-776-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2014. *Un viaje llamado vida*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-2-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Yoshimura, Akira. 2002. *Libertad bajo palabra*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-39-1. Tr. César Aira.
- Yoshimura, Akira. 2011. *Naufragios*. Barcelona: Marbot. ISBN 978-84-92728-17-6. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Yoshitomo, Nara. 2013. *El perrito que quería tener amigos*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-36-5. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Yumoto, Kazumi. 1997. *Els amics*. Barcelona: Cruïlla. ISBN 978-84-8286-364-1. Tr. Josep Sampere i Martí (EN>CA).
- Yumoto, Kazumi. 1997. *Tres amigos en busca de un muerto*. Madrid: SM. ISBN 978-84-348-5679-0. Tr. Begoña Llovet (AL>ES).
- Yumoto, Kazumi. 2009. *El oso y el gato salvaje*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-337-2. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Zeami. 1999. *Fushikaden: tratado sobre la práctica del teatro No y cuatro dramas No*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-258-2. Tr. Javier Rubiera; Higashitani Hidehito (JA>ES).
- Zenkei Shibayama. 2005. *La barrera sin puerta: comentarios zen al Mumonkan*. Barcelona: La Liebre de Marzo. ISBN 978-84-87403-85-9. Tr. Fernando Pardo; Rosanna Zanarini (EN>ES).

Annex 2: Traduccions del japonès a Espanya per ordre cronològic

En aquest annex presentem les obres del corpus en ordre cronològic segons l'any d'edició a Espanya, i dins d'un mateix any s'ordena per autor i títol. Hem col·locat l'any al davant perquè es pugui indentificar més fàcilment. Les reedicions estan marcades amb color gris de lletra.

1904. Hasegawa, T. [ed.] *Contes populars del Japó*. Barcelona: L'Avenç. Tr. Jaume Massó i Torrents (EN>CA).
1904. Tokutomi, Kenjirō [=Roka]. *Nami-ko*. Barcelona: Maucci. Tr. Juan N. Cañizares (EN>ES).
1909. Tamenaga, Shunsui. *Los 47 capitanes*. Madrid: Domingo Blanco. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (EN>ES).
1923. Tokutomi, Kenjirō [=Roka]. *¡Antes la muerte! Novela japonesa*. Madrid: Rivadeneyra. Tr. J. F. de A. (FR>ES).
1929. Wakatsuki, Fukuyirō. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
1930. Kori, Tarahiko; Tanizaki, Jun'ichirō. *Teatro japonés: Yoshitomo: tragedia del Japón antiguo - Amor: drama del Japón contemporáneo en tres actos por Tanizaki Juniki*. Madrid: Aguilar - J. Pueyo. Tr. Antonio Ferratges (JA>ES).
1933. Álvarez, José M^a [tr.]. *Leyendas y cuentos del Japón*. Barcelona: Luis Gili. Tr. P. José Mª Álvarez (JA>ES).
1935. Hasegawa, T. [ed.]. *O-Shichi, la filla del Yaoya i altres balades i contes japonesos*. Barcelona: Llibreria Catalònia. Tr. Jaume Massó i Torrents; Eduard Vallès [=Llorens] (EN>CA).
1941. Hino, Ashihei. *La guerra y el soldado*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. Tr. José Leonart (EN>ES).
1941. Murasaki, Shikibu. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
1942. Ogasawara, Nagayo. *Biografía del Almirante Togo*. Barcelona: Editorial Ibérica. P. Pugès. Tr. Palmira Viñolas Saurí (EN>ES).
1943. Wakatsuki, Fukuyirō. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
1945. Tokutomi, Kenjirō [=Roka]. *Nami-ko*. Barcelona: Reguera. Tr. Jorge Manrique (EN>ES).
1954. [Sazanami, Iwaya]. *Cuentos de hadas japoneses*. Barcelona: Molino. Tr. Alfonso Nadal (EN>ES).
1959. Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. *El hijo de Hiroshima*. Barcelona: Plaza & Janés. Tr. Alfredo Crespo (EN>ES).
1961. Akutagawa, Ryūnosuke. *El biombo infernal*. Madrid: Arión. Tr. Vicente Gaos.
1961. Kawabata, Yasunari. *País de nieve*. Barcelona: Zeus. Tr. César Durán (FR>ES).
1961. Matsui, Tōru. *Cuando se apagan las luces de Tokyo*. Bilbao: El Siglo de las Misiones. Tr. Anselmo Mataix, S. J. ; José M. de Vera, S. J. (JA>ES).
1962. Dazai, Osamu. *Ya no humano*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1818-7. Tr. José M. Aroca (EN>ES).
1962. Kawabata, Yasunari. *Una grulla en la taza de té*. Barcelona: Vergara. Tr. Luis de Salvador (FR>ES).
1963. Mishima, Yukio. *El pabellón de oro*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1851-4. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
1963. Nishida, Kitarō. *Ensayo sobre el bien*. Madrid: Revista de Occidente. Tr. Anselmo Mataix, S. J. ; José M. de Vera, S. J. (JA>ES).
1963. Tanizaki, Jun'ichirō. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1847-7. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).

1964. Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. *El hijo de Hiroshima*. Barcelona: Plaza & Janés. Tr. Alfredo Crespo (EN>ES).
1964. Tanaka, Chikao; Kinoshita, Junji; Abe, Kōbō; Tanaka, M. M. Sumie; Fukuda, Tsuneari. *Teatro japonés contemporáneo*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-11011-3. Tr. Josefina Keiko Ezaki (JA>ES).
1965. Akutagawa, Ryūnosuke. *Las puertas del infierno*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2591-7. Tr. Alberto L. Pérez (EN>ES).
1966. Tanizaki, Jun'ichirō. *Las hermanas Makioka*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1876-7. Tr. Miguel Ménendez Cuspinera (EN>ES).
1966. Wakatsuki, Fukuyirō. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
1968. Kawabata, Yasunari. *País de nieve*. Barcelona: Zeus. ISBN 978-84-318-0081-9. Tr. César Durán (FR>ES).
1968. Kawabata, Yasunari. *Una grulla en la taza de té*. Barcelona: Círculo de Lectores. Tr. Luis de Salvador (FR>ES).
1968. Tanizaki, Jun'ichirō. *Cuentos crueles*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1891-0. Tr. Jesús López Pacheco; Ángel Crespo (EN>ES).
1969. Kawabata, Yasunari. *El clamor de la montaña*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30021-9. Tr. Jaime Fernández; Satur Ochoa (JA>ES).
1969. Kawabata, Yasunari. *Kioto: La danzarina de Izu*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30051-6. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).
1970. Matsuo, Bashō. *Sendas de Oku*. Barcelona: Barral. ISBN 978-84-211-0204-6. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).
1970. Satō, Satoru. *El avión de la abuela*. Alcoy: Marfil. ISBN 978-84-268-0136-4. Tr. Josefina Keiko Ezaki (JA>ES).
1971. Kawabata, Yasunari. *Diario de un muchacho*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30035-6. Tr. Ángel Sabrido (AL>ES).
1971. Kawabata, Yasunari. *El clamor de la montaña*. Barcelona: GP. ISBN 978-84-01-43379-5. Tr. Jaime Fernández; Satur Ochoa (JA>ES).
1971. Kawabata, Yasunari. *Kioto: La danzarina de Izu*. Esplugues de Llobregat: GP. ISBN 978-84-01-43350-4. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).
1971. Kawabata, Yasunari. *País de nieve*. Barcelona: Zeus. Tr. César Durán (FR>ES).
1971. Ueda, Akinari. *La luna de las lluvias*. Barcelona: Mateu. ISBN 978-84-7104-008-4. Tr. Manuel Serrat Crespo (EN>ES).
1972. Mishima, Yukio. *Nieve de primavera*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2596-2. Tr. Domingo Manfredi Cano (EN>ES).
1973. Endō, Shūsaku. *Silencio*. Madrid: Sociedad de Educación Atenas. ISBN 978-84-7020-129-5. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
1973. Endō, Shūsaku. *Silencio*. Salamanca: Atenas-Sígueme. ISBN 978-84-301-0511-3. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
1973. Kawabata, Yasunari. *Kioto: La danzarina de Izu*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-35079-5. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).
1973. Kitagawa, Kazue. *Mentalidad computadora: cómo pensar y actuar en la era de la informática*. Madrid: APD. ISBN 978-84-7019-148-0. Tr. Yukio Muto (JA>ES).
1973. Mishima, Yukio. *Seis piezas No*. Barcelona: Barral. ISBN 978-84-211-0268-8. Tr. Vicente Ribera Cueto; Yamamoto Masae (EN>ES; JA>ES).
1973. Tetsuro, Watsuji. *El hombre y su ambiente*. Madrid: Miguel Castellote. ISBN 978-84-7259-033-5. Tr. Anselmo Mataix (JA>ES).
1974. Kawabata, Yasunari. *Diario de un muchacho*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-35097-9. Tr. Ángel Sabrido (AL>ES).
1974. Mishima, Yukio. *Caballos desbocados*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2599-3. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
1974. Mishima, Yukio. *Sed de amor*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2597-9. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
1975. Nakayama, Masatoshi. *Katas de karate: Heian 1 = Tekki 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0815-5. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
1975. Nakayama, Masatoshi. *Katas de karate: Heian 2. Heian 3*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0816-2. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
1975. Nakayama, Masatoshi. *Katas de karate: Heian 4*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0817-9. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).

1975. Nakayama, Masatoshi. *Katas de karate: Heian 5*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0818-6. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
1976. Hasegawa, Toshio. *Neoplasia trofoblastica: corioepitelioma*. Barcelona: Espays. ISBN 978-84-7179-084-2. Tr. José Mª Genis Gálvez (EN>ES).
1976. Ishikawa, Takuboku. *Un puñado de arena*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-85272-05-1. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1976. Kawabata, Yasunari. *Diario de un muchacho*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-46039-5. Tr. Ángel Sabrido (AL>ES).
1976. Kawabata, Yasunari. *El Lago*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-44139-4. Tr. Antonio Bigú del Blanco (EN>ES).
1976. Kawabata, Yasunari. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2151-3. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
1976. Liberio Del Zotti, Carlo [sel.]. *Antología de la Poesía Japonesa Antigua*. Zaragoza: Litho Arte. ISBN 978-84-85233-16-8. Tr. Carlo Liberio Del Zotti (EN>ES).
1976. Nakayama, Masatoshi. *La dinámica del Karate 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1198-8. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
1977. Ihara, Saikaku. *Vida de una cortesana*. Madrid: Felmar. ISBN 978-84-379-0099-5. Tr. José González Vallarino (JA>ES).
1977. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Ultramar. ISBN 978-84-7386-079-6. Tr. Nélida M. de Machain; Maria J. Sobejano (EN>ES).
1977. Nakayama, Masatoshi. *La dinámica del karate 2*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1197-1. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
1979. Anno, Mitsumasa. *El viatge d'Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1785-4. Tr. Marià Manent (ES>CA).
1979. Cabezas, Antonio [ed.]. *Cantares de Ise: Ise Monogatari*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-85272-42-6. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1979. Kudō, Kazuzō. *Judo en acción. Técnicas de proyección*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1611-2. Tr. Diorki (IT>ES).
1979. Kudō, Kazuzō. *Judo en acción: Técnicas de combate cuerpo a cuerpo en el suelo*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1701-0. Tr. Diorki (IT>ES).
1979. Mishima, Yukio. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-7117-1. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
1979. Nakayama, Masatoshi. *Compendio*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1612-9. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
1979. Nakayama, Masatoshi. *Fundamentos*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1698-3. Tr. Aoki Osamu; Félix Sáenz Fernández (EN>ES).
1979. Nakayama, Masatoshi. *Kumite 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1700-3. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
1980. Anno, Mitsumasa. *El viatge d'Anno (II)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1778-6. Tr. Marià Manent (ES>CA).
1980. Cabezas García, Antonio [ed.]. *Manioshu: Colección para diez mil generaciones*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-002-2. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1980. Endō, Shūsaku. *Jesús*. Santander: Sal Terrae. ISBN 978-84-293-0567-8. Tr. Juan C. Rodríguez Herranz (EN>ES).
1980. Hanabusa, Yoshiko. *La granja de la Andrómeda: selección de poemas*. Madrid: Manuel Ríos Ruiz. ISBN 978-84-300-2218-2. Tr. Yukio Muto (JA>ES).
1980. Mishima, Yukio. *El marino que perdió la gracia del mar*. Barcelona: Bruguera. ISBN 978-84-02-07518-5. Tr. Jesús Zulaika Goicochea (EN>ES).
1980. Nakayama, Masatoshi. *Katas Bassai y Kanku*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1852-9. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
1980. Nakayama, Masatoshi. *Katas de Heian y Tekki*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1851-2. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
1980. Nakayama, Masatoshi. *Kumite 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1700-3. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
1980. Nakayama, Masatoshi. *Kumite 2*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1796-6. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
1980. Solomonoff, Jorge N. [tr.]. *Cuentos de Ise*. Barcelona: Paidós. ISBN 978-84-7509-017-7. Tr. Jorge N. Solomonoff (FR>ES).
1980. Uyeda, Seiya. *La nueva concepción de la Tierra: continentes y océanos en movimiento*. Barcelona: Blume. ISBN 978-84-7031-154-3. Tr. Montserrat Domingo de Miró (EN>ES).

1981. Anno, Mitsumasa. *El Viaje de Anno (II)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1779-3. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
1981. Anno, Mitsumasa. *El viaje de Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1784-7. Tr. Herminia Dauer; M. Ribes (EN>ES).
1981. Kadowaki, Johannes Kakichi. *El Zen y la Biblia: lectura corporal del Koan y la Biblia: vivencia zen de un cristiano*. Madrid: San Pablo. ISBN 978-84-285-0821-6. Tr. Agustín Jacinto Zavala (JA>ES).
1981. Matsuo, Bashō. *Sendas de Oku*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-3845-1. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).
1981. Morishima, Michio. *Teoría económica de la sociedad moderna*. Barcelona: Antoni Bosch. ISBN 978-84-85855-02-5. Tr. Ana Martínez Pujana (EN>ES).
1982. Anno, Mitsumasa. *El Viaje de Anno (III)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1927-8. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
1982. Anno, Mitsumasa. *El Viaje de Anno (IV)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2006-9. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
1982. Anno, Mitsumasa. *El viatge d'Anno (III)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1926-1. Tr. Marià Manent (ES>CA).
1982. Endō, Shūsaku. *El Samurai*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0528-9. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
1982. Ihara, Saikaku. *Historias de amor entre samurais*. Barcelona: Laertes. ISBN 978-84-85346-62-2. Tr. Armand de Fluvià (EN>ES).
1982. Ihara, Saikaku. *Hombre lascivo y sin linaje*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-081-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1982. Ikeda, Daisaku. *El buda viviente*. Barcelona: Gedisa. ISBN 978-84-7432-149-4. Tr. Alberto Luis Bixio (EN>ES).
1982. Kawabata, Yasunari. *País de nieve*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-0090-4. Tr. César Durán (FR>ES).
1982. Murakami, Ryū. *Azul casi transparente*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-1241-1. Tr. Jorge G. Berlanga (EN>ES).
1982. Nagasaki, Genosuke. *Mamá siempre está ocupada*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2822-9. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
1982. Nagasaki, Genosuke. *Mamá va de compras*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2823-6. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
1982. Nagasaki, Genosuke. *Mamá ya no está enfadada*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2821-2. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
1983. Anno, Mitsumasa. *El viatge d'Anno (IV)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2007-6. Tr. Marià Manent (ES>CA).
1983. Cabezas García, Antonio [sel.]. *Jaikus inmortales*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-109-8. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1983. Ihara, Saikaku. *Amores de un vividor*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0903-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
1983. Kawabata, Yasunari. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Orbis. ISBN 978-84-7530-162-4. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
1983. Matsuo, Bashō. *Haiku de las cuatro estaciones*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-33-5. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
1983. Mishima, Yukio. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-320-6289-6. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
1983. Mishima, Yukio. *Sed de amor*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-4324-9. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
1983. Nagasaki, Genosuke. *Mamá y el muñeco de nieve*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2825-0. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
1983. Nagasaki, Genosuke; Kakimoto, Kozo [il.]. *El despiste de mamá*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2824-3. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
1983. Nakayama, Masatoshi. *Gankaku, Jion*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-2198-7. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
1983. Nakayama, Masatoshi. *Jitte, Hangetsu, Empi*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-2197-0. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
1983. Niwano, Nikkyō. *El budismo para el hombre de hoy: una interpretación actual del Sutra de la Flor de Loto*. Barcelona: Edebé. ISBN 978-84-236-1782-1. Tr. Ricardo García Sadurní (EN>ES).

1984. Fukazawa, Shichirō. *Narayama [Avant-títol: Estudi a propòsit de les cançons del]*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-7588-008-2. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
1984. Fukazawa, Shichirō. *Narayama*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. ISBN 978-84-7739-296-5. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
1984. Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. *El niño de Hiroshima*. Madrid: Altea. ISBN 978-84-372-2043-7. Tr. Mario Merlino (FR>ES).
1984. Miyamoto, Musashi. *Escritos sobre las cinco ruedas*. Madrid: Luis Cárcamo. ISBN 978-84-85316-88-5. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
1984. Miyamoto, Musashi. *Escritos sobre los cinco anillos: estrategia del samurái*. Madrid: Luis Cárcamo. ISBN 978-84-7627-129-2. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
1984. Morishima, Michio. *Por qué ha "triunfado" el Japón: tecnología occidental y mentalidad japonesa*. Barcelona: Crítica. ISBN 978-84-7423-221-9. Tr. José Antonio Bravo (EN>ES).
1985. Akutagawa, Ryūnosuke. *Kappa*. Barcelona: Laia/ Alfa. ISBN 978-84-7222-837-5. Tr. Eva Iribarne Dietrich (EN>ES).
1985. Manzano, Alberto; Tsutomu, Takagi [eds.]. *Haiku de las estaciones: Antología de la poesía zen*. Barcelona: Teorema/Visión Libros. ISBN 978-84-7604-083-6. Tr. Alberto Manzano; Takagi Tsutomu (JA>ES).
1985. Mishima, Yukio. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2059-3. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
1985. Mishima, Yukio. *El mariner que va perdre la gràcia del mar*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-7588-122-5. Tr. Josep M. Fulquet (EN>CA).
1985. Mishima, Yukio. *El templo del alba*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2601-3. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
1985. Mishima, Yukio. *La corrupción de un ángel*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2600-6. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
1985. Ōbayashi, Taryō. *Ise e Izumo: los santuarios del sintoísmo*. Madrid: Orbis. ISBN 978-84-7515-574-6. Tr. Lourdes Ortiz; Daniel Sarasola (IT>ES).
1986. Anno, Mitsumasa. *El món medieval d'Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2175-2. Tr. Jaume Cabré (ES>CA).
1986. Deshimaru, Taisen. *Sutra y poemas Zen*. Madrid: Las Mil y Una Ediciones. ISBN 978-84-85805-31-0. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
1986. Kitsuregawa, Masaru; Motōka, Tōru. *El ordenador de la quinta generación*. Barcelona: Ariel. ISBN 978-84-344-1056-5. Tr. Juan A. Gutiérrez Larraya (EN>ES).
1986. Kobayashi, Issa. *Cincuenta haikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-176-0. Tr. Ricardo de la Fuente; Hirosaki Shinjiro (JA>ES).
1986. Mishima, Yukio. *Después del banquete*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2602-0. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
1986. Mishima, Yukio. *El marino que perdió la gracia del mar*. Barcelona: Bruguera. ISBN 978-84-02-09386-8. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
1986. Mishima, Yukio. *El marino que perdió la gracia del mar*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-2198-0. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
1986. Mishima, Yukio. *El pabellón de oro*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-0517-0. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
1986. Mishima, Yukio. *La senyora de Sade*. Barcelona: Mall. ISBN 978-84-7456-302-3. Tr. Vicenç Altaió; Patrick Gifreu (FR>CA).
1986. Yamada, Kōun. *Barrera sin puerta*. Madrid: Zendo Betania. ISBN 978-84-398-6982-5. Tr. Ana M. Schluter Rodés (EN>ES).
1986. Yoshida, Kenkō. *Tsurezuregusa. Ocurrencias de un ocioso*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-174-6. Tr. Justino Rodríguez Esteban (JA>ES).
1987. Akutagawa, Ryūnosuke. *Rashomon y otros Cuentos*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-94-6. Tr. José Kozer (EN>ES).
1987. Deshimaru, Taisen. *El Sutra de la gran Sabiduría*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-81-6. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
1987. Deshimaru, Taisen. *Kannon Gyo: el sutra de la gran compasión*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-89-2. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
1987. Funakoshi, Gichin. *Kyohan Karate-Do*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-49-5. Tr. Miguel Angel Estables (EN>ES).
1987. Funakoshi, Gichin. *Kyohan Karate-Do*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-50-1. Tr. Miguel Angel Estables (EN>ES).

1987. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Salvat. ISBN 978-84-345-8492-1. Tr. Nélide M. de Machain (EN>ES).
1987. Mishima, Yukio. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-85876-72-3. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
1987. Mishima, Yukio. *Madame de Sade*. Madrid: MK. ISBN 978-84-7389-050-2. Tr. Francisco Melgares (EN>ES).
1987. Miyamoto, Musashi. *El libro de los cinco anillos: guía del samurai*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-85-4. Tr. José J. Fuente del Pilar; Matsushi Kaminari; Ramón Martínez Castellone.
1987. Monden, Yasuhiro. *El sistema de producción de Toyota*. Barcelona: IESE. ISBN 978-84-404-0385-8. Tr. Purificación Suarez Herranz (EN>ES).
1987. Okumura Augustine Ichirō. *El placer de orar: inori*. Burgos: Monte Carmelo. ISBN 978-84-7239-181-9. Tr. Manuel Ordóñez Villarroel (IT>ES).
1987. Sazanami, Iwaya. *Cuentos de hadas japoneses*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-85354-98-6. Tr. Carmen Bravo-Villasante (EN>ES).
1987. Shirai, Yoshiaki; Tsujii, Jun'ichi. *Inteligencia artificial: conceptos, técnicas y aplicaciones*. Barcelona: Ariel. ISBN 978-84-344-7448-2. Tr. Rafael Sala (EN>ES).
1987. Solomonoff, Jorge N. [tr.]. *Cuentos de Ise*. Madrid: Orbis/ Hyspamérica. ISBN 978-84-85471-75-1. Tr. Jorge N. Solomonoff (FR>ES).
1987. Togawa, Masako. *Lady Killer*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-7735-616-5. Tr. Cristina Macía (EN>ES).
1988. Cabezas, Antonio [ed.]. *Cantares de Ise: Ise Monogatari*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-218-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1988. Endō, Shūsaku. *El Samurai*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-2579-7. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
1988. Endō, Shūsaku. *Silencio*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0540-1. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
1988. Fukuoka, Masanobu. *El cultivo natural*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-85351-90-9. Tr. Alberto García (EN>ES).
1988. Fuster, Felícia; Naoyuki, Sawada. *Poesía japonesa contemporània*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana-Proa. ISBN 978-84-7739-032-9. Tr. Felícia Fuster; Sawada Naoyuki (JA>CA).
1988. Ikeda, Daisaku. *Budismo: primer milenio*. Madrid: Taurus. ISBN 978-84-306-9778-6. Tr. Rosendo Ferrán Herrero (EN>ES).
1988. Inoue, Yasushi. *La escopeta de caza*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-3122-1. Tr. Javier Albiñana; Yuna Alier [Col.] (FR, JA>ES).
1988. Kara, Jūrō. *La carta de Sagawa*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-3124-5. Tr. Joaquín Jordá (FR>ES).
1988. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Ultramar. ISBN 978-84-7386-185-4. Tr. Nélide M. de Machain (EN>ES).
1988. Keizan, Jōkin. *Recomendaciones para la práctica del Zazen*. Novelda, Alicante: Dharma. ISBN 978-84-86615-13-0. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
1988. Koun, Ejo. *Enseñanzas zen de Eihei Dogen: Shobogenzo Zuimonki*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-017-7. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
1988. Monden, Yasuhiro. *El sistema de producción de Toyota*. Madrid: CDN Ciencias de la Dirección. ISBN 978-84-86743-02-4. Tr. Purificación Suarez Herranz (EN>ES).
1988. Togawa, Masako. *La llave maestra*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-0008-0. Tr. Susana Constante (EN>ES).
1988. Ueshiba, Kisshomaru. *El espíritu del Aikido*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-61-7. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).
1988. Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. *Els ratolins a la platja*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-131-1. Tr. Caterina Molina Benítez (FR>CA).
1988. Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. *Los ratoncitos en la playa*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-132-8. Tr. Caterina Molina Benítez (FR>ES).
1989. Abe, Kōbō. *La mujer de la arena*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-016-0. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
1989. Dōgen, Eihei. *La naturaleza de buda (shobogenzo)*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-093-2. Tr. Félix Escrivá Prieto (EN>ES).
1989. Dōgen, Eihei. *Shushogi: principios de la práctica-iluminación*. Alicante: Dharma. ISBN 978-84-86615-24-6. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).

1989. Endō, Shūsaku. *Escándalo*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0800-6. Tr. Hernán Sabaté (EN>ES).
1989. Funakoshi, Gichin. *Karate do Mi camino*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-46-4. Tr. Luis Roiz (EN>ES).
1989. Iwamura, Kazuo. *Els ratolins a la llum de la lluna*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-175-5. Tr. Joan Tarrida; Suzuki Shigeko (JA>CA).
1989. Iwamura, Kazuo. *Ratoncitos a la luz de la luna*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-176-2. Tr. Shigeko Suzuki (JA>ES).
1989. Kawabata, Yasunari. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-2749-4. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
1989. Mikoto, Sariko; Santana, Lázaro [eds.]. *Simetrías: Tankas y jaikus de cuatro poetas japoneses*. Las Palmas: Ed. Reg. Canaria. ISBN 978-84-85438-68-6. Tr. Lázaro Santana; Mikoto, Sariko (EN>ES).
1989. Monden, Yasuhiro [et al.]. *El estilo japonés de dirección de empresas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-56-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1989. Ōe, Kenzaburō. *Una cuestión personal*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-3151-1. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
1989. Saigyō. *Espejo de la luna*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-029-0. Tr. José Kozer (EN>ES).
1989. Shibayama, Zenkei. *Las flores no hablan: ensayos sobre el Zen*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-62-4. Tr. Ernesto Junquera (EN>ES).
1989. Takeyama, Michio. *El arpa de Birmania*. Sevilla: Univ. Sevilla. Secr. Publ. ISBN 978-84-7405-427-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
1989. Tanizaki, Jun'ichirō. *La vida enmascarada del señor de Musashi, Enredadera de Yoshino*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0808-2. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
1989. Tejima, Keizaburō. *El somni de la guineu*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2451-7. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
1989. Tejima, Keizaburō. *El sueño del zorro*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2450-0. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
1989. Yamamoto, Yosho [=Jōchō=Tsunetomo]. *Hagakure: Breviario del samurai*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-108-3. Tr. Francis García (FR>ES).
1989. Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. *Els ratolins van d'excursió*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-170-0. Tr. Eriko Miura; Joaquim Sala-Sanahuja (JA>CA).
1989. Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. *Los ratoncitos van de excursión*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-171-7. Tr. Eriko Miura; Joaquim Sala-Sanahuja (JA>ES).
1990. Boquera Castellví, Montserrat [tr.]. *Atlas a color de periodoncia*. Barcelona: Espaxs. ISBN 978-84-7179-206-8. Tr. Montserrat Boquera Castellví (EN>ES).
1990. Deshimaru, Taisen. *Zen y autocontrol*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-218-3. Tr. Ramón Badía Vidal (FR>ES).
1990. Dōgen, Eihei. *Gakudoyojin-shu*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-122-6. Tr. Agustín Utrera (FR>ES).
1990. Dōgen, Eihei; Menzan, Zuiho. *La clara luz del ser: puntos esenciales en la práctica de la Vía*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-063-4. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
1990. Hirano, Hiroyuki. *JIT, revolución en las fábricas, el*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-62-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1990. Hirano, Hiroyuki. *Poka-yoke*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-73-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1990. Ikeda, Daisaku. *El misterio de la vida a la luz del budismo*. Madrid: Heptada. ISBN 978-84-7892-003-7. Tr. Flavia Errea (FR>ES).
1990. Kirimura, Yasuji. *Fundamentos de budismo*. Madrid: Nichiren Shoshu Soka Gakkai de España. ISBN 978-84-404-8507-6.
1990. Kurosawa, Akira. *Autobiografía (o algo parecido)*. Madrid: Fundamentos. ISBN 978-84-245-0561-5. Tr. Raquel Moya Agudo (EN>ES).
1990. Mishima, Yukio. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Debate. ISBN 978-84-7444-449-0. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
1990. Murasaki, Shikibu. *Diari*. Barcelona: Eixample. ISBN 978-84-86279-22-6. Tr. Dolors Farreny i Sistac (FR>CA).
1990. Okumura Augustine Ichirō. *El placer de orar: encanto del alma japonesa*. Burgos: Monte Carmelo. ISBN 978-84-7239-214-4. Tr. Manuel Ordóñez Villarreal (IT>ES).

1990. Shingō, Shigeo. *Sistema de producción de Toyota desde el punto de vista de la ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-60-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1990. Shingō, Shigeo. *Tecnologías para el cero defectos: inspecciones en la fuente y el sistema Poka-yoke*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-66-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1990. Shingō, Shigeo. *Una revolución en la producción: el sistema SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-63-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1990. Takeyama, Michio. *Birmaniako harpa*. Madrid: Bruño. ISBN 978-84-216-1396-2. Tr. Patxi Ezkiaga Lasa (JA>BA).
1990. Tejima, Keizaburō. *El otoño del oso*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2512-5. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>ES).
1990. Tejima, Keizaburō. *La tardor de l'ós*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2513-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
1990. Ueshiba, Kisshomaru. *Aikido: la práctica*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-68-6. Tr. José R. Blanco (EN>ES).
1990. Wakatsuki, Fukuyirō. *Tradiciones y Leyendas Japonesas*. Barcelona: MUSA. ISBN 978-84-7511-160-5. Tr. M. Perales (FR>ES).
1991. Abe, Kōbō. *La mujer de la arena*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-3761-5. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
1991. Anno, Mitsumasa. *Deu nens es canvien de casa*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2568-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
1991. Anno, Mitsumasa. *Diez niños se cambian de casa*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2567-5. Tr. Chinatsu Sato (JA>ES).
1991. Anno, Mitsumasa. *El mundo medieval de Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2174-5. Tr. María de Roda (EN>ES).
1991. Clements; Jonathan [sel.]. *La Luna en los pinos: haikus zen*. Madrid: Gaia. ISBN 978-84-8445-024-5. Tr. Jorge Viñes Roig; Francisco Herranz Martos; Vicente Muñoz Torregrosa (EN>ES).
1991. Deshimaru, Taisen. *El zen de Dogen*. Santa Perpètua de la Mogoda: Edicomunicación. ISBN 978-84-7672-371-5. Tr. Sandra Schiumerini (FR>ES).
1991. Inoue, Yasushi. *La escopeta de caza*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-3563-5. Tr. Javier Albiñana; Yuna Alier [Col.] (FR, JA>ES).
1991. Monden, Yasuhiro; Sakurai, Michiharu. *Métodos japoneses de contabilidad: contabilidad de gestión en el nuevo entorno industrial*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-76-0. Tr. José María de la Mata (EN>ES).
1991. Nakajima, Seiichi. *Introducción al TPM: mantenimiento productivo total*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-81-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1991. Nakayama, Chinatsu. *Detrás de la cascada*. Madrid: Mondadori. ISBN 978-84-397-1752-2. Tr. Salustiano Masó (EN>ES).
1991. Natsume, Sōseki. *Mon: la puerta*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-084-9. Tr. José Kozer (EN>ES).
1991. Nihon HR Kyokai. *El Libro de las ideas para producir mejor: buscando la excelencia mediante la integración total del personal (ITP)*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-86703-50-9. Tr. SAX Traductores (EN>ES).
1991. Shingō, Shigeo. *Enfoques modernos para la mejora en la fabricación: El Sistema Shingo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-77-7. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1991. Shingō, Shigeo. *Producción sin stocks, el sistema Shingo para la mejora continua*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-74-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1991. Shingō, Shigeo. *Una revolución en la producción: el sistema SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-71-5. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1991. Takuan, Sōhō. *Misterios de la sabiduría inmóvil del maestro Takuan*. Barcelona: Paidós Ibérica. ISBN 978-84-7509-660-5. Tr. Godofredo González (FR>ES).
1991. Togawa, Masako. *La llave maestra*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-1843-6. Tr. Susana Constante (EN>ES).
1991. Togawa, Masako. *Lady Killer*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-1842-9. Tr. Cristina Macía (EN>ES).
1991. Togawa, Masako. *Un beso de fuego*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-1846-7. Tr. Carlos Gardini (EN>ES).

1991. Yoshimoto, Banana. *Kitchen*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-7223-386-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
1992. Asaka, Tetsuichi [ed.]; Ozeki, Kazuo [ed.]. *Manual de herramientas de calidad*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-92-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1992. Asanami, Sōichirō; Kasazaki, Yasunori. *Extracción del tercer molar*. Barcelona: Doyma. ISBN 978-84-7592-448-9. Tr. Natalia Azanza Santa Victoria (EN>ES).
1992. Fuente Ballesteros, Ricardo de la [trad.]; Yutaka, Kawamoto [trad.]. *Haijin: antología del haiku*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-351-1. Tr. Ricardo de la Fuente; Kawamoto Yutaka (JA>ES).
1992. Hatsumi, Masaaki. *Escuelas de la Bujinkan*. Málaga (Maestro Guerrero, 9): P. Martín. Tr. Pedro Martín Alarcón, Shidoshi Bujinkan.
1992. Hirano, Hiroyuki. *JIT, el: revolución en las fábricas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-96-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1992. Hirano, Hiroyuki. *Manual de implantación del JIT*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-83-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1992. Ihara, Saikaku. *Cinco amantes apasionadas*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-356-6. Tr. Akira Sugiyama; Javier Sologuren (JA>ES).
1992. Karatsu, Hajime. *CTC: la sabiduría japonesa*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-86703-51-6. Tr. SAX Traductors (EN>ES).
1992. Kashiwazaki, Katsuhiko. *Tomoe-Nage: técnicas maestras de judo*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-014-5. Tr. Núria Casals Gironés (EN>ES).
1992. Kobayashi, Iwao. *Veinte claves para mejorar la fábrica*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-89-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1992. Matsushita, Chiyoshi. *Los gatitos detectives: ¡Hurra!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-7419-930-7. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
1992. Murakami, Haruki. *La caza del carnero salvaje*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-1165-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
1992. Murasaki, Shikibu. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-7651-050-6. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
1992. Murasaki, Shikibu. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-360-6. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
1992. Nakajima, Seiichi [ed.]. *Programa de desarrollo del TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-82-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1992. Nakajima, Seiichi. *Introducción al TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-85-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1992. Ōe, Kenzaburō. *Una cuestión personal*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-4318-0. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
1992. Shingō, Shigeo. *Tecnologías para el cero defectos: inspecciones en la fuente y el sistema Poka-yoke*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-97-5. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1992. Tejima, Keizaburō. *El cel del cigne*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2642-9. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
1992. Tejima, Keizaburō. *El cielo del cisne*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2641-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>ES).
1992. Tōhei, Kōichi. *El libro del Ki: armonizando la mente y el cuerpo en la vida diaria*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-7640-677-9. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
1992. Ueshiba, Morihei. *Budo: las enseñanzas del fundador del Aikido*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-74-7. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).
1992. Uno, Chiyo. *Confesiones de amor*. Barcelona: Mondadori. ISBN 978-84-397-1813-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
1992. Yosa, Buson. *Selección de jaikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-326-9. Tr. Justino Rodríguez Esteban; Kimi Nishio; Seiko Ota (JA>ES).
1993. Akao, Yōji. *Despliegue de funciones de calidad: integración de las necesidades de los clientes en el diseño del producto*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-88-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1993. Anno, Masaichiro; Anno, Mitsumasa [il.]. *El Gerro mágic: una aventura matemàtica*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2748-8. Tr. Meritxell Sales (FR>CA).
1993. Anno, Masaichiro; Anno, Mitsumasa [il.]. *El jarrón mágico: una aventura matemática*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2747-1. Tr. Concepción Zendera; Herminia Dauer (JA>ES).

1993. Arai, Keisuke; Sekine, Ken'ichi. *Kaizen para preparaciones rápidas de máquinas: más allá del SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-07-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1993. García Devesa, Consuelo. *77 haikus*. A Coruña: Espiral Maior. ISBN 978-84-88137-15-9. Tr. Consuelo García Devesa (JA>GA).
1993. Gomi, Tarō. *Palabras en acción*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-3315-6. Tr. Ichikawa Akiko (JA>ES).
1993. Hasegawa, T. [ed.]. *Contes populars del Japó*. Barcelona: Abadia de Montserrat. ISBN 978-84-7826-396-7. Tr. Jaume Massó i Torrents (EN>CA).
1993. Hatsumi, Masaaki. *Bujin*. Teide, Gran Canaria: Dojo. ISBN 978-84-604-5111-2. Tr. Pedro Fleitas González.
1993. Kamata, Satoshi. *Toyota i Nissan: l'altra cara de la productivitat japonesa: el punt de vista dels treballadors*. Barcelona: Columna/Comissió Obrera Nacional de Catalunya. ISBN 978-84-7809-529-2. Tr. Watanabe K. (JA>CA).
1993. Kasahara, Kunihiko. *Papiroflexia creativa*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-7640-704-2. Tr. Felicitas de Fidio (EN>ES).
1993. Kashiwazaki, Katsuhiko. *Shimewaza*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-080-0. Tr. Núria Casals Girons (EN>ES).
1993. Kashiwazaki, Katsuhiko; Nakanishi, Hidetoshi. *Atacar en judo: guía de combinaciones y contrataques*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-181-4. Tr. Núria Casals Girons (EN>ES).
1993. Kobayashi, Iwao. *20 claves para mejorar la fábrica*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-04-7. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1993. Kobayashi, Kōji. *El auge de NEC (Nippon Electric Company): cómo se gestiona la mayor corporación mundial de O + C*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-395-3708-3. Tr. Rafael Aparicio Martín (EN>ES).
1993. Matsuo, Bashō. *Senda de Oku: la obra de Basho Matsuo*. València: Conselleria de Cultura. ISBN 978-84-482-0304-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1993. Matsuo, Bashō. *Senda hacia tierras hondas: (Senda de Oku)*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-390-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1993. Mishima, Yukio. *Música*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-0684-9. Tr. Sanako Iisu (JA>ES).
1993. Mishima, Yukio. *Música*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-3134-6. Tr. Sanako Iisu (JA>ES).
1993. Nakajima, Seiichi. *Mantenimiento productivo total*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-06-7. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1993. Sekine, Ken'ichi. *Diseño de células de fabricación: transformación de las fábricas para la producción en flujo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-03-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1993. Shingō, Shigeo. *Revolución en la producción, una: el sistema SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-02-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1993. Shingō, Shigeo. *Sistema de producción de Toyota desde el punto de vista de la ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-04-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1993. Yoshikawa, Eiji. *Musashi: 1. El camino del samurai*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1793-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1993. Yoshikawa, Eiji. *Musashi: 2. El arte de la guerra*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1801-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1993. Yoshikawa, Eiji. *Musashi: 3. El camino de la espada*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1817-4. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1994. Abe, Kōbō. *El rostro ajeno*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-199-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
1994. Akao, Yōji. *Hoshin Kanri: dirección y planificación de empresas y despliegue de políticas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-10-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1994. Hatsumi, Masaaki. *Stick fighting: defensa personal con bastón*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-01-1. Tr. Richard Atik (EN>ES).
1994. Ikeda, Daisaku. *El buda viviente*. Barcelona: Salamandra. ISBN 978-84-7888-140-6. Tr. Alberto Luis Bixio (EN>ES).
1994. Jitomaro [et al.]. *El árbol del deseo: textos japoneses para un milenio*. Madrid: Libros de Autor. ISBN 978-84-88721-09-9. Tr. Jesús Peñalosa (EN>ES).

1994. Matsushita, Chiyoshi. *¡Vuelven!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-7419-877-5. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
1994. Matsushita, Chiyoshi. *¡Ya están aquí!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-7419-876-8. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
1994. Matsushita, Chiyoshi. *¿Dónde están?: Libro de juegos*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-478-0097-1. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
1994. Mishima, Yukio. *Arratsaldeko atoiuntzia*. Euba: Ibaizabal Edelvives. ISBN 978-84-7992-568-0. Tr. Yoshida Hiromi (JA>BA).
1994. Mishima, Yukio. *El pabellón de oro*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-3109-4. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
1994. Ōe, Kenzaburō. *La presa*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0667-0. Tr. Yoonah Kim; Joaquín Jordá [col.] (JA>ES).
1994. Ōe, Kenzaburō. *Una cuestión personal*. Madrid: ONCE. ISBN 978-84-484-0561-8 (Braille). Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
1994. Shirose, Kunio. *TPM para mandos intermedios de fábrica*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-11-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1994. Shirose, Kunio. *TPM para operarios*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-12-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1994. Takeyama, Michio. *A arpa de Birmania*. Madrid: Bruño. ISBN 978-84-216-2289-6. Tr. Joaquín Torres Lago (ES>GA).
1994. Tanizaki, Jun'ichirō. *El elogio de la sombra*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-258-4. Tr. Julia Escobar Moreno (FR>ES).
1994. Tejima, Keizaburō. *El bosc del pica-soques*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2781-5. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
1994. Tejima, Keizaburō. *El bosque de los pájaros carpinteros*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2780-8. Tr. Concepción Zendrera (EN>ES).
1994. Tejima, Keizaburō. *El lago de los búhos*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2778-5. Tr. Concepción Zendrera (EN>ES).
1994. Tejima, Keizaburō. *El llac dels mussols*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2779-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
1994. Yoshikawa, Eiji. *Cara de mono*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1939-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1994. Yoshikawa, Eiji. *Musashi: 4. El código Bushido*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1835-8. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1994. Yoshikawa, Eiji. *Musashi: 5. El camino de la vida y de la muerte*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1878-5. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1994. Yoshimoto, Banana. *Kitchen*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-7223-837-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
1994. Yoshimoto, Banana. *N. P.* Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-7223-440-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
1995. Cleary, Thomas [comp.]. *Antología zen: cien historias de iluminación*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-7640-904-6. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
1995. Desclot, Miquel. *Per tot coixí les herbes: de la lírica japonesa*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-8256-005-2. Tr. Miquel Desclot (EN, FR>CA).
1995. Endō, Shūsaku. *El Samurai*. Barcelona: Salvat. ISBN 978-84-345-9068-7. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
1995. Endō, Shūsaku. *Río profundo*. Madrid: Promoción Popular Cristiana. ISBN 978-84-288-1228-3. Tr. Emilio Ortega (EN>ES).
1995. Endō, Shūsaku. *Silencio*. Madrid: Promoción Popular Cristiana. ISBN 978-84-288-1268-9. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
1995. Fukuoka, Masanobu. *La senda natural del cultivo*. Valencia: Terapión. ISBN 978-84-88903-15-0. Tr. Antonio Núñez Cachaza; Manuel Núñez de Murga; Javier Núñez de Murga (EN>ES).
1995. Hosono, Akio [ed.]. *La economía japonesa en una época de transición*. Barcelona: Círculo Internacional de Editores. ISBN 978-84-605-4223-0. Tr. Joan Estapé; Miharū Marushima; Francesc Solé.
1995. Kawabata, Yasunari. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-4965-6. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
1995. Kobayashi, Kōji. *El auge de NEC (Nippon Electric Company): cómo se gestiona la mayor corporación mundial de O + C*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1230-3. Tr. Rafael Aparicio Martín (EN>ES).

1995. Masaoka, Shiki. *Cien jaikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-464-8. Tr. Justino Rodríguez Esteban (JA>ES).
1995. Matsushita, Chiyoshi. *Los gatitos detectives: ¡Laberintos!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-478-0331-6. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
1995. Matsushita, Chiyoshi. *Los gatitos detectives: ¡más juegos!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-478-0311-8. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
1995. Nishida, Kitarō. *Indagación del bien*. Barcelona: Gedisa. ISBN 978-84-7432-541-6. Tr. Alberto Luis Bixio (EN>ES).
1995. Ōe, Kenzaburō. *Dinos cómo sobrevivir a nuestra locura*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0685-4. Tr. Shigeko Suzuki; Elena Vilageliu (JA>ES).
1995. Ōe, Kenzaburō. *El grito silencioso*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0675-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
1995. Ōka, Makoto. *Poemas*. Madrid: Torremozas. ISBN 978-84-7839-166-0. Tr. Otsuki Yurihito; María Pastor (JA>ES).
1995. Suehiro, Kikuo. *Eliminación de pequeñas paradas en máquinas y líneas automáticas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-14-2 (EN>ES).
1995. Suzuki, Tokutarō. *TPM en industrias de proceso*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-18-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1995. Togawa, Masako. *Lady Killer*. Barcelona: Salvat. ISBN 978-84-345-9246-9. Tr. Cristina Macía (EN>ES).
1995. Tsuchiya, Seiji. *Mantenimiento de calidad: cero defectos a través de la gestión del equipo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-16-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1995. Yoshikawa, Eiji. *El fin de un sueño*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-2014-6. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1995. Yoshikawa, Eiji. *Enemigo de Buda*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1946-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1995. Yoshikawa, Eiji. *Este contra Oeste*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1964-5. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1996. Deshimaru, Taisen. *La otra orilla: textos fundamentales del Zen*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-171-4. Tr. Juana Morente (FR>ES).
1996. Endō, Shūsaku. *Jesús*. Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-239-9903-3. Tr. Juan C. Rodríguez Herranz (EN>ES).
1996. Gotō, Fumio. *TPM para departamentos de ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-23-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1996. Hatsumi, Masaaki. *Ninja submission*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-22-6. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
1996. Hatsumi, Masaaki. *Sō Jutsu: técnicas con lanza*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-24-0. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
1996. Hatsumi, Masaaki. *Traducciones de los vídeos del Gran Maestro Hatsumi Sensei*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-21-9. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
1996. Mishima, Yukio. *El pabellón de oro*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-1055-5. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
1996. Miyamoto, Musashi. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: EDAF. ISBN 978-84-414-0062-7. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
1996. Monden, Yasuhiro. *El just in time hoy en Toyota: nuevo estudio de Yasuhiro Monden autor de El sistema de producción de Toyota*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1442-0. Tr. Gloria Hillers de Luque (EN>ES).
1996. Ōe, Kenzaburō. *El grito silencioso*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-5770-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
1996. Uno, Chiyo. *Historia de una mujer soltera*. Barcelona: Lumen. ISBN 978-84-264-4929-0. Tr. Marc Bassets; Nèstor Busquets (EN>ES).
1996. Yoshikawa, Eiji. *Duelo de sucesión*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-2015-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1997. Asaka, Tetsuichi [ed.]; Ozeki, Kazuo [ed.]. *Manual de herramientas de calidad: el enfoque japonés*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-36-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1997. Bermejo, José M. [comp.]. *Nieve, luna, flores: antología del haiku japonés*. Palma de Mallorca: Calima. ISBN 978-84-920468-4-3. Tr. José María Bermejo (JA>ES).
1997. Endō, Shūsaku. *La muchacha que dejó atrás*. Madrid: Promoción Popular Cristiana. ISBN 978-84-288-1380-8. Tr. Isabel García de Alzuru (EN>ES).

1997. Gōda, Aya. *Tao: escapada de China del pintor disident Cao Yong*. Barcelona: Circe. ISBN 978-84-7765-139-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1997. Kobayashi, Issa. *Cincuenta haikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-514-0. Tr. Ricardo de la Fuente; Hirosaki Shinjiro (JA>ES).
1997. Manabe, Hisao; Yutani, Chikao [eds.]. *Atlas de cardiopatía isquémica: aspectos clínicos y anatomopatológicos*. Madrid: Churchill Livingstone. ISBN 978-84-920838-7-9. Tr. Dr. Navascués (EN>ES).
1997. Mishima, Yukio. *El pabellón de oro*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-08-46187-6. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
1997. Monden, Yasuhiro. *El just in time hoy en Toyota I*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1539-7. Tr. Mariano Hispano (EN>ES).
1997. Monden, Yasuhiro. *El just in time hoy en Toyota II*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1540-3. Tr. Mariano Hispano (EN>ES).
1997. Monden, Yasuhiro. *Sistemas de reducción de costes: costes meta y costes kaizen*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-605-6136-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1997. Monden, Yasuhiro. *Sistemas de reducción de costes: costes meta y costes kaizen*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-29-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1997. Morishima, Michio. *Por qué ha "triunfado" el Japón*. Barcelona: Folio. ISBN 978-84-413-0594-6. Tr. José Antonio Bravo (EN>ES).
1997. Murakami, Ryū. *Azul casi transparente*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-1479-8. Tr. Jorge G. Berlanga (EN>ES).
1997. Nakamura, Shigehiro. *La nueva estandarización: fundamento de la mejora continua en la industria*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-32-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1997. Nihon HR Kyokai. *El Libro de las ideas para producir mejor: buscando la excelencia mediante la integración total del personal (ITP)*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-8088-186-9. Tr. SAX Traductores (EN>ES).
1997. Ōe, Kenzaburō. *Cartas a los años de nostalgia*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0844-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
1997. Pagès, Jordi; Santaaulàlia, J. N. *Marea baixa: haikús de primavera i d'estiu*. Barcelona: La Magrana. ISBN 978-84-8264-011-2. Tr. Jordi Pagès; J. N. Santaaulàlia (JA>CA).
1997. Shirose, Kunio; Kimura, Yoshifumi; Kaneda, Mitsugu. *Análisis P-M: un paso avanzado en la implantación del TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-34-0 (EN>ES).
1997. Tanizaki, Jun'ichirō. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-0741-9. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
1997. Yumoto, Kazumi. *Els amics*. Barcelona: Cruïlla. ISBN 978-84-8286-364-1. Tr. Josep Sampere i Martí (EN>CA).
1997. Yumoto, Kazumi. *Tres amigos en busca de un muerto*. Madrid: SM. ISBN 978-84-348-5679-0. Tr. Begoña Llovet (AL>ES).
1998. Akutagawa, Ryūnosuke; Tanizaki, Junichiro; Mishima, Yukio; Hoshi, Shin-ichi. *Cuentos japoneses*. Madrid: Popular. ISBN 978-84-7884-190-5. Tr. Naoshi Yamada (JA>ES).
1998. Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. *El código del samuray: el espíritu del bushido japonés y la vía del guerrero*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0294-2. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
1998. Endō, Shūsaku. *El samurai*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-1612-4. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
1998. Hatsumi, Masaaki. *Tetsuzan, montaña de hierro*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-26-4 (EN>ES).
1998. Hirano, Hiroyuki. *5 pilares de la fábrica visual: la fuente para la implantación de las 5S*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-37-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1998. Iwamura, Kazuo. *La familia ratolí se'n va a dormir*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-95150-16-5. Tr. Miquel Colomer (FR>CA).
1998. Iwamura, Kazuo. *La familia ratón se va a dormir*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-95150-07-3. Tr. Guillermo Reyes (FR>ES).
1998. Japan Management Association. *Kanban y "Just in time" en Toyota: la dirección empieza en las estaciones de trabajo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-39-5. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1998. Kamo, Chōmei. *Un relato desde mi choza: Hoojooki*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-606-2. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).

1998. Merckens, Olivia [ed.]. *Jaikus*. Madrid: Mondadori. ISBN 978-84-397-0229-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
1998. Ōe, Kenzaburō. *Un Amor especial: vivir en familia con un hijo disminuido*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-2335-2. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
1998. Okumura Augustine Ichirō. *El placer de orar*. Burgos: Monte Carmelo. ISBN 978-84-7239-405-6. Tr. Manuel Ordóñez Villarroel (IT>ES).
1998. Sánchez-Pacheco, Trinidad [sel.]. *66 haiku*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-59009-2. Tr. Juan A. Cabezas [et al] (JA>ES).
1998. Suzuki, Tokutarō. *Nuevas directrices para el TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-40-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1998. Takagi, Kayoko [ed.]. *El cuento del cortador de bambú*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-238-4. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
1998. Tamura, Satoko. *Los "sonetos de la muerte" de Gabriela Mistral*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-1881-1. Tr. Roberto H. E. Oest (JA>ES).
1998. Yodogawa, Nagaharu; Ueno, Kōshi; Rayns, Tony [et al.]. *Takeshi Kitano: al final de la violencia*. Valladolid: Semana Internacional de Cine de Valladolid. ISBN 978-84-87737-26-8. Tr. Makiko Tsujimoto (JA>ES).
1999. Aoyama, Shundō. *Semillas zen: reflexiones de una monja zen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-195-2. Tr. Pedro [=Aigo Seigo] Castro Sánchez (EN>ES).
1999. Fukazawa, Shichirō. *Narayama*. Barcelona: La Galera. ISBN 978-84-246-8712-0. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
1999. Fukuoka, Masanobu. *La revolució d'un bri de palla: una introducció a l'agricultura natural*. Palma de Mallorca: Servei de Publicacions i Intercanvi Científic de la Universitat de les Illes Balears. ISBN sense08 (EN>CA).
1999. Instituto Japonés de Mantenimiento de Plantas. *Mantenimiento autónomo por operarios*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-43-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
1999. Natsume, Sōseki. *Botxan*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-8256-847-8. Tr. Tomari Sanaé; Mercè Sans; Cristina Sans (JA>CA).
1999. Natsume, Sōseki. *Yo, el gato*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-267-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
1999. Nishitani, Keiji. *La religión y la nada*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-471-7. Tr. Raquel Bouso García (EN>ES).
1999. Nosaka, Akiyuki. *La tumba de les llumenetes; Les algues americanes*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-286-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>CA).
1999. Nosaka, Akiyuki. *La tumba de las luciérnagas; Las algas americanas: dos novelas breves*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-95359-06-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
1999. Ōe, Kenzaburō. *Arrancad las semillas, fusilad a los niños*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0892-6. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
1999. Okamatsu, Yoshihisa. *Semillas al viento: memorias de un japonés*. Madrid: Instituto de Japonología. ISBN 978-84-922147-2-3. Tr. José Alonso Cánovas Casasampere (JA>ES).
1999. Shimada, Masahiko. *Me convertiré en momia*. Madrid: Amaranto. ISBN 978-84-921605-5-6. Tr. José Manuel López López (IT>ES).
1999. Takamado no Miya Hisako. *En Luli, l'iceberg*. Barcelona: Zendera Zariquiey. ISBN 978-84-8418-040-1. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
1999. Takamado no Miya Hisako. *Luli, el iceberg*. Barcelona: Zendera Zariquiey. ISBN 978-84-8418-039-5. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>ES).
1999. Taniuchi, Yutaka. *Visados milagrosos: el cónsul japonés que salvó a seis mil judíos*. Barcelona: Ropiedras. ISBN 978-84-7213-151-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
1999. Zeami. *Fushikaden: tratado sobre la práctica del teatro No y cuatro dramas No*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-258-2. Tr. Javier Rubiera; Higashitani Hidehito (JA>ES).
2000. Arai, Keisuke; Sekine, Ken'ichi. *Mejora de la productividad en diseño e ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-46-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
2000. Chikamatsu, Monzaemon. *Los amantes suicidas de Amijima*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-429-6. Tr. Jaime Fernández (JA>ES).
2000. Domingo Oslé, Rafael; Hayashi, Nobuo [eds.]. *Código civil japonés*. Madrid: Marcial Pons. ISBN 978-84-7248-837-3. Tr. Rafael Domingo Oslé; Hayashi Nobuo (JA>ES).

2000. Gōda, Aya. *Tao: escapada de China del pintor disident Cao Yong*. Barcelona: Circe. ISBN 978-84-7765-177-2. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
2000. Hatsumi, Masaaki. *Ninpo sabiduría de vida*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-29-5. Tr. Miguel Morales Páez (EN>ES).
2000. Hoffmann, Yoel [ed.]. *Poemas japoneses a la muerte: escritos por monjes zen y poetas de haiku en el umbral de la muerte*. Barcelona: DVD. ISBN 978-84-95007-37-7. Tr. Eduardo Moga (EN>ES).
2000. Homma, Gaku. *La estructura del aikido*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-476-1. Tr. Francisco Jiménez Ardana (EN>ES).
2000. Ishikawa, Takuboku. *Un puñado de arena*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-678-9. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
2000. Kasahara, Kunihiro; Takahama, Toshie. *Papiroflexia "origami" para expertos*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0686-5. Tr. Mario Lamberti (EN>ES).
2000. Mishima, Yukio. *El sol y el acero*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-7371-2. Tr. Luis Murillo (EN>ES).
2000. Murasaki, Shikibu. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-7651-917-2. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
2000. Musō, Soseki. *Diálogos en el sueño: Muchū mondō*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-215-7. Tr. Pedro [=Aigo Seigo] Castro Sánchez (EN>ES).
2000. Nakamura, Hitoshi. *Haikus de Saru*. Sevilla: Padilla Libros. ISBN 978-84-8434-041-6. Tr. Alberto Garralón Paz; Ishiyama Yoshie (JA>ES).
2000. Nihon HR Kyokai. *El Libro de las ideas para producir mejor: buscando la excelencia mediante la integración total del personal (ITP)*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-8088-441-9. Tr. SAX Traductores (EN>ES).
2000. Shiba, Ryōtarō. *El último shogun*. Barcelona: Círculo Internacional de Editores. ISBN 978-84-607-1592-4. Tr. Marushima Miharu (JA>ES).
2000. Shiba, Ryōtarō. *El último shōgun: Tokugawa Yoshinobu*. Barcelona: Círculo Internacional de Editores. ISBN 978-84-931845-0-6. Tr. Marushima Miharu (JA>ES).
2000. Tamenaga, Shunsui. *Los cuarenta y siete ronin: la historia de los leales samurais de Akō*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-1988-6. Tr. José M. Arizcun Pérez-Salas; Ana Salamero Mota (EN>ES).
2000. Ueshiba, Morihei. *Ai-ki-do: (el arte de la paz)*. Valencia: Ahimsa. ISBN 978-84-931254-0-0.
2000. Ueshiba, Morihei. *Entrenamiento del budo en aikido*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-426-6. Tr. Fidel Font Roig (EN>ES).
2000. Yamamoto, Jocho [=Tsunetomo]. *Hagakure: el libro secreto de los samuráis*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0761-9. Tr. Mario Lamberti (FR>ES).
2001. Deshimaru, Taisen. *Historias zen*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-371-8. Tr. Agustín Utrera; Juana Morente (FR>ES).
2001. Endō, Shūsaku. *El samurai*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-395-9082-8. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
2001. Hirano, Hiroyuki. *Manual para la implantación del JIT: una guía completa para la fabricación "just-in-time" (Vol. I)*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-87-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
2001. Hirano, Hiroyuki. *Manual para la implantación del JIT: una guía completa para la fabricación "just-in-time" (Vol. II)*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-99-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
2001. Mado, Michio. *Los animales: poemas*. Salamanca: Universidad de Salamanca. Tr. Fernando de las Casas Kohatsu; Naomi Shinabe; Antonio López Santos (JA>ES).
2001. Matsumoto, Takehiko. *Cómo dibujar Manga 3: Aplicación y práctica*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-390-8. Tr. Emilio Gallego Zambrano; María Ferrer Simó (JA>ES).
2001. Mishima, Yukio. *Lecciones espirituales para los jóvenes samuráis y otros ensayos*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-005-2. Tr. Martín Raskin Gutman (IT>ES).
2001. Miyamoto, Musashi. *Tratado de las cinco ruedas*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-002-5. Tr. Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).
2001. Mori, Ōgai. *Vita sexualis: el aprendizaje de Shizu*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-445-6. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2001. Murakami, Haruki. *Crónica del pájaro que da cuerda al mundo*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-8912-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).

2001. Murakami, Haruki. *Crónica del pájaro que da cuerda al mundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-171-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
2001. Nakamura, Kiharu. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-01439-0. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
2001. Nakamura, Kiharu. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-37726-6. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
2001. Ryōkan, Daigu. *Gota de rosada en una fulla de lotus*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-7935-828-0. Tr. Natàlia Barenys (EN, FR, ES>CA).
2001. Shimada, Masahiko. *Me convertiré en momia*. Madrid: Suma de Letras [=Punto de lectura]. ISBN 978-84-663-0507-5. Tr. José Manuel López López (IT>ES).
2001. Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. *Cómo dibujar Manga 1: Personajes*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-323-6. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2001. Tanizaki, Jun'ichirō. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9138-9. Tr. María L. Borràs (EN>ES).
2002. Dōgen, Eihei. *Cuerpo y espíritu: la transmisión de las enseñanzas del Buda*. Barcelona: Paidós Ibérica. ISBN 978-84-493-1256-4. Tr. Javier Palacio Tauste (FR>ES).
2002. Dōgen, Eihei. *El tesoro del Zen: los textos fundamentales del maestro Dogén*. Barcelona: Oniro. ISBN 978-84-9754-009-4. Tr. Núria Martí Martí; Taisen Deshimaru [ed.] (FR>ES).
2002. Funakoshi, Gichin. *Karate-dō Nyūmon*. Barcelona: Hispano Europea. ISBN 978-84-255-1441-8. Tr. Fernando Ruiz Gabás (EN>ES).
2002. Hayashi, Hikaru. *Cómo dibujar manga 5: personajes femeninos*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-496-7. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2002. Hirano, Hiroyuki. *Manual para la implantación del JIT: una guía completa para la fabricación "just-in-time" (Vol. III)*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-02-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
2002. Hirono, Takako. *La bruixa diminuta*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-3229-1. Tr. Teresa Farran Vert (EN>CA).
2002. Hirono, Takako. *La bruja diminuta*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-3228-4. Tr. Christiane Reyes Scheurer (EN>ES).
2002. Ihara, Saikaku. *Amores de un vividor*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-6545-6. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2002. Ihara, Saikaku. *Historias de cortesanas*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-7112-1. Tr. Manuel Serrat Crespo (FR>ES).
2002. Iwasaki, Mineko. *Vida de una geisha*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-0875-6. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
2002. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-8944-7. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
2002. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9474-8. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
2002. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-06-3. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
2002. Mishima, Yukio. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-670-0176-1. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
2002. Miyamoto, Musashi; Sun Tzu. *Tratado de las cinco ruedas; El arte de la guerra*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-2509-2. Tr. Esteve Serra i Arús; Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).
2002. Murakami, Haruki. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-7596-921-3. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
2002. Murakami, Haruki. *Sputnik, mi amor*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-216-9. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
2002. Nakamura, Kiharu. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Grijalbo Mondadori. ISBN 978-84-397-0879-7. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
2002. Nakamura, Kiharu. *Vida de una geisha*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-2080-6. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
2002. Nobuyoshi, Tamura. *Aikido: etiqueta y transmisión: manual para uso de los profesionales*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-650-5. Tr. Simone Plaza Finis (FR>ES).

2002. Ogawa, Yōko. *Hotel Iris*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-0900-5. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
2002. Ogawa, Yōko. *Hotel Iris*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-5046-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2002. Onoda, Shigeru. *Autoshiatsu: un método práctico para la salud y el bienestar*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-1205-7. Tr. Kosuke Nakamori (JA>ES).
2002. Santōka, Taneda. *La Poesía zen de Santōka: 70 haikus esenciales*. Málaga: Diputación Provincial de Málaga. Centro de Ediciones de la Diputación de Málaga. ISBN 978-84-7785-484-5. Tr. Vicente Haya; Hiroko Tsuji (JA>ES).
2002. Sejima, Kazuyo. *Kazuyo Sejima in Gifu*. Barcelona: Actar. ISBN 978-84-89698-92-5. Tr. Sanaé Tomari; Kaori Sato (JA>EN).
2002. Sejima, Kazuyo. *Kazuyo Sejima in Gifu*. Barcelona: Actar. ISBN 978-84-89698-99-4. Tr. Sanaé Tomari; Kaori Sato (JA>EN).
2002. Shingō, Shigeo. *El sistema de gestión de la producción de Shingo: mejora de las funciones de proceso*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-95-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
2002. Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. *Cómo dibujar manga 4: El cuerpo humano*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-478-3. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2002. Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. *Cómo dibujar manga 6: Color*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-610-7. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2002. Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga; Murano, Tomoe. *Cómo dibujar manga 2: técnicas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-373-1. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2002. Tanizaki, Jun'ichirō. *La clau*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-5047-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2002. Tanizaki, Jun'ichirō. *La llave*. Barcelona: Muchnik [=El Aleph]. ISBN 978-84-7669-538-8. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2002. Ueda, Akinari. *Cuentos de lluvia y de luna*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-528-6. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
2002. Yoshimoto, Banana. *Amrita*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-210-7. Tr. Mercedes Corral (IT>ES).
2002. Yoshimura, Akira. *Libertad bajo palabra*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-39-1. Tr. César Aira.
2003. Akiyama, Hiroshi. *Metodología de proyecto sismorresistente de edificios basada en el balance energético*. Barcelona: Reverté. ISBN 978-84-291-2012-7. Tr. Okazaki Shintaro; Amadeo Benavent Climent [ed.] (JA>ES).
2003. Emoto, Masaru. *Mensajes del agua: la belleza oculta del agua*. Barcelona: La Liebre de Marzo. ISBN 978-84-87403-68-2. Tr. Miren Garani (EN>ES).
2003. Hayashi, Hikaru. *Cómo dibujar manga 7: Chicas guapas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-643-5. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2003. Itō, Toyō. *Sendai mediatheque, Toyo Ito*. Barcelona: Actar. ISBN 978-84-95951-03-8. Tr. Actar; Alfred Birnbaum (JA>EN).
2003. Iwai, Kohaku. *El maestro Chooki Motobu y el karate de Okinawa*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-263-8. Tr. Toshiro Yamaguchi; Roberto Díez Rodrigo (JA>ES).
2003. Iwasaki, Mineko. *Vida de una geisha*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9917-0. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
2003. Iwasaki, Mineko. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-1211-0. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
2003. K's Art. *Cómo dibujar manga 8: Fondos*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-845-3. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2003. Kawabata, Yasunari. *Chá e amor*. Barcelona: Bibliotex. ISBN 978-84-96180-11-6. Tr. Pedro Alvim (EN>PO).
2003. Kobayashi, Issa. *Hoja de viaje*. Valencia: Pre-Textos. ISBN 978-84-8191-559-4. Tr. Orlando González Esteva (EN>ES).
2003. Masiá Clavel, Juan [ed.]. *El despertar de la fe: guía para ejercitarse en el budismo mahayana*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1499-3. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).
2003. Mishima, Yukio. *Confesiones de una máscara*. Madrid: El País. ISBN 978-84-89669-97-0. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).

2003. Mishima, Yukio. *Confessioni di una maschera*. Madrid: Mediasat. ISBN 978-84-96142-42-8. Tr. Marcella Bonsanti (EN>IT).
2003. Mishima, Yukio. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5515-4. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
2003. Mishima, Yukio. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4541-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2003. Murakami, Haruki. *Al sur de la frontera, al oeste del sol*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-250-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2003. Murakami, Haruki. *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-001-6. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2003. Nakamura, Kiharu. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9759-404-2. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
2003. Nara, Isao. *Fisioterapia en accidentes cerebrovasculares*. Madrid: Ibersaf. ISBN 978-84-95803-13-9. Tr. María I. Sanz Herrero [et al.].
2003. Natsume, Sōseki. *Kokoro*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-2684-7. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
2003. Ōe, Kenzaburō. *Días tranquilos*. Barcelona: Bibliotex. ISBN 978-84-96180-14-7. Tr. Maria Adélia Silva Melo (AL>PO).
2003. Ōe, Kenzaburō. *El grito silencioso*. Barcelona: Sol 90. ISBN 978-84-96118-16-4. Tr. Miguel Wandenberg (JA>ES).
2003. Ōe, Kenzaburō. *El grito silencioso*. Barcelona: Sol 90. ISBN 978-84-96247-00-0. Tr. Miguel Wandenberg (JA>ES).
2003. Ōe, Kenzaburō. *La presa*. Barcelona: Quinteto [=Anagrama]. ISBN 978-84-95971-17-3. Tr. Yoonah Kim; Joaquín Jordá [col.] (JA>ES).
2003. Ōe, Kenzaburō. *Una cuestión personal*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-0523-1. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
2003. Tōhei, Kōichi. *El libro del Ki*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-2815-4. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
2003. Yamamoto, Yoshō [=Jōchō=Tsunetomo]. *Hagakure: el código secreto del samurái*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-35-8. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
2004. Abe, Kōbō. *La mujer de la arena*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-196-9. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
2004. Akutagawa, Ryūnosuke. *La hija del conde de Ponthieu [anònim francès del segle XIII]: En la espesura [Akutagawa Ryūnosuke]*. Madrid: UAM. ISBN 978-84-7477-941-7. Tr. Ana M. Holzbacher; Kyoko Lesage; Jean Loup (JA>ES).
2004. Dazai, Osamu. *El ocaso*. Tafalla: Txalaparta. ISBN 978-84-8136-365-4. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
2004. Fujiwara, Teika. *Cien poetas, cien poemas: Antología de poesía clásica japonesa*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-806-6. Tr. José María Bermejo; Teresa Herrero (JA>ES).
2004. Gotō, Fumio; Tajiri, Masaji. *Programa para el desarrollo del mantenimiento autónomo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-10-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
2004. Haya, Vicente [ed.]. *El espacio interior del haiku: antología comentada de haikus japonesa*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-933469-2-8. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
2004. Hayashi, Hikaru. *Cómo dibujar manga 10: Personajes masculinos*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-957-3. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
2004. Hayashi, Hikaru. *Cómo dibujar Manga 14: Chicas del mundo*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96370-54-8. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2004. Hayashi, Hikaru. *Cómo dibujar manga 15: Ilustrar combates*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96415-04-1. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
2004. Hino, Akira. *Kokoro no katachi: la imagen del corazón*. Barcelona: Shinden/ Aixa. ISBN 978-84-933469-1-1. Tr. Miura Katsutoshi (JA>ES).
2004. Iijima, Ai. *Platonic sex*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-87-2. Tr. Makiko Tsujimoto (JA>ES).
2004. Itō, Toyō. *Arquitecturas en el bosque de los medios*. Valencia: Edi. Generales de la Construcción. ISBN 978-84-933540-3-9. Tr. Shigeko Suzuki (JA>ES).
2004. Iwasaki, Mineko. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-1633-1. Tr. María E. Ciochini (EN>ES).

2004. Iwasaki, Mineko. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-1824-3. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
2004. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1199-7. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
2004. Kawabata, Yasunari. *País de nieve*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-46-9. Tr. César Durán (FR>ES).
2004. Kawabata, Yasunari; Mishima, Yukio. *Correspondencia (1945-1970)*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-75-9. Tr. Liliana Ponce Mazzutti (FR>ES).
2004. Kitazume, Hiroyuki; Okuda, Matsuri; Izumi, Akihiro; Yoyogi Animation Gakuin; AIC Estudio. *Cómo dibujar manga: Especial Anime*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96370-53-1. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2004. Kurihara, Harumi. *La cocina japonesa de Harumi*. Barcelona: Grijalbo. ISBN 978-84-253-3882-3. Tr. Anna Riera (EN>ES).
2004. Matsumoto, Angel. *Cómo dibujar manga 11: nivel básico*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96325-29-6. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles.com (JA>ES).
2004. Matsumoto, Angel. *Cómo dibujar Manga 13: nivel básico 2*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96325-30-2. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2004. Mishima, Yukio. *El pabellón de oro*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-0685-2. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
2004. Mishima, Yukio. *El pabellón de oro*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1200-0. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
2004. Mishima, Yukio. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5721-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2004. Mishima, Yukio. *L'Armari, tres peces de teatre nō modern*. Tarragona: Arola. ISBN 978-84-96366-07-7. Tr. Mercè Altimir Losada (JA>CA).
2004. Miyamoto, Musashi. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-41-9. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
2004. Miyamoto, Musashi. *El libro dei cinque anelli*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-59-4. Tr. Nuria Coronado; Christian di Blassi (ES>IT).
2004. Ōe, Kenzaburō. *Arrancad las semillas, fusilad a los niños*. Barcelona: Folio. ISBN 978-84-413-1973-8. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
2004. Ōe, Kenzaburō. *Cartas a los años de nostalgia*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6772-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
2004. Ōe, Kenzaburō. *Dinos cómo sobrevivir a nuestra locura*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6763-3. Tr. Shigeko Suzuki; Elena Vilageliu (JA>ES).
2004. Ōe, Kenzaburō. *El grito silencioso*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6771-8. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
2004. Ōe, Kenzaburō. *Salto mortal*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2754-7. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2004. Ōe, Kenzaburō. *Una cuestión personal*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6619-3. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
2004. Santōka, Taneda. *Saborear el agua: 100 haikus de un monje zen*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-804-2. Tr. Vicente Haya; Hiroko Tsuji (JA>ES).
2004. Sei Shōnagon. *El libro de la almohada*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5674-8. Tr. María Kodama; Jorge L. Borges (EN>ES).
2004. Shirahama, Yuko; Watanabe, Toshiya. *Cómo dibujar manga: Herramientas básicas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96415-24-9. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2004. Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. *Cómo dibujar manga 12: shojo*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96325-31-9. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles.com (JA>ES).
2004. Suzuki, Kōji. *The ring*. Barcelona: Literatura Random House. ISBN 978-84-397-1035-6. Tr. Javier Calvo (EN>ES).
2004. Takagi, Kayoko [ed.]. *El cuento del cortador de bambú*. Madrid: Cátedra. ISBN 978-84-376-2183-8. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
2004. Takeyama, Michio. *El arpa birmana*. A coruña: Ediciones del Viento. ISBN 978-84-933001-6-6. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2004. Tanizaki, Jun'ichirō. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2777-6. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
2004. Toudo, Ryo. *Cómo dibujar manga 9: Tramas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-925-2. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles.com (JA>ES).

2004. Ueda, Shizuteru. *Zen y filosofía*. Barcelona: Herder. ISBN 978-84-254-2328-4. Tr. Raquel Bouso García; Illana Giner Comín (EN, AL>ES).
2004. Yamakami, Katsuya. *Cómo dibujar manga 16: vehículos y robots*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96415-82-9. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2004. Yamamoto, Tsunetomo. *Hagakure: el libro secreto del samurai*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-763-4. Tr. Francis García (FR>ES).
2005. Ariwara-no-Narihira [et al.]. *Contes d'Ise*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions. ISBN 978-84-8415-763-2. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2005. Coyaud, Maurice [ed.]. *Hormigas sin sombra: el libro del haiku: antología-paseo por Maurice Coyaud*. Barcelona: DVD. ISBN 978-84-96238-27-5. Tr. Mario Campaña (FR>ES).
2005. Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-585-6. Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
2005. Duthie, Torquil [ed.]. *Poesía clásica japonesa: Kokinwakashu*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-755-6. Tr. Torquil Duthie (JA>ES).
2005. Funakoshi, Gichin. *Los veinte principios rectores del kárate*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-536-6. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2005. Hachiya, Michihiko. *Diario de Hiroshima de un médico japonés: 6 de agosto-30 de septiembre, 1944*. Madrid: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9007-8. Tr. J. C. Torres (EN>ES).
2005. Hachiya, Michihiko. *Diario de Hiroshima de un médico japonés: 6 de agosto-30 de septiembre, 1944*. Madrid: Turner. ISBN 978-84-7506-723-0. Tr. J. C. Torres (EN>ES).
2005. Hatsumi, Masaaki. *El ninja moderno*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-30-1. Tr. Arsenio Sanz Rivera (JA>ES).
2005. Haya, Vicente [ed.]. *Haiku: la vía de los sentidos*. Valencia: Inst. Alfons el Magnànim. ISBN 978-84-7822-447-0. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
2005. Haya, Vicente; Martín Portales, José Manuel; Prado, Abdennur [eds.]. *Haikus japoneses de vuelo mágico*. Barcelona: Azul. ISBN 978-84-95488-18-3. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
2005. Hayashi, Hikaru. *Cómo dibujar manga 17: Parejas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-030-9. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
2005. Hayashi, Hikaru. *Cómo dibujar manga 18: Artes marciales*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-085-9. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
2005. Hino, Akira. *Kokoro no katachi: the image of Kokoro*. Barcelona: Shinden/ Aixa. ISBN 978-84-933469-4-2. Tr. Jake Sharpstone [et al.] (JA>EN).
2005. Itō, Toyō. *Toyo Ito: conversaciones con estudiantes*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-1997-9. Tr. Moisés Puente Rodríguez (EN>ES).
2005. Iwasaki, Mineko. *La verdadera historia: vida de una geisha*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1864-4. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
2005. Kanehara, Hitomi. *Serpientes y piercings*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-35-3. Tr. Makiko Tsujimoto (JA>ES).
2005. Kanehara, Hitomi. *Serps i pírcings*. Barcelona: Columna. ISBN 978-84-664-0651-2. Tr. Albert Mas-Griera (EN>CA).
2005. Kawabata, Yasunari. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-1307-2. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
2005. Kawabata, Yasunari. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2550-4. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
2005. Kawabata, Yasunari. *Mil grullas*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-94-0. Tr. María Martoccia (EN>ES).
2005. Kawabata, Yasunari. *País de nieve*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1820-0. Tr. César Durán (FR>ES).
2005. Mishima, Yukio. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1611-4. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
2005. Miyamoto, Musashi. *El libro de los 5 anillos*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-9777-164-1. Tr. José Manuel Pomares Olivares (EN>ES).
2005. Morinaga, Sōkō. *De aprendiz a maestro: una lección sobre las dimensiones de mi propia estupidez*. Madrid: Kailas. ISBN 978-84-934491-7-9. Tr. Mariano Peyrou (EN>ES).

2005. Murakami, Haruki. *Tokio blues*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-1445-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2005. Murakami, Haruki. *Tokio blues*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-307-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2005. Murakami, Haruki. *Tòquio blues*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-112-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2005. Murakami, Ryū. *Sopa de miso*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-9659-8. Tr. Javier Martínez de Pisón (EN>ES).
2005. Murasaki, Shikibu. *La Historia de Genji*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-934625-2-9. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
2005. Murasaki, Shikibu. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3772-9. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
2005. Nagamine, Kiyonari. *La leyenda de José María: tras las huellas de un bandolero andaluz*. Madrid: Ediciones con Encanto y de Colores. ISBN 978-84-607-9821-7. Tr. Izumi Sasaki (JA>ES).
2005. Ōe, Kenzaburō. *¡Despertad, oh jóvenes de la nueva era!*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2799-8. Tr. Ricardo Ogata (JA>ES).
2005. Ōe, Kenzaburō. *Salto mortal, I*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1823-1. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2005. Ōe, Kenzaburō. *Salto mortal, II*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1824-8. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2005. Ogawa, Yōko. *Hotel Iris*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1866-8. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
2005. Ōkawa, Ryūhō. *El punto de partida de la felicidad: guía práctica e intuitiva para descubrir el amor, la sabiduría y la fe*. Barcelona: MTM. ISBN 978-84-95590-61-9. Tr. Loto Perrella (EN>ES).
2005. Rubio, Carlos [sel.]. *Kokinshuu: colección de poemas japoneses antiguos y modernos. El canon del clasicismo*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-846-2. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
2005. Satō, Gen. *Cómo dibujar manga 19: Personajes superdeformados*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-212-9. Tr. María Ferrer Simó (EN>ES).
2005. Takuan, Sōhō. *El espíritu indomable del samurai*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-84-6. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
2005. Tani Moratalla, Rumi; Rubio, Carlos [eds.]. *Heike monogatari*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-2787-5. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
2005. Tanizaki, Jun'ichirō. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1467-7. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
2005. Yamamoto, Tsunetomo. *Bushido: el camino del samurai: basado en el libro Hagakure de Tsunetomo Yamamoto*. Badalona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-843-1. Tr. Eva Alonso Porri (EN>ES).
2005. Yamamoto, Tsunetomo. *Hagakure: el camino del samurái*. Madrid: Arkano Books. ISBN 978-84-89897-75-5. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
2005. Yamamoto, Tsunetomo. *Hagakure: el libro del samurái*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-357-6. Tr. Jerónimo Sahagún (EN>ES).
2005. Yaura, Yukki. *Haiga: haikus ilustrados*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-849-3. Tr. Teresa Herrero Ferrio; Jesús Munárriz (JA>ES).
2005. Zenkei Shibayama. *La barrera sin puerta: comentarios zen al Mumonkan*. Barcelona: La Liebre de Marzo. ISBN 978-84-87403-85-9. Tr. Fernando Pardo; Rosanna Zonarini (EN>ES).
2006. Arai, Keisuke; Sekine, Ken'ichi. *TPM para una fábrica eficiente*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-12-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
2006. Ariwara-no-Narihira [et al.]. *Contes d'Ise*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions. ISBN 978-84-490-2413-9. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2006. Barberán, Francisco; Domingo, Rafael [eds.]; Hayashi, Nobuo [col.]. *Código civil japonés*. [Pamplona]: Catedra Garrigues, Universidad de Navarra; Cizur Menor (Navarra): Thomson-Aranzadi. ISBN 978-84-9767-632-8. Tr. Francisco Barberán; Rafael Domingo Oslé; Hayashi Nobuo (JA>ES).
2006. Edogawa, Ranpo. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-22-0. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).

2006. Ferrer, Vicente [ed.]. *Érase 21 veces Caperucita Roja*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-934038-5-0. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
2006. Fukagai, Naho. *Cómo dibujar manga 21: Ninjas y samurais*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-202-0. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2006. Funakoshi, Gichin. *Karate jutsu: las enseñanzas originales del gran maestro Funakoshi*. Barcelona: Hispano Europea. ISBN 978-84-255-1687-0. Tr. Fernando Ruiz Gabás (EN>ES).
2006. Funakoshi, Gichin. *Karate-dó: mi camino*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-0-5. Tr. Luis Roiz (EN>ES).
2006. Gomi, Tarō. *Garabatos 2: ¡un libro para dibujar, pintar y crear!*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-8-6. Tr. Hisako Eguchi; Tatsuya Maemura (JA>ES).
2006. Gomi, Tarō. *Garabatos: ¡un libro para dibujar, pintar y crear!*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-0-5. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2006. Gomi, Tarō. *Gargots: un llibre per dibuixar, pintar i crear*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-1-2. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
2006. Hayashi, Hikaru. *Cómo dibujar manga 20: Ocultismo y terror*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-201-3. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
2006. Itō, Toyō. *Arquitectura de límites difusos*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-2056-2. Tr. Moisés Puente Rodríguez (EN>ES).
2006. Kawabata, Yasunari. *Loti ederrak*. Irún: Alberdania. ISBN 978-84-96643-01-7. Tr. Ibon Uribarri Zenekorta (JA>BA).
2006. Kawabata, Yasunari. *Loti ederrak*. San Sebastián: Elkar. ISBN 978-84-9783-393-6. Tr. Ibon Uribarri Zenekorta (JA>BA).
2006. Kawaguchi, Teiichi. *Els haiku del mestre: antologia de haiku del mestre Kawaguchi Teiichi*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-933469-7-3. Tr. Àngel Ferrer i Casals; Doho Yayoi (JA>CA).
2006. Kawaguchi, Teiichi. *Los haiku del maestro: antología de haiku del maestro Kawaguchi Teiichi*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-933469-6-6. Tr. Àngel Ferrer i Casals; Doho Yayoi (JA>ES).
2006. Kazuaki, Ura; Marqués, Pau [ed.]. *Seixanta-un haikús per a les quatre estacions: antologia bilingüe de poesia japonesa*. Rafelbunyol: Agrupació Cultural Vianants. ISBN 978-84-609-6781-1. Tr. Pau Marqués; Ura Kazuaki (JA>CA).
2006. Keizan, Jōkin. *Denkoroku: crónicas de la transmisión de la luz*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-620-4. Tr. David González Raga; Fernando Mora Zahonero (EN>ES).
2006. Konparu, Zempō. *Ikuta*. Cáceres: Institución Cultural El Brocense. ISBN 978-84-95239-78-5. Tr. Fernando Cid Lucas (JA>ES).
2006. LaZoo. *¡Engancha!: un libro para jugar, enganchar y rasgar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-6-7. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
2006. LaZoo. *¡Recorta!: un libro para jugar, recortar y rasgar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-8-1. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
2006. LaZoo. *Agujeros: un libro para pintar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-2-9. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
2006. LaZoo. *Enganxa!: un llibre per jugar, enganxar i estripar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-7-4. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
2006. LaZoo. *Espirales: un libro para dibujar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-4-3. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
2006. LaZoo. *Espirals: un llibre per dibuixar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-5-0. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
2006. LaZoo. *Forats: un llibre per pintar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-3-6. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
2006. LaZoo. *Retalla!: un llibre per jugar, retallar i estripar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-9-8. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
2006. Mishima, Yukio. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4841-5. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2006. Mishima, Yukio. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-279-9. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
2006. Mishima, Yukio. *Lecciones espirituales para los jóvenes samuráis*. Madrid: Palmyra. ISBN 978-84-935003-6-8. Tr. Martín Raskin (IT>ES).
2006. Miura, Ayako. *Un samurái cristiano: relato de una conversión*. Madrid: Palabra. ISBN 978-84-9840-050-2. Tr. Mercedes Villar Ponz (EN>ES).

2006. Miura, Taro. *Tokio*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-934038-1-2. Tr. Kiyoko Sakai (JA>ES).
2006. Murakami, Haruki. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-190-7. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
2006. Murakami, Haruki. *Kafka a la platja*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-209-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2006. Murakami, Haruki. *Kafka en la orilla*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-356-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2006. Murasaki, Shikibu. *La Historia de Genji II*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-934625-8-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
2006. Murasaki, Shikibu. *La novel·la de Genji: el príncep resplendent*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-9710-090-8. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>CA).
2006. Murasaki, Shikibu. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3830-6. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
2006. Nakayama, Masatoshi. *Kárate superior 1. Compendio*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-545-8. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2006. Nakayama, Masatoshi. *Kárate superior 2. Fundamentos*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-546-5. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2006. Nakayama, Masatoshi. *Kárate superior 3: Kumite 1*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-547-2. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2006. Nakayama, Masatoshi. *Kárate superior 4: Kumite 2*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-548-9. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2006. Nakayama, Masatoshi. *Kárate superior 5: Katas Hein y Tekki*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-595-3. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2006. Nakayama, Masatoshi. *Kárate superior 6: katas Bassai y Kanku*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-620-2. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2006. Nishida, Kitarō. *Pensar desde la nada: ensayos de filosofía oriental*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1620-1. Tr. Juan Masiá Clavel; Juan Haidar (JA>ES).
2006. Ogawa, Yōko. *El embarazo de mi hermana*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-17-8. Tr. Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
2006. Ōka, Shohei. *Hogueras en la llanura*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-15625-13-1 (ePub). Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
2006. Ōka, Shohei. *Hogueras en la llanura*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-935018-3-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2006. Ryookan. *Los 99 jaikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-884-4. Tr. Teresa Herrero Ferrio; Jesús Munárriz (JA>ES).
2006. Tamenaga, Shunsui. *Los cuarenta y siete ronin: la historia de los leales samuráis de Akó*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-176-1. Tr. José M. Arizcun Pérez-Salas; Ana Salamero Mota (EN>ES).
2006. Tanizaki, Jun'ichirō. *Elogi de l'ombra*. Barcelona: Angle. ISBN 978-84-96521-32-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2006. Tetsuro, Watsuji. *Antropología del paisaje: climas, culturas y religiones*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1621-8. Tr. Juan Masiá; Anselmo Mataix (JA>ES).
2006. Usami, Yuriko; Emura, Shinichi. *Sonríe*. Barcelona: Thule. ISBN 978-84-96473-38-6. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
2006. Yoshimoto, Banana. *Sueño profundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-324-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2007. Abe, Kōbō. *El rostro ajeno*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-101-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2007. Asiaín, Aurelio [ed.]. *Luna en la hierba: medio centenar de poemas japoneses*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-904-9. Tr. Aurelio Asiaín (JA>ES).
2007. Chō, Shinta. *Goro goro mēeu*. Barcelona: Glénat. ISBN 978-84-8357-147-7. Tr. Verónica Calafell (JA>CA).
2007. Chō, Shinta. *Goro goro mīau*. Barcelona: Glénat. ISBN 978-84-8357-146-0. Tr. Verónica Calafell (JA>ES).
2007. Edogawa, Ranpo. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-54-1. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).
2007. Gomi, Tarō. *¡A bañarse!*. Vigo: Faktoría K de Libros. ISBN 978-84-935122-2-4. Tr. Maki Fukuhara (JA>ES).
2007. Gomi, Tarō. *A bañarse!*. Vigo: Faktoría K de Libros. ISBN 978-84-935122-3-1. Tr. Maki Fukuhara (JA>GA).

2007. Gomi, Tarō. *Gargots 2: un llibre per dibuixar, pintar i crear!*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-9-3. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
2007. Hatsumi, Masaaki. *Stick fighting avanzado*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-02-0. Tr. Carolina Diarte (EN>ES).
2007. Haya, Vicente [ed.]. *Haiku-dō: el haiku como camino espiritual*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-660-0. Tr. Vicente Haya; Akiko Yamada (JA>ES).
2007. Ibuse, Masuji. *Lluvia negra*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-935448-3-6. Tr. Pedro Tena Junguito (EN>ES).
2007. Itō, Toyō. *Escritos*. Murcia: Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos de la Región de Murcia. ISBN 978-84-89882-12-6. Tr. Shigeko Suzuki (JA>ES).
2007. Itō, Toyō; Ebner, Peter. *Kazuhiro Kojima/CA*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-2187-3. Tr. James Roderick O'Donovan; Emilia Pérez Mata (EN>ES).
2007. Izumi Shikibu [et al.]. *El diario de Izumi Shikibu y de otras damas de la corte de Japón*. Madrid: Imágica. ISBN 978-84-95772-19-0. Tr. Lorenzo Félix Díaz Buendía; Otero Fuente, Elsa (adapt.) (EN>ES).
2007. Kanazawa, Hirokazu. *Kárate para cinturón negro: curso intensivo*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-684-4. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2007. Kawabata, Yasunari. *A casa das belas adormentadas*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-936101-0-4. Tr. Mona Imai (JA>GA).
2007. Kawabata, Yasunari. *El rumor de la montaña*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-12-1. Tr. Amalia Sato (JA>ES).
2007. Kawabata, Yasunari. *La casa de les belles adormides*. Barcelona: Viena. ISBN 978-84-8330-458-7. Tr. Albert Mas-Griera; Sandra Ruiz Morilla (JA>CA).
2007. Kawabata, Yasunari. *Primera nieve en el monte Fuji*. Barcelona: Belacqva. ISBN 978-84-96694-10-1. Tr. Jaime Barrera Parra (JA>ES).
2007. Kawashima, Ryuta. *Brain Trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-631-4. Tr. Traductores en Red (EN>ES).
2007. Kawashima, Ryuta. *Brain Trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-636-9 (EN>ES).
2007. Kawashima, Ryuta. *Más brain trainer (Pack sudoku electrónico)*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-668-0. Tr. Yasuyo Hashimoto (JA>ES).
2007. Kawashima, Ryuta. *Más Brain Trainer: nuevos ejercicios para desarrollar tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-667-3. Tr. Yasuyo Hashimoto (JA>ES).
2007. Kirino, Natsuo. *Out*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2582-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
2007. Kumiko Kakehashi. *Cartas desde Iwo Jima del general Tadamichi Kuribayashi*. Barcelona: El Andén. ISBN 978-84-935789-8-5. Tr. Jordi Giménez Samanes (EN>ES).
2007. Kurihara, Harumi. *Cocina japonesa casera*. Barcelona: Naturart. ISBN 978-84-8076-711-8. Tr. Jordi Vidal i Tubau (EN>ES).
2007. LaZoo. *¡Pinta!: un libro para jugar, pintar y dibujar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-6-2. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
2007. LaZoo. *Collage: un libro para jugar, recortar y enganchar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-4-8. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
2007. LaZoo. *Collage: un llibre per jugar, retallar i enganxar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-5-5. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
2007. LaZoo. *Pinta: un llibre per jugar, pintar i dibuixar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-7-9. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
2007. Masuda, Sanae. *La espiritualidad de los cuentos populares japoneses*. Bilbao: Desclée De Brouwer. ISBN 978-84-330-2196-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2007. Mikao, Usui [comp.]. *El eco de la cascada: "125 poemas del Emperador Meiji"*. Madrid: Teleno. ISBN 978-84-931849-7-1. Tr. Rika Saruhashi; Paloma Cirujano Marín [et al.] (JA>ES).
2007. Mishima, Yukio. *Caballos desbocados. El mar de la fertilidad 2*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6141-4. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
2007. Mishima, Yukio. *Caballos desbocados*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6667-9. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
2007. Mishima, Yukio. *Confesiones de una máscara*. Pozuelo de Alarcón, Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-670-1925-4. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).

2007. Mishima, Yukio. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6138-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2007. Mishima, Yukio. *El templo del alba*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6142-1. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
2007. Mishima, Yukio. *Nieve de primavera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6140-7. Tr. Domingo Manfredi Cano (EN>ES).
2007. Mishima, Yukio. *Sed de amor*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6639-6. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
2007. Miura, Kiyohiro. *Lejos de casa: mi hijo se hace monje zen*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-9777-339-3. Tr. Carmen Ochando Aymerich (EN>ES).
2007. Miyamoto, Musashi. *El libro ilustrado de los cinco anillos*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-1875-2. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez; Alfonso Colodrón (EN>ES).
2007. Miyamoto, Musashi; Sun Tzu. *Tratado de las cinco ruedas; El arte de la guerra*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-5136-7. Tr. Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).
2007. Mori, Sachiko; Maxx, Maya [il.]. *La gateta blanqueta*. Barcelona: EDT (Editores de Tebeos). ISBN 978-84-8357-145-3.
2007. Mori, Sachiko; Maxx, Maya [il.]. *La gatita blanquita*. Barcelona: EDT (Editores de Tebeos). ISBN 978-84-8357-144-6 (EN>ES).
2007. Murakami, Haruki. *Al sur de la frontera, al oeste del sol*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-503-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2007. Murakami, Haruki. *Kafka en la orilla*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2334-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2007. Murakami, Haruki. *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-228-7. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2007. Murakami, Haruki. *Tokio blues: Norwegian wood*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-8383-504-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2007. Murakami, Haruki. *Tokio blues: Norwegian wood*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-504-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2007. Murakami, Haruki. *Tòquio blues: Norwegian Wood*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-96863-00-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2007. Murasaki, Shikibu. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2746-8. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
2007. Murasaki, Shikibu. *La novela de Genji*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4011-8. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
2007. Murasaki, Shikibu. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2745-1. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
2007. Murasaki, Shikibu; Izumi Shikibu; Dama Sarashina. *Diarios de damas de la corte Heian: Izumi Shikibu, Murasaki Shikibu, Diario de Sarashina*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3971-6. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
2007. Nakayama, Masatoshi. *Kárate superior 7: katas Jitte, Hangetsu y Empi*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-628-8. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2007. Nosaka, Akiyuki. *La tumba de las luciérnagas; Las algas americanas: dos novelas breves*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-96489-86-8. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
2007. Ōe, Kenzaburō. *M/T y la historia de las maravillas del bosque*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2819-3. Tr. Ricardo Ogata (JA>ES).
2007. Oshima, Hitoshi [ed.]. *La vía del samurái: Libro de los cinco anillos de Miyamoto Mushashi y Hagakure de Yamamoto Tsunetomo*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-678-8. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).
2007. Oshima, Hitoshi [ed.]. *La vía del samurái: Libro de los cinco anillos de Miyamoto Mushashi y Hagakure de Yamamoto Tsunetomo*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-690-0. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).
2007. Rexroth, Kenneth. *Cien poemas japoneses*. Madrid: Gadir. ISBN 978-84-936033-2-8. Tr. Carlos Manzano de Frutos (EN>ES).
2007. Sei Shōnagon. *Quadern de capçalera*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-89662-88-9. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN, FR, AL>CA).
2007. Shūzō, Kuki. *Iki y fūryū: ensayos de estética y hermenéutica*. Valencia: Institució Alfons el Magnànim. ISBN 978-84-7822-510-1. Tr. Alfonso Falero Folgoso (JA>ES).
2007. Sunadomari, Kanshū. *El corazón del Aikido: enseñanzas espirituales*. Móstoles (Madrid): Arkano Books. ISBN 978-84-96111-26-4. Tr. Miguel Iribarren (EN>ES).

2007. Tanizaki, Jun'ichirō. *La llave*. Barcelona: El Aleph [=Muchnik]. ISBN 978-84-7669-785-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2007. Tōhei, Kōichi. *El libro del Ki*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-5389-7. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
2007. Tucci, Norberto [ed.]. *Haikus*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-85895-44-1. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
2007. Ueshiba, Morihei. *Budo: las enseñanzas del fundador del Aikido*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-1-2. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).
2007. Yosa, Buson. *Alada claridad: haikus de pájaros de Yosa Buson*. Valencia: Pre-Textos. ISBN 978-84-8191-835-9. Tr. Alberto Silva (JA>ES).
2007. Yosano, Akiko. *Poeta de la pasión*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-899-8. Tr. José María Bermejo; Teresa Herrero (JA>ES).
2007. Yoshida, Sunao. *Desde el imperio*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4107-6. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
2007. Yoshida, Sunao. *La estrella de la desolación*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4104-5. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
2007. Yoshimoto, Banana. *Amrita*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-910-6. Tr. Mercedes Corral (IT>ES).
2007. Yoshimoto, Banana. *Sueño profundo*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2345-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2008. Abe, Kōbō. *La mujer de la arena*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-192-8. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
2008. Dama Sarashina. *Sueños y ensoñaciones de una dama de Heian*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-935763-5-6. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
2008. Edogawa, Ranpo. *La lagartija negra y la bestia entre las sombras*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-63-3. Tr. Beatriz Salán Salán (EN>ES).
2008. Fukazawa, Shichirō. *Narayama*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-8437-350-6. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
2008. Funakoshi, Gichin. *Los veinte principios rectores del kárate*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-718-6. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2008. Funakoshi, Gichin. *To-Te Jitsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-02-7. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
2008. Funakoshi, Gichin. *To-Te Jitsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-17-1. Tr. Javier Estévez San Román (EN>ES).
2008. Gomi, Tarō. *¿Quién habla?: las partes del cuerpo opinan*. Vigo: Factoría K de Libros. ISBN 978-84-96957-44-1. Tr. Maki Fukuhara; Pilar Martínez Mateos (JA>ES).
2008. Gomi, Tarō. *Quen fala?: as partes do corpo opinan*. Vigo: Factoría K de Libros. ISBN 978-84-96957-43-5. Tr. Maki Fukuhara; Chema Heras (JA>GA).
2008. Ikeda, Daisaku. *Aprendamos del Goshō: la eterna enseñanza de Nichiren Daishonin: selección de los escritos de Nichiren Daishonin*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936565-0-8 (EN>ES).
2008. Ikeda, Daisaku. *Humanizar la religión y crear la paz: propuesta de Paz 2008: 26 de enero de 2008*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-0-7 (EN>ES).
2008. Ikeda, Daisaku. *La nueva revolución humana*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-2-1 (20 v.) (EN>ES).
2008. Ikeda, Daisaku. *La nueva revolución humana: Vol. 1*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-3-8 (EN>ES).
2008. Ikeda, Daisaku. *La nueva revolución humana: Vol. 2*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-4-5 (EN>ES).
2008. Ikeda, Daisaku. *Reflexiones sobre Florence Nightingale: tributo al siglo de la mujer*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936565-4-6. Tr. Rosana López-Toribio Gallardo.
2008. Iwasaki, Mineko. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-9872-129-4. Tr. María E. Ciochini (EN>ES).
2008. Katayama, Kyōichi. *Un grito de amor desde el centro del mundo*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-7265-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2008. Kawabata, Yasunari. *Historias de la palma de la mano*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-33-6. Tr. Amalia Sato (JA>ES).
2008. Kawabata, Yasunari. *Primera nieve en el monte Fuji*. Barcelona: Verticales de Bolsillo. ISBN 978-84-92421-07-7. Tr. Jaime Barrera Parra (JA>ES).

2008. Kawashima, Ryuta. *Brain trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2915-8. Tr. Redactores en red (EN>ES).
2008. Kawashima, Ryuta. *Brain trainer: desarrolla la ment en 60 dies*. Barcelona: Columna. ISBN 978-84-664-0912-4. Tr. Mercè Ubach (EN>CA).
2008. Kawashima, Ryuta. *Enciclopedia Brain Trainer: todo lo que niños y adultos deben saber para mejorar su mente*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-705-2 (EN>ES).
2008. Kirino, Natsuo. *Out*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-29-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
2008. Kobayashi, Issa. *Poemas de madurez*. Córdoba: Juan de Mairena. ISBN 978-84-936387-2-6. Tr. Josep Maria Rodríguez Cabrera.
2008. LaZoo. *Adhesus esbojarrats: un llibre per jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-5-0. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
2008. LaZoo. *Adhesus increïbles: un llibre per jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-3-6. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
2008. LaZoo. *Pegatinas chifladas: un libro para jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-4-3. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2008. LaZoo. *Pegatinas increíbles: un libro para jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-2-9. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2008. Matsuo, Bashō. *Viaranys d'oku*. Girona: CCG. ISBN 978-84-96766-55-6. Tr. Vicent Sanahuja (JA>CA).
2008. Mishima, Yukio. *Después del banquete*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6890-1. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
2008. Mishima, Yukio. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6556-6. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
2008. Mishima, Yukio. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-201-7. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
2008. Mishima, Yukio. *La remor de les onades*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-92406-52-4. Tr. Joaquim Pijoan; Ko Tazawa (JA>CA).
2008. Mishima, Yukio. *Sed de amor*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6265-7. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
2008. Miyamoto, Musashi. *Dokkōdō: el camino de la marcha solitaria*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-12-9. Tr. Kosuke Nakamori (JA>ES).
2008. Miyamoto, Musashi. *El libro de los 5 anillos*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-9950-025-6. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
2008. Murakami, Haruki. *After dark*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-337-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2008. Murakami, Haruki. *After dark*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-101-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2008. Murakami, Haruki. *Crónica del pájaro que da cuerda al mundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-510-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
2008. Murakami, Haruki. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-92549-10-8. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
2008. Murakami, Haruki. *El salze cec i la dona adormida*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-280-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2008. Murakami, Haruki. *Kafka a la platja*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-96863-75-0. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2008. Murakami, Haruki. *Kafka en la orilla*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-524-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2008. Murakami, Haruki. *Sauce ciego, mujer dormida*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-3056-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2008. Murakami, Haruki. *Sauce ciego, mujer dormida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-047-5. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
2008. Murakami, Haruki. *Sputnik, meu amor*. Barcelona: Idea y Creación. ISBN 978-84-612-5729-4. Tr. Maria João Lourenço (EN>PO).
2008. Murakami, Haruki. *Sputnik, mi amor*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-516-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
2008. Murakami, Haruki. *Tras do solpor*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-111-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
2008. Murakami, Ryū. *Pirching*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-92406-33-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).

2008. Murasaki, Shikibu. *Libro de amor de Murasaki: poesía en la historia de Genji*. Valencia: Pre-Textos. ISBN 978-84-8191-887-8. Tr. Alberto Silva; Yuriko Murakami [rev.] (JA>ES).
2008. Murasaki, Shikibu; Izumi Shikibu; Dama Sarashina. *Diarios de cortesanas*. Valencia: El Satiricón. ISBN 978-84-936903-2-8. Tr. José Mur Llopis (EN>ES).
2008. Nakayama, Masatoshi. *Kárate superior 8: katas Gankaku y Jion*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-690-5. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2008. Natsume, Sōseki. *Botchan*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-935927-7-6. Tr. José Pazó Espinosa (JA>ES).
2008. Ogawa, Yōko. *La fórmula preferida del profesor*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-37-6. Tr. Héctor Jiménez Ferrer; Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
2008. Ono, Sokyō. *Sintoísmo: el camino de los kami*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-936198-0-0. Tr. Marian Bango Amorín (EN>ES).
2008. Rubio, Carlos; Tani Moratalla, Rumi [eds.]. *Kojiki: crónicas de antiguos hechos de Japón*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-984-0. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
2008. Seki Rōshi, Yūhō. *Lo que significa vivir*. León; Madrid: Everest; Tritoma. ISBN 978-84-441-0135-4. Tr. Kosuke Nakamori (JA>ES).
2008. Silva, Alberto [ed.]. *El libro del haiku*. Madrid: Visor Libros. ISBN 978-84-7522-680-4. Tr. Alberto Silva (JA>ES).
2008. Takagi, Kayoko; Janés, Clara [ed.]. *9 piezas de teatro nō*. Madrid: Ediciones del Oriente y del Mediterráneo. ISBN 978-84-96327-47-4. Tr. Kayoko Takagi; Clara Janés (JA>ES).
2008. Tanizaki, Jun'ichirō. *El cortador de cañas*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-211-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
2008. Tanizaki, Jun'ichirō. *La madre del capitán Shigemoto*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-176-8. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
2008. Tokitsu, Kenji. *Miyamoto Musashi*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-976-6. Tr. Judith Viaplana Peláez (FR>ES).
2008. Tsuji, Hitonari. *El Buda blanco*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8274-7. Tr. Alicia Martorell Linares (FR>ES).
2008. Tsutsui, Yasutaka. *Hombres salmonela en el planeta porno*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-935763-4-9. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
2008. Ueshiba, Kisshomaru. *El espíritu del Aikido*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-6-7. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).
2008. Usami, Yuriko; Emura, Shinichi. *¡Ánimo!*. Barcelona: Thule. ISBN 978-84-96473-75-1. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
2008. Yagyū, Genichirō. *Agujeros de la nariz*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-2-8. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
2008. Yagyū, Genichirō. *Costras*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-6-6. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
2008. Yagyū, Genichirō. *Dientes*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-5-9. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
2008. Yagyū, Genichirō. *Obligado*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-7-3. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
2008. Yagyū, Genichirō. *Plantas de los pies*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-3-5. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
2008. Yagyū, Genichirō. *Tetas*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-4-2. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
2008. Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. *El tren de la familia ratón*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-8470-317-4. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
2008. Yokomizo, Seishi. *El clan Inugami*. Arganda del Rey, Madrid: La Factoría de Ideas. ISBN 978-84-9800-263-8. Tr. Olga Marín Sierra (EN>ES).
2008. Yoshida, Sunao. *El ángel de la arena ardiente*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4105-2. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
2008. Yoshida, Sunao. *El día del juicio*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4114-4. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
2008. Yoshida, Sunao. *El estigma de la santa*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4111-3. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
2008. Yoshida, Sunao. *Know faith*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4110-6. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).

2008. Yoshida, Sunao. *Los señores de la noche*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4109-0. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
2008. Yoshida, Sunao. *Ruido silencioso*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4108-3. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
2008. Yoshimoto, Banana. *Kitchen*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-936413-2-0. Tr. Mona Imai (JA>GA).
2008. Yoshimoto, Banana. *Sueño profundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-526-5. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2008. Yoshimoto, Banana. *Tsugumi*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-026-0. Tr. Albert Nolla Cabellos; Bibiana Morante Mediavilla (JA>ES).
2008. Yoshimoto, Banana. *Tsugumi*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-036-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2009. Bermejo, José María [ed.]. *Instantes: nueva antología del haiku japonés*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-928-5. Tr. José María Bermejo Riesco.
2009. Cid Lucas, Fernando. *Taoyamerubi: con sensibilidad femenina: 25 Haikus de poetisas japonesas*. Logroño: Ediciones del 4 de Agosto. ISBN 978-84-96686-78-6. Tr. Fernando Cid Lucas (JA>ES).
2009. Comisión de estudio Tren alta velocidad, Japón. *Shinkansen: el tren de alta velocidad en Japón: tecnología y efecto social*. Madrid: Fundación de los Ferrocarriles Españoles. ISBN 978-84-89649-52-1. Tr. Nobuyuki Noguchi (JA>ES).
2009. Endō, Shūsaku. *Silencio*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-6207-7. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
2009. Funakoshi, Gichin. *To-Te Jitsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-03-4. Tr. Celina van Strombert (EN>AL).
2009. Gomi, Tarō. *Garabatos con Taro Gomi*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-6-7. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2009. Gomi, Tarō. *Gargots amb Taro Gomi*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-7-4. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
2009. Hasegawa, T. [ed.]. *Cuentos del Japón viejo*. Madrid: Cuadernos de Langre. ISBN 978-84-936465-6-1. Tr. Gonzalo Jiménez de la Espada (EN>ES).
2009. Haya, Vicente [ed.]. *Haiku tsumami-gokoro: 150 haikus inmortales*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-14-3. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
2009. Haya, Vicente. *Herba roja de tardor*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-9779-833-4. Tr. Teresa Costa-Gramunt (ES>CA).
2009. Ibuse, Masuji. *Lluvia negra*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-044-4. Tr. Pedro Tena Junguito (EN>ES).
2009. Ikeda, Daisaku. *Por la competencia humanitaria: una nueva corriente en la historia: propuesta de paz 2009*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-7-6 (EN, JA>ES).
2009. Ikeda, Daisaku; Díez Hochleitner, Ricardo. *Un diálogo entre Oriente y Occidente: en busca de la revolución humana*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-3457-2. Tr. Lara Padilla Pumarega (EN>ES).
2009. Ikeda, Daisaku; Díez Hochleitner, Ricardo. *Un diálogo entre Oriente y Occidente: en busca de la revolución humana*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-8109-807-5. Tr. Lara Padilla Pumarega (EN>ES).
2009. Ishikawa, Shiho. *Animalfabet: alphapet*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-9-8. Tr. L'Apòstrof; CocoBooks (ES>CA).
2009. Ishikawa, Shiho. *Animalfabeto: alphapet*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-8-1. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2009. Itō, Toyō; Worrall, Julian. *Sou Fujimoto*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-2293-1. Tr. Thomas Daniell; Kaz Yoneda; Àlex Giménez Imirizaldu.
2009. Kanazawa, Hirokazu. *Técnicas de combate de kárate: manual completo de Kumite*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-753-7. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2009. Katayama, Kyōichi. *Un grito de amor desde el centro del mundo*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-2356-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2009. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-43-5. Tr. Nélica M. de Machain (EN>ES).
2009. Kawabata, Yasunari. *País de neu*. Barcelona: Viena. ISBN 978-84-8330-536-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2009. Kawabata, Yasunari. *Terra de neve*. Barcelona: Idea y Creación. ISBN 978-84-613-1614-4. Tr. Armando da Silva Carvalho (FR>PO).

2009. Kawakami, Hiromi. *El cel és blau, la terra blanca: una història d'amor*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-473-5. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
2009. Kawakami, Hiromi. *El cielo es azul, la tierra blanca: una historia de amor*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-92649-14-3. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2009. Kawashima, Ryuta. *Brain Trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Madrid: Booket. ISBN 978-84-8460-734-2. Tr. Traductores en Red (EN>ES).
2009. Ki no Tsurayuki. *Diari de Tosa*. Barcelona: Publicacions Abadia Montserrat. ISBN 978-84-9883-187-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2009. Ki no Tsurayuki. *Diari de Tosa*. Bellaterra: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona. ISBN 978-84-475-3411-1. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2009. Ki no Tsurayuki. *Diari de Tosa*. Bellaterra: Servei Publicacions UAB. ISBN 978-84-490-2606-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2009. Kirino, Natsuo. *Out*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-41-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
2009. Masiá Clavel, Juan [ed.]. *El sutra del loto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1669-0. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).
2009. Mishima, Yukio. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4901-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2009. Mishima, Yukio. *Los años verdes*. Madrid: Cátedra. ISBN 978-84-376-2587-4. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
2009. Mori, Ōgai. *El ganso salvaje*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-92649-15-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2009. Motobu, Chōki. *Okinawa kempo Karate jutsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-16-4. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
2009. Motobu, Chōki. *Okinawa kempo Karate jutsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-26-3. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
2009. Motobu, Chōki. *Okinawa Kempo karate jutsu: Las enseñanzas del primer gran guerrero del karate*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-18-8. Tr. Javier Estévez San Román (EN>ES).
2009. Murakami, Haruki. *After dark*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-3497-8. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2009. Murakami, Haruki. *After dark*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-547-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2009. Murakami, Haruki. *Despíetat país de les meravelles i la fi del món*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-446-5. Tr. Imma Estany i Morros (EN>CA).
2009. Murakami, Haruki. *Do que estou a falar cando falo de correr*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-166-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
2009. Murakami, Haruki. *El fin del mundo y un despiadado país de las maravillas*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-191-5. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2009. Murakami, Haruki. *El fin del mundo y un despiadado país de las maravillas*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-569-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2009. Murakami, Haruki. *El salze cec i la dona adormida*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-92549-67-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2009. Murakami, Haruki. *Gauaren sakonean*. Donostia: Erein. ISBN 978-84-9746-548-9. Tr. Ibon Uribarri Zenekorta (JA>BA).
2009. Murakami, Haruki. *La caza del carnero salvaje*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-7339-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2009. Murakami, Haruki. *Sauce ciego, mujer dormida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-532-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2009. Murakami, Haruki. *Tokio blues: Norwegian wood*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-552-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2009. Murasaki, Shikibu. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4122-1. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
2009. Nakaya, Miwa. *La aventura de los colores*. Barcelona: Creagem Books. ISBN 978-84-936592-2-6. Tr. Olivia Llopart Gregori.
2009. Nakaya, Miwa. *Los colores salen a jugar*. Barcelona: Creagem Books. ISBN 978-84-936592-3-3. Tr. Olivia Llopart Gregori.
2009. Natsume, Sōseki. *Kokoro*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-3593-1. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
2009. Natsume, Sōseki. *Kusamakura: almohada de hierba*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1714-7. Tr. Emilio Masiá López; Moe Kuwano (JA>ES).

2009. Natsume, Sōseki. *Sanshiro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-56-7 (Mobi). Tr. Yoshino Ogata Pérez (JA>ES).
2009. Natsume, Sōseki. *Sanshiro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-79-6 (ePub). Tr. Yoshino Ogata Pérez (JA>ES).
2009. Natsume, Sōseki. *Sanshiro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-937110-0-9. Tr. Yoshino Ogata Pérez (JA>ES).
2009. Ōe, Kenzaburō. *M/T y la historia de las maravillas del bosque*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-5031-6. Tr. Ricardo Ogata (JA>ES).
2009. Ōe, Kenzaburō. *Renacimiento*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2835-3. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
2009. Ōe, Kenzaburō. *Una cuestión personal*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-6446-6. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
2009. Ogawa, Yōko. *Perfume de hielo*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-76-5. Tr. Héctor Jiménez Ferrer; Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
2009. Ohmori, Hiroko. *Romeo nunca está contento*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-937140-7-9. Tr. Mónica Kogiso (JA>ES).
2009. Ohtsuka, Hironori. *Wado-Ryu Karate*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-25-6. Tr. Salvador Herráiz Embid (EN, JA>ES).
2009. Onitsura, Ueshima. *Palabras de luz = Tomoshihi no kotoba: 90 haikus*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-345-1. Tr. Vicente Haya; Yoshihito Uchida; Akiko Yamada (JA>ES).
2009. Ozaki, Hōsai; Santōka, Taneda; Yamaguchi, Seishi. *Tres monjes budistas*. Málaga: Diputación Provincial de Málaga. Centro de Ediciones de la Diputación de Málaga. ISBN 978-84-7785-806-5. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
2009. Santōka, Taneda. *El monje desnudo: 100 haikus*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-617-9 (ebook). Tr. Vicente Haya (JA>ES).
2009. Sei Shōnagon. *El libro de la almohada*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-937140-1-7. Tr. Amalia Sato (EN>ES).
2009. Takagi, Kayoko [ed.]. *El espíritu del agua: cuentos tradicionales japoneses*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6864-2. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
2009. Takeyama, Michio. *El arpa birmana*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-8346-906-4. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2009. Tani Moratalla, Rumi; Rubio, Carlos [eds.]. *Heike monogatari*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-3592-4. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
2009. Tanizaki, Jun'ichirō. *El cortador de cañas*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-006-2. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
2009. Tanizaki, Jun'ichirō. *El puente de los sueños: y otros relatos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-323-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor; Ángel Crespo (EN>ES).
2009. Tanizaki, Jun'ichirō. *La madre del capitán Shigemoto*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-8346-890-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
2009. Tanizaki, Jun'ichirō. *Retrato de Shunkin*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-269-7. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
2009. Tsuji, Hitonari. *El Buda blanco*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7984-6. Tr. Alicia Martorell Linares (FR>ES).
2009. Tsuji, Hitonari. *Pianissimo, pianissimo*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6586-3. Tr. Alicia Martorell Linares (FR>ES).
2009. Tsutsui, Yasutaka. *Estoy desnudo y otros cuentos*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-936510-7-7. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
2009. Uchiyama, Kōshō. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-731-7. Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
2009. Ueda, Akinari. *La luna de las lluvias*. Barcelona: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-644-7. Tr. Manuel Serrat Crespo (EN>ES).
2009. Ueshiba, Morihei. *El arte de la paz*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-713-3. Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
2009. Ueshiba, Moriteru. *Aikido paso a paso: una guía práctica*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-699-0. Tr. Carolina Isern Torrente (EN>ES).
2009. Watanabe, Kensuke. *¡Resuélvelo!: un método simple para solucionar problemas*. Barcelona: Empresa Activa. ISBN 978-84-92452-40-8. Tr. María Isabel Merino Sánchez (EN>ES).

2009. Watanabe, Naoki. *Ilustración de moda contemporánea: iniciación a las técnicas de dibujo*. Barcelona: Promopress. ISBN 978-84-936508-5-8. Tr. Jesús de Cos Pinto (EN>ES).
2009. Yasuoka, Shōtarō. *La zapatilla de cristal*. Madrid: El Tercer Nombre. ISBN 978-84-96693-52-4. Tr. María Alonso del Yerro (EN>ES).
2009. Yokomizo, Seishi. *El clan Inugami*. Arganda del Rey, Madrid: La Factoría de Ideas. ISBN 978-84-9800-488-5. Tr. Olga Marín Sierra (EN>ES).
2009. Yokoyama, Sakujiro; Oshima, Eisuke. *Judo kyohan*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-45-4. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
2009. Yokoyama, Sakujiro; Oshima, Eisuke. *Judo kyohan*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-46-1 (EN>ES).
2009. Yoshida, Sunao. *El trono de rosas*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4112-0. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
2009. Yoshida, Sunao. *La corona de espinas*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4113-7. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
2009. Yoshikawa, Eiji. *Musashi: el camino de la espada*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937009-5-9. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
2009. Yoshikawa, Eiji. *Musashi: la leyenda del samurái*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937009-1-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
2009. Yumoto, Kazumi. *El oso y el gato salvaje*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-337-2. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
2010. Abe, Kōbō. *Idéntico al ser humano*. Canet de Mar: Candaya. ISBN 978-84-937077-5-0. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
2010. Akutagawa, Ryūnosuke. *Kappa*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-0-6. Tr. David Favard.
2010. Dazai, Osamu. *Indigno de ser humano*. Barcelona: Sajalín. ISBN 978-84-937413-7-2. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
2010. Dōgen, Eihei. *Instrucciones al cocinero: (Tenzo Kyokun)*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-686-7. Tr. Manuel Campillo (FR>ES).
2010. Dōgen, Eihei. *Instruccions al cuiner: (Tenzo Kyokun)*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-685-0. Tr. Manuel Campillo (FR>CA).
2010. Edogawa, Ranpo. *Moju: la bestia ciega*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-60-2. Tr. Marcos Randulfe Sánchez (EN>ES).
2010. Emoto, Masaru. *El agua, espejo de las palabras*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-726-6. Tr. Víctor Illera Kanaya (JA>ES).
2010. Funakoshi, Gichin. *Karate-Do Kyohan: el texto maestro*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-43-3. Tr. Dojo Ediciones (EN>ES).
2010. Funakoshi, Gichin. *Karate-Do Kyohan: el texto maestro*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-7-4. Tr. Dojo Ediciones (EN>ES).
2010. Funakoshi, Gichin. *Karate-Do Kyohan: el texto maestro*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-1-5. Tr. Dojo Ediciones (EN>ES).
2010. Guzmán Gárate, Íñigo [ed.]. *No guardo sentimientos de nostalgia: 45 cartas de kamikazes*. Getafe: Sietenanos. ISBN 978-84-614-6305-3. Tr. Íñigo Guzmán Garate.
2010. Haya, Vicente [tr.]; Kawabe, Keiko [tr.]. *99 haikus de Mu-i*. Madrid: Mandala. ISBN 978-84-8352-206-6. Tr. Vicente Haya; Keiko Kawabe (JA>ES).
2010. Ikeda, Daisaku. *El logro de la budeidad en esta existencia*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-9-0 (EN>ES).
2010. Ikeda, Daisaku. *La nueva revolución humana: Vol. 3*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-8-3 (EN>ES).
2010. Ikeda, Daisaku. *La nueva revolución humana: Vol. 4*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-1-3 (EN>ES).
2010. Ikeda, Daisaku. *Por una nueva era de creación de valores: propuesta de paz 2010: 26 de enero de 2010*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-0-6 (EN>ES).
2010. Katayama, Kyōichi. *Maitasunezko oihua, munduaren erdian*. Berriozar: Denonartean. ISBN 978-84-96634-57-2. Tr. Keiko Suzuki; Inma Errea Cleix (JA>BA).
2010. Kawabata, Yasunari. *A casa das belas adormentadas*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-08-3. Tr. Mona Imai (JA>GA).
2010. Kawabata, Yasunari. *El rumor de la montaña*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-67-1. Tr. Amalia Sato (JA>ES).
2010. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-08-09687-0. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).

2010. Kawakami, Hiromi. *Algo que brilla como el mar*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-92649-62-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2010. Kawakami, Hiromi. *Allò que brilla com el mar*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-488-9. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
2010. Kimura, Ken. *999 hermanas ranas se mudan de charca*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-937506-0-2. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2010. Kobayashi, Takiji. *Kanikosen: el pesquero*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-937809-0-6. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
2010. Koshino, Tamio. *¿Quién soy?*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. ISBN 978-84-92412-60-0. Tr. Annabel Espada Sánchez (JA>ES).
2010. LaZoo. *Kirigami. Un libro para recortar, doblar y jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-2-2. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2010. LaZoo. *Kirigami. Un llibre per retallar, doblar i jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-3-9. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
2010. LaZoo. *Origami. Un libro para recortar, doblar y jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-0-8. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2010. LaZoo. *Origami. Un llibre per retallar, doblar i jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-1-5. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
2010. Machi, Tawara. *Aniversario de la ensalada*. Madrid: Verbum. ISBN 978-84-7962-480-4. Tr. Kayoko Takagi; Arturo Pérez Martínez (JA>ES).
2010. Mas López, Jordi [ed.]. *Cuentos de Ise*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-160-0. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
2010. Masazumi, Natori. *Shoninki: el arte del disimulo: el auténtico manual de los Ninja*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-747-8. Tr. Miguel Portillo (FR>ES).
2010. Matsuo, Bashō. *La mirada del peregrino: haikus*. Madrid: Endymion. ISBN 978-84-7731-499-8. Tr. María Rosa Burillo Gadea (EN>ES).
2010. Michitaro, Tada. *Gestualidad japonesa: manifestaciones modernas de una cultura clásica*. Sant Boi de Llobregat: Reinbook Imp. ISBN 978-84-92857-35-7. Tr. Anna-Kazumi Stahl; Tomiko Sasagawa Stahl (JA>ES).
2010. Michitaro, Tada. *Karada: el cuerpo en la cultura japonesa*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-92857-26-5. Tr. Anna-Kazumi Stahl; Tomiko Sasagawa Stahl (JA>ES).
2010. Mishima, Yukio. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5154-5. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
2010. Mishima, Yukio. *Después del banquete*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4972-6. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
2010. Mishima, Yukio. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6926-7. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2010. Mishima, Yukio. *El sol y el acero*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6443-9. Tr. Luis Murillo (EN>ES).
2010. Mishima, Yukio. *La corrupción de un ángel*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6143-8. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
2010. Mishima, Yukio. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4973-3. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
2010. Mishima, Yukio. *Música*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4971-9. Tr. Sanako Isisu (JA>ES).
2010. Mishima, Yukio. *Nieve de primavera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6444-6. Tr. Domingo Manfredi Cano (EN>ES).
2010. Miyabe, Miyuki. *La sombra del Kasha*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-2-9. Tr. Purificación Meseguer Cutillas (EN>ES).
2010. Miyamoto, Musashi. *El libro de los 5 anillos*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-9-8. Tr. Antonio Carrillo Moya (EN>ES).
2010. Murakami, Haruki. *1Q84: Libros 1 e 2*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-325-0. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
2010. Murakami, Haruki. *After dark*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9930-031-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2010. Murakami, Haruki. *After dark*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-562-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2010. Murakami, Haruki. *De qué hablo cuando hablo de correr*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-230-1. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
2010. Murakami, Haruki. *De qué parlo quan parlo de córrer*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-621-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).

2010. Murakami, Haruki. *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-063-4. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2010. Murakami, Ryū. *Los chicos de las taquillas*. Madrid: Escalera. ISBN 978-84-937783-9-2. Tr. Pilar Álvarez Sierra (EN>ES).
2010. Murasaki, Shikibu. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4280-7. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
2010. Murasaki, Shikibu. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4280-8. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
2010. Nakamura, Kou. *Cosas por las que llorar cien veces*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-58-9. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
2010. Natsume, Sōseki. *Botchan*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-14-4. Tr. Mona Imai (JA>GA).
2010. Natsume, Sōseki. *Shumi no iden: La herencia del gusto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1754-3. Tr. Emilio Masiá López; Moe Kuwano (JA>ES).
2010. Natsume, Sōseki. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-65-9 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2010. Natsume, Sōseki. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-88-8 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2010. Natsume, Sōseki. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-937601-5-1. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2010. Natsume, Sōseki. *Yo, el gato*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-159-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
2010. Noguchi, Yoshinori. *La ley del espejo: una regla mágica que resuelve cualquier problema en la vida*. Barcelona: Comanegra. ISBN 978-84-936006-8-6. Tr. Mercè Torra Raventós (JA>ES).
2010. Noguchi, Yoshinori. *La llei del mirall: una regla màgica que resol qualsevol problema a la vida*. Barcelona: Comanegra. ISBN 978-84-936006-7-9. Tr. Mercè Torra Raventós (JA>CA).
2010. Ōe, Kenzaburō. *Salto mortal*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-4815-3. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
2010. Ohmori, Hiroko. *Rosa (y Romeo también)*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-92857-08-1. Tr. Mónica Kogiso (JA>ES).
2010. Ryookan, Daigu; Teishin. *El rocío del loto (hachisu no tsuyu): diálogo poético (shoowaka)*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-946-9. Tr. Teresa Herrero Ferrio; Jesús Munárriz (JA>ES).
2010. Tanizaki, Jun'ichirō. *El cuento de un hombre ciego*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-359-5. Tr. Ángel Crespo (EN>ES).
2010. Tanizaki, Jun'ichirō. *El elogio de la sombra*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-447-9. Tr. Julia Escobar Moreno (FR>ES).
2010. Tanizaki, Jun'ichirō. *Eloxio da sombra*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-03-8. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
2010. Tanizaki, Jun'ichirō. *Retrato de Shunkin*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-215-8. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
2010. Uchiyama, Kōshō. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-781-2. Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
2010. Uchiyama, Kōshō. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-868-0. Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
2010. Ueda, Akinari. *Cuentos de lluvia y de luna*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-183-9. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
2010. Yoshikawa, Eiji. *Musashi: la luz perfecta*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937009-8-0. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
2011. Akutagawa, Ryūnosuke. *Belleza de lo brutal [yasei no utsukushisa]: Diez cuentos*. Barcelona: Días Contados. ISBN 978-84-937021-5-1. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
2011. Akutagawa, Ryūnosuke. *Vida de un idiota y otras confesiones*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-9-7. Tr. Yumika Matsumoto; Jordi Edgar Tordera Juan (JA>ES).

2011. Chikamatsu, Monzaemon. *Los amantes suicidas de Sonezaki y otras piezas*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-5-9. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-015-0 (ePub). Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
2011. Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-148-5 (ePub). Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
2011. Dazai, Osamu. *El ocaso*. Tafalla: Txalaparta. ISBN 978-84-8136-881-9. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
2011. Deshimaru, Taisen. *El tesoro del zen*. Barcelona: Oniro. ISBN 978-84-9754-501-3. Tr. Núria Martí Martí (FR>ES).
2011. Dōgen, Eihei. *Hokyo-Ki: diario de Dōgen en China*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-377-2. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
2011. Enchi, Fumiko. *Los años de espera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6372-2. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2011. Endō, Shūsaku. *El Mar y veneno*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-4-4. Tr. David Favard.
2011. Fujiwara, Teika [antòleg]. *Cent de cent*. Girona: Vitel·la. ISBN 978-84-937162-7-1. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2011. Fukuoka, Masanobu. *La revolución de una brizna de paja: una introducción a la agricultura natural*. Olba: Ecohabitar. Visiones Sostenibles. ISBN 978-84-615-1956-9 (EN>ES).
2011. Funakoshi, Gichin. *La esencia del kárate*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-895-4. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2011. Gomi, Tarō. *Bainura!*. Iruña, Pontevedra: Pamiela; Kalandraka. ISBN 978-84-7681-665-3. Tr. Manu López Gaseni (ES>BA).
2011. Gomi, Tarō. *Garabatos con feeling azul*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-2-8. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2011. Gomi, Tarō. *Garabatos con feeling fucsia*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-3-5. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2011. Gomi, Tarō. *Garabatos con feeling gris*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-0-4. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2011. Gomi, Tarō. *Garabatos con feeling naranja*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-1-1. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2011. Gomi, Tarō. *Som-hi, a banyar-se!*. Barcelona; Pontevedra: Hipotèsi; Kalandraka. ISBN 978-84-15170-03-7. Tr. Marta Morros Serret (JA>CA).
2011. Hara, Tamiki. *Flores de verano*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-07-9. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Hara, Tamiki. *Flores de verano*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-51-2 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Hara, Tamiki. *Flores de verano*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-74-1 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Hatsumi, Masaaki. *El camino del ninja: técnicas secretas*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-16-7. Tr. Fernando Aixa (EN>ES).
2011. Hatsumi, Masaaki. *Esgrima japonesa: los secretos del samurái*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-17-4. Tr. Fernando Aixa (EN>ES).
2011. Haya, Vicente [ed.]. *Haiku-dō: el haiku como camino espiritual*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-734-8. Tr. Vicente Haya; Akiko Yamada (JA>ES).
2011. Haya, Vicente [ed.]. *Haiku-dō: el haiku como camino espiritual*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-004-4. Tr. Vicente Haya; Akiko Yamada (JA>ES).
2011. Higashino, Keigo. *La devoción del sospitós X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-4914-8. Tr. Marc Barrobés i Meix (EN>CA).
2011. Higashino, Keigo. *La devoción del sospitós X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-5017-5. Tr. Marc Barrobés i Meix (EN>CA).
2011. Higashino, Keigo. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-4682-7. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
2011. Higashino, Keigo. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-4736-6. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
2011. Higashino, Keigo. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-5015-1. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).

2011. Ichikawa, Takuji. *Sayonara, Mio*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0723-4. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
2011. Ikeda, Daisaku. *Por un mundo de dignidad para todos: el triunfo de la vida creativa: propuesta de paz 2011*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-2-0 (EN>ES).
2011. Iwamura, Kazuo. *La manzana*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-428-7. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
2011. Iwamura, Kazuo. *La poma*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-429-4. Tr. Margarida Trias Pareja (FR>CA).
2011. Izumi, Kyoka. *El Santo del monte Koya y otros relatos*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-6-6. Tr. Susana Hayashi (JA>ES).
2011. Kajii, Motojirō. *El limón*. Vilafranca del Penedès: Erasmus. ISBN 978-84-92806-83-6. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
2011. Kanazawa, Hirokazu. *Kárate: manual completo de katas*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-874-9. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
2011. Katayama, Kyōichi. *El año de Saeko*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0727-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2011. Katayama, Kyōichi. *L'any de Saeko*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0717-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Manuel Carbonell Florenza (JA>CA).
2011. Kawabata, Yasunari. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-75-6. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
2011. Kawakami, Hiromi. *Abandonarse a la pasión: ocho relatos de amor y desamor*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15277-44-6. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2011. Kawakami, Hiromi. *Abandonar-se a la passió: Vuit relats d'amor i desamor*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-519-0. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
2011. Kirino, Natsuo. *Grotesco*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-64-0. Tr. Alfonso Barguñó Viana (EN>ES).
2011. Kobayashi, Takiji. *El camarada*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-2-0. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
2011. LaZoo. *Pequeño agujero*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-6-6. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2011. LaZoo. *Petit forat*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-7-3. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
2011. LaZoo. *Traç*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-9-7. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
2011. LaZoo. *Trazo*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-8-0. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2011. Matsuoka, Yoko. *Grandes aventuras de la Biblia: mi primera Biblia*. Madrid: San Pablo. ISBN 978-84-285-3737-7. Tr. Jorge Solá (EN>ES).
2011. Mishima, Yukio. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6547-4. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
2011. Mishima, Yukio. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5269-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2011. Mishima, Yukio. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5271-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2011. Mishima, Yukio. *El temple del pavelló daurat*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-92941-52-0. Tr. Joaquim Pijoan; Ko Tazawa (JA>CA).
2011. Mishima, Yukio. *La remor de les onades*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-939055-1-4. Tr. Joaquim Pijoan; Ko Tazawa (JA>CA).
2011. Mishima, Yukio. *Los años verdes*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5270-2. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
2011. Mishima, Yukio. *Los Sables y otros relatos*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6346-3. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
2011. Miyabe, Miyuki. *El susurro del diablo*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-6-7. Tr. Purificación Meseguer Cutillas (EN>ES).
2011. Miyabe, Miyuki. *Fuego cruzado: crossfire*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-3-6. Tr. Purificación Meseguer Cutillas (EN>ES).
2011. Miyamoto, Teru. *Kinshu: tapiz de otoño*. Barcelona: Alfabia. ISBN 978-84-937943-8-5. Tr. María Dolores Ávalos Vázquez (EN>ES).

2011. Mori, Ōgai. *El intendente Sansho*. Zaragoza: Contraseña. ISBN 978-84-939308-0-6. Tr. Elena Gallego Andrada (JA>ES).
2011. Mori, Ōgai. *La bailarina*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-15-4. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Mori, Ōgai. *La bailarina*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-49-9 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Mori, Ōgai. *La bailarina*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-72-7 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Murakami, Haruki. *1Q84: 1-2*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-694-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2011. Murakami, Haruki. *1Q84: 3*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-751-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2011. Murakami, Haruki. *1Q84: libro 3*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-4587-5. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
2011. Murakami, Haruki. *1Q84: libro 3*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-389-2. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
2011. Murakami, Haruki. *1Q84: libros 1 y 2*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-4586-8. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
2011. Murakami, Haruki. *1Q84: llibre 3*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-739-8. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2011. Murakami, Haruki. *1Q84: llibres 1 i 2*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-686-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2011. Murakami, Haruki. *After dark*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-6847-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2011. Murakami, Haruki. *Crònica de l'ocell que dona corda al món*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-316-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2011. Murakami, Haruki. *De qué hablo cuando hablo de correr*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-593-7. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
2011. Murakami, Haruki. *De què parlo quan parlo de córrer*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-378-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2011. Murakami, Haruki. *Despíetat país de les meravelles i la fi del món*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-227-0. Tr. Imma Estany i Morros (EN>CA).
2011. Murakami, Haruki. *El fin del mundo y un despiadado país de las maravillas*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-580-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2011. Murakami, Haruki. *Estoig 1Q84 (Libres 1, 2 + Llibre 3)*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-750-3. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2011. Murakami, Haruki. *Tòquio blues: Norwegian Wood*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-289-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2011. Murakami, Ryū. *Piercing*. Madrid: Escalera. ISBN 978-84-938363-8-2. Tr. Ana Lima Lima (EN>ES).
2011. Natsume, Sōseki. *Daisuke*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-18-5. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Natsume, Sōseki. *Daisuke*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-52-9 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Natsume, Sōseki. *Daisuke*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-75-8 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Natsume, Sōseki. *El caminante*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-2-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Natsume, Sōseki. *Kokoro*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-9006-105-3. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
2011. Ōe, Kenzaburō. *Cuadernos de Hiroshima*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6329-1. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2011. Ōe, Kenzaburō. *Renacimiento*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-4839-9. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
2011. Ogawa, Yōko. *La niña que iba en hipopótamo a la escuela*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-98-7. Tr. Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
2011. Ogawa, Yōko. *La residencia de estudiantes*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-939045-6-2. Tr. Héctor Jiménez Ferrer (segons web editorial/ ISBN diu Yoshiko Sugiyama) (JA>ES).

2011. Oshima, Hitoshi [ed.]. *El código del samurái: del libro de los cinco anillos y hagakure*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9970-072-4. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).
2011. Rubio, Carlos [ed.]. *El pájaro y la flor: mil quinientos años de poesía clásica japonesa*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5212-2. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
2011. Sakamoto, Ryuichi. *La música os hará libres: apuntes de una vida*. Badalona: Revista Altair. ISBN 978-84-939274-0-0. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
2011. Shimazaki, Tōson. *El precepto roto*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-7-3. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
2011. Suzuki, Masajo; Kamegaya, Chie; Nishiguchi, Sachiko. *70 haikus y senryūs de mujer*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-973-5. Tr. Vicente Haya; Yurie Fujisawa (JA>ES).
2011. Tanizaki, Jun'ichirō. *Arenas movedizas*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-387-8. Tr. Carlos Manzano de Frutos (EN>ES).
2011. Tanizaki, Jun'ichirō. *La clau*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-5978-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2011. Tanizaki, Jun'ichirō. *La gata, Shozo y sus dos mujeres*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-477-6. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
2011. Tanizaki, Jun'ichirō. *Naomi*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-521-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
2011. Tanizaki, Jun'ichirō. *Siete cuentos japoneses*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-671-2. Tr. Ángel Crespo; María Luisa Balseiro (EN>ES).
2011. Tanizaki, Jun'ichirō. *Tatuaje*. Madrid: Rey Lear. ISBN 978-84-92403-59-2. Tr. Naoko Kuzano; Alicia Mariño Espuelas (JA>ES).
2011. Tokitsu, Kenji. *Miyamoto Musashi*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-9910-137-8 (ePub). Tr. Judith Viaplana Peláez (FR>ES).
2011. Tokutomi, Roka [=Kenjirō]. *Namiko*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-1-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
2011. Tsutsui, Yasutaka. *Paprika*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-937247-9-5. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
2011. Uehashi, Nahoko. *El guardián del espíritu*. Boadilla del Monte, Madrid: SM. ISBN 978-84-675-4663-7. Tr. Gonzalo Fernández (EN>ES).
2011. Uehashi, Nahoko. *Moribitō: El guardián de la oscuridad*. Boadilla del Monte, Madrid: SM. ISBN 978-84-675-4664-4. Tr. Gonzalo Fernández (EN>ES).
2011. Ueshiba, Morihei. *El corazón del Aikido: la filosofía del "takemusu aiki"*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-2-2. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
2011. Yamamoto, Tsunetomo. *Bushido, el camino del samurái*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-9910-106-4 (ePub). Tr. Eva Alonso Porri (EN>ES).
2011. Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. *La familia Ratolí va a la platja*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-417-1. Tr. Margarida Trias Pareja (FR>CA).
2011. Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. *La familia Ratón va a la playa*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-416-4. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
2011. Yoshikawa, Eiji. *Taiko: el hábil cara de mono*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-4-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
2011. Yoshikawa, Eiji. *Taiko: Hideyoshi en el poder*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-5-0. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
2011. Yoshimoto, Banana. *N. P.* Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-367-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
2011. Yoshimoto, Banana. *Records d'un carreró sense sortida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-340-7. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2011. Yoshimoto, Banana. *Recuerdos de un callejón sin salida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-336-0. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
2011. Yoshimura, Akira. *Nafragios*. Barcelona: Marbot. ISBN 978-84-92728-17-6. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2012. Abe, Kōbō. *El hombre caja*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-717-3. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
2012. Addiss, Stephen; Yamamoto, Fumiko; Yamamoto, Akira. *Haiku: antología de poemas japoneses*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-4-6. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).

2012. Akutagawa, Ryūnosuke. *El mago: trece cuentos japoneses*. Avinyonet del Penedés: Candaya. ISBN 978-84-938903-5-3. Tr. Ryukichi Terao; Ednodio Quintero Montilla (JA>ES).
2012. Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. *Bushido: el camino del guerrero*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-6-9. Tr. Jorge Salvetti (EN>ES).
2012. Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-045-7 (ePub). Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
2012. Dazai, Osamu. *Ocho escenas de Tokio*. Barcelona: Sajalín. ISBN 978-84-939076-2-4. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2012. Dōgen, Eihei. *El cuerpo real (Shōbōgenzō Shinjin Gakudō): estudiar la vía con el cuerpo y con la mente del maestro zen Eihei Dōgen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-388-8. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
2012. Enchi, Fumiko. *Máscaras femeninas*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0883-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2012. Fujii, Ikuko [tr.]. *Felties japoneses: muñecos, animales, flores, letras... de fieltro: más de 155 proyectos con sus patrones*. Madrid: El Drac. ISBN 978-84-9874-254-1. Tr. Ikuko Fujii (JA>ES).
2012. Hatsumi, Masaaki. *Ninja chibikko dojo*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-16-5. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
2012. Haya, Vicente [ed.]. *La inocencia del haiku: selección de poetas japoneses menores de 12 años*. Madrid: Vaso Roto. ISBN 978-84-15168-07-2. Tr. Vicente Haya; Yurie Fujisawa (JA>ES).
2012. Higuchi, Ichiyo. *Aguas turbulentas*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-26-2 (ePub). Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
2012. Higuchi, Ichiyo. *Aguas turbulentas*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-92806-77-5. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
2012. Higuchi, Ichiyo. *El darrer any de la infantesa*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-9975-275-4. Tr. Mercè Altimir Losada (JA>CA).
2012. Iwamura, Kazuo. *¡Viva la nieve!*. Sant Joan Despí, Barcelona: Corimbo. ISBN 978-84-8470-460-7. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
2012. Kafū, Nagai. *Geishas rivales*. Barcelona: Alba. ISBN 978-84-8428-669-1. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
2012. Kafū, Nagai. *Geishas rivales*. Barcelona: Alba. ISBN 978-84-8428-697-4 (ePub). Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
2012. Kafū, Nagai. *Una extraña historia al este del río*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-3-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
2012. Kajii, Motojirō. *El limón*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-31-6 (ePub). Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
2012. Kawabata, Yasunari. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-79-4. Tr. M. C (EN>ES).
2012. Kawabata, Yasunari. *Mil grullas*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-77-0. Tr. María Martoccia (EN>ES).
2012. Kawakami, Hiromi. *El señor Nakano y las mujeres*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-03-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2012. Kawakami, Hiromi. *El señor Nakano i les dones*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-534-3. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
2012. Kawakami, Hiromi. *O maletín do mestre*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-41-0. Tr. Mona Imai (JA>GA).
2012. Kawashima, Ryuta. *Nuevo Brain Trainer: el método más sencillo para desarrollar tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-9998-051-5. Tr. Yasuyo Hashimoto (JA>ES).
2012. Kimura, Ken. *999 hermanas ranas*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-22-8. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2012. Kirino, Natsuo. *Grotesco*. Barcelona: Booket. ISBN 978-84-96580-24-4. Tr. Alfonso Barguñó (EN>ES).
2012. Kitano, Takeshi. *Kikujiro e Saki*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-40-3. Tr. Mona Imai (JA>GA).
2012. La Zoo. *Cola, paper, tisoires*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-1-1. Tr. Misako Homma (JA>CA).
2012. La Zoo. *Dibuixa Paper Paper*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939944-0-2. Tr. Hisako Eguchi (JA>CA).

2012. La Zoo. *Dibuja Papel Papel*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-9-7. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2012. La Zoo. *Dobla, papel, tijeras*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-2-8. Tr. Gaku Homma (JA>ES).
2012. La Zoo. *Pega, papel, tijeras*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-0-4. Tr. Gaku Homma (JA>ES).
2012. La Zoo. *Plega, paper, tissors*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-3-5. Tr. Gaku Homma (JA>CA).
2012. La Zoo. *Recorta Papel Tijeras*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939944-1-9. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
2012. La Zoo. *Retalla Paper Tissors*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939944-2-6. Tr. Hisako Eguchi (JA>CA).
2012. Matsuo, Bashō. *L'estret camí de l'interior*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-92440-95-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2012. Mishima, Yukio. *Caballos desbocados: el mar de la fertilidad*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0968-3. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
2012. Mishima, Yukio. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6937-3. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
2012. Mishima, Yukio. *El Templo del Alba: el mar de la fertilidad*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0905-8. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
2012. Mishima, Yukio. *La corrupción de un ángel*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6931-1. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
2012. Mishima, Yukio. *La escuela de la carne*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0884-6. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
2012. Mishima, Yukio. *Música*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0906-5. Tr. Sanako Isisu (JA>ES).
2012. Miyabe, Miyuki. *RPG: juego de rol*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-9-8. Tr. Purificación Meseguer (EN>ES).
2012. Miyamoto, Musashi. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-4-5. Tr. Jeannine Emery (EN>ES).
2012. Miyamoto, Teru. *Gente de la calle de los sueños*. Barcelona: Alfabia. ISBN 978-84-940928-3-1. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
2012. Miyamoto, Teru. *Kinshu: tapiz de otoño*. Barcelona: Alfabia. ISBN 978-84-940077-9-8 (ePub). Tr. María Dolores Ávalos Vázquez (EN>ES).
2012. Miyazawa, Kenji. *El tren nocturno de la Vía Láctea*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-0-0. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
2012. Mori, Ōgai. *Mori Ōgai (selección de cuentos)*. Barcelona: Grupo Enciclo. ISBN 978-84-9963-308-4 (Pdf) (EN>ES).
2012. Murakami, Haruki. *1Q84: libro 3*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-620-0. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
2012. Murakami, Haruki. *1Q84: libros 1 y 2*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-599-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
2012. Murakami, Haruki. *1Q84: llibres 1 i 2*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-488-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2012. Murakami, Haruki. *After dark*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-802-9 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2012. Murakami, Haruki. *After dark*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-558-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2012. Murakami, Haruki. *Baila, baila, baila*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-425-1. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
2012. Murakami, Haruki. *Balla, balla, balla*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-797-8. Tr. Núria Parés; Alexandre Gombau (EN>CA).
2012. Murakami, Haruki. *Balla, balla, balla*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-809-8 (ePub). Tr. Núria Parés; Alexandre Gombau (EN>CA).
2012. Murakami, Haruki. *Crònica de l'ocell que dona corda al món*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-521-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2012. Murakami, Haruki. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-804-3 (ePub). Tr. Concepció Iribarren i Donadeu (EN>CA).
2012. Murakami, Haruki. *El meu amor Sputnik: Low cost. Edició limitada*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-427-4. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).

2012. Murakami, Haruki. *Estoig Murakami 1Q84*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-589-9. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2012. Murakami, Haruki. *Kafka a la platja*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-557-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2012. Murakami, Haruki. *L'amant perillosa*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-556-1. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2012. Murakami, Haruki. *Tòquio blues*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-555-4. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2012. Nakai, Toshimi. *Llora Nagasaki: el doctor Takashi Nagai y la bomba atòmica*. Madrid: Rialp. ISBN 978-84-321-4220-8. Tr. Fernando Acaso Gómez (EN>ES).
2012. Natsume, Sōseki. *Botchan*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-55-0 (Mobi). Tr. José Pazó Espinosa (JA>ES).
2012. Natsume, Sōseki. *Botchan*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-78-9 (ePub). Tr. José Pazó Espinosa (JA>ES).
2012. Natsume, Sōseki. *Haikús zen: poemes y cartas*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-751-2. Tr. Àngela Pérez; José Manuel Álvarez Flores.
2012. Natsume, Sōseki. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-17-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2012. Natsume, Sōseki. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-23-9 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2012. Natsume, Sōseki. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-24-6 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2012. Natsume, Sōseki. *Las hierbas del camino*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-936198-9-3. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2012. Natsume, Sōseki. *Los sueños de diez noches*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-833-5. Tr. Àngela Pérez.
2012. Nishizawa, Makiko; Onishi, Naruaki; Matsuda, Motoko. *Los exploradores de huesos*. Barcelona: Océano. ISBN 978-84-494-4162-2. Tr. Megumi Kobayashi (JA>ES).
2012. Ōe, Kenzaburō. *¡Adiós, libros míos!*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1012-9. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
2012. Ōe, Kenzaburō. *Un amor especial: la emocionante historia personal de Kenzaburo Oé que le ayudó a comprender mejor la pasión por la vida*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-3542-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
2012. Ōe, Kenzaburō. *Una qüestió personal*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-92440-85-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2012. Ogawa, Yōko. *La piscina*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-939855-6-1. Tr. Héctor Jiménez Ferrer (JA>ES).
2012. Ogura, Toyofumi. *Cartas desde el fin del mundo: por un superviviente de Hiroshima*. Barcelona: Pasado y Presente. ISBN 978-84-939143-6-3. Tr. Laura Cores (JA>ES).
2012. Ōka, Makoto. *Memoria y presente: antología, 1956-2008*. Madrid: Vitruvio. ISBN 978-84-15233-93-0. Tr. Raúl Morales García; Yurihito Otsuki (JA>ES).
2012. Okamoto, Kidō. *Hanshichi: un detective en el Japón de los samuráis*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-3-0. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Yuko Fujimura (JA>ES).
2012. Okamoto, Kidō. *Hanshichi: un detective en el Japón de los samuráis*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-9-8 (ePub). Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Yuko Fujimura (JA>ES).
2012. Omitsu. *Remendando pantalones*. Palma: La Baragaña. ISBN 978-84-939319-6-4. Tr. Emili Sánchez-Rubio (EN>ES, CA).
2012. Rohan, Kōda. *El samurái barbudo*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-4-8. Tr. Naoaki Shimada (JA>ES).
2012. Ryōkan, Daigu. *Poemas de la montaña esmeralda*. Sevilla: Cerrutti Carol, Nahuel. ISBN 978-84-939258-6-4. Tr. Mario Sampaolesi (FR>ES).
2012. Sebe, Masayuki. *¡Contemos! 100 en total*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-15116-38-7. Tr. Merme l'Hade (EN>ES).
2012. Shibata, Toyo. *Recoge la luz del sol con las manos*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-01149-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2012. Shimei, Futabatei. *Un marido adoptado*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-33-0 (ePub). Tr. Cirilo Iriarte (EN>ES).
2012. Shimei, Futabatei. *Un marido adoptado*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-92806-96-6. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).

2012. Takuan, Sōhō. *La mente libre: escritos de un maestro zen a un maestro de la espada*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-938684-8-2. Tr. Inés Macchi (EN>ES).
2012. Tani Moratalla, Rumi; Rubio, Carlos [eds.]. *Historia de los hermanos Soga = Soga monogatari*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-246-1. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
2012. Uchiyama, Kōshō. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-870-3 (ePub). Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
2012. Ueshiba, Morihei. *El arte de la paz*. Madrid: Mandala. ISBN 978-84-8352-520-3. Tr. Fernando Luis Cabal Riera (EN>ES).
2012. Yagyu, Munenori. *La espada que da vida: enseñanzas secretas de la casa del Shogun*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-938684-9-9. Tr. Jeannine Emery (EN>ES).
2012. Yamada, Fūtarō. *Los ninjas de Koga y su código secreto*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-2-3. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Clara Mie Cánovas (JA>ES).
2012. Yamamoto, Tsunetomo. *Hagakure: a la sombra de la hojas*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-0-7. Tr. Elizabeth Casals Bufano (EN>ES).
2013. Akutagawa, Ryūnosuke. *El dragón, Rashomon y otros cuentos*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-0-9. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Clara Mie Cánovas (EN>ES).
2013. Cid Lucas, Fernando [ed.]. *Para otras mil generaciones más...: antología poética japonesa desde el Kojiki a nuestros días*. Colmenar Viejo: Amargord. ISBN 978-84-941957-8-5. Tr. Hidehito Higashitani... [et al.]; edición, prólogo y presentación de los autores, Fernando Cid Lucas (JA>ES).
2013. Dazai, Osamu. *Colegiala*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-93-2. Tr. Ryoko Shiba; Juan Fardiño Martín (JA>ES).
2013. Dazai, Osamu. *Colegiala*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-27-2 (ePub). Tr. Ryoko Shiba; Juan Fardiño Martín (JA>ES).
2013. Dazai, Osamu. *Colegiala*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-28-9 (Mobi). Tr. Ryoko Shiba; Juan Fardiño Martín (JA>ES).
2013. Dazai, Osamu. *Cuentos de cabecera*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-6-0. Tr. Daniel Aguilar Gutiérrez (JA>ES).
2013. Dōgen, Eihei. *Poesía mística zen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-406-9. Tr. Yano Akihiro (JA>ES).
2013. Dōgen, Eihei. *Shobogenzo: tesoro del verdadero ojo del Dharma*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-905-5 (v. 1); 978-84-7808-960-4 (v. 2); 978-84-16233-76-2 (v. 3). Tr. Pedro Piquero; Gudo Wafu Nishijima (EN>ES).
2013. Edogawa, Ranpo. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-151116-72-1. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).
2013. Enchi, Fumiko. *Los años de espera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7623-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2013. Endō, Shūsaku. *Cuando silbo*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-939719-1-5. Tr. Vicky Vázquez Barragán (EN>ES).
2013. Hamao, Shirō. *El discípulo del diablo*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-1-5. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
2013. Hasegawa, T. [ed.]. *Leyendas y narraciones japonesas*. Madrid: Cuadernos de Langre. ISBN 978-84-939741-5-2. Tr. Gonzalo Jiménez de la Espada (EN>ES).
2013. Hatsumi, Masaaki. *El libro de entrenamiento ninja del Gran Maestro*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-24-2. Tr. Sergio Doste; Fernando Aixa (EN>ES).
2013. Hayashi, Fumiko. *Diario de una vagabunda*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-7-7. Tr. Virginia Meza Hernández (JA>ES).
2013. Higashino, Keigo. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: B de Bolsillo. ISBN 978-84-9872-765-4. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
2013. Higashino, Keigo. *La salvación de una santa*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-5276-6. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
2013. Higashino, Keigo. *La salvación de una santa*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-9019-379-2 (ePub). Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
2013. Ihara, Saikaku. *El gran espejo del amor entre hombres: historias de samuráis*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-8-4. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
2013. Ihara, Saikaku. *Vida de una mujer amorosa*. Barcelona: Sexto Piso. ISBN 978-84-15601-12-8. Tr. Daniel Santillana García (JA>ES).

2013. Ikeda, Daisaku. *Amor compasivo, sabiduría y valentía: por una sociedad global de paz y de coexistencia creativa: propuesta de paz 2013: 26 de enero de 2013*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-8-2 (EN>ES).
2013. Ikeda, Daisaku. *El logro de la budeidad en esta existencia*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-9-9 (EN>ES).
2013. Ishihara, Akiko. *O meu maravilhoso sombreiro*. Pontevedra: Cumio. ISBN 978-84-8289-468-3. Tr. Suevia Sobral Santiago (JA>GA).
2013. Kawabata, Yasunari. *Kioto*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-84-8. Tr. Mirta Rosenberg (EN>ES).
2013. Kawabata, Yasunari. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-88-6. Tr. M. C (EN>ES).
2013. Kawabata, Yasunari. *País de nieve*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-89-3. Tr. César Durán (FR>ES).
2013. Kawakami, Hiromi. *Algo que brilla como el mar*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-75-1. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2013. Kawakami, Hiromi. *El cielo es azul, la tierra blanca: una historia de amor*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-74-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2013. Kawakami, Hiromi. *Manazuru*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-95-9. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2013. Kawakami, Hiromi. *Manazuru*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-554-1. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
2013. Kawakami, Mieko. *Senos y huevos*. Barcelona: Sd edicions. ISBN 978-84-941163-4-6. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2013. Kimura, Ken. *La primavera de las 999 hermanas ranas*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-38-9. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2013. Kirino, Natsuo. *Crónicas de una diosa*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15355-66-3. Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
2013. Kirino, Natsuo. *Crónicas de una diosa*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-941196-6-8 (ePub). Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
2013. Masaoka, Shiki. *Ruego a la mariposa*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-0-5. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
2013. Matsumoto, Keisuke. *Manual de limpieza de un monje budista*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15945-25-3 (ePub). Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
2013. Matsumoto, Keisuke. *Manual de limpieza de un monje budista*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-941196-8-2. Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
2013. Matsuo, Bashō. *Por sendas de montaña*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-7-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
2013. Matsuoka, Yoko; Hayashi, Akiko. *¡Un hipopótamo en la bañera!*. Madrid: Lata de Sal. ISBN 978-84-941136-8-0. Tr. Suevia Sobral Santiago (JA>ES).
2013. Matsuoka, Yoko; Hayashi, Akiko. *Un hipopótamo a la banyera!*. Madrid: Lata de Sal. ISBN 978-84-941784-0-5. Tr. Marta Morros Serret (JA>CA).
2013. Matsuoka, Yoko; Hayashi, Akiko. *Un hipopótamo na bañeira!*. Madrid: Lata de Sal. ISBN 978-84-941136-9-7. Tr. Suevia Sobral Santiago (JA>GA).
2013. Mishima, Yukio. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7645-6 (ePub). Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2013. Mishima, Yukio. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7842-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2013. Mishima, Yukio. *La ética del samurái en el Japón moderno*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7794-1. Tr. Makiko Sese; Carlos Rubio (JA>ES).
2013. Mishima, Yukio. *Sed de amor*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7397-4. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
2013. Miyabe, Miyuki. *Brave story. La torre del destino*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-4-3. Tr. Eva González Rosales (EN>ES).
2013. Miyabe, Miyuki. *Brave story. Un nuevo viajero*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-9-2. Tr. Eva González Rosales (EN>ES).
2013. Miyakoshi, Akiko. *Concert de piano*. Barcelona: Ekaré. ISBN 978-84-941247-9-2. Tr. Mercè Altimir Losada; Kei Kensho Altimir (JA>CA).
2013. Miyakoshi, Akiko. *Concierto de piano*. Barcelona: Ekaré. ISBN 978-84-941247-8-5. Tr. Mercè Altimir Losada; Kei Kensho Altimir (JA>ES).
2013. Miyakoshi, Akiko. *La merienda en el bosque*. Barcelona: Océano. ISBN 978-607-400-900-2. Tr. Ritsuko Kobayashi (JA>ES).

2013. Miyamori, Asataro; Kikuchi, Kan. *Relatos de samuráis*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-2-9. Tr. Jordi Olaria Jané (JA>ES).
2013. Miyamoto, Musashi. *Los cinco anillos: sobre el arte de la estrategia*. Barcelona: Art Blume. ISBN 978-84-9801-710-6. Tr. Antonio Díaz Pérez (EN>ES).
2013. Miyazawa, Kenji. *La vida de Budori Gusko*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-9-1. Tr. Yumika Matsumoto; Jordi Edgar Tordera Juan (JA>ES).
2013. Murakami, Haruki. *Baila, baila, baila*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-766-5. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
2013. Murakami, Haruki. *Balla, balla, balla*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-739-8. Tr. Núria Parés; Alexandre Gombau (EN>CA).
2013. Murakami, Haruki. *Després del terratrèmol*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-847-0 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2013. Murakami, Haruki. *Después del terremoto*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-449-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2013. Murakami, Haruki. *El noi sense color i els seus anys de pelegrinatge*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-889-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2013. Murakami, Haruki. *El noi sense color i els seus anys de pelegrinatge*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-909-5 (ePub). Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2013. Murakami, Haruki. *Los años de peregrinación del chico sin color*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-5780-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
2013. Murakami, Haruki. *Sueño*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. ISBN 978-84-941619-4-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2013. Murakami, Haruki. *Tòquio blues*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-487-8 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2013. Nagashima, Yu. *Los atajos de Yuko*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-7-4. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
2013. Nakamura, Fuminori. *El ladrón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-8-5. Tr. Raquel Muñoz Caridad (JA>ES).
2013. Natsume, Sōseki. *Botchan*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-47-2 (Audiolibro). Tr. Mona Imai (JA>GA).
2013. Natsume, Sōseki. *Diario de la bicicleta: precedido de Carta de Londres*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-868-7. Tr. Abel Vidal (EN>ES).
2013. Natsume, Sōseki. *Habitaciones y otras piezas breves*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-870-0. Tr. Abel Vidal (EN>ES).
2013. Natsume, Sōseki. *La Torre de Londres: seguido de El museo Carlyle*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-865-6. Tr. Fernando Ortega (EN>ES).
2013. Natsume, Sōseki. *Luz y oscuridad*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-94-9. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2013. Natsume, Sōseki. *Luz y oscuridad*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-95-6 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2013. Natsume, Sōseki. *Luz y oscuridad*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-98-7 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2013. Natsume, Sōseki. *Misceláneas primaverales*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-8-6. Tr. Akira Sugiyama (JA>ES).
2013. Natsume, Sōseki. *Sueño de la libélula*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-0-8. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
2013. Natsume, Sōseki. *Tintes del cielo*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-1-2. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
2013. Niwano, Nikkyō. *Budismo para el mundo de hoy: interpretación actualizada del tríptico de los Sutras del Loto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1840-3. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).
2013. Ogawa, Yōko. *Amores al margen*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-940906-7-7. Tr. Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
2013. Ogawa, Yōko. *Los tiernos lamentos*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-941475-6-2. Tr. Yoshiko Sugiyama; Sergio Torremocha (JA>ES).
2013. Okamoto, Kidō. *Fantasmas y samuráis: cuentos modernos del viejo Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-0-5. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
2013. Okamoto, Kidō. *Fantasmas y samuráis: cuentos modernos del viejo Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-5-5 (ePub). Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
2013. Sakaguchi, Ango. *En el bosque, bajo los cerezos en flor*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-4-6. Tr. Susana Hayashi (JA>ES).

2013. Sasaki, Takashi. *Fukushima, vivir el desastre*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-3-9. Tr. Francisco Javier de Esteban Baquedano (JA>ES).
2013. Sebe, Masayuki. *El puzzle del dinosaurio*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-15116-63-9. Tr. Merme l'Hade (EN>ES).
2013. Shibata, Toyo. *Recoge la luz del sol con las manos: palabras que curan, que aportan felicidad*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-01218-9 (ePub). Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2013. Shinya, Hiromi. *La enzima prodigiosa: una forma de vida sin enfermar*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-01357-5. Tr. Salvador Alanis (EN>ES).
2013. Shinya, Hiromi. *L'enzim prodigiós: Viure sa sense emmalaltir*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-15642-57-2. Tr. Esdres Jaruchik Naveiras; Mar Albacar Morgó (EN>CA).
2013. Tamenaga, Shunsui. *Los 47 ronin*. Valladolid: Verdelís. ISBN 978-84-941197-3-6. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (EN>ES).
2013. Tanizaki, Jun'ichirō. *La llave*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-5787-8. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2013. Tanizaki, Jun'ichirō. *Las hermanas Makioka*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-804-0. Tr. Miguel Ménendez Cuspinera (EN>ES).
2013. Terada, Junzo. *Karl y la torre misteriosa*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-37-2. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2013. Ueda, Akinari. *Cuentos de lluvia de primavera*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-9-3. Tr. Yoshifumi Kawasaki (JA>ES).
2013. Yamada, Fūtarō. *La leyenda de los ocho guerreros perro*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-6-7. Tr. Ismael Funes Aguilera (JA>ES).
2013. Yamamoto, Tsunetomo. *Hagakure: el camino del samurái*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-2731-2 (ePub). Tr. Omar El-Kashef Calabor (EN>ES).
2013. Yanagita, Kunio. *Mitos populares de Japón: leyendas de Tōno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-1-2. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal (JA>ES).
2013. Yanagita, Kunio. *Mitos populares de Japón: leyendas de Tōno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-6-2 (ePub). Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal (JA>ES).
2013. Yoshimoto, Banana. *El lago*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-776-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2013. Yoshitomo, Nara. *El perrito que quería tener amigos*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-36-5. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2014. Akutagawa, Ryunosuke; Dazai, Osamu; Miyazawa, Kenji. *Antología de relatos japoneses: tres maestros de la literatura*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-2-4. Tr. Isami Romero Hoshino; Juan Luis Perelló Enrich; Juan Antonio Yáñez Rosado (JA>ES).
2014. Akutagawa, Ryūnosuke; Tanizaki, Junichiro; Mishima, Yukio; Hoshi, Shin-ichi. *Cuentos japoneses*. Madrid: Popular. ISBN 978-84-7884-605-4. Tr. Naoshi Yamada (JA>ES).
2014. De Benneville, James S. [ed.]. *Leyendas del viejo Tokio: y otras historias de samuráis del siglo XVII*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-21-7. Tr. Carlos Ezquerro (EN>ES).
2014. Dōgen, Eihei. *El verdadero ojo de Buda: el "Shōbōgenzō" de Eihei Dōgen*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-898-4. Tr. Manuel Campillo (FR>ES).
2014. Dōgen, Eihei. *Shōbōgenzō, el veritable dharma tesor de l'Ull: bendōwa: diàleg sobre la pràctica de la via*. Lleida: Ramon Costa i Oró. ISBN 978-84-617-3584-6 (Mobi). Tr. Ramon Costa i Oró (EN, FR, AL>CA).
2014. Enchi, Fumiko. *Máscaras femeninas*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8639-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2014. Fujibayashi, Yasutake. *Bansenshukai: el espíritu de los "ninja"*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-364-9. Tr. Manuel Serrat Crespo (FR>ES).
2014. Gallego, Elena; Seiko, Ota [eds.]. *Haikus en el corredor de la muerte: Ikuukan no haiku tachi*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-9002-028-9. Tr. Elena Gallego; Seiko Ota (JA>ES).
2014. Hatsumi, Masaaki. *La esencia del ninjutsu: las nueve tradiciones*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-25-9. Tr. María Franco; Fernando Aixa (EN>ES).
2014. Hatsumi, Masaaki. *Stick fighting: técnicas de defensa personal con bastón*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-27-3. Tr. Fernando Aixa (EN>ES).
2014. Hatsumi, Masaaki. *Técnicas samurái de combate sin armas*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-13-6. Tr. Carolina Diarte (EN>ES).

2014. Hernández Núñez, Iván [tr.]. *El cuento del cortador de bambú*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-8-1 (ePub). Tr. Iván Hernández Núñez (JA>ES).
2014. Hernández Núñez, Iván [tr.]. *El cuento del cortador de bambú*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-9-8 (Mobi). Tr. Iván Hernández Núñez (JA>ES).
2014. Higashino, Keigo. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: B de Bolsillo. ISBN 978-84-9872-893-4. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
2014. Higashino, Keigo. *La salvación de una santa*. Barcelona: B de Bolsillo. ISBN 978-84-9872-977-1. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
2014. Higuchi, Ichiyo. *Crecer*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-0-5 (ePub). Tr. Paula Martínez Sirés (JA>ES).
2014. Higuchi, Ichiyo. *Crecer*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-1-2 (Mobi). Tr. Paula Martínez Sirés (JA>ES).
2014. Hiraide, Takashi. *El gato que venía del cielo*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-1790-5 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2014. Ihara, Saikaku. *El gran espejo del amor entre hombres: historias de actores*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-3-6. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
2014. Ikeda, Daisaku. *Dissertacions sobre l'assoliment de la Budeïtat en aquesta existència*. Rivas-Vaciamadrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-4-4. Tr. Maria Gassiot Sandaran (ES>CA).
2014. Inoue, Yasushi. *Furinkazan: la epopeya del clan Takeda*. Barcelona: Sexto Piso. ISBN 978-84-15601-41-8. Tr. Gustavo Pita Céspedes (JA>ES).
2014. Ishihara, Shintarō. *El eclipse de Yukio Mishima*. Madrid: Gallo Nero. ISBN 978-84-942357-3-3. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2014. Ishihara, Shintarō. *La estación del sol*. Madrid: Gallo Nero. ISBN 978-84-941087-9-2. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2014. Itō, Sachio. *La tumba del crisantemo*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-2-9 (ePub). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
2014. Itō, Sachio. *La tumba del crisantemo*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-3-6 (Mobi). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
2014. Jippensha, Ikku. *Viaje por el Tokaido: un rato a pie y otro caminando*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-0-0. Tr. Eva González Rosales (EN>ES).
2014. Kajii, Motojirō. *El limón*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-5-0 (Mobi). Tr. Héctor Tortajada Bernal; Lisa Kobayashi (JA>ES).
2014. Kajii, Motojirō. *El limón*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-4-3 (ePub). Tr. Héctor Tortajada Bernal; Lisa Kobayashi (JA>ES).
2014. Kakuta, Mitsuyo. *La cigarra del octavo día*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-16072-44-6. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2014. Kakuta, Mitsuyo. *La cigarra del octavo día*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-16072-86-6. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2014. Kakuta, Mitsuyo. *La cigarra del octavo día*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-6075-5. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2014. Kamo, Chōmei. *Crònica de la cabana*. Girona: L'Art de la Memòria. ISBN 978-84-942376-0-7. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2014. Kamo, Chōmei. *Notas desde mi cabaña de monje*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-882-3. Tr. Esteve Serra (FR>ES).
2014. Kawabata, Yasunari. *Kioto*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-91-6. Tr. Mirta Rosenberg (EN>ES).
2014. Kawabata, Yasunari. *La pandilla de Asakusa*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2300-6. Tr. Mariano Dupont (EN>ES).
2014. Kimura, Yūichi. *En una noche de tormenta*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15945-10-9. Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
2014. Kubo, Misumi. *Miro al cielo impotente*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-4-5. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
2014. Kunikida, Doppo. *Musashino*. Madrid: Ardicia. ISBN 978-84-942916-5-4. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2014. Kuroshima, Denji. *Una bandada de cuervos*. Madrid: Ardicia. ISBN 978-84-941235-8-0. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).

2014. Kyogoku, Natsuhiko. *El verano de la Ubume*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-1-7. Tr. Adaptación: Eva González Rosales; Isami Romero Hoshino (JA>ES).
2014. Kyūsaku, Yumeno. *El infierno de las chicas*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-7-4. Tr. Daniel Aguilar Guitérrez (JA>ES).
2014. Matsumoto, Keisuke. *Manual de un monje budista para liberarse del ruido del mundo*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15945-89-5. Tr. Patricia Orts García (IT>ES).
2014. Matsumoto, Seicho. *El expreso de Tokio*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-15625-54-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2014. Matsumoto, Seicho. *El expreso de Tokio*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-16213-10-8 (ePub). Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
2014. Matsuo, Bashō. *Sendas de oku*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-940941-8-7. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).
2014. Mishima, Yukio. *La escuela de la carne*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8298-3. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
2014. Mishima, Yukio. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8727-8. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
2014. Mishima, Yukio. *Vestidos de noche*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8481-9. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
2014. Mishima, Yukio. *Vestidos de noche*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8828-2 (ePub). Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
2014. Miura, Ayako. *Un samurai cristiano: relato de una conversión*. Madrid: Palabra. ISBN 978-84-9840-265-0. Tr. Mercedes Villar Ponz (EN>ES).
2014. Miura, Taro. *¡Hop!* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-23-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
2014. Miura, Taro. *¡Yo me encargo!* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-25-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
2014. Miura, Taro. *¿Llegará?* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-21-4. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
2014. Miura, Taro. *Deixa-m'ho a mi!* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-24-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2014. Miura, Taro. *Hi arribarà?* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-20-7. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2014. Miura, Taro. *Hop!* Fraga: La Fragatina. ISBN 978-84-16226-22-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2014. Miyazawa, Kenji. *Kai-no-Hi*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-6-7 (ePub). Tr. Soja Akiko Hashimoto (JA>ES).
2014. Miyazawa, Kenji. *Kai-no-Hi*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-7-4 (Mobi). Tr. Soja Akiko Hashimoto (JA>ES).
2014. Mori, Ōgai. *El ganso salvaje*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-0-5 (ePub). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
2014. Mori, Ōgai. *El ganso salvaje*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-1-2 (Mobi). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
2014. Mori, Ōgai. *La familia Abe y otros relatos históricos*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-4-3. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
2014. Murakami, Haruki. *Después del terratrèmol*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-862-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2014. Murakami, Haruki. *Después del terremoto*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-889-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2014. Murakami, Haruki. *El noi sense color i els seus anys de pelegrinatge*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-917-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
2014. Murakami, Haruki. *La biblioteca secreta*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. ISBN 978-84-942918-0-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
2014. Murakami, Haruki. *Underground: el atentado con gas sarín en el metro de Tokio y la psicología japonesa*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-949-2. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2014. Murakami, Haruki. *Underground: Els atacs amb gas sarín al metro de Tòquio i la psique japonesa*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-965-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).

2014. Murakami, Haruki. *Underground: Els atacs amb gas sarín al metro de Tòquio i la psique japonesa*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-975-0 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2014. Nakamura, Fuminori. *En una noche de melancolía*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-3-8. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
2014. Nanjo, Norio; Yamaguchi, Takayuki. *Shigurui, El torneo del castillo sunpu*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-8-1. Tr. Raquel Muñoz Caridad (JA>ES).
2014. Natsume, Sōseki. *Almohada de hierba*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-2-9 (ePub). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
2014. Natsume, Sōseki. *Almohada de hierba*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-3-6 (Mobi). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
2014. Natsume, Sōseki. *Diez noches de sueños*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-4-3 (ePub). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
2014. Natsume, Sōseki. *Diez noches de sueños*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-5-0 (Mobi). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
2014. Natsume, Sōseki. *Kokoro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-12-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
2014. Ōe, Kenzaburō. *La presa*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-15835-47-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
2014. Ōe, Kenzaburō. *Muerte por agua*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2404-1. Tr. Terao Ryukichi; Ednodio Quintero (col.) (JA>ES).
2014. Ogawa, Ito. *El restaurante del amor recuperado*. Madrid: Alevosía. ISBN 978-84-15608-60-8. Tr. Teresa Clavel (IT>ES).
2014. Ogawa, Yōko. *El museo del silencio*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-942380-7-9. Tr. Yoshiko Sugiyama; Sergio Torremocha (JA>ES).
2014. Ogawa, Yōko. *La fórmula més estimada pel professor*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-941475-9-3. Tr. Yoshiko Sugiyama; Maite Roig Costa (JA>CA).
2014. Okamoto, Kidō. *Las nuevas aventuras de Hanshichi*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-1-3. Tr. Juan Luis Perelló Enrich (JA>ES).
2014. Okuda, Hideo. *Los extraños métodos del doctor Irabu*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-3-6. Tr. Carlos A. Cabañó Muñoz (JA>ES).
2014. Ono, Sokyō. *Sintoísmo: la vía de los kami*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-8-1. Tr. Marian Bango Amorín (EN>ES).
2014. Saga, Junichi. *Memorias de un yakuza*. Badalona: Revista Altair. ISBN 978-84-941052-3-4. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
2014. Saitō, Yoko. *Bolsos y accesorios de patchwork japoneses*. Madrid: El Drac. ISBN 978-84-9874-385-2. Tr. Ikuko Fujii (JA>ES).
2014. Shiba, Ryōtarō. *El castillo de los búhos: Shinobi*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-7-9. Tr. Bárbara Pesquer Isasi; Ismael Funes Aguilera (JA>ES).
2014. Sōseki; Ōgai; Okamoto; Akutagawa; Naoki; Kikuchi; Nakajima; Dazai. *Un gran descubrimiento: doce cuentos japoneses*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-2-0. Tr. Isami Romero Hoshino; Juan Luis Perelló Enrich; Juan Antonio Yáñez Rosado (JA>ES).
2014. Takuan, Sōhō. *Los misterios de la sabiduría inmutable: el arte zen del manejo de la espada*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-880-9. Tr. Esteve Serra.
2014. Tamenaga, Shunsui. *47 ronin: la historia de los leales samuráis de Ako*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-6-7. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (Jesús Palacios, ed.) (EN>ES).
2014. Tanabe, Hajime. *Filosofía como metanoética*. Barcelona: Herder. ISBN 978-84-254-3335-1. Tr. Rebeca Maldonado (con Andrés Marquina; Sasha Jair Espinosa; Cristina Pérez) (EN>ES).
2014. Tanabe, Hajime. *Filosofía como metanoética*. Barcelona: Herder. ISBN 978-84-254-3336-8 (ePub). Tr. Rebeca Maldonado (EN>ES).
2014. Tanizaki, Jun'ichirō. *Diario de un viejo loco*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-16208-09-8. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
2014. Tanizaki, Jun'ichirō. *La llave*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-15937-49-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
2014. Tanizaki, Jun'ichirō. *Las hermanas Makioka*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9032-249-9. Tr. Miguel Ménendez Cuspinera (EN>ES).
2014. Toriyama, Sekien. *Guía ilustrada de monstruos y fantasmas de Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-9-3. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).

2014. Wada, Ryo. *La guerra contra Nobunaga. La hija de los piratas Murakami 1*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-9-9. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
2014. Yamamoto, Tsunetomo. *Hagakure: el camino del Samurái*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-8-4. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
2014. Yokomizo, Seishi. *El clan Inugami*. Arganda del Rey, Madrid: La Factoría de Ideas. ISBN 978-84-9018-367-0 (ePub). Tr. Olga Marín Sierra (EN>ES).
2014. Yokomizo, Seishi. *Gokumon-to: La Isla de las Puertas del Infierno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-7-5. Tr. Ismael Funes Aguilera (JA>ES).
2014. Yosano, Akiko. *Cabells enredats*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-9975-532-8. Tr. Mercè Altimir Losada (JA>CA).
2014. Yoshikawa, Eiji. *El cantar de Heike: la gran epopeya medieval japonesa*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-6-9. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
2014. Yoshimoto, Banana. *Un viaje llamado vida*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-2-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).

Annex 3: Traduccions del japonès a Espanya, per gèneres i matèries

En aquest annex presentem els llibres del corpus classificats en gèneres i matèries. Dins de cada grup hem ordenat les referències per ordre cronològic, perquè qui consulti aquest annex entenem que no estarà tant interessat a buscar una obra concreta, per la qual cosa li convindria l'ordenació per autor, sinó que pot estar interessat a fer una ullada a què s'ha traduït d'alguns gèneres en concret, i en aquest sentit creiem que la ordenació cronològica pot ser més útil. Les reedicions estan marcades amb color gris de lletra. Presentem primer la literatura i posteriorment els llibres no literaris, i dins de cada grup, els gèneres i matèries segueixen una ordenació alfabètica.

Literatura

Assaig

- Nishida, Kitarō. 1963. *Ensayo sobre el bien*. Madrid: Revista de Occidente. Tr. Anselmo Mataix, S. J. ; José M. de Vera, S. J. (JA>ES).
- Morishima, Michio. 1984. *Por qué ha "triunfado" el Japón: tecnología occidental y mentalidad japonesa*. Barcelona: Crítica. ISBN 978-84-7423-221-9. Tr. José Antonio Bravo (EN>ES).
- Yoshida, Kenkō. 1986. *Tsurezuregusa. Ocurrencias de un ocioso*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-174-6. Tr. Justino Rodríguez Esteban (JA>ES).
- Shibayama, Zenkei. 1989. *Las flores no hablan: ensayos sobre el Zen*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-62-4. Tr. Ernesto Junquera (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1994. *El elogio de la sombra*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-258-4. Tr. Julia Escobar Moreno (FR>ES).
- Morishima, Michio. 1997. *Por qué ha "triunfado" el Japón*. Barcelona: Folio. ISBN 978-84-413-0594-6. Tr. José Antonio Bravo (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2000. *El sol y el acero*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-7371-2. Tr. Luis Murillo (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2001. *Lecciones espirituales para los jóvenes samuráis y otros ensayos*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-005-2. Tr. Martín Raskin Gutman (IT>ES).
- Mishima, Yukio. 2006. *Lecciones espirituales para los jóvenes samuráis*. Madrid: Palmyra. ISBN 978-84-935003-6-8. Tr. Martín Raskin (IT>ES).
- Nishida, Kitarō. 2006. *Pensar desde la nada: ensayos de filosofía oriental*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1620-1. Tr. Juan Masiá Clavel; Juan Haidar (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2006. *Elogi de l'ombra*. Barcelona: Angle. ISBN 978-84-96521-32-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Masuda, Sanae. 2007. *La espiritualidad de los cuentos populares japoneses*. Bilbao: Desclée De Brouwer. ISBN 978-84-330-2196-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Shūzō, Kuki. 2007. *Ikī y fūryū: ensayos de estética y hermenéutica*. Valencia: Institució Alfons el Magnànim. ISBN 978-84-7822-510-1. Tr. Alfonso Falero Folgoso (JA>ES).
- Michitaro, Tada. 2010. *Gestualidad japonesa: manifestaciones modernas de una cultura clásica*. Sant Boi de Llobregat: Reinbook Imp. ISBN 978-84-92857-35-7. Tr. Anna-Kazumi Stahl; Tomiko Sasagawa Stahl (JA>ES).
- Michitaro, Tada. 2010. *Karada: el cuerpo en la cultura japonesa*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-92857-26-5. Tr. Anna-Kazumi Stahl; Tomiko Sasagawa Stahl (JA>ES).

- Mishima, Yukio. 2010. *El sol y el acero*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6443-9. Tr. Luis Murillo (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 2010. *De què parlo quan parlo de córrer*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-621-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2010. *El elogio de la sombra*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-447-9. Tr. Julia Escobar Moreno (FR>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2010. *Eloxió da sombra*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-03-8. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
- Ōe, Kenzaburō. 2011. *Cuadernos de Hiroshima*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6329-1. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2012. *Un amor especial: la emocionante historia personal de Kenzaburo Ōe que le ayudó a comprender mejor la pasión por la vida*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-3542-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2013. *La ética del samurái en el Japón moderno*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7794-1. Tr. Makiko Sese; Carlos Rubio (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Diario de la bicicleta: precedido de Carta de Londres*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-868-7. Tr. Abel Vidal (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *La Torre de Londres: seguido de El museo Carlyle*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-865-6. Tr. Fernando Ortega (EN>ES).
- Sasaki, Takashi. 2013. *Fukushima, vivir el desastre*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-3-9. Tr. Francisco Javier de Esteban Baquedano (JA>ES).
- Ishihara, Shintarō. 2014. *El eclipse de Yukio Mishima*. Madrid: Gallo Nero. ISBN 978-84-942357-3-3. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2014. *Underground: el atentado con gas sarín en el metro de Tokio y la psicología japonesa*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-949-2. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2014. *Underground: Els atacs amb gas sarín al metro de Tòquio i la psique japonesa*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-965-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2014. *Underground: Els atacs amb gas sarín al metro de Tòquio i la psique japonesa*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-975-0 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Yoshimoto, Banana. 2014. *Un viaje llamado vida*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-2-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).

Biogràfic

- Hino, Ashihei. 1941. *La guerra y el soldado*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. Tr. José Leonart (EN>ES).
- Ogasawara, Nagayo. 1942. *Biografía del Almirante Togo*. Barcelona: Editorial Ibérica. P. Pugès. Tr. Palmira Viñolas Saurí (EN>ES).
- Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. 1959. *El hijo de Hiroshima*. Barcelona: Plaza & Janés. Tr. Alfredo Crespo (EN>ES).
- Matsui, Tōru. 1961. *Cuando se apagan las luces de Tokyo*. Bilbao: El Siglo de las Misiones. Tr. Anselmo Mataix, S. J. ; José M. de Vera, S. J. (JA>ES).
- Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. 1964. *El hijo de Hiroshima*. Barcelona: Plaza & Janés. Tr. Alfredo Crespo (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1971. *Diario de un muchacho*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30035-6. Tr. Ángel Sabrido (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1974. *Diario de un muchacho*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-35097-9. Tr. Ángel Sabrido (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1976. *Diario de un muchacho*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-46039-5. Tr. Ángel Sabrido (AL>ES).
- Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. 1984. *El niño de Hiroshima*. Madrid: Altea. ISBN 978-84-372-2043-7. Tr. Mario Merlino (FR>ES).
- Kurosawa, Akira. 1990. *Autobiografía (o algo parecido)*. Madrid: Fundamentos. ISBN 978-84-245-0561-5. Tr. Raquel Moya Agudo (EN>ES).
- Gōda, Aya. 1997. *Tao: escapada de China del pintor disidente Cao Yong*. Barcelona: Circe. ISBN 978-84-7765-139-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).

- Kamo, Chōmei. 1998. *Un relato desde mi choza: Hoojooki*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-606-2. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1998. *Un Amor especial: vivir en familia con un hijo disminuido*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-2335-2. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Okamatsu, Yoshihisa. 1999. *Semillas al viento: memorias de un japonés*. Madrid: Instituto de Japonología. ISBN 978-84-922147-2-3. Tr. José Alonso Cánovas Casasampere (JA>ES).
- Gōda, Aya. 2000. *Tao: escapada de China del pintor disidente Cao Yong*. Barcelona: Circe. ISBN 978-84-7765-177-2. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2001. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-01439-0. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2001. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-37726-6. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2002. *Vida de una geisha*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-0875-6. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2002. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Grijalbo Mondadori. ISBN 978-84-397-0879-7. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2002. *Vida de una geisha*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-2080-6. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2003. *Vida de una geisha*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9917-0. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2003. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-1211-0. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Nakamura, Kiharu. 2003. *Kiharu: vida de una geisha*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9759-404-2. Tr. María J. Díez; Diego Frieria (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2004. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-1633-1. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2004. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-1824-3. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari; Mishima, Yukio. 2004. *Correspondencia (1945-1970)*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-75-9. Tr. Liliana Ponce Mazzutti (FR>ES).
- Hachiya, Michihiko. 2005. *Diario de Hiroshima de un médico japonés: 6 de agosto-30 de septiembre, 1944*. Madrid: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9007-8. Tr. J. C. Torres (EN>ES).
- Hachiya, Michihiko. 2005. *Diario de Hiroshima de un médico japonés: 6 de agosto-30 de septiembre, 1945*. Madrid: Turner. ISBN 978-84-7506-723-0. Tr. J. C. Torres (EN>ES).
- Iwasaki, Mineko. 2005. *La verdadera historia: vida de una geisha*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1864-4. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Morinaga, Sōkō. 2005. *De aprendiz a maestro: una lección sobre las dimensiones de mi propia estupidez*. Madrid: Kailas. ISBN 978-84-934491-7-9. Tr. Mariano Peyrou (EN>ES).
- Nagamine, Kiyonari. 2005. *La leyenda de José María: tras las huellas de un bandolero andaluz*. Madrid: Ediciones con Encanto y de Colores. ISBN 978-84-607-9821-7. Tr. Izumi Sasaki (JA>ES).
- Miura, Ayako. 2006. *Un samurái cristiano: relato de una conversión*. Madrid: Palabra. ISBN 978-84-9840-050-2. Tr. Mercedes Villar Ponz (EN>ES).
- Kumiko Kakehashi. 2007. *Cartas desde Iwo Jima del general Tadamichi Kuribayashi*. Barcelona: El Andén. ISBN 978-84-935789-8-5. Tr. Jordi Giménez Samanes (EN>ES).
- Miura, Kiyohiro. 2007. *Lejos de casa: mi hijo se hace monje zen*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-9777-339-3. Tr. Carmen Ochando Aymerich (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *Reflexiones sobre Florence Nightingale: tributo al siglo de la mujer*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936565-4-6. Tr. Rosana López-Toribio Gallardo.
- Iwasaki, Mineko. 2008. *Vida de una geisha: la verdadera historia*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-9872-129-4. Tr. María E. Ciocchini (EN>ES).
- Guzmán Gárate, Íñigo [ed.]. 2010. *No guardo sentimientos de nostalgia: 45 cartas de kamikazes*. Getafe: Sietenanos. ISBN 978-84-614-6305-3. Tr. Íñigo Guzmán Garate.
- Dōgen, Eihei. 2011. *Hokyo-Ki: diario de Dōgen en China*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-377-2. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).

- Sakamoto, Ryuichi. 2011. *La música os hará libres: apuntes de una vida*. Badalona: Revista Altaïr. ISBN 978-84-939274-0-0. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
- Kitano, Takeshi. 2012. *Kikujiro e Saki*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-40-3. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Nakai, Toshimi. 2012. *Llora Nagasaki: el doctor Takashi Nagai y la bomba atómica*. Madrid: Rialp. ISBN 978-84-321-4220-8. Tr. Fernando Acaso Gómez (EN>ES).
- Ogura, Toyofumi. 2012. *Cartas desde el fin del mundo: por un superviviente de Hiroshima*. Barcelona: Pasado y Presente. ISBN 978-84-939143-6-3. Tr. Laura Cores (JA>ES).
- Kamo, Chōmei. 2014. *Crònica de la cabana*. Girona: L'Art de la Memòria. ISBN 978-84-942376-0-7. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Kamo, Chōmei. 2014. *Notas desde mi cabaña de monje*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-882-3. Tr. Esteve Serra (FR>ES).
- Miura, Ayako. 2014. *Un samurai cristiano: relato de una conversión*. Madrid: Palabra. ISBN 978-84-9840-265-0. Tr. Mercedes Villar Ponz (EN>ES).
- Saga, Junichi. 2014. *Memorias de un yakuza*. Badalona: Revista Altaïr. ISBN 978-84-941052-3-4. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).

Literatura juvenil

- Yoshida, Sunao. 2007. *Desde el imperio*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4107-6. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2007. *La estrella de la desolación*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4104-5. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *El ángel de la arena ardiente*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4105-2. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *El día del juicio*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4114-4. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *El estigma de la santa*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4111-3. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *Know faith*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4110-6. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *Los señores de la noche*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4109-0. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2008. *Ruido silencioso*. Barcelona: Timun Mas. ISBN 978-84-480-4108-3. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2009. *El trono de rosas*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4112-0. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Yoshida, Sunao. 2009. *La corona de espinas*. Barcelona: Timun Mas Narrativa. ISBN 978-84-480-4113-7. Tr. Pau Pitarch Fernández (JA>ES).
- Uehashi, Nahoko. 2011. *El guardián del espíritu*. Boadilla del Monte, Madrid: SM. ISBN 978-84-675-4663-7. Tr. Gonzalo Fernández (EN>ES).
- Uehashi, Nahoko. 2011. *Moribitō: El guardián de la oscuridad*. Boadilla del Monte, Madrid: SM. ISBN 978-84-675-4664-4. Tr. Gonzalo Fernández (EN>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2013. *Brave story. La torre del destino*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-4-3. Tr. Eva González Rosales (EN>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2013. *Brave story. Un nuevo viajero*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-9-2. Tr. Eva González Rosales (EN>ES).

Narratiu – Conte

- Hasegawa, T. [ed.] 1904. *Contes populars del Japó*. Barcelona: L'Avenç. Tr. Jaume Massó i Torrents (EN>CA).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1929. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Álvarez, José M^a [tr.]. 1933. *Leyendas y cuentos del Japón*. Barcelona: Luis Gili. Tr. P. José Mª Álvarez (JA>ES).
- Hasegawa, T. [ed.]. 1935. *O-Shichi, la filla del Yaoya i altres balades i contes japonesos*. Barcelona: Llibreria Catalònia. Tr. Jaume Massó i Torrents; Eduard Vallès [=Llorens] (EN>CA).

- Wakatsuki, Fukuyirō. 1943. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
- [Sazanami, Iwaya]. 1954. *Cuentos de hadas japoneses*. Barcelona: Molino. Tr. Alfonso Nadal (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1961. *El biombo infernal*. Madrid: Arión. Tr. Vicente Gaos.
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1965. *Las puertas del infierno*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2591-7. Tr. Alberto L. Pérez (EN>ES).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1966. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1968. *Cuentos crueles*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1891-0. Tr. Jesús López Pacheco; Ángel Crespo (EN>ES).
- Ueda, Akinari. 1971. *La luna de las lluvias*. Barcelona: Mateu. ISBN 978-84-7104-008-4. Tr. Manuel Serrat Crespo (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1985. *Kappa*. Barcelona: Laia/ Alfa. ISBN 978-84-7222-837-5. Tr. Eva Iribarne Dietrich (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1987. *Rashomon y otros Cuentos*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-94-6. Tr. José Kozer (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1987. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-85876-72-3. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
- Sazanami, Iwaya. 1987. *Cuentos de hadas japoneses*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-85354-98-6. Tr. Carmen Bravo-Villasante (EN>ES).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1990. *Tradiciones y Leyendas Japonesas*. Barcelona: MUSA. ISBN 978-84-7511-160-5. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Hasegawa, T. [ed.]. 1993. *Contes populars del Japó*. Barcelona: Abadia de Montserrat. ISBN 978-84-7826-396-7. Tr. Jaume Massó i Torrents (EN>CA).
- Akutagawa, Ryūnosuke; Tanizaki, Junichiro; Mishima, Yukio; Hoshi, Shin-ichi. 1998. *Cuentos japoneses*. Madrid: Popular. ISBN 978-84-7884-190-5. Tr. Naoshi Yamada (JA>ES).
- Ueda, Akinari. 2002. *Cuentos de lluvia y de luna*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-528-6. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2004. *La hija del conde de Ponthieu [anònim francès del segle XIII]: En la espesura [Akutagawa Ryūnosuke]*. Madrid: UAM. ISBN 978-84-7477-941-7. Tr. Ana M. Holzbacher; Kyoko Lesage; Jean Loup (JA>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2006. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-22-0. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).
- Ferrer, Vicente [ed.]. 2006. *Érase 21 veces Caperucita Roja*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-934038-5-0. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2006. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-279-9. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2007. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-54-1. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2008. *Historias de la palma de la mano*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-33-6. Tr. Amalia Sato (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2008. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-201-7. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *El salze cec i la dona adormida*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-280-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Tsutsui, Yasutaka. 2008. *Hombres salmonela en el planeta porno*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-935763-4-9. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Hasegawa, T. [ed.]. 2009. *Cuentos del Japón viejo*. Madrid: Cuadernos de Langre. ISBN 978-84-936465-6-1. Tr. Gonzalo Jiménez de la Espada (EN>ES).
- Takagi, Kayoko [ed.]. 2009. *El espíritu del agua: cuentos tradicionales japoneses*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6864-2. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2009. *El puente de los sueños: y otros relatos*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-323-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor; Ángel Crespo (EN>ES).
- Tsutsui, Yasutaka. 2009. *Estoy desnudo y otros cuentos*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-936510-7-7. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).

- Ueda, Akinari. 2009. *La luna de las lluvias*. Barcelona: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-644-7. Tr. Manuel Serrat Crespo (EN>ES).
- Yasuoka, Shōtarō. 2009. *La zapatilla de cristal*. Madrid: El Tercer Nombre. ISBN 978-84-96693-52-4. Tr. María Alonso del Yerro (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2010. *Kappa*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-0-6. Tr. David Favard.
- Mishima, Yukio. 2010. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4973-3. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
- Ueda, Akinari. 2010. *Cuentos de lluvia y de luna*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-183-9. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2011. *Belleza de lo brutal [yasei no utsukushisa]: Diez cuentos*. Barcelona: Días Contados. ISBN 978-84-937021-5-1. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2011. *Vida de un idiota y otras confesiones*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-9-7. Tr. Yumika Matsumoto; Jordi Edgar Tordera Juan (JA>ES).
- Izumi, Kyoka. 2011. *El Santo del monte Koya y otros relatos*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-6-6. Tr. Susana Hayashi (JA>ES).
- Kajii, Motojirō. 2011. *El limón*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-92806-83-6. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2011. *Abandonarse a la pasión: ocho relatos de amor y desamor*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15277-44-6. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2011. *Abandonar-se a la passió: Vuit relats d'amor i desamor*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-519-0. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
- Mishima, Yukio. 2011. *Los Sables y otros relatos*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6346-3. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2011. *El intendente Sansho*. Zaragoza: Contraseña. ISBN 978-84-939308-0-6. Tr. Elena Gallego Andrada (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *Siete cuentos japoneses*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-671-2. Tr. Ángel Crespo; María Luisa Balseiro (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2012. *El mago: trece cuentos japoneses*. Avinyonet del Penedés: Candaya. ISBN 978-84-938903-5-3. Tr. Ryukichi Terao; Ednodio Quintero Montilla (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2012. *Ocho escenas de Tokio*. Barcelona: Sajalín. ISBN 978-84-939076-2-4. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Higuchi, Ichiyo. 2012. *Aguas turbulentas*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-26-2 (ePub). Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Higuchi, Ichiyo. 2012. *Aguas turbulentas*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-92806-77-5. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Kajii, Motojirō. 2012. *El limón*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-31-6 (ePub). Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Miyazawa, Kenji. 2012. *El tren nocturno de la Vía Láctea*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-0-0. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2012. *Mori Ōgai (selección de cuentos)*. Barcelona: Grupo Enciclo. ISBN 978-84-9963-308-4 (Pdf) (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Los sueños de diez noches*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-833-5. Tr. Ángela Pérez.
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2013. *El dragón, Rashomon y otros cuentos*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-0-9. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Clara Mie Cánovas (EN>ES).
- Dazai, Osamu. 2013. *Colegiala*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-93-2. Tr. Ryoko Shiba; Juan Fardiño Martín (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2013. *Colegiala*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-27-2 (ePub). Tr. Ryoko Shiba; Juan Fardiño Martín (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2013. *Colegiala*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-28-9 (Mobi). Tr. Ryoko Shiba; Juan Fardiño Martín (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2013. *Cuentos de cabecera*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-6-0. Tr. Daniel Aguilar Gutiérrez (JA>ES).

- Edogawa, Ranpo. 2013. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-15116-72-1. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).
- Hamao, Shirō. 2013. *El discípulo del diablo*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-1-5. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Hasegawa, T. [ed.]. 2013. *Leyendas y narraciones japonesas*. Madrid: Cuadernos de Langre. ISBN 978-84-939741-5-2. Tr. Gonzalo Jiménez de la Espada (EN>ES).
- Miyamori, Asataro; Kikuchi, Kan. 2013. *Relatos de samuráis*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-2-9. Tr. Jordi Olaria Jané (JA>ES).
- Miyazawa, Kenji. 2013. *La vida de Budori Gusko*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-9-1. Tr. Yumika Matsumoto; Jordi Edgar Tordera Juan (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2013. *Després del terratrèmol*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-847-0 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2013. *Después del terremoto*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-449-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Habitaciones y otras piezas breves*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-870-0. Tr. Abel Vidal (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Misceláneas primaverales*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-8-6. Tr. Akira Sugiyama (JA>ES).
- Okamoto, Kidō. 2013. *Fantasmas y samuráis: cuentos modernos del viejo Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-0-5. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Okamoto, Kidō. 2013. *Fantasmas y samuráis: cuentos modernos del viejo Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-5-5 (ePub). Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Sakaguchi, Ango. 2013. *En el bosque, bajo los cerezos en flor*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-4-6. Tr. Susana Hayashi (JA>ES).
- Ueda, Akinari. 2013. *Cuentos de lluvia de primavera*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-9-3. Tr. Yoshifumi Kawasaki (JA>ES).
- Yanagita, Kunio. 2013. *Mitos populares de Japón: leyendas de Tōno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-1-2. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal (JA>ES).
- Yanagita, Kunio. 2013. *Mitos populares de Japón: leyendas de Tōno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-6-2 (ePub). Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal (JA>ES).
- Akutagawa, Ryunosuke; Dazai, Osamu; Miyazawa, Kenji. 2014. *Antología de relatos japoneses: tres maestros de la literatura*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-2-4. Tr. Isami Romero Hoshino; Juan Luis Perelló Enrich; Juan Antonio Yáñez Rosado (JA>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke; Tanizaki, Junichiro; Mishima, Yukio; Hoshi, Shin-ichi. 2014. *Cuentos japoneses*. Madrid: Popular. ISBN 978-84-7884-605-4. Tr. Naoshi Yamada (JA>ES).
- De Benneville, James S. [ed.]. 2014. *Leyendas del viejo Tokio: y otras historias de samuráis del siglo XVII*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-21-7. Tr. Carlos Ezquerro (EN>ES).
- Hernández Núñez, Iván [tr.]. 2014. *El cuento del cortador de bambú*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-9-8 (Mobi). Tr. Iván Hernández Núñez (JA>ES).
- Higuchi, Ichiyo. 2014. *Crece*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-0-5 (ePub). Tr. Paula Martínez Sirés (JA>ES).
- Higuchi, Ichiyo. 2014. *Crece*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-1-2 (Mobi). Tr. Paula Martínez Sirés (JA>ES).
- Kajii, Motojirō. 2014. *El limón*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-5-0 (Mobi). Tr. Héctor Tortajada Bernal; Lisa Kobayashi (JA>ES).
- Kajii, Motojirō. 2014. *El limón*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-4-3 (ePub). Tr. Héctor Tortajada Bernal; Lisa Kobayashi (JA>ES).
- Kunikida, Doppo. 2014. *Musashino*. Madrid: Ardicia. ISBN 978-84-942916-5-4. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kuroshima, Denji. 2014. *Una bandada de cuervos*. Madrid: Ardicia. ISBN 978-84-941235-8-0. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2014. *La perla y otros cuentos*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8727-8. Tr. Antonio Cabezas García; Magdalena Ruiz Guiñazu (EN>ES).
- Miyazawa, Kenji. 2014. *Kai-no-Hi*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-6-7 (ePub). Tr. Soja Akiko Hashimoto (JA>ES).

- Miyazawa, Kenji. 2014. *Kai-no-Hi*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-7-4 (Mobi). Tr. Soja Akiko Hashimoto (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2014. *La familia Abe y otros relatos históricos*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-4-3. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2014. *Después del terratrèmol*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-862-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2014. *Después del terremoto*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-889-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Diez noches de sueños*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-4-3 (ePub). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Diez noches de sueños*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-5-0 (Mobi). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
- Sōseki; Ōgai; Okamoto; Akutagawa; Naoki; Kikuchi; Nakajima; Dazai. 2014. *Un gran descubrimiento: doce cuentos japoneses*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-2-0. Tr. Isami Romero Hoshino; Juan Luis Perelló Enrich; Juan Antonio Yáñez Rosado (JA>ES).
- Toriyama, Sekien. 2014. *Guía ilustrada de monstruos y fantasmas de Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-9-3. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).

Narratiu – Novel·la

- Tokutomi, Kenjiro [=Roka]. 1904. *Nami-ko*. Barcelona: Maucci. Tr. Juan N. Cañizares (EN>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 1909. *Los 47 capitanes*. Madrid: Domingo Blanco. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (EN>ES).
- Tokutomi, Kenjiro [=Roka]. 1923. *¡Antes la muerte! Novela japonesa*. Madrid: Rivaleneyra. Tr. J. F. de A. (FR>ES).
- Tokutomi, Kenjiro [=Roka]. 1945. *Nami-ko*. Barcelona: Reguera. Tr. Jorge Manrique (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1961. *País de nieve*. Barcelona: Zeus. Tr. César Durán (FR>ES).
- Dazai, Osamu. 1962. *Ya no humano*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1818-7. Tr. José M. Aroca (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1962. *Una grulla en la taza de té*. Barcelona: Vergara. Tr. Luis de Salvador (FR>ES).
- Mishima, Yukio. 1963. *El pabellón de oro*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1851-4. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1963. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1847-7. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1966. *Las hermanas Makioka*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1876-7. Tr. Miguel Ménendez Cuspinera (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1968. *País de nieve*. Barcelona: Zeus. ISBN 978-84-318-0081-9. Tr. César Durán (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1968. *Una grulla en la taza de té*. Barcelona: Círculo de Lectores. Tr. Luis de Salvador (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1969. *El clamor de la montaña*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30021-9. Tr. Jaime Fernández; Satur Ochoa (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1969. *Kioto: La danzarina de Izu*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30051-6. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1971. *El clamor de la montaña*. Barcelona: GP. ISBN 978-84-01-43379-5. Tr. Jaime Fernández; Satur Ochoa (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1971. *Kioto: La danzarina de Izu*. Esplugues de Llobregat: GP. ISBN 978-84-01-43350-4. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1972. País de nieve. Barcelona: Zeus. Tr. César Durán (FR>ES).
- Mishima, Yukio. 1972. *Nieve de primavera*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2596-2. Tr. Domingo Manfredi Cano (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1973. *Silencio*. Madrid: Sociedad de Educación Atenas. ISBN 978-84-7020-129-5. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 1973. *Silencio*. Salamanca: Atenas-Sígueme. ISBN 978-84-301-0511-3. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).

- Kawabata, Yasunari. 1973. *Kioto: La danzarina de Izu*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-35079-5. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).
- Mishima, Yukio. 1974. *Caballos desbocados*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2599-3. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1974. *Sed de amor*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2597-9. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1976. *El Lago*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-44139-4. Tr. Antonio Bigú del Blanco (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1976. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2151-3. Tr. Pilar Giralta Gorina (EN>ES).
- Ihara, Saikaku. 1977. *Vida de una cortesana*. Madrid: Felmar. ISBN 978-84-379-0099-5. Tr. José González Vallarino (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1977. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Ultramar. ISBN 978-84-7386-079-6. Tr. Nélida M. de Machain; Maria J. Sobejano (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1979. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-7117-1. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1980. *Jesús*. Santander: Sal Terrae. ISBN 978-84-293-0567-8. Tr. Juan C. Rodríguez Herranz (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1980. *El marino que perdió la gracia del mar*. Barcelona: Bruguera. ISBN 978-84-02-07518-5. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1982. *El Samurai*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0528-9. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Ihara, Saikaku. 1982. *Historias de amor entre samurais*. Barcelona: Laertes. ISBN 978-84-85346-62-2. Tr. Armand de Fluvià (EN>ES).
- Ihara, Saikaku. 1982. *Hombre lascivo y sin linaje*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-081-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1982. *País de nieve*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-0090-4. Tr. César Durán (FR>ES).
- Murakami, Ryū. 1982. *Azul casi transparente*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-1241-1. Tr. Jorge G. Berlanga (EN>ES).
- Ihara, Saikaku. 1983. *Amores de un vividor*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0903-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1983. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Orbis. ISBN 978-84-7530-162-4. Tr. Pilar Giralta Gorina (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1983. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-320-6289-6. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1983. *Sed de amor*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-4324-9. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Fukazawa, Shichirō. 1984. *Narayama [Avant-títol: Estudi a propòsit de les cançons del]*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-7588-008-2. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
- Fukazawa, Shichirō. 1984. *Narayama*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. ISBN 978-84-7739-296-5. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
- Mishima, Yukio. 1985. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2059-3. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1985. *El mariner que va perdre la gràcia del mar*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-7588-122-5. Tr. Josep M. Fulquet (EN>CA).
- Mishima, Yukio. 1985. *El templo del alba*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2601-3. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1985. *La corrupción de un ángel*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2600-6. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *Después del banquete*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2602-0. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *El marino que perdió la gracia del mar*. Barcelona: Bruguera. ISBN 978-84-02-09386-8. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *El marino que perdió la gracia del mar*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-2198-0. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *El pabellón de oro*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-0517-0. Tr. Juan Marsé (EN>ES).

- Kawabata, Yasunari. 1987. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Salvat. ISBN 978-84-345-8492-1. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1987. *Lady Killer*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-7735-616-5. Tr. Cristina Macía (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1988. *El Samurai*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-2579-7. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1988. *Silencio*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0540-1. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
- Inoue, Yasushi. 1988. *La escopeta de caza*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-3122-1. Tr. Javier Albiñana; Yuna Alier [Col.] (FR, JA>ES).
- Kara, Jūrō. 1988. *La carta de Sagawa*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-3124-5. Tr. Joaquín Jordá (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1988. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Ultramar. ISBN 978-84-7386-185-4. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1988. *La llave maestra*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-0008-0. Tr. Susana Constante (EN>ES).
- Abe, Kōbō. 1989. *La mujer de la arena*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-016-0. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 1989. *Escándalo*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0800-6. Tr. Hernán Sabaté (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1989. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-2749-4. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1989. *Una cuestión personal*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-3151-1. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Takeyama, Michio. 1989. *El arpa de Birmania*. Sevilla: Univ. Sevilla. Secr. Publ. ISBN 978-84-7405-427-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1989. *La vida enmascarada del señor de Musashi, Enredadera de Yoshino*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-0808-2. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 1990. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Debate. ISBN 978-84-7444-449-0. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Takeyama, Michio. 1990. *Birmaniako harpa*. Madrid: Bruño. ISBN 978-84-216-1396-2. Tr. Patxi Ezkiaga Lasa (JA>BA).
- Abe, Kōbō. 1991. *La mujer de la arena*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-3761-5. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Inoue, Yasushi. 1991. *La escopeta de caza*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-3563-5. Tr. Javier Albiñana; Yuna Alier [Col.] (FR, JA>ES).
- Nakayama, Chinatsu. 1991. *Detrás de la cascada*. Madrid: Mondadori. ISBN 978-84-397-1752-2. Tr. Salustiano Masó (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 1991. *Mon: la puerta*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-084-9. Tr. José Kozer (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1991. *La llave maestra*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-1843-6. Tr. Susana Constante (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1991. *Lady Killer*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-1842-9. Tr. Cristina Macía (EN>ES).
- Togawa, Masako. 1991. *Un beso de fuego*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-1846-7. Tr. Carlos Gardini (EN>ES).
- Yoshimoto, Banana. 1991. *Kitchen*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-7223-386-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 1992. *Cinco amantes apasionadas*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-356-6. Tr. Akira Sugiyama; Javier Sologuren (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 1992. *La caza del carnero salvaje*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-1165-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1992. *Una cuestión personal*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-4318-0. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Uno, Chiyo. 1992. *Confesiones de amor*. Barcelona: Mondadori. ISBN 978-84-397-1813-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 1993. *Música*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-0684-9. Tr. Sanako Isisu (JA>ES).

- Mishima, Yukio. 1993. *Música*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-3134-6. Tr. Sanako Isisu (JA>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1993. *Musashi: 1. El camino del samurai*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1793-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1993. *Musashi: 2. El arte de la guerra*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1801-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1993. *Musashi: 3. El camino de la espada*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1817-4. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Abe, Kōbō. 1994. *El rostro ajeno*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-199-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 1994. *Arratsaldeko atoiuntzia*. Euba: Ibaizabal Edelvives. ISBN 978-84-7992-568-0. Tr. Yoshida Hiromi (JA>BA).
- Mishima, Yukio. 1994. *El pabellón de oro*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-3109-4. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1994. *La presa*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0667-0. Tr. Yoonah Kim; Joaquín Jordá [col.] (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1994. *Una cuestión personal*. Madrid: ONCE. ISBN 978-84-484-0561-8 (Braille). Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Takeyama, Michio. 1994. *A arpa de Birmania*. Madrid: Bruño. ISBN 978-84-216-2289-6. Tr. Joaquín Torres Lago (ES>GA).
- Yoshikawa, Eiji. 1994. *Cara de mono*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1939-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1994. *Musashi: 4. El código Bushido*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1835-8. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1994. *Musashi: 5. El camino de la vida y de la muerte*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1878-5. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshimoto, Banana. 1994. *Kitchen*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-7223-837-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 1994. *N. P.* Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-7223-440-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 1995. *El Samurai*. Barcelona: Salvat. ISBN 978-84-345-9068-7. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1995. *Río profundo*. Madrid: Promoción Popular Cristiana. ISBN 978-84-288-1228-3. Tr. Emilio Ortega (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1995. *Silencio*. Madrid: Promoción Popular Cristiana. ISBN 978-84-288-1268-9. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1995. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-4965-6. Tr. Pilar Giralte Gorina (EN>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1995. *Dinos cómo sobrevivir a nuestra locura*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0685-4. Tr. Shigeko Suzuki; Elena Vilageliu (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1995. *El grito silencioso*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0675-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Togawa, Masako. 1995. *Lady Killer*. Barcelona: Salvat. ISBN 978-84-345-9246-9. Tr. Cristina Macía (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1995. *El fin de un sueño*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-2014-6. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1995. *Enemigo de Buda*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1946-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 1995. *Este contra Oeste*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-1964-5. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1996. *Jesús*. Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-239-9903-3. Tr. Juan C. Rodríguez Herranz (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1996. *El pabellón de oro*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-1055-5. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1996. *El grito silencioso*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-5770-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Uno, Chiyo. 1996. *Historia de una mujer soltera*. Barcelona: Lumen. ISBN 978-84-264-4929-0. Tr. Marc Bassets; Nèstor Busquets (EN>ES).

- Yoshikawa, Eiji. 1996. *Duelo de sucesión*. Barcelona: Martínez Roca. ISBN 978-84-270-2015-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 1997. *La muchacha que dejó atrás*. Madrid: Promoción Popular Cristiana. ISBN 978-84-288-1380-8. Tr. Isabel García de Alzuru (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 1997. *El pabellón de oro*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-08-46187-6. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Murakami, Ryū. 1997. *Azul casi transparente*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-1479-8. Tr. Jorge G. Berlanga (EN>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1997. *Cartas a los años de nostalgia*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0844-5. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 1997. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-0741-9. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
- Yumoto, Kazumi. 1997. *Els amics*. Barcelona: Cruïlla. ISBN 978-84-8286-364-1. Tr. Josep Sampere i Martí (EN>CA).
- Yumoto, Kazumi. 1997. *Tres amigos en busca de un muerto*. Madrid: SM. ISBN 978-84-348-5679-0. Tr. Begoña Llovet (AL>ES).
- Endō, Shūsaku. 1998. *El samurai*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-1612-4. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Fukazawa, Shichirō. 1999. *Narayama*. Barcelona: La Galera. ISBN 978-84-246-8712-0. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
- Natsume, Sōseki. 1999. *Botxan*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-8256-847-8. Tr. Tomari Sanaé; Mercè Sans; Cristina Sans (JA>CA).
- Natsume, Sōseki. 1999. *Yo, el gato*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-267-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
- Nosaka, Akiyuki. 1999. *La tumba de les llumenetes; Les algues americanes*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-286-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>CA).
- Nosaka, Akiyuki. 1999. *La tumba de las luciérnagas; Las algas americanas: dos novelas breves*. Barcelona: Acanalado. ISBN 978-84-95359-06-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 1999. *Arrancad las semillas, fusilad a los niños*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-0892-6. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Shimada, Masahiko. 1999. *Me convertiré en momia*. Madrid: Amaranto. ISBN 978-84-921605-5-6. Tr. José Manuel López López (IT>ES).
- Taniuchi, Yutaka. 1999. *Visados milagrosos: el cónsul japonés que salvó a seis mil judíos*. Barcelona: Riopiedras. ISBN 978-84-7213-151-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
- Shiba, Ryōtarō. 2000. *El último shogun*. Barcelona: Círculo Internacional de Editores. ISBN 978-84-607-1592-4. Tr. Marushima Miharu (JA>ES).
- Shiba, Ryōtarō. 2000. *El último shōgun: Tokugawa Yoshinobu*. Barcelona: Círculo Internacional de Editores. ISBN 978-84-931845-0-6. Tr. Marushima Miharu (JA>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 2000. *Los cuarenta y siete ronin: la historia de los leales samurais de Akō*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-1988-6. Tr. José M. Arizcun Pérez-Salas; Ana Salamero Mota (EN>ES).
- Endō, Shūsaku. 2001. *El samurai*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-395-9082-8. Tr. Carlos Peralta (EN>ES).
- Mori, Ōgai. 2001. *Vita sexualis: el aprendizaje de Shizu*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-445-6. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2001. *Crónica del pájaro que da cuerda al mundo*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-8912-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2001. *Crónica del pájaro que da cuerda al mundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-171-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Shimada, Masahiko. 2001. *Me convertiré en momia*. Madrid: Suma de Letras [=Punto de lectura]. ISBN 978-84-663-0507-5. Tr. José Manuel López López (IT>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2001. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9138-9. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
- Ihara, Saikaku. 2002. *Amores de un vividor*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-6545-6. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).

- Ihara, Saikaku. 2002. *Historias de cortesanas*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-7112-1. Tr. Manuel Serrat Crespo (FR>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2002. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-8944-7. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2002. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-9474-8. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2002. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-06-3. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2002. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-670-0176-1. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 2002. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-7596-921-3. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2002. *Sputnik, mi amor*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-216-9. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2002. *Hotel Iris*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-0900-5. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2002. *Hotel Iris*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-5046-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2002. *La clau*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-5047-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2002. *La llave*. Barcelona: Muchnik [=El Aleph]. ISBN 978-84-7669-538-8. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2002. *Amrita*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-210-7. Tr. Mercedes Corral (IT>ES).
- Yoshimura, Akira. 2002. *Libertad bajo palabra*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-39-1. Tr. César Aira.
- Kawabata, Yasunari. 2003. *Chá e amor*. Barcelona: Bibliotex. ISBN 978-84-96180-11-6. Tr. Pedro Alvim (EN>PO).
- Mishima, Yukio. 2003. *Confesiones de una máscara*. Madrid: El País. ISBN 978-84-89669-97-0. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2003. *Confessioni di una maschera*. Madrid: Mediasat. ISBN 978-84-96142-42-8. Tr. Marcella Bonsanti (EN>IT).
- Mishima, Yukio. 2003. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5515-4. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2003. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4541-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2003. *Al sur de la frontera, al oeste del sol*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-250-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2003. *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-001-6. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Natsume, Sōseki. 2003. *Kokoro*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-2684-7. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2003. *Días tranquilos*. Barcelona: Bibliotex. ISBN 978-84-96180-14-7. Tr. Maria Adélia Silva Melo (AL>PO).
- Ōe, Kenzaburō. 2003. *El grito silencioso*. Barcelona: Sol 90. ISBN 978-84-96118-16-4. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2003. *El grito silencioso*. Barcelona: Sol 90. ISBN 978-84-96247-00-0. Tr. Miguel Wandenbergh (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2003. *La presa*. Barcelona: Quinteto [=Anagrama]. ISBN 978-84-95971-17-3. Tr. Yoonah Kim; Joaquín Jordá [col.] (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2003. *Una cuestión personal*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-0523-1. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 2004. *La mujer de la arena*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-196-9. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2004. *El ocaso*. Tafalla: Txalaparta. ISBN 978-84-8136-365-4. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Iijima, Ai. 2004. *Platonic sex*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-87-2. Tr. Makiko Tsujimoto (JA>ES).

- Kawabata, Yasunari. 2004. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1199-7. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2004. *País de nieve*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-46-9. Tr. César Durán (FR>ES).
- Mishima, Yukio. 2004. *El pabellón de oro*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-0685-2. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2004. *El pabellón de oro*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1200-0. Tr. Juan Marsé (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2004. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5721-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2004. *Arrancad las semillas, fusilad a los niños*. Barcelona: Folio. ISBN 978-84-413-1973-8. Tr. Miguel Wandenberg (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2004. *Cartas a los años de nostalgia*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6772-5. Tr. Miguel Wandenberg (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2004. *Dinos cómo sobrevivir a nuestra locura*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6763-3. Tr. Shigeko Suzuki; Elena Vilageliu (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2004. *El grito silencioso*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6771-8. Tr. Miguel Wandenberg (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2004. *Salto mortal*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2754-7. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2004. *Una cuestión personal*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-6619-3. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Suzuki, Kōji. 2004. *The ring*. Barcelona: Literatura Random House. ISBN 978-84-397-1035-6. Tr. Javier Calvo (EN>ES).
- Takeyama, Michio. 2004. *El arpa birmana*. A coruña: Ediciones del Viento. ISBN 978-84-933001-6-6. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2004. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2777-6. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).
- Kanehara, Hitomi. 2005. *Serpientes y piercings*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-35-3. Tr. Makiko Tsujimoto (JA>ES).
- Kanehara, Hitomi. 2005. *Serps i pírcings*. Barcelona: Columna. ISBN 978-84-664-0651-2. Tr. Albert Mas-Griera (EN>CA).
- Kawabata, Yasunari. 2005. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-1307-2. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2005. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2550-4. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2005. *Mil grullas*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-94-0. Tr. María Martoccia (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2005. *País de nieve*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1820-0. Tr. César Durán (FR>ES).
- Mishima, Yukio. 2005. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1611-4. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 2005. *Tokio blues*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-1445-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2005. *Tokio blues*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-307-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2005. *Tòquio blues*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-112-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Ryū. 2005. *Sopa de miso*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-9659-8. Tr. Javier Martínez de Pisón (EN>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2005. *¡Despertad, oh jóvenes de la nueva era!*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2799-8. Tr. Ricardo Ogata (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2005. *Salto mortal, I*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1823-1. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2005. *Salto mortal, II*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1824-8. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2005. *Hotel Iris*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1866-8. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2005. *Hay quien prefiere las ortigas*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-674-1467-7. Tr. Maria L. Borràs (EN>ES).

- Kawabata, Yasunari. 2006. *Loti ederrak*. Irún: Alberdania. ISBN 978-84-96643-01-7. Tr. Ibon Uribarri Zenekorta (JA>BA).
- Kawabata, Yasunari. 2006. *Loti ederrak*. San Sebastián: Elkar. ISBN 978-84-9783-393-6. Tr. Ibon Uribarri Zenekorta (JA>BA).
- Mishima, Yukio. 2006. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4841-5. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2006. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-190-7. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2006. *Kafka a la platja*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-209-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2006. *Kafka en la orilla*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-356-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2006. *El embarazo de mi hermana*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-17-8. Tr. Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Ōka, Shohei. 2006. *Hogueras en la llanura*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-15625-13-1 (ePub). Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Ōka, Shohei. 2006. *Hogueras en la llanura*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-935018-3-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 2006. *Los cuarenta y siete ronin: la historia de los leales samuráis de Akó*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-176-1. Tr. José M. Arizcun Pérez-Salas; Ana Salamero Mota (EN>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2006. *Sueño profundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-324-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 2007. *El rostro ajeno*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-101-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Ibuse, Masuji. 2007. *Lluvia negra*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-935448-3-6. Tr. Pedro Tena Junguito (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2007. *A casa das belas adormentadas*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-936101-0-4. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Kawabata, Yasunari. 2007. *El rumor de la montaña*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-12-1. Tr. Amalia Sato (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2007. *La casa de las bellas adormidas*. Barcelona: Viena. ISBN 978-84-8330-458-7. Tr. Albert Mas-Griera; Sandra Ruiz Morilla (JA>CA).
- Kawabata, Yasunari. 2007. *Primera nieve en el monte Fuji*. Barcelona: Belacqva. ISBN 978-84-96694-10-1. Tr. Jaime Barrera Parra (JA>ES).
- Kirino, Natsuo. 2007. *Out*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2582-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Caballos desbocados. El mar de la fertilidad 2*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6141-4. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Caballos desbocados*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6667-9. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Confesiones de una máscara*. Pozuelo de Alarcón, Madrid: Espasa-Calpe. ISBN 978-84-670-1925-4. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6138-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *El templo del alba*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6142-1. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Nieve de primavera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6140-7. Tr. Domingo Manfredi Cano (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2007. *Sed de amor*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6639-6. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 2007. *Al sur de la frontera, al oeste del sol*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-503-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2007. *Kafka en la orilla*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2334-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2007. *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-228-7. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2007. *Tokio blues: Norwegian wood*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-8383-504-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).

- Murakami, Haruki. 2007. *Tokio blues: Norwegian wood*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-504-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2007. *Tôquio blues: Norwegian Wood*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-96863-00-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Nosaka, Akiyuki. 2007. *La tumba de las luciérnagas; Las algas americanas: dos novelas breves*. Barcelona: Acanalado. ISBN 978-84-96489-86-8. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Ôe, Kenzaburô. 2007. *M/T y la historia de las maravillas del bosque*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2819-3. Tr. Ricardo Ogata (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirô. 2007. *La llave*. Barcelona: El Aleph [=Muchnik]. ISBN 978-84-7669-785-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2007. *Amrita*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8310-910-6. Tr. Mercedes Corral (IT>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2007. *Sueño profundo*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2345-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Abe, Kôbô. 2008. *La mujer de la arena*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-192-8. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2008. *La lagartija negra y la bestia entre las sombras*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-63-3. Tr. Beatriz Salán Salán (EN>ES).
- Fukazawa, Shichirô. 2008. *Narayama*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-8437-350-6. Tr. Alfred Badia Gabarró (FR>CA).
- Katayama, Kyôichi. 2008. *Un grito de amor desde el centro del mundo*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-7265-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2008. *Primera nieve en el monte Fuji*. Barcelona: Verticales de Bolsillo. ISBN 978-84-92421-07-7. Tr. Jaime Barrera Parra (JA>ES).
- Kirino, Natsuo. 2008. *Out*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-29-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2008. *Después del banquete*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6890-1. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2008. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6556-6. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2008. *La remor de les onades*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-92406-52-4. Tr. Joaquim Pijoan; Ko Tazawa (JA>CA).
- Mishima, Yukio. 2008. *Sed de amor*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6265-7. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *After dark*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-337-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2008. *After dark*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-101-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Crónica del pájaro que da cuerda al mundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-510-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-92549-10-8. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2008. *Kafka a la platja*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-96863-75-0. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2008. *Kafka en la orilla*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-524-1. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Sauce ciego, mujer dormida*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-3056-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Sauce ciego, mujer dormida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-047-5. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Sputnik, meu amor*. Barcelona: Idea y Creación. ISBN 978-84-612-5729-4. Tr. Maria João Lourenço (EN>PO).
- Murakami, Haruki. 2008. *Sputnik, mi amor*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-516-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2008. *Tras do solpor*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-111-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
- Murakami, Ryû. 2008. *Pircing*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-92406-33-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).

- Natsume, Sōseki. 2008. *Botchan*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-935927-7-6. Tr. José Pazó Espinosa (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2008. *La fórmula preferida del profesor*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-37-6. Tr. Héctor Jiménez Ferrer; Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2008. *El cortador de cañas*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-211-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2008. *La madre del capitán Shigemoto*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-176-8. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tsuji, Hitonari. 2008. *El Buda blanco*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8274-7. Tr. Alicia Martorell Linares (FR>ES).
- Yokomizo, Seishi. 2008. *El clan Inugami*. Arganda del Rey, Madrid: La Factoría de Ideas. ISBN 978-84-9800-263-8. Tr. Olga Marín Sierra (EN>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2008. *Kitchen*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-936413-2-0. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Yoshimoto, Banana. 2008. *Sueño profundo*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-526-5. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2008. *Tsugumi*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-026-0. Tr. Albert Nolla Cabellos; Bibiana Morante Mediavilla (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2008. *Tsugumi*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-036-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Endō, Shūsaku. 2009. *Silencio*. Barcelona: Edhasa. ISBN 978-84-350-6207-7. Tr. Jaime Fernández; José M. Vara (JA>ES).
- Ibuse, Masuji. 2009. *Lluvia negra*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-044-4. Tr. Pedro Tena Junguito (EN>ES).
- Katayama, Kyōichi. 2009. *Un grito de amor desde el centro del mundo*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-2356-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2009. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-43-5. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2009. *País de neu*. Barcelona: Viena. ISBN 978-84-8330-536-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Kawabata, Yasunari. 2009. *Terra de neve*. Barcelona: Idea y Creación. ISBN 978-84-613-1614-4. Tr. Armando da Silva Carvalho (FR>PO).
- Kawakami, Hiromi. 2009. *El cel és blau, la terra blanca: una història d'amor*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-473-5. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
- Kawakami, Hiromi. 2009. *El cielo es azul, la tierra blanca: una historia de amor*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-92649-14-3. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kirino, Natsuo. 2009. *Out*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-41-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2009. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4901-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2009. *Los años verdes*. Madrid: Cátedra. ISBN 978-84-376-2587-4. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2009. *El ganso salvaje*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-92649-15-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *After dark*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-3497-8. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *After dark*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-547-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *Despietat país de les meravelles i la fi del món*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-446-5. Tr. Imma Estany i Morros (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2009. *Do que estou a falar cando falo de correr*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-166-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
- Murakami, Haruki. 2009. *El fin del mundo y un despiadado país de las maravillas*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-191-5. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *El fin del mundo y un despiadado país de las maravillas*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-569-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *El salze cec i la dona adormida*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-92549-67-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).

- Murakami, Haruki. 2009. *Gauaren sakonean*. Donostia: Erein. ISBN 978-84-9746-548-9. Tr. Ibon Uribarri Zenekorta (JA>BA).
- Murakami, Haruki. 2009. *La caza del carnero salvaje*. Barcelona: Anagrama. ISBN 978-84-339-7339-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *Sauce ciego, mujer dormida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-532-6. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2009. *Tokio blues: Norwegian wood*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-552-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Kokoro*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-3593-1. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Kusamakura: almohada de hierba*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1714-7. Tr. Emilio Masiá López; Moe Kuwano (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Sanshiro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-56-7 (Mobi). Tr. Yoshino Ogata Pérez (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Sanshiro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-79-6 (ePub). Tr. Yoshino Ogata Pérez (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Sanshiro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-937110-0-9. Tr. Yoshino Ogata Pérez (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2009. *M/T y la historia de las maravillas del bosque*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-5031-6. Tr. Ricardo Ogata (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2009. *Renacimiento*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2835-3. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2009. *Una cuestión personal*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-6446-6. Tr. Yoonah Kim; Roberto Fernández Sastre [col.] (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2009. *Perfume de hielo*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-76-5. Tr. Héctor Jiménez Ferrer; Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Takeyama, Michio. 2009. *El arpa birmana*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-8346-906-4. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2009. *El cortador de cañas*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-006-2. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2009. *La madre del capitán Shigemoto*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-8346-890-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2009. *Retrato de Shunkin*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-269-7. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tsuji, Hitonari. 2009. *El Buda blanco*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7984-6. Tr. Alicia Martorell Linares (FR>ES).
- Tsuji, Hitonari. 2009. *Pianissimo, pianissimo*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6586-3. Tr. Alicia Martorell Linares (FR>ES).
- Yokomizo, Seishi. 2009. *El clan Inugami*. Arganda del Rey, Madrid: La Factoría de Ideas. ISBN 978-84-9800-488-5. Tr. Olga Marín Sierra (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2009. *Musashi: el camino de la espada*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937009-5-9. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2009. *Musashi: la leyenda del samurái*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937009-1-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Abe, Kōbō. 2010. *Idéntico al ser humano*. Canet de Mar: Candaya. ISBN 978-84-937077-5-0. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
- Dazai, Osamu. 2010. *Indigno de ser humano*. Barcelona: Sajalín. ISBN 978-84-937413-7-2. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2010. *Moju: la bestia ciega*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-96423-60-2. Tr. Marcos Randulfe Sánchez (EN>ES).
- Katayama, Kyōichi. 2010. *Maitasunezko oihua, munduaren erdian*. Berriozar: Denonartean. ISBN 978-84-96634-57-2. Tr. Keiko Suzuki; Inma Errea Cleix (JA>BA).
- Kawabata, Yasunari. 2010. *A casa das belas adornmentadas*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-08-3. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Kawabata, Yasunari. 2010. *El rumor de la montaña*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-67-1. Tr. Amalia Sato (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2010. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Planeta-De Agostini. ISBN 978-84-08-09687-0. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2010. *Algo que brilla como el mar*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-92649-62-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).

- Kawakami, Hiromi. 2010. *Allò que brilla com el mar*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-488-9. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
- Kobayashi, Takiji. 2010. *Kanikosen: el pesquero*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-937809-0-6. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5154-5. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *Después del banquete*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4972-6. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6926-7. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *La corrupción de un ángel*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6143-8. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *Música*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-4971-9. Tr. Sanako Isisu (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *Nieve de primavera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6444-6. Tr. Domingo Manfredi Cano (EN>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2010. *La sombra del Kasha*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-2-9. Tr. Purificación Meseguer Cutillas (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 2010. *1Q84: Libros 1 e 2*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-325-0. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).
- Murakami, Haruki. 2010. *After dark*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9930-031-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2010. *After dark*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-562-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2010. *De qué hablo cuando hablo de correr*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-230-1. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2010. *L'amant perillosa: Al sud de la frontera a l'oest del sol*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-063-4. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Ryū. 2010. *Los chicos de las taquillas*. Madrid: Escalera. ISBN 978-84-937783-9-2. Tr. Pilar Álvarez Sierra (EN>ES).
- Nakamura, Kou. 2010. *Cosas por las que llorar cien veces*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-58-9. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Botchan*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-14-4. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Shumi no iden: La herencia del gusto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1754-3. Tr. Emilio Masiá López; Moe Kuwano (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-65-9 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-88-8 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-937601-5-1. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Yo, el gato*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-159-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2010. *Salto mortal*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-4815-3. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2010. *El cuento de un hombre ciego*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-359-5. Tr. Ángel Crespo (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2010. *Retrato de Shunkin*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9908-215-8. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2010. *Musashi: la luz perfecta*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937009-8-0. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Dazai, Osamu. 2011. *El ocaso*. Tafalla: Txalaparta. ISBN 978-84-8136-881-9. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Enchi, Fumiko. 2011. *Los años de espera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6372-2. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 2011. *El Mar y veneno*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-4-4. Tr. David Favard.

- Hara, Tamiki. 2011. *Flores de verano*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-07-9. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Hara, Tamiki. 2011. *Flores de verano*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-51-2 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Hara, Tamiki. 2011. *Flores de verano*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-74-1 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoció del sospitós X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-4914-8. Tr. Marc Barrobés i Meix (EN>CA).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoció del sospitós X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-5017-5. Tr. Marc Barrobés i Meix (EN>CA).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-4682-7. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-4736-6. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2011. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-5015-1. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Ichikawa, Takuji. 2011. *Sayonara, Mio*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0723-4. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Katayama, Kyōichi. 2011. *El año de Saeko*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0727-2. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Katayama, Kyōichi. 2011. *L'any de Saeko*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0717-3. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Manuel Carbonell Florenza (JA>CA).
- Kawabata, Yasunari. 2011. *Lo bello y lo triste*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-75-6. Tr. Nélida M. de Machain (EN>ES).
- Kirino, Natsuo. 2011. *Grotesco*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-64-0. Tr. Alfonso Bargañó Viana (EN>ES).
- Kobayashi, Takiji. 2011. *El camarada*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-2-0. Tr. Shizuko Ono; Jordi Juste Garrigòs (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2011. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6547-4. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2011. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5269-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2011. *El rumor del oleaje*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5271-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2011. *El temple del pavelló daurat*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-92941-52-0. Tr. Joaquim Pijoan; Ko Tazawa (JA>CA).
- Mishima, Yukio. 2011. *La remor de les onades*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-939055-1-4. Tr. Joaquim Pijoan; Ko Tazawa (JA>CA).
- Mishima, Yukio. 2011. *Los años verdes*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5270-2. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2011. *El susurro del diablo*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-6-7. Tr. Purificación Meseguer Cutillas (EN>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2011. *Fuego cruzado: crossfire*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-3-6. Tr. Purificación Meseguer Cutillas (EN>ES).
- Miyamoto, Teru. 2011. *Kinshu: tapiz de otoño*. Barcelona: Alfabia. ISBN 978-84-937943-8-5. Tr. María Dolores Ávalos Vázquez (EN>ES).
- Mori, Ōgai. 2011. *La bailarina*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-15-4. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2011. *La bailarina*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-49-9 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2011. *La bailarina*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-72-7 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: 1-2*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-694-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: 3*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-751-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: libro 3*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-4587-5. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: libro 3*. Vigo: Galaxia. ISBN 978-84-9865-389-2. Tr. Gabriel Álvarez Martínez; Mona Imai (JA>GA).

- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: libros 1 y 2*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-4586-8. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: llibre 3*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-739-8. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *1Q84: llibres 1 i 2*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-686-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *After dark*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-6847-3. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *Crònica de l'ocell que dona corda al món*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-316-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *De qué hablo cuando hablo de correr*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-593-7. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2011. *De què parlo quan parlo de córrer*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-378-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *Despietat país de les meravelles i la fi del món*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-227-0. Tr. Imma Estany i Morros (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *El fin del mundo y un despiadado país de las maravillas*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-580-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2011. *Estoig 1Q84 (Llibres 1, 2 + Llibre 3)*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-750-3. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2011. *Tòquio blues: Norwegian Wood*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-289-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Ryū. 2011. *Piercing*. Madrid: Escalera. ISBN 978-84-938363-8-2. Tr. Ana Lima Lima (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *Daisuke*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-18-5. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *Daisuke*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-52-9 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *Daisuke*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-75-8 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *El caminante*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-2-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2011. *Kokoro*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-9006-105-3. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2011. *Renacimiento*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-4839-9. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2011. *La niña que iba en hipopótamo a la escuela*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-96601-98-7. Tr. Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2011. *La residencia de estudiantes*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-939045-6-2. Tr. Héctor Jiménez Ferrer (segons web editorial/ ISBN diu Yoshiko Sugiyama) (JA>ES).
- Shimazaki, Tōson. 2011. *El precepto roto*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-7-3. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *Arenas movedizas*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-387-8. Tr. Carlos Manzano de Frutos (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *La clau*. Barcelona: Edicions 62. ISBN 978-84-297-5978-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *La gata, Shozo y sus dos mujeres*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-477-6. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *Naomi*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-521-6. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2011. *Tatuaje*. Madrid: Rey Lear. ISBN 978-84-92403-59-2. Tr. Naoko Kuzano; Alicia Mariño Espuelas (JA>ES).
- Tokutomi, Roka [=Kenjirō]. 2011. *Namiko*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-1-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Tsutsui, Yasutaka. 2011. *Paprika*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-937247-9-5. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2011. *Taiko: el hábil cara de mono*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-4-3. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).

- Yoshikawa, Eiji. 2011. *Taiko: Hideyoshi en el poder*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-5-0. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2011. *N. P.* Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-367-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes; Jun'ichi Matsuura (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2011. *Records d'un carreró sense sortida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-340-7. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Yoshimoto, Banana. 2011. *Recuerdos de un callejón sin salida*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-336-0. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Yoshimura, Akira. 2011. *Naufragios*. Barcelona: Marbot. ISBN 978-84-92728-17-6. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Abe, Kōbō. 2012. *El hombre caja*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-717-3. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
- Enchi, Fumiko. 2012. *Máscaras femeninas*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0883-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Higuchi, Ichiyo. 2012. *El darrer any de la infantesa*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-9975-275-4. Tr. Mercè Altimir Losada (JA>CA).
- Kafū, Nagai. 2012. *Geishas rivales*. Barcelona: Alba. ISBN 978-84-8428-669-1. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Kafū, Nagai. 2012. *Geishas rivales*. Barcelona: Alba. ISBN 978-84-8428-697-4 (ePub). Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Kafū, Nagai. 2012. *Una extraña historia al este del río*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-3-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2012. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-79-4. Tr. M. C (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2012. *Mil grullas*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-77-0. Tr. María Martoccia (EN>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2012. *El señor Nakano y las mujeres*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-03-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2012. *El senyor Nakano i les dones*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-534-3. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
- Kawakami, Hiromi. 2012. *O maletín do mestre*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-41-0. Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Kirino, Natsuo. 2012. *Grotesco*. Barcelona: Booket. ISBN 978-84-96580-24-4. Tr. Alfonso Barguñó (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *Caballos desbocados: el mar de la fertilidad*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0968-3. Tr. Pablo Mañé Garzón (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *El marino que perdió la gracia del mar*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6937-3. Tr. Jesús Zulaika Goicoechea (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *El Templo del Alba: el mar de la fertilidad*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0905-8. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *La corrupción de un ángel*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6931-1. Tr. Guillermo Solana (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *La escuela de la carne*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0884-6. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2012. *Música*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-0906-5. Tr. Sanako Iisu (JA>ES).
- Miyabe, Miyuki. 2012. *RPG: juego de rol*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-937770-9-8. Tr. Purificación Meseguer (EN>ES).
- Miyamoto, Teru. 2012. *Gente de la calle de los sueños*. Barcelona: Alfabia. ISBN 978-84-940928-3-1. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Miyamoto, Teru. 2012. *Kinshu: tapiz de otoño*. Barcelona: Alfabia. ISBN 978-84-940077-9-8 (ePub). Tr. María Dolores Ávalos Vázquez (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 2012. *1Q84: libro 3*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-620-0. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2012. *1Q84: libros 1 y 2*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-599-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2012. *1Q84: llibres 1 i 2*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-488-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *After dark*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-802-9 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).

- Murakami, Haruki. 2012. *After dark*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-558-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Baila, baila, baila*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-425-1. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2012. *Balla, balla, balla*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-797-8. Tr. Núria Parés; Alexandre Gombau (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Balla, balla, balla*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-809-8 (ePub). Tr. Núria Parés; Alexandre Gombau (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Crònica de l'ocell que dona corda al món*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-521-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *El meu amor Sputnik*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-804-3 (ePub). Tr. Concepció Iribarren i Donadeu (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *El meu amor Sputnik: Low cost. Edició limitada*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-427-4. Tr. Concepció Iribarren (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Estoig Murakami 1Q84*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-589-9. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Kafka a la platja*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-557-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *L'amant perillosa*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-556-1. Tr. Concepció Iribarren; Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2012. *Tòquio blues*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-555-4. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Botchan*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-55-0 (Mobi). Tr. José Pazó Espinosa (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Botchan*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15130-78-9 (ePub). Tr. José Pazó Espinosa (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-17-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-23-9 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-24-6 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Las hierbas del camino*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-936198-9-3. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2012. *¡Adiós, libros míos!*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1012-9. Tr. Ryukichi Terao (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2012. *Una qüestió personal*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-92440-85-6. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Ogawa, Yōko. 2012. *La piscina*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-939855-6-1. Tr. Héctor Jiménez Ferrer (JA>ES).
- Okamoto, Kidō. 2012. *Hanshichi: un detective en el Japón de los samuráis*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-3-0. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Yuko Fujimura (JA>ES).
- Okamoto, Kidō. 2012. *Hanshichi: un detective en el Japón de los samuráis*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-9-8 (ePub). Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Yuko Fujimura (JA>ES).
- Rohan, Kōda. 2012. *El samurái barbudo*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-4-8. Tr. Naoaki Shimada (JA>ES).
- Shimei, Futabatei. 2012. *Un marido adoptado*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-33-0 (ePub). Tr. Cirilo Iriarte (EN>ES).
- Shimei, Futabatei. 2012. *Un marido adoptado*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-92806-96-6. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Yamada, Fūtarō. 2012. *Los ninjas de Koga y su código secreto*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-2-3. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal; Clara Mie Cánovas (JA>ES).
- Enchi, Fumiko. 2013. *Los años de espera*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7623-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Endō, Shūsaku. 2013. *Cuando silbo*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-939719-1-5. Tr. Vicky Vázquez Barragán (EN>ES).

- Hayashi, Fumiko. 2013. *Diario de una vagabunda*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-7-7. Tr. Virginia Meza Hernández (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2013. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: B de Bolsillo. ISBN 978-84-9872-765-4. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2013. *La salvación de una santa*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-666-5276-6. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2013. *La salvación de una santa*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-9019-379-2 (ePub). Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 2013. *El gran espejo del amor entre hombres: historias de samuráis*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-8-4. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 2013. *Vida de una mujer amorosa*. Barcelona: Sexto Piso. ISBN 978-84-15601-12-8. Tr. Daniel Santillana García (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2013. *Kioto*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-84-8. Tr. Mirta Rosenberg (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2013. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-88-6. Tr. M. C (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2013. *País de nieve*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-89-3. Tr. César Durán (FR>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2013. *Algo que brilla como el mar*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-75-1. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2013. *El cielo es azul, la tierra blanca: una historia de amor*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-74-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2013. *Manazuru*. Barcelona: Acantilado. ISBN 978-84-15689-95-9. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kawakami, Hiromi. 2013. *Manazuru*. Barcelona: Quaderns Crema. ISBN 978-84-7727-554-1. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>CA).
- Kawakami, Mieko. 2013. *Senos y huevos*. Barcelona: Sd edicions. ISBN 978-84-941163-4-6. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kirino, Natsuo. 2013. *Crónicas de una diosa*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15355-66-3. Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
- Kirino, Natsuo. 2013. *Crónicas de una diosa*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-941196-6-8 (ePub). Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2013. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7645-6 (ePub). Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2013. *El color prohibido*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7842-9. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2013. *Sed de amor*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-7397-4. Tr. Ricardo Domingo (EN>ES).
- Murakami, Haruki. 2013. *Baila, baila, baila*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-766-5. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2013. *Balla, balla, balla*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-739-8. Tr. Núria Parés; Alexandre Gombau (EN>CA).
- Murakami, Haruki. 2013. *El noi sense color i els seus anys de pelegrinatge*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-889-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2013. *El noi sense color i els seus anys de pelegrinatge*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-909-5 (ePub). Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2013. *Los años de peregrinación del chico sin color*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-5780-9. Tr. Gabriel Álvarez Martínez (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2013. *Sueño*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. ISBN 978-84-941619-4-0. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2013. *Tòquio blues*. Barcelona: Empúries. ISBN 978-84-9787-487-8 (ePub). Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Nagashima, Yu. 2013. *Los atajos de Yuko*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-7-4. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Nakamura, Fuminori. 2013. *El ladrón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-940301-8-5. Tr. Raquel Muñoz Caridad (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Botchan*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte. ISBN 978-84-92866-47-2 (Audiolibro). Tr. Mona Imai (JA>GA).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Luz y oscuridad*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-94-9. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).

- Natsume, Sōseki. 2013. *Luz y oscuridad*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-95-6 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Luz y oscuridad*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-98-7 (Mobi). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2013. *Amores al margen*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-940906-7-7. Tr. Yoshiko Sugiyama (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2013. *Los tiernos lamentos*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-941475-6-2. Tr. Yoshiko Sugiyama; Sergio Torremocha (JA>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 2013. *Los 47 ronin*. Valladolid: Verdelís. ISBN 978-84-941197-3-6. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2013. *La llave*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-5787-8. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2013. *Las hermanas Makioka*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-9841-804-0. Tr. Miguel Ménéndez Cuspínera (EN>ES).
- Yamada, Fūtarō. 2013. *La leyenda de los ocho guerreros perro*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-6-7. Tr. Ismael Funes Aguilera (JA>ES).
- Yoshimoto, Banana. 2013. *El lago*. Barcelona: Tusquets. ISBN 978-84-8383-776-4. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Enchi, Fumiko. 2014. *Máscaras femeninas*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8639-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2014. *La devoción del sospechoso X*. Barcelona: B de Bolsillo. ISBN 978-84-9872-893-4. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Higashino, Keigo. 2014. *La salvación de una santa*. Barcelona: B de Bolsillo. ISBN 978-84-9872-977-1. Tr. Francisco Barberán Pelegrín (JA>ES).
- Hiraide, Takashi. 2014. *El gato que venía del cielo*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-1790-5 (ePub). Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 2014. *El gran espejo del amor entre hombres: historias de actores*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-3-6. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Inoue, Yasushi. 2014. *Furinkazan: la epopeya del clan Takeda*. Barcelona: Sexto Piso. ISBN 978-84-15601-41-8. Tr. Gustavo Pita Céspedes (JA>ES).
- Ishihara, Shintarō. 2014. *La estación del sol*. Madrid: Gallo Nero. ISBN 978-84-941087-9-2. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Itō, Sachio. 2014. *La tumba del crisantemo*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-2-9 (ePub). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
- Itō, Sachio. 2014. *La tumba del crisantemo*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-3-6 (Mobi). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
- Jippensha, Ikku. 2014. *Viaje por el Tokaido: un rato a pie y otro caminando*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-0-0. Tr. Eva González Rosales (EN>ES).
- Kakuta, Mitsuyo. 2014. *La cigarra del octavo día*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-16072-44-6. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kakuta, Mitsuyo. 2014. *La cigarra del octavo día*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-16072-86-6. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kakuta, Mitsuyo. 2014. *La cigarra del octavo día*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-6075-5. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2014. *Kioto*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-91-6. Tr. Mirta Rosenberg (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2014. *La pandilla de Asakusa*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2300-6. Tr. Mariano Dupont (EN>ES).
- Kubo, Misumi. 2014. *Miro al cielo impotente*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-4-5. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Kyogoku, Natsuhiko. 2014. *El verano de la Ubume*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-1-7. Tr. Adaptación: Eva González Rosales; Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Kyūsaku, Yumeno. 2014. *El infierno de las chicas*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-7-4. Tr. Daniel Aguilar Guitérrez (JA>ES).

- Matsumoto, Seicho. 2014. *El expreso de Tokio*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-15625-54-4. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Matsumoto, Seicho. 2014. *El expreso de Tokio*. Barcelona: Libros del Asteroide. ISBN 978-84-16213-10-8 (ePub). Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2014. *La escuela de la carne*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8298-3. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2014. *Vestidos de noche*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8481-9. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2014. *Vestidos de noche*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-8828-2 (ePub). Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2014. *El ganso salvaje*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-0-5 (ePub). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
- Mori, Ōgai. 2014. *El ganso salvaje*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-1-2 (Mobi). Tr. Sachiko Ishikawa (JA>ES).
- Murakami, Haruki. 2014. *El noi sense color i els seus anys de pelegrinatge*. Barcelona: Labutxaca. ISBN 978-84-9930-917-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murakami, Haruki. 2014. *La biblioteca secreta*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. ISBN 978-84-942918-0-7. Tr. Lourdes Porta Fuentes (JA>ES).
- Nakamura, Fuminori. 2014. *En una noche de melancolía*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-3-8. Tr. Rumi Sato (JA>ES).
- Nanjo, Norio; Yamaguchi, Takayuki. 2014. *Shigurui, El torneo del castillo sunpu*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-8-1. Tr. Raquel Muñoz Caridad (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Almohada de hierba*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-2-9 (ePub). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Almohada de hierba*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-3-6 (Mobi). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Kokoro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-12-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Ōe, Kenzaburō. 2014. *La presa*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-15835-47-9. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Ōe, Kenzaburō. 2014. *Muerte por agua*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-2404-1. Tr. Terao Ryukichi; Ednodio Quintero (col.) (JA>ES).
- Ogawa, Ito. 2014. *El restaurante del amor recuperado*. Madrid: Alevosía. ISBN 978-84-15608-60-8. Tr. Teresa Clavel (IT>ES).
- Ogawa, Yōko. 2014. *El museo del silencio*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-942380-7-9. Tr. Yoshiko Sugiyama; Sergio Torremocha (JA>ES).
- Ogawa, Yōko. 2014. *La fórmula más estimada pel profesor*. Madrid: Funambulista. ISBN 978-84-941475-9-3. Tr. Yoshiko Sugiyama; Maite Roig Costa (JA>CA).
- Okamoto, Kidō. 2014. *Las nuevas aventuras de Hanshichi*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-1-3. Tr. Juan Luis Perelló Enrich (JA>ES).
- Okuda, Hideo. 2014. *Los extraños métodos del doctor Irabu*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-3-6. Tr. Carlos A. Cabañó Muñoz (JA>ES).
- Shiba, Ryōtarō. 2014. *El castillo de los búhos: Shinobi*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-7-9. Tr. Bárbara Pesquer Isasi; Ismael Funes Aguilera (JA>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 2014. *47 ronin: la historia de los leales samuráis de Ako*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-6-7. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (Jesús Palacios, ed.) (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2014. *Diario de un viejo loco*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-16208-09-8. Tr. María Luisa Balseiro Fernández-Campoamor (EN>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2014. *La llave*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-15937-49-4. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Tanizaki, Jun'ichirō. 2014. *Las hermanas Makioka*. Barcelona: Debolsillo. ISBN 978-84-9032-249-9. Tr. Miguel Ménendez Cuspinera (EN>ES).
- Wada, Ryo. 2014. *La guerra contra Nobunaga. La hija de los piratas Murakami 1*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-9-9. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Yokomizo, Seishi. 2014. *El clan Inugami*. Arganda del Rey, Madrid: La Factoría de Ideas. ISBN 978-84-9018-367-0 (ePub). Tr. Olga Marín Sierra (EN>ES).
- Yokomizo, Seishi. 2014. *Gokumon-to: La Isla de las Puertas del Infierno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-942858-7-5. Tr. Ismael Funes Aguilera (JA>ES).

Poesia

- Ishikawa, Takuboku. 1976. *Un puñado de arena*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-85272-05-1. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Liberio Del Zotti, Carlo [sel.]. 1976. *Antología de la Poesía Japonesa Antigua*. Zaragoza: Litho Arte. ISBN 978-84-85233-16-8. Tr. Carlo Liberio Del Zotti (EN>ES).
- Cabezas García, Antonio [ed.]. 1980. *Manioshu: Colección para diez mil generaciones*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-002-2. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Hanabusa, Yoshiko. 1980. *La granja de la Andrómeda: selección de poemas*. Madrid: Manuel Ríos Ruiz. ISBN 978-84-300-2218-2. Tr. Yukio Muto (JA>ES).
- Cabezas García, Antonio [sel.]. 1983. *Jaikus inmortales*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-109-8. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 1983. *Haiku de las cuatro estaciones*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-33-5. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Manzano, Alberto; Tsutomu, Takagi [eds.]. 1985. *Haiku de las estaciones: Antología de la poesía zen*. Barcelona: Teorema/Visión Libros. ISBN 978-84-7604-083-6. Tr. Alberto Manzano; Takagi Tsutomu (JA>ES).
- Kobayashi, Issa. 1986. *Cincuenta haikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-176-0. Tr. Ricardo de la Fuente; Hirosaki Shinjiro (JA>ES).
- Fuster, Felícia; Naoyuki, Sawada. 1988. *Poesía japonesa contemporània*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana-Proa. ISBN 978-84-7739-032-9. Tr. Felícia Fuster; Sawada Naoyuki (JA>CA).
- Mikoto, Sariko; Santana, Lázaro [eds.]. 1989. *Simetrías: Tankas y jaikus de cuatro poetas japoneses*. Las Palmas: Ed. Reg. Canaria. ISBN 978-84-85438-68-6. Tr. Lázaro Santana; Mikoto, Sariko (EN>ES).
- Saigyō. 1989. *Espejo de la luna*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-029-0. Tr. José Kozer (EN>ES).
- Clements; Jonathan [sel.]. 1991. *La Luna en los pinos: haikus zen*. Madrid: Gaia. ISBN 978-84-8445-024-5. Tr. Jorge Viñes Roig; Francisco Herranz Martos; Vicente Muñoz Torregrosa (EN>ES).
- Fuente Ballesteros, Ricardo de la [trad.]; Yutaka, Kawamoto [trad.]. 1992. *Haijin: antología del haiku*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-351-1. Tr. Ricardo de la Fuente; Kawamoto Yutaka (JA>ES).
- Yosa, Buson. 1992. *Selección de jaikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-326-9. Tr. Justino Rodríguez Esteban; Kimi Nishio; Seiko Ota (JA>ES).
- García Devesa, Consuelo. 1993. *77 haikus*. A Coruña: Espiral Maior. ISBN 978-84-88137-15-9. Tr. Consuelo García Devesa (JA>GA).
- Matsuo, Bashō. 1993. *Senda de Oku: la obra de Basho Matsuo*. València: Conselleria de Cultura. ISBN 978-84-482-0304-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Jitomaro [et al.]. 1994. *El árbol del deseo: textos japoneses para un milenio*. Madrid: Libros de Autor. ISBN 978-84-88721-09-9. Tr. Jesús Peñalosa (EN>ES).
- Desclot, Miquel. 1995. *Per tot coixí les herbes: de la lírica japonesa*. Barcelona: Proa. ISBN 978-84-8256-005-2. Tr. Miquel Desclot (EN, FR>CA).
- Masaoka, Shiki. 1995. *Cien jaikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-464-8. Tr. Justino Rodríguez Esteban (JA>ES).
- Ōka, Makoto. 1995. *Poemas*. Madrid: Torremozas. ISBN 978-84-7839-166-0. Tr. Otsuki Yurihito; María Pastor (JA>ES).
- Bermejo, José M. [comp.]. 1997. *Nieve, luna, flores: antología del haiku japonés*. Palma de Mallorca: Calima. ISBN 978-84-920468-4-3. Tr. José María Bermejo (JA>ES).
- Kobayashi, Issa. 1997. *Cincuenta haikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-514-0. Tr. Ricardo de la Fuente; Hirosaki Shinjiro (JA>ES).
- Pagès, Jordi; Santaaulàlia, J. N. 1997. *Marea baixa: haikús de primavera i d'estiu*. Barcelona: La Magrana. ISBN 978-84-8264-011-2. Tr. Jordi Pagès; J. N. Santaaulàlia (JA>CA).
- Merckens, Olivia [ed.]. 1998. *Jaikus*. Madrid: Mondadori. ISBN 978-84-397-0229-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Sánchez-Pacheco, Trinidad [sel.]. 1998. *66 haiku*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-59009-2. Tr. Juan A. Cabezas [et al] (JA>ES).

- Hoffmann, Yoel [ed.]. 2000. *Poemas japoneses a la muerte: escritos por monjes zen y poetas de haiku en el umbral de la muerte*. Barcelona: DVD. ISBN 978-84-95007-37-7. Tr. Eduardo Moga (EN>ES).
- Ishikawa, Takuboku. 2000. *Un puñado de arena*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-678-9. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Nakamura, Hitoshi. 2000. *Haikus de Saru*. Sevilla: Padilla Libros. ISBN 978-84-8434-041-6. Tr. Alberto Garralón Paz; Ishiyama Yoshie (JA>ES).
- Mado, Michio. 2001. *Los animales: poemas*. Salamanca: Universidad de Salamanca. Tr. Fernando de las Casas Kohatsu; Naomi Shinabe; Antonio López Santos (JA>ES).
- Ryōkan, Daigu. 2001. *Gota de rosada en una fulla de lotus*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-7935-828-0. Tr. Natàlia Barenys (EN, FR, ES>CA).
- Santōka, Taneda. 2002. *La Poesía zen de Santōka: 70 haikus esenciales*. Málaga: Diputación Provincial de Málaga. Centro de Ediciones de la Diputación de Málaga. ISBN 978-84-7785-484-5. Tr. Vicente Haya; Hiroko Tsuji (JA>ES).
- Kobayashi, Issa. 2003. *Hoja de viaje*. Valencia: Pre-Textos. ISBN 978-84-8191-559-4. Tr. Orlando González Esteva (EN>ES).
- Fujiwara, Teika. 2004. *Cien poetas, cien poemas: Antología de poesía clásica japonesa*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-806-6. Tr. José María Bermejo; Teresa Herrero (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2004. *El espacio interior del haiku: antología comentada de haikus japonesa*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-933469-2-8. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Santōka, Taneda. 2004. *Saborear el agua: 100 haikus de un monje zen*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-804-2. Tr. Vicente Haya; Hiroko Tsuji (JA>ES).
- Coyaud, Maurice [ed.]. 2005. *Hormigas sin sombra: el libro del haiku: antología-paseo por Maurice Coyaud*. Barcelona: DVD. ISBN 978-84-96238-27-5. Tr. Mario Campaña (FR>ES).
- Duthie, Torquil [ed.]. 2005. *Poesía clásica japonesa: Kokinwakashu*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-755-6. Tr. Torquil Duthie (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2005. *Haiku: la vía de los sentidos*. Valencia: Inst. Alfons el Magnànim. ISBN 978-84-7822-447-0. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Haya, Vicente; Martín Portales, José Manuel; Prado, Abdennur [eds.]. 2005. *Haikus japoneses de vuelo mágico*. Barcelona: Azul. ISBN 978-84-95488-18-3. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Rubio, Carlos [sel.]. 2005. *Kokinshuu: colección de poemas japoneses antiguos y modernos. El canon del clasicismo*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-846-2. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Yaura, Yukki. 2005. *Haiga: haikus ilustrados*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-849-3. Tr. Teresa Herrero Ferrero; Jesús Munárriz (JA>ES).
- Kawaguchi, Teiichi. 2006. *Els haiku del mestre: antologia de haiku del mestre Kawaguchi Teiichi*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-933469-7-3. Tr. Àngel Ferrer i Casals; Doho Yayoi (JA>CA).
- Kawaguchi, Teiichi. 2006. *Los haiku del maestro: antología de haiku del maestro Kawaguchi Teiichi*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-933469-6-6. Tr. Àngel Ferrer i Casals; Doho Yayoi (JA>ES).
- Kazuaki, Ura; Marqués, Pau [ed.]. 2006. *Seixanta-un haikús per a les quatre estacions: antologia bilingüe de poesia japonesa*. Rafelbunyol: Agrupació Cultural Vianants. ISBN 978-84-609-6781-1. Tr. Pau Marqués; Ura Kazuaki (JA>CA).
- Ryōkan. 2006. *Los 99 jaikus*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-884-4. Tr. Teresa Herrero Ferrero; Jesús Munárriz (JA>ES).
- Asiaín, Aurelio [ed.]. 2007. *Luna en la hierba: medio centenar de poemas japoneses*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-904-9. Tr. Aurelio Asiaín (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2007. *Haiku-dō: el haiku como camino espiritual*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-660-0. Tr. Vicente Haya; Akiko Yamada (JA>ES).
- Mikao, Usui [comp.]. 2007. *El eco de la cascada: "125 poemas del Emperador Meiji"*. Madrid: Teleno. ISBN 978-84-931849-7-1. Tr. Rika Saruhashi; Paloma Cirujano Marín [et al.] (JA>ES).
- Rexroth, Kenneth. 2007. *Cien poemas japoneses*. Madrid: Gadir. ISBN 978-84-936033-2-8. Tr. Carlos Manzano de Frutos (EN>ES).

- Tucci, Norberto [ed.]. 2007. *Haikus*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-85895-44-1. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Yosa, Buson. 2007. *Alada claridad: haikus de pájaros de Yosa Buson*. Valencia: Pre-Textos. ISBN 978-84-8191-835-9. Tr. Alberto Silva (JA>ES).
- Yosano, Akiko. 2007. *Poeta de la pasión*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-899-8. Tr. José María Bermejo; Teresa Herrero (JA>ES).
- Kobayashi, Issa. 2008. *Poemas de madurez*. Córdoba: Juan de Mairena. ISBN 978-84-936387-2-6. Tr. Josep Maria Rodríguez Cabrera.
- Murasaki, Shikibu. 2008. *Libro de amor de Murasaki: poesía en la historia de Genji*. Valencia: Pre-Textos. ISBN 978-84-8191-887-8. Tr. Alberto Silva; Yuriko Murakami [rev.] (JA>ES).
- Silva, Alberto [ed.]. 2008. *El libro del haiku*. Madrid: Visor Libros. ISBN 978-84-7522-680-4. Tr. Alberto Silva (JA>ES).
- Bermejo, José María [ed.]. 2009. *Instantes: nueva antología del haiku japonés*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-928-5. Tr. José María Bermejo Riesco.
- Cid Lucas, Fernando. 2009. *Taoyamerubi: con sensibilidad femenina: 25 Haikus de poetisas japonesas*. Logroño: Ediciones del 4 de Agosto. ISBN 978-84-96686-78-6. Tr. Fernando Cid Lucas (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2009. *Haiku tsumami-gokoro: 150 haikus inmortales*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-14-3. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Haya, Vicente. 2009. *Herba roja de tardor*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-9779-833-4. Tr. Teresa Costa-Gramunt (ES>CA).
- Onitsura, Ueshima. 2009. *Palabras de luz = Tomoshihi no kotoba: 90 haikus*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-345-1. Tr. Vicente Haya; Yoshihito Uchida; Akiko Yamada (JA>ES).
- Ozaki, Hōsai; Santōka, Taneda; Yamaguchi, Seishi. 2009. *Tres monjes budistas*. Málaga: Diputación Provincial de Málaga. Centro de Ediciones de la Diputación de Málaga. ISBN 978-84-7785-806-5. Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Santōka, Taneda. 2009. *El monje desnudo: 100 haikus*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-617-9 (ebook). Tr. Vicente Haya (JA>ES).
- Haya, Vicente [tr.]; Kawabe, Keiko [tr.]. 2010. *99 haikus de Mu-i*. Madrid: Mandala. ISBN 978-84-8352-206-6. Tr. Vicente Haya; Keiko Kawabe (JA>ES).
- Machi, Tawara. 2010. *Aniversario de la ensalada*. Madrid: Verbum. ISBN 978-84-7962-480-4. Tr. Kayoko Takagi; Arturo Pérez Martínez (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 2010. *La mirada del peregrino: haikus*. Madrid: Endymion. ISBN 978-84-7731-499-8. Tr. María Rosa Burillo Gadea (EN>ES).
- Ryookan, Daigu; Teishin. 2010. *El rocío del loto (hachisu no tsuyu): diálogo poético (shoowaka)*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-946-9. Tr. Teresa Herrero Ferrio; Jesús Munárriz (JA>ES).
- Fujiwara, Teika [antòleg]. 2011. *Cent de cent*. Girona: Vitel·la. ISBN 978-84-937162-7-1. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Haya, Vicente [ed.]. 2011. *Haiku-dō: el haiku como camino espiritual*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-734-8. Tr. Vicente Haya; Akiko Yamada (JA>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2011. *Haiku-dō: el haiku como camino espiritual*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-004-4. Tr. Vicente Haya; Akiko Yamada (JA>ES).
- Rubio, Carlos [ed.]. 2011. *El pájaro y la flor: mil quinientos años de poesía clásica japonesa*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5212-2. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Suzuki, Masajo; Kamegaya, Chie; Nishiguchi, Sachiko. 2011. *70 haikus y senryūs de mujer*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-973-5. Tr. Vicente Haya; Yurie Fujisawa (JA>ES).
- Addiss, Stephen; Yamamoto, Fumiko; Yamamoto, Akira. 2012. *Haiku: antología de poemas japoneses*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-4-6. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
- Haya, Vicente [ed.]. 2012. *La inocencia del haiku: selección de poetas japoneses menores de 12 años*. Madrid: Vaso Roto. ISBN 978-84-15168-07-2. Tr. Vicente Haya; Yurie Fujisawa (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Haikús zen: poemas y cartas*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-751-2. Tr. Ángela Pérez; José Manuel Álvarez Flores.
- Ōka, Makoto. 2012. *Memoria y presente: antología, 1956-2008*. Madrid: Vitruvio. ISBN 978-84-15233-93-0. Tr. Raúl Morales García; Yurihito Otsuki (JA>ES).

- Omitsu. 2012. *Remendando pantalones*. Palma: La Baragaña. ISBN 978-84-939319-6-4. Tr. Emili Sánchez-Rubio (EN>ES, CA).
- Ryōkan, Daigu. 2012. *Poemas de la montaña esmeralda*. Sevilla: Cerrutti Carol, Nahuel. ISBN 978-84-939258-6-4. Tr. Mario Sampaolesi (FR>ES).
- Cid Lucas, Fernando [ed.]. 2013. *Para otras mil generaciones más...: antología poética japonesa desde el Kojiki a nuestros días*. Colmenar Viejo: Amargord. ISBN 978-84-941957-8-5. Tr. Hidehito Higashitani... [et al.]; edición, prólogo y presentación de los autores, Fernando Cid Lucas (JA>ES).
- Dōgen, Eihei. 2013. *Poesía mística zen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-406-9. Tr. Yano Akihiro (JA>ES).
- Masaoka, Shiki. 2013. *Ruego a la mariposa*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-0-5. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 2013. *Por sendas de montaña*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-940164-7-9. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Sueño de la libélula*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-0-8. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2013. *Tintes del cielo*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-1-2. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo (JA>ES).
- Gallego, Elena; Seiko, Ota [eds.]. 2014. *Haikus en el corredor de la muerte: Ikuukan no haiku tachi*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-9002-028-9. Tr. Elena Gallego; Seiko Ota (JA>ES).
- Yosano, Akiko. 2014. *Cabells enredats*. Lleida: Pagès. ISBN 978-84-9975-532-8. Tr. Mercè Altimir Losada (JA>CA).

Teatre

- Kori, Tarahiko; Tanizaki, Jun'ichirō. 1930. *Teatro japonés: Yoshitomo: tragedia del Japón antiguo - Amor: drama del Japón contemporáneo en tres actos por Tanizaki Juniki*. Madrid: Aguilar - J. Pueyo. Tr. Antonio Ferratges (JA>ES).
- Tanaka, Chikao; Kinoshita, Junji; Abe, Kōbō; Tanaka, M. M. Sumie; Fukuda, Tsuneari. 1964. *Teatro japonés contemporáneo*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-11011-3. Tr. Josefina Keiko Ezaki (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 1973. *Seis piezas No*. Barcelona: Barral. ISBN 978-84-211-0268-8. Tr. Vicente Ribera Cueto; Yamamoto Masae (EN>ES; JA>ES).
- Mishima, Yukio. 1986. *La senyora de Sade*. Barcelona: Mall. ISBN 978-84-7456-302-3. Tr. Vicenç Altaió; Patrick Gifreu (FR>CA).
- Mishima, Yukio. 1987. *Madame de Sade*. Madrid: MK. ISBN 978-84-7389-050-2. Tr. Francisco Melgares (EN>ES).
- Zeami. 1999. *Fushikaden: tratado sobre la práctica del teatro No y cuatro dramas No*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-258-2. Tr. Javier Rubiera; Higashitani Hidehito (JA>ES).
- Chikamatsu, Monzaemon. 2000. *Los amantes suicidas de Amijima*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-429-6. Tr. Jaime Fernández (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 2004. *L'Armari, tres peces de teatre nō modern*. Tarragona: Arola. ISBN 978-84-96366-07-7. Tr. Mercè Altimir Losada (JA>CA).
- Konparu, Zenpō. 2006. *Ikuta*. Cáceres: Institución Cultural El Brocense. ISBN 978-84-95239-78-5. Tr. Fernando Cid Lucas (JA>ES).
- Takagi, Kayoko; Janés, Clara [ed.]. 2008. *9 piezas de teatro nō*. Madrid: Ediciones del Oriente y del Mediterráneo. ISBN 978-84-96327-47-4. Tr. Kayoko Takagi; Clara Janés (JA>ES).
- Chikamatsu, Monzaemon. 2011. *Los amantes suicidas de Sonezaki y otras piezas*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-5-9. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).

Textos clàssics

- Murasaki, Shikibu. 1941. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
- Matsuo, Bashō. 1970. *Sendas de Oku*. Barcelona: Barral. ISBN 978-84-211-0204-6. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).

- Cabezas, Antonio [ed.]. 1979. *Cantares de Ise: Ise Monogatari*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-85272-42-6. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Solomonoff, Jorge N. [tr.]. 1980. *Cuentos de Ise*. Barcelona: Paidós. ISBN 978-84-7509-017-7. Tr. Jorge N. Solomonoff (FR>ES).
- Matsuo, Bashō. 1981. *Sendas de Oku*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-3845-1. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).
- Solomonoff, Jorge N. [tr.]. 1987. *Cuentos de Ise*. Madrid: Orbis/ Hyspamérica. ISBN 978-84-85471-75-1. Tr. Jorge N. Solomonoff (FR>ES).
- Cabezas, Antonio [ed.]. 1988. *Cantares de Ise: Ise Monogatari*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-218-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Murasaki, Shikibu. 1990. *Diari*. Barcelona: Eixample. ISBN 978-84-86279-22-6. Tr. Dolors Farreny i Sistac (FR>CA).
- Murasaki, Shikibu. 1992. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-7651-050-6. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 1992. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-360-6. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
- Matsuo, Bashō. 1993. *Senda hacia tierras hondas: (Senda de Oku)*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-390-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Takagi, Kayoko [ed.]. 1998. *El cuento del cortador de bambú*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-238-4. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2000. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-7651-917-2. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
- Sei Shōnagon. 2004. *El libro de la almohada*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5674-8. Tr. María Kodama; Jorge L. Borges (EN>ES).
- Takagi, Kayoko [ed.]. 2004. *El cuento del cortador de bambú*. Madrid: Cátedra. ISBN 978-84-376-2183-8. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Ariwara-no-Narihira [et al.]. 2005. *Contes d'Ise*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions. ISBN 978-84-8415-763-2. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murasaki, Shikibu. 2005. *La Historia de Genji*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-934625-2-9. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2005. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3772-9. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
- Tani Moratalla, Rumi; Rubio, Carlos [eds.]. 2005. *Heike monogatari*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-2787-5. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
- Ariwara-no-Narihira [et al.]. 2006. *Contes d'Ise*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions. ISBN 978-84-490-2413-9. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murasaki, Shikibu. 2006. *La Historia de Genji II*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-934625-8-1. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2006. *La novel·la de Genji: el príncep resplendent*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-9710-090-8. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>CA).
- Murasaki, Shikibu. 2006. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3830-6. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
- Izumi Shikibu [et al.]. 2007. *El diario de Izumi Shikibu y de otras damas de la corte de Japón*. Madrid: Imágica. ISBN 978-84-95772-19-0. Tr. Lorenzo Félix Díaz Buendía; Otero Fuente, Elsa (adapt.) (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2007. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2746-8. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2007. *La novela de Genji*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4011-8. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2007. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2745-1. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu; Izumi Shikibu; Dama Sarashina. 2007. *Diarios de damas de la corte Heian: Izumi Shikibu, Murasaki Shikibu, Diario de Sarashina*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3971-6. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Sei Shōnagon. 2007. *Quadern de capçalera*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-89662-88-9. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN, FR, AL>CA).

- Dama Sarashina. 2008. *Sueños y ensoñaciones de una dama de Heian*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-935763-5-6. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 2008. *Viaranys d'oku*. Girona: CCG. ISBN 978-84-96766-55-6. Tr. Vicent Sanahuja (JA>CA).
- Murasaki, Shikibu; Izumi Shikibu; Dama Sarashina. 2008. *Diarios de cortesanas*. Valencia: El Satiricón. ISBN 978-84-936903-2-8. Tr. José Mur Llopis (EN>ES).
- Rubio, Carlos; Tani Moratalla, Rumi [eds.]. 2008. *Kojiki: crónicas de antiguos hechos de Japón*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-984-0. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
- Ki no Tsurayuki. 2009. *Diari de Tosa*. Barcelona: Publicacions Abadia Montserrat. ISBN 978-84-9883-187-0. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Ki no Tsurayuki. 2009. *Diari de Tosa*. Bellaterra: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona. ISBN 978-84-475-3411-1. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Ki no Tsurayuki. 2009. *Diari de Tosa*. Bellaterra: Servei Publicacions UAB. ISBN 978-84-490-2606-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murasaki, Shikibu. 2009. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4122-1. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Sei Shōnagon. 2009. *El libro de la almohada*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-937140-1-7. Tr. Amalia Sato (EN>ES).
- Tani Moratalla, Rumi; Rubio, Carlos [eds.]. 2009. *Heike monogatari*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-3592-4. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
- Mas López, Jordi [ed.]. 2010. *Cuentos de Ise*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-160-0. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2010. *La novela de Genji II: Catástrofe*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4280-7. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2010. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-4280-8. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Matsuo, Bashō. 2012. *L'estret camí de l'interior*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-92440-95-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Tani Moratalla, Rumi; Rubio, Carlos [eds.]. 2012. *Historia de los hermanos Soga = Soga monogatari*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-246-1. Tr. Carlos Rubio; Rumi Tani Moratalla (JA>ES).
- Hernández Núñez, Iván [tr.]. 2014. *El cuento del cortador de bambú*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-8-1 (ePub). Tr. Iván Hernández Núñez (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 2014. *Sendas de oku*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-940941-8-7. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).
- Yoshikawa, Eiji. 2014. *El cantar de Heike: la gran epopeya medieval japonesa*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-942390-6-9. Tr. Rumi Sato (JA>ES).

Llibres no literaris

Arts – Arquitectura

- Sejima, Kazuyo. 2002. *Kazuyo Sejima in Gifu*. Barcelona: Actar. ISBN 978-84-89698-92-5. Tr. Sanaé Tomari; Kaori Sato (JA>EN).
- Sejima, Kazuyo. 2002. *Kazuyo Sejima in Gifu*. Barcelona: Actar. ISBN 978-84-89698-99-4. Tr. Sanaé Tomari; Kaori Sato (JA>EN).
- Akiyama, Hiroshi. 2003. *Metodología de proyecto sismorresistente de edificios basada en el balance energético*. Barcelona: Reverté. ISBN 978-84-291-2012-7. Tr. Okazaki Shintaro; Amadeo Benavent Climent [ed.] (JA>ES).
- Itō, Toyō. 2003. *Sendai mediatheque, Toyo Ito*. Barcelona: Actar. ISBN 978-84-95951-03-8. Tr. Actar; Alfred Birnbaum (JA>EN).
- Itō, Toyō. 2004. *Arquitecturas en el bosque de los medios*. Valencia: Edi. Generales de la Construcción. ISBN 978-84-933540-3-9. Tr. Shigeko Suzuki (JA>ES).
- Itō, Toyō. 2005. *Toyo Ito: conversaciones con estudiantes*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-1997-9. Tr. Moisés Puente Rodríguez (EN>ES).
- Itō, Toyō. 2006. *Arquitectura de límites difusos*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-2056-2. Tr. Moisés Puente Rodríguez (EN>ES).

- Itō, Toyō. 2007. *Escritos*. Murcia: Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos de la Región de Murcia. ISBN 978-84-89882-12-6. Tr. Shigeko Suzuki (JA>ES).
- Itō, Toyō; Ebner, Peter. 2007. *Kazuhiro Kojima/CA*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-2187-3. Tr. James Roderick O'Donovan; Emilia Pérez Mata (EN>ES).
- Itō, Toyō; Worrall, Julian. 2009. *Sou Fujimoto*. Barcelona: Gustavo Gili. ISBN 978-84-252-2293-1. Tr. Thomas Daniell; Kaz Yoneda; Àlex Giménez Imirizaldu.

Arts – Cinema

- Yodogawa, Nagaharu; Ueno, Kōshi; Rayns, Tony [et al.]. 1998. *Takeshi Kitano: al final de la violencia*. Valladolid: Semana Internacional de Cine de Valladolid. ISBN 978-84-87737-26-8. Tr. Makiko Tsujimoto (JA>ES).

Arts – Dibuix

- Matsumoto, Takehiko. 2001. *Cómo dibujar Manga 3: Aplicación y práctica*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-390-8. Tr. Emilio Gallego Zambrano; María Ferrer Simó (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. 2001. *Cómo dibujar Manga 1: Personajes*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-323-6. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2002. *Cómo dibujar manga 5: personajes femeninos*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-496-7. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. 2002. *Cómo dibujar manga 4: El cuerpo humano*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-478-3. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. 2002. *Cómo dibujar manga 6: Color*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-610-7. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga; Murano, Tomoe. 2002. *Cómo dibujar manga 2: técnicas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-373-1. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2003. *Cómo dibujar manga 7: Chicas guapas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-643-5. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- K's Art. 2003. *Cómo dibujar manga 8: Fondos*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-845-3. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2004. *Cómo dibujar manga 10: Personajes masculinos*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-957-3. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2004. *Cómo dibujar Manga 14: Chicas del mundo*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96370-54-8. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2004. *Cómo dibujar manga 15: Ilustrar combates*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96415-04-1. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
- Kitazume, Hiroyuki; Okuda, Matsuri; Izumi, Akihiro; Yoyogi Animation Gakuin; AIC Estudio. 2004. *Cómo dibujar manga: Especial Anime*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96370-53-1. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Matsumoto, Angel. 2004. *Cómo dibujar manga 11: nivel básico*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96325-29-6. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles.com (JA>ES).
- Matsumoto, Angel. 2004. *Cómo dibujar Manga 13: nivel básico 2*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96325-30-2. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Shirahama, Yuko; Watanabe, Toshiya. 2004. *Cómo dibujar manga: Herramientas básicas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96415-24-9. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Sociedad para el Estudio de las Técnicas del Manga. 2004. *Cómo dibujar manga 12: shojo*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96325-31-9. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles.com (JA>ES).
- Toudo, Ryo. 2004. *Cómo dibujar manga 9: Tramas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-8431-925-2. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles.com (JA>ES).
- Yamakami, Katsuya. 2004. *Cómo dibujar manga 16: vehículos y robots*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-96415-82-9. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2005. *Cómo dibujar manga 17: Parejas*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-030-9. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).

- Hayashi, Hikaru. 2005. *Cómo dibujar manga 18: Artes marciales*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-085-9. Tr. Estudio-Traducciones Imposibles (JA>ES).
- Satō, Gen. 2005. *Cómo dibujar manga 19: Personajes superdeformados*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-212-9. Tr. María Ferrer Simó (EN>ES).
- Fukagai, Naho. 2006. *Cómo dibujar manga 21: Ninjas y samurais*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-202-0. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).
- Hayashi, Hikaru. 2006. *Cómo dibujar manga 20: Ocultismo y terror*. Barcelona: Norma. ISBN 978-84-9814-201-3. Tr. María Ferrer Simó (JA>ES).

Arts – Manualitats

- Fujii, Ikuko [tr.]. 2012. *Felties japoneses: muñecos, animales, flores, letras... de fieltro: más de 155 proyectos con sus patrones*. Madrid: El Drac. ISBN 978-84-9874-254-1. Tr. Ikuko Fujii (JA>ES).
- Saitō, Yoko. 2014. *Bolsos y accesorios de patchwork japoneses*. Madrid: El Drac. ISBN 978-84-9874-385-2. Tr. Ikuko Fujii (JA>ES).

Arts – Moda

- Watanabe, Naoki. 2009. *Ilustración de moda contemporánea: iniciación a las técnicas de dibujo*. Barcelona: Promopress. ISBN 978-84-936508-5-8. Tr. Jesús de Cos Pinto (EN>ES).

Arts – Origami

- Kasahara, Kunihiko. 1993. *Papiroflexia creativa*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-7640-704-2. Tr. Felicitas de Fidio (EN>ES).
- Kasahara, Kunihiko; Takahama, Toshie. 2000. *Papiroflexia "origami" para expertos*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0686-5. Tr. Mario Lamberti (EN>ES).
- LaZoo. 2010. *Origami. Un libro para recortar, doblar y jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-0-8. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- LaZoo. 2010. *Origami. Un llibre per retallar, doblegar i jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-1-5. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).

Arts marciais

- Nakayama, Masatoshi. 1975. *Katas de karate: Heian 1 = Tekki 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0815-5. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1975. *Katas de karate: Heian 2. Heian 3*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0816-2. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1975. *Katas de karate: Heian 4*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0817-9. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1975. *Katas de karate: Heian 5*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-0818-6. Tr. Sabino Zabala Cahue (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1976. *La dinámica del Karate 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1198-8. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1977. *La dinámica del karate 2*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1197-1. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Kudō, Kazuzō. 1979. *Judo en acción. Técnicas de proyección*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1611-2. Tr. Diorki (IT>ES).
- Kudō, Kazuzō. 1979. *Judo en acción: Técnicas de combate cuerpo a cuerpo en el suelo*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1701-0. Tr. Diorki (IT>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1979. *Compendio*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1612-9. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1979. *Fundamentos*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1698-3. Tr. Aoki Osamu; Félix Sáenz Fernández (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1979. *Kumite 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1700-3. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1980. *Katas Bassai y Kanku*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1852-9. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).

- Nakayama, Masatoshi. 1980. *Katas de Heian y Tekki*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1851-2. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1980. *Kumite 1*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1700-3. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1980. *Kumite 2*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-1796-6. Tr. Aoki Osamu (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1983. *Gankaku, Jion*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-2198-7. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 1983. *Jitte, Hangetsu, Empi*. Bilbao: Fher. ISBN 978-84-243-2197-0. Tr. Aoki Osamu (JA>ES).
- Funakoshi, Gichin. 1987. *Kyohan Karate-Do*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-49-5. Tr. Miguel Angel Estables (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 1987. *Kyohan Karate-Do*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-50-1. Tr. Miguel Angel Estables (EN>ES).
- Ueshiba, Kisshomaru. 1988. *El espíritu del Aikido*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-61-7. Tr. Lucía Pan de Soraluze; José R. Blanco (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 1989. *Karate do Mi camino*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-46-4. Tr. Luis Roiz (EN>ES).
- Ueshiba, Kisshomaru. 1990. *Aikido: la práctica*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-68-6. Tr. José R. Blanco (EN>ES).
- Takuan, Sōhō. 1991. *Misterios de la sabiduría inmóvil del maestro Takuan*. Barcelona: Paidós Ibérica. ISBN 978-84-7509-660-5. Tr. Godofredo González (FR>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1992. *Escuelas de la Bujinkan*. Málaga (Maestro Guerrero, 9): P. Martín. Tr. Pedro Martín Alarcón, Shidoshi Bujinkan.
- Kashiwazaki, Katsuhiko. 1992. *Tomoe-Nage: técnicas maestras de judo*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-014-5. Tr. Núria Casals Girons (EN>ES).
- Tōhei, Kōichi. 1992. *El libro del Ki: armonizando la mente y el cuerpo en la vida diaria*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-7640-677-9. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Ueshiba, Morihei. 1992. *Budo: las enseñanzas del fundador del Aikido*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-74-7. Tr. Lucía Pan de Soraluze; José R. Blanco (EN>ES).
- Kashiwazaki, Katsuhiko. 1993. *Shimewaza*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-080-0. Tr. Núria Casals Girons (EN>ES).
- Kashiwazaki, Katsuhiko; Nakanishi, Hidetoshi. 1993. *Atacar en judo: guía de combinaciones y contrataques*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-181-4. Tr. Núria Casals Girons (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1994. *Stick fighting: defensa personal con bastón*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-01-1. Tr. Richard Atik (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1996. *Ninja submission*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-22-6. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1996. *Sō Jutsu: técnicas con lanza*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-24-0. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1996. *Traducciones de los vídeos del Gran Maestro Hatsumi Sensei*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-21-9. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 1996. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0062-7. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1998. *Tetsuzan, montaña de hierro*. Telde (Gran Canaria): P. F. ISBN 978-84-88738-26-4 (EN>ES).
- Homma, Gaku. 2000. *La estructura del aikido*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-476-1. Tr. Francisco Jiménez Ardana (EN>ES).
- Ueshiba, Morihei. 2000. *Ai-ki-do: (el arte de la paz)*. Valencia: Ahimsa. ISBN 978-84-931254-0-0.
- Ueshiba, Morihei. 2000. *Entrenamiento del budo en aikido*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-426-6. Tr. Fidel Font Roig (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2002. *Karate-dō Nyūmon*. Barcelona: Hispano Europea. ISBN 978-84-255-1441-8. Tr. Fernando Ruiz Gabás (EN>ES).
- Nobuyoshi, Tamura. 2002. *Aikido: etiqueta y transmisión: manual para uso de los profesionales*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-650-5. Tr. Simone Plaza Finis (FR>ES).

- Iwai, Kohaku. 2003. *El maestro Chooki Motobu y el karate de Okinawa*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-263-8. Tr. Toshiro Yamaguchi; Roberto Díez Rodrigo (JA>ES).
- Tōhei, Kōichi. 2003. *El libro del Ki*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-2815-4. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2004. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-41-9. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2005. *Los veinte principios rectores del kárate*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-536-6. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2005. *El ninja moderno*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-30-1. Tr. Arsenio Sanz Rivera (JA>ES).
- Takuan, Sōhō. 2005. *El espíritu indomable del samurai*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-84-6. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2006. *Karate jutsu: las enseñanzas originales del gran maestro Funakoshi*. Barcelona: Hispano Europea. ISBN 978-84-255-1687-0. Tr. Fernando Ruiz Gabás (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2006. *Karate-dó: mi camino*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-0-5. Tr. Luis Roiz (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 1. Compendio*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-545-8. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 2. Fundamentos*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-546-5. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 3: Kumite 1*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-547-2. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 4: Kumite 2*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-548-9. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 5: Katas Hein y Tekki*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-595-3. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2006. *Kárate superior 6: katas Bassai y Kanku*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-620-2. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2007. *Stick fighting avanzado*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-02-0. Tr. Carolina Diarte (EN>ES).
- Kanazawa, Hirokazu. 2007. *Kárate para cinturón negro: curso intensivo*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-684-4. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2007. *Kárate superior 7: katas Jitte, Hangetsu y Empi*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-628-8. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Sunadomari, Kanshū. 2007. *El corazón del Aikido: enseñanzas espirituales*. Móstoles (Madrid): Arkano Books. ISBN 978-84-96111-26-4. Tr. Miguel Iribarren (EN>ES).
- Tōhei, Kōichi. 2007. *El libro del Ki*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-5389-7. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Ueshiba, Morihei. 2007. *Budo: las enseñanzas del fundador del Aikido*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-1-2. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2008. *Los veinte principios rectores del kárate*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-718-6. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2008. *To-Te Jitsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-02-7. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
- Funakoshi, Gichin. 2008. *To-Te Jitsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-17-1. Tr. Javier Estévez San Román (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2008. *El libro de los 5 anillos*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-9950-025-6. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Nakayama, Masatoshi. 2008. *Kárate superior 8: katas Gankaku y Jion*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-690-5. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Tokitsu, Kenji. 2008. *Miyamoto Musashi*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-976-6. Tr. Judith Viaplana Peláez (FR>ES).
- Ueshiba, Kisshomaru. 2008. *El espíritu del Aikido*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-6-7. Tr. Lucía Pan de Soraluce; José R. Blanco (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2009. *To-Te Jitsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-03-4. Tr. Celina van Strombert (EN>AL).
- Kanazawa, Hirokazu. 2009. *Técnicas de combate de kárate: manual completo de Kumite*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-753-7. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).

- Motobu, Chōki. 2009. *Okinawa kempo Karate jutsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-16-4. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
- Motobu, Chōki. 2009. *Okinawa kempo Karate jutsu*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-26-3. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
- Motobu, Chōki. 2009. *Okinawa Kempo karate jutsu: Las enseñanzas del primer gran guerrero del karate*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-18-8. Tr. Javier Estévez San Román (EN>ES).
- Ohtsuka, Hironori. 2009. *Wado-Ryu Karate*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-25-6. Tr. Salvador Herráiz Embid (EN, JA>ES).
- Ueshiba, Morihei. 2009. *El arte de la paz*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-713-3. Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Ueshiba, Moriteru. 2009. *Aikido paso a paso: una guía práctica*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-699-0. Tr. Carolina Isern Torrente (EN>ES).
- Yokoyama, Sakujiro; Oshima, Eisuke. 2009. *Judo kyohan*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-45-4. Tr. Brigitte de le Court (EN>FR).
- Yokoyama, Sakujiro; Oshima, Eisuke. 2009. *Judo kyohan*. Madrid: Budo International. ISBN 978-84-92484-46-1 (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2010. *Karate-Do Kyohan: el texto maestro*. Madrid: Eyra. ISBN 978-84-85269-43-3. Tr. Dojo Ediciones (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2010. *Karate-Do Kyohan: el texto maestro*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-7-4. Tr. Dojo Ediciones (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2010. *Karate-Do Kyohan: el texto maestro*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-1-5. Tr. Dojo Ediciones (EN>ES).
- Masazumi, Natori. 2010. *Shoninki: el arte del disimulo: el auténtico manual de los Ninja*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-747-8. Tr. Miguel Portillo (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2010. *El libro de los 5 anillos*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-935400-9-8. Tr. Antonio Carrillo Moya (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2011. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-015-0 (ePub). Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2011. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-148-5 (ePub). Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Funakoshi, Gichin. 2011. *La esencia del kárate*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-895-4. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2011. *El camino del ninja: técnicas secretas*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-16-7. Tr. Fernando Aixa (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2011. *Esgrima japonesa: los secretos del samurái*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-17-4. Tr. Fernando Aixa (EN>ES).
- Kanazawa, Hirokazu. 2011. *Kárate: manual completo de katas*. Madrid: Tutor. ISBN 978-84-7902-874-9. Tr. Joaquín Tolsá Torrenova (EN>ES).
- Tokitsu, Kenji. 2011. *Miyamoto Musashi*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-9910-137-8 (ePub). Tr. Judith Viaplana Peláez (FR>ES).
- Ueshiba, Morihei. 2011. *El corazón del Aikido: la filosofía del "takemusu aiki"*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-2-2. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2011. *Bushido, el camino del samurái*. Barcelona: Paidotribo. ISBN 978-84-9910-106-4 (ePub). Tr. Eva Alonso Porri (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2012. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-045-7 (ePub). Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2012. *Ninja chibikko dojo*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-16-5. Tr. Richard Atik El Hage (EN>ES).
- Ueshiba, Morihei. 2012. *El arte de la paz*. Madrid: Mandala. ISBN 978-84-8352-520-3. Tr. Fernando Luis Cabal Riera (EN>ES).
- Yagyū, Munenori. 2012. *La espada que da vida: enseñanzas secretas de la casa del Shogun*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-938684-9-9. Tr. Jeannine Emery (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2013. *El libro de entrenamiento ninja del Gran Maestro*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-24-2. Tr. Sergio Doste; Fernando Aixa (EN>ES).
- Fujibayashi, Yasutake. 2014. *Bansenshukai: el espíritu de los "ninja"*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-9988-364-9. Tr. Manuel Serrat Crespo (FR>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2014. *La esencia del ninjutsu: las nueve tradiciones*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-25-9. Tr. María Franco; Fernando Aixa (EN>ES).

- Hatsumi, Masaaki. 2014. *Stick fighting: técnicas de defensa personal con bastón*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-27-3. Tr. Fernando Aixa (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2014. *Técnicas samurái de combate sin armas*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-13-6. Tr. Carolina Diarte (EN>ES).

Arts marciais - Filosofia i pensament

- Miyamoto, Musashi. 1984. *Escritos sobre las cinco ruedas*. Madrid: Luis Cárcamo. ISBN 978-84-85316-88-5. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi. 1984. *Escritos sobre los cinco anillos: estrategia del samurái*. Madrid: Luis Cárcamo. ISBN 978-84-7627-129-2. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi. 1987. *El libro de los cinco anillos: guía del samurai*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-85-4. Tr. José J. Fuente del Pilar; Matsushi Kaminari; Ramón Martínez Castellone.
- Yamamoto, Yoshō [=Jōchō=Tsunetomo]. 1989. *Hagakure: Breviario del samurai*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-108-3. Tr. Francis García (FR>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 1993. *Bujin*. Teide, Gran Canaria: Dojo. ISBN 978-84-604-5111-2. Tr. Pedro Fleitas González.
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 1998. *El código del samuray: el espíritu del bushido japonés y la vía del guerrero*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0294-2. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Hatsumi, Masaaki. 2000. *Ninpo sabiduría de vida*. Gran Canaria: Seigan. ISBN 978-84-88738-29-5. Tr. Miguel Morales Páez (EN>ES).
- Yamamoto, Jocho [=Tsunetomo]. 2000. *Hagakure: el libro secreto de los samuráis*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0761-9. Tr. Mario Lamberti (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2001. *Tratado de las cinco ruedas*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-002-5. Tr. Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi; Sun Tzu. 2002. *Tratado de las cinco ruedas; El arte de la guerra*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-2509-2. Tr. Esteve Serra i Arús; Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).
- Yamamoto, Yoshō [=Jōchō=Tsunetomo]. 2003. *Hagakure: el código secreto del samurái*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-35-8. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Hino, Akira. 2004. *Kokoro no katachi: la imagen del corazón*. Barcelona: Shinden/ Aixa. ISBN 978-84-933469-1-1. Tr. Miura Katsutoshi (JA>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2004. *Il libro dei cinque anelli*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-59-4. Tr. Nuria Coronado; Christian di Blassi (ES>IT).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2004. *Hagakure: el libro secreto del samurai*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-763-4. Tr. Francis García (FR>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2005. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-585-6. Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Hino, Akira. 2005. *Kokoro no katachi: the image of Kokoro*. Barcelona: Shinden/ Aixa. ISBN 978-84-933469-4-2. Tr. Jake Sharpstone [et al.] (JA>EN).
- Miyamoto, Musashi. 2005. *El libro de los 5 anillos*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-9777-164-1. Tr. José Manuel Pomares Olivares (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2005. *Bushido: el camino del samurai: basado en el libro Hagakure de Tsunetomo Yamamoto*. Badalona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-843-1. Tr. Eva Alonso Porri (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2005. *Hagakure: el camino del samurái*. Madrid: Arkano Books. ISBN 978-84-89897-75-5. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2005. *Hagakure: el libro del samurái*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-357-6. Tr. Jerónimo Sahagún (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2007. *El libro ilustrado de los cinco anillos*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-1875-2. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez; Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi; Sun Tzu. 2007. *Tratado de las cinco ruedas; El arte de la guerra*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-5136-7. Tr. Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).

- Oshima, Hitoshi [ed.]. 2007. *La vía del samurái: Libro de los cinco anillos de Miyamoto Mushashi y Hagakure de Yamamoto Tsunetomo*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-678-8. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).
- Oshima, Hitoshi [ed.]. 2007. *La vía del samurái: Libro de los cinco anillos de Miyamoto Mushashi y Hagakure de Yamamoto Tsunetomo*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-690-0. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2008. *Dokkōdō: el camino de la marcha solitaria*. Barcelona: Shinden. ISBN 978-84-96894-12-9. Tr. Kosuke Nakamori (JA>ES).
- Oshima, Hitoshi [ed.]. 2011. *El código del samurái: del libro de los cinco anillos y hagakure*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9970-072-4. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2012. *Bushido: el camino del guerrero*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-6-9. Tr. Jorge Salvetti (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2012. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-4-5. Tr. Jeannine Emery (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2012. *Hagakure: a la sombra de la hojas*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-0-7. Tr. Elizabeth Casals Bufano (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2013. *Los cinco anillos: sobre el arte de la estrategia*. Barcelona: Art Blume. ISBN 978-84-9801-710-6. Tr. Antonio Díaz Pérez (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2013. *Hagakure: el camino del samurái*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-2731-2 (ePub). Tr. Omar El-Kashef Calabor (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2014. *Hagakure: el camino del Samurái*. Móstoles, Madrid: Dojo. ISBN 978-84-937845-8-4. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).

CA – Agricultura

- Fukuoka, Masanobu. 1988. *El cultivo natural*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-85351-90-9. Tr. Alberto García (EN>ES).
- Fukuoka, Masanobu. 1995. *La senda natural del cultivo*. Valencia: Terapión. ISBN 978-84-88903-15-0. Tr. Antonio Núñez Cachaza; Manuel Núñez de Murga; Javier Núñez de Murga (EN>ES).
- Fukuoka, Masanobu. 1999. *La revolució d'un bri de palla: una introducció a l'agricultura natural*. Palma de Mallorca: Servei de Publicacions i Intercanvi Científic de la Universitat de les Illes Balears. ISBN sense08 (EN>CA).
- Fukuoka, Masanobu. 2011. *La revolución de una brizna de paja: una introducción a la agricultura natural*. Olba: Ecohabitar. Visiones Sostenibles. ISBN 978-84-615-1956-9 (EN>ES).

CA – Cuina

- Kurihara, Harumi. 2004. *La cocina japonesa de Harumi*. Barcelona: Grijalbo. ISBN 978-84-253-3882-3. Tr. Anna Riera (EN>ES).
- Kurihara, Harumi. 2007. *Cocina japonesa casera*. Barcelona: Naturart. ISBN 978-84-8076-711-8. Tr. Jordi Vidal i Tubau (EN>ES).

CA – Medicina

- Hasegawa, Toshio. 1976. *Neoplasia trofoblástica: corioepitelioma*. Barcelona: Espays. ISBN 978-84-7179-084-2. Tr. José Mª Genis Gálvez (EN>ES).
- Boquera Castellví, Montserrat [tr.]. 1990. *Atlas a color de periodoncia*. Barcelona: Espaxs. ISBN 978-84-7179-206-8. Tr. Montserrat Boquera Castellví (EN>ES).
- Asanami, Sōichirō; Kasazaki, Yasunori. 1992. *Extracción del tercer molar*. Barcelona: Doyma. ISBN 978-84-7592-448-9. Tr. Natalia Azanza Santa Victoria (EN>ES).
- Manabe, Hisao; Yutani, Chikao [eds.]. 1997. *Atlas de cardiopatía isquémica: aspectos clínicos y anatomopatológicos*. Madrid: Churchill Livingstone. ISBN 978-84-920838-7-9. Tr. Dr. Navascués (EN>ES).
- Nara, Isao. 2003. *Fisioterapia en accidentes cerebrovasculares*. Madrid: Ibersaf. ISBN 978-84-95803-13-9. Tr. María I. Sanz Herrero [et al.].

CA – Tecnologia

- Kitagawa, Kazue. 1973. *Mentalidad computadora: cómo pensar y actuar en la era de la informática*. Madrid: APD. ISBN 978-84-7019-148-0. Tr. Yukio Muto (JA>ES).
- Kitsuregawa, Masaru; Motōka, Tōru. 1986. *El ordenador de la quinta generación*. Barcelona: Ariel. ISBN 978-84-344-1056-5. Tr. Juan A. Gutiérrez Larraya (EN>ES).
- Shirai, Yoshiaki; Tsujii, Jun'ichi. 1987. *Inteligencia artificial: conceptos, técnicas y aplicaciones*. Barcelona: Ariel. ISBN 978-84-344-7448-2. Tr. Rafael Sala (EN>ES).
- Comisión de estudio Tren alta velocidad, Japón. 2009. *Shinkansen: el tren de alta velocidad en Japón: tecnología y efecto social*. Madrid: Fundación de los Ferrocarriles Españoles. ISBN 978-84-89649-52-1. Tr. Nobuyuki Noguchi (JA>ES).

Ciències naturals

- Uyeda, Seiya. 1980. *La nueva concepción de la Tierra: continentes y océanos en movimiento*. Barcelona: Blume. ISBN 978-84-7031-154-3. Tr. Montserrat Domingo de Miró (EN>ES).

CS – Contes populars

- Hasegawa, T. [ed.] 1904. *Contes populars del Japó*. Barcelona: L'Avenç. Tr. Jaume Massó i Torrents (EN>CA).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1929. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Hasegawa, T. [ed.]. 1935. *O-Shichi, la filla del Yaoya i altres balades i contes japonesos*. Barcelona: Llibreria Catalònia. Tr. Jaume Massó i Torrents; Eduard Vallès [=Llorens] (EN>CA).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1943. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
- [Sazanami, Iwaya]. 1954. *Cuentos de hadas japoneses*. Barcelona: Molino. Tr. Alfonso Nadal (EN>ES).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1966. *Tradiciones japonesas*. Madrid: Espasa-Calpe. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Sazanami, Iwaya. 1987. *Cuentos de hadas japoneses*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-85354-98-6. Tr. Carmen Bravo-Villasante (EN>ES).
- Wakatsuki, Fukuyirō. 1990. *Tradiciones y Leyendas Japonesas*. Barcelona: MUSA. ISBN 978-84-7511-160-5. Tr. M. Perales (FR>ES).
- Hasegawa, T. [ed.]. 1993. *Contes populars del Japó*. Barcelona: Abadia de Montserrat. ISBN 978-84-7826-396-7. Tr. Jaume Massó i Torrents (EN>CA).
- Hasegawa, T. [ed.]. 2009. *Cuentos del Japón viejo*. Madrid: Cuadernos de Langre. ISBN 978-84-936465-6-1. Tr. Gonzalo Jiménez de la Espada (EN>ES).
- Takagi, Kayoko [ed.]. 2009. *El espíritu del agua: cuentos tradicionales japoneses*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-6864-2. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Edogawa, Ranpo. 2013. *Relatos japoneses de misterio e imaginación*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-15116-72-1. Tr. Juan José Pulido (EN>ES).
- Hasegawa, T. [ed.]. 2013. *Leyendas y narraciones japonesas*. Madrid: Cuadernos de Langre. ISBN 978-84-939741-5-2. Tr. Gonzalo Jiménez de la Espada (EN>ES).
- Okamoto, Kidō. 2013. *Fantasmas y samuráis: cuentos modernos del viejo Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-0-5. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Okamoto, Kidō. 2013. *Fantasmas y samuráis: cuentos modernos del viejo Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-5-5 (ePub). Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).
- Yanagita, Kunio. 2013. *Mitos populares de Japón: leyendas de Tōno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941173-1-2. Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal (JA>ES).
- Yanagita, Kunio. 2013. *Mitos populares de Japón: leyendas de Tōno*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-6-2 (ePub). Tr. María Dolores Rodríguez del Alisal (JA>ES).
- De Benneville, James S. [ed.]. 2014. *Leyendas del viejo Tokio: y otras historias de samuráis del siglo XVII*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-15462-21-7. Tr. Carlos Ezquerro (EN>ES).
- Hernández Núñez, Iván [tr.]. 2014. *El cuento del cortador de bambú*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-9-8 (Mobi). Tr. Iván Hernández Núñez (JA>ES).
- Toriyama, Sekien. 2014. *Guía ilustrada de monstruos y fantasmas de Japón*. Madrid: Quaterni. ISBN 978-84-941802-9-3. Tr. Isami Romero Hoshino (JA>ES).

- Takagi, Kayoko [ed.]. 1998. *El cuento del cortador de bambú*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-238-4. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Hernández Núñez, Iván [tr.]. 2014. *El cuento del cortador de bambú*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-8-1 (ePub). Tr. Iván Hernández Núñez (JA>ES).

CS – Dret

- Domingo Oslé, Rafael; Hayashi, Nobuo [eds.]. 2000. *Código civil japonés*. Madrid: Marcial Pons. ISBN 978-84-7248-837-3. Tr. Rafael Domingo Oslé; Hayashi Nobuo (JA>ES).
- Barberán, Francisco; Domingo, Rafael [eds.]; Hayashi, Nobuo [col.]. 2006. *Código civil japonés*. [Pamplona]: Catedra Garrigues, Universidad de Navarra; Cizur Menor (Navarra): Thomson-Aranzadi. ISBN 978-84-9767-632-8. Tr. Francisco Barberán; Rafael Domingo Oslé; Hayashi Nobuo (JA>ES).

CS – Economía

- Morishima, Michio. 1981. *Teoría económica de la sociedad moderna*. Barcelona: Antoni Bosch. ISBN 978-84-85855-02-5. Tr. Ana Martínez Pujana (EN>ES).
- Hosono, Akio [ed.]. 1995. *La economía japonesa en una época de transición*. Barcelona: Círculo Internacional de Editores. ISBN 978-84-605-4223-0. Tr. Joan Estapé; Miharū Marushima; Francesc Solé.

CS – Empresa

- Monden, Yasuhiro. 1987. *El sistema de producción de Toyota*. Barcelona: IESE. ISBN 978-84-404-0385-8. Tr. Purificación Suarez Herranz (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1988. *El sistema de producción de Toyota*. Madrid: CDN Ciencias de la Dirección. ISBN 978-84-86743-02-4. Tr. Purificación Suarez Herranz (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro [et al.]. 1989. *El estilo japonés de dirección de empresas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-56-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 1990. *JIT, revolución en las fábricas, el*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-62-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 1990. *Poka-yoke*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-73-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1990. *Sistema de producción de Toyota desde el punto de vista de la ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-60-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1990. *Tecnologías para el cero defectos: inspecciones en la fuente y el sistema Poka-yoke*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-66-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1990. *Una revolución en la producción: el sistema SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-63-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro; Sakurai, Michiharu. 1991. *Métodos japoneses de contabilidad: contabilidad de gestión en el nuevo entorno industrial*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-76-0. Tr. José María de la Mata (EN>ES).
- Nakajima, Seiichi. 1991. *Introducción al TPM: mantenimiento productivo total*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-81-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nihon HR Kyokai. 1991. *El Libro de las ideas para producir mejor: buscando la excelencia mediante la integración total del personal (ITP)*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-86703-50-9. Tr. SAX Traductores (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1991. *Enfoques modernos para la mejora en la fabricación: El Sistema Shingo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-77-7. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1991. *Producción sin stocks, el sistema Shingo para la mejora continua*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-74-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1991. *Una revolución en la producción: el sistema SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-71-5. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Asaka, Tetsuichi [ed.]; Ozeki, Kazuo [ed.]. 1992. *Manual de herramientas de calidad*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-92-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).

- Hirano, Hiroyuki. 1992. *JIT, el: revolució en las fábricas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-96-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 1992. *Manual de implantación del JIT*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-83-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Karatsu, Hajime. 1992. *CTC: la sabiduría japonesa*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-86703-51-6. Tr. SAX Traductors (EN>ES).
- Kobayashi, Iwao. 1992. *Veinte claves para mejorar la fábrica*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-89-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nakajima, Seiichi [ed.]. 1992. *Programa de desarrollo del TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-82-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nakajima, Seiichi. 1992. *Introducción al TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-85-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1992. *Tecnologías para el cero defectos: inspecciones en la fuente y el sistema Poka-yoke*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-97-5. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Akao, Yōji. 1993. *Despliegue de funciones de calidad: integración de las necesidades de los clientes en el diseño del producto*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-88-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Arai, Keisuke; Sekine, Ken'ichi. 1993. *Kaizen para preparaciones rápidas de máquinas: más allá del SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-07-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Kobayashi, Iwao. 1993. *20 claves para mejorar la fábrica*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-04-7. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Kobayashi, Kōji. 1993. *El auge de NEC (Nippon Electric Company): cómo se gestiona la mayor corporación mundial de O + C*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-395-3708-3. Tr. Rafael Aparicio Martín (EN>ES).
- Nakajima, Seiichi. 1993. *Mantenimiento productivo total*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-06-7. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Sekine, Ken'ichi. 1993. *Diseño de células de fabricación: transformación de las fábricas para la producción en flujo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-03-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1993. *Revolución en la producción, una: el sistema SMED*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-02-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 1993. *Sistema de producción de Toyota desde el punto de vista de la ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-04-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Akao, Yōji. 1994. *Hoshin Kanri: dirección y planificación de empresas y despliegue de políticas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-10-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shirose, Kunio. 1994. *TPM para mandos intermedios de fábrica*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-11-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shirose, Kunio. 1994. *TPM para operarios*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-12-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Kobayashi, Kōji. 1995. *El auge de NEC (Nippon Electric Company): cómo se gestiona la mayor corporación mundial de O + C*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1230-3. Tr. Rafael Aparicio Martín (EN>ES).
- Suehiro, Kikuo. 1995. *Eliminación de pequeñas paradas en máquinas y líneas automáticas*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-14-2 (EN>ES).
- Suzuki, Tokutarō. 1995. *TPM en industrias de proceso*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-18-0. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Tsuchiya, Seiji. 1995. *Mantenimiento de calidad: cero defectos a través de la gestión del equipo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-16-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Gotō, Fumio. 1996. *TPM para departamentos de ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-23-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1996. *El just in time hoy en Toyota: nuevo estudio de Yasuhiro Monden autor de El sistema de producción de Toyota*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1442-0. Tr. Gloria Hillers de Luque (EN>ES).

- Asaka, Tetsuichi [ed.]; Ozeki, Kazuo [ed.]. 1997. *Manual de herramientas de calidad: el enfoque japonés*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-36-4. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1997. *El just in time hoy en Toyota I*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1539-7. Tr. Mariano Hispano (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1997. *El just in time hoy en Toyota II*. Barcelona: Deusto. ISBN 978-84-234-1540-3. Tr. Mariano Hispano (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1997. *Sistemas de reducción de costes: costes meta y costes kaizen*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-605-6136-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Monden, Yasuhiro. 1997. *Sistemas de reducción de costes: costes meta y costes kaizen*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-29-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nakamura, Shigehiro. 1997. *La nueva estandarización: fundamento de la mejora continua en la industria*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-32-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nihon HR Kyokai. 1997. *El Libro de las ideas para producir mejor: buscando la excelencia mediante la integración total del personal (ITP)*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-8088-186-9. Tr. SAX Traductores (EN>ES).
- Shirose, Kunio; Kimura, Yoshifumi; Kaneda, Mitsugu. 1997. *Análisis P-M: un paso avanzado en la implantación del TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-34-0 (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 1998. *5 pilares de la fábrica visual: la fuente para la implantación de las 5S*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-37-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Japan Management Association. 1998. *Kanban y "Just in time" en Toyota: la dirección empieza en las estaciones de trabajo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-39-5. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Suzuki, Tokutarō. 1998. *Nuevas directrices para el TPM*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-40-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Instituto Japonés de Mantenimiento de Plantas. 1999. *Mantenimiento autónomo por operarios*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-43-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Arai, Keisuke; Sekine, Ken'ichi. 2000. *Mejora de la productividad en diseño e ingeniería*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-46-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Nihon HR Kyokai. 2000. *El Libro de las ideas para producir mejor: buscando la excelencia mediante la integración total del personal (ITP)*. Barcelona: Gestión 2000. ISBN 978-84-8088-441-9. Tr. SAX Traductores (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 2001. *Manual para la implantación del JIT: una guía completa para la fabricación "just-in-time" (Vol. I)*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-87-6. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 2001. *Manual para la implantación del JIT: una guía completa para la fabricación "just-in-time" (Vol. II)*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-99-9. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Hirano, Hiroyuki. 2002. *Manual para la implantación del JIT: una guía completa para la fabricación "just-in-time" (Vol. III)*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-02-3. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Shingō, Shigeo. 2002. *El sistema de gestión de la producción de Shingo: mejora de las funciones de proceso*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-87022-95-1. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Gotō, Fumio; Tajiri, Masaji. 2004. *Programa para el desarrollo del mantenimiento autónomo*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-10-8. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).
- Arai, Keisuke; Sekine, Ken'ichi. 2006. *TPM para una fábrica eficiente*. Madrid: TGP Hoshin. ISBN 978-84-95605-12-2. Tr. Antonio Cuesta Álvarez (EN>ES).

CS – Societat

-
- Kamata, Satoshi. 1993. *Toyota i Nissan: l'altra cara de la productivitat japonesa: el punt de vista dels treballadors*. Barcelona: Columna/Comissió Obrera Nacional de Catalunya. ISBN 978-84-7809-529-2. Tr. Watanabe K. (JA>CA).

Estudis literaris

- Tamura, Satoko. 1998. *Los "sonetos de la muerte" de Gabriela Mistral*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-1881-1. Tr. Roberto H. E. Oest (JA>ES).
- Zeami. 1999. *Fushikaden: tratado sobre la práctica del teatro No y cuatro dramas No*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-258-2. Tr. Javier Rubiera; Higashitani Hidehito (JA>ES).

F – Desenvolupament Personal

- Onoda, Shigeru. 2002. *Autoshiatsu: un método práctico para la salud y el bienestar*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-1205-7. Tr. Kosuke Nakamori (JA>ES).
- Emoto, Masaru. 2003. *Mensajes del agua: la belleza oculta del agua*. Barcelona: La Liebre de Marzo. ISBN 978-84-87403-68-2. Tr. Miren Garani (EN>ES).
- Usami, Yuriko; Emura, Shinichi. 2006. *Sonríe*. Barcelona: Thule. ISBN 978-84-96473-38-6. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2007. *Brain Trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-631-4. Tr. Traductores en Red (EN>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2007. *Brain Trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-636-9 (EN>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2007. *Más brain trainer (Pack sudoku electrónico)*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-668-0. Tr. Yasuyo Hashimoto (JA>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2007. *Más Brain Trainer: nuevos ejercicios para desarrollar tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-667-3. Tr. Yasuyo Hashimoto (JA>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2008. *Brain trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-2915-8. Tr. Redactores en red (EN>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2008. *Brain trainer: desarrolla la ment en 60 días*. Barcelona: Columna. ISBN 978-84-664-0912-4. Tr. Mercè Ubach (EN>CA).
- Kawashima, Ryuta. 2008. *Enciclopedia Brain Trainer: todo lo que niños y adultos deben saber para mejorar su mente*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-8460-705-2 (EN>ES).
- Usami, Yuriko; Emura, Shinichi. 2008. *¡Ánimo!*. Barcelona: Thule. ISBN 978-84-96473-75-1. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Kawashima, Ryuta. 2009. *Brain Trainer: desarrolla tu mente en 60 días*. Madrid: Booket. ISBN 978-84-8460-734-2. Tr. Traductores en Red (EN>ES).
- Watanabe, Kensuke. 2009. *¡Resuélvelo!: un método simple para solucionar problemas*. Barcelona: Empresa Activa. ISBN 978-84-92452-40-8. Tr. María Isabel Merino Sánchez (EN>ES).
- Emoto, Masaru. 2010. *El agua, espejo de las palabras*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-726-6. Tr. Víctor Illera Kanaya (JA>ES).
- Noguchi, Yoshinori. 2010. *La ley del espejo: una regla mágica que resuelve cualquier problema en la vida*. Barcelona: Comanegra. ISBN 978-84-936006-8-6. Tr. Mercè Torra Raventós (JA>ES).
- Noguchi, Yoshinori. 2010. *La llei del mirall: una regla màgica que resol qualsevol problema a la vida*. Barcelona: Comanegra. ISBN 978-84-936006-7-9. Tr. Mercè Torra Raventós (JA>CA).
- Kawashima, Ryuta. 2012. *Nuevo Brain Trainer: el método más sencillo para desarrollar tu mente en 60 días*. Madrid: Temas de Hoy. ISBN 978-84-9998-051-5. Tr. Yasuyo Hashimoto (JA>ES).
- Shibata, Toyo. 2012. *Recoge la luz del sol con las manos*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-01149-6. Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Shibata, Toyo. 2013. *Recoge la luz del sol con las manos: palabras que curan, que aportan felicidad*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-01218-9 (ePub). Tr. Jordi Fibla; Keiko Takahashi (JA>ES).
- Shinya, Hiromi. 2013. *La enzima prodigiosa: una forma de vida sin enfermar*. Madrid: Aguilar. ISBN 978-84-03-01357-5. Tr. Salvador Alanis (EN>ES).
- Shinya, Hiromi. 2013. *L'enzim prodigiós: Viure sa sense emmalaltir*. Badalona: Ara Llibres. ISBN 978-84-15642-57-2. Tr. Esdres Jaruchik Naveiras; Mar Albacar Morgó (EN>CA).

F – Filosofia

- Nishida, Kitarō. 1963. *Ensayo sobre el bien*. Madrid: Revista de Occidente. Tr. Anselmo Mataix, S. J.; José M. de Vera, S. J. (JA>ES).
- Tetsuro, Watsuji. 1973. *El hombre y su ambiente*. Madrid: Miguel Castellote. ISBN 978-84-7259-033-5. Tr. Anselmo Mataix (JA>ES).
- Nishida, Kitarō. 1995. *Indagación del bien*. Barcelona: Gedisa. ISBN 978-84-7432-541-6. Tr. Alberto Luis Bixio (EN>ES).
- Ueda, Shizuteru. 2004. *Zen y filosofía*. Barcelona: Herder. ISBN 978-84-254-2328-4. Tr. Raquel Bouso García; Illana Giner Comín (EN, AL>ES).
- Nishida, Kitarō. 2006. *Pensar desde la nada: ensayos de filosofía oriental*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1620-1. Tr. Juan Masiá Clavel; Juan Haidar (JA>ES).
- Tetsuro, Watsuji. 2006. *Antropología del paisaje: climas, culturas y religiones*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1621-8. Tr. Juan Masiá; Anselmo Mataix (JA>ES).
- Shūzō, Kuki. 2007. *Iki y fūryū: ensayos de estética y hermenéutica*. Valencia: Institució Alfons el Magnànim. ISBN 978-84-7822-510-1. Tr. Alfonso Falero Folgoso (JA>ES).
- Ikeda, Daisaku; Díez Hochleitner, Ricardo. 2009. *Un diálogo entre Oriente y Occidente: en busca de la revolución humana*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-8109-807-5. Tr. Lara Padilla Pumarega (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku; Díez Hochleitner, Ricardo. 2009. *Un diálogo entre Oriente y Occidente: en busca de la revolución humana*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores. ISBN 978-84-672-3457-2. Tr. Lara Padilla Pumarega (EN>ES).
- Tanabe, Hajime. 2014. *Filosofía como metanoética*. Barcelona: Herder. ISBN 978-84-254-3335-1. Tr. Rebeca Maldonado (con Andrés Marquina; Sasha Jair Espinosa; Cristina Pérez) (EN>ES).
- Tanabe, Hajime. 2014. *Filosofía como metanoética*. Barcelona: Herder. ISBN 978-84-254-3336-8 (ePub). Tr. Rebeca Maldonado (EN>ES).

Infantil

- Satō, Satoru. 1970. *El avión de la abuela*. Alcoy: Marfil. ISBN 978-84-268-0136-4. Tr. Josefina Keiko Ezaki (JA>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1979. *El viatge d'Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1785-4. Tr. Marià Manent (ES>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1980. *El viatge d'Anno (II)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1778-6. Tr. Marià Manent (ES>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1981. *El Viaje de Anno (II)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1779-3. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1981. *El viaje de Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1784-7. Tr. Herminia Dauer; M. Ribes (EN>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1982. *El Viaje de Anno (III)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1927-8. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1982. *El Viaje de Anno (IV)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2006-9. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1982. *El viatge d'Anno (III)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-1926-1. Tr. Marià Manent (ES>CA).
- Nagasaki, Gennosuke. 1982. *Mamá siempre está ocupada*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2822-9. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Nagasaki, Gennosuke. 1982. *Mamá va de compras*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2823-6. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Nagasaki, Gennosuke. 1982. *Mamá ya no está enfadada*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2821-2. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1983. *El viatge d'Anno (IV)*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2007-6. Tr. Marià Manent (ES>CA).
- Nagasaki, Gennosuke. 1983. *Mamá y el muñeco de nieve*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2825-0. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Nagasaki, Gennosuke; Kakimoto, Kozo [il.]. 1983. *El despiste de mamá*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-2824-3. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).

- Anno, Mitsumasa. 1986. *El món medieval d'Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2175-2. Tr. Jaume Cabré (ES>CA).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1988. *Els ratolins a la platja*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-131-1. Tr. Caterina Molina Benítez (FR>CA).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1988. *Los ratoncitos en la playa*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-132-8. Tr. Caterina Molina Benítez (FR>ES).
- Iwamura, Kazuo. 1989. *Els ratolins a la llum de la lluna*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-175-5. Tr. Joan Tarrida; Suzuki Shigeko (JA>CA).
- Iwamura, Kazuo. 1989. *Ratoncitos a la luz de la luna*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-176-2. Tr. Shigeko Suzuki (JA>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1989. *El somni de la guineu*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2451-7. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Tejima, Keizaburō. 1989. *El sueño del zorro*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2450-0. Tr. Herminia Dauer de Martos (EN>ES).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1989. *Els ratolins van d'excursió*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-170-0. Tr. Eriko Miura; Joaquim Sala-Sanahuja (JA>CA).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1989. *Los ratoncitos van de excursión*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-171-7. Tr. Eriko Miura; Joaquim Sala-Sanahuja (JA>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1990. *El otoño del oso*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2512-5. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1990. *La tardor de l'ós*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2513-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1991. *Deu nens es canvien de casa*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2568-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Anno, Mitsumasa. 1991. *Diez niños se cambian de casa*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2567-5. Tr. Chinatsu Sato (JA>ES).
- Anno, Mitsumasa. 1991. *El mundo medieval de Anno*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2174-5. Tr. Maria de Roda (EN>ES).
- Matsushita, Chiyoshi. 1992. *Los gatitos detectives: ¡Hurra!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-7419-930-7. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1992. *El cel del cigne*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2642-9. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Tejima, Keizaburō. 1992. *El cielo del cisne*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2641-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>ES).
- Anno, Masaichiro; Anno, Mitsumasa [il.]. 1993. *El Gerro màgic: una aventura matemàtica*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2748-8. Tr. Meritxell Sales (FR>CA).
- Anno, Masaichiro; Anno, Mitsumasa [il.]. 1993. *El jarrón mágico: una aventura matemática*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2747-1. Tr. Concepción Zendrera; Herminia Dauer (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 1993. *Palabras en acción*. Barcelona: Ediciones B. ISBN 978-84-406-3315-6. Tr. Ichikawa Akiko (JA>ES).
- Matsushita, Chiyoshi. 1994. *¡Vuelven!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-7419-877-5. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Matsushita, Chiyoshi. 1994. *¡Ya están aquí!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-7419-876-8. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Matsushita, Chiyoshi. 1994. *¿Dónde están?: Libro de juegos*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-478-0097-1. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1994. *El bosc del pica-soques*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2781-5. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Tejima, Keizaburō. 1994. *El bosque de los pájaros carpinteros*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2780-8. Tr. Concepción Zendrera (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1994. *El lago de los búhos*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2778-5. Tr. Concepción Zendrera (EN>ES).
- Tejima, Keizaburō. 1994. *El llac dels mussols*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-2779-2. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Matsushita, Chiyoshi. 1995. *Los gatitos detectives: ¡Laberintos!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-478-0331-6. Tr. Alfred Sala (EN>ES).

- Matsushita, Chiyoshi. 1995. *Los gatitos detectives: ¡más juegos!*. Barcelona: Junior. ISBN 978-84-478-0311-8. Tr. Alfred Sala (EN>ES).
- Iwamura, Kazuo. 1998. *La familia ratolí se'n va a dormir*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-95150-16-5. Tr. Miquel Colomer (FR>CA).
- Iwamura, Kazuo. 1998. *La familia ratón se va a dormir*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-95150-07-3. Tr. Guillermo Reyes (FR>ES).
- Takamado no Miya Hisako. 1999. *En Luli, l'iceberg*. Barcelona: Zendera Zariquiey. ISBN 978-84-8418-040-1. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>CA).
- Takamado no Miya Hisako. 1999. *Luli, el iceberg*. Barcelona: Zendera Zariquiey. ISBN 978-84-8418-039-5. Tr. Pilar Garriga i Anguera (EN>ES).
- Hirono, Takako. 2002. *La bruixa diminuta*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-3229-1. Tr. Teresa Farran Vert (EN>CA).
- Hirono, Takako. 2002. *La bruja diminuta*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. ISBN 978-84-261-3228-4. Tr. Christiane Reyes Scheurer (EN>ES).
- Gomi, Tarō. 2006. *Garabatos 2: ¡un libro para dibujar, pintar y crear!*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-8-6. Tr. Hisako Eguchi; Tatsuya Maemura (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2006. *Garabatos: ¡un libro para dibujar, pintar y crear!*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-0-5. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2006. *Gargots: un llibre per dibuixar, pintar i crear*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-1-2. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2006. *¡Engancha!: un libro para jugar, enganchar y rasgar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-6-7. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2006. *¡Recorta!: un libro para jugar, recortar y rasgar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-8-1. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2006. *Agujeros: un libro para pintar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-2-9. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2006. *Enganxa!: un llibre per jugar, enganxar i estripar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-7-4. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2006. *Espirales: un libro para dibujar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-4-3. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2006. *Espirals: un llibre per dibuixar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-5-0. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2006. *Forats: un llibre per pintar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-3-6. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2006. *Retalla!: un llibre per jugar, retallar i estripar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935127-9-8. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- Miura, Taro. 2006. *Tokio*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-934038-1-2. Tr. Kiyoko Sakai (JA>ES).
- Chō, Shinta. 2007. *Goro goro meeeu*. Barcelona: Glénat. ISBN 978-84-8357-147-7. Tr. Verónica Calafell (JA>CA).
- Chō, Shinta. 2007. *Goro goro miau*. Barcelona: Glénat. ISBN 978-84-8357-146-0. Tr. Verónica Calafell (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2007. *¡A bañarse!*. Vigo: Factoría K de Libros. ISBN 978-84-935122-2-4. Tr. Maki Fukuhara (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2007. *A bañarse!*. Vigo: Factoría K de Libros. ISBN 978-84-935122-3-1. Tr. Maki Fukuhara (JA>GA).
- Gomi, Tarō. 2007. *Gargots 2: un llibre per dibuixar, pintar i crear!*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-9-3. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2007. *¡Pinta!: un libro para jugar, pintar y dibujar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-6-2. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2007. *Collage: un libro para jugar, recortar y enganchar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-4-8. Tr. Tatsuya Maemura (JA>ES).
- LaZoo. 2007. *Collage: un llibre per jugar, retallar i enganxar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-5-5. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2007. *Pinta: un llibre per jugar, pintar i dibuixar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935627-7-9. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- Mori, Sachiko; Maxx, Maya [il.]. 2007. *La gateta blanqueta*. Barcelona: EDT (Editores de Tebeos). ISBN 978-84-8357-145-3.

- Mori, Sachiko; Maxx, Maya [il.]. 2007. *La gatita blanquita*. Barcelona: EDT (Editores de Tebeos). ISBN 978-84-8357-144-6 (EN>ES).
- Gomi, Tarō. 2008. *¿Quién habla?: las partes del cuerpo opinan*. Vigo: Faktoría K de Libros. ISBN 978-84-96957-44-1. Tr. Maki Fukuhara; Pilar Martínez Mateos (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2008. *Quen fala?: as partes do corpo opinan*. Vigo: Faktoría K de Libros. ISBN 978-84-96957-43-5. Tr. Maki Fukuhara; Chema Heras (JA>GA).
- LaZoo. 2008. *Adhesius esbojarrats: un llibre per jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-5-0. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2008. *Adhesius increïbles: un llibre per jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-3-6. Tr. Maria Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2008. *Pegatinas chifladas: un libro para jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-4-3. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- LaZoo. 2008. *Pegatinas increïbles: un libro para jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-2-9. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Agujeros de la nariz*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-2-8. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Costras*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-6-6. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Dientes*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-5-9. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Ombliigo*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-7-3. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Plantas de los pies*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-3-5. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yagyū, Genichirō. 2008. *Tetas*. Valencia: Media Vaca. ISBN 978-84-935982-4-2. Tr. Herrín Hidalgo; Kiyoko Masaoka (JA>ES).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 2008. *El tren de la familia ratón*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-8470-317-4. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Gomi, Tarō. 2009. *Garabatos con Taro Gomi*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-6-7. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2009. *Gargots amb Taro Gomi*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-7-4. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- Ishikawa, Shiho. 2009. *Animalfabet: alphapet*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-9-8. Tr. L'Apòstrof; CocoBooks (ES>CA).
- Ishikawa, Shiho. 2009. *Animalfabeto: alphapet*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-935943-8-1. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Nakaya, Miwa. 2009. *La aventura de los colores*. Barcelona: Creagem Books. ISBN 978-84-936592-2-6. Tr. Olivia Llopart Gregori.
- Nakaya, Miwa. 2009. *Los colores salen a jugar*. Barcelona: Creagem Books. ISBN 978-84-936592-3-3. Tr. Olivia Llopart Gregori.
- Ohmori, Hiroko. 2009. *Romeo nunca está contento*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-937140-7-9. Tr. Mónica Kogiso (JA>ES).
- Yumoto, Kazumi. 2009. *El oso y el gato salvaje*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-337-2. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Kimura, Ken. 2010. *999 hermanas ranas se mudan de charca*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-937506-0-2. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Koshino, Tamio. 2010. *¿Quién soy?*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. ISBN 978-84-92412-60-0. Tr. Annabel Espada Sánchez (JA>ES).
- LaZoo. 2010. *Kirigami. Un libro para recortar, doblar y jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-2-2. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- LaZoo. 2010. *Kirigami. Un llibre per retallar, doblar i jugar*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-937821-3-9. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- Ohmori, Hiroko. 2010. *Rosa (y Romeo también)*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-92857-08-1. Tr. Mónica Kogiso (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2011. *Bainura!*. Iruña, Pontevedra: Pamiela; Kalandraka. ISBN 978-84-7681-665-3. Tr. Manu López Gaseni (ES>BA).
- Gomi, Tarō. 2011. *Garabatos con feeling azul*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-2-8. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).

- Gomi, Tarō. 2011. *Garabatos con feeling fucsia*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-3-5. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2011. *Garabatos con feeling gris*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-0-4. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2011. *Garabatos con feeling naranja*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-1-1. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Gomi, Tarō. 2011. *Som-hi, a banyar-se!*. Barcelona; Pontevedra: Hipotèsi; Kalandraka. ISBN 978-84-15170-03-7. Tr. Marta Morros Serret (JA>CA).
- Iwamura, Kazuo. 2011. *La manzana*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-428-7. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Iwamura, Kazuo. 2011. *La poma*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-429-4. Tr. Margarida Trias Pareja (FR>CA).
- LaZoo. 2011. *Pequeño agujero*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-6-6. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- LaZoo. 2011. *Petit forat*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-7-3. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2011. *Traç*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-9-7. Tr. María Sol Hernández (ES>CA).
- LaZoo. 2011. *Trazo*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-938471-8-0. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 2011. *La família Ratolí va a la platja*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-417-1. Tr. Margarida Trias Pareja (FR>CA).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 2011. *La familia Ratón va a la playa*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-416-4. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Iwamura, Kazuo. 2012. *¡Viva la nieve!*. Sant Joan Despí, Barcelona: Corimbo. ISBN 978-84-8470-460-7. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
- Kimura, Ken. 2012. *999 hermanas ranas*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-22-8. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Cola, paper, tisores*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-1-1. Tr. Misako Homma (JA>CA).
- La Zoo. 2012. *Dibuixa Paper Paper*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939944-0-2. Tr. Hisako Eguchi (JA>CA).
- La Zoo. 2012. *Dibuja Papel Papel*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-9-7. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Dobla, papel, tijeras*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-2-8. Tr. Gaku Homma (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Pega, papel, tijeras*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-0-4. Tr. Gaku Homma (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Plega, paper, tisores*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939621-3-5. Tr. Gaku Homma (JA>CA).
- La Zoo. 2012. *Recorta Papel Tijeras*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939944-1-9. Tr. Hisako Eguchi (JA>ES).
- La Zoo. 2012. *Retalla Paper Tisores*. Barcelona: Coco Books. ISBN 978-84-939944-2-6. Tr. Hisako Eguchi (JA>CA).
- Nishizawa, Makiko; Onishi, Naruaki; Matsuda, Motoko. 2012. *Los exploradores de huesos*. Barcelona: Océano. ISBN 978-84-494-4162-2. Tr. Megumi Kobayashi (JA>ES).
- Sebe, Masayuki. 2012. *¡Contemos! 100 en total*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-15116-38-7. Tr. Merme l'Hade (EN>ES).
- Ishihara, Akiko. 2013. *O meu maravilhoso sombreiro*. Pontevedra: Cumio. ISBN 978-84-8289-468-3. Tr. Suevia Sobral Santiago (JA>GA).
- Kimura, Ken. 2013. *La primavera de las 999 hermanas ranas*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-38-9. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Matsuoka, Yoko; Hayashi, Akiko. 2013. *¡Un hipopótamo en la bañera!*. Madrid: Lata de Sal. ISBN 978-84-941136-8-0. Tr. Suevia Sobral Santiago (JA>ES).
- Matsuoka, Yoko; Hayashi, Akiko. 2013. *Un hipopòtam a la banyera!*. Madrid: Lata de Sal. ISBN 978-84-941784-0-5. Tr. Marta Morros Serret (JA>CA).
- Matsuoka, Yoko; Hayashi, Akiko. 2013. *Un hipopótamo na banheira!*. Madrid: Lata de Sal. ISBN 978-84-941136-9-7. Tr. Suevia Sobral Santiago (JA>GA).

- Miyakoshi, Akiko. 2013. *Concert de piano*. Barcelona: Ekaré. ISBN 978-84-941247-9-2. Tr. Mercè Altimir Losada; Kei Kensho Altimir (JA>CA).
- Miyakoshi, Akiko. 2013. *Concierto de piano*. Barcelona: Ekaré. ISBN 978-84-941247-8-5. Tr. Mercè Altimir Losada; Kei Kensho Altimir (JA>ES).
- Miyakoshi, Akiko. 2013. *La merienda en el bosque*. Barcelona: Océano. ISBN 978-607-400-900-2. Tr. Ritsuko Kobayashi (JA>ES).
- Sebe, Masayuki. 2013. *El puzzle del dinosaurio*. Madrid: Jaguar. ISBN 978-84-15116-63-9. Tr. Merme l'Hade (EN>ES).
- Terada, Junzo. 2013. *Karl y la torre misteriosa*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-37-2. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Yoshitomo, Nara. 2013. *El perrito que quería tener amigos*. Granada: Barbara Fiore Editora. ISBN 978-84-15208-36-5. Tr. Marina Bornas Montaña (JA>ES).
- Kimura, Yūichi. 2014. *En una noche de tormenta*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15945-10-9. Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
- Miura, Taro. 2014. *¡Hop! Fraga: La Fragatina*. ISBN 978-84-16226-23-8. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Miura, Taro. 2014. *¡Yo me encargo! Fraga: La Fragatina*. ISBN 978-84-16226-25-2. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Miura, Taro. 2014. *¿Llegará? Fraga: La Fragatina*. ISBN 978-84-16226-21-4. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>ES).
- Miura, Taro. 2014. *Deixa-m'ho a mi! Fraga: La Fragatina*. ISBN 978-84-16226-24-5. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Miura, Taro. 2014. *Hi arribarà? Fraga: La Fragatina*. ISBN 978-84-16226-20-7. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).
- Miura, Taro. 2014. *Hop! Fraga: La Fragatina*. ISBN 978-84-16226-22-1. Tr. Albert Nolla Cabellos (JA>CA).

Religió

- Ikeda, Daisaku. 1982. *El buda viviente*. Barcelona: Gedisa. ISBN 978-84-7432-149-4. Tr. Alberto Luis Bixio (EN>ES).
- Niwano, Nikkyō. 1983. *El budismo para el hombre de hoy: una interpretación actual del Sutra de la Flor de Loto*. Barcelona: Edebé. ISBN 978-84-236-1782-1. Tr. Ricardo García Sadurní (EN>ES).
- Ōbayashi, Taryō. 1985. *Ise e Izumo: los santuarios del sintoísmo*. Madrid: Orbis. ISBN 978-84-7515-574-6. Tr. Lourdes Ortiz; Daniel Sarasola (IT>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1987. *El Sutra de la gran Sabiduría*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-81-6. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1987. *Kannon Gyo: el sutra de la gran compasión*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-89-2. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Okumura Augustine Ichirō. 1987. *El placer de orar: inorī*. Burgos: Monte Carmelo. ISBN 978-84-7239-181-9. Tr. Manuel Ordóñez Villarroel (IT>ES).
- Ikeda, Daisaku. 1988. *Budismo: primer milenio*. Madrid: Taurus. ISBN 978-84-306-9778-6. Tr. Rosendo Ferrán Herrero (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 1989. *La naturaleza de buda (shobogenzo)*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-093-2. Tr. Félix Escrivá Prieto (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 1989. *Shushogi: principios de la práctica-iluminación*. Alicante: Dharma. ISBN 978-84-86615-24-6. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 1990. *El misterio de la vida a la luz del budismo*. Madrid: Heptada. ISBN 978-84-7892-003-7. Tr. Flavia Errea (FR>ES).
- Kirimura, Yasuji. 1990. *Fundamentos de budismo*. Madrid: Nichiren Shoshu Soka Gakkai de España. ISBN 978-84-404-8507-6.
- Okumura Augustine Ichirō. 1990. *El placer de orar: encanto del alma japonesa*. Burgos: Monte Carmelo. ISBN 978-84-7239-214-4. Tr. Manuel Ordóñez Villarroel (IT>ES).
- Ikeda, Daisaku. 1994. *El buda viviente*. Barcelona: Salamandra. ISBN 978-84-7888-140-6. Tr. Alberto Luis Bixio (EN>ES).
- Okumura Augustine Ichirō. 1998. *El placer de orar*. Burgos: Monte Carmelo. ISBN 978-84-7239-405-6. Tr. Manuel Ordóñez Villarroel (IT>ES).

- Nishitani, Keiji. 1999. *La religión y la nada*. Madrid: Siruela. ISBN 978-84-7844-471-7. Tr. Raquel Bouso García (EN>ES).
- Masiá Clavel, Juan [ed.]. 2003. *El despertar de la fe: guía para ejercitarse en el budismo mahayana*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1499-3. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).
- Ōkawa, Ryūhō. 2005. *El punto de partida de la felicidad: guía práctica e intuitiva para descubrir el amor, la sabiduría y la fe*. Barcelona: MTM. ISBN 978-84-95590-61-9. Tr. Loto Perrella (EN>ES).
- Keizan, Jōkin. 2006. *Denkoroku: crónicas de la transmisión de la luz*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-620-4. Tr. David González Raga; Fernando Mora Zahonero (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *Aprendamos del Goshō: la eterna enseñanza de Nichiren Daishonin: selección de los escritos de Nichiren Daishonin*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936565-0-8 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *Humanizar la religión y crear la paz: propuesta de Paz 2008: 26 de enero de 2008*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-0-7 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *La nueva revolución humana*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-2-1 (20 v.) (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *La nueva revolución humana: Vol. 1*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-3-8 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2008. *La nueva revolución humana: Vol. 2*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-4-5 (EN>ES).
- Ono, Sokyō. 2008. *Sintoísmo: el camino de los kami*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-936198-0-0. Tr. Marian Bango Amorín (EN>ES).
- Seki Roshi, Yūhō. 2008. *Lo que significa vivir*. León; Madrid: Everest; Tritoma. ISBN 978-84-441-0135-4. Tr. Kosuke Nakamori (JA>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2009. *Por la competencia humanitaria: una nueva corriente en la historia: propuesta de paz 2009*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-7-6 (EN, JA>ES).
- Masiá Clavel, Juan [ed.]. 2009. *El sutra del loto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1669-0. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2010. *El logro de la budeidad en esta existencia*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-9-0 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2010. *La nueva revolución humana: Vol. 3*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-936610-8-3 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2010. *La nueva revolución humana: Vol. 4*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-1-3 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2010. *Por una nueva era de creación de valores: propuesta de paz 2010: 26 de enero de 2010*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-0-6 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2011. *Por un mundo de dignidad para todos: el triunfo de la vida creativa: propuesta de paz 2011*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-2-0 (EN>ES).
- Matsuoka, Yoko. 2011. *Grandes aventuras de la Biblia: mi primera Biblia*. Madrid: San Pablo. ISBN 978-84-285-3737-7. Tr. Jorge Solá (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2013. *Amor compasivo, sabiduría y valentía: por una sociedad global de paz y de coexistencia creativa: propuesta de paz 2013: 26 de enero de 2013*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-8-2 (EN>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2013. *El logro de la budeidad en esta existencia*. Madrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-9-9 (EN>ES).
- Matsumoto, Keisuke. 2013. *Manual de limpieza de un monje budista*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15945-25-3 (ePub). Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
- Matsumoto, Keisuke. 2013. *Manual de limpieza de un monje budista*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-941196-8-2. Tr. Yasuko Tojo (JA>ES).
- Niwano, Nikkyō. 2013. *Budismo para el mundo de hoy: interpretación actualizada del tríptico de los Sutrás del Loto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1840-3. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).
- Ikeda, Daisaku. 2014. *Dissertacions sobre l'assoliment de la Budeïtat en aquesta existència*. Rivas-Vaciamadrid: Civilización Global. ISBN 978-84-937779-4-4. Tr. Maria Gassiot Sandaran (ES>CA).

- Matsumoto, Keisuke. 2014. *Manual de un monje budista para liberarse del ruido del mundo*. Barcelona: Duomo. ISBN 978-84-15945-89-5. Tr. Patricia Orts García (IT>ES).
- Ono, Sokyō. 2014. *Sintoísmo: la vía de los kami*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941920-8-1. Tr. Marian Bango Amorín (EN>ES).

Religió - Budisme zen

- Kadowaki, Johannes Kakichi. 1981. *El Zen y la Biblia: lectura corporal del Koan y la Biblia: vivencia zen de un cristiano*. Madrid: San Pablo. ISBN 978-84-285-0821-6. Tr. Agustín Jacinto Zavala (JA>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1986. *Sutra y poemas Zen*. Madrid: Las Mil y Una Ediciones. ISBN 978-84-85805-31-0. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Yamada, Kōun. 1986. *Barrera sin puerta*. Madrid: Zendo Betania. ISBN 978-84-398-6982-5. Tr. Ana M. Schluter Rodés (EN>ES).
- Keizan, Jōkin. 1988. *Recomendaciones para la práctica del Zazen*. Novelda, Alicante: Dharma. ISBN 978-84-86615-13-0. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).
- Koun, Ejo. 1988. *Enseñanzas zen de Eihei Dogen: Shobogenzo Zuimonki*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-017-7. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
- Shibayama, Zenkei. 1989. *Las flores no hablan: ensayos sobre el Zen*. Madrid: Eyras. ISBN 978-84-85269-62-4. Tr. Ernesto Junquera (EN>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1990. *Zen y autocontrol*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-218-3. Tr. Ramón Badía Vidal (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 1990. *Gakudoyojin-shu*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-122-6. Tr. Agustín Utrera (FR>ES).
- Dōgen, Eihei; Menzan, Zuiho. 1990. *La clara luz del ser: puntos esenciales en la práctica de la Vía*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-063-4. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1991. *El zen de Dogen*. Santa Perpètua de la Mogoda: Edicomunicación. ISBN 978-84-7672-371-5. Tr. Sandra Schiumerini (FR>ES).
- Cleary, Thomas [comp.]. 1995. *Antología zen: cien historias de iluminación*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-7640-904-6. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Deshimaru, Taisen. 1996. *La otra orilla: textos fundamentales del Zen*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-171-4. Tr. Juana Morente (FR>ES).
- Aoyama, Shundō. 1999. *Semillas zen: reflexiones de una monja zen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-195-2. Tr. Pedro [=Aigo Seigo] Castro Sánchez (EN>ES).
- Musō, Soseki. 2000. *Diálogos en el sueño: Muchū mondō*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-215-7. Tr. Pedro [=Aigo Seigo] Castro Sánchez (EN>ES).
- Deshimaru, Taisen. 2001. *Historias zen*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-371-8. Tr. Agustín Utrera; Juana Morente (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2002. *Cuerpo y espíritu: la transmisión de las enseñanzas del Buda*. Barcelona: Paidós Ibérica. ISBN 978-84-493-1256-4. Tr. Javier Palacio Tauste (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2002. *El tesoro del Zen: los textos fundamentales del maestro Dogén*. Barcelona: Oniro. ISBN 978-84-9754-009-4. Tr. Núria Martí Martí; Taisen Deshimaru [ed.] (FR>ES).
- Zenkei Shibayama. 2005. *La barrera sin puerta: comentarios zen al Mumonkan*. Barcelona: La Liebre de Marzo. ISBN 978-84-87403-85-9. Tr. Fernando Pardo; Rosanna Zanarini (EN>ES).
- Uchiyama, Kōshō. 2009. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-731-7. Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 2010. *Instrucciones al cocinero: (Tenzo Kyokun)*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-686-7. Tr. Manuel Campillo (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2010. *Instruccions al cuiner: (Tenzo Kyokun)*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-685-0. Tr. Manuel Campillo (FR>CA).
- Uchiyama, Kōshō. 2010. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-781-2. Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).

- Uchiyama, Kōshō. 2010. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-868-0. Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
- Deshimaru, Taisen. 2011. *El tesoro del zen*. Barcelona: Oniro. ISBN 978-84-9754-501-3. Tr. Núria Martí Martí (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2012. *El cuerpo real (Shōbōgenzō Shinjin Gakudō): estudiar la vía con el cuerpo y con la mente del maestro zen Eihei Dōgen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-388-8. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (EN>ES).
- Takuan, Sōhō. 2012. *La mente libre: escritos de un maestro zen a un maestro de la espada*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-938684-8-2. Tr. Inés Macchi (EN>ES).
- Uchiyama, Kōshō. 2012. *Abrir la mano del pensamiento: fundamentos de la práctica del budismo zen*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-870-3 (ePub). Tr. Densho Quintero [=Ivan Alberto Quintero] (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 2013. *Poesía mística zen*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-406-9. Tr. Yano Akihiro (JA>ES).
- Dōgen, Eihei. 2013. *Shobogenzo: tesoro del verdadero ojo del Dharma*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-905-5 (v. 1); 978-84-7808-960-4 (v. 2); 978-84-16233-76-2 (v. 3). Tr. Pedro Piquero; Gudo Wafu Nishijima (EN>ES).
- Dōgen, Eihei. 2014. *El verdadero ojo de Buda: el "Shōbōgenzō" de Eihei Dōgen*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-898-4. Tr. Manuel Campillo (FR>ES).
- Dōgen, Eihei. 2014. *Shōbōgenzō, el veritable dharma tesor de l'Ull: bendōwa: diàleg sobre la pràctica de la via*. Lleida: Ramon Costa i Oró. ISBN 978-84-617-3584-6 (Mobi). Tr. Ramon Costa i Oró (EN, FR, AL>CA).
- Takuan, Sōhō. 2014. *Los misterios de la sabiduría inmutable: el arte zen del manejo de la espada*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-880-9. Tr. Esteve Serra.

Annex 4: Obres japoneses retraduïdes

Aquest annex està ordenat per gèneres i dins de cada gènere, per autor i data, agrupant les diferents traduccions d'una mateixa obra. Les categories segueixen una ordenació alfabètica dins del grups literari i no literari. Hem ombrejat en gris les traduccions directes, per facilitar-ne la identificació visual.

Literatura

Biogràfic

- Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. 1959. *El hijo de Hiroshima*. Barcelona: Plaza & Janés. Tr. Alfredo Crespo (EN>ES).
- Hatano, Isoko; Hatano, Ichirō. 1984. *El niño de Hiroshima*. Madrid: Altea. ISBN 978-84-372-2043-7. Tr. Mario Merlino (FR>ES).
- Kamo, Chōmei. 1998. *Un relato desde mi choza: Hoojooki*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-606-2. Tr. Jesús Carlos Álvarez Crespo (JA>ES).
- Kamo, Chōmei. 2014. *Notas desde mi cabaña de monje*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-882-3. Tr. Esteve Serra (FR>ES).

Narrativa - Conte

- Akutagawa, Ryūnosuke. 1961. *El biombo infernal*. Madrid: Arión. Tr. Vicente Gaos.
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1965. *Las puertas del infierno*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2591-7. Tr. Alberto L. Pérez (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 1985. *Kappa*. Barcelona: Laia/ Alfa. ISBN 978-84-7222-837-5. Tr. Eva Iribarne Dietrich (EN>ES).
- Akutagawa, Ryūnosuke. 2010. *Kappa*. Barcelona: Ático de los Libros. ISBN 978-84-938295-0-6. Tr. David Favard.
- Kajii, Motojirō. 2011. *El limón*. Vilafranca del Penedés: Erasmus. ISBN 978-84-92806-83-6. Tr. Cirilo Iriarte Vendrell (EN>ES).
- Kajii, Motojirō. 2014. *El limón*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-4-3 (ePub). Tr. Héctor Tortajada Bernal; Lisa Kobayashi (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *Los sueños de diez noches*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-833-5. Tr. Ángela Pérez.
- Natsume, Sōseki. 2014. *Diez noches de sueños*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-943351-4-3 (ePub). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
- Ueda, Akinari. 1971. *La luna de las lluvias*. Barcelona: Mateu. ISBN 978-84-7104-008-4. Tr. Manuel Serrat Crespo (EN>ES).
- Ueda, Akinari. 2002. *Cuentos de lluvia y de luna*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-528-6. Tr. Kazuya Sakai (JA>ES).

Narrativa - Novel·la

- Dazai, Osamu. 1962. *Ya no humano*. Barcelona: Seix Barral. ISBN 978-84-322-1818-7. Tr. José M. Aroca (EN>ES).
- Dazai, Osamu. 2010. *Indigno de ser humano*. Barcelona: Sajalín. ISBN 978-84-937413-7-2. Tr. Montse Watkins Pedra (JA>ES).

- Ihara, Saikaku. 1977. *Vida de una cortesana*. Madrid: Felmar. ISBN 978-84-379-0099-5. Tr. José González Vallarino (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 2013. *Vida de una mujer amorosa*. Barcelona: Sexto Piso. ISBN 978-84-15601-12-8. Tr. Daniel Santillana García (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 1992. *Cinco amantes apasionadas*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-356-6. Tr. Akira Sugiyama; Javier Sologuren (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 2002. *Historias de cortesanas*. Barcelona: Círculo de Lectores. ISBN 978-84-226-7112-1. Tr. Manuel Serrat Crespo (FR>ES).²⁵⁵
- Ihara, Saikaku. 1982. *Hombre lascivo y sin linaje*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-081-7. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 1983. *Amores de un vividor*. Madrid: Alfaguara. ISBN 978-84-204-0903-0. Tr. Fernando Rodríguez-Izquierdo y Gavala (JA>ES).
- Ihara, Saikaku. 1982. *Historias de amor entre samuráis*. Barcelona: Laertes. ISBN 978-84-85346-62-2. Tr. Armand de Fluvià (EN>ES).
- Ihara, Saikaku. 2013. *El gran espejo del amor entre hombres: historias de samuráis*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-941125-8-4. Tr. Carlos Rubio; Akiko Imoto (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2013. *Kioto*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-84-8. Tr. Mirta Rosenberg (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1969. *Kioto: La danzarina de Izu*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30051-6. Tr. Ana María de la Fuente Rodríguez (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1976. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Noguer y Caralt. ISBN 978-84-217-2151-3. Tr. Pilar Giralt Gorina (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2012. *La casa de las bellas durmientes*. Barcelona: Austral. ISBN 978-84-96580-79-4. Tr. M. C (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1962. *Una grulla en la taza de té*. Barcelona: Vergara. Tr. Luis de Salvador (AL>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2005. *Mil grullas*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-95908-94-0. Tr. María Martoccia (EN>ES).
- Kawabata, Yasunari. 1969. *El clamor de la montaña*. Barcelona: Plaza & Janés. ISBN 978-84-01-30021-9. Tr. Jaime Fernández; Satur Ochoa (JA>ES).
- Kawabata, Yasunari. 2007. *El rumor de la montaña*. Barcelona: Emecé. ISBN 978-84-96580-12-1. Tr. Amalia Sato (JA>ES).
- Mishima, Yukio. 1969. *Confesiones de una máscara*. Barcelona: Planeta. ISBN 978-84-320-7117-1. Tr. Andrés Bosch Vilalta (EN>ES).
- Mishima, Yukio. 2010. *Confesiones de una máscara*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5154-5. Tr. Carlos Rubio; Rumi Sato (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2003. *Kokoro*. Madrid: Gredos. ISBN 978-84-249-2684-7. Tr. Carlos Rubio (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Kokoro*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15979-12-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2009. *Kusamakura: almohada de hierba*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1714-7. Tr. Emilio Masiá López; Moe Kuwano (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2014. *Almohada de hierba*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-2-9 (ePub). Tr. Judith Zamora Lablanca (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 1991. *Mon: la puerta*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-7813-084-9. Tr. José Kozer (EN>ES).
- Natsume, Sōseki. 2012. *La puerta: Mon*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-15578-17-8. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 1999. *Yo, el gato*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-267-4. Tr. Jesús González Valles (JA>ES).
- Natsume, Sōseki. 2010. *Soy un gato*. Madrid: Impedimenta. ISBN 978-84-937601-5-1. Tr. Fernando Cordobés González; Yoko Ogihara (JA>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 1909. *Los 47 capitanes*. Madrid: Domingo Blanco. Tr. Ángel González García [Enrique Gómez] (EN>ES).
- Tamenaga, Shunsui. 2000. *Los cuarenta y siete ronin: la historia de los leales samurais de Akó*. Barcelona: RBA. ISBN 978-84-473-1988-6. Tr. José M. Arizcun Pérez-Salas; Ana Salamero Mota (EN>ES).

²⁵⁵ Aquesta publicació inclou la traducció de *Kōshoku ichidai onna* (*Vida de una cortesana/Vida de una mujer amorosa*) i la de *Kōshoku gonin onna* (*Cinco amantes apasionadas*).

- Tokutomi, Kenjiro [=Roka]. 1904. *Nami-ko*. Barcelona: Maucci. Tr. Juan N. Cañizares (EN>ES).
- Tokutomi, Kenjiro [=Roka]. 1923 *¡Antes la muerte! Novela japonesa*. Madrid: Rivadeneyra. Tr. J. F. de A. (FR>ES).
- Tokutomi, Kenjiro [=Roka]. 1945. *Nami-ko*. Barcelona: Reguera. Tr. Jorge Manrique (EN>ES).
- Tokutomi, Roka [=Kenjiro]. 2011. *Namiko*. Gijón: Satori. ISBN 978-84-938204-1-1. Tr. Rumi Sato (JA>ES).

Textos clàssics

- Takagi, Kayoko [ed.]. 1998. *El cuento del cortador de bambú*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-8164-238-4. Tr. Kayoko Takagi (JA>ES).
- Hernández Núñez, Iván [tr.]. 2014. *El cuento del cortador de bambú*. Valencia: Chidori Books. ISBN 978-84-942880-8-1 (ePub). Tr. Iván Hernández Núñez (JA>ES).
- Cabezas, Antonio [ed.]. 1979. *Cantares de Ise: Ise Monogatari*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-85272-42-6. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Solomonoff, Jorge N. [tr.]. 1980. *Cuentos de Ise*. Barcelona: Paidós. ISBN 978-84-7509-017-7. Tr. Jorge N. Solomonoff (FR>ES).
- Mas López, Jordi [ed.]. 2010. *Cuentos de Ise*. Madrid: Trotta. ISBN 978-84-9879-160-0. Tr. Jordi Mas López (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 1970. *Sendas de Oku*. Barcelona: Barral. ISBN 978-84-211-0204-6. Tr. Eikichi Hayashiya; Octavio Paz (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 1993. *Senda hacia tierras hondas: (Senda de Oku)*. Madrid: Hiperión. ISBN 978-84-7517-390-0. Tr. Antonio Cabezas García (JA>ES).
- Matsuo, Bashō. 2008. *Viaranys d'oku*. Girona: CCG. ISBN 978-84-96766-55-6. Tr. Vicent Sanahuja (JA>CA).
- Matsuo, Bashō. 2012. *L'estret camí de l'interior*. Barcelona: Edicions de 1984. ISBN 978-84-92440-95-5. Tr. Jordi Mas López (JA>CA).
- Murasaki, Shikibu. 1941. *Genji Monogatari: Romance de Genji*. Barcelona: Joventut [=Juventud]. Tr. Fernando Gutiérrez (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2005. *La Historia de Genji*. Girona: Atalanta. ISBN 978-84-934625-2-9. Tr. Jordi Fibla (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu. 2005. *La novela de Genji: Esplendor*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3772-9. Tr. Xavier Roca-Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu; Izumi Shikibu; Dama Sarashina. 2007. *Diarios de damas de la corte Heian: Izumi Shikibu, Murasaki Shikibu, Diario de Sarashina*. Barcelona: Destino. ISBN 978-84-233-3971-6. Tr. Xavier Roca Ferrer (EN>ES).
- Murasaki, Shikibu; Izumi Shikibu; Dama Sarashina. 2008. *Diarios de cortesanas*. Valencia: El Satiricón. ISBN 978-84-936903-2-8. Tr. José Mur Llopis (EN>ES).
- Sei Shōnagon. 2004. *El libro de la almohada*. Madrid: Alianza. ISBN 978-84-206-5674-8. Tr. María Kodama; Jorge L. Borges (EN>ES).
- Sei Shōnagon. 2009. *El libro de la almohada*. Madrid: Adriana Hidalgo. ISBN 978-84-937140-1-7. Tr. Amalia Sato (EN>ES).

Llibres no literaris

Arts marçials

- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 1998. *El código del samuray: el espíritu del bushido japonés y la vía del guerrero*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0294-2. Tr. Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2005. *El código del samurái: Bushido Shoshinshu*. Barcelona: Kairós. ISBN 978-84-7245-585-6. Tr. Miguel Portillo (EN>ES).
- Daidōji, Yūzan [=Taira Shigesuke]. 2012. *Bushido: el camino del guerrero*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-6-9. Tr. Jorge Salvetti (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 1984. *Escritos sobre las cinco ruedas*. Madrid: Luis Cárcamo. ISBN 978-84-85316-88-5. Tr. Francisco F. [=Dokushō] Villalba (FR>ES).

- Miyamoto, Musashi. 1987. *El libro de los cinco anillos: guía del samurai*. Madrid: Miraguano. ISBN 978-84-85639-85-4. Tr. José J. Fuente del Pilar; Matsushi Kaminari; Ramón Martínez Castellone.
- Miyamoto, Musashi. 2001. *Tratado de las cinco ruedas*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-002-5. Tr. Francesc Gutiérrez Planas (FR>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2005. *El libro de los 5 anillos*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-9777-164-1. Tr. José Manuel Pomares Olivares (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2007. *El libro ilustrado de los cinco anillos*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-1875-2. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez; Alfonso Colodrón (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2012. *El libro de los cinco anillos*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-4-5. Tr. Jeannine Emery (EN>ES).
- Miyamoto, Musashi. 2013. *Los cinco anillos: sobre el arte de la estrategia*. Barcelona: Art Blume. ISBN 978-84-9801-710-6. Tr. Antonio Díaz Pérez (EN>ES).
- Oshima, Hitoshi [ed.]. 2007. *La vía del samurái: Libro de los cinco anillos de Miyamoto Mushashi y Hagakure de Yamamoto Tsunetomo*. Madrid: La Esfera de los Libros. ISBN 978-84-9734-678-8. Tr. Amaranta Oshima (JA>ES).²⁵⁶
- Yamamoto, Yoshō [=Jōchō=Tsunetomo]. 1989. *Hagakure: Breviario del samurai*. Barcelona: Obelisco. ISBN 978-84-7720-108-3. Tr. Francis García (FR>ES).
- Yamamoto, Jocho [=Tsunetomo]. 2000. *Hagakure: el libro secreto de los samuráis*. Madrid: Edaf. ISBN 978-84-414-0761-9. Tr. Mario Lamberti (FR>ES).
- Yamamoto, Yoshō [=Jōchō=Tsunetomo]. 2003. *Hagakure: el código secreto del samurái*. Madrid: Librería Argentina. ISBN 978-84-89836-35-8. Tr. Basilio Norberto Tucci Romero (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2005. *Hagakure: el camino del samurái*. Madrid: Arkano Books. ISBN 978-84-89897-75-5. Tr. Alejandro Pareja Rodríguez (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2005. *Bushido: el camino del samurai: basado en el libro Hagakure de Tsunetomo Yamamoto*. Badalona: Paidotribo. ISBN 978-84-8019-843-1. Tr. Eva Alonso Porri (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2005. *Hagakure: el libro del samurái*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-357-6. Tr. Jerónimo Sahagún (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2012. *Hagakure: a la sombra de la hojas*. Madrid: Claridad. ISBN 978-84-939963-0-7. Tr. Elizabeth Casals Bufano (EN>ES).
- Yamamoto, Tsunetomo. 2013. *Hagakure: el camino del samurái*. Madrid: Punto de Lectura. ISBN 978-84-663-2731-2 (ePub). Tr. Omar El-Kashef Calabor (EN>ES).
-

Contes populars

- [Sazanami, Iwaya]. 1954. *Cuentos de hadas japoneses*. Barcelona: Molino. Tr. Alfonso Nadal (ENG>ESP).
- Sazanami, Iwaya. 1987. *Cuentos de hadas japoneses*. Palma de Mallorca: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-85354-98-6. Tr. Carmen Bravo-Villasante (ENG>ESP).
-

Infantil

- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1988. *Els ratolins a la platja*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-131-1. Tr. Caterina Molina Benítez (FR>CA).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 2011. *La familia Ratolí va a la platja*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-417-1. Tr. Margarida Trias Pareja (FR>CA).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 1988. *Los ratoncitos en la playa*. Barcelona: Aliorna. ISBN 978-84-7713-132-8. Tr. Caterina Molina Benítez (FR>ES).
- Yamashita, Haruo; Iwamura, Kazuo. 2011. *La familia Ratón va a la playa*. Sant Joan Despí: Corimbo. ISBN 978-84-8470-416-4. Tr. Rafael Ros Sierra (FR>ES).
-

²⁵⁶ Com explicita el títol, aquesta publicació inclou l'obra de Miyamoto i la de Yamamoto.

Religió

Dōgen, Eihei. 2013. *Shobogenzo: tesoro del verdadero ojo del Dharma*. Málaga: Sirio. ISBN 978-84-7808-905-5 (v. 1); 978-84-7808-960-4 (v. 2); 978-84-16233-76-2 (v. 3). Tr. Pedro Piquero; Gudo Wafu Nishijima (EN>ES).

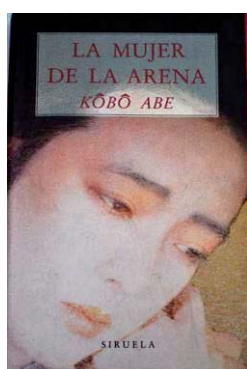
Dōgen, Eihei. 2014. *El verdadero ojo de Buda: el "Shōbōgenzō" de Eihei Dōgen*. Palma: José J. de Olañeta. ISBN 978-84-9716-898-4. Tr. Manuel Campillo (FR>ES).

Niwano, Nikkyō. 1983. *El budismo para el hombre de hoy: una interpretación actual del Sutra de la Flor de Loto*. Barcelona: Edebé. ISBN 978-84-236-1782-1. Tr. Ricardo García Sadurní (EN>ES).

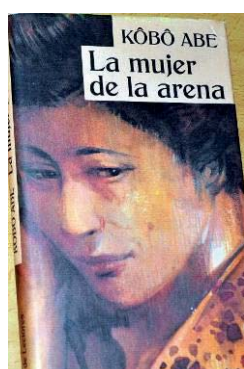
Niwano, Nikkyō. 2013. *Budismo para el mundo de hoy: interpretación actualizada del tríptico de los Sutras del Loto*. Salamanca: Sígueme. ISBN 978-84-301-1840-3. Tr. Juan Masiá Clavel (JA>ES).

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

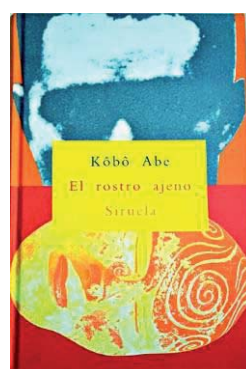
En aquest annex hi incloem les cobertes de les novel·les incloses al corpus, que hem utilitzat per a l'anàlisi de l'apartat 8.3.²⁵⁷ Incloem sota cada coberta la referència abreujada autor-data i el número d'ISBN, i aquesta és la ordenació que segueixen les imatges. Per tant, les diferents edicions d'una mateixa no sempre apareixen seguides, ja que poden aparèixer altres obres del mateix autor intercalades segons l'any d'edició. Igual que als annexos 1, 2 i 3, les reedicions estan marcades amb color gris de lletra.

Abe 1989
978-84-7844-016-0

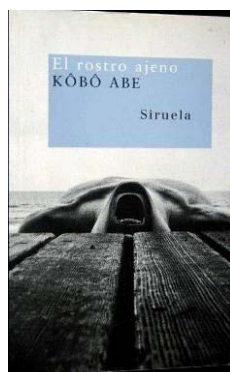
Abe 1991
978-84-226-3761-5

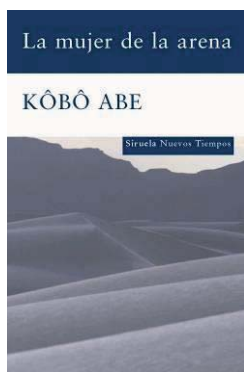
Abe 1994
978-84-7844-199-0

Abe 2004
978-84-7844-196-9

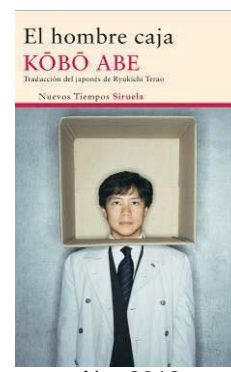
Abe 2007
978-84-9841-101-0

Abe 2008
978-84-9841-192-8

Abe 2010
978-84-937077-5-0

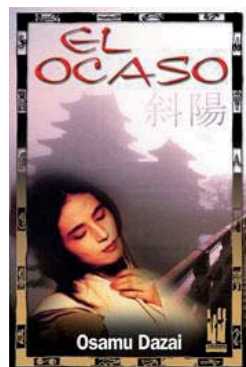
Abe 2012
978-84-9841-717-3

²⁵⁷ Hem aconseguït les cobertes de 529 (un 97,6%) del total de 542 edicions d'aquest gènere.

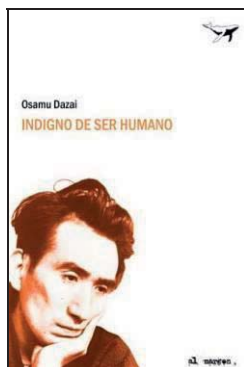
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

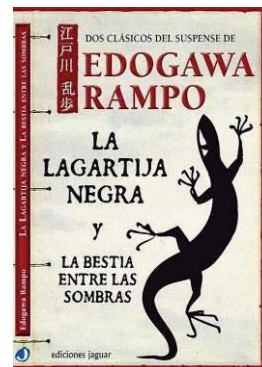
Dazai 1962
978-84-322-1818-7

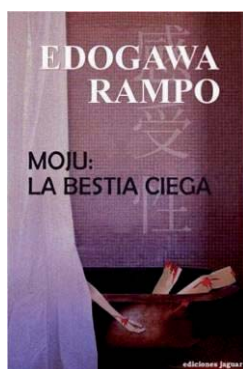
Dazai 2004
978-84-8136-365-4

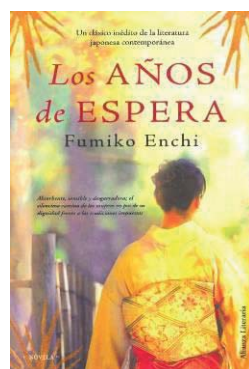
Dazai 2010
978-84-937413-7-2

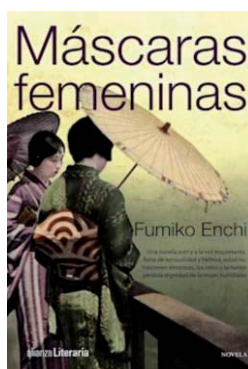
Edogawa 2008
978-84-96423-63-3

Edogawa 2010
978-84-96423-60-2

Enchi 2011
978-84-206-6372-2

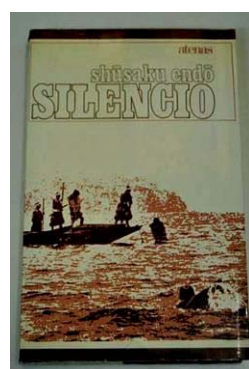
Enchi 2012
978-84-206-0883-9

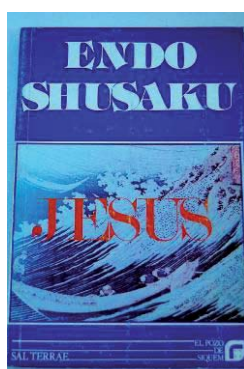
Enchi 2013
978-84-206-7623-4

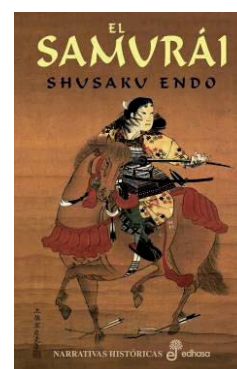
Enchi 2014
978-84-206-8639-4

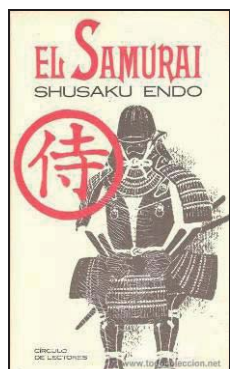
Endō 1973
978-84-301-0511-3

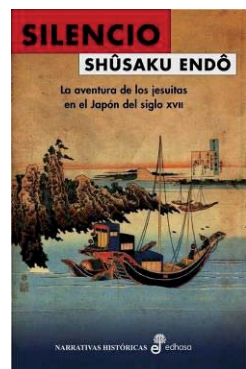
Endō 1980
978-84-293-0567-8

Endō 1982
978-84-350-0528-9

Endō 1988
978-84-226-2579-7

Endō 1988
978-84-350-0540-1

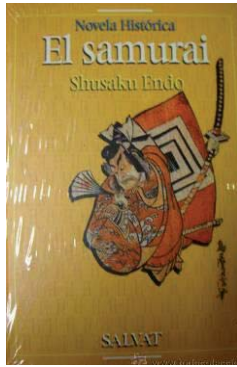

Endō 1989
978-84-350-0800-6

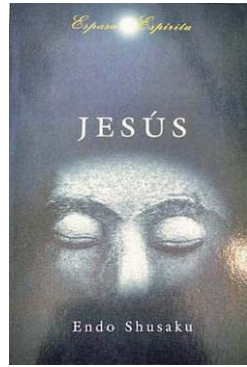

Endō 1995
978-84-288-1228-3

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

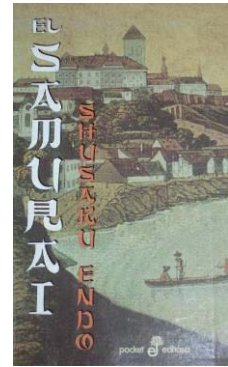
Endō 1995
978-84-345-9068-7

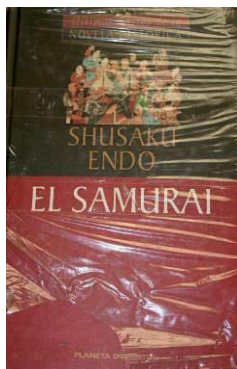
Endō 1996
978-84-239-9903-3

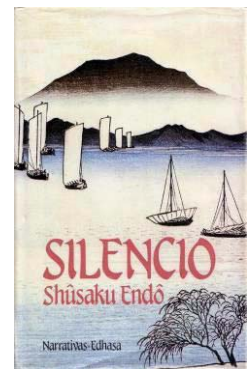
Endō 1997
978-84-288-1380-8

Endō 1998
978-84-350-1612-4

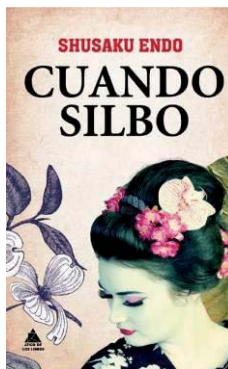
Endō 2001
978-84-395-9082-8

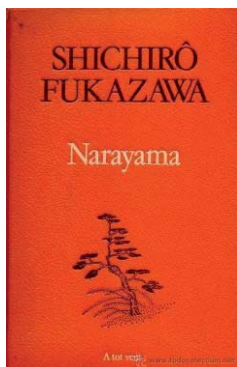
Endō 2009
978-84-350-6207-7

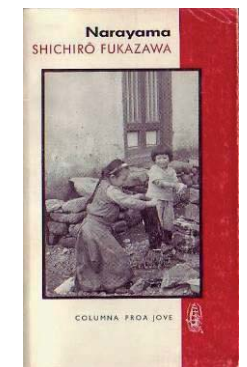
Endō 2011
978-84-938295-4-4

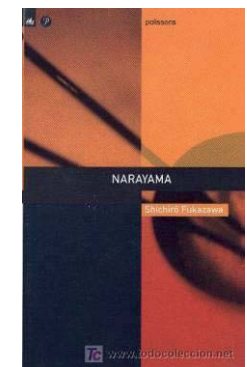
Endō 2013
978-84-939719-1-5

Fukazawa 1984
978-84-7588-008-2

Fukazawa 1984
978-84-7739-296-5

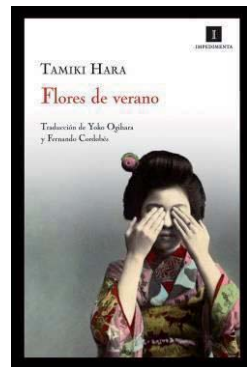
Fukazawa 1999
978-84-246-8712-0

Fukazawa 2008
978-84-8437-350-6

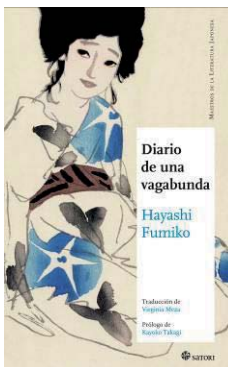
Hara 2011
978-84-15130-07-9

Hara 2011
978-84-15130-51-2

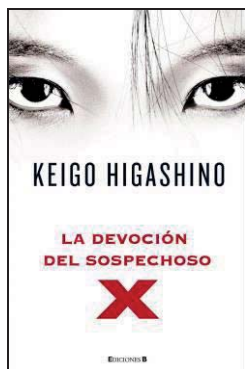

Hara 2011
978-84-15130-74-1

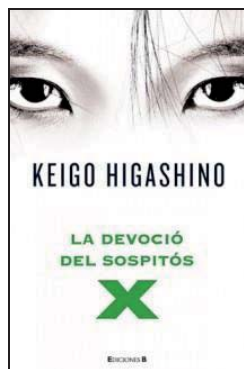

Hayashi 2013
978-84-941125-7-7

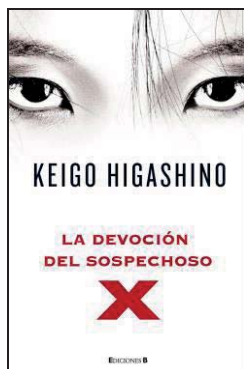
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Higashino 2011
978-84-666-4736-6

Higashino 2011
978-84-666-4914-8

Higashino 2011
978-84-666-5015-1

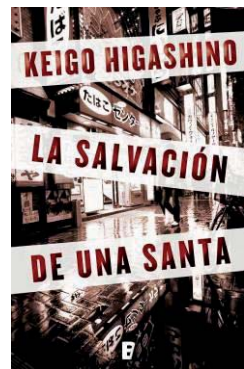
Higashino 2011
978-84-666-5017-5

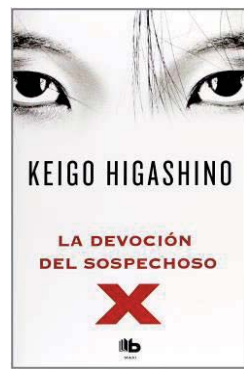
Higashino 2011
978-84-672-4682-7

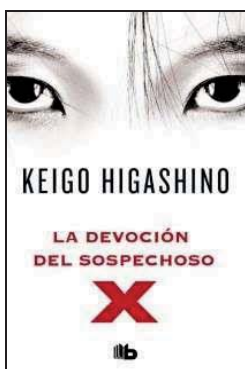
Higashino 2013
978-84-666-5276-6

Higashino 2013
978-84-9019-379-2

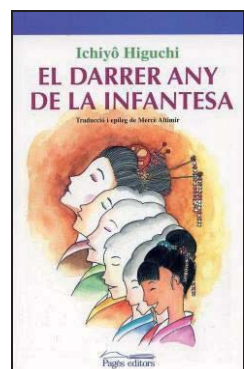
Higashino 2013
978-84-9872-765-4

Higashino 2014
978-84-9872-893-4

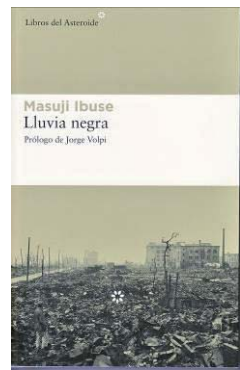
Higashino 2014
978-84-9872-977-1

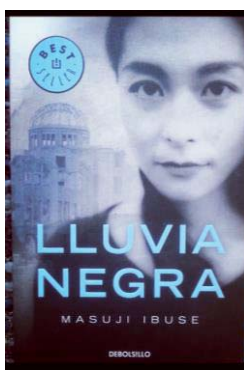
Higuchi 2012
978-84-9975-275-4

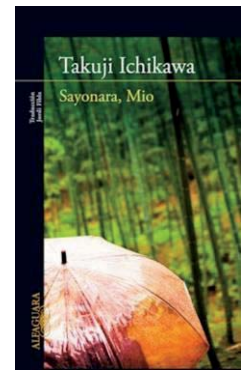
Hiraide 2014
978-84-204-1790-5

Ibuse 2007
978-84-935448-3-6

Ibuse 2009
978-84-9908-044-4

Ichikawa 2011
978-84-204-0723-4

Ihara 1977
978-84-379-0099-5

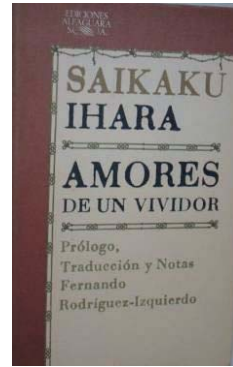
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

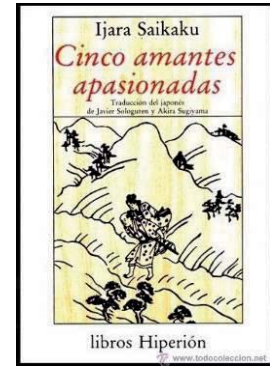
Ihara 1982
978-84-7517-081-7

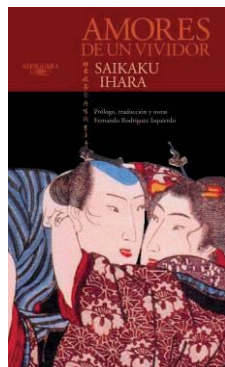
Ihara 1982
978-84-85346-62-2

Ihara 1983
978-84-204-0903-0

Ihara 1992
978-84-7517-356-6

Ihara 2002
978-84-204-6545-6

Ihara 2002
978-84-226-7112-1

Ihara 2013
978-84-15601-12-8

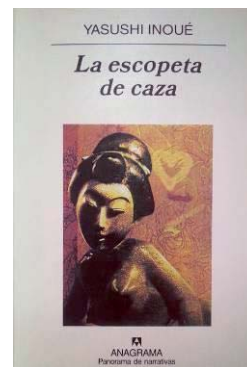
Ihara 2013
978-84-941125-8-4

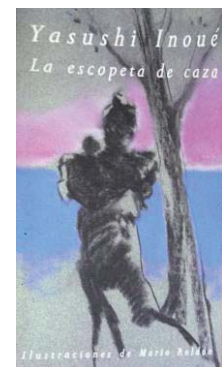
Ihara 2014
978-84-941920-3-6

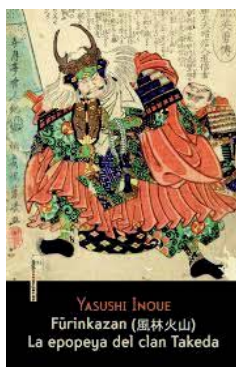
Iijima 2004
978-84-95908-87-2

Inoue 1988
978-84-339-3122-1

Inoue 1991
978-84-226-3563-5

Inoue 2014
978-84-15601-41-8

Ishihara 2014
978-84-941087-9-2

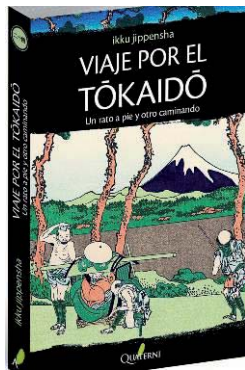

Itō 2014
978-84-943351-2-9

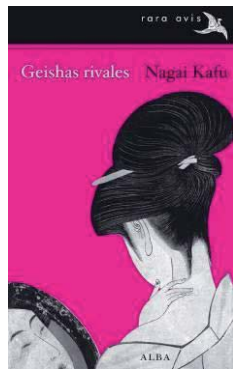

Itō 2014
978-84-943351-3-6

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Jippensha 2014
978-84-941802-0-0

Kafu 2012
978-84-8428-669-1

Kafu 2012
978-84-8428-697-4

Kafu 2012
978-84-940164-3-1

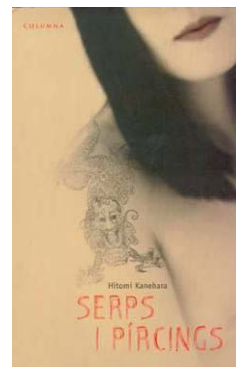
Kakuta 2014
978-84-16072-44-6

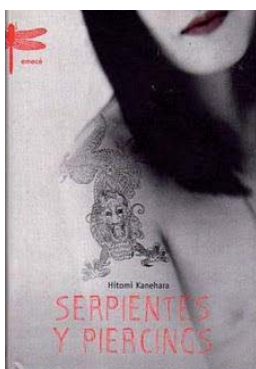
Kakuta 2014
978-84-16072-86-6

Kakuta 2014
978-84-672-6075-5

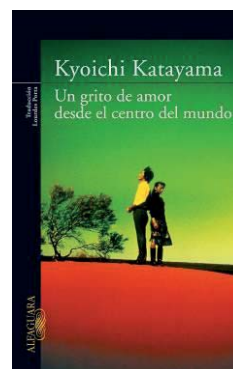
Kanehara 2005
978-84-664-0651-2

Kanehara 2005
978-84-95908-35-3

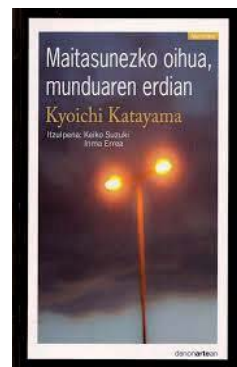
Kara 1988
978-84-339-3124-5

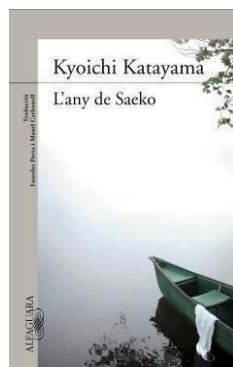
Katayama 2008
978-84-204-7265-2

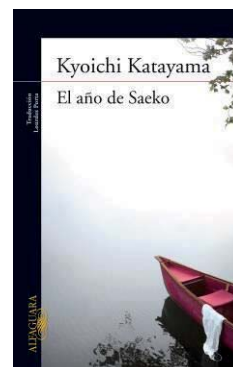
Katayama 2009
978-84-663-2356-7

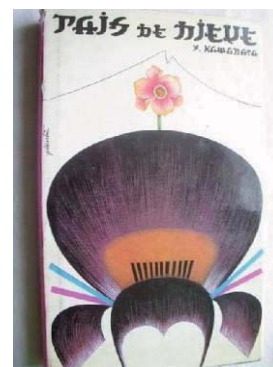
Katayama 2010
978-84-96634-57-2

Katayama 2011
978-84-204-0717-3

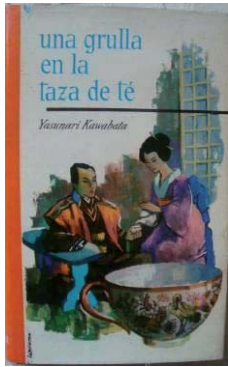

Katayama 2011
978-84-204-0727-2

Kawabata 1961 sense
ISBN 09

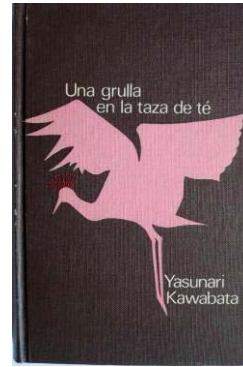
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Kawabata 1962 sense ISBN 11

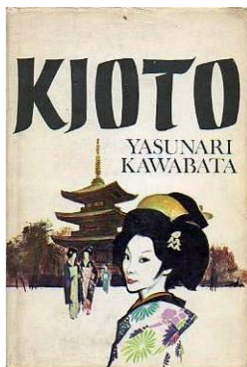
Kawabata 1968 978-84-318-0081-9

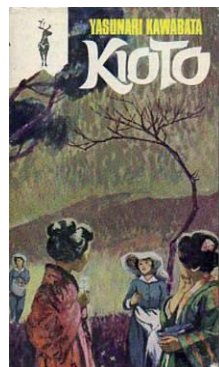
Kawabata 1968 sense ISBN 01

Kawabata 1969 978-84-01-30021-9

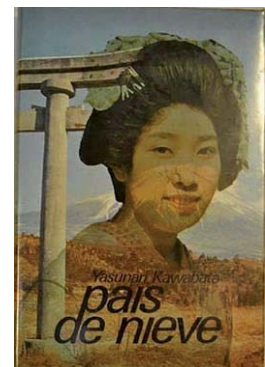
Kawabata 1969 978-84-01-30051-6

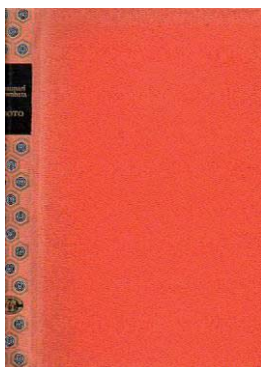
Kawabata 1971 978-84-01-43350-4

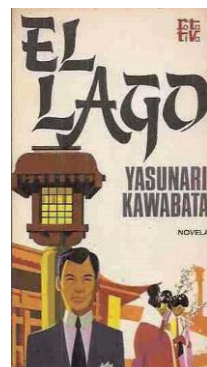
Kawabata 1971 978-84-01-43379-5

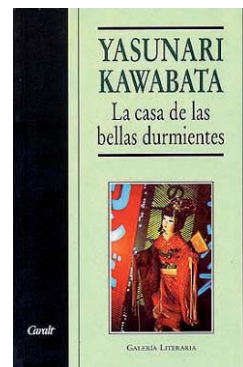
Kawabata 1972 sense ISBN 04

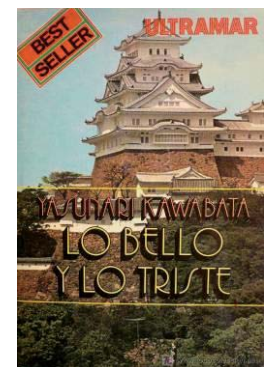
Kawabata 1973 978-84-01-35079-5

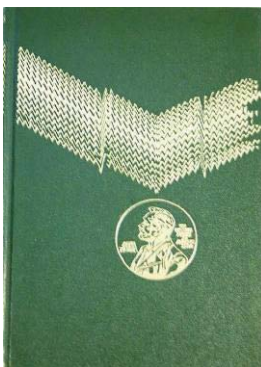
Kawabata 1976 978-84-01-44139-4

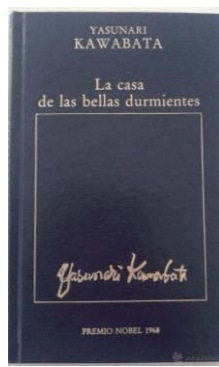
Kawabata 1976 978-84-217-2151-3

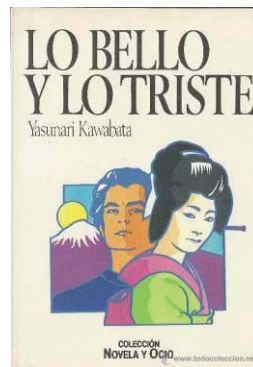
Kawabata 1977 978-84-7386-079-6

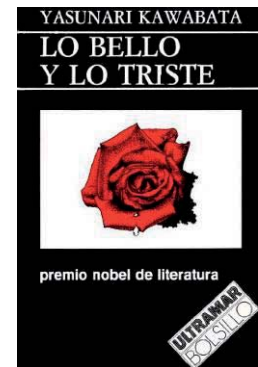
Kawabata 1982 978-84-320-0090-4

Kawabata 1983 978-84-7530-162-4

Kawabata 1987 978-84-345-8492-1

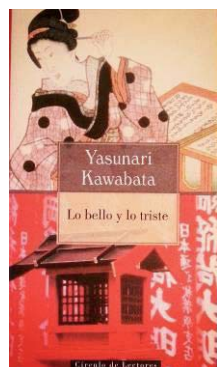

Kawabata 1988 978-84-7386-185-4

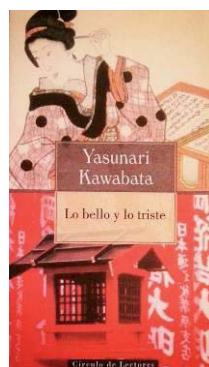
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

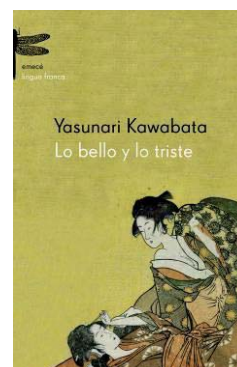
Kawabata 1989
978-84-226-2749-4

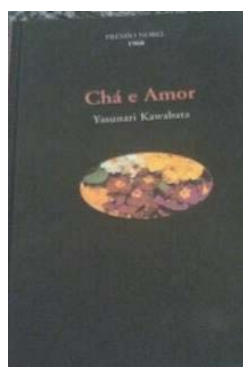
Kawabata 2002
978-84-226-8944-7

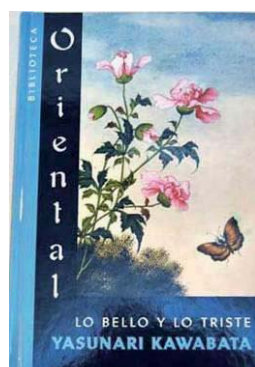
Kawabata 2002
978-84-226-9474-8

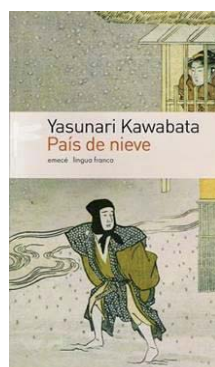
Kawabata 2002
978-84-95908-06-3

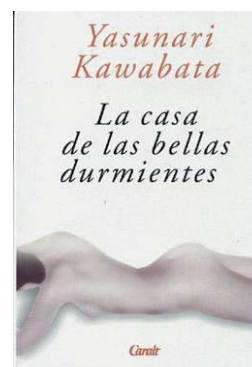
Kawabata 2003
978-84-96180-11-6

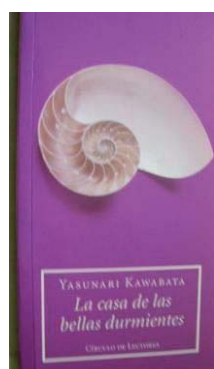
Kawabata 2004
978-84-674-1199-7

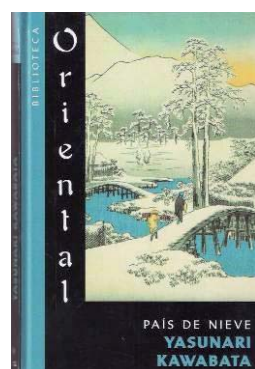
Kawabata 2004
978-84-95908-46-9

Kawabata 2005
978-84-217-2550-4

Kawabata 2005
978-84-672-1307-2

Kawabata 2005
978-84-674-1820-0

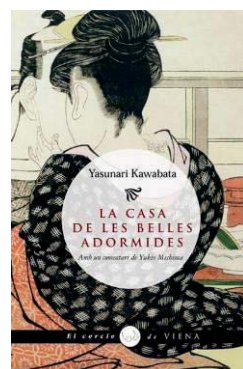
Kawabata 2005
978-84-95908-94-0

Kawabata 2006
978-84-96643-01-7

Kawabata 2006
978-84-9783-393-6

Kawabata 2007
978-84-8330-458-7

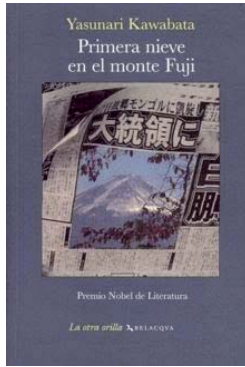

Kawabata 2007
978-84-936101-0-4

Kawabata 2007
978-84-96580-12-1

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

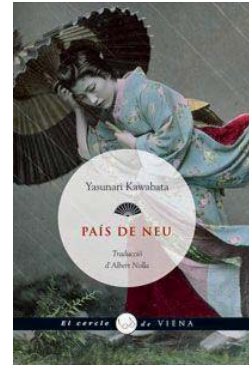
Kawabata 2007
978-84-96694-10-1

Kawabata 2008
978-84-92421-07-7

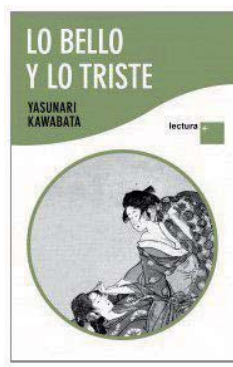
Kawabata 2009
978-84-613-1614-4

Kawabata 2009
978-84-8330-536-2

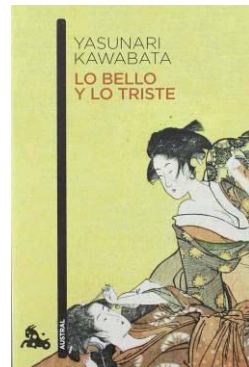
Kawabata 2009
978-84-96580-43-5

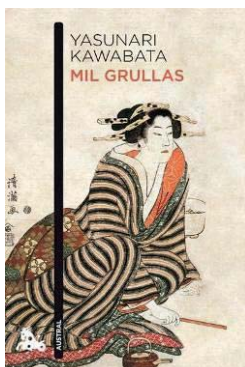
Kawabata 2010
978-84-08-09687-0

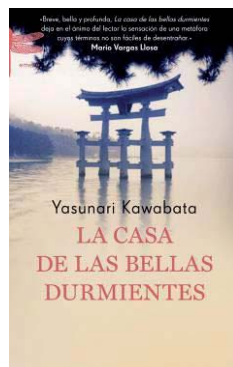
Kawabata 2010
978-84-96580-67-1

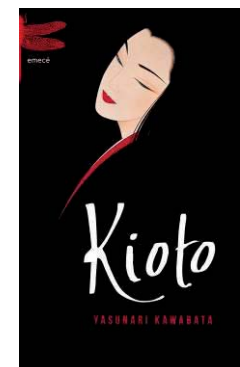
Kawabata 2011
978-84-96580-75-6

Kawabata 2012
978-84-96580-77-0

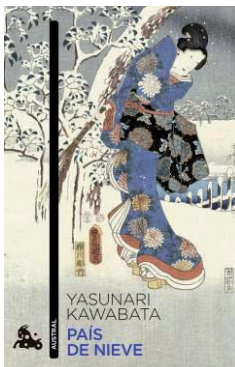
Kawabata 2012
978-84-96580-79-4

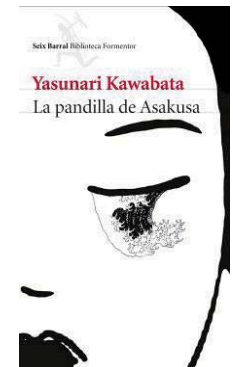
Kawabata 2013
978-84-96580-84-8

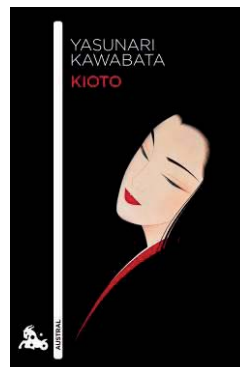
Kawabata 2013
978-84-96580-88-6

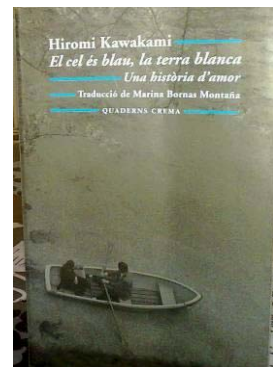
Kawabata 2013
978-84-96580-89-3

Kawabata 2014
978-84-322-2300-6

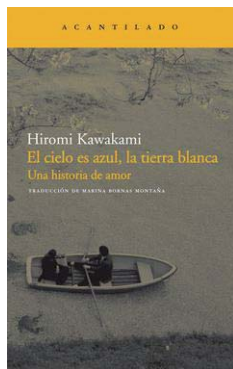

Kawabata 2014
978-84-96580-91-6

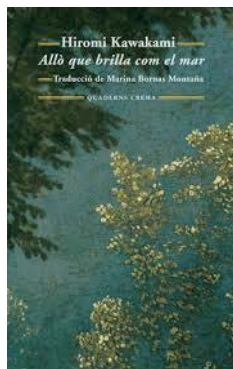

Kawakami_H. 2009
978-84-7727-473-5

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

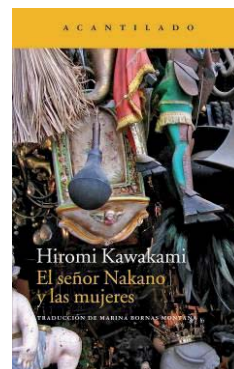
Kawakami_H. 2009
978-84-92649-14-3

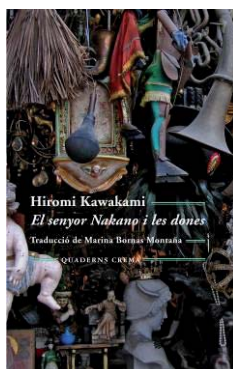
Kawakami_H. 2010
978-84-7727-488-9

Kawakami_H. 2010
978-84-92649-62-4

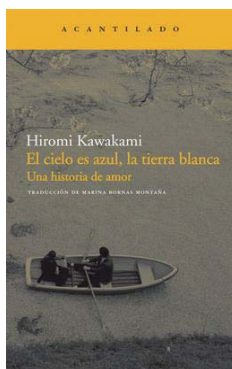
Kawakami_H. 2012
978-84-15689-03-4

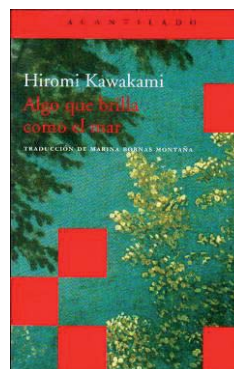
Kawakami_H. 2012
978-84-7727-534-3

Kawakami_H. 2012
978-84-92866-41-0

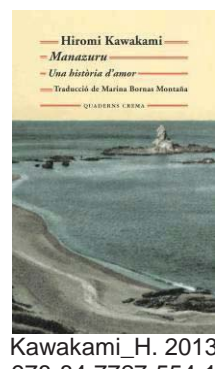
Kawakami_H. 2013
978-84-15689-74-4

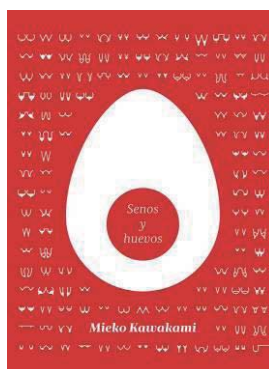
Kawakami_H. 2013
978-84-15689-75-1

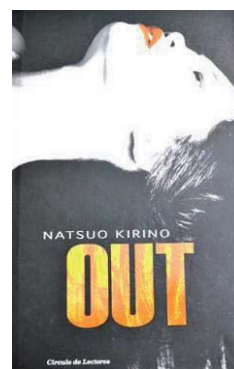
Kawakami_H. 2013
978-84-15689-95-9

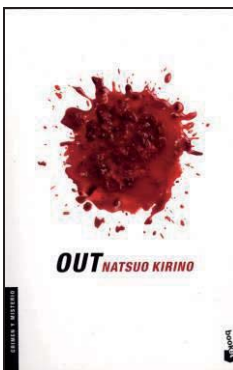
Kawakami_H. 2013
978-84-7727-554-1

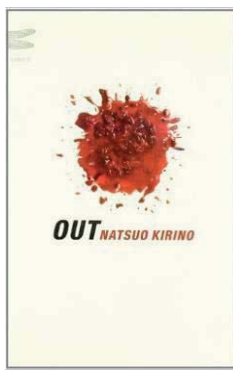
Kawakami_M. 2013
978-84-941163-4-6

Kirino 2007
978-84-672-2582-2

Kirino 2008
978-84-96580-29-9

Kirino 2009
978-84-96580-41-1

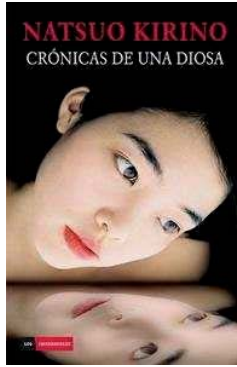

Kirino 2011
978-84-96580-64-0

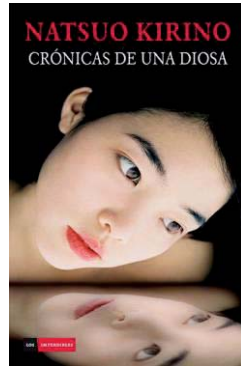

Kirino 2012
978-84-96580-24-4

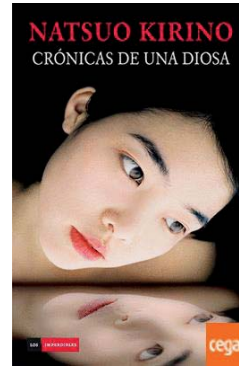
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

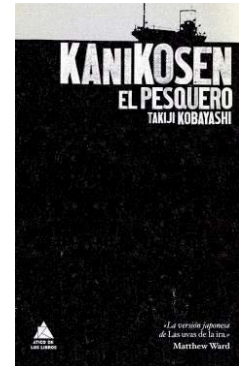
Kirino 2013
978-84-15355-66-3

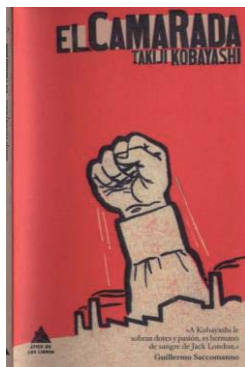
Kirino 2013
978-84-941196-6-8

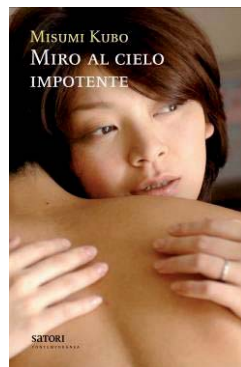
Kirino 2015
978-84-15945-97-0

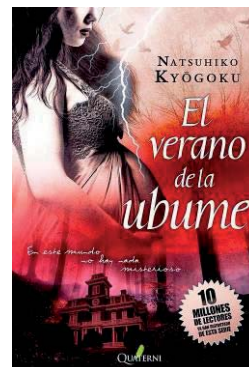
Kobayashi 2010
978-84-937809-0-6

Kobayashi 2011
978-84-938295-2-0

Kubo 2014
978-84-942390-4-5

Kyogoku 2014
978-84-941802-1-7

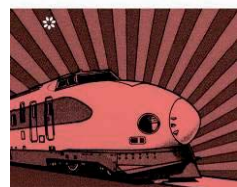
Kyūsaku 2014
978-84-941920-7-4

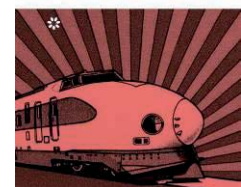
Matsumoto 2014
978-84-15625-54-4

Matsumoto 2014
978-84-16213-10-8

Matsumoto 2014
978-84-15625-54-4

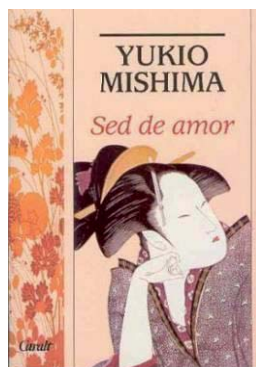
Matsumoto 2014
978-84-16213-10-8

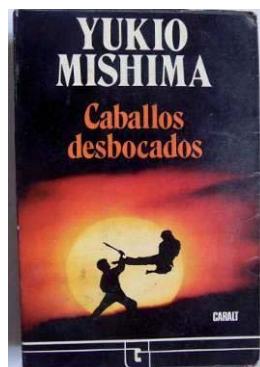
Mishima 1963
978-84-322-1851-4

Mishima 1972
978-84-217-2596-2

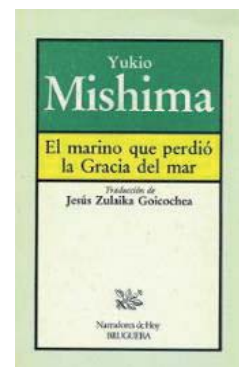
Mishima 1974
978-84-217-2597-9

Mishima 1974
978-84-217-2599-3

Mishima 1979
978-84-320-7117-1

Mishima 1980
978-84-02-07518-5

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

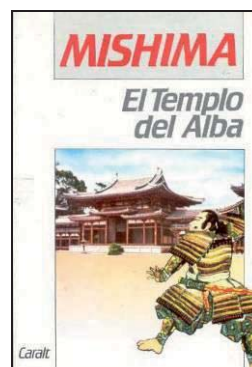
Mishima 1983
978-84-217-4324-9

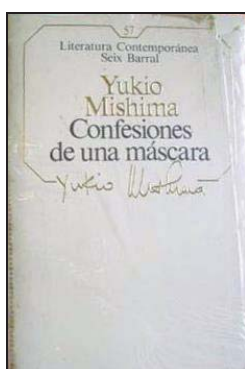
Mishima 1983
978-84-320-6289-6

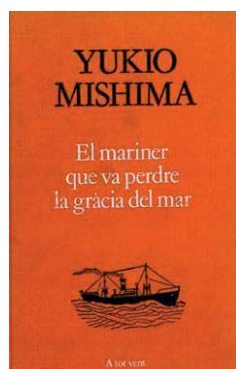
Mishima 1985
978-84-217-2600-6

Mishima 1985
978-84-217-2601-3

Mishima 1985
978-84-322-2059-3

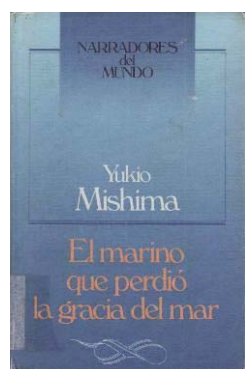
Mishima 1985
978-84-7588-122-5

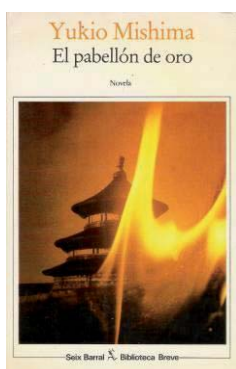
Mishima 1986
978-84-02-09386-8

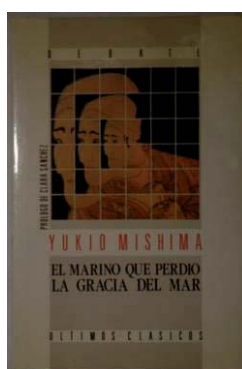
Mishima 1986
978-84-217-2602-0

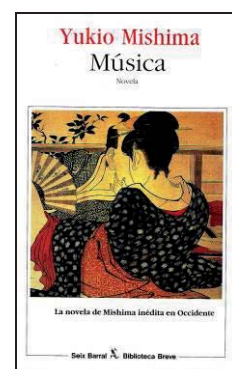
Mishima 1986
978-84-226-2198-0

Mishima 1986
978-84-322-0517-0

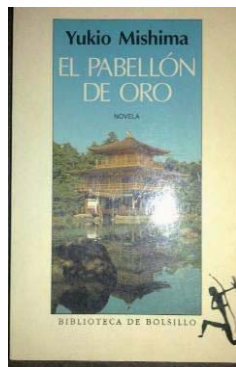
Mishima 1990
978-84-7444-449-0

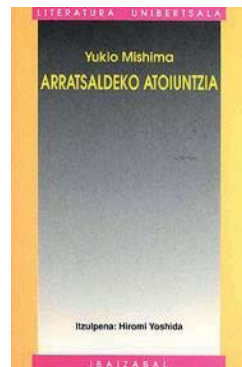
Mishima 1993
978-84-322-0684-9

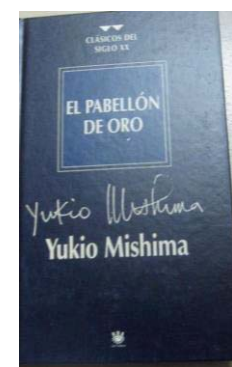
Mishima 1993
978-84-322-3134-6

Mishima 1994
978-84-322-3109-4

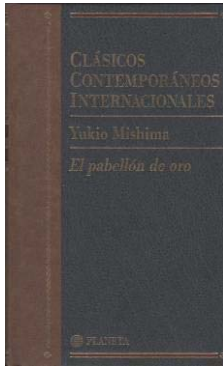

Mishima 1994
978-84-7992-568-0

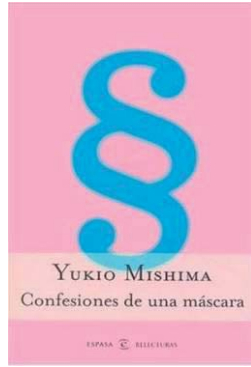

Mishima 1996
978-84-473-1055-5

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Mishima 1997
978-84-08-46187-6

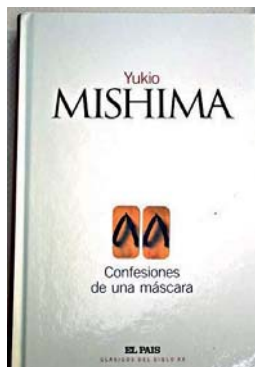
Mishima 2002
978-84-670-0176-1

Mishima 2003
978-84-206-4541-4

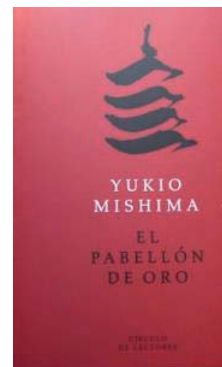
Mishima 2003
978-84-206-5515-4

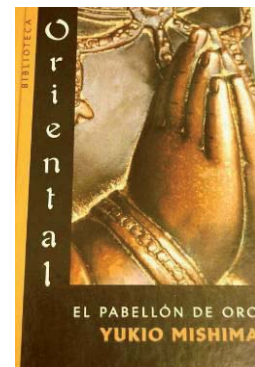
Mishima 2003
978-84-89669-97-0

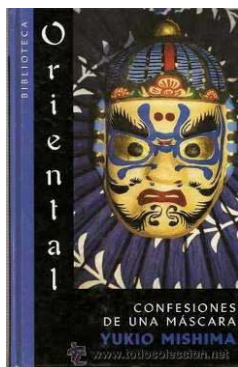
Mishima 2004
978-84-206-5721-9

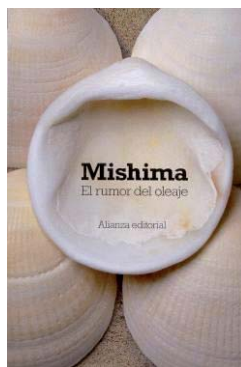
Mishima 2004
978-84-672-0685-2

Mishima 2004
978-84-674-1200-0

Mishima 2005
978-84-674-1611-4

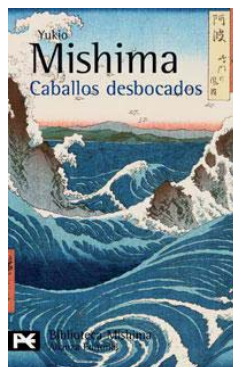
Mishima 2006
978-84-206-4841-5

Mishima 2007
978-84-206-6138-4

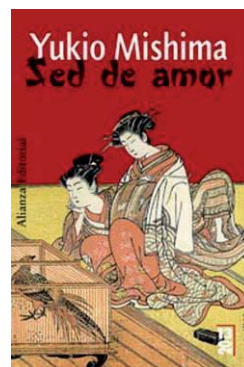
Mishima 2007
978-84-206-6140-7

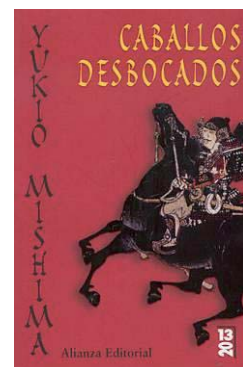
Mishima 2007
978-84-206-6141-4

Mishima 2007
978-84-206-6142-1

Mishima 2007
978-84-206-6639-6

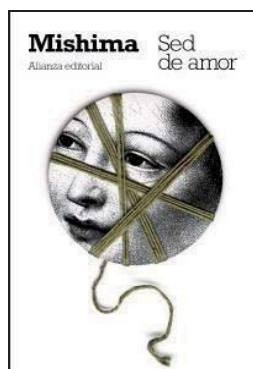

Mishima 2007--
978-84-206-6667-9

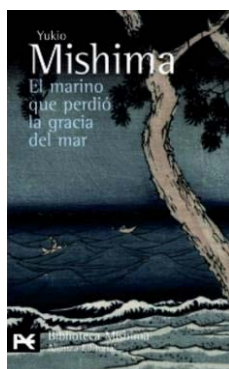
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Mishima 2007
978-84-670-1925-4

Mishima 2008
978-84-206-6265-7

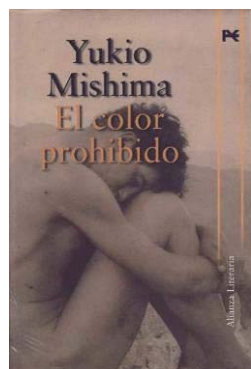
Mishima 2008
978-84-206-6556-6

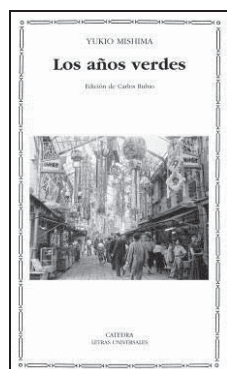
Mishima 2008
978-84-206-6890-1

Mishima 2008
978-84-92406-52-4

Mishima 2009
978-84-206-4901-6

Mishima 2009
978-84-376-2587-4

Mishima 2010
978-84-206-4971-9

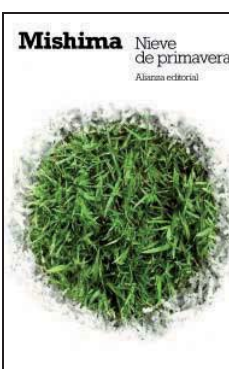
Mishima 2010
978-84-206-4972-6

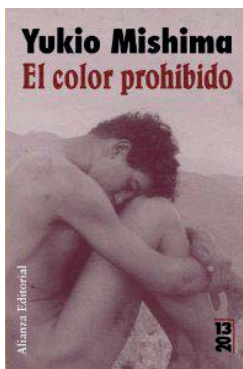
Mishima 2010
978-84-206-5154-5

Mishima 2010
978-84-206-6143-8

Mishima 2010
978-84-206-6444-6

Mishima 2010
978-84-206-6926-7

Mishima 2011
978-84-206-5269-6

Mishima 2011
978-84-206-5270-2

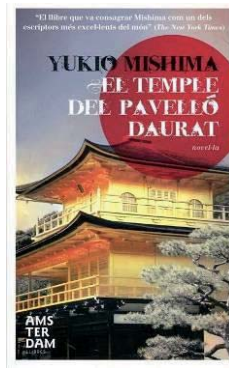

Mishima 2011
978-84-206-5271-9

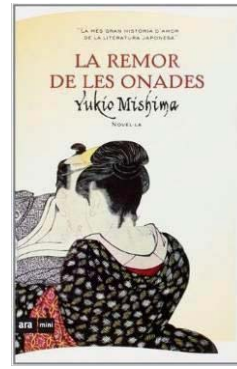
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

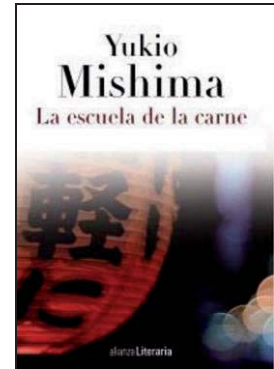
Mishima 2011
978-84-206-6547-4

Mishima 2011
978-84-92941-52-0

Mishima 2011
978-84-939055-1-4

Mishima 2012
978-84-206-0884-6

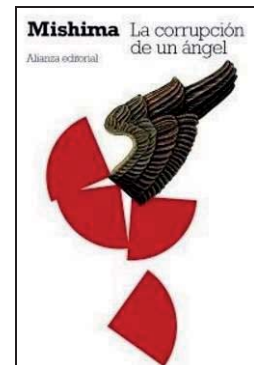
Mishima 2012
978-84-206-0905-8

Mishima 2012
978-84-206-0906-5

Mishima 2012
978-84-206-0968-3

Mishima 2012
978-84-206-6931-1

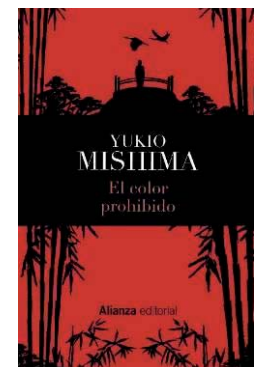
Mishima 2012
978-84-206-6937-3

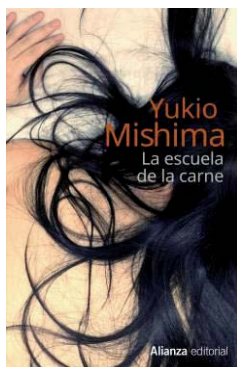
Mishima 2013
978-84-206-7397-4

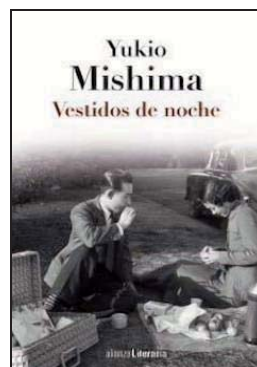
Mishima 2013
978-84-206-7645-6

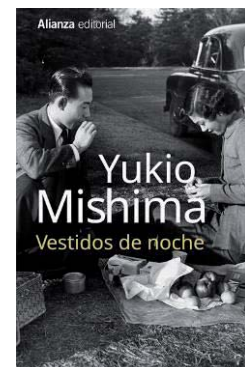
Mishima 2013
978-84-206-7842-9

Mishima 2014
978-84-206-8298-3

Mishima 2014
978-84-206-8481-9

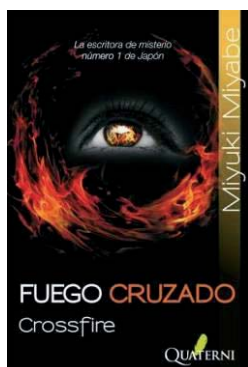

Mishima 2014
978-84-206-8828-2

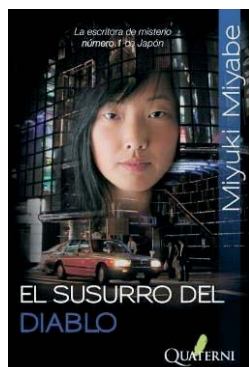

Miyabe 2010
978-84-937770-2-9

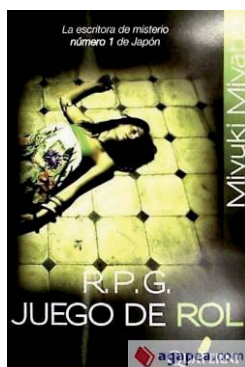
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Miyabe 2011
978-84-937770-3-6

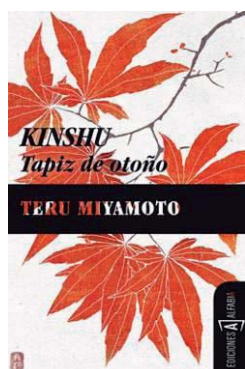
Miyabe 2011
978-84-937770-6-7

Miyabe 2012
978-84-937770-9-8

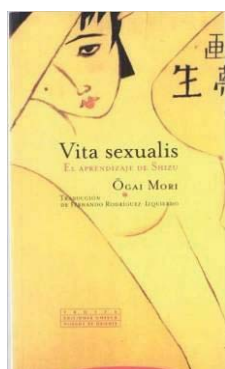
Miyamoto 2011
978-84-937943-8-5

Miyamoto 2012
978-84-940077-9-8

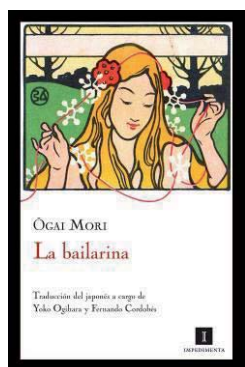
Miyamoto 2012
978-84-940928-3-1

Mori 2001
978-84-8164-445-6

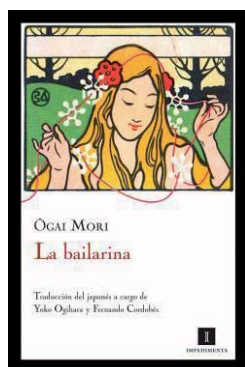
Mori 2009
978-84-92649-15-0

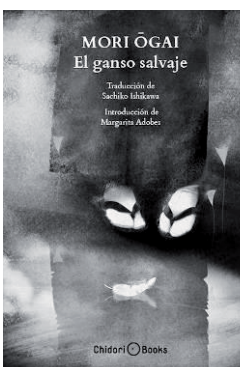
Mori 2011
978-84-15130-15-4

Mori 2011
978-84-15130-49-9

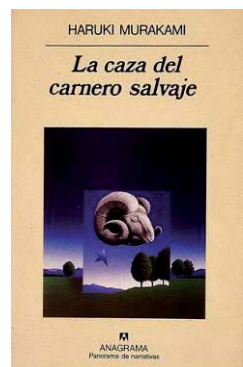
Mori 2011
978-84-15130-72-7

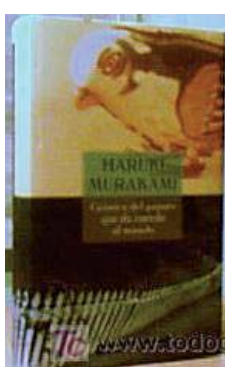
Mori 2014
978-84-942880-0-5

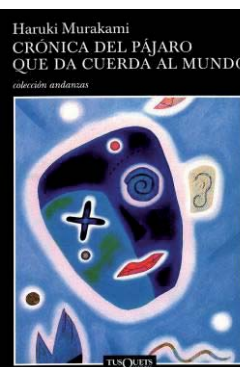
Mori 2014
978-84-942880-1-2

Murakami 1992
978-84-339-1165-0

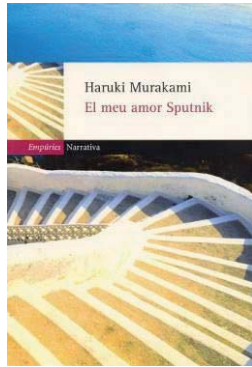

Murakami 2001
978-84-226-8912-6

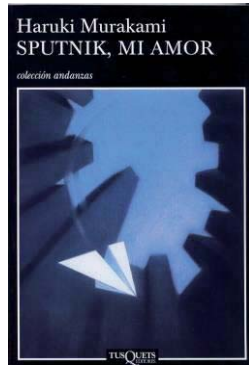

Murakami 2001
978-84-8310-171-1

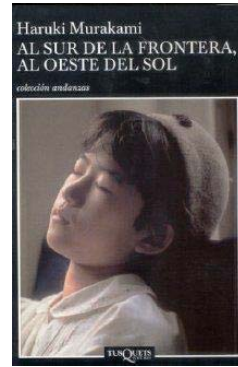
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

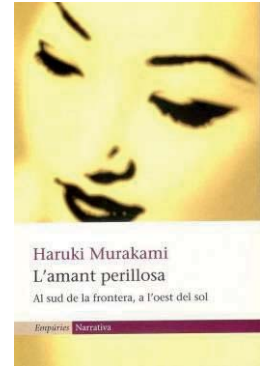
Murakami 2002
978-84-7596-921-3

Murakami 2002
978-84-8310-216-9

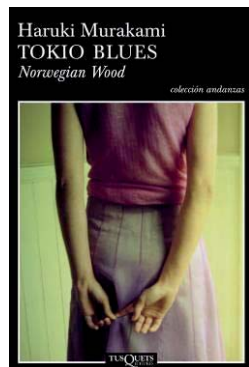
Murakami 2003
978-84-8310-250-3

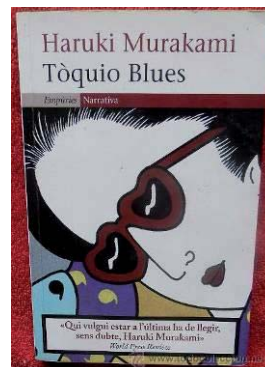
Haruki Murakami
L'amant perillosa
Al sud de la frontera, a l'oest del sol
Murakami 2003
978-84-9787-001-6

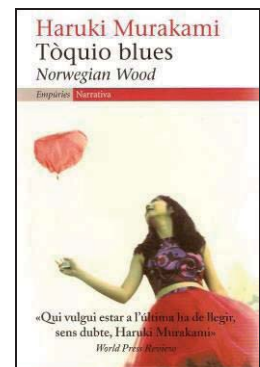
Murakami 2005
978-84-672-1445-1

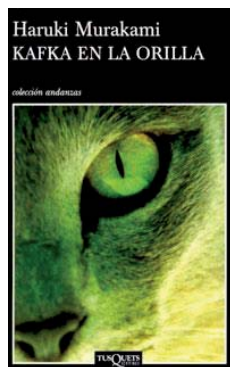
Murakami 2005
978-84-8310-307-4

Murakami 2005
978-84-9787-112-9

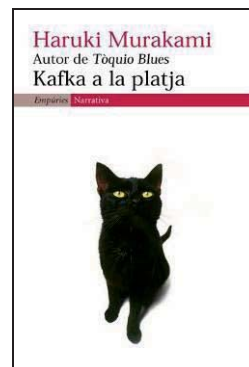
Haruki Murakami
Tòquio blues
Norwegian Wood
Murakami 2005
978-84-9787-112-9 b

Murakami 2006
978-84-8310-356-2

Murakami 2006
978-84-9787-190-7

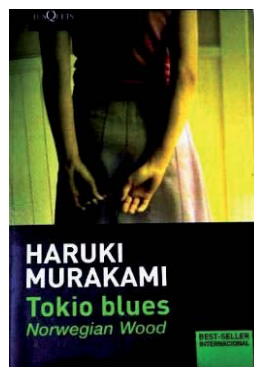
Murakami 2006
978-84-9787-209-6

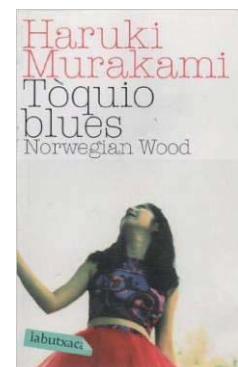
Murakami 2007
978-84-672-2334-7

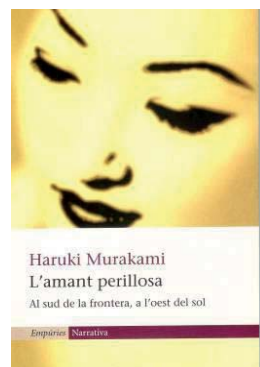
Murakami 2007
978-84-8383-503-6

Murakami 2007
978-84-8383-504-3

Murakami 2007
978-84-96863-00-2

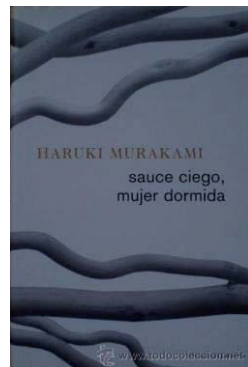

Haruki Murakami
L'amant perillosa
Al sud de la frontera, a l'oest del sol
Murakami 2007
978-84-9787-228-7

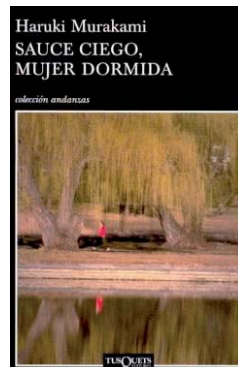
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Murakami 2008
978-84-612-5729-4

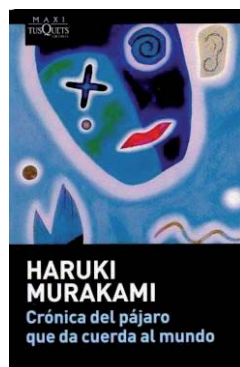
Murakami 2008
978-84-672-3056-7

Murakami 2008
978-84-8383-047-5

Murakami 2008
978-84-8383-101-4

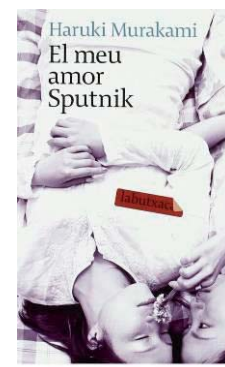
Murakami 2008
978-84-8383-510-4

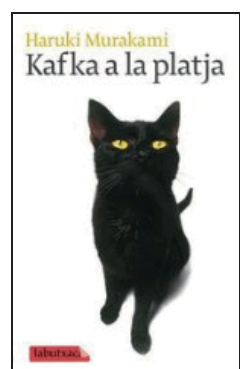
Murakami 2008
978-84-8383-516-6

Murakami 2008
978-84-8383-524-1

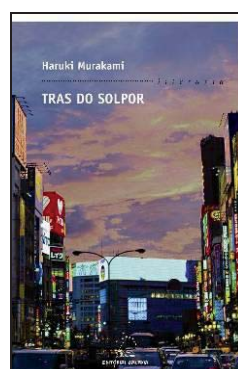
Murakami 2008
978-84-92549-10-8

Murakami 2008
978-84-96863-75-0

Murakami 2008
978-84-9787-337-6

Murakami 2008
978-84-9865-111-9

Murakami 2009
978-84-339-7339-9

Murakami 2009
978-84-672-3497-8

Murakami 2009
978-84-8383-191-5

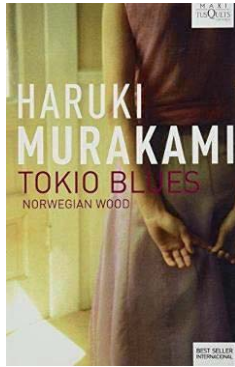

Murakami 2009
978-84-8383-532-6

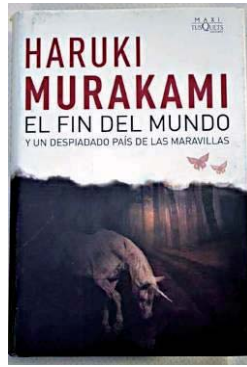

Murakami 2009
978-84-8383-547-0

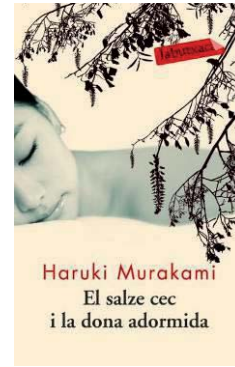
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

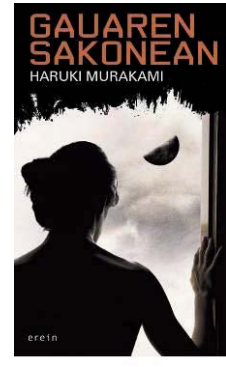
Murakami 2009
978-84-8383-552-4

Murakami 2009
978-84-8383-569-2

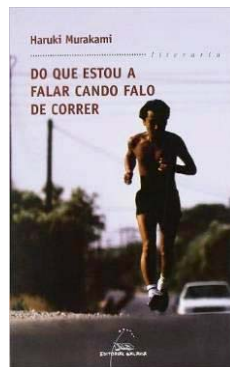
Murakami 2009
978-84-92549-67-2

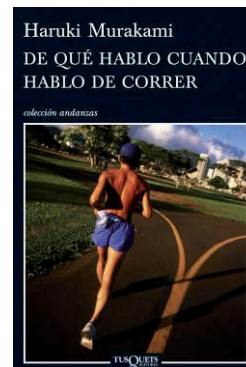
Murakami 2009
978-84-9746-548-9

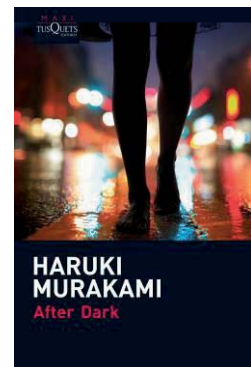
Murakami 2009
978-84-9787-446-5

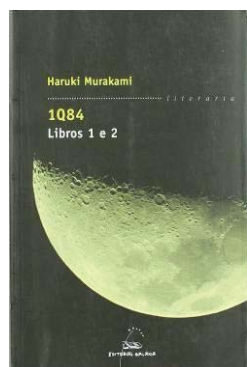
Murakami 2009
978-84-9865-166-9

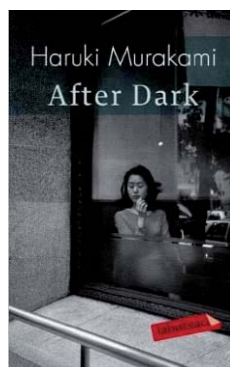
Murakami 2010
978-84-8383-230-1

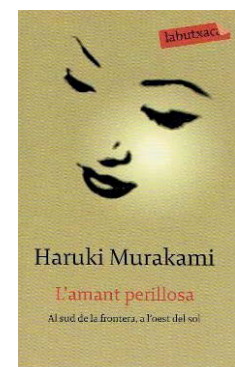
Murakami 2010
978-84-8383-562-3

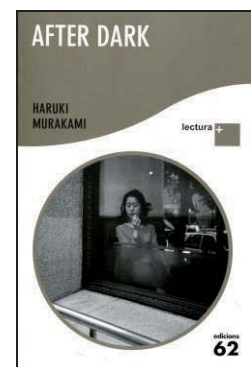
Murakami 2010
978-84-9865-325-0

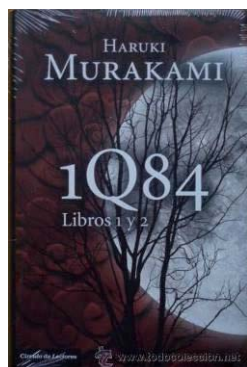
Murakami 2010
978-84-9930-031-3

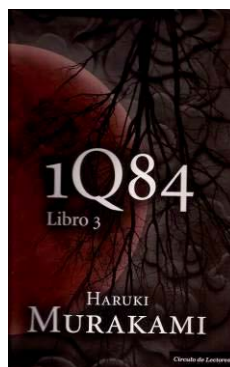
Murakami 2010
978-84-9930-063-4

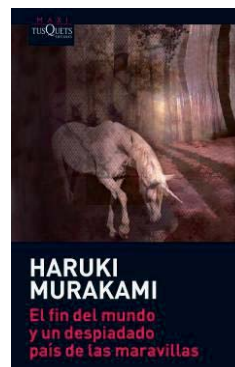
Murakami 2011
978-84-297-6847-3

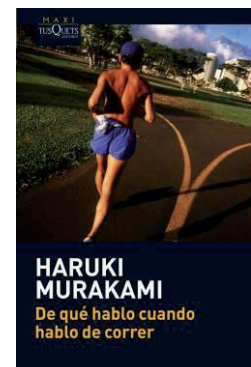
Murakami 2011
978-84-672-4586-8

Murakami 2011
978-84-672-4587-5

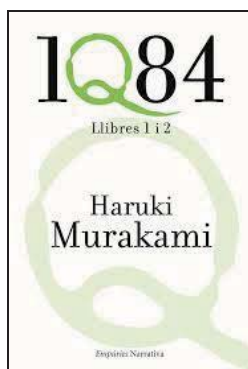

Murakami 2011
978-84-8383-580-7

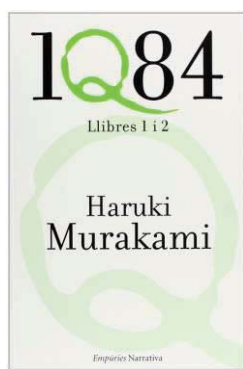

Murakami 2011
978-84-8383-593-7

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Murakami 2011
978-84-9787-686-5

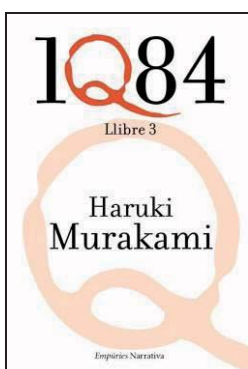
Murakami 2011
978-84-9787-694-0

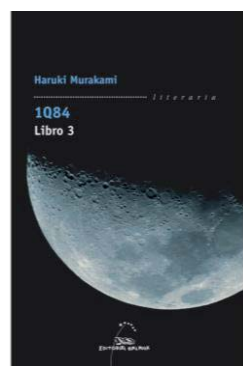
Murakami 2011
978-84-9787-739-8

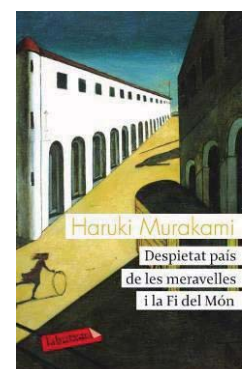
Murakami 2011
978-84-9787-750-3

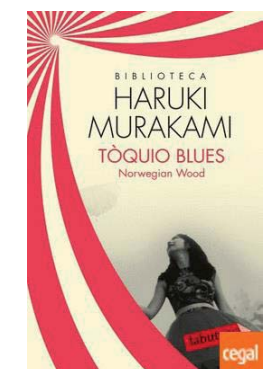
Murakami 2011
978-84-9787-751-0

Murakami 2011
978-84-9865-389-2

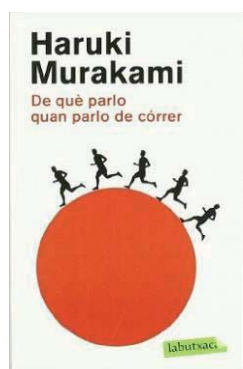
Murakami 2011
978-84-9930-227-0

Murakami 2011
978-84-9930-289-8

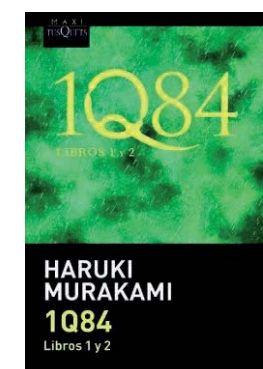
Murakami 2011
978-84-9930-316-1

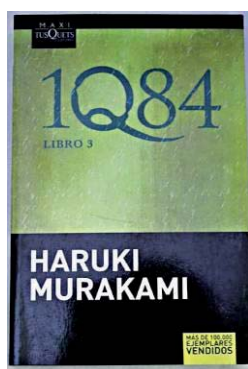
Murakami 2011
978-84-9930-378-9

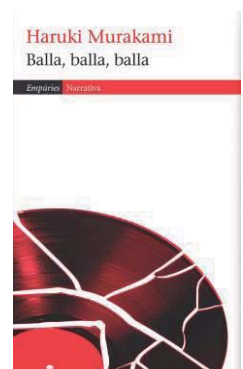
Murakami 2012
978-84-8383-425-1

Murakami 2012
978-84-8383-599-9

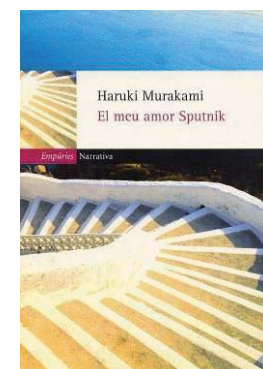
Murakami 2012
978-84-8383-620-0

Murakami 2012
978-84-9787-797-8

Murakami 2012
978-84-9787-802-9

Murakami 2012
978-84-9787-804-3

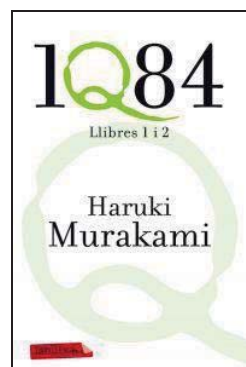
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Murakami 2012
978-84-9787-809-8

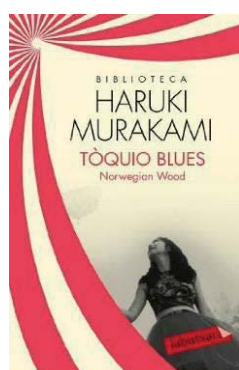
Murakami 2012
978-84-9930-427-4

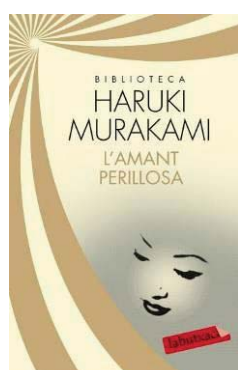
Murakami 2012
978-84-9930-488-5

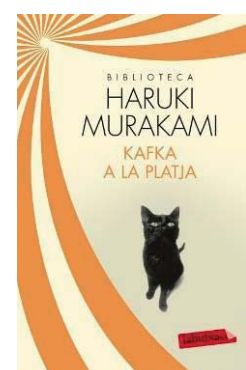
Murakami 2012
978-84-9930-521-9

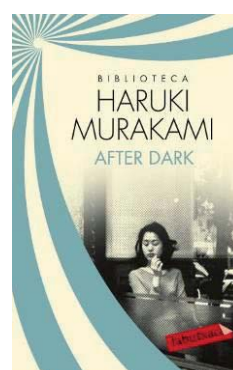
Murakami 2012
978-84-9930-555-4

Murakami 2012
978-84-9930-556-1

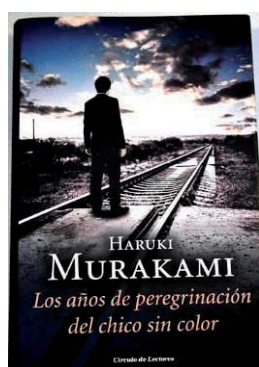
Murakami 2012
978-84-9930-557-8

Murakami 2012
978-84-9930-558-5

Murakami 2012
978-84-9930-589-9

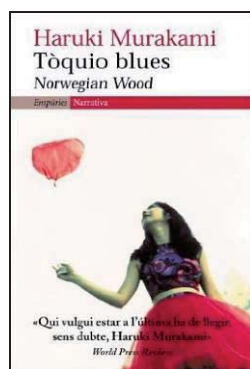
Murakami 2013
978-84-672-5780-9

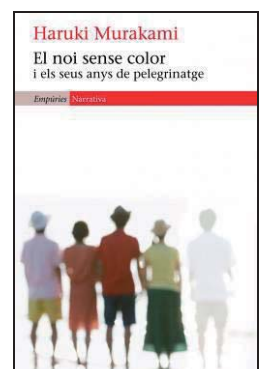
Murakami 2013
978-84-8383-766-5

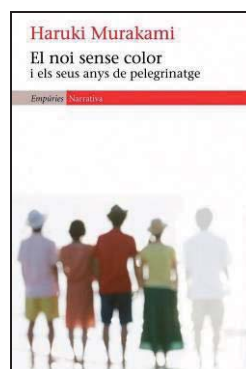
Murakami 2013
978-84-941619-4-0

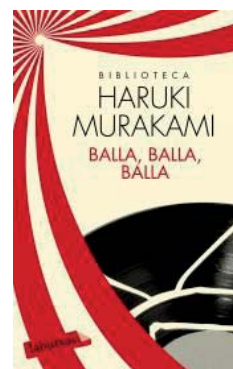
Murakami 2013
978-84-9787-487-8

Murakami 2013
978-84-9787-889-0

Murakami 2013
978-84-9787-909-5

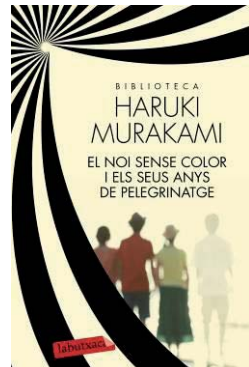

Murakami 2013
978-84-9930-739-8

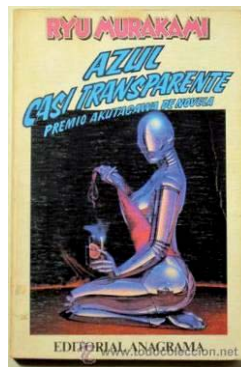
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

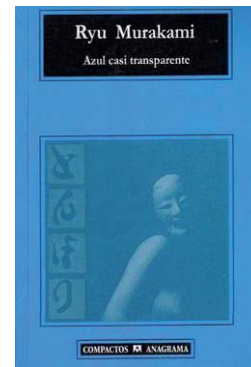
Murakami 2014
978-84-942918-0-7

Murakami 2014
978-84-9930-917-0

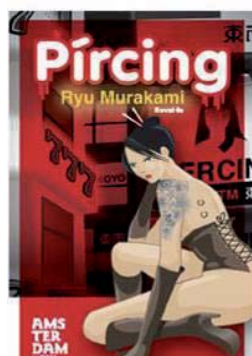
Murakami_R. 1982
978-84-339-1241-1

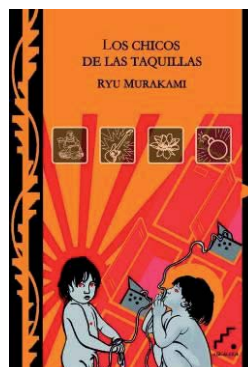
Murakami_R. 1997
978-84-339-1479-8

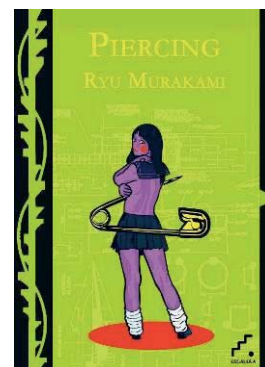
Murakami_R. 2005
978-84-322-9659-8

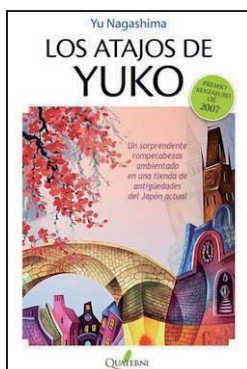
Murakami_R. 2008
978-84-92406-33-3

Murakami_R. 2010
978-84-937783-9-2

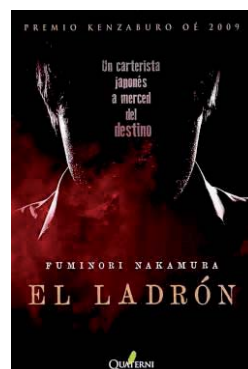
Murakami_R. 2011
978-84-938363-8-2

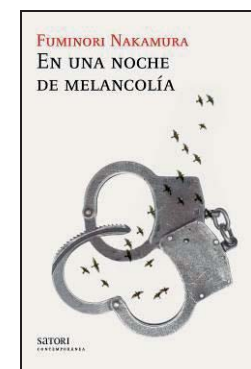
Nagashima 2013
978-84-941173-7-4

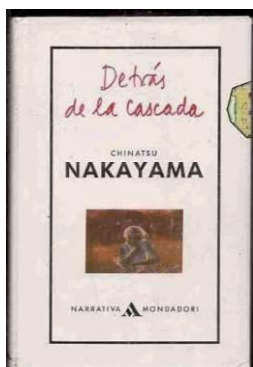
Nakamura 2010
978-84-96580-58-9

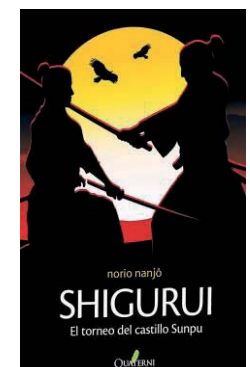
Nakamura 2013
978-84-940301-8-5

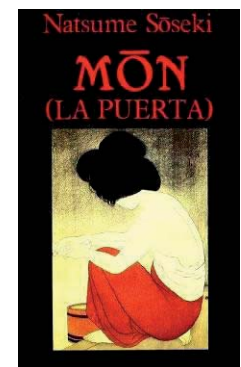
Nakamura 2014
978-84-942390-3-8

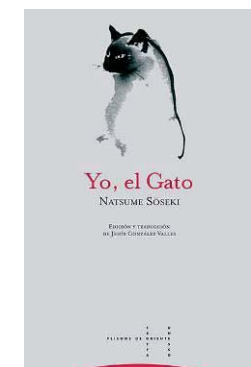
Nakayama 1991
978-84-397-1752-2

Nanjo; Yamaguchi 2014
978-84-941173-8-1

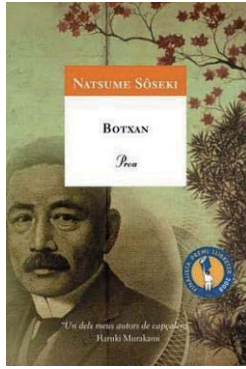

Natsume 1991
978-84-7813-084-9

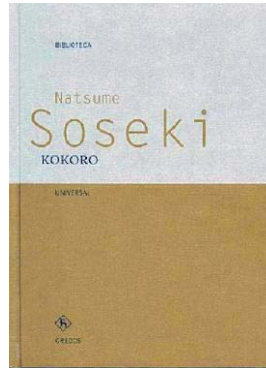

Natsume 1999
978-84-8164-267-4

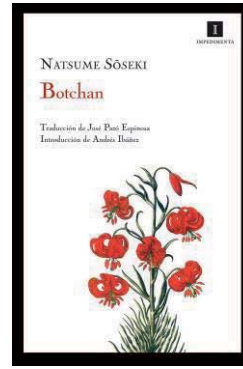
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

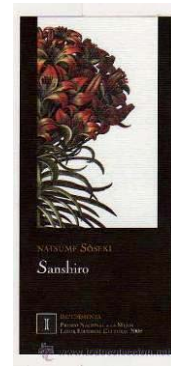
Natsume 1999
978-84-8256-847-8

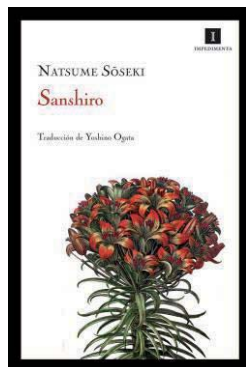
Natsume 2003
978-84-249-2684-7

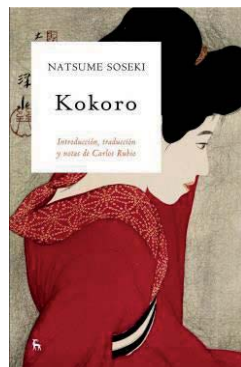
Natsume 2008
978-84-935927-7-6

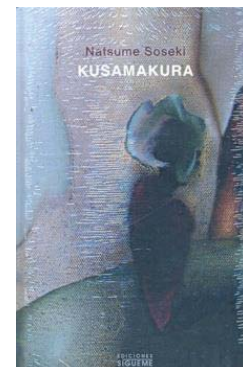
Natsume 2009
978-84-15130-56-7

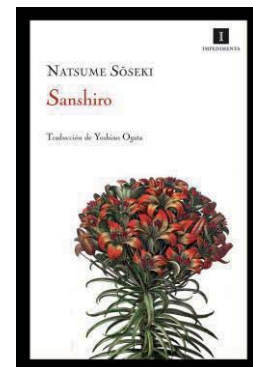
Natsume 2009
978-84-15130-79-6

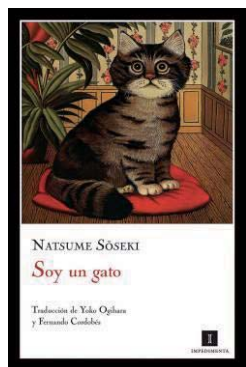
Natsume 2009
978-84-249-3593-1

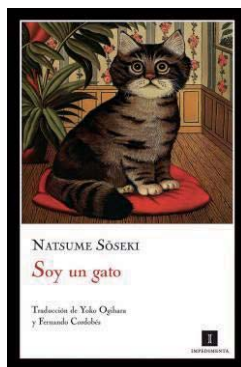
Natsume 2009
978-84-301-1714-7

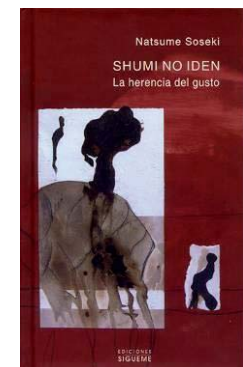
Natsume 2009
978-84-937110-0-9

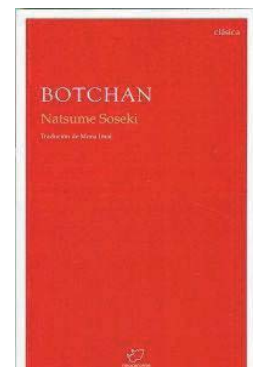
Natsume 2010
978-84-15130-65-9

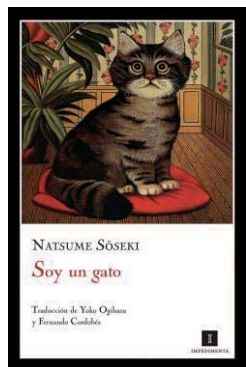
Natsume 2010
978-84-15130-88-8

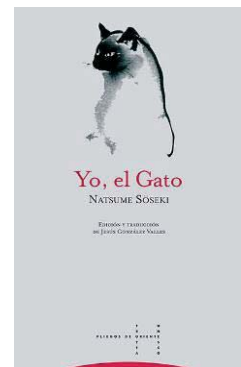
Natsume 2010
978-84-301-1754-3

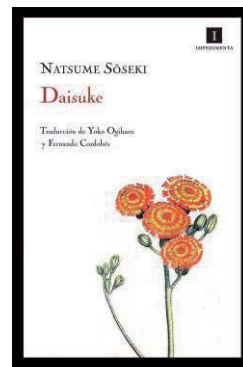
Natsume 2010
978-84-92866-14-4

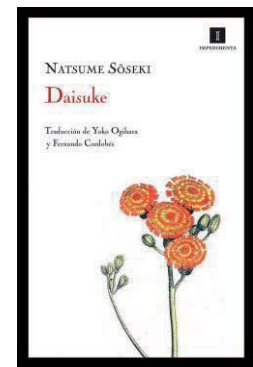
Natsume 2010
978-84-937601-5-1

Natsume 2010
978-84-9879-159-4

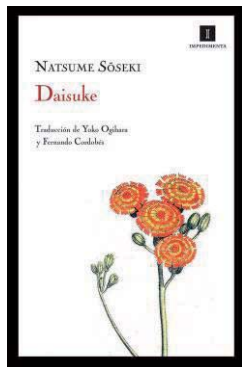

Natsume 2011
978-84-15130-18-5

Natsume 2011
978-84-15130-52-9

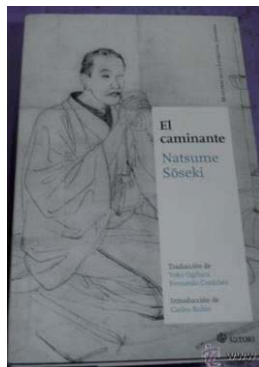
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

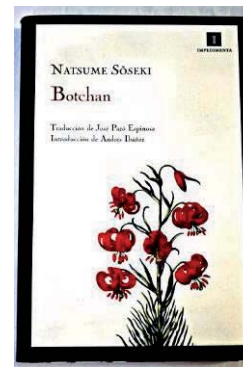
Natsume 2011
978-84-15130-75-8

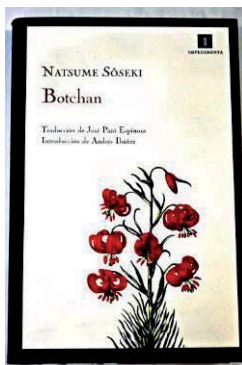
Natsume 2011
978-84-9006-105-3

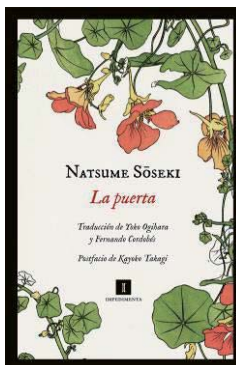
Natsume 2011
978-84-938204-2-8

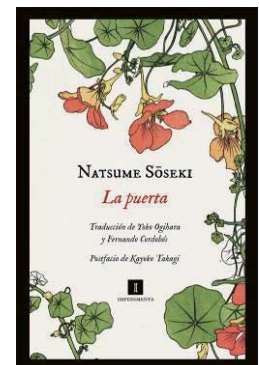
Natsume 2012
978-84-15130-55-0

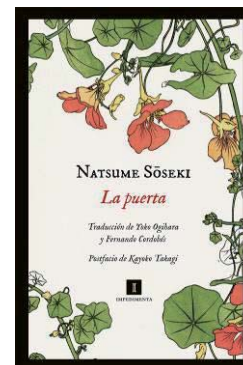
Natsume 2012
978-84-15130-78-9

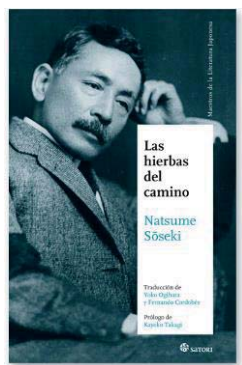
Natsume 2012
978-84-15578-17-8

Natsume 2012
978-84-15578-23-9

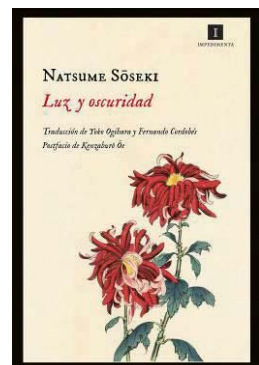
Natsume 2012
978-84-15578-24-6

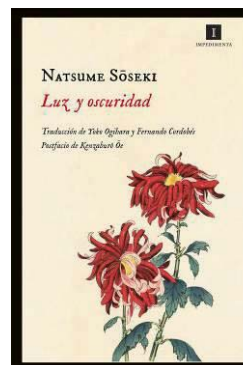
Natsume 2012
978-84-936198-9-3

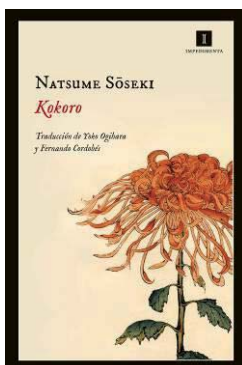
Natsume 2013
978-84-15578-94-9

Natsume 2013
978-84-15578-95-6

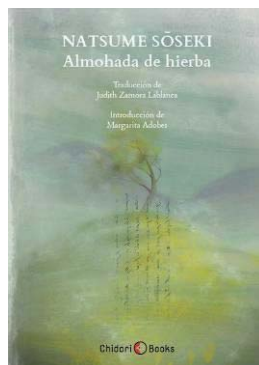
Natsume 2013
978-84-15578-98-7

Natsume 2014
978-84-15979-12-8

Natsume 2014
978-84-942880-2-9

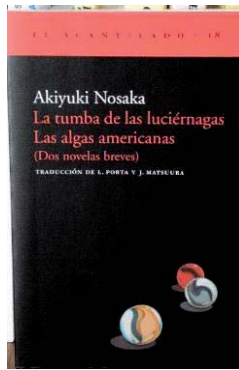

Natsume 2014
978-84-942880-3-6

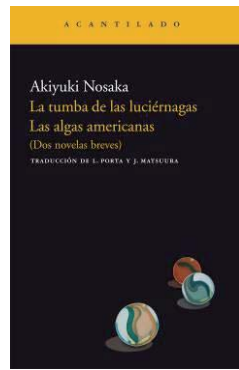

Nosaka 1999
978-84-7727-286-1

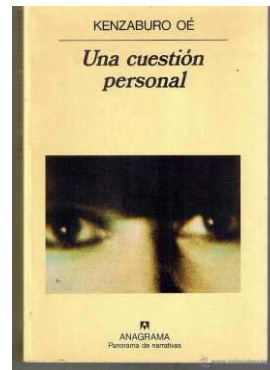
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Nosaka 1999
978-84-95359-06-3

Nosaka 2007
978-84-96489-86-8

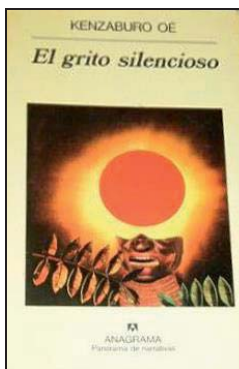
Oé 1989
978-84-339-3151-1

Oé 1992
978-84-226-4318-0

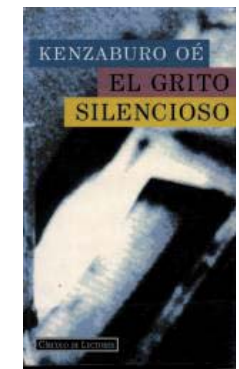
Oé 1994
978-84-339-0667-0

Oé 1995
978-84-339-0675-5

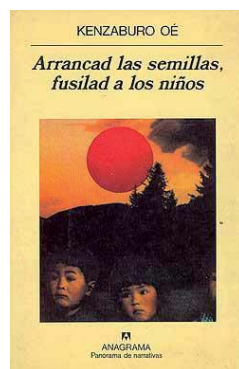
Oé 1995
978-84-339-0685-4

Oé 1996
978-84-226-5770-5

Oé 1997
978-84-339-0844-5

Oé 1999
978-84-339-0892-6

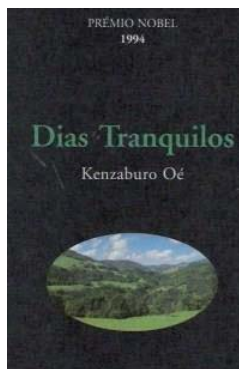
Oé 2003
978-84-674-0523-1

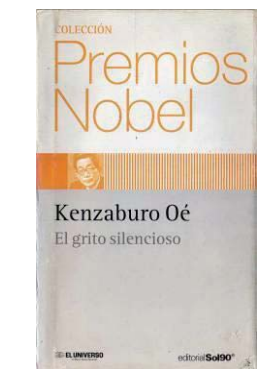
Oé 2003
978-84-95971-17-3

Oé 2003
978-84-96118-16-4

Oé 2003
978-84-96180-14-7

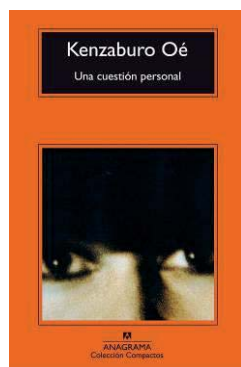

Oé 2003
978-84-96247-00-0

Oé 2004
978-84-322-2754-7

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Öe 2004
978-84-339-6619-3

Öe 2004
978-84-339-6763-3

Öe 2004
978-84-339-6771-8

Öe 2004
978-84-339-6772-5

Öe 2004
978-84-413-1973-8

Öe 2005
978-84-322-2799-8

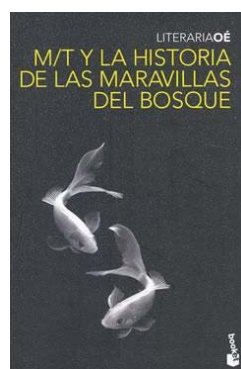
Öe 2005
978-84-674-1823-1

Öe 2007
978-84-322-2819-3

Öe 2009
978-84-322-2835-3

Öe 2009
978-84-322-5031-6

Öe 2009
978-84-473-6446-6

Öe 2010
978-84-322-4815-3

Öe 2011
978-84-322-4839-9

Öe 2012
978-84-322-1012-9

Öe 2012
978-84-92440-85-6

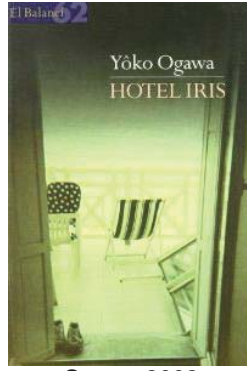

Öe 2014
978-84-15835-47-9

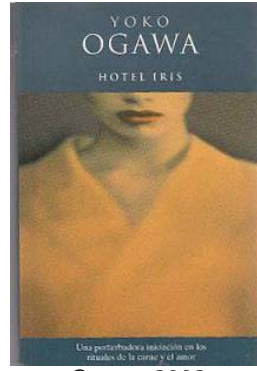
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

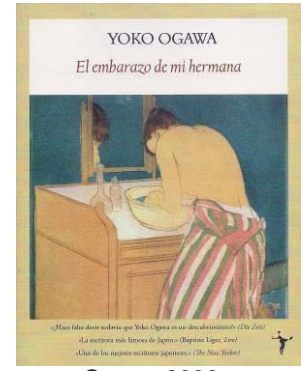
Oé 2014
978-84-322-2404-1

Ogawa 2002
978-84-297-5046-1

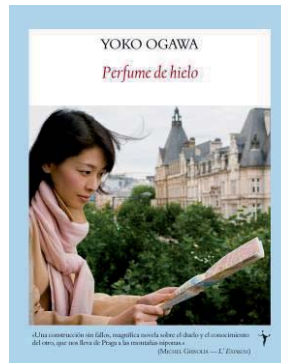
Ogawa 2002
978-84-666-0900-5

Ogawa 2006
978-84-96601-17-8

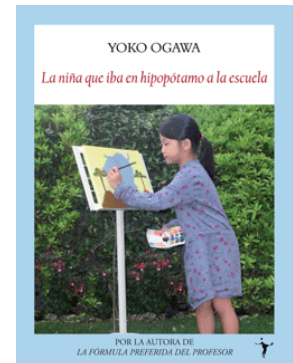
Ogawa 2008
978-84-96601-37-6

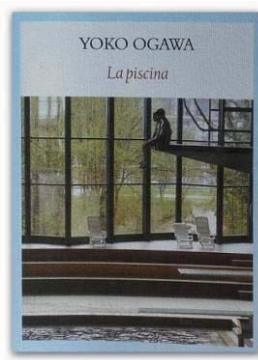
Ogawa 2009
978-84-96601-76-5

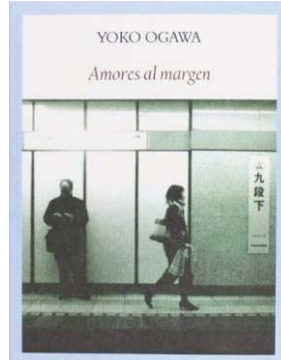
Ogawa 2011
978-84-939045-6-2

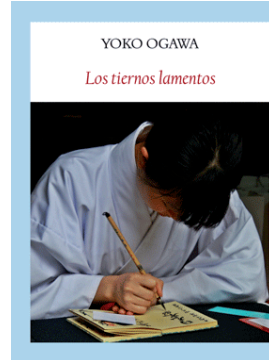
Ogawa 2011
978-84-96601-98-7

Ogawa 2012
978-84-939855-6-1

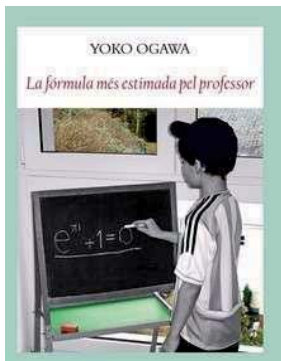
Ogawa 2013
978-84-940906-7-7

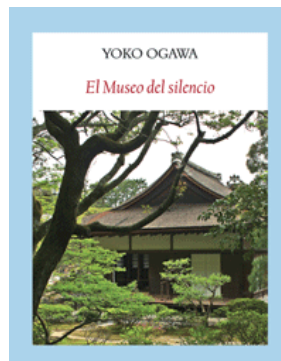
Ogawa 2013
978-84-941475-6-2

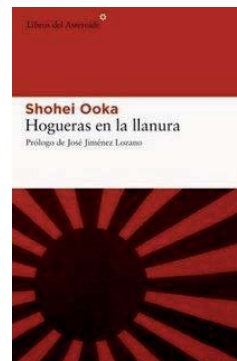
Ogawa 2014
978-84-15608-60-8

Ogawa 2014
978-84-941475-9-3

Ogawa 2014
978-84-942380-7-9

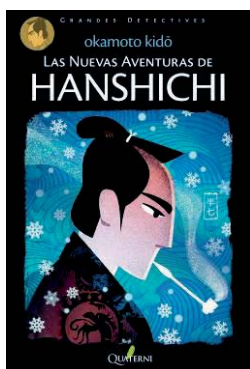

Oka 2006
978-84-15625-13-1

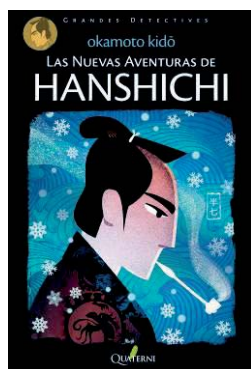

Oka 2006
978-84-935018-3-9

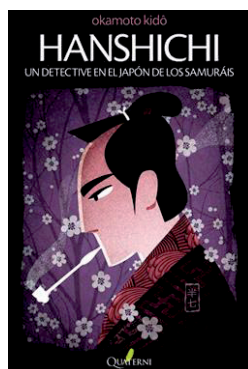
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Okamoto 2012
978-84-940301-3-0

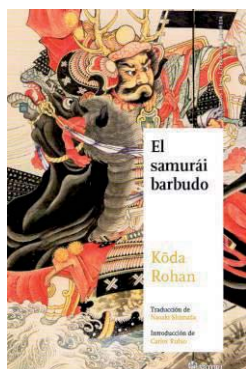
Okamoto 2012
978-84-941173-9-8

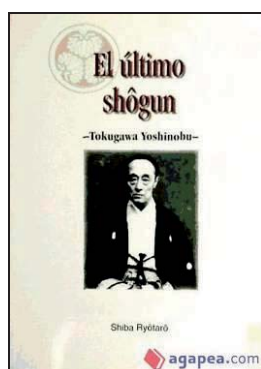
Okamoto 2014
978-84-942858-1-3

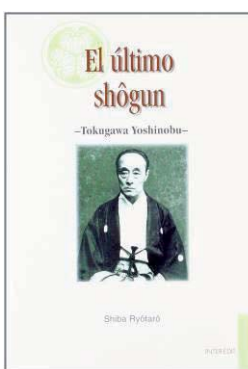
Okuda 2014
978-84-941173-3-6

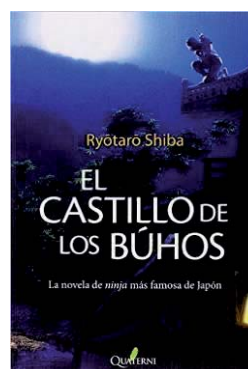
Rohan 2012
978-84-940164-4-8

Shiba 2000
978-84-607-1592-4

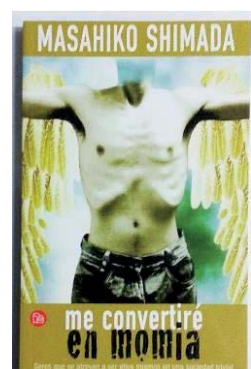
Shiba 2000
978-84-931845-0-6

Shiba 2014
978-84-941802-7-9

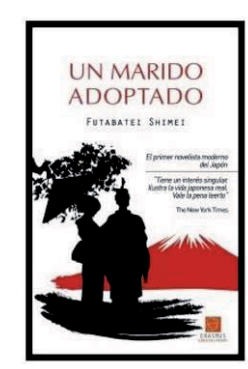
Shimada 1999
978-84-921605-5-6

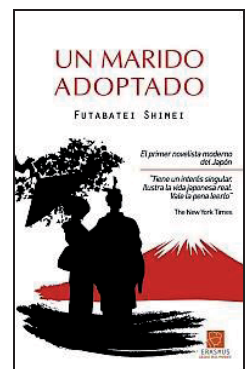
Shimada 2001
978-84-663-0507-5

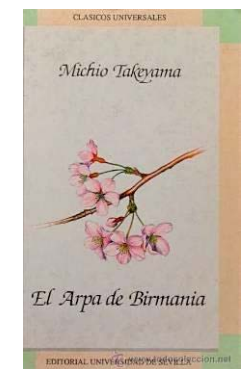
Shimazaki 2011
978-84-938204-7-3

Shimei 2012
978-84-15462-33-0

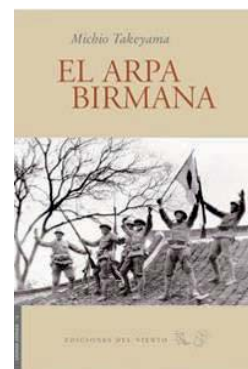
Shimei 2012
978-84-92806-96-6

Takeyama 1989
978-84-7405-427-9

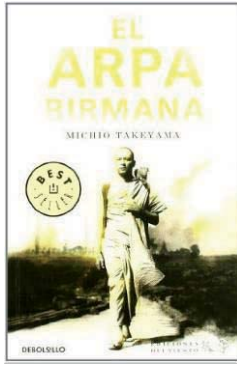

Takeyama 1994
978-84-216-2289-6

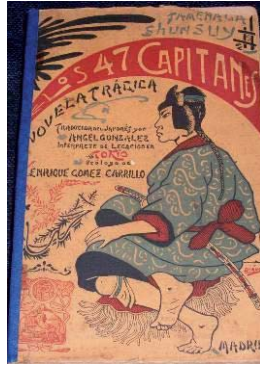

Takeyama 2004
978-84-933001-6-6

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

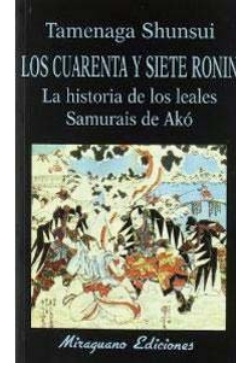
Takeyama 2009
978-84-8346-906-4

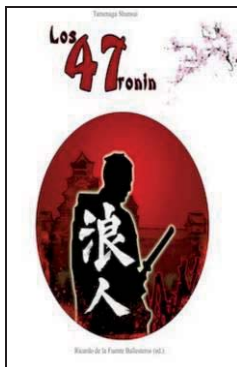
Tamenaga 1909 sense
ISBN 26

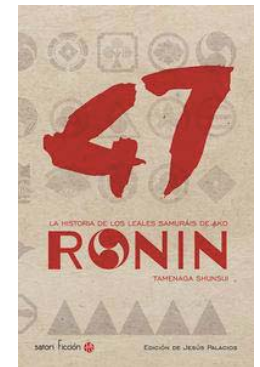
Tamenaga 2000
978-84-473-1988-6

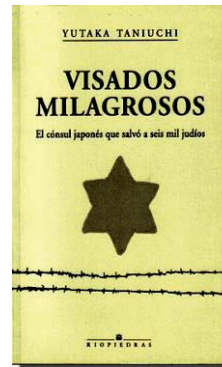
Tamenaga 2006
978-84-7813-176-1

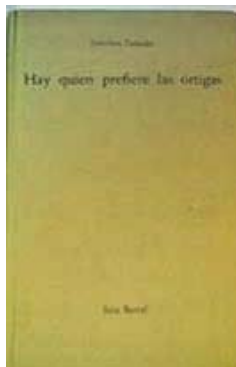
Tamenaga 2013
978-84-941197-3-6

Tamenaga 2014
978-84-941920-6-7

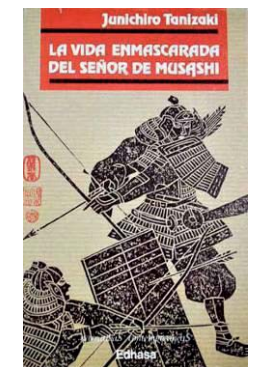
Taniuchi 1999
978-84-7213-151-4

Tanizaki 1963
978-84-322-1847-7

Tanizaki 1966
978-84-322-1876-7

Tanizaki 1989
978-84-350-0808-2

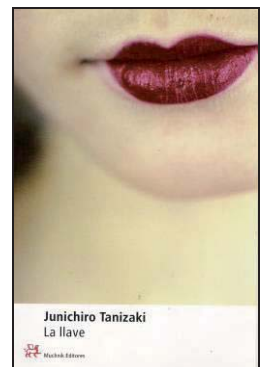
Tanizaki 1997
978-84-322-0741-9

Tanizaki 2001
978-84-226-9138-9

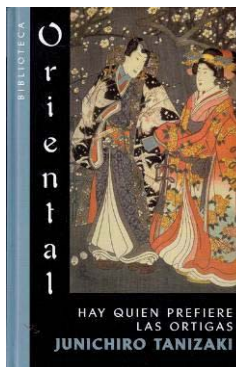
Tanizaki 2002
978-84-297-5047-8

Tanizaki 2002
978-84-7669-538-8

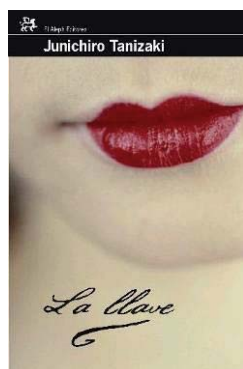

Tanizaki 2004
978-84-322-2777-6

Tanizaki 2005
978-84-674-1467-7

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Tanizaki 2007
978-84-7669-785-6

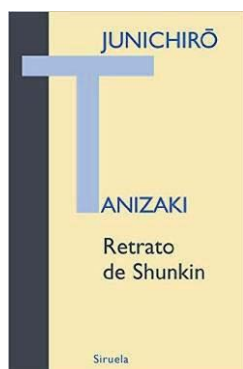
Tanizaki 2008
978-84-9841-176-8

Tanizaki 2008
978-84-9841-211-6

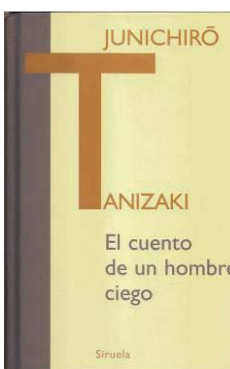
Tanizaki 2009
978-84-8346-890-6

Tanizaki 2009
978-84-9841-269-7

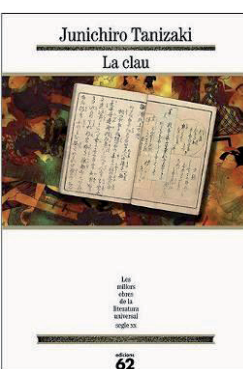
Tanizaki 2009
978-84-9908-006-2

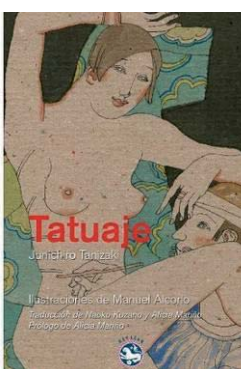
Tanizaki 2010
978-84-9841-359-5

Tanizaki 2010
978-84-9908-215-8

Tanizaki 2011
978-84-297-5978-5

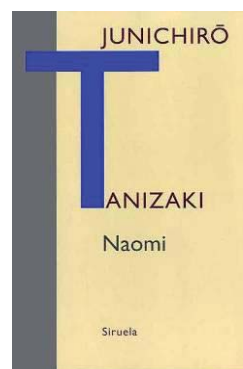
Tanizaki 2011
978-84-92403-59-2

Tanizaki 2011
978-84-9841-387-8

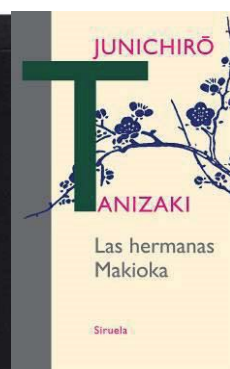
Tanizaki 2011
978-84-9841-477-6

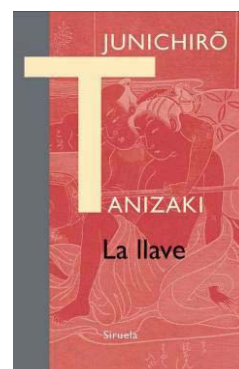
Tanizaki 2011
978-84-9841-521-6

Tanizaki 2013
978-84-672-5787-8

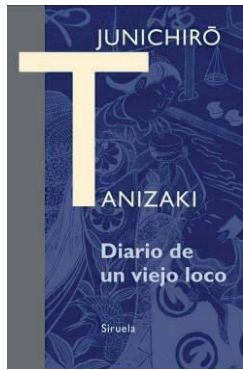

Tanizaki 2013
978-84-9841-804-0

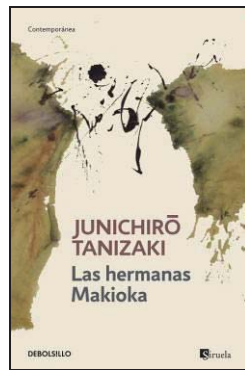

Tanizaki 2014
978-84-15937-49-4

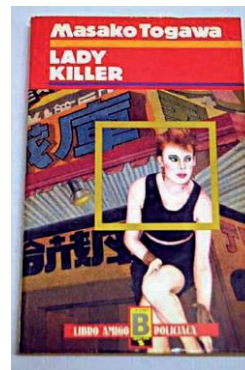
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Tanizaki 2014
978-84-16208-09-8

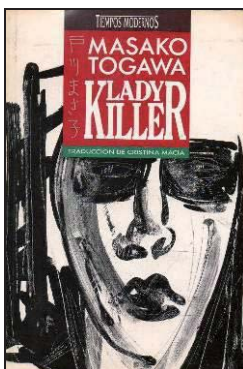
Tanizaki 2014
978-84-9032-249-9

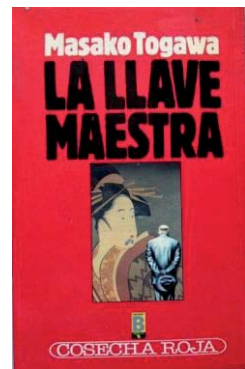
Togawa 1987
978-84-7735-616-5

Togawa 1988
978-84-406-0008-0

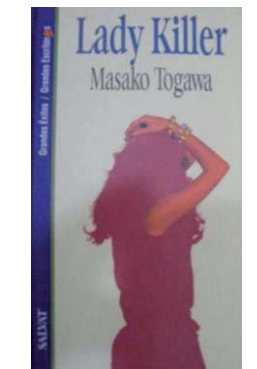
Togawa 1991
978-84-406-1842-9

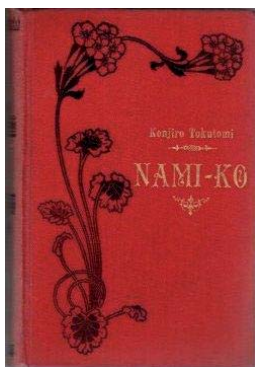
Togawa 1991
978-84-406-1843-6

Togawa 1991
978-84-406-1846-7

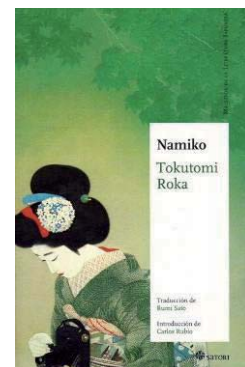
Togawa 1995
978-84-345-9246-9

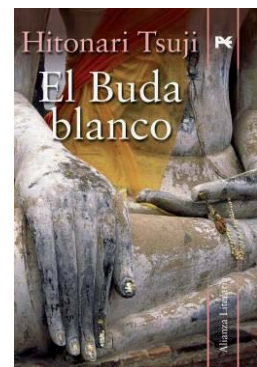
Tokutomi 1904 sense
ISBN 25

Tokutomi 1945 sense
ISBN 24

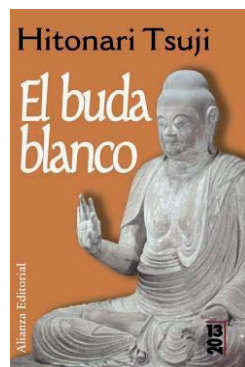
Tokutomi 2011
978-84-938204-1-1

Tsuji 2008
978-84-206-8274-7

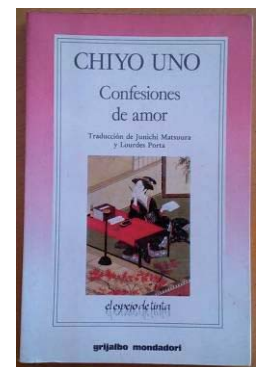
Tsuji 2009
978-84-206-6586-3

Tsuji 2009
978-84-206-7984-6

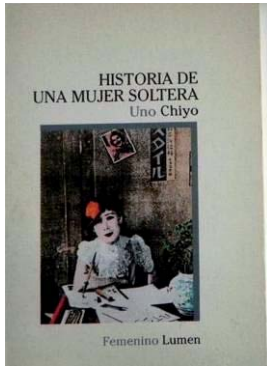

Tsutsui 2011
978-84-937247-9-5

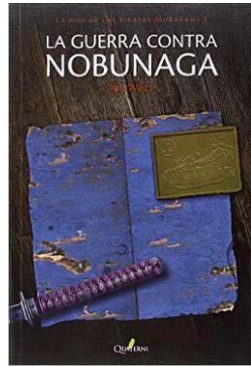

Uno 1992
978-84-397-1813-0

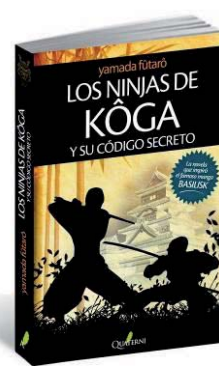
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

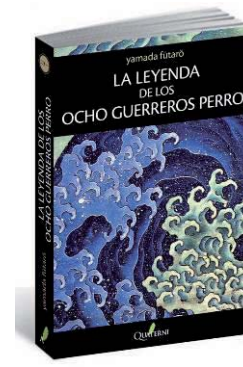
Uno 1996
978-84-264-4929-0

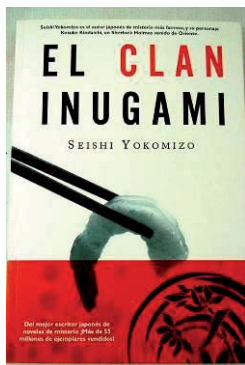
Wada 2014
978-84-942858-9-9

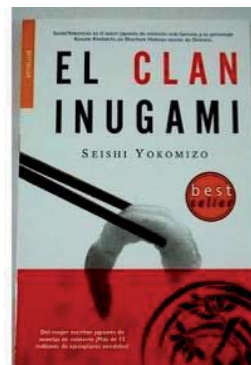
Yamada 2012
978-84-940301-2-3

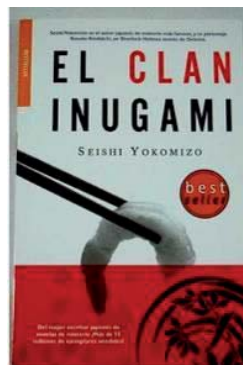
Yamada 2013
978-84-941173-6-7

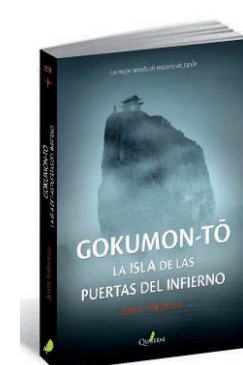
Yokomizo 2008
978-84-9800-263-8

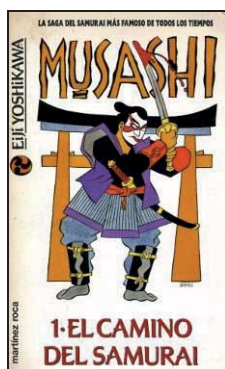
Yokomizo 2009
978-84-9800-488-5

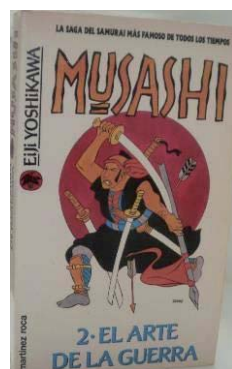
Yokomizo 2014
978-84-9018-367-0

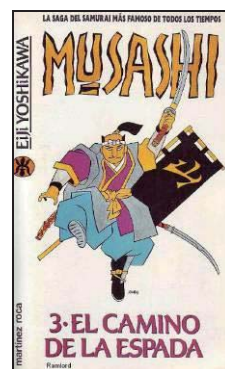
Yokomizo 2014
978-84-942858-7-5

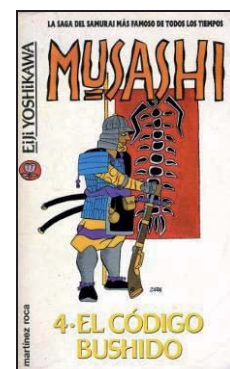
Yoshikawa 1993
978-84-270-1793-1

Yoshikawa 1993
978-84-270-1801-3

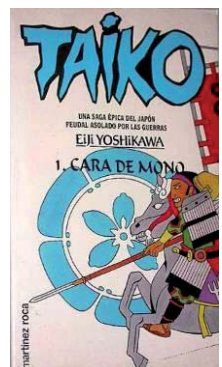
Yoshikawa 1993
978-84-270-1817-4

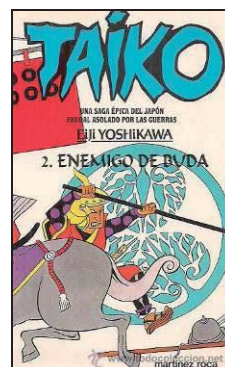
Yoshikawa 1994
978-84-270-1835-8

Yoshikawa 1994
978-84-270-1878-5

Yoshikawa 1994
978-84-270-1939-3

Yoshikawa 1995
978-84-270-1946-1

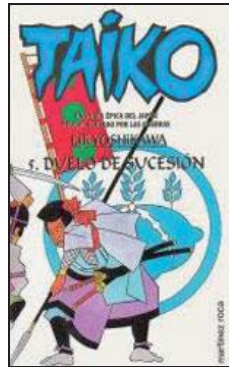

Yoshikawa 1995
978-84-270-1964-5

Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

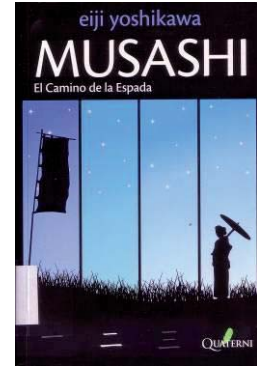
Yoshikawa 1995
978-84-270-2014-6

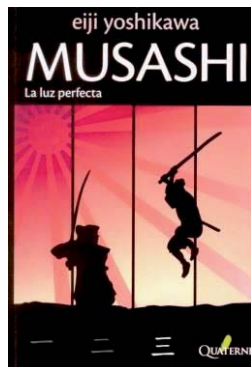
Yoshikawa 1996
978-84-270-2015-3

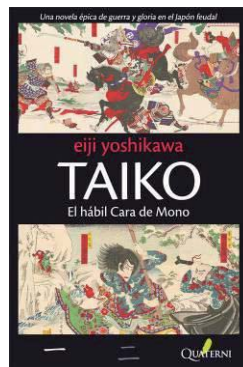
Yoshikawa 2009
978-84-937009-1-1

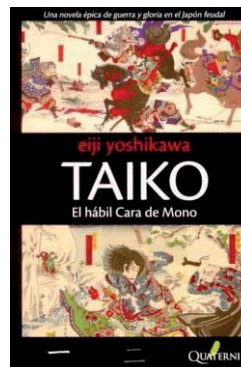
Yoshikawa 2009
978-84-937009-5-9

Yoshikawa 2010
978-84-937009-8-0

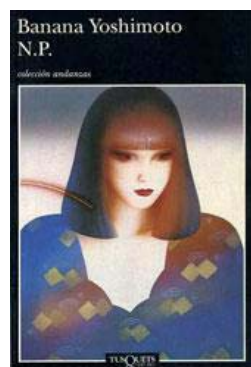
Yoshikawa 2011
978-84-937770-4-3

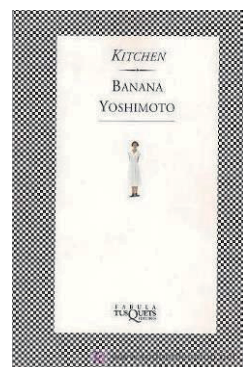
Yoshikawa 2011
978-84-937770-5-0

Yoshimoto 1991
978-84-7223-386-7

Yoshimoto 1994
978-84-7223-440-6

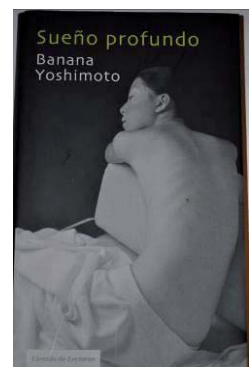
Yoshimoto 1994
978-84-7223-837-4

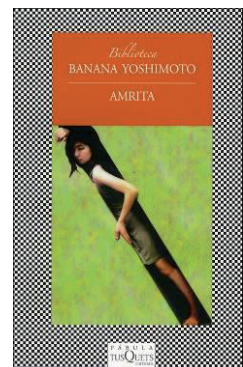
Yoshimoto 2002
978-84-8310-210-7

Yoshimoto 2006
978-84-8310-324-1

Yoshimoto 2007
978-84-672-2345-3

Yoshimoto 2007
978-84-8310-910-6

Yoshimoto 2008
978-84-8383-026-0

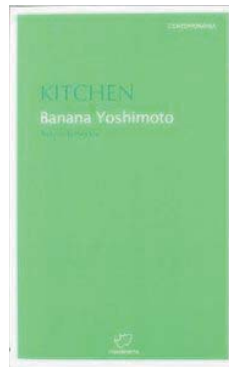

Yoshimoto 2008
978-84-8383-036-9

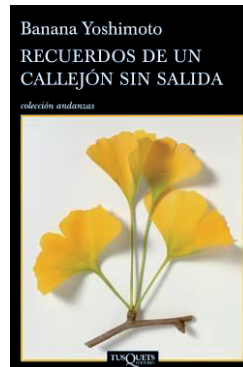
Annex 5: Cobertes de les novel·les traduïdes del japonès (1904-2014)

Yoshimoto 2008
978-84-8383-526-5

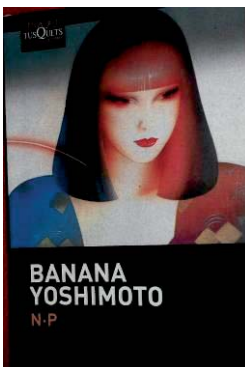
Yoshimoto 2008
978-84-936413-2-0

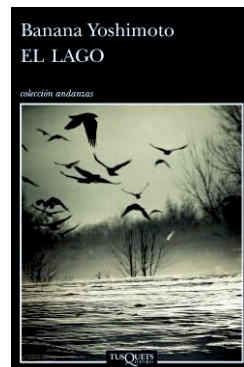
Yoshimoto 2011
978-84-8383-336-0

Yoshimoto 2011
978-84-8383-340-7

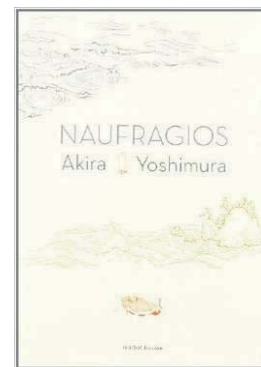
Yoshimoto 2011
978-84-8383-367-4

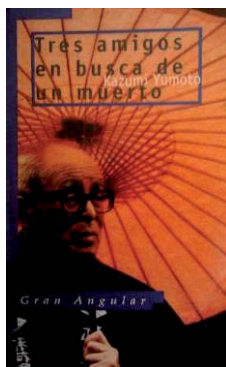
Yoshimoto 2013
978-84-8383-776-4

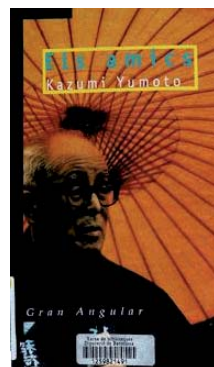
Yoshimura 2002
978-84-95908-39-1

Yoshimura 2011
978-84-92728-17-6

Yumoto 1997
978-84-348-5679-0

Yumoto 1997
978-84-8286-364-1

Índex d'esquemes, figures, gràfics i taules

Índex d'esquemes

Esquema 1 Classificació dels paratextos segons Genette (1997)	36
Esquema 2 Pauta d'anàlisi de les traduccions de Peña (1997)	88

Índex de figures

Figura 1 Cobertes que no denoten una especificitat cultural	99
Figura 2 Cobertes que denoten un especificitat cultural	99
Figura 3 Coberta de <i>El pabellón de oro</i> (Mishima 1986).....	100
Figura 4 D'esquerra a dreta, imatge antiga, moderna i sense temporalitat marcada	100
Figura 5 Exemple de cada categoria d'elements representats.....	101
Figura 6 Cobertes amb una il·lustració del gènere ukiyo-e	102
Figura 7 Detall de la sanefa a la primera pàgina de <i>Contes populars del Japó</i> (1904)	137
Figura 8 Cobertes de les edicions de <i>Tòquio Blues</i> de 2005, 2007 i 2011 (d'esquerra a dreta).....	178
Figura 9 Cobertes que inclouen la il·lustració de Kitagawa Utamaro	183
Figura 10 Cobertes que inclouen la il·lustració de Hashiguchi Goyō	184
Figura 11 Exemples de títols de la col·lecció «Biblioteca Oriental».....	188
Figura 12 Sobrecoberta de <i>Una grulla en la taza de té</i> (1962).....	197
Figura 13 Coberta de <i>Una grulla en la taza de té</i> (1968)	199
Figura 14 Cobertes de <i>Mil grullas</i> (2005 i 2012)	208
Figura 15 Detall de la solapa posterior de <i>Mil Grullas</i> (1962).....	211
Figura 16 Cobertes d'edicions japoneses.....	214
Figura 17 Cobertes de <i>Confesiones de una máscara</i> de l'editorial Planeta (1979, 1983, 2005)	222
Figura 18 Cobertes de <i>Confesiones de una máscara</i> de les editorials Seix Barral i Espasa-Calpe (1985, 2002, 2007).....	223
Figura 19 Coberta de <i>Confesiones de una máscara</i> d'El País (2003).....	224
Figura 20 Cobertes de <i>Confesiones de una máscara</i> (Trad. Rubio i Sato)	236
Figura 21 Cobertes de <i>Kamen no kokuhaku</i> (1949, 1971, 1987, 2003).....	240

Índex de gràfics

Gràfic 1 Nombre de traduccions (1960-2014) per períodes de cinc anys	110
Gràfic 2 Traduccions a les diferents llengües de l'Estat.....	122
Gràfic 3 Tipus de traducció en gèneres literaris i no literaris.....	139
Gràfic 4 Tipus de traducció (1979-2014).....	141
Gràfic 5 Llengües mediadores en la traducció indirecta	145
Gràfic 6 Traduccions per tipologia textual, 1970-2014	158
Gràfic 7 Publicacions literàries per gènere	159
Gràfic 8 Tipus de traducció per gèneres literaris.....	161
Gràfic 9 Matèries amb més publicacions: distribució diacrònica	167
Gràfic 10 Temporalitat en les imatges amb i sense una marcada especificitat cultural	180
Gràfic 11 Evolució diacrònica d'imatges amb especificitat cultural.....	185
Gràfic 12 Evolució diacrònica de les cobertes amb figures humanes	185

Índex de taules

Taula 1 Comparació de fragments ES-EN-ES	73
Taula 2 Comparació de fragments ES-FR-JA	74
Taula 3 Comparació de fragments ES-FR-JA	75
Taula 4 Fragment de <i>Japanese Fairy Tales</i> i <i>Cuentos de hadas japoneses</i> (1954).82	
Taula 5 Fragments de dues versions de <i>Japanese Fairy Tales</i> i de <i>Cuentos de hadas japoneses</i> (1987).....	83
Taula 6 Fragments de <i>Japanese Fairy Tales</i> i <i>Cuentos de hadas japoneses</i> (1999)	84
Taula 7 Exemple de taula per exposar els paratextos de cada edició	94
Taula 8 Primeres traduccions de llibres japonesos publicades a Espanya.....	113
Taula 9 Nombre de traduccions (1960-1994) per períodes de 5 anys.....	115
Taula 10 Nombre de traduccions (1990-2004) per períodes de 5 anys.....	119
Taula 11 Nombre de traduccions (2005-2014) per períodes de 5 anys	120
Taula 12 Total de traduccions per llengua d'arribada per anys.....	123
Taula 13 Nombre de traduccions per traductor i LP habitual.....	126
Taula 14 Editorials amb més traduccions publicades.....	131
Taula 15 Traduccions amb subvencions de la Japan Foundation	135
Taula 16 Traduccions amb subvencions de la Institució de les Lletres Catalanes. 136	
Taula 17 Tipus de traduccions per llengua d'arribada	143
Taula 18 Tipus de traducció en gèneres literaris	144
Taula 19 Llengües de partida en les traduccions indirectes (períodes de 5 anys). 146	
Taula 20 Combinacions de tipus de traducció en les retraduccions	154
Taula 21 Retraduccions properes en el temps.....	156
Taula 22 Traduccions per tipologia textual	157
Taula 23 Creació literària espanyola i hispanoamericana (2013)	160
Taula 24 Percentatges de traducció directa i indirecta per gèneres	161
Taula 25 Nombre de traduccions per matèries	163
Taula 26 Autors amb més edicions publicades	169
Taula 27 Autors amb més obres traduïdes.....	171
Taula 28 Traduccions que inclouen la paraula <i>samurai</i> al títol	177
Taula 29 Elements representats a les cobertes	181
Taula 30 Imatges en què hi apareixen figures femenines	182
Taula 31 Original i traduccions <i>Senbazuru</i>	192
Taula 32 Paratextos de <i>Una grulla en la taza de té</i> (Trad. de Salvador)	196
Taula 33 Notes al peu (1962).....	200
Taula 34 Referències a elements propis de l'altra cultura a «Nota sobre la cerimònia del té»	203
Taula 35 Referències a elements propis de l'altra cultura a «Yasunari Kawabata»	205
Taula 36 Referències a elements propis de l'altra cultura a «El autor y su obra»..	205
Taula 37 Paratextos de <i>Mil grullas</i> (Trad. Martoccia)	207
Taula 38 Notes al peu de <i>Mil grullas</i> (2005).....	209
Taula 39 Referències a elements propis de l'altra cultura al text « <i>Mil grullas: la cerimònia del té y sus tazones fantasma</i> ».....	213
Taula 40 Original i traduccions de <i>Kamen no Kokuhaku</i>	217
Taula 41 Paratextos de <i>Confesiones de una máscara</i> (Trad. Bosch).....	221
Taula 42 Notes al peu (1979).....	225
Taula 43 Referències a elements propis de l'altra cultura a «“Confesiones de una máscara”, ¿Novela o autobiografía?» (1979)	227
Taula 44 Referències a elements propis de l'altra cultura a «Prólogo: Viento del este, viento del oeste» (2007)	231
Taula 45 Paratextos de <i>Confesiones de una máscara</i> (Trad. Sato i Rubio)	235
Taula 46 Notes al peu (2010).....	237